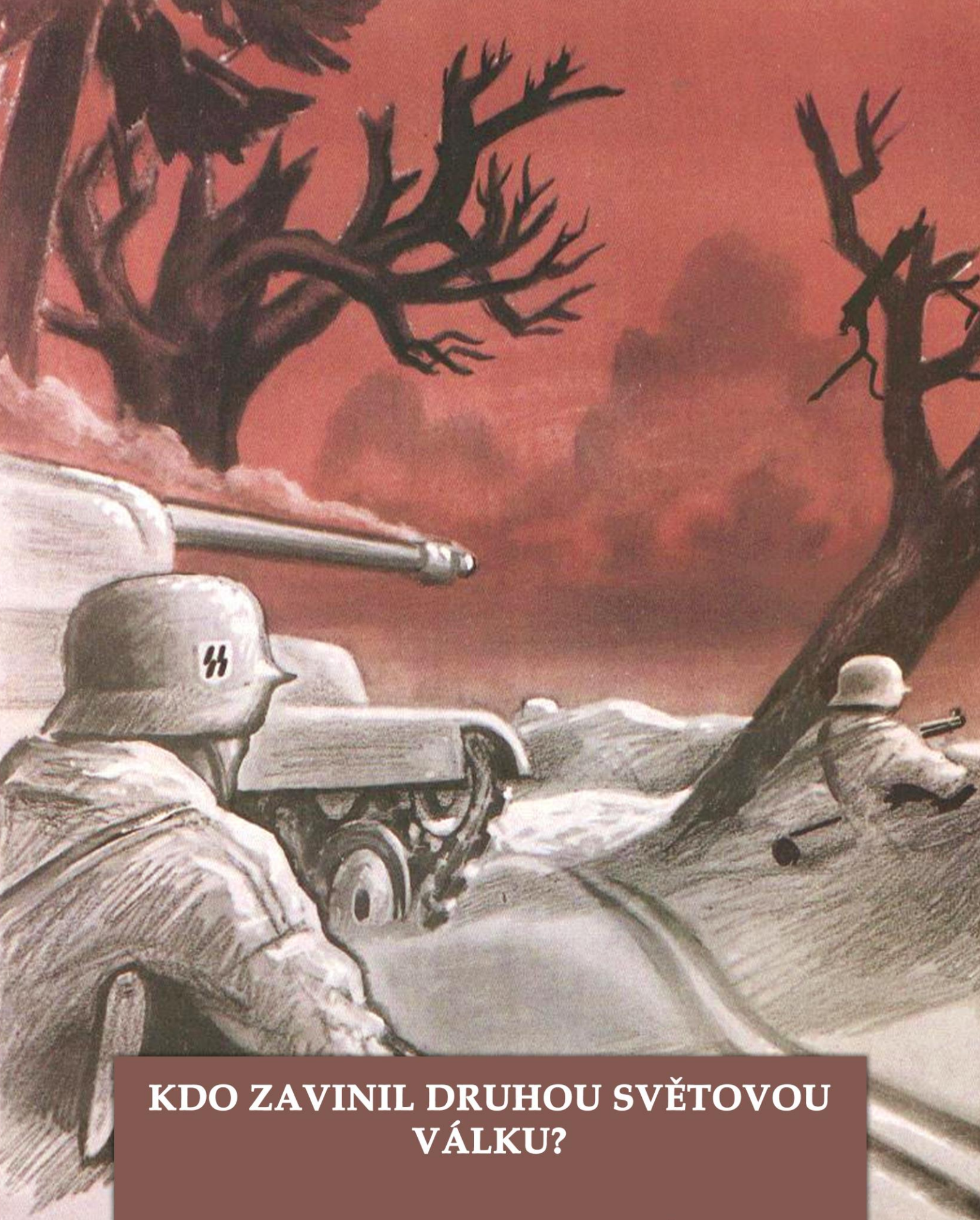

KDO ZAVINIL DRUHOU SVĚTOVOU VÁLKU?

KOLEKTIV AUTORŮ

Kolektiv autorů – Kdo zavinil druhou světovou válku?

Sbírka esejí a článků o počátcích druhé světové války

Vydavatel: Patrick Buchanan et. al, 2016

PŘELOŽENO Z PŮVODNÍ PUBLIKACE, DOPLNĚNO O DALŠÍ PÍSEMNOSTI, DOSTUPNÉ Z: https://library.frenschan.org/book/528

Překlady podstupují průběžnou revizí, není tedy zaručena absolutní správnost překladu - i v rovině pravopisné a formátové.

Obsah

Chtěl Hitler válku? 13

Názory čtyř diplomatů poblíž dění 16

Sto let války proti Německu 24

Delendam, Delendam, Delendam! 26

Winston Churchill a Thomas More 34

Zdravý rozum… 36

…a protipól 40

Tvrdé jádro 42

Nepřítel jako zločinec 49

Falešné paralely 51

Kdo porušil Versailleskou smlouvu o odzbrojení? 55

Co svět odmítl 61

Hitlerovy mírové nabídky 1933–1939 65

Československá krize 81

Mnichov 91

Československo v kontextu 122

Praha 140

Winston Churchill diskrétně zahalený 157

Znovu vtahovat Ameriku do války 157

„Nejprve chyť zajíce“ 164

Válečné zločiny diskrétně zakryté 172

Churchill mezi troskami 173

1945: Temná stránka 176

Triumf sociálního státu 179

Kampaň prezidenta Roosevelta za vyvolání války v Evropě 183

Mediální senzace 185

Autenticita bez pochybností 190

Dva klíčoví diplomaté 191

Dokumenty 193
Cesta k válce 203
Hamilton Fish varuje národ 210
Síly stojící za prezidentem 213
Zrada, selhání, přelud 216
Válka prezidenta Roosevelta 219
Německo-polské vztahy v letech 1918–1939 222
Od „Mnichova“ k vypuknutí války 242
Polská zvěrstva nutí k válce 256
Adolf Hitler – Válka s Polskem a navrácení města Danzig 272
Mírové návrhy po německo-polském konfliktu 274
Snahy Velké Británie prodlužovat druhou světovou válku 288
Proč Německo napadlo Norsko, Dánsko a další země 296
Adolf Hitler – Kdo chtěl válku na Balkáně 303
Jak Británie začala s bombardováním měst 318
Blitzkrieg 326
Zákon 326
Americké století? 327
Dodatek 328
Sovětské přípravy na útočnou válku 330
Stalinovy tajné válečné plány 356
Adolf Hitler – Důvod války s Ruskem 370
Analýza Stalinova plánu z roku 1941 na útok na Německo 372
Černá kniha 373
Průkopníci ruského revizionismu 376
Současná ruská revizionistická historiografie 377
Hitlerovo prohlášení 380
Vyrovnání se s minulostí 382
„Silní a svobodní“ 384
Ruští a němečtí historici diskutují o operaci Barbarossa 386

Soupeřící frakce 386
Plán útoku 388
Stalinovy cíle 390
Vysvětlení Stalinova zpoždění 391
Sebevražedná invaze? 392
Za hranicemi propagandy 394
Přeceňování Stalina 395
Důvěra ve Stalina 396
Žádný prostor pro rytířství 397
Nepotrestané zločiny, agresivní plány 399
Dokonalá bouře 400
Židovská stopa ve světových válkách, část 1 403
Historický kontext 403
Postup Židů v Americe a jinde 405
Wilson a „Velká válka“ 414
Balfour 420
Prameny 429
Židovská stopa ve světových válkách, část 2 432
Trocha kontextu 433
Pařížská mírová konference 435
Židovské revoluce 437
Meziválečné období a nástup FDR 443
Židovský původ FDR? 444
„Všichni prezidentovi Židé“ 448
Cesta k válce 452
Anglie stojí osamocena 459
Mediální kampaň 463
„Incident“ v Pearl Harbor 466
Několik závěrečných myšlenek 469
Prameny 471

Židovská účast na rozpoutání druhé světové války 474
Britští Židé napomáhající vyvolat druhou světovou válku 484
Roosevelt využívá Japonsko jako zadní vrátka k válce 491
Adolf Hitler – Zúčtování s Rooseveltem 512
Spojenectví USA a Sovětského svazu 519
Zákon o půjčce a pronájmu 527
Mohlo Německo předejít druhé světové válce? 536
Doporučená literatura 543

Všechno, co podnikám, směřuje proti Rusku. Pokud je Západ příliš hloupý a slepý, aby to pochopil, budu nucen se dohodnout s Rusy, rozdrtit Západ a poté, po jeho porážce, se obrátit proti Sovětskému svazu. – Hitlerova slova adresovaná komisaři Společnosti národů pro Danzig, Carlu Burckhardtovi, v srpnu 1939

V září 1944, když jsem byl velitelem strážní jednotky v Hitlerově velitelství, jsem s Hitlerem hovořil během společné procházky venku. Zeptal jsem se ho: „Můj Vůdče, mohu s vámi na chvíli mluvit upřímně?“ „Samozřejmě,“ odpověděl. Pak jsem se ho zeptal: „Proč jste vlastně napadl Polsko? Nemohl jste být trpělivější?“ Hitler požadoval pouze extrateritoriální dálnici a železniční trať přes polské území a chtěl, aby se Danzig vrátil k Říši. To byly opravdu velmi skromné požadavky. Nemohl je s trochou trpělivosti získat, podobně jako se Rakousko a Sudety připojily k Říši? A Hitler odpověděl: „Mýlíte se. Už v březnu 1939 jsem věděl, že Roosevelt se rozhodl vyvolat světovou válku, a věděl jsem, že Britové s ním v tom spolupracují a že je do toho zapojen Churchill. Bůh ví, že jsem rozhodně nechtěl světovou válku. Proto jsem se snažil vyřešit polský problém po svém, pomocí jakési trestné výpravy, bez vyhlášení války. Koneckonců došlo k tisícům vražd etnických Němců a 1,2 milionu etnických německých uprchlíků. Co jsem měl dělat? Musel jsem jednat. A z tohoto důvodu jsem čtyři týdny po této kampani učinil nejštědřejší mírovou nabídku, jakou kdy vítězný vůdce mohl učinit. Bohužel nebyla úspěšná.“ A pak řekl: „Kdybych nejednal tak, jak jsem jednal v polské otázce, abych zabránil druhé světové válce, nejpozději do konce roku 1942 bychom zažili to, co nyní zažíváme v roce 1944.“ To řekl. – Generál Otto Ernst Remer, rozhovor z roku 1990

Opravdu si myslím, že tento proces, pokud by se dostal do sporu o politické a ekonomické příčiny této války, by mohl způsobit nekonečné škody, a to jak v Evropě, kterou dobře neznám, tak v Americe, kterou znám poměrně dobře. Pokud bychom se měli dlouze dohadovat o tom, zda Německo napadlo Norsko o několik kroků dříve než Britové, nebo zda skutečným agresorem byla Francie, když vyhlásila válku, mohl by tento proces způsobit nekonečné škody pro tyto země u obyvatel Spojených států. Totéž platí pro naše vztahy s Ruskem. Němci jistě obviní všechny tři naše evropské spojence z přijetí politiky, která je donutila k válce. Říkám to proto, že ukořistěné dokumenty, které jsme vždy měli, tvrdí, že Německo bylo donuceno k válce. Přiznávají, že plánovali válku, ale ukořistěné dokumenty ministerstva zahraničí, které jsem prozkoumal, všechny směřují k tvrzení: „Nemáme východisko, musíme bojovat, jsme obklíčeni, dusí nás k smrti.“ - Soudce Jackson, záznam z norimberského procesu, http://avalon.law.yale.edu/imt/jack37.asp

Pokud vypukne další válka a bude o ní někdy napsána historie, nestranný historik za sto let neřekne, že za ni bylo zodpovědné pouze Německo, i kdyby zaútočilo jako první, ale že velkou část odpovědnosti nesou ti, kteří mezi lety 1918 a 1937 špatně spravovali svět. – Lord Lothian, britský velvyslanec v USA, březen 1938

Povaha ústupků, které byl německý vůdce ochoten učinit, aby dosáhl míru s Británií, musela ohromit muže v čele SO1. Nejednalo se ani o dohodu vyjednanou v rámci tvrdých jednání. Byl to Hitlerův úvodní tah… nabídka tak velkorysá a pragmatická, že by byla velmi lákavá pro kohokoli, kdo skutečně toužil po míru. – Martin Allen popisuje Hitlerovu mírovou nabídku z ledna 1940 (prostřednictvím velvyslance ve Vatikánu) v knize Himmler's Secret War

…Vezměme si léto roku 1940, kdy Británie stanula na další osudové křižovatce poté, co Francie, Polsko, Nizozemsko, Norsko a Dánsko padly do rukou Němců: v tomto tragickém okamžiku britské historie nám náš „smrtelný nepřítel" Adolf Hitler učinil tak velkorysou nabídku, že si dnes můžeme jen lámat hlavu a ptát se: Co se vlastně pokazilo? Viděl jsem to v německých, švédských, švýcarských a amerických archivech, ale v britských archivech jsou jen nejasné stopy, protože vše bylo zamlčeno – přelepeno, jako některé odstavce v zápisech z jednání vlády z května, června a července 1940, které nesmíte číst ani dnes, padesát let poté. Mírová nabídka zněla takto: Hitler prohlásil, že je připraven stáhnout své armády z Francie, Holandska, Belgie, Norska, Dánska, Polska a Československa – ze všech těchto území s výjimkou samozřejmě regionů, které byly dříve německé a o které vedl válku. Nyní, když získal zpět území jako Alsasko a Lotrinsko, nehodlal se jich vzdát. Hitler nám to sdělil prostřednictvím svých vyslanců. Ve Švédsku informoval Victora Malleta, britského velvyslance; v srpnu 1940 k němu Hitler vyslal právníka Ludwiga Weissauera. V Americe to byl Hans Thomsen, německý velvyslanec, kterého oslovil britský velvyslanec lord Lothian, velmi čestný křesťanský gentleman. Každý pokus Němců upozornit britský lid na podrobnosti jejich historické mírové nabídky byl zmařen Winstonem Churchillem. – David Irving, projev v Clarendon Clubu, 1990

Dnes jsem hrál golf s Joem Kennedym [Rooseveltův velvyslanec ve Velké Británii v letech těsně před válkou]. Ptal jsem se ho na jeho rozhovory s Rooseveltem a Nevillem Chamberlainem od roku 1938. Řekl, že Chamberlainovo stanovisko v roce 1938 bylo, že Anglie nemá s čím bojovat a že nemůže riskovat válku s Hitlerem. Kennedyho názor: že Hitler by bojoval s Ruskem bez pozdějšího konfliktu s Anglií, nebýt Bullittova naléhání na Roosevelta v létě 1939, že Němcům je třeba čelit v otázce Polska; ani Francouzi, ani Britové by Polsko neučinili příčinou války, nebýt neustálého

popichování z Washingtonu. Bullitt prý Rooseveltovi neustále opakoval, že Němci nebudou bojovat; Kennedy opáčil, že budou a že Evropu ovládnou. Chamberlain prý prohlásil, že Amerika a světoví Židé donutili Anglii vstoupit do války. V telefonických rozhovorech s Rooseveltem v létě 1939 mu prezident neustále opakoval, aby Chamberlaina přiměl jednat odhodlaně. – Deník Jamese Forrestala, zápis ze dne 27. prosince 1945

[Polský ministr zahraničí] Beck krátce před půlnocí 25. srpna 1939 ujistil [amerického] velvyslance Biddla, že válka mezi Německem a Polskem je nevyhnutelná. Tvrdil, že Polsko má dostatečný právní základ pro vyhlášení války Německu, pokud Němci v následujících dnech nepodniknou proti Polsku žádné kroky. Beck popřel, že by masakr v Bielitzu, který byl potvrzen neutrálními zdroji, měl jakoukoli pravdivost. - David Hoggan, The Forced War, s. 515

Jen málo historiků dnes uznává, že Hitler měl nějaký plán nebo projekt na dobytí světa, v němž by Polsko bylo odrazovým můstkem k nějakému vzdálenému německému světovému impériu. Nedávný výzkum dokonce naznačuje, že neexistovaly téměř žádné plány, co dělat s dobytým Polskem, a že vize nového německého impéria ve střední a východní Evropě musela být improvizována téměř od nuly. – Richard Overy, 1939: Countdown to War, s. 124

„Francouzi napadli Říši“ – titulní strana New York Times, 7. září 1939

„Göring navrhuje Paříži dohodu“ – titulní strana New York Times, 10. září 1939

Francouzská invaze se odehrává asi 8 měsíců před německou invazí do Francie. 16. a 17. října německá protiofenzíva znovu dobývá oblasti Sárska obsazené Francouzi, přičemž utrpí ztráty 196 mrtvých, 114 pohřešovaných a 356 zraněných. Hitler… by raději zachoval neutralitu Norska a neplánoval jeho invazi, dokud ho k tomu nevyprovokovaly zřejmé známky toho, že Spojenci plánují v této oblasti nepřátelský krok. - Kapitán B.H. Liddell Hart, History of the Second World War

V této hodině považuji za svou povinnost před svým svědomím znovu apelovat na rozvahu a zdravý rozum ve Velké Británii stejně jako kdekoli jinde. Domnívám se, že jsem v pozici, kdy mohu tento apel učinit, neboť nejsem poražený, který prosí o laskavost, ale vítěz, který mluví ve jménu rozumu. Nevidím žádný důvod, proč by tato válka měla pokračovat. Je mi líto, když pomyslím na oběti, které si vyžádá. – Hitlerův projev před Říšským sněmem, 19. července 1940. Shazováno jako leták nad Anglií.

Hitler se k bombardování britských civilních cílů odhodlal až tři měsíce poté, co RAF zahájila bombardování německých civilních cílů. Hitler byl kdykoli ochoten zastavit toto zabíjení. Hitler upřímně toužil dosáhnout s Británií dohody, která by omezila letecké útoky na válečné zóny. – J.M. Spaight, CB, CBE, hlavní tajemník ministerstva letectví, Bombing Vindicated, 1944

Hlavním účelem těchto náletů bylo vyprovokovat Němce k podobným odvetným náletům na Británii. Takové nálety by vyvolaly v Británii silné rozhořčení proti Německu a vytvořily by tak válečnou psychózu, bez níž by nebylo možné vést moderní válku. – Dennis Richards, Royal Air Force 1939–1945, The Fight at Odds, 1953

… Pobřežní území Nizozemska představovalo stejně otevřenou a nezabezpečenou bránu pro britská letadla. Říšská vláda v opakovaných sděleních upozorňovala královskou nizozemskou vládu na porušování neutrality Nizozemska anglickými letadly. Od vypuknutí války přilétali britští letci prakticky denně z Nizozemska a objevovali se nad německým územím. Bylo potvrzeno 127 případů takových letů nad Holandskem, které byly definitivně a podrobně ověřeny, a královská nizozemská vláda o nich byla informována. Ve skutečnosti je však jejich počet mnohem vyšší, až mnohonásobně vyšší než počet případů, o kterých bylo Nizozemsko informováno. … k hromadění belgických a nizozemských vojsk na německých hranicích došlo v době, kdy Německo nemělo na hranicích s Belgií a Nizozemskem soustředěny žádné vojáky, zatímco Anglie a Francie naopak shromáždily silné motorizované útočné armády na belgicko-francouzských hranicích. - Prohlášení německého ministra zahraničí von Ribbentropa k invazi do Nizozemska, 10. května 1940

…dokud budou Německo a Itálie pod vládou svých současných vlád, nebudou se dotýkat zahraničních půjček a Německo svou metodou vnitřní ekonomiky a obchodu eliminovalo mezinárodní finančníky a ty, kteří vydělávají na spekulacích se zahraničními měnami. To je nepochybně důvod, proč je vláda nucena „City" zahájit obchodní válku s Německem. Pokud budou ekonomické metody vymyšlené Německem úspěšné a rozšíří se do dalších zemí a pokud Hitler uspěje ve své politice nastolení trvalého míru v Evropě, velcí finančníci přestanou existovat. Proto je dnes v jejich hlavním zájmu uvrhnout čtyři mocnosti do války, aby zničili Německo a Itálii. – Arthur Laurie, britský chemik, The Case for Germany, 1939, s. 9

„V Anglii žije 20 000 německých Židů – pracují v různých profesích, věnují se výzkumu. Všichni se staví proti smíru s Německem." „Židé mají zde v tisku silné postavení… Konečně jsem otřesen. Židé nás možná dovedou do

války.“ – Lord Beaverbrook (vlastník největšího britského deníku), citováno v knize Beaverbrook: A Shattered Legacy

Před senátním výborem vyšetřujícím propagandu ve filmech prohlásil [senátor Bennett Champ Clark], že filmový průmysl produkuje desítky filmů, které mají za cíl infikovat mysl diváků nenávistí a vzbudit v nich emoce. 17 000 amerických kin prakticky představuje denní a noční masové shromáždění za válku. – Daily Express, 11. září 1941

Již několik měsíců vede každá židovská komunita, na každé konferenci, ve všech našich odborech a každý Žid po celém světě boj proti Německu. Existuje důvod se domnívat, že naše účast v tomto boji má obecný význam. Vyvoláme duchovní a materiální válku celého světa proti ambicím Německa stát se opět velkým národem, získat zpět ztracená území a kolonie. – Sionistický vůdce Vladimir Jabotinsky v Mascha Rjetsch, leden 1934 (citováno také v Histoire de l'Armée Allemande od Jacquesa Benoista-Mechina, sv. IV, s. 303).

Focus byl financován z tajného fondu, který zřídili někteří z nejbohatších londýnských podnikatelů. Jednalo se především o podnikatele sdružené v Radě židovských zástupců v Anglii, jejímž předsedou byl Sir Bernard Waley Cohen. Sir Bernard Waley Cohen uspořádal 29. července 1936 ve svém bytě soukromou večeři. Toto je uvedeno v Waley Cohenových pamětech... 29. července 1936 založil Waley Cohen tajný fond ve výši 50 000 liber pro Focus, Churchillovu nátlakovou skupinu. Nyní, 50 000 liber v roce 1936, vynásobte to alespoň deseti, abyste dostali dnešní částku. Dalšími třemi nebo čtyřmi, abyste to vynásobili na kanadské dolary. Takže 40krát 50 000 liber... asi 2 miliony dolarů v kanadských dolarech dal Bernard Waley Cohen této tajné nátlakové skupině Churchilla v červenci 1936. Účelem bylo, aby Churchill začal hrát na strunu boje proti Německu. Začal varovat svět před Německem, před nacistickým Německem. Churchill, jeden z našich nejbrilantnějších řečníků a vynikající spisovatel, to samozřejmě udělal. – David Irving, projev z roku 1983

Bernard Baruch se připojil k Samuelu Untermeyerovi v jeho výzvě k válce proti Německu a zároveň podporoval přípravy na válku proti Německu. „Zdůraznil jsem, že porážka Německa a Japonska a jejich vyloučení ze světového obchodu dá Británii obrovskou příležitost k rozšíření jejího zahraničního obchodu jak co do objemu, tak i zisku.“ – Baruch, The Public Years, s. 347.

Chci co nejvýrazněji potvrdit prohlášení, která jsme já a moji kolegové učinili během posledního měsíce, a zejména během posledního týdne, že Židé

stojí za Velkou Británií a budou bojovat na straně demokracií. Naším naléhavým přáním je tyto prohlášení [proti Německu] uvést v platnost. Chceme tak učinit způsobem, který bude zcela v souladu s obecným plánem britských opatření, a proto se v záležitostech velkých i malých podřídíme koordinačnímu vedení vlády Jeho Veličenstva. Židovská agentura je připravena okamžitě uzavřít dohody o využití židovské pracovní síly, technických schopností, zdrojů atd. – Dopis Chaima Weizmanna, předsedy mezinárodní „Židovské agentury" a Světové sionistické organizace (a později prvního prezidenta Izraele), britskému premiérovi Nevillu Chamberlainovi – zveřejněný v deníku The London Times dne 6. září 1939

… v roce 1946 se ve výroční zprávě Rockefellerovy nadace objevuje následující prohlášení, cituji: „Výbor pro studium Rady pro zahraniční vztahy je znepokojen tím, že by se neměla opakovat diskreditační novinářská kampaň po první světové válce, a věří, že americká veřejnost si zaslouží jasné a kompetentní prohlášení o našich základních cílech a činnostech během druhé světové války." Rockefellerova nadace poskytla grant ve výši 139 000 dolarů na propagaci knihy – ve skutečnosti, jak se ukázalo, dvou knih – na obranu našeho vstupu do této války. V dnešních penězích je to asi 1,7 milionu dolarů … Byly to standardní díla, když jsem téměř o dvě desetiletí později studoval na vysoké škole, a jsou jimi dodnes. Koho vybrali? … Langer byl ihned po vypuknutí války najat Úřadem strategických služeb (OSS), který se za Trumana přeměnil na CIA … Gleason byl šéfem zpravodajské služby Úřadu strategických služeb až do roku 1946. - Gary North, projev z roku 2012: https://www.youtube.com/watch?v=ByWW9Va8Ulo

Chtěl Hitler válku?

Patrick J. Buchanan, 2009

1. září 1939, před 70 lety, překročila německá armáda polské hranice. 3. září vyhlásila Británie válku.

O šest let později zahynulo 50 milionů křesťanů a Židů. Británie byla rozvrácená a na mizině, Německo bylo doutnající ruinou. Evropa se stala dějištěm nejkrvavějších bojů, jaké lidstvo kdy zažilo, a civilisté utrpěli horší hrůzy než vojáci.

V květnu 1945 obsadily hordy Rudé armády všechna velká hlavní města střední Evropy: Vídeň, Prahu, Budapešť, Berlín. Sto milionů křesťanů bylo pod nadvládou nejbarbarštější tyranie v historii: bolševického režimu největšího teroristy ze všech, Josefa Stalina.

Jaká příčina mohla ospravedlnit takové oběti?

Německo-polská válka vznikla v létě kvůli sporu o město velikosti Ocean City v Marylandu. Danzig, z 95 procent německý, byl od Německa odtržen ve Versailles v rozporu s Woodrow Wilsonovým principem sebeurčení. I britští vůdci se domnívali, že Danzig by měl být vrácen.

Proč Varšava nejednala s Berlínem, který naznačoval nabídku kompenzačního území na Slovensku? Protože Poláci měli od Británie válečnou záruku, že v případě útoku Německa přijdou Británie a její impérium Polsku na pomoc.

Ale proč by Británie poskytla nevyžádanou válečnou záruku polské juntě plukovníků a dala jim tak moc vtáhnout Británii do druhé války s nejmocnější zemí Evropy?

Stál Danzig za válku? Na rozdíl od 7 milionů Hongkongčanů, které Britové předali Pekingu, a kteří tam nechtěli zůstat, obyvatelé Danzigu volali po návratu do Německa.

Odpověď zní: Válečná záruka se netýkala Danzigu, ani dokonce Polska. Jednalo se o morální a strategickou nutnost „zastavit Hitlera“ poté, co roztržením Mnichovské dohody a s ní i Československa ukázal, že se chystá dobýt svět. A této nacistické bestii to nemohlo být dovoleno.

Pokud je to pravda, je to spravedlivý argument. Američané byli koneckonců připraveni použít atomové bomby, aby zabránili Rudé armádě v

postupu k Lamanšskému průlivu. Ale kde je důkaz, že Adolf Hitler, jehož oběti v březnu 1939 představovaly zlomek obětí generála Pinocheta nebo Fidela Castra, chtěl dobýt svět?

Po Mnichově v roce 1938 se Československo skutečně rozpadlo. Podívejme se však, co se stalo s jeho částmi.

Sudetští Němci se vrátili pod německou správu, jak si přáli. Polsko anektovalo malou spornou oblast Těšín, kde žily tisíce Poláků. Maďarsku byly vráceny jeho rodové země na jihu Slovenska. Slovákům byla Německem zaručena plná nezávislost. Češi přijeli do Berlína, aby uzavřeli stejnou dohodu jako Slováci, ale Hitler trval na tom, aby přijali protektorát [ke zřízení Protektorátu v důsledku vnitřního rozpadu českého státu, nikoliv na základě naléhání Hitlera: „Dne 14. března 1939 Slovensko rozpustilo československý stát a vyhlásilo samostatnou republiku. Československý prezident Emil Hácha následujícího dne podepsal s Hitlerem formální dohodu o zřízení německého protektorátu nad Čechami a Moravou, které tvořily českou část státu. […] Český prezident Emil Hácha z vlastní iniciativy požádal o schůzku s Hitlerem v naději, že se podaří najít řešení beznadějné krize. Prezident Hácha byl v Berlíně řádně přijat s veškerými vojenskými poctami, které náleží hostujícímu šéfovi státu. Hitler přivítal Háchův vlak a Háchově dceři, která svého otce doprovázela, předal květiny a čokoládu. Po druhé světové válce Háchova dcera spojeneckým vyšetřovatelům popřela, že by její otec byl během návštěvy Berlína vystaven jakémukoli neobvyklému nátlaku. […] Okupace Prahy německými vojsky byla legalizována dohodami podepsanými s českými a slovenskými představiteli. […] Prezident Hácha dobrovolně svěřil osud českého státu do rukou Německa. Hácha a jeho nový kabinet se ujali vlády 27. dubna 1939.“ (John Wear, Germany's War, s. 69, 119-120) „Již v berlínském hotelu Adlon, kde byl Hácha s dcerou ubytován, ještě před svým setkáním s Hitlerem, měl Hácha prohlásit vůči ministru zahraničí Joachimu von Ribbentrop, že přijel, aby ‚vložil osud českých zemí do rukou Führera'.“ (Tomáš Krystlík, České historiografické dezinterpretace a lži, s. 876, IMT, Vernehmungen, Band X, s. 291).]

Nyní lze pohrdat tím, co bylo učiněno, ale jak se v tomto rozdělení Československa projevila Hitlerova touha po světové nadvládě?

Odpověď zní: Kdyby Británie neposkytla válečnou záruku a nevstoupila do války, po Československu by přišlo na řadu Polsko, pak Rusko, Francie, Británie a Spojené státy.

Všichni bychom dnes mluvili německy.

Ale pokud Hitler chtěl dobýt svět – Británii, Afriku, Střední východ, Spojené státy, Kanadu, Jižní Ameriku, Indii, Asii, Austrálii – proč strávil tři roky budováním nesmírně nákladné Siegfriedovy linie, aby ochránil Německo před Francií? Proč zahájil válku bez povrchové flotily, bez transportních lodí a pouze s 29 oceánskými ponorkami? Jak chcete dobýt svět s námořnictvem, které se nedokáže dostat z Baltského moře?

Pokud Hitler chtěl ovládnout svět, proč nevyrobil strategické bombardéry namísto dvoumotorových letadel Dornier a Heinkel, která nedokázala z Německa doletět ani do Británie?

Proč nechal britskou armádu odejít v Dunkerque?

Proč Britům dvakrát nabídl mír, nejprve po pádu Polska a poté po pádu Francie?

Proč Hitler po pádu Paříže nepožadoval francouzské loďstvo, tak jako Spojenci požadovali a dostali loďstvo císaře? Proč nepožadoval základny ve francouzské Sýrii, aby mohl zaútočit na Suez? Proč prosil Benita Mussoliniho, aby neútočil na Řecko?

Protože Hitler chtěl ukončit válku v roce 1940, téměř dva roky předtím, než začaly jezdit vlaky do táborů.

Hitler nikdy nechtěl válku s Polskem, ale spojenectví s Polskem, jako měl se Španělskem Francisca Franca, Itálií Mussoliniho, Maďarskem Miklóse Horthyho a Slovenskem otce Jozefa Tisa.

Proč by vlastně chtěl válku, když v roce 1939 byl obklopen spojeneckými, přátelskými nebo neutrálními sousedy, s výjimkou Francie. A Alsasko odepsal, protože jeho zpětné dobytí znamenalo válku s Francií, a to znamenalo válku s Británií, jejíž impérium obdivoval a kterou vždy hledal jako spojence.

V březnu 1939 neměl Hitler ani společnou hranici s Ruskem. Jak tedy mohl Rusko napadnout?

Winston Churchill měl pravdu, když ji nazval „zbytečnou válkou“ – válkou, která se může ukázat jako smrtelný úder pro naši civilizaci.

Názory čtyř diplomatů poblíž dění

Jason Collett, 2009

- Joseph P. Kennedy, americký velvyslanec v Británii v letech bezprostředně před druhou světovou válkou, byl otcem slavné americké dynastie Kennedyů. James Forrestal, první ministr obrany USA (1947–1949), cituje jeho slova: ***„Chamberlain (britský premiér) prohlásil, že Amerika a světoví Židé donutili Anglii vstoupit do války“***. (The Forrestal Diaries, ed. Millis, Cassell 1952, s. 129).
- Hrabě Jerzy Potocki, polský velvyslanec ve Washingtonu, je v zprávě pro polské ministerstvo zahraničí z ledna 1939 citován s pochvalou vysoce respektovaným britským vojenským historikem generálmajorem JFC Fullerem. O veřejném mínění v Americe říká: ***„Propaganda je zde především zcela v rukou Židů… Vzhledem k neznalosti veřejnosti je jejich propaganda tak účinná, že lidé nemají žádné skutečné znalosti o skutečném stavu věcí v Evropě… Je zajímavé pozorovat, že v této pečlivě promyšlené kampani… není vůbec žádná zmínka o Sovětském svazu. Pokud je tato země zmíněna, je to v přátelském duchu a lidem je podsouván dojem, že Sovětský svaz je součástí demokratické skupiny zemí… Židovstvo dokázalo nejen vytvořit v Novém světě nebezpečné centrum pro šíření nenávisti a nepřátelství, ale také se mu podařilo rozdělit svět na dva válečné tábory… Prezident Roosevelt dostal pravomoc… vytvořit obrovské zásoby zbraní pro budoucí válku, ke které Židé záměrně směřují.“*** (Fuller, JFC: The Decisive Battles of the Western World, sv. 3, str. 372-374.)
- Hugh Wilson, americký velvyslanec v Berlíně do roku 1938, tedy do roku před vypuknutím války, považoval antisemitismus v Německu za „pochopitelný“. Důvodem bylo, že před nástupem nacistů ***„byla divadelní scéna, tisk, medicína a právo zaplněny Židy… mezi těmi nemnohými, kteří měli peníze na rozhazování, byl vysoký podíl Židů… vůdci bolševického hnutí v Rusku, hnutí, které bylo v Německu zoufale obávané, byli Židé. Bylo možné cítit šířící se zášť a nenávist.“*** (Hugh Wilson: Diplomat between the Wars, Longmans 1941, citováno v Leonard Mosley, Lindbergh, Hodder 1976).
- Sir Neville Henderson, britský velvyslanec v Berlíně, ***„dále uvedl, že nepřátelský postoj Velké Británie byl dílem Židů a nepřátel nacistů, což***

si myslel i sám Hitler“ (Taylor, AJP: The Origins of the Second World War, Penguin 1965, 1987 atd., s. 324).

Je to všechno jen důsledek antisemitismu?

Pro lepší pochopení je nutné znát ekonomické souvislosti války, než začneme soudit tvůrce těchto názorů.

Na konci první světové války bylo Německo v podstatě podvedeno [viz Paul Johnson, A History of the Modern World, (1983) s. 24 a H. Nicholson, Peacemaking 1919 (1933) str. 13-16] k zaplacení obrovských reparací Francii a dalším ekonomickým konkurentům a bývalým válčícím zemím na základě takzvané Versailleské smlouvy, a to díky liberálnímu americkému prezidentovi Woodrowu Wilsonovi. Německo bylo prohlášeno za výlučně odpovědné za válku, a to navzdory skutečnosti, že *„Německo neplánovalo evropskou válku, nechtělo ji a vynaložilo skutečné úsilí, i když příliš pozdě, aby ji odvrátilo“* (profesor Sydney B. Fay, The Origins of the World War (sv. 2, s. 552)).

V důsledku těchto masivních vynucených finančních reparací se situace v Německu v roce 1923 stala zoufalou a jediným východiskem pro vládu se stala inflace astronomického rozsahu. Tiskárny tiskly peníze nepřetržitě. V roce 1921 byl směnný kurz 75 marek za dolar. V roce 1924 se tento kurz změnil na přibližně 5 bilionů marek za dolar. To prakticky zničilo německou střední třídu (Koestler, The God that Failed, s. 28) a snížilo bankovní úspory prakticky na nulu.

Podle britského historika Sira Arthura Bryanta (Unfinished Victory, 1940, str. 136–144):

> *„Byli to Židé se svými mezinárodními vazbami a dědičným talentem pro finance, kteří byli nejlépe schopni takové příležitosti využít… Učinili tak s takovým účinkem, že i v listopadu 1938, po pěti letech antisemitské legislativy a pronásledování, stále vlastnili podle korespondenta Times v Berlíně asi třetinu nemovitostí v Říši. Většina z nich se dostala do jejich rukou během inflace… Ale pro ty, kteří přišli o všechno, se tento matoucí převod jevil jako monstrózní nespravedlnost. Po dlouhém utrpení byli nyní připraveni o svůj poslední majetek. Viděli, jak přechází do rukou cizinců, z nichž mnozí nesdíleli jejich oběti a kteří se málo nebo vůbec nezajímali o jejich národní normy a tradice… Židé získali podivuhodný vliv v politice, obchodě a vzdělaných profesích (navzdory tomu, že tvořili*

méně než jedno procento populace)… Banky, včetně Reichsbanky a velkých soukromých bank, byly prakticky pod jejich kontrolou. Stejně tak nakladatelství, kina, divadla a velká část tisku – ve skutečnosti všechny běžné prostředky, kterými se v civilizované zemi formuje veřejné mínění… Největší novinový koncern v zemi s denním nákladem čtyř milionů výtisků byl židovským monopolem… Každý rok bylo pro nežidy stále těžší získat nebo udržet si pozici v jakémkoli privilegovaném povolání… V této době to nebyli „Árijci", kdo uplatňoval rasovou diskriminaci. Byla to diskriminace, která fungovala bez násilí. Uplatňovala ji menšina proti většině. Nešlo o pronásledování, pouze o vylučování… Právě kontrast mezi bohatstvím, kterým se těšili – a okázale se chlubili – cizinci s kosmopolitními zájmy, a chudobou a bídou rodilých Němců učinil antisemitismus tak nebezpečnou a ošklivou silou v nové Evropě. Žebráci na koních jsou málokdy oblíbení, nejméně pak u těch, které právě shodili ze sedla."

Proboha, sire Arthure! Co vás to dnes tak rozladilo?

Kupodivu kniha, kterou nečekaně vydalo nakladatelství Princeton University Press v roce 1984, Sarah Gordon (Hitler, Germans and the „Jewish Question"), v podstatě potvrzuje to, co říká Bryant. Podle ní *„Židé nikdy netvořili velký podíl z celkové německé populace; v letech 1871–1933 nikdy nepřesáhli 1 % populace"*. Dodává však, že *„Židé byli nadměrně zastoupeni v podnikání, obchodu a veřejných i soukromých službách… Byli zvláště viditelní v soukroém bankovnictví v Berlíně, kde v roce 1923 existovalo 150 soukromých židovských bank, oproti pouhým 11 soukromým nežidovským bankám… Vlastnili 41 % firem zabývajících se železem a železným šrotem a 57 % ostatních kovozpracujících podniků… Židé byli velmi aktivní na akciovém trhu, zejména v Berlíně, kde v roce 1928 tvořili 80 % vedoucích členů burzy. V roce 1933, kdy nacisté začali vylučovat Židy z významných pozic, bylo 85 % makléřů na berlínské burze propuštěno kvůli své „rase"… Nejméně čtvrtina profesorů a lektorů (na německých univerzitách) měla židovský původ… V letech 1905–1906 tvořili židovští studenti 25 % studentů práv a medicíny… V roce 1931 bylo 50 % z 234 divadelních režisérů v Německu židovského původu a v Berlíně to bylo dokonce 80 %… V roce 1929 se odhadovalo, že příjem na obyvatele u Židů v Berlíně byl dvakrát vyšší než u ostatních obyvatel Berlína…"* atd. atd.

Arthur Koestler potvrzuje nadměrné zapojení Židů do německého nakladatelství. ***„Ullsteinovo nakladatelství bylo jakousi supertrustovou společností; největší organizací svého druhu v Evropě a pravděpodobně i na světě. Jen v Berlíně vydávalo čtyři deníky, mezi nimiž byl i vážený Vossische Zeitung, založený v 18. století, a večerník B.Z. am Mittag… Kromě toho Ullstein vydával více než tucet týdenních a měsíčních periodik, provozoval vlastní zpravodajskou službu, vlastní cestovní kancelář atd. a byl jedním z předních vydavatelů knih. Firma patřila bratrům Ullsteinovým – bylo jich pět, stejně jako původních bratrů Rothschildových, a stejně jako oni byli také Židé.“*** (The God that Failed (1950) ed. RHS Crossman, s. 31).

Edgar Mowrer, berlínský korespondent deníku Chicago Daily News, napsal protiněmecký traktát s názvem Germany Puts the Clock Back (vydaný jako Penguin Special a pětkrát přetištěný mezi prosincem 1937 a dubnem 1938). Nicméně poznamenává: ***„Ve velmi důležité správě Pruska se řada strategických pozic dostala do rukou Židů… Telefonický rozhovor mezi třemi Židy v ministerských kancelářích mohl vést k pozastavení vydávání jakéhokoli periodika nebo novin ve státě… Židé přišli do Německa, aby hráli v politice a správě stejně významnou roli, jakou si předtím vydobyli v otevřené soutěži v podnikání, obchodu, bankovnictví, tisku, umění, vědě a intelektuálním a kulturním životě země. Tím se posílil dojem, že Německo, země s vlastním posláním, padlo do rukou cizinců.“***

Mowrer říká: *„Nikdo, kdo prožil období od roku 1919 do roku 1926, pravděpodobně nezapomene na sexuální promiskuitu, která v té době panovala… V celém městě, jako je Berlín, hotely a penziony vydělávaly obrovské jmění tím, že pronajímaly pokoje na hodiny nebo dny hostům bez zavazadel a bez registrace. Stovky kabaretů, zábavních podniků a podobných zařízení sloužily k seznámení a navození správné nálady…“* (str. 153–154). Bryant popisuje davy dětských prostitutek před dveřmi velkých berlínských hotelů a restaurací. Dodává: ***„Většina z nich (nočních klubů a zábavních podniků) byla vlastněna a provozována Židy. A byli to právě Židé… mezi propagátory tohoto obchodu, na které se v pozdějších letech vzpomínalo.“*** (str. 144–145).

Douglas Reed, před druhou světovou válkou hlavní středoevropský korespondent deníku London Times, byl hluboce protiněmecký a protihitlerovský. Přesto však napsal: ***„Sledoval jsem, jak hnědé košile chodily od obchodu k obchodu s plechovkami barvy a na okenní tabule malovaly***

kapajícími červenými písmeny slovo „Žid“. Kurfürstendamm pro mě byl zjevením. Věděl jsem, že Židé hrají významnou roli v obchodním životě, ale nevěděl jsem, že téměř monopolizovali jeho důležitá odvětví. Podle statistik připadal v Německu jeden Žid na sto nežidů, ale na módním Kurfürstendamm, podle červených nápisů, připadal jeden nežidovský obchod na devadesát devět židovských.“ (Reed, Insanity Fair, (1938) str. 152-153). V Reedově knize Disgrace Abounding z následujícího roku poznamenává: ***„V Berlíně (v letech před Hitlerem) byla většina divadel ve vlastnictví Židů nebo pronajata Židům, většina předních filmových a divadelních herců byli Židé, hrané hry byly často od německých, rakouských nebo maďarských Židů a byly inscenovány židovskými filmovými producenty, tleskali jim židovští divadelní kritici v židovských novinách… Židé nejsou chytřejší než nežidé, pokud tím chytřejší myslíte dobří ve své práci. Bezohledně využívají společné cítění Židů, nejprve aby se uchytili v určitém oboru nebo povolání, a poté aby z něj vytlačili nežidy… Není pravda, že Židé jsou lepší novináři než nežidé. Zastávali všechny pozice v berlínských novinách, protože majitelé a redaktoři byli Židé.“*** (str. 238-239).

Židovský spisovatel Edwin Black poznamenává: ***„Například jen v Berlíně bylo asi 75 % právníků a téměř stejně tolik lékařů židovského původu.“*** (Black, The Transfer Agreement (1984) s. 58.)

K tomu všemu byli Židé vnímáni jako nebezpeční nepřátelé Německa poté, co Samuel Untermeyer, vůdce Světové židovské ekonomické federace, 6. srpna 1933 vyhlásil Německu válku. (Edwin Black, The Transfer Agreement: The Untold Story of the Secret Pact between the Third Reich and Palestine (1984), str. 272–277) Podle Blacka ***„člověkem, který nejvíce ztělesňoval potenciální smrtelný úder Německu, byl Samuel Untermeyer“*** (s. 369). To bylo vyvrcholením celosvětového bojkotu německého zboží vedeného mezinárodními židovskými organizacemi. Londýnský deník Daily Express uveřejnil 24. března 1933 titulek Judea Declares War on Germany (Judea vyhlašuje válku Německu). Bojkot byl motivován zejména německým zavedením norimberských zákonů [ve skutečnosti byl tento bojkot vyhlášen dlouho před tím, než Hitlerova vláda začala omezovat práva německých Židů, přijímat protižidovské zákony a politiky, a než došlo k jakýmkoliv nepřátelským aktivitám vůči Židům – norimberské rasové zákony byly přijaty až 15. září 1935, více než dva roky po vyhlášení války ze strany židovské komunity. – pozn. překl.], více než dva roky, které byly ironicky podobné ve svém záměru

a obsahu židovskému kulturnímu exkluzivismu, který je tak viditelně praktikován v dnešním Izraeli (Hannah Arendt, Eichmann in Jerusalem, s. 7).

Od roku 1919 si Hitler uvědomoval obrovské nebezpečí, které pro Německo představoval komunismus. V tom roce došlo v Německu ke dvěma pokusům o revoluci bolševického typu, vedeným Židy – Karlem Liebknechtem a Rosou Luxemburgovou v Berlíně a Kurtem Eisnerem v Bavorsku. Po krvavých a brutálních zkušenostech z Ruska si Hitler uvědomil, že je nutné tuto hrozbu za každou cenu odstranit, což mu vyneslo obrovskou nenávist a nepřátelství židovských organizací, médií a politiků na Západě, na které měly vliv. Koneckonců, podle židovského spisovatele Chaima Bermanta tvořili Židé méně než pět procent ruského obyvatelstva, ale více než padesát procent revolucionářů. Podle Bermanta v jeho knize The Jews (1977, kapitola 8):

> *„Je třeba dodat, že většina předních revolucionářů, kteří v posledních desetiletích minulého století a v prvních desetiletích tohoto století otřásali Evropou, pocházela z prosperujících židovských rodin… Jejich typickým představitelem byl snad otec revoluce Karl Marx… Když tedy po chaosu první světové války vypukly po celé Evropě revoluce, byli Židé všude u kormidla: Trockij, Sverdlov, Kameněv a Zinovjev v Rusku, Béla Kun v Maďarsku, Kurt Eisner v Bavorsku a, což je nejméně pravděpodobné, Rosa Luxemburgová v Berlíně.“*

> *„Mnohým vnějším pozorovatelům připadala ruská revoluce jako židovské spiknutí, zejména když po ní následovaly revoluční výbuchy vedené Židy ve velké části střední Evropy. Ve vedení bolševické strany převládali Židé… Ze sedmi členů politbyra, vnitřního kabinetu země, byli čtyři, Trockij (Bronštejn), Zinovjev (Radomský), Kameněv (Rosenfeld) a Sverdlov, Židé.“*

Ostatní autoři s tím souhlasí:

> *„Existuje tendence obcházet nebo jednoduše ignorovat významnou roli židovských intelektuálů v německé komunistické straně, a tím vážně opomíjet jeden z opravdových a objektivních důvodů nárůstu antisemitismu během první světové války a po ní… Význam Židů v revoluci a rané Výmarské republice je nesporný a byl velmi vážnou příčinou nárůstu antisemitismu v poválečných letech… Je tedy zřejmé, že stereotyp Židů jako socialistů a komunistů… vedl mnoho Němců k nedůvěře vůči židovské menšině jako celku a k označení Židů za*

nepřátele německého národa.“ (Sarah Gordon Hitler, Germans and the „Jewish Question“, Princeton University Press (1984) s. 23).

„Druhá vlna silného antisemitismu přišla po kritické roli Židů v mezinárodním komunismu a ruské revoluci a během hospodářské krize ve 20. a 30. letech… Antisemitismus se v celé Evropě a Severní Americe zintenzivnil v důsledku vnímané i skutečné ústřední role Židů v ruské revoluci… Tyto pocity se neomezovaly pouze na Německo nebo vulgární extremisty, jako byli nacisté. V celé severní Evropě a Severní Americe se antisemitismus stal normou ve „slušné společnosti“, a „slušná společnost“ zahrnovala i univerzity.“ (Martin Bernal, Black Athena, sv. 1, s. 367, 387).

„Hlavní role, kterou židovští vůdci sehráli v listopadové (ruské) revoluci, byla pravděpodobně důležitější než jakýkoli jiný faktor při utvrzování (Hitlerových) antisemitských přesvědčení.“ (J&S Pool, Who Financed Hitler, s. 164).

Hitler se dostal k moci v Německu se dvěma hlavními cíli: napravit nespravedlivá ustanovení Versailleské smlouvy a zničit sovětskou/komunistickou hrozbu pro Německo. Kupodivu, na rozdíl od mýtů vytvořených těmi, kteří měli opačné etnické záměry, neměl žádné plány ani touhu po větší dobyvačné válce. Profesor A.J.P. Taylor to ukázal ve své knize The Origins of the Second World War, k zklamání profesionální západní politické elity. Taylor říká: ***„Stav německého zbrojení v roce 1939 je rozhodujícím důkazem toho, že Hitler neuvažoval o všeobecné válce a pravděpodobně neměl v úmyslu válku vůbec vést“*** (s. 267) a ***„Ani v roce 1939 nebyla německá armáda vybavena pro dlouhodobou válku a v roce 1940 byly německé pozemní síly ve všech ohledech kromě vedení podřadné francouzským“*** (str. 104-105).

To, co se odehrálo v Evropě v letech 1939–1941, bylo výsledkem nepředvídaných slabostí a posunu v rovnováze sil, a Hitler byl oportunista, *„který využíval každé příležitosti, která se mu naskytla“* (Taylor). Británie a Francie vyhlásily válku Německu, ne naopak. Hitler chtěl mír s Británií, jak přiznali němečtí generálové (Basil Liddell Hart, The Other Side of the Hill 1948, Pan Books 1983) v souvislosti s takzvaným rozkazem k zastavení u Dunkerque, kde měl Hitler příležitost zajmout celou britskou armádu, ale rozhodl se tak neučinit. Liddell Hart, jeden z nejrespektovanějších britských

vojenských historiků, cituje německého generála von Blumentritta v souvislosti s tímto rozkazem k zastavení:

> *„On (Hitler) nás pak ohromil, když s obdivem hovořil o Britském impériu, o nutnosti jeho existence a o civilizaci, kterou Británie přinesla světu. S pokrčením ramen poznamenal, že vytvoření impéria bylo dosaženo často tvrdými prostředky, ale „kde se plánuje, tam létají třísky". Porovnal Britské impérium s katolickou církví – řekl, že obě jsou nezbytnými prvky stability ve světě. Řekl, že vše, co od Británie chce, je, aby uznala postavení Německa na kontinentu. Vrácení německých kolonií by bylo žádoucí, ale ne nezbytné, a dokonce by nabídl Británii podporu vojsk, pokud by se někde dostala do potíží..."* (s. 200).

Podle Liddella Harta *„v té době jsme věřili, že porážka Luftwaffe v ‚bitvě o Británii' ji zachránila. To je však jen část vysvětlení, jeho poslední část. Původní příčina, která je mnohem hlubší, spočívá v tom, že Hitler nechtěl Anglii dobýt. O přípravy na invazi se příliš nezajímal a celé týdny nedělal nic, aby je urychlil; poté, co se na krátkou chvíli rozhodl pro invazi, opět změnil názor a přípravy pozastavil. Místo toho se připravoval na invazi do Ruska"* (s. 140).

David Irving v předmluvě ke své knize The Warpath (1978) odkazuje na *„objev... že tento muž (Hitler) nikdy nepředstavoval ani neměl v úmyslu představovat skutečnou hrozbu pro Británii nebo impérium"*.

To dává zcela jiný pohled nejen na válku, ale i na úspěšné potlačení těchto informací během války i po ní. Historici dnes až příliš dobře vědí, kde leží hranice, v jejichž rámci mohou malovat své obrazy války a jejích následků, a jaké jsou důsledky překročení těchto hranic, bez ohledu na důkazy. Bohužel jen velmi málo z nich bylo připraveno mít odvahu vymanit se z této strašlivé svěrací kazajky oficiální i neoficiální cenzury.

Sto let války proti Německu

Steffen Werner, 2013

V srpnu 1895 začala v britském týdeníku The Saturday Review vycházet série článků, které volaly po zničení Německa a jejichž katastrofální touha po německé kořisti rezonuje dodnes.

S Druhou říší vznikl německý stát, který rychle budoval moderní ekonomiku, která ohrožovala ekonomickou převahu Velké Británie. Uhlí a ocel byly dva ukazatele, podle nichž se před první světovou válkou měřila výkonnost národních ekonomik. Produkce surovin v Německu vzrostla v čtvrtstoletí před první světovou válkou o 334 %, z 4 milionů na 17,8 milionů tun, zatímco ve Velké Británii vzrostla z 7,7 na 9 milionů, tedy o 17 %. Ve stejném období se těžba uhlí v Německu zvýšila ze 76,2 na 255,8 milionů tun (240 %), ale v Británii pouze o 60 % na 240 milionů tun. Zahraniční obchod Německa dosahoval rozměrů, které byly pro Velkou Británii alarmující. Vyšetřování anglického parlamentu v roce 1885 zjistilo, že Němci vyráběli levněji a jejich produkty byly přizpůsobeny preferencím jejich odběratelů. Znalost jazyků, neúnavnost a flexibilita byly považovány za přednosti německých obchodních cestujících. Jako protiopatření byl v Anglii přijat zákon o ochranných známkách, který předepisoval, aby německé výrobky byly označeny „Made in Germany“, ale britští prostředníci a spotřebitelé přesto často upřednostňovali německé zboží, a proto bylo povinné označení změněno na „Foreign made“ (vyrobeno v cizině).[1]

Že tento nový vývoj nebyl náhodný, objevil Paul Valéry v britské zakázkové práci z roku 1896, v níž byly důvody tohoto nového vývoje povýšeny na dogma:

> *„Člověk si uvědomí, že vojenské vítězství, díky nimž se tento [německý] národ etabloval, jsou malá ve srovnání s ekonomickými triumfy, které již dosáhl; již nyní jsou jeho četné trhy ve světě pevněji v jeho rukou než území, která vděčí své armádě […] člověk pochopí, že Německo se obrátilo k průmyslu a obchodu stejně jako kdysi k armádě: s rozvahou a odhodláním. Člověk cítí, že nevynechává žádné prostředky. Pokud chce člověk vysvětlit tuto novou […] velikost, měl by si připomenout: neustálou tvrdou práci, nejpřesnější zkoumání zdrojů bohatství a*

[1] Heinrich Fried Jung, Das Zeitalter des Imperialismus 1884-1914, sv. 1, Berlín 1919, s. 230, 80.

neúnavnou výrobu prostředků k jeho produkci; přesnou topografii výhodných lokalit a nejvhodnějších spojovacích tras; a především dokonalou poslušnost, podřízení všech motivů jakési jednoduché, výlučné a mocné myšlence – která je strategická ve své formě, ekonomická ve svém účelu, vědecká ve svém hlubokém záměru a ve své oblasti působnosti. Tak na nás působí celek německých podniků.“[2]

Evropské vyšší třídy viděly svůj pohodlný život ohrožený tímto vzestupem německé ekonomiky. Podle Maxe Schelera žily v ráji:

„Naši východní sousedé více snili, intrikovali, prožívali, modlili se a tiše se podřizovali osudu, ale také pili kořalku, romanticky se procházeli životem, bezstarostně a nezákonně si užívali hrubých radostí […] Pro Angličany bylo snadné nakupovat a prodávat podle starých zvyklostí, zvyklí na vítězství a ve stylu starých velkých obchodníků, hrdí na staré osvědčené druhy zboží, bez přizpůsobování se potřebám zákazníků na světovém trhu […] bylo to však také užívání si života ve sportu, sázení, hazardu, venkovském životě, cestování, ukončení pracovního týdne v pátek večer a návštěva sportovního stadionu [.. .] – ale dělat to vše s praktickým pocitem, zakořeněným v situaci a geografii ostrova, že byli božsky vybráni, aby byli pány moře […] ne jako členové Evropy, ale jako mocnost rovnocenná celé Evropě, ba dokonce mocnost, která se mohla rovnat celému světu, rovnocenná tomu, aby vedla národy mimo Evropu, aby je řídila a byla jejich politickým arbitrem. A stejný ráj znamenal pro Francii: rostoucí finanční bohatství s malým počtem dětí, důchody po 20–30 letech práce, velká koloniální říše, čas a volný čas pro luxus, intelekt, vnější vzhled, dobrodružství plná smyslnosti s krásnými ženami.“[3]

---

[2] Paul Valéry, Eine methodische Eroberung, Curych, New York 1946. s. 9; viz také: Hans-Dietrich Sander, Der nationale Imperativ, Krefeld 1980. s. 116 a násl.

[3] Max Scheler, Die Ursachen des Deutschenhasses, Lipsko 1917. s. 61 a násl. Ohledně Velké Británie viz také Winston S. Churchill, Meine frühen Jahre. Weltabenteuer im Dienst, Mnichov 1965, 4. vydání, s. 79. Tam se píše: *„V té době si anglická společnost ještě zachovávala svou starou formu a tradici, byla zářivým a působivým celkem s vysoce vznešenými normami chování a jednání a s jistými metodami, jak zajistit jejich všeobecné přijetí, které jsou dnes zcela zapomenuty. Každý tedy znal každého a věděl, kdo je. Několik set velkých rodin, které po mnoho generací vládly Anglii a zažily vzestup země na vrchol slávy, bylo do nejvyšší míry spřízněno sňatky. Kamkoli člověk šel, potkával přátele nebo příbuzné. Přední osobnosti společnosti byly často zároveň předními státníky v parlamentu a rovněž předními sportovci na dostihové dráze. Lord Salisbury se vždy pečlivě vyhýbal svolávání kabinetu, když se konaly dostihy v Newmarketu, a dolní sněmovna v zásadě*

Teror, který německá výkonnost vyvolala v těchto evropských vyšších vrstvách, zachytil Max Scheler v podobenství:

> *„Na jejich obzoru se objevil […] obraz nového, podivného archanděla, jehož tvář […] byla stejně přísná a železná jako tvář toho starého z mýtu, ale jinak zcela odlišná […] Měl v sobě něco z prostého dělníka, s dobrými, silnými pěstmi, byl to muž, který pracoval a pracoval, stále dál a dál, podle vnitřního svědectví svých vlastních přesvědčení, ne proto, aby někoho předčil nebo kvůli nějaké slávě, ani pro potěšení mimo práci nebo po ní, ani proto, aby v tom volném čase po práci rozjímal a obdivoval krásu světa, ale tiše a pomalu, ponořen do své práce, ale s děsivou vytrvalostí, přesností a dochvilností, když se na něj dívali zvenčí, a zcela ponořen do sebe a svého úkolu, pracoval, pracoval a nepřestával pracovat – a to svět nedokázal pochopit – z čisté radosti z nekonečné práce samotné – bez cíle, bez účelu, bez konce. Co se s námi stane, co se nám přihodí – cítily národy […] Jak máme existovat tváří v tvář těmto novým masám? Máme se změnit a snažit se ho napodobit? Ne a znovu ne! Nemůžeme se podřídit tomuto novému požadavku! Ale my to nechceme a neuděláme to!“*

V roce 1895 tyto vyšší třídy, počínaje Velkou Británií, vytvořily válečnou stranu proti Německu, která je aktivní dodnes a která bude dokumentována citacemi z let 1895 až 1994.

Delendam, Delendam, Delendam!

The Saturday Review z 24. srpna 1895:

> *„NAŠE SKUTEČNÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA.*
>
> *[…] Jak jsme již dříve poukázali, dominantním faktorem v situaci týkající se naší zahraniční politiky je neochvějné nepřátelství Francie. Můžeme toto nepřátelství nazvat nepřiměřeným nebo nevhodným, ale jeho existence je nesporná. Některé noviny proto doporučují, aby se Anglie okamžitě připojila k Trojité alianci a aby lord Salisbury slíbil německému císaři pomoc a podporu v případě jakéhokoli útoku na majetky nebo zájmy Spojenců v Evropě, pod podmínkou, že Spojenci podpoří Anglii v případě jakékoli agrese na její území v jiných částech světa. Z různých důvodů nám tato politika, ačkoli je mimořádně bezpečná, zcela*

nekonala zasedání během derby.“ Toto svědectví britské vyšší třídy odhaluje, že řeči o britské demokracii jsou čirým pokrytectvím.

nevyhovuje. Za prvé, my Angličané jsme dosud vždy vedli války proti našim rivalům v obchodě a hospodářství; a naším hlavním rivalem v obchodě a hospodářství není dnes Francie, ale Německo. V případě války s Německem bychom mohli hodně získat a nic neztratit, zatímco v případě války s Francií bychom bez ohledu na výsledek mohli hodně ztratit.“[4]

The Saturday Review z 1. února 1896:

„BIOLOGICKÝ POHLED NA NAŠI ZAHRANIČNÍ POLITIKU Z POHLEDU BIOLOGA.

Záznamy o minulosti života na Zemi nás seznámily s jednou fází dramatu evoluce. Po nesčetné generace možná řada druhů bojovala za víceméně rovných podmínek, někdy měl navrch jeden, jindy druhý, a získával tak malou výhodu, až najednou změna v kaleidoskopu světa dala jednomu z nich skutečnou výhodu. Šťastný druh se rychle rozmnožuje, šíří se po zemi i mořích, zatímco jeho soupeři zahynou nebo jsou vytlačeni do nejnehostinnějších koutů; […]

Velké národy země jsou místní odrůdy, druhy ve vývoji. Není nutné, aby mezi nimi existovaly anatomické rozdíly, i když Angličané, Němci, Francouzi, Rusové a Američané, Číňané a Japonci mají každý své odlišné skupiny průměrných charakteristik. […]

Svět se rychle blíží k éře těchto posledních válek, válek, které nemohou skončit mírem s ctí, válek, jejichž přízrak nemůže být zažehnán bledým duchem arbitráže. Fakta jsou zřejmá. Slabé rasy jsou vymazávány z povrchu zemského a několik málo velkých, začínajících druhů se proti sobě ozbrojuje. Anglie, jako největší z nich – největší co do geografického rozložení, největší co do expanzivní síly, největší co do rasové hrdosti – se po staletí vyhýbala jedinému nebezpečnému druhu války. Nyní, když je celá země obsazena a expanzivní pohyby pokračují, bude muset bojovat na život a na smrt proti postupným rivalům. […]

Z evropských národů je Německo Anglii nejvíce podobné. Pokud jde o rasové charakteristiky, náboženské a vědecké myšlení, city a schopnosti, Němci se svou podobností s Angličany vyznačují jako naši přirození rivalové. Ve všech částech světa, ve všech oblastech, v

[4] Citováno Hansem Grimmem, Warum-Woher-Aber wohin, Lippoldsberg 1954. s. 33. Originál viz „Our True Foreign Policy“, The Saturday Review, 24. srpna 1895, s. 228.

obchodě, ve výrobě, ve vykořisťování jiných ras, Angličané a Němci spolu soupeří. Německo je rostoucí národ; expanduje daleko za hranice svého území a je odhodláno si zajistit nové opěrné body, nebo při pokusu o to zahynout. […] Kdyby zítra byli všichni Němci vyhlazeni, neexistuje žádný anglický obchod, žádné anglické podnikání, které by se okamžitě nerozšířilo. Kdyby zítra byli všichni Angličané vyhlazeni, Němci by získali stejný podíl. Zde je první velký rasový boj budoucnosti: zde jsou dva rostoucí národy, které se navzájem tlačí, člověk proti člověku po celém světě. Jeden z nich musí odejít; jeden z nich odejde. […]

Biologický pohled na zahraniční politiku je jasný. Za prvé, sjednotit naše kolonie a zabránit geografické izolaci, která by vedla k rozkolu anglosaské rasy. Za druhé, být připraveni bojovat proti Německu, protože Germania est delenda [Německo musí být zničeno]; za třetí, být připraveni bojovat proti Americe, až nastane čas. A konečně, neplýtvat slzami nad národy, od nichž se nemusíme ničeho bát.“[5]

The Saturday Review z 11. září 1897:

„ANGLIE A NĚMECKO

Princ Bismarck již dávno pochopil to, co teprve nyní začínají chápat i obyvatelé Anglie – že v Evropě existují dvě velké, nesmiřitelné, protichůdné síly, dva velké národy, které by rády učinily celý svět svou provincií a vybíraly z něj daň v podobě obchodu. Anglie, s dlouhou historií úspěšných agresí, s úžasným přesvědčením, že prosazováním svých vlastních zájmů šíří světlo mezi národy žijícími v temnotě, a Německo, kost z téže kosti, krev téže krve, s menší silou vůle, ale možná s bystřejší inteligencí, soupeří v každém koutě světa. V Transvaalu, na Kapském mysu, ve střední Africe, v Indii a na Východě, na ostrovech jižního moře a na krásném severozápadě, kdekoli – a kde tomu tak není? – vlajka následovala Bibli a obchod následoval vlajku, tam německý obchodní zástupce bojuje s anglickým podomním obchodníkem. Je-li tam důl, který lze těžit, železnice, kterou lze postavit, domorodec, kterého lze obrátit od chleba z chlebovníku k konzervovanému masu, od střízlivosti k obchodu s ginem, Němci a

[5] Tamtéž, s. 46 a násl. Originál viz „A Biological View of our Foreign Policy“, „by a Biologist“, The Saturday Review, 1. února 1896, s. 118 a násl.

Angličané se perou o to, kdo bude první. Milion drobných sporů tvoří největší příčinu války, jakou svět kdy viděl. Kdyby zítra Německo zaniklo, pozítří by na světě nebyl jediný Angličan, který by nebyl bohatší. Národy bojovaly roky o město nebo právo na nástupnictví; neměly by bojovat o dvě stě milionů liber obchodu?[6]

[…] Po skončení naší práce nemusíme ani namáhat se, abychom pozměnili Bismarckova slova adresovaná Ferrym a řekli Francii a Rusku: „Hledejte nějakou kompenzaci. Vezměte si z Německa, co se vám zlíbí: můžete to mít.“ […] „Germania esse delendam.“ [Německo musí být zničeno]“[7]

Tajná řeč Winstona S. Churchilla v březnu 1936 v Dolní sněmovně:

„Po čtyři sta let spočívala zahraniční politika Anglie v odporu proti nejsilnější, nejagresivnější a nejdominantnější mocnosti na kontinentu […]. Tváří v tvář Filipovi II. Španělskému, Ludvíkovi XIV. pod vedením Viléma III. a Marlborougha, Napoleonovi, Vilému II. Německému, bylo by bylo snadné a jistě velmi lákavé spojit se s tím silnějším a podílet se na plodech jeho dobytí. My jsme však vždy zvolili těžší cestu, spojili se s méně silnými mocnostmi, vytvořili mezi nimi koalici a tak porazili a zmařili plány kontinentálního vojenského tyrana, ať už to byl kdokoli a ať už vedl jakoukoli zemi. Tak jsme zachovali svobody Evropy […].

Všimněte si, že politika Anglie nebere v úvahu, která země usiluje o nadvládu nad Evropou. Nejde o to, zda je to Španělsko, francouzská monarchie, francouzské císařství, německé císařství nebo Hitlerův režim. Nemá to nic společného s vládci nebo národy; jde pouze o to, kdo je nejsilnější nebo potenciálně dominantní tyran. Proto bychom se neměli bát obvinění z toho, že jsme profrancouzští nebo protiněmečtí. Kdyby byly okolnosti opačné, mohli bychom být stejně tak proněmečtí a protifrancouzští. Řídíme se zákonem veřejné politiky, a ne pouhou

[6] Až po nadpis, H. Grimm, op. cit., s. 58 a násl. Originál viz „England and Germany“, The Saturday Review, 11. září 1897, s. 278 a násl.

[7] Poznámka redakce: Poslední tři slova tohoto článku, která znamenají „Německo musí být zničeno“, se neobjevují v mikrofilmované verzi ve veřejné knihovně v Chicagu ani v jiných knihovnách, jak bylo panu Wernerovi sděleno čtenáři jeho původního německého článku. Pan Werner mi však zaslal kopii tohoto článku, která tato slova obsahuje. Zdá se, že existují dvě různé verze tohoto článku, z nichž v jedné byla tato slova vynechána/vymazána (nejspíš v té, která byla později mikrofilmována).

účelovostí diktovanou náhodnými okolnostmi, sympatiemi a antipatiemi nebo jakýmikoli jinými city.

Vyvstává tedy otázka, která mocnost je dnes v Evropě nejsilnější a která se nebezpečným a represivním způsobem snaží dominovat. Dnes, v tomto roce, pravděpodobně i v části roku 1937, je francouzská armáda nejsilnější v Evropě. Ale nikdo se Francie nebojí. Každý ví, že Francie chce být ponechána na pokoji a že jde pouze o její sebeobranu. Všichni vědí, že Francouzi jsou mírumilovní a ovládáni strachem. […]

Německo se naopak ničeho nebojí. Zbrojí způsobem, jaký v německé historii dosud neměl obdoby. Vede ho hrstka triumfujících desperádů. Peníze docházejí a pod despotickými vládci narůstá nespokojenost. Velmi brzy budou muset vybrat mezi ekonomickým a finančním kolapsem nebo vnitřními nepokoji na jedné straně a válkou na straně druhé, která nemůže mít žádný jiný cíl a která, pokud bude úspěšná, nemůže mít žádný jiný výsledek než germanizovanou Evropu pod nacistickou kontrolou. Proto se mi zdá, že se všechny staré podmínky opakují a že naše národní spása závisí na tom, zda znovu shromáždíme všechny síly Evropy, abychom zadrželi, omezili a v případě nutnosti zmařili německou nadvládu. Věřte mi, že kdyby se některá z těchto mocností, Španělsko, Ludvík XIV., Napoleon nebo císař Vilém II., s naší pomocí stala absolutním pánem Evropy, mohla by nás oloupit, snížit nás k bezvýznamnosti a bídě hned po svém vítězství.“[8]

Zpráva Carla J. Burkhardta o rozhovoru s polským ministrem zahraničí Beckem ze dne 15. srpna 1938:

„Poláci čekají ve zdánlivém klidu. Beck mě během naší noční cesty do jisté míry zasvětil do svých plánů. Navíc hraje dvojí hru. ***Nejedná se o německou hru, jak se domnívá mnoho Francouzů a polské opozice. Je to hra, ve které se Polsko doufá v největší zisk, zisk, který má vzejít z konečné a nevyhnutelné německé katastrofy.*** *Z tohoto důvodu jsou Němci povzbuzováni ve svých nesprávných činech a v Danzigu si užívají triumfu extremistů, zatímco zároveň opakovaně zdůrazňují dodržování vnější formy smluv. Jednoho dne dojde k zúčtování, budou požadovány úroky a úroky z úroků. Již nyní se jim tímto způsobem spolupráce s*

[8] Winston S. Churchill, Druhá světová válka, sv. I. „The Gathering Storm“, Boston 1948, s. 207 a násl.

nacionálními socialisty podařilo vytvořit solidaritu odporu vůči jakékoli revizi smluv v celém Západě, ve Francii, Anglii a Americe. […] V roce 1932 to bylo zcela jiné. V té době západní veřejné mínění ve velkých demokraciích většinou podporovalo německé menšiny. Lidé se rozčilovali nad špatně nakreslenými hranicemi, nad izolovanými provinciemi. Díky přehnaným metodám nacismu to vše skončilo a nyní ve Varšavě doufají nejen v bezpodmínečné začlenění Danzigu do polského státního území, ale v mnohem více, v celé Východní Prusko, Slezsko, dokonce i Pomořansko. ***V roce 1933 se ve Varšavě ještě mluvilo o polském Pomořansku, ale dnes se říká „naše Pomořansko“. Beck provádí čistě polskou politiku, v konečném důsledku protiněmeckou politiku, politiku pouze zdánlivého polsko-německého uvolnění napětí, a to od okupace Porýní a pasivity Francie při této události.*** *Ale oni se snaží Němce zcela metodicky povzbuzovat v jejich omylech.“*[9]

Poznámka Edvarda Beneše z 23./24. srpna 1939 v Londýně: ***„Byla to opravdu tvrdá taktika, jak přimět Hitlera k válce.“***[10]

Zpráva Friedricha Grimma o návštěvě v květnu 1945:

„V květnu 1945, několik dní po pádu, jsem měl památnou diskusi s významným představitelem protistrany. Představil se mi jako univerzitní profesor své země, který si se mnou chtěl promluvit o historických základech války. Byl to rozhovor na vysoké úrovni. Najednou se odmlčel a ukázal na letáky, které ležely na stole přede mnou a kterými jsme byli zaplaveni v prvních dnech po kapitulaci a které se týkaly hlavně zvěrstev v koncentračních táborech. „Co na to říkáte?“ zeptal se mě. Odpověděl jsem: „Oradour a Buchenwald? To je pro mě stará známá věc. Jsem advokát a odsuzuji nespravedlnost, kdekoli se s ní setkám, ale především když se vyskytuje na naší straně. Nicméně umím rozlišovat mezi fakty a jejich politickým využitím. Vím, co je to očerňovací propaganda. Po první světové válce jsem přečetl všechny publikace vašich odborníků týkající se těchto otázek, spisy Northcliffova úřadu, knihu ‚From War to Peace‘ francouzského ministra financí Klotze, v níž

[9] Carl J. Burckhardt, Meine Danziger Mission 1937-1939, 3. revidované vydání, Mnichov 1980, s. 156 a násl.

[10] Igor Lukes, „Benesch, Stalin und die Komintern 1938/39“, Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte, 41(3) (1993), s. 325.

*popisuje, jak byly vymyšleny pohádky o useknutých dětských rukou a jak byly využity, poučné spisy časopisu Crapouillot, který srovnává očerňovací propagandu z roku 1870 s propagandou z let 1914–1918, a konečně klasickou knihu Ponsonbyho ‚Falsehood in Wartime'. **V něm se uvádí, že již v předchozí válce existovaly časopisy, v nichž byly pomocí fotomontáže s panenkami vytvořeny umělé hory mrtvol. Tyto obrázky byly distribuovány. Popisky byly ponechány prázdné. Později byly podle potřeby doplněny telefonicky propagandistickým ústředím.**" Můj návštěvník vybuchl: „Vidím, že jsem narazil na odborníka. Teď vám také řeknu, kdo jsem. Nejsem univerzitní profesor. Jsem z ústředí, o kterém jste mluvil. Měsíce provádím to, co jste správně popsal: očerňovací propagandu – a díky ní jsme dosáhli úplného vítězství." Odpověděl jsem: „Vím, a teď s tím musíte přestat!" On na to: „Ne, teď teprve pořádně začínáme! Budeme v této očerňovací propagandě pokračovat, budeme ji zesilovat, dokud už nikdo nebude mít o Němcích dobré slovo, dokud nebude zničena veškerá sympatie, kterou jste měli v jiných zemích, a dokud Němci sami neupadnou do takového zmatku, že už nebudou vědět, co dělají!" Rozhovor jsem ukončil slovy: ‚Pak na sebe berete velkou odpovědnost!'"*[11]

Britský časopis Sunday Correspondent dne 17. září 1989 u příležitosti padesátého výročí začátku druhé světové války a sjednocení, které ji završilo:

„Nyní musíme být upřímní ohledně německé otázky, jakkoli to může být nepříjemné pro Němce, pro naše mezinárodní partnery a dokonce i pro nás samotné […] Otázka zůstává v podstatě stejná. Nejde o to, jak zabránit německým tankům v přejetí Odry nebo Marny, ale jak se Evropa vypořádá s národem, jehož počet, talent a efektivita mu umožňují stát se naší regionální supervelmocí. V roce 1939 jsme nevstoupili do války, abychom zachránili Německo před Hitlerem, Židy před Osvětimí nebo kontinent před fašismem. Stejně jako v roce 1914 jsme vstoupili do války z neméně ušlechtilého důvodu, že jsme nemohli akceptovat německou převahu v Evropě."[12]

Lech Walesa v rozhovoru pro nizozemský deník Elsevier ze 7. dubna 1990:

---

[11] Friedrich Grimm, Politische Justiz, die Krankheit unserer Zeit, Bonn 1953, s. 146 a násl.
[12] Přeloženo z Frankfurter Allgemeine, 18. září 1989, s. 2. Jelikož 18. září 1989 bylo pondělí, za datum zveřejnění článku se považuje 17. září 1989.

„Nebojím se ani prohlášení, které mě v Německu činí nepopulárním. Pokud Němci nějakým způsobem znovu destabilizují Evropu, neměli bychom se uchylovat k rozdělení, ale jednoduše vymazat tento národ z mapy. Východ i Západ disponují pokročilými technologiemi nezbytnými k provedení tohoto rozsudku.“[13]

Henry Kissinger v deníku Welt am Sonntag ze dne 13. listopadu 1994:

„Myšlenka prezidenta Clintona o USA a Německu jako partnerech ve vedení nebyla zrovna nejmoudřejší […] Ve skutečnosti tato představa všechny žene do barikád, protože v konečném důsledku byly dvě světové války vedeny právě proto, aby se zabránilo dominantní roli Německa.“

Citace naznačují, že všechny války, revoluce, pronásledování a vyhnání ve 20. století byly věcně iniciovány racionálně plánujícími národy nebo byly tolerovány kvůli moci a penězům. Vzhledem k apokalyptickému teroru a hrůzám, které tyto akce vyvolaly, se jasná analýza jeví jako praktičtější než morální obvinění.

Pro britskou vyšší třídu – a její mezinárodní partnery – je válka zcela normální činností. Britové se pragmaticky ptají: Jak to zvládli naši předkové? Jaká byla jejich výhoda? Nevedli snad čtyři sta let válku proti svému hlavnímu rivalovi nebo nejsilnější kontinentální mocnosti? Člověk zvažuje jako obchodník: je výhodné vést válku proti Francii, může nám Rakousko ublížit? Co nám přinese válka proti Německu? 250 milionů liber = 5 milionů marek ročně? Bezpečnost naší dominance? Musíme později bojovat proti USA?

Myšlenka, zda je válka morálně obhajitelná, ani nepřichází na mysl! V každém případě je totiž „těžké“ někoho do války dohnat. Válka se totiž stává hrou, dvojitou hrou. Člověk totiž klade pasti tím, že zcela metodicky povzbuzuje protivníka v jeho omylech. V této „hře“ láká „největší zisk“. „Vezměte si z Německa, co se vám zlíbí“: tak se kupují spojenci; pro sebe si vezmete peníze. Není lepší, aby ten druhý, nepřítel, úplně zmizel? Nedestabilizuje situaci, neohrožuje kořist, pokud se zotaví? Není lepší Němce hned vyhladit? Není chytřejší vymazat Německo z mapy? Germania esse

[13] Citováno z dopisu redakci od Ferdinanda Otta Mischkeho, Officier de la Legion d'Honneur, Paříž, Frankfurter Allgemeine, 27. dubna 1990, s. 14. Originální text viz Elsevier, 7. dubna 1990, s. 45.

delendam! Máme pokročilé technologie – čímž se pravděpodobně myslí neutronová bomba: Němci by byli mrtví a kořist neporušená.

Není totiž dovoleno uzavřít čestný mír. Očerňovací propaganda musí pokračovat a zesilovat, dokud o nepříteli nikdo neřekne nic dobrého. Nepřítel se stává zlem sám o sobě. Námitka Friedricha Grimma, která se obecně vztahuje na takové akce: „Pak na sebe vezmou velkou odpovědnost“ – zde selhává. Odpovědnost vůči nepříteli neexistuje a vina vůbec ne. Vina je v tomto systému pouze otázkou moci. Bůh zde není potřebný, Bůh není povolen! „Nezabiješ“ se proměnilo v bezvýznamné žvanění. Člověk se staví na místo Boha.

Mezi zastánci těchto myšlenek jsou: vysoký britský politik, ministr námořnictva za první světové války a premiér za druhé světové války; bývalý český prezident; polský ministr zahraničí z roku 1938; polský prezident z roku 1990; a bývalý americký ministr zahraničí.

Kontinuita, s jakou jsou tyto myšlenky prosazovány od roku 1895 do roku 1994, je alarmující, stejně jako věcný přístup, s jakým jsou tyto myšlenky, ale i jejich přijetí, v roce 1989 stále považovány za samozřejmost pravděpodobně širokou veřejností britského týdeníku. Zmatený, stejně jako Kissinger, že zde již nejde o zabránění německé převaze, o které se diskutuje, protože i pouhá myšlenka na Německo jako partnera USA je považována za nebezpečnou.

Winston Churchill a Thomas More

Jaké je intelektuálně-historické pozadí kontinuity britské politiky? Vzor lze najít v díle Utopie Thomase Mora. Utopie, mylně chápána jako sociální model, je stát s aristokracií kněží, v němž kněží nepodléhají žádnému veřejnému soudu, ale pouze Bohu a svému svědomí. Systém vlády Utopistů zahrnuje kromě často citovaného sociálního modelu také model světové vlády. Přesahujícím významem „utopického“ sociálního modelu byl význam Moreových myšlenek pro britskou mocenskou politiku nesprávně pochopen – a alespoň v tomto století zapomenut.[14]

[14] Thomas More, Utopia, Yale Univ. Press, 2001, s. 133. V Utopii je rozvod pouze formalitou (srov. s. 98 a násl.). Lze předpokládat, že Utopie inspirovala Jindřicha VIII. v několika ohledech. V roce 1529 se More stal lordem kancléřem. V roce 1534 se Jindřich VIII. prohlásil za nejvyšší hlavu církve, a tím do jisté míry i za jejího nejvyššího kněze, a protože byl také králem, podléhal stejně jako kněží v Utopii pouze Bohu a svému svědomí. V jednom dopise se Jindřich VIII. popisuje jako král a panovník, který nad sebou na zemi neuznává

Machiavelli nechal prince vládnout nad svým lidem a bránit se proti sousedům. Utopisté však ovládají celý svět. Rozhodují o tom, co je spravedlivé a co nespravedlivé, takže pokud *„jejich přátelé obchodníci v jakékoli části světa byli nespravedlivě obviněni pod nějakou záminkou spravedlnosti, ať už za použití nespravedlivých zákonů nebo za zkresleného výkladu dobrých zákonů“*. Utopisté jsou vládnoucí ekonomickou silou svého světa.[15] Hromadí a shromažďují peníze, protože peníze jsou zdrojem jejich moci a přerušení obchodních vztahů je jednou z jejich oblíbených zbraní. V případě války kupují za peníze vojáky a zrádce nebo zasévají svár mezi své nepřátele, a to bez jakýchkoli morálních omezení: *„Je tak snadné přimět někoho, aby spáchal jakýkoli zločin, pomocí úplatku.“* Díky jejich bohatství je většina národů vůči nim zadlužena.[16] Spolu s Churchillem lze v Utopii najít základy kréda liberalismu.[17]

Utopie, která vyšla přesně 379 let před prvním článkem v Saturday Review, zřejmě sloužila britské politice jako příručka. Již v době svého vydání byla chápána jako politický román à clef: „Ve skutečnosti je utopická vlajka znakem britského zboží.“[18] Scény z Utopie, které Němcům připadají velmi povědomé, zanechaly stopy v klasické britské politice: *„[…] podněcují sousední národy a staví je proti jejich nepřátelům tím, že vytahují na světlo staré nároky, jakých králové nikdy nemají nedostatek.“*[19] Bezohlednost ve vedení války lze nalézt i zde. *„Ať už byla příčina spravedlivá či nespravedlivá, byla pomstěna strašlivou válkou, do níž se zapojily i okolní národy, které přidaly své síly a zdroje k nepřátelským silám hlavních protivníků, takže některé prosperující národy byly zpustošeny a jiné byly těžce otřeseny.“*[20]

---

nikoho kromě Boha a který nepodléhá zákonům pozemských tvorů. Citováno Winstonem S. Churchillem, A History of the English Speaking Peoples, sv. II: „The New World“, Dodd, Mead & Co., New York 1956, s. 61. Abychom byli spravedliví k Morovi, je třeba zmínit, že se vehementně stavěl proti tomuto sebevyvyšování Jindřicha VIII. a z tohoto důvodu byl v roce 1535 popraven.

[15] T. More, tamtéž, s. 105. Zde je třeba připomenout obchodní válku mezi USA a Japonskem, která se začala rozvíjet v roce 1995 a v níž americká strana zastávala podobný názor.

[16] Tamtéž, s. 74, str. 106–109, zejména s. 108.

[17] V Churchillově díle najdeme tuto větu týkající se období po Jindřichu VIII.: *„Thomas Moreova definice vlády jako spiknutí bohatých mužů, kteří si pod záštitou a názvem společenství opatřují vlastní zboží, velmi přesně vystihovala Anglii v těchto letech“*, op. cit., sv. II, s. 93.

[18] Hermann Oncken, in: Thomas Morus, Utopia, Darmstadt 1979, s. 32 (úvod). Oncken také podrobně poukázal na souvislost mezi Morem a britskou koloniální politikou, s. 33.

[19] T. More, op. cit., s. 109.

[20] Tamtéž, s. 106.

More také radil, aby za člověka bojovali jiní, protože kromě žoldáků *„využívají síly těch, za které se chopili zbraní, a poté pomocné jednotky spřátelených národů. Jako poslední možnost přidávají své vlastní občany.“*[21] (Zde se nachází ještě řada dalších odkazů na britskou politiku, jejichž rozebírání by nás však příliš odvedlo od tématu.)

Když Winston Churchill ve svém tajném projevu z roku 1936 – 420 let poté, co More napsal první část své Utopie – uvedl jako čtyřsetletou britskou politiku boj proti vládnoucímu tyranovi a poté prohlásil: *„tak jsme zachovali svobodu Evropy“*, argumentoval v tradici utopistů:

> *„Proto […] se zdráhají jít do války a pouze […] ze soucitu a lidskosti používají svou sílu k osvobození utlačovaných lidí od tyranie a otroctví.“*[22]

Karel VIII. Francouzský byl Morem považován za skutečného tyrana. V díle Utopie More rozebírá jeho konkrétní situaci ve fiktivní diskusi mezi Karlem VIII. a jeho rádci.[23] Pod záminkou znechucení jsou zde ilustrovány utopické techniky, jak podněcovat ostatní k boji proti skutečnému nepříteli pomocí peněz a plenění. V roce 1511 vstoupila Anglie do Svaté ligy, čímž pravděpodobně začala tato čtyřsetletá britská válečná politika, na kterou odkazoval Churchill.

Zdravý rozum…

Články v Saturday Review vycházely anonymně v letech 1895 až 1897. Ale co to vlastně bylo za časopis? Německá encyklopedie Brockhaus z roku 1908 jej zmiňuje jako *„imperialistický ‚časopis‘ vydávaný od roku 1855 s vtipnými recenzemi anglické, francouzské a německé literatury“.*[24] Vzhledem k jeho významu se nachází v mnoha německých knihovnách a roční série z roku 1855 je částečně dochována. O čtenářích nelze říci mnoho, ale jistě pocházeli ze vzdělané vyšší třídy. Snadněji lze posoudit přispěvatele, mezi nimiž se

---

[21] Tamtéž, s. 111.

[22] Tamtéž, s. 105. Protichůdnou absurditou je, že utopisté ve své zemi znají otroctví velmi dobře (s. 95 a násl.). Když More zavedl otroctví do svého ideálního státu, v západním světě již neexistovalo. Ale právě takový model si intelektuálové modernismu vybrali jako vzor pro své plány do budoucna!

[23] Tamtéž, str. 39–50, viz také poznámky pod čarou. Že se jedná o fiktivní diskusi, je samozřejmě jen domněnka, kterou však potvrzuje analýza, neboť odkud by More mohl čerpat své informace?

[24] Brockhaus Konservations-Lexikon, Lipsko 1908, sv. 8, s. 374.

nachází mnoho slavných britských jmen. Mnozí z nich publikovali několikrát, část z nich pravidelně.

Mnoho článků je anonymních, což dává seznamu jmen ještě větší váhu, protože v Anglii bylo zřejmě zvykem, že pro vysoké a bohaté osoby psali jiní.[25] V období mezi 24. srpnem 1895 a 11. zářím 1897, kdy tato série článků vycházela, se však objevují renomovaná britská jména: G. Bernard Shaw[26], H. G. Wells[27], Winston S. Churchill[28], W. B. Yeats[29], Conan Doyle[30], Henry M. Stanley[31], Rudyard Kipling[32] a Algernon Charles Swinburne.[33] Čtyři z nich získali Nobelovu cenu a jeden měl velký vliv během první světové války a byl klíčovou postavou britské politiky během druhé světové války.

Reputace mnoha dalších přispěvatelů je tak významná, že jsou i po 70 letech stále zmiňováni v jedné další německé encyklopedii[34], z níž byly také čerpány informace o autorech: Sir Max Beerbohm[35], anglický spisovatel a karikaturista z okruhu Wildea a Beardsleyho; John Bagnell Bury[36], klasický

---

[25] V hořkém komentáři k smrti Juareze Shaw napsal, zjevně na základě znalosti praktik anglického tisku: *„Kdysi jsem navrhl tiskový zákon […], podle kterého by každý článek otištěný v novinách měl uvádět nejen jméno a adresu autora, ale také částku, která byla za příspěvek zaplacena. Kdyby ten ubohý blázen, který zavraždil Juareze, věděl, že bezcenné články […] nebyly hlasem ohrožené Francie, ale jen neznalými škrábanci nějakého chudáka, který už nevěděl, jak si vydělat tři franky, stěží by zahodil svůj vlastní život.“* Bernard Shaw, Der gesunde Menschenverstand im Krieg, sv. II. Curych 1919, s. 75.

[26] G. B. Shaw převzal divadelní noviny v letech 1895 až 1898; viz Hermann Stresau, George Bernard Shaw, Rowohlt, Reinbek 1962, s. 56.

[27] U H. G. Wellse, stejně jako u následujících jmen, lze uvést pouze jednu publikaci: „The Well at the World's End“, The Saturday Review, 17. října 1896, s. 413 a násl.

[28] Winston S. Churchill publikoval tři články, všechny o válce na Kubě. V jeho prvním článku z 15. února 1896 je jeho jméno chybně uvedeno jako Winston L. Churchill, ale Churchill tuto chybu opravil ve svém dalším eseji „American Intervention in Cuba“, The Saturday Review, 7. března 1896, s. 244 a násl.

[29] W. B. Yeats, „The Twilight of Forgiveness“, The Saturday Review, 2. listopadu 1895, s. 573.

[30] Conan Doyle napsal dva dopisy čtenářům: The Saturday Review, 2. ledna 1897, s. 15 a násl.; 9. ledna 1897, s. 40 a násl.

[31] Henry M. Stanley, „The Recent Attacks on the Congo Administration“, The Saturday Review, 19. září 1896, s. 307.

[32] Rudyard Kipling, „The Vampire“, The Saturday Review, 24. dubna 1897, s. 443.

[33] Algernon Charles Swinburne, „A February Roundel“, The Saturday Review, 22. února 1896, s. 194.

[34] Meyers enzyklopädisches Lexikon, 25 svazků, Mannheim 1971. Informace o těchto osobách pocházejí také z této encyklopedie.

[35] Max Beerbohm, „Madame Tussaud's“, The Saturday Review, 13. února 1897, s. 165 a násl.

[36] J. B. Bury, „The British and the Roman Empire“, The Saturday Review, 27. června 1896, s. 645.

filolog a historik, profesor na Cambridge a jeden z nejvýznamnějších odborníků v oblasti pozdně antické a byzantské historie, editor knihy E. Gibbonse History of the Decline and Fall of the Roman Empire; Stephen Crane[37], Americký spisovatel, přítel J. Conrada, H. Jamese a H. G. Wellse; John Davidson[38], skotský básník a dramatik; Charles Wentworth Dilke[39], redaktor časopisu Athenaeum, člen dolní sněmovny v letech 1868–1886 a 1892–1911, v letech 1880–1882 člen ministerstva zahraničí pod Gladstonem (obchodní dohoda mezi Británií a Francií z roku 1882), publicista a představitel liberálního imperialismu; Edward Dowden[40], britský literární historik, profesor v Dublinu; Richard Garnett[41], anglický spisovatel a knihovník v Britském muzeu; Frank Harris[42], americký spisovatel angloamerického původu a majitel časopisu The Saturday Review, který jmenoval G. B. Shawa divadelním kritikem; William Henry Hudson[43], anglický spisovatel, jehož knihy se vyznačují přesností popisu přírody; Sir Oliver Lodge[44], britský fyzik, profesor v Liverpoolu a první rektor univerzity v Birminghamu; Margaret Macdonaldová[45], britská propagátorka umění a řemesel, založila spolu se svou sestrou a manželem Ch. R. Mackintoshem Glasgowskou školu v Birminghamu; Frederic William Henry Myers[46], anglický spisovatel, spoluzakladatel Společnosti pro psychický výzkum; Coventry Patmore[47], anglický básník; Sir Will(iam) Rothenstein[48], britský malíř a grafik, ovlivněný Degasem a Whistlerem, oficiální malíř války pro britskou a kanadskou armádu

[37] Stephen Crane, „London Impressions“, The Saturday Review, 31. července 1897, s. 105 a násl.
[38] John Davidson, „The Hymn of Abdul Hamid“, Saturday Review, 22. května 1897, s. 570.
[39] Charles Wentworth Dilke, „Lord Roberts, Lord Salisbury a Rusko“, The Saturday Review, 23. ledna 1897, s. 83 a dále.
[40] Edward Dowden, „Mattew Arnold's Letters“, The Saturday Review, 12. prosince 1895, s. 757 a násl.
[41] Richard Garnett, „Recollections of Coventry Patmore“, The Saturday Review, 5. prosince 1896, s. 582 a násl.
[42] K této informaci viz Hermann Stresau, op. cit., s. 56.
[43] W. H. Hudson, „London Birds in Winter“, The Saturday Review, 13. března 1897, s. 264 a násl.
[44] Oliver Lodge, „Roentgen Radiography and its Uses“, The Saturday Review, 25. dubna 1896, s. 422 a násl.
[45] Margaret Macdonald, dopis čtenáře „Salvagia“, The Saturday Review, 24. října 1896, s. 445 a násl.
[46] Frederic William Henry Myers, „A Cosmic Outlook“, The Saturday Review, 7. prosince 1895, s. 758.
[47] Coventry Patmore, „Mrs. Meynell's New Essays“, The Saturday Review, 13. června 1896, s. 593 a násl.
[48] Will(iam) Rothenstein, „Goya II“, The Saturday Review, 19. září 1896, s. 307.

v první a druhé světové válce; Arthur Symons[49], anglický lyrický básník a kritik, nejhorlivější zastánce symbolismu v Anglii; Silvanus Phillips Thompson[50], britský fyzik, profesor ve Finsbury, přispěl k historii přírodních věd; Alfred Russel Wallace[51], britský zoolog a průzkumník; dojmy získané z jeho cest mu vnukly myšlenku přirozeného výběru prostřednictvím selekce v boji o přežití. Darwin ho záměrně předběhl s publikací a vytvořil s Batesem teorii mimikry; Sir William Watson[52], anglický lyrický básník, několikrát oceněný, ale nikdy jmenovaný „básníkem laureátem“, protože byl odpůrcem politiky impéria, z čehož lze odvodit odpor k výše uvedeným myšlenkám. Přispěvatelé byli z větší části rekrutováni z bohaté vzdělané střední třídy. Sotva jsem našel nějaké známé vojenské osobnosti, kromě dvou jmen: generála Nevilla Chamberlaina[53], 70letého veterána z Indie, který se v výše uvedeném slovníku neobjevuje; v každém případě je pravděpodobně vzdáleným příbuzným politické rodiny Chamberlainů, a admirála Colomba[54], vynálezce Colombova signalizačního přístroje.

Ani jeden z těchto autorů ani žádný z čtenářů nevznesl námitky proti návrhům v The Saturday Review na zničení Německa ani je neodmítl jako šílené nápady, a to ani poté, co byly tyto nápady opakovaně předkládány. Globální rozvržení myšlenky zničení s biologickým a historickým odkazem na Darwinovu evoluční teorii, analogie Řím = Velká Británie a Kartágo = Německo a odkaz na Cata s jeho pobuřující řečí pro válku: „Ceterum censeo Carthiginem esse delendam“ odhaluje strůjce. Bylo tedy logické, že další články a dopisy redakci byly založeny na myšlence zničení. Srovnání Britského a Římského impéria se objevilo v jasné narážce na výzvu ke zničení Německa v dalších textech v The Saturday Review v roce 1896. J.B. Bury[55] analyzoval příčiny pádu Říma v důsledku invaze Germánů, přičemž dospěl k závěru, že Řím padl nikoli kvůli morálnímu úpadku, ale spíše proto, že neměl alespoň malou třídu s

[49] Arthur Symons, „A Visit to Dumas fils“, The Saturday Review, 30. listopadu 1895, s. 724 a násl.
[50] Silvanus P. Thompson, „The Progress of Electric Traction“, The Saturday Review, 29. června 1897, s. 600.
[51] Alfred Russel Wallace, „Our Native Birds“, The Saturday Review, 14. září 1895, s. 342 a násl.
[52] William Watson, „Estrangement“, The Saturday Review, 2. května 1896, s. 451.
[53] Generál Neville Chamberlain, „Our Treatment of the Kafirs“, The Saturday Review, 16. května 1896, s. 494 a násl. Osobní údaje: Mayers Konversations-Lexikon, 5. revidované vydání, Lipsko a Vídeň 1897.
[54] Admirál P. H. Colomb, „The Naval Programme“, The Saturday Review, 14. března 1896, s. 268 a násl. Osobní údaje viz předchozí poznámka.
[55] J. B. Bury, op. cit., s. 64.

výraznou vůlí k moci. Ale Velká Británie – podle Buryho – tuto třídu měla! V anonymním dopise redaktorovi časopisu „GREATER ENGLANDER“[56], který reagoval na článek Buryho, byla jako základ britského světového impéria propagována nadřazená flotila.

Růst ekonomické moci Německa byl sledován s podezřením. Především nárůst německého vývozu železa a oceli byl objektivně sledován v redakčních článcích[57] nebo vzrušeně v anonymním dopise redakci od „zmateného čtenáře“.[58] Kromě toho však byl také vytvořen obraz Německa jako monstra. Aby se připravila půda pro nahrazení Francie Německem jako úhlavním nepřítelem, dozvěděli se angličtí čtenáři, jak nepopulární byli Němci a jak oblíbení Francouzi v tehdejší Anglii, což však Angličané žijící v Anglii nemuseli číst v novinách. Dalším příkladem je válka mezi Dánskem a Německým spolkem v roce 1864, která byla zkreslena jako útok Pruska na Dánsko.[59] Jako jeden z mála strategicky umístěných ospravedlňujících článků lze možná jmenovat esej o Martinu Lutherovi, která odkazuje na skutečnost, že Luther zavazuje jednotlivce především vůči Bohu.[60]

...a protipól

Pouze George Bernard Shaw od roku 1898 těmto myšlenkám vehementně odporoval nejrůznějšími způsoby, slovy i činy, i když zpočátku spíše skrytě, až se stal hlavním svědkem obžaloby proti Velké Británii. V Německu však souvislost mezi Shawovými protesty a bojovým heslem „Germania esse delendam“ nebyla rozpoznána.

Shawovo historické drama Caesar a Kleopatra, které vyšlo v roce 1898, je jedinečnou odpovědí na šílené nápady britské střední třídy z The Saturday Review. Argumentace se táhne prologem, dramatem i poznámkami. Ve hře stojí Řím – analogický k Velké Británii – na křižovatce. Shaw staví vedle sebe obraz starého, mocichtivého Říma, který stejně jako Pompeius prohlašoval, že

[56] GREATER-ENGLANDER, „The British and Roman Empire“, dopis redakci, The Saturday Review, 11. července 1896, s. 39.
[57] „German Competition“, The Saturday Review, 25. ledna 1896, s. 91, nebo „The German Menance“, The Saturday Review, 29. srpna 1896, s. 208.
[58] Perplexed. „The Spectator and Political Economy“, dopis redakci, The Saturday Review, 8. srpna 1896, s. 137.
[59] „The Failure of Germany“, The Saturday Review, 24. října 1896, s. 434.
[60] „Luther: Liberalism: Individualism“, The Saturday Review, 2. ledna 1897, s. 6.

„je sám bohem“[61], a druhý, nový Řím Caesara. Caesar se rozchází se starým Římem a vede jej k velikosti a trvalosti.

Shaw oslavuje Caesara jako povinnostmi zavázaného, laskavého a moudrého státníka. Jako by Shaw předvídal moskevské ukázkové procesy, nechává Caesara hodit do moře usvědčující dopisy, které mu hrdě předložil jeho sekretář Britannus (!), odpudivá postava, protože jejich použitím by Caesar získal moc nad svými nepřáteli. Caesar Britannusovi:

> *„Chceš, abych promarnil další tři roky svého života tím, že budu zakazovat a odsuzovat muže, kteří budou mými přáteli, když dokážu, že moje přátelství má větší cenu než přátelství Pompeia – než přátelství Cata. [který v té době byl již 100 let mrtvý a jehož slogan „Carthago esse delendam“ byl zrušen Caesarem] Nezlepšitelný Britský ostrovan: jsem snad buldok, který vyhledává spory jen proto, aby ukázal, jak tvrdé jsou jeho čelisti?“*[62]

V jiné scéně, v zoufalé situaci, v duchu starého Říma, který se nevyhnutelně nachází na počátku řetězce vražd, se Caesar staví proti této cestě a prorocky varuje:

> *„A tak až do konce dějin bude vražda plodit vraždu, vždy ve jménu práva, cti a míru, dokud bohové nebudou unaveni krví a nevytvoří rasu, která bude schopna porozumět.“*[63]

Místo státníka Velké Británie, kterého Shaw vykreslil ve svém díle, našel Shaw pouze sira Edwarda Greye, „bezohledného podvodníka a hlupáka, horšího […] než Caesar Borgia“[64], a tak o dvacet let později již nemyslel na blaho Velké Británie a světa, ale pouze na blaho své vlastní duše. V díle Heartbreak House, které bylo napsáno v letech 1913 až 1919 v napodobení Čechova, vytváří portrét nečinné evropské společnosti, na kterou odkazuje také Scheler. Pro Shawa je postoj této třídy k životu typický pro všechny národy Evropy:

---

[61] Bernard Shaw, „Caesar and Cleopatra“, Appleton-Century-Crofts, New York, 1965, s. 5.
[62] Tamtéž, s. 78. Ve své postavě Britannuse Shaw výslovně zachovává kontinuitu charakteru obyvatel Velké Británie v Caesarově době a dnes (srov. s. 123 a násl). Ve své argumentaci zosobňuje myšlenkový přístup, který se objevuje v eseji „biologa“, když zdůrazňuje význam podnebí a lesa pro charakter Britannuse a současných Britů.
[63] Tamtéž, s. 113.
[64] Bernard Shaw, op. cit., sv. I., s. 35.

„Stejní milí lidé, stejná extrémní povrchnost […] nenáviděli politiku, nechtěli, aby se země Utopie stala realitou pro obyčejné lidi. Chtěli, aby se jejich milované fantazie a oblíbené verše staly realitou v jejich vlastních životech, a pokud se jim to podařilo, žili bezstarostně z příjmu, který si nijak nevydělali!“[65]

V Heartbreak House se setkávají starý námořník a mladá dívka, kteří podle mě ztělesňují mladého a stárnoucího Shawa. Starý muž, parafrázující Matouše 16:26, varuje mladou dívku, aby byla opatrná:

„Je chytré získat celý svět a tím ztratit svou duši. Ale nezapomeňte, že vaše duše vás neopustí, pokud ji pevně držíte; pouze svět má tendenci se vám rozplynout v rukou.“[66]

Tolik k spisovateli a jeho dílu. K politikovi a jeho slovům se ještě vrátíme.

Tvrdé jádro

Autoři tří anonymních článků citovaných na začátku jsou částečně známí. Pokud jde o autora prvního článku z 24. srpna 1895: „Správná zahraniční politika pro nás Angličany“, Hans Grimm, který byl v roce 1895 jako mladý podnikatel ve Velké Británii, se o svém hostiteli dozvěděl toto:

„A náhodou se stalo, že můj šéf, který sám patřil k anglické Konzervativní straně, byl nečekaně informován, že ten esej z 24. srpna 1895 o anglické zahraniční politice pocházel od zcela konkrétní frakce v anglickém ministerstvu zahraničí, vedené polovičním Němcem, sirem Eyreem Crowem.“[67]

Za biologem, autorem článku z 1. února 1896: „Biologický pohled na naši anglickou zahraniční politiku z pohledu biologa“, se skrývá Sir P. Chalmers Mitchell, profesor astronomie a biologie v Oxfordu, jak rovněž zjistil Hans Grimm.[68] Podle Grimma byl Mitchell v letech 1916 až 1919 kapitánem britského generálního štábu a měl kontakty s Crowem.

Informace o skupině kolem Crowea jsou uvedeny v deníkovém zápisu poručíka C. Repintona ze dne 12. října 1918, ve kterém píše, že Crowe, Mallet

[65] Hermann Stresau, op. cit., s. 126; přeloženo znovu.
[66] Tamtéž, s. 127; přeloženo znovu.
[67] Hans Grimm, op. cit., s. 33 a násl.
[68] Tamtéž, s. 52.

a Tyrell pojedou jako vyjednavači ministerstva zahraničí na plánovanou mírovou konferenci. Dále uvádí:

> *„Vstoupili do F.O. mezi lety 1885 a 1893 a spolu s Carnockem a Bertiem byli po celou dobu vůdci a představitelé protiněmecké strany, rozhořčeni našimi ústupky Německu a přesvědčeni, že Německo plánuje naši zkázu. Společně učinili z německé hrozby ústřední bod naší zahraniční politiky.“*[69]

Ještě jeden člověk patří do tohoto kruhu F.O., jehož význam pro vypuknutí první světové války nelze přecenit: sir Edward Grey.

V roce 1892 se Edward Grey stal parlamentním náměstkem ministra zahraničí lorda Roseberyho, který převzal vedení ministerstva zahraničních věcí. V roce 1895 byl Rosebery odvolán a Grey přišel o svou funkci. Grey píše, že tato léta byla pro jeho život „velmi důležitá“.[70]

K těmto zkušenostem jasně patří také světový názor, že Anglie se musí postavit proti Německu a obrátit se k Francii. V jeho pamětech, psaných velmi vágním diplomatickým jazykem, čteme:

> *„S ohledem na následné události lze celou politiku těchto let od 1896 do 1904 kritizovat jako politiku, která nahrávala Německu.“*[71]

Konkrétní kritiku vyjadřuje Grey takto:

> *„Spoléhali jsme se na německou podporu a dostalo se nám jí, ale nikdy jsme si nemohli být jisti, kdy za ni budeme muset zaplatit nějakou cenu.“*[72]

Anglie Greye chtěla zůstat jediným pánem světa a nesdílet moc s nikým, už vůbec ne s Německem. To je základní myšlenka, která se táhne Greyovými paměťmi, a jeho radost, když se britská politika roku 1904 přiblížila Francii, se v porovnání s jeho jinak suchým textem projevuje velmi emotivně:

---

[69] Charles à Court Repington, The First World War 1914-1918, Personal Experiences, sv. II., Londýn 1920, s. 463; srov. s. 478.
[70] Edward Grey, Twenty Five Years, 1892-1916, Fredrick A. Sokes Company, New York 1925, s. 2; srov. s. 25.
[71] Tamtéž, s. 32.
[72] Tamtéž. Poznámka redakce: Na stranách 9–11 Gray popisuje, jak Německo v 90. letech 19. století vyvíjelo tlak na konkurenční Anglii, aby stáhla svou nabídku na výstavbu železnice přes Malou Asii (Turecko), jinak Německo přestane Anglii podporovat v Egyptě. Anglie vyhověla, ale od té doby se chovala zlomyslně.

„Skutečným důvodem k spokojenosti bylo, že skončily nepříjemné třenice s Francií a zmizela hrozba války s Francií. Temné mraky zmizely, obloha byla jasná a slunce hřálo. Zlá vůle, nelibost, nenávist, ať už jsou jejich předmětem osoby nebo národy, jsou neustálým zdrojem nepohody; staví se mezi nás a vše, co je krásné a šťastné; zakrývají slunce. Pokud je jejich předmětem národ, s nímž máme společné zájmy, otravují atmosféru mezinárodních vztahů. Tak tomu bylo mezi Velkou Británií a Francií. […] To vše se mělo změnit; mělo se to stát pozitivně příjemným, kde jsme předtím viděli jen to, co bylo odpudivé; rozumět a být rozuměn, kde předtím docházelo k překrucování a nesprávnému výkladu; mít přátele místo nepřátel – to, když se to stane, je jednou z největších radostí života.“[73]

Cenou za to bylo samozřejmě „trvalé nepohodlí“, „jed“, „zkreslení“ a „nesprávná interpretace“ ve vztahu k Německu, ale to zjevně nemohlo stát mezi Greyem a „vším krásným a šťastným“. V Greyových očích již Francie nebyla pro Anglii rovnocenným partnerem, zatímco Německo se chystalo Anglii ekonomicky předčit. V roce 1905 převzal Grey ministerstvo zahraničí a následně se obklopil gentlemany z protiněmeckého kruhu ministerstva zahraničí. Crowe, Mallet, Tyrell a Bertie všichni dosáhli klíčových pozic a úzce spolupracovali s Greyem. Carnock je jediný, o kterém jsem nenašel žádné informace. Bertie již dříve působil jako velvyslanec v Paříži a v budoucnu se stal jedním z pilířů nové britské politiky.[74] Podle Margaret Bovariové byli za Greyova působení vyměněni velvyslanci nejdůležitějších evropských zemí, ale pařížská ambasáda se sirem F. Bertiem zůstala beze změny a „ze soukromé korespondence mezi ním a Greyem vyplývá, že mezi těmito dvěma muži musely panovat úzké vztahy a vynikající shoda“. V letech 1905 až 1906 byl Louis Mallet osobním tajemníkem Greye a v letech 1906 až 1907 byl vedoucím úředníkem na ministerstvu zahraničí. V letech 1907 až 1913 byl náměstkem ministra zahraničních věcí a v letech 1913 až 1914 diplomatem v Konstantinopoli. Margaret Boveri považuje Malletův vliv na Greye za „značný“ a řadí ho „mezi nejhorlivější zastánce anglo-ruského přátelství. Ještě výraznější než tato tendence je u něj protiněmecký postoj.“ William Tyrell byl

[73] Tamtéž, s. 50.

[74] Srov. podrobnou korespondenci, kterou Grey reprodukuje ve svých pamětech, tamtéž, str. 70–74, 76–79, 102–107, 110, 139 a násl.

vedoucím úředníkem na ministerstvu zahraničí v letech 1907 až 1918 a v letech 1907 až 1915 byl osobním tajemníkem Edwarda Greye.[75]

Ve svých pamětech Grey zvláště zdůrazňuje Tyrella a píše o něm:

> *„Veřejnost nemá téměř žádné možnosti zjistit, jak moc vděčí za veřejné služby zvláštním schopnostem a vlastnostem jednotlivých úředníků na vysokých pozicích v ministerstvu zahraničí. V každém případě, kdy takové vlastnosti existují, člověk poskytuje služby, které jsou mu vlastní, kromě toho, že se schopně podílí na chodu ministerstva. […] Během svého působení ve funkci jsem měl příležitost poznat velkou hodnotu Tyrellových veřejných služeb, ale nejcennější je naše přátelství, které začalo na ministerstvu zahraničí a pokračovalo nepřetržitě a úzce i po skončení oficiálních vazeb.“*[76]

Eyre Crowe se nakonec v roce 1906 stal vedoucím úředníkem na ministerstvu zahraničních věcí a v letech 1912 až 1920 byl náměstkem ministra zahraničních věcí.[77] Jeho role v britské politice vůči Německu nelze přecenit. Pro Hermanna Lutze, odborníka ve vyšetřovacím výboru Říšského sněmu pro otázku viny za válku, je Eyre Crowe „zlý duch ministerstva zahraničí“.[78] Margaret Boveri to potvrzuje:

> *„Ačkoli musíme […] jeho přímý vliv na každodenní rozhodování ministerstva zahraničí hodnotit jako malý [kvůli jeho relativně nízkému postavení; vzhledem ke své německé matce se pravděpodobně vypracovával jen pomalu], jeho pevný postoj měl však jistě obrovský vliv na utváření atmosféry, která panovala v západním oddělení a z níž vycházela politika.“*[79]

Je třeba krátce poznamenat – toto bude rozvedeno později –, že Crowe z podřízené pozice, jako odborník na Německo, několikrát rozhodujícím způsobem ovlivnil oficiální politiku. Edward Grey sám Crowea ve svých pamětech významně zmiňuje:

---

[75] Margret Boveri, Sir Edward Grey und das Foreign Office, Berlín-Grunewald 1993, s. 134; 198; 105; 198.
[76] Edward Grey, op. cit., s. xviii.
[77] Margret Boveri, op. cit., s. 197.
[78] Hermann Lutz, Eyre Crowe, der böse Geist des Foreign Office, Stuttgart a Berlín 1931.
[79] Margret Boveri, op. cit., s. 112.

„Od svého odchodu z úřadu mi přináší velkou radost, že byly oceněny rozsáhlé znalosti, schopnosti a nepřekonatelná oddanost veřejné službě povýšením sira Eyre Crowea do funkce ministra zahraničí.“[80]

A jako poznámku pod čarou dodal:

„Od doby, kdy byla tato slova napsána, utrpěla veřejná služba země nenahraditelnou ztrátu smrtí sira Eyre Crowea.“

Pod Greyovým vedením se protiněmecké kruhy, které stály za článkem v Saturday Review z roku 1895, dostaly do klíčových pozic.

Grey znal část jejich myšlenkového schématu a nepřímo s ním souhlasil. Grey zaznamenal rozhovor s Clemenceauem z 28. dubna 1908 a považoval jej za tak důležitý, že jej zařadil jako jeden z mála dokumentů do svých pamětí. Tam čteme:

„Pan Clemenceau se mnou dnes ráno vedl rozhovor na ministerstvu zahraničí.

Velmi důrazně zdůrazňoval, že bychom měli zasáhnout na evropském kontinentu proti jakékoli mocnosti, která by tam získala dominantní postavení, stejně jako jsme to museli udělat v době Napoleona.

Řekl, že na to musíme být připraveni. […] Považoval to za velmi důležité. Osud Napoleona nebyl zpečetěn u Trafalgaru, ale u Waterloo. A stejně tak by tomu muselo být i v případě jakékoli mocnosti, která by se pokusila ovládnout kontinent.“[81]

Clemenceau vědomě využívá tyto způsoby uvažování z článků v Saturday Review, aby přiměl Anglii k válce proti Německu, a Grey reaguje takovým způsobem, že mu tyto způsoby uvažování nejsou jen známé, ale že je jimi také ovlivněn. To dokládá i citát z Greye, který se nachází v knize Margaret Boveri:

„Němci si neuvědomují, že Anglie vždy vystupovala proti jakékoli mocnosti, která se snažila o hegemonii v Evropě, nebo proti ní záměrně postupovala.“[82]

[80] Edward Grey, op. cit., s. xvii a násl.
[81] Tamtéž, sv. 2, s. 302.
[82] Margret Boveri, op. cit., s. 183.

Svým chováním Grey oklamal mnoho Němců ohledně svého protiněmeckého postoje, a to nejen diplomaty, ale i vědce, a to do té míry, že Hans Rothfels s posměchem citoval poznámku pruského dělostřeleckého poručíka o Napoleonovi: *„Dobrosrdečný muž, ale hloupý, hloupý.“*[83]

Jako přispěvatel časopisu The Saturday Review v letech 1895 až 1897 byl G. B. Shaw samozřejmě obeznámen s protiněmeckým vývojem a jistě znal autory článků, které proti Německu agitovaly. Pokusil se varovat německého velvyslance Lichnowského v Londýně před Greyem a jeho politikou. Lichnowskému předložil návrh. Shaw:

> *„Bez chvilky přemýšlení to odmítl. Bylo to nevhodné [řekl], protože sir Edward Grey byl jedním z největších žijících státníků a navíc nejupřímnějším přítelem Německa. Nemohl jsem […] zvednout ruce k nebi a spolu s Hussem zvolat: Sancta simplicitas [svatý prosťáčku]! Kromě toho to byl samozřejmě Lichnowsky, ne já, kdo šel na hranici. […] Nebylo mým úkolem poučit vévodu o tom, že kráčí přímo do pasti.“*[84]

Past tak důkladně promyšlená, že Shaw píše o britských loutkovodičích v souvislosti s vypuknutím první světové války:

> *„V této důležité chvíli měli pocit, že Anglie bude ztracena, pokud jediný zrádce v jejich řadách prozradí světu sebemenší zrnko pravdy o čemkoli.“*[85]

Od roku 1905 začíná ministerstvo zahraničí systematicky budovat frontu s Ruskem a Francií proti Německu. Tento vývoj je doložen na základě veřejných dokumentů z německé strany po prohrané válce. Crowe, ale nejen on, systematicky pracoval proti Německu prostřednictvím četných dokumentů, ale především prostřednictvím svého memoranda z 1. ledna 1907[86], v němž tvrdil, že Německo usiluje o světovou nadvládu a chce tajně zaútočit na Anglii. V protichůdném odborném posudku Sanderson, stálý náměstek ministra zahraničních věcí v letech 1894 až 1906, odmítl nejhorší

[83] Hans Rothfels, „Zur Beurtellung Greys“, v: „Die Kriegsschuldfrage“, Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung, duben 1927, s. 351 a násl.
[84] Bernard Shaw, Winke zur Friedenskonferenz, Berlín 1919, s. 22.
[85] Bernard Shaw, op. cit., s. 5.
[86] Friedrich Thimme, „Das Memorandum E. A. Crowes vom 1. Januar 1907. Seine Bedeutung für die Kriegsschuldfrage“, Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung, srpen 1929, s. 735.

zkreslení v Croweově memorandu. Grey předal dokument pouze svým stejně smýšlejícím kolegům, jinak se nikam nedostal.[87]

Bylo by příliš zdlouhavé uvádět všechny lži, zkreslení, nepravdivá tvrzení a triky, kterými Grey, Crowe a spol. připravovali půdu pro válku proti Německu. Tyto skutečnosti byly důkladně prozkoumány do nejmenších detailů v mnoha vyšetřováních v Německu.[88]

G.B. Shaw zredukoval první světovou válku na tuto nicotu:

> *„Současné zničení německé vojenské moci je [...] zcela běžnou operací britské zahraniční politiky, která byla provedena podle plánu s veškerou odhodlaností, trpělivostí, lstivostí a silou, na které jsme v Anglii zvyklí, a s ohromujícím úspěchem. Ale také s úžasným anglickým talentem skrývat před sebou samým, co člověk dělá. Angličan nikdy neví, co má „ministerstvo zahraničí" za lubem; [...] Instinkt mu říká, že je pro něj lepší [...] to nevědět."*

Celý text je plný podobných citátů a dalších, které popisují techniky a částečně i motivy britského imperialismu. Pokud jde o klíčovou roli Greye a jeho metod, ještě jedna citace:

> *„Grey nebyl zničen svými chybami; pro něj se spíše stalo osudným to, že nutnost podávat britské veřejnosti pohádku o povaze a příčinách války mu znemožnila zdůraznit svůj triumf, který sám popsal jako machiavellistický."*

Existuje také nezvratný fakt, který dokazuje, že Shaw přesně věděl, o čem mluví, a že znal základní myšlenky Greye. V roce 1912 veřejně navrhl, jak by bylo možné udržet mír; totéž také předložil Lichnowskému:

> *„Aby se zabránilo válce, musela by Anglie posílit svou armádu jako strážce rovnováhy sil a oficiálně a jednoznačně prohlásit, že v případě německého útoku na Francii se postaví na stranu Francie. Na druhou*

[87] Hermann Lutz, op. cit., s. 9.

[88] Srov. např. Friedrich Thimme, op. cit., s. 732 a násl.; Hermann Lutz, Deutschfeindliche Kräfte im Foreign Office der Vorkriegszeit, Berlín 1932, s. 13 a násl.; Werner Frauendienst, „Crowe, der Deutschland-Referent des Foreign Office", Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung, srpen 1931, s. 776 a násl.; Hermann Lutz, op. cit., str. 10-55; Margret Boveri, op. cit., s. 114 a násl.

stranu by však musela dát záruku, že bude bránit Německo v případě, že bude napadeno Ruskem nebo Francií, případně oběma zeměmi.“[89]

Podle všeho, co je dnes známo, by k první světové válce v roce 1914 nedošlo. Německo by bylo schopno klidně snášet postup Ruska k jeho hranicím!

Nepřítel jako zločinec

Válka jako Armageddon, kde protivník již není pouze protivníkem a nakonec poraženou stranou, ale spíše absolutním zlem, byla již předpovězena v Saturday Review dne 1. února 1896. Po druhé světové válce byla tato cesta důsledně následována prostřednictvím soudních procesů s válečnými zločinci a dalšími. To, že tyto procesy byly namířeny proti Německu jako takovému, dokládá Charta Organizace spojených národů, která Německu upírá lidská práva a právo na sebeurčení. Jelikož je Charta namířena také proti Japonsku, které však není obviněno z „jedinečných“ zločinů, je skutečné pozadí zřejmé: byla namířena proti dvěma velkým nezápadním ekonomickým mocnostem, a proto šlo o ochranu nejposvátnějšího pokladu Západu: klíče k moci a materiálnímu bohatství.

Soudní procesy s válečnými zločinci požadovali vítězové již na konci první světové války. Chování Eyre Crowea nám umožňuje předpokládat, že byl politickým iniciátorem tohoto požadavku, který je v moderních evropských dějinách neobvyklý. Lutz píše:

„Je příznačné, že prohlášení německé delegace v Paříži ohledně vydání německých „válečných zločinců“ udělala určitý dojem na všechny, s výjimkou zástupce Anglie, sira Eyrea Crowea, který se choval zcela negativně a byl téměř urážlivý.“[90]

Winston S. Churchill, který byl s těmito kruhy a jejich aktivitami spojen nejen svou spoluprací v časopise The Saturday Review, následně podporoval pokračování této britské politiky; měl také vřelý vztah s Greyem, o čemž Wilfrid Scrawen Blunt píše ve svých denících:

„Winston přesto nechce, aby se o Greyovi říkalo nic jiného, než že je zářným příkladem Angličana, nejlepšího svého druhu, a že jsou zjevně dobří přátelé; Grey je dokonce kmotrem Winstonova syna.“

[89] Bernard Shaw, op. cit., s. 8, 9, 20.
[90] Hermann Lutz, Deutschfeindliche Kräfte..., op. cit., s. 18, poznámka pod čarou 35.

Jeho role jako ministra námořnictva je dobře známá. Na základě rozkazu ze dne 30. července 1914, tedy před vypuknutím války, svolal britskou středomořskou flotilu, což by v případě války mezi Německem a Francií za všech okolností vtáhlo Anglii do války, i kdyby německé jednotky neprocházely Belgií.[91]

„Zdá se, že zde bylo předáno poměrně mnoho věcí kvůli energickému a živému způsobu, jakým Churchill chtěl, aby byla prováděna zahraniční politika,“ uvádí Margaret Boveri, která také cituje dopis od Malleta Greyovi, který varuje před nerozvážnými výroky, které *„Churchillovi vyklouznou z úst během manévrů“*.[92] Této charakterové slabosti Churchilla pravděpodobně vděčíme za to, že se dozvídáme o tajném projevu z března 1936, který byl citován výše. Text projevu byl v dubnu 1936 předán německému velvyslanectví v Londýně.[93] Po druhé světové válce Churchill zveřejnil tento projev v knize The Second World War – The Gathering Storm v bostonském vydání z roku 1948. Pravděpodobně došlo k nějakému zásahu, protože v londýnském vydání z roku 1948 a samozřejmě také v německém vydání tento projev chybí!

Zde Churchill prohlašuje:

> *„Věřte mi, že kdyby se některá z těchto mocností, jako Španělsko, Ludvík XIV. nebo císař Vilém, stala s naší pomocí absolutním vládcem Evropy, okradla by nás a ráno po svém vítězství by nás odsoudila k bezvýznamnosti a chudobě.“*

A tady je to zase, prázdnota, která je podstatou všeho: moc a peníze – zbytek je jen pozlátko! Ani vítězství nad Španělskem, ani nad Ludvíkem XIV. nebo Napoleonem, které samozřejmě také patří do tohoto výčtu, nevedlo k triumfu demokracie v těchto národech! Jak se lidem v těchto systémech dařilo, bylo mocným v Británii naprosto lhostejné – a demokracie, která byla podle západní propagandy údajně tak důležitá, byla odepřena nejen Francouzům a Španělům, ale i jejich vlastním poddaným.

Kdyby totiž boj skutečně směřoval proti tyranovi a za demokracii, pak by britská politika musela vehementně a energicky vystupovat proti Sovětskému svazu, byť jen prostřednictvím neustálé masivní podpory Bílé armády proti

---

[91] Hermann Lutz, Lord Grey und der Weltkrieg, Berlín 1927, s. 48; 299 poznámka pod čarou 82a.
[92] Margret Boveri, op. cit., s. 53.
[93] Fritz Hesse, Das Spiel um Deutschland, Mnichov 1953, s. 66.

Rudé armádě. Ve 20. století byla morálka objevena jako zbraň a namířena proti Německu. Označením nepřítele za zločince se ospravedlňuje jakýkoli zločin proti němu! Tím, že se jeho zločiny povýší na „jedinečnost“, relativizuje se a trivializuje jakýkoli jiný zločin do bezvýznamnosti!

Falešné paralely

Jak je dobře známo, Řím a Kartágo vedly tři války, Velká Británie a Německo zatím pouze dvě! Od sjednocení Německa a pádu komunismu, v důsledku čehož již není potřeba německá pomoc proti Sovětskému svazu, se tento kartágský syndrom znovu objevil. Byli citováni Kissinger a Walesa, jejichž chamtivost po kořisti je nezměrná. Existují však i jiné texty bez agresivního podtextu, které dávají důvod k naději.

12. března 1948, několik dní po pádu ČSR a následné sebevraždě Jana Masaryka, prohlásil hlavní žalobce Velké Británie při norimberských procesech s válečnými zločinci, sir Hartley Shawcross, podle deníku London Times:

> *„Krok za krokem jsem byl stále více nucen dospět k závěru, že cíle komunismu v Evropě jsou zlověstné a smrtící. V Norimberku jsem stíhal nacisty. Spolu se svými ruskými kolegy jsem odsoudil nacistickou agresi a nacistický teror.*[94] *Cítím nyní hanbu a ponížení, když vidím, jak jsou pod jiným názvem sledovány stejné cíle a používány stejné techniky, aniž by to někdo hlídal.“*[95]

---

[94] Poznámka redakce: Mezi těmito dvěma větami se často nacházejí další citované věty, přičemž celý text údajně pochází z tiskové zprávy agentury AP z té doby (často uváděné datum 16. března 1984 je zjevně nesprávné): *„Hitler a německý národ nechtěli válku. V souladu s principy rovnováhy sil jsme podněcováni „Američany“ kolem Roosevelta vyhlásili Německu válku, abychom ho zničili. Nereagovali jsme na různé výzvy Hitlera k míru. Nyní však musíme uznat, že Hitler měl pravdu. Místo konzervativního Německa, které nám nabídl, stojí obrovská imperialistická moc Sovětského svazu.“* Tyto věty však nejsou součástí článku v London Times, který netvrdí, že vychází z tiskové zprávy AP. Associated Press sdělila, že nemá žádný záznam o takové tiskové zprávě, což může nebo nemusí být důsledkem toho, že AP v té době archivovala na mikrofilmu výhradně národní americké tiskové zprávy. Také jsem nenašel Shawcrossův projev citovaný v New York Times nebo v tehdejším němcům přátelském/IMT kritickém Chicago Tribune. Vzhledem k tomu, že Shawcross vždy vyjadřoval svou plnou a nekritickou podporu divadelním procesům IMT a jeho rozsudku (srov. jeho paměti Life Sentence, Constable & Co., Londýn 1995), je více než nepravděpodobné, že tyto věty byly přidány třetí osobou.

[95] The Times, 13. března 1948, s. 4.

Mezinárodní vydání amerického časopisu Newsweek napsalo 8. května 1995, v den 50. výročí bezpodmínečné kapitulace německých ozbrojených sil:

> *„Hlavy států, které se tento týden scházejí k slavnostní připomínce konce druhé světové války, se formálně zaváží k tématu usmíření. Vítězové roku 1945 projevili vůči poraženým neobvyklou velkorysost, jakou neprojevili po první světové válce – s katastrofálními důsledky. Stát, který jako první přinesl toto usmíření, se však tohoto setkání nezúčastní. Je to Sovětský svaz, jehož ideologická hrozba přiměla vítězné západní mocnosti, aby Německo a Japonsko znovu postavily na nohy v rámci tržní ekonomiky a politické demokracie. Při bližším pohledu tato válka neskončila ani v roce 1945. Ti, kdo válku vedli, se pouze ocitli v nových systémech spojenectví a s upravenou taktikou. Konec přišel až v letech 1990–1991, kdy došlo k znovusjednocení Německa a k rozpadu Sovětského svazu. Podle tohoto obecného pohledu na chronologii lze říci, že válka trvala sedmdesát pět let. Císař a Hitler prohráli a Německo zvítězilo.“*[96]

A německá vláda? Malá epizoda dokazuje, že ti, kdo tam vládnou, vědí mnohem lépe než ti, jimž se vládne, co se děje ve světě. Když tehdejší britský premiér John Major ve svém projevu v Berlíně k 50. výročí konce války hovořil o druhé třicetileté válce v letech 1914–1945:

> *„Před padesáti lety skončila v Evropě třicetiletá válka, která trvala od roku 1914 do roku 1945. Masakry v zákopech, ničení měst a útlak obyvatelstva – to vše zanechalo Evropu v troskách, stejně jako před třemi stoletími jiná třicetiletá válka.“*

Bulletin německé vlády (č. 38, 12. května 1995) zfalšoval text projevu takto:

> *„Vor fünfzig Jahren erlebte Europa das Ende der dreißig Jahre, die nicht einen, sondern zwei Weltkriege beeinhaltet hatten. Das Gemetzel in den Schützengräben, die Zerstörung der Städte und die Unterdrückung der Bürger hinterließen ein Europa in Trümmern, gerade, wie es einige Jahrhunderte zuvor der Dreißigjährige Krieg getan hatten.“*

---

[96] Kenneth Auchincloss, „The Long Shadow“, Newsweek International Edition, 8. května 1995, s. 11. [Ačkoli jsem si tuto publikaci objednal prostřednictvím meziknihovní výpůjčky, musel jsem tento citát znovu přeložit z němčiny, abych stihl termín. Poznámka redaktora.]

V angličtině:

„Před padesáti lety zažila Evropa ***konec třiceti let****, která zahrnovala nejen jednu, ale hned dvě světové války. Masakry v zákopech, zničení měst a útlak obyvatel zanechaly Evropu v troskách, stejně jako tomu bylo několik století předtím po třicetileté válce.“*

Ale ještě několik týdnů po projevu zaslala britská ambasáda výše uvedený text s jasným formulováním „další třicetiletá válka“! Z vůle německé spolkové vlády nebylo povoleno, aby se v Německu veřejně rozhlašovalo, že Major považuje první a druhou světovou válku za součásti jedné události.

Berthold Brecht kdysi s ohledem na Německo varovně napsal:

„Velké Kartágo vedlo tři války. Po první bylo stále mocné, po druhé stále obyvatelné. Po třetí už nebylo k nalezení.“[97]

Po první světové válce jeden zahraniční diplomat řekl Churchillovi:

„Během dvaceti let, které jsem tam strávil, jsem byl svědkem hluboké a úplné revoluce v Anglii, podobné francouzské revoluci. Vládnoucí třídy ve vaší zemi byly téměř úplně zbaveny své politické moci a do značné míry také svého bohatství a majetku, a to vše […] bez ztráty jediného lidského života.“[98]

Evropské vyšší třídy, ty nečinné Schelera a Shawa, které chtěly být „chytré“ a udělaly vše pro to, aby rozpoutaly válku, za to zaplatily! Anastasia, manželka velkovévody Nikolaje Nikolajeviče, která v roce 1914 po atentátu v Sarajevu údajně triumfálně zvolala na Poincarého: *„Vypukne válka. Z Rakouska nic nezůstane […] Německo bude zničeno!“*[99] - ztratili všechno!

V roce 1947, po druhé světové válce, se Indie, koruna Britského impéria, stala nezávislou. Egypt se osvobodil od Velké Británie a ta následně musela postoupit Suezský průplav. V roce 1957 se Zlaté pobřeží stalo prvním nezávislým státem černé Afriky, po kterém následovalo velké množství kolonií. Churchill se ještě musel naučit to, co Shaw věděl: že svět, za který člověk vyměnil svou duši, má svůj vlastní způsob, jak se mu rozplynout v rukou. Ani první, a už vůbec ne druhou světovou válku nedokázala Velká Británie vyhrát

[97] Bertolt Brecht, „Offener Brief an die Künstler und Schriftsteller vom 26. September 1951“, v: Bertolt Brecht, Gesammelte Werke, Suhrkamp, Frankfurt nad Mohanem 1967, s. 496.
[98] Churchill, op. cit., s. 80.
[99] Dieter Friede, Das russische Perpetuum Mobile, 2. vydání, Würzburg 1959, s. 181.

vlastními silami! Z pozice pána světa byla Velká Británie odsunuta do bezvýznamnosti a její pád zřejmě ještě neskončil. Vznikají nové mocnosti. Jejich vliv, díky moderním teroristickým technikám války a neváhavému způsobu, jakým je používají, může snadno narůst do extrémních rozměrů. Vznáší nároky a vytvářejí nová centra konfliktů. Hrozí sjednocením islámských mocností a fundamentalismu. Nová válka proti Německu by jejich moc vynesla do stratosféry. Je třeba se obávat, že mocné skupiny budou i nadále přehlížet, že dnešní svět je mnohem větší než svět bílého člověka.

V každém případě je analogie Řím = Velká Británie a Kartágo = Německo mylná. Kartágo bylo totiž obchodní a námořní velmocí, zatímco Řím byl pozemní velmocí starověku! Brecht byl mistrem jazyka, ale neměl hlavu na politiku. Jeho historie by dnes vyprávěla jiný příběh: Velká Británie vyhrála dvě války. Po první byla stále mocná, po druhé stále obyvatelná. Věří snad někdo vážně, že by se Velká Británie odvážila vést proti Německu ještě třetí válku?

Kdo porušil Versailleskou smlouvu o odzbrojení?

Prohlášení vlády Německé říše 16. března 1935

V listopadu 1918, kdy se německý národ – věřící v ujištění obsažená ve Wilsonových čtrnácti bodech – vzdal po čtyřech a půl letech hrdinského odporu ve válce, jejíž vypuknutí nikdy nechtěl, věřil, že tím prokázal službu nejen trpícímu lidstvu, ale také velké myšlence jako takové. Ačkoli sami nejvíce trpěli následky tohoto šíleného boje, miliony Němců s důvěrou přijaly myšlenku přetvoření mezinárodních vztahů, které mělo být zušlechtěno odstraněním tajné diplomacie i hrozných prostředků války.

Snad žádný jiný národ nepřijal myšlenku Společnosti národů tak nadšeně jako německý národ, zbavený veškerého pozemského štěstí. Pouze v tomto kontextu je pochopitelné, že německý národ nejen přijal, ale také splnil někdy naprosto nesmyslné podmínky zničení všech prostředků obrany. Německý národ a zejména jeho tehdejší vláda byli přesvědčeni, že splnění odzbrojovacích podmínek stanovených Versailleskou smlouvou zahájí a zaručí začátek mezinárodního všeobecného odzbrojení, jak slibovala smlouva. Pouze takové bilaterální splnění této povinnosti uložené smlouvou mohlo ospravedlnit požadavek, který by, pokud by byl uložen a proveden jednostranně, nemohl vést k ničemu jinému než k věčnému znevažování a tím k prohlášení o podřadnosti velkého národa. Vzhledem k tomu však taková mírová smlouva nemohla být nikdy předpokladem pro skutečné vnitřní smíření národů, a tedy předzvěstí globálního míru; mohla být pouze předpokladem pro věčně hnisající nenávist.

Podle hodnocení Mezinárodní kontrolní komise splnilo Německo své odzbrojovací závazky.

Níže jsou uvedeny práce související se zničením německých obranných sil a jejich prostředků, které potvrdila tato komise:

A. Zničené zbraně armády:

59 897 děl a jejich hlavní, 130 558 kulometů, 31 470 minometů a jejich hlavní, 6 007 000 pušek a karabin, 243 937 hlavní kulometů, 28 001 nosičů děl, 4 390 nosičů minometů, 38 750 000 nábojů větší ráže, 16 550 000 ručních a pukových granátů, 60 400 000 přímých rozbušek, 491 000 000 kusů munice pro ruční zbraně, 335 000 tun zásobníků, 23 515 tun nábojů, 37 600 tun střelného prachu, 79 500

likvidátorů munice, 212 000 telefonů, 1 072 plamenometů, 31 obrněných vlaků, 59 tanků, 1 762 průzkumných vozů, 8 982 bezdrátových stanic, 1 240 polních baterií, 2 199 pontonů, 981,7 tun vojenského vybavení, 8 230 350 pytlů vojenského vybavení, 7 300 pistolí a revolverů, 180 saní pro kulomety, 21 mobilních dílen, 12 nosičů protileteckého dělostřelectva, 11 nosičů těžkého dělostřelectva, 64 000 ocelových přileb, 174 000 plynových masek, 2 500 strojů pro někdejší válečný průmysl, 8 000 pukových hlavní.

B. Zničené vzdušné zbraně:

15 714 stíhacích a bombardovacích letadel, 27 757 leteckých motorů.

C. Zničené námořní zbraně:

26 řadových bitevních lodí, 4 obrněné pobřežní hlídkové čluny, 4 obrněné křižníky, 19 malých křižníků, 21 cvičných a speciálních lodí, 83 torpédových člunů, 315 ponorek.

Dále muselo být zničeno následující:

Vozidla všeho druhu, prostředky pro plynovou válku a některé pro ochranu před plynem, pohonné hmoty a výbušniny, reflektory, zaměřovací zařízení, dálkoměry a zvukoměry, optické přístroje všeho druhu, koňské postroje, úzkokolejné železniční zařízení, polní tiskárny, polní kuchyně, dílny, řezné a bodné zbraně, ocelové přilby, materiály pro přepravu munice, standardní a speciální stroje válečného průmyslu, stejně jako soupravy, jejich výkresy, lodní a letecké hangáry atd.

Po tomto historicky bezprecedentním splnění smlouvy měl německý národ právo očekávat, že i druhá strana splní své závazky. Protože:

1. Německo se odzbrojilo.

2. Mírová smlouva výslovně požadovala, aby Německo bylo odzbrojeno jako předpoklad pro všeobecné odzbrojení, tj. tvrdila, že ozbrojenost Německa je jediným důvodem, proč jsou ozbrojeny i ostatní národy.

3. Německý národ byl v té době ve svých vládách i politických stranách naladěn tak, že zcela odpovídal pacifisticko-demokratickým ideálům Společnosti národů.

Zatímco Německo splnilo své závazky, ostatní smluvní strany své závazky nesplnily.

To znamená, že vysocí smluvní úředníci bývalých vítězných mocností jednostranně porušili závazky Versailleské smlouvy.

Nestačilo však, že se upustilo od jakéhokoli odzbrojení srovnatelného s německým zničením zbraní; ne, proces zbrojení nebyl ani zastaven. Naopak, v celé řadě zemí došlo k dalšímu zhoršení situace.

Pokud jde o nové zbraně, které byly vynalezeny během války, byly nyní v době míru zdokonalovány metodickou vědeckou prací. Probíhaly neustálé zlepšování při vývoji výkonných pozemních tanků i nových bojových a bombardovacích strojů. Bylo vyvíjeno nové gigantické dělostřelectvo, vyráběny nové výbušné, zápalné a plynové bomby.

Od té doby se svět rozeznívá válečnými pokřiky, jako by nikdy nedošlo k světové válce a jako by Versailleská smlouva nebyla nikdy podepsána.

Uprostřed těchto národů, které byly silně vyzbrojeny pro válku a stále více využívaly nejnovější motorizované síly, bylo Německo bezbrannou mocností a vydáno na milost a nemilost jakékoli hrozbě. Německý národ si pamatuje neštěstí a tragédii 15 let ekonomického ochuzování a politického ponížení.

Bylo tedy pochopitelné, že Německo začalo naléhat, aby ostatní národy dodržely svůj slib odzbrojení. Jedno je totiž jasné:

Sto let míru by bylo pro svět nezměrným požehnáním. Sto let rozdělení na vítěze a poražené je však něco, co svět nemůže snést.

Naléhání národa vedlo k pokusům dosáhnout prostřednictvím konferencí obecného snížení úrovně zbrojení.

Tak vznikly první návrhy mezinárodních zbrojních dohod, z nichž nejvýznamnější byl Macdonaldův plán.

Německo bylo připraveno tento plán přijmout a učinit z něj základ pro dohody.

Macdonaldův plán selhal, protože byl ostatními národy odmítnut. Jelikož rovnost, která byla německému národu slavnostně zaručena v deklaraci z prosince 1932, se za těchto okolností nenaplnila, nová německá vláda, v roli strážce cti a přirozených práv německého národa, se již nemohla účastnit takových konferencí ani zůstat v Lize národů.

Ale i po opuštění Ženevy byla německá vláda stále ochotna nejen zvažovat návrhy jiných národů, ale také předkládat vlastní návrhy. Přitom se přiklonila k názoru ostatních národů, že vytvoření krátkodobých armád není vhodné pro útočné účely, a proto je doporučitelné pro mírovou obranu.

Německá vláda byla proto připravena změnit dlouhodobou Reichswehr na krátkodobou armádu v souladu s přáním ostatních národů. Její návrhy zimy 1933/34 byly proveditelné. Jejich odmítnutí a odmítnutí podobných italských a britských návrhů však ukázalo, že ostatní strany Versailleské smlouvy již neměly zájem ani na opožděném naplnění ducha odzbrojovacích ustanovení Versailleské smlouvy.

Za těchto okolností se německá vláda cítila nucena převzít iniciativu a přijmout nezbytná opatření, která by mohla zajistit konec ponižujícího a nebezpečného stavu bezbrannosti velkého národa a státu.

Toto opatření založila na stejné úvaze, kterou tak trefně vyjádřil ministr Baldwin:

> „Národ, který není ochoten přijmout nezbytná preventivní opatření pro svou vlastní obranu, nikdy nebude mít ve světě žádnou moc, ani morální, ani materiální."

Ale vláda dnešní Německé říše touží pouze po jedné morální a materiální síle, a to být schopna zajistit mír pro Říši a tím pravděpodobně i pro celou Evropu.

Německá vláda proto nadále činila vše, co bylo v jejích silách a mohlo přispět k podpoře míru.

1. Již před dlouhou dobou nabídla německá vláda svým sousedním zemím uzavření paktů o neútočení.

2. S východním sousedem, Polskem, se německá vláda snažila dosáhnout smluvního urovnání, které díky velké vstřícnosti a porozumění snad zmírní hrozivou situaci, s níž se vláda potýkala v době převzetí moci, a které, jak doufá, povede k trvalému porozumění a přátelství mezi oběma národy.

3. Nakonec německá vláda Francii slavnostně ujistila, že po vyřešení otázky Sárska nebude vůči Francii vznášet žádné další územní nároky ani požadavky. Vláda věří, že touto velkou politickou a materiální obětí,

která nemá v historii obdoby, vytvořila předpoklady pro ukončení staletého sporu mezi dvěma velkými národy.

Německá vláda však s lítostí konstatuje, že ve zbytku světa dochází k neustálé eskalaci zbrojení. Ve vytvoření sovětsko-ruské armády o síle 101 divizí, tj. s přiznanou mírovou silou 960 000 mužů, vidí nebezpečí, které nebylo možné předvídat v době, kdy byla sepsána Versailleská smlouva.

V zesilování podobných opatření ze strany ostatních národů vidí německá vláda další důkaz toho, že tyto národy odmítly kdysi slavnostně vyhlášenou odzbrojovací smlouvu. Německá vláda nechce obviňovat žádný národ, ale musí poukázat na to, že rozhodnutím zavést dvouletou vojenskou službu se Francie vzdala principu krátkodobých armád ve prospěch armády dlouhodobé.

Tento princip však byl jedním z důvodů dřívějšího požadavku, aby Německo zrušilo svou armádu.

Za těchto okolností se německá vláda domnívá, že není možné nadále pozastavovat opatření nezbytná pro bezpečnost Říše, natož aby o těchto opatřeních nebyl informován zbytek světa.

Přesto se podřizuje přání britského ministra Baldwina, který si přeje znát německé záměry:

1. za účelem přesvědčit německý národ a ostatní národy, že zachování cti a bezpečnosti Německé říše je nyní opět svěřeno vlastní síle německého národa;

2. aby se prohlášením o rozsahu těchto opatření vyvrátila tvrzení, podle nichž je německý národ obviňován ze snahy o vojenskou nadvládu v Evropě.

Německá vláda jako strážkyně cti a zájmů německého národa si přeje zajistit nezbytný rozsah těch nástrojů moci, které jsou nutné k zachování neporušenosti Německé říše a k zajištění mezinárodního respektu a úcty k Německu jakožto spolugarantovi všeobecného míru.

V této chvíli německá vláda znovu potvrzuje německému národu i celému světu své odhodlání, že její zbrojení neslouží k vojenské agresi, ale je zárukou její obrany, a tedy i zachování míru.

Německá vláda tímto vyjadřuje pevnou naději, že jakmile německý národ znovu nalezne svou čest, bude mu v duchu nezávislé rovnosti dána příležitost přispět k uklidnění světa ve svobodné a otevřené spolupráci s ostatními národy a jejich vládami.

Co svět odmítl

Mark Weber, 2013 - Předmluva k knize „What the World Rejected: Hitler's Peace Offers 1933-1939“(Co svět odmítl: Hitlerovy mírové nabídky 1933–1939)

I mnoho lidí, kteří se považují za dobře informované o Adolfu Hitlerovi a Třetí říši, neví o četných snahách německého vůdce o mír v Evropě, včetně seriózních návrhů na snížení zbrojení a omezení rozmístění zbraní, které byly odmítnuty vůdci Francie, Británie a dalších mocností.

Hitlerův první významný projev o zahraniční politice po nástupu do funkce kancléře, který pronesl v Říšském sněmu 17. května 1933, byl výzvou k míru, rovným právům a vzájemnému porozumění mezi národy. Jeho apel byl tak rozumný a přesvědčivý, že ho podpořili i zástupci opoziční Sociálně demokratické strany. O dva roky později, ve svém projevu v Říšském sněmu 21. května 1935, německý vůdce opět zdůraznil potřebu míru na základě vzájemného respektu a rovných práv. I londýnský deník Times považoval tento projev za „rozumný, přímý a obsáhlý“.

Takové výzvy nebyly pouhou rétorikou. Například 31. března 1936 Hitlerova vláda oznámila komplexní plán na posílení míru v Evropě. Podrobný dokument obsahoval řadu konkrétních návrhů, včetně demilitarizace celého Porýní, bezpečnostní dohody pro západní Evropu a kategorického zákazu zápalných bomb, jedovatých plynů, těžkých tanků a těžkého dělostřelectva.

Ačkoli tato široká nabídka a další podobné návrhy byly odmítnuty představiteli Londýna, Paříže, Varšavy a Prahy, Hitlerovy iniciativy nebyly zcela bezvýsledné. V lednu 1934 například jeho vláda uzavřela s Polskem desetiletou smlouvu o neútočení. (Bohužel, duch této smlouvy byl později porušen muži, kteří se chopili moci ve Varšavě po smrti polského maršála Pilsudského v roce 1935.) Jedním z nejdůležitějších úspěchů Hitlerovy zahraniční politiky byla komplexní námořní dohoda s Británií, podepsaná v červnu 1935. (Tato dohoda mimochodem zrušila Versailleskou smlouvu, čímž dala najevo, že ani Londýn, ani Berlín ji již nepovažují za platnou.)

Hitler se po léta snažil uzavřít spojenectví s Británií, nebo alespoň navázat srdečné vztahy založené na vzájemném respektu. V rámci těchto snah se snažil neurazit britskou hrdost nebo citlivost a nepředkládat žádné návrhy, které by mohly poškodit nebo ohrozit britské zájmy. Hitler se také snažil navázat srdečné vztahy s Francií a rovněž se snažil neříkat ani nedělat

nic, co by mohlo urazit francouzskou hrdost nebo porušit francouzské národní zájmy. Upřímnost Hitlerových návrhů Francii a oprávněnost jeho obav z možné francouzské vojenské agrese proti Německu podtrhuje obrovské množství lidských a finančních zdrojů, které věnoval na výstavbu rozsáhlých obranných opevnění Westwall („Siegfriedova linie“) na západní hranici své země.

V průběhu let měli historici tendenci buď ignorovat Hitlerovy iniciativy ke snížení napětí a podpoře míru, nebo je odmítat jako klamné gesto. Kdyby však odpovědní představitelé Británie a Francie ve 30. letech 20. století skutečně považovali tyto návrhy za blafování nebo neupřímné předstírání, mohli je snadno odhalit tím, že by je vážně zvážili. Jejich necitlivý přístup naznačuje, že chápali, že Hitlerovy návrhy byly upřímné, ale přesto je odmítli, protože jejich přijetí by mohlo ohrozit britsko-francouzskou politicko-vojenskou převahu v Evropě.

V následující eseji německý vědec hodnotí návrhy Hitlera a jeho vlády – zejména v letech před vypuknutím války v roce 1939 – na podporu míru a rovných práv v Evropě, zmírnění napětí a výrazné omezení výroby a rozmístění zbraní.

Autor, Friedrich Stieve (1884–1966), byl německý historik a diplomat. Během první světové války působil jako tiskový ataše na německém velvyslanectví ve Stockholmu. V letech 1928–1932 zastupoval demokratickou vládu Německa jako velvyslanec své země v Lotyšsku. Poté se přestěhoval do Berlína, kde v letech 1932–1939 vedl úřad pro kulturní a politické záležitosti německého ministerstva zahraničí. Získal doktorát na univerzitě v Heidelbergu a byl členem Pruské akademie věd. Mezi Stieveho knihy patří Geschichte des deutschen Volkes (1939), Wendepunkte europäischer Geschichte vom Dreißigjährigen Krieg bis zur Gegenwart (1941) a sbírka básní.

Níže je uveden překlad dlouhého eseje Dr. Stieveho Was die Welt nicht wollte: Hitlers Friedensangebote 1933-1939, vydaného „Německým informačním centrem“ a publikovaného jako 16stránková brožura v Berlíně v roce 1940. Spolu s vydáními, která brzy vyšla ve francouzštině a španělštině, bylo anglické vydání publikováno jako brožura, zřejmě v roce 1940, Washington Journal of Washington, DC.

Hitler v roce 1939 nechtěl válku – a už vůbec ne všeobecný nebo globální konflikt. Upřímně usiloval o mírové řešení sporu s Polskem ohledně statusu etnicky německého městského státu Danzig a regionu „Koridor“, který

byl bezprostřední příčinou konfliktu. Upřímnost jeho touhy po míru v roce 1939 a jeho strach z další světové války potvrdila řada vědců, včetně významného britského historika A. J. P. Taylora. Byly to samozřejmě války vyhlášené Německu Británií a Francií 3. září 1939, k nimž je tajně povzbudil americký prezident Roosevelt, které proměnily omezený německo-polský konflikt ve větší válku zasahující celý kontinent.

Aby ospravedlnila svou válku, Británie protestovala, že Německo porušilo polskou suverenitu a ohrozilo nezávislost Polska. Prázdnost a neupřímnost těchto uvedených důvodů dokazuje skutečnost, že britští vůdci nevyhlásili válku Sovětskému svazu o dva týdny později, když sovětské síly zaútočily na Polskou republiku z východu. Zrada Polska ze strany Británie a pokrytectví jejích údajných důvodů pro vstup do války proti Německu v roce 1939 se staly ještě zřetelnějšími v letech 1944–1945, kdy britští vůdci povolili úplné převzetí a podrobení Polska Sovětským svazem.

Šestitýdenní německá vojenská kampaň v květnu a červnu 1940 skončila ohromujícím vítězstvím nad početnějšími francouzskými a britskými silami a porážkou britských vojsk na evropském kontinentu. V návaznosti na tento historický triumf podnikli Hitler a jeho vláda další významný pokus o ukončení války. (Jelikož k němu došlo v roce 1940, po napsání a zveřejnění eseje Dr. Stieveho, není zahrnut v textu níže.)

V projevu předneseném v Říšském sněmu 19. července 1940, který byl vysílán rozhlasovými stanicemi po celém světě, německý vůdce řekl:

> *„... Z Londýna nyní slyším volání – nejde o volání mas, ale spíše politiků –, že válka musí být nyní ještě o to více pokračovat ... Věřte mi, moji poslanci, cítím vnitřní odpor k tomuto druhu bezohledných parlamentních ničitelů národů a zemí ... Nikdy nebylo mým záměrem vést války, ale spíše budovat nový sociální stát na nejvyšší kulturní úrovni. Každý rok této války mi brání v této práci ... Pan Churchill nyní opět prohlásil, že chce válku ... Jsem si plně vědom toho, že s naší odpovědí, která jednoho dne přijde, přijdou také bezejmenná utrpení a neštěstí pro mnoho lidí ... ... V této hodině považuji za svou povinnost před svým svědomím znovu apelovat na rozvahu a zdravý rozum ve Velké Británii stejně jako kdekoli jinde. Domnívám se, že jsem v pozici, kdy mohu tento apel učinit, neboť nejsem poražený, který prosí o laskavost, ale vítěz, který mluví ve jménu rozumu. Nevidím žádný důvod, proč by tato válka měla pokračovat. Je mi líto, když pomyslím na oběti,*

které si vyžádá… Je možné, že pan Churchill opět zamítne mé prohlášení s tím, že je to pouze projev strachu a pochybností o našem konečném vítězství. V tom případě jsem ulevil svému svědomí, pokud jde o věci, které přijdou."

V návaznosti na tuto výzvu se němečtí představitelé obrátili na Británii diplomatickou cestou. Winston Churchill a jeho vláda však tuto iniciativu odmítli a místo toho trvali na pokračování války – samozřejmě s hrůznými důsledky pro Evropu i celý svět.

Hitlerovy mírové nabídky 1933–1939

Friedrich Stieve, 1940

Nepřátelé Německa dnes tvrdí, že Adolf Hitler je největším narušitelem míru, jakého dějiny znají, že hrozí každému národu náhlým útokem a útlakem, že vytvořil strašlivou válečnou mašinérii, aby způsobil problémy a zkázu všude kolem sebe. Současně záměrně zamlčují veledůležitou skutečnost: oni sami dohnali Vůdce německého národa k tomu, aby nakonec tasil meč. Sami ho donutili, aby se nakonec snažil silou získat to, o co od počátku usiloval přemlouváním: bezpečnost své země. Učinili tak nejen tím, že mu 3. září 1939 vyhlásili válku, ale také tím, že mu sedm let krok za krokem bránili v cestě k jakékoli mírové diskusi.

Pokusy Adolfa Hitlera opakovaně přimět vlády ostatních států ke spolupráci na obnově Evropy představují stále se opakující vzorec jeho chování od počátku jeho úsilí pro Německou říši. Tyto pokusy však pokaždé ztroskotaly na tom, že nikde nebyla ochota věnovat jim patřičnou pozornost, protože všude stále převládal zlý duch Velké války, protože v Londýně a Paříži a v hlavních městech vazalských států západních mocností existoval jediný pevný záměr: udržet moc Versailles.

Rychlý pohled na časovou osu nejdůležitějších událostí poskytuje nezvratný důkaz tohoto tvrzení.

Když se do popředí dostal Adolf Hitler, bylo Německo tak okleštěné a bezmocné, jak si vítězové z roku 1918 přáli. Zcela odzbrojené, s armádou čítající pouhých 100 000 mužů určenou výhradně pro policejní úkoly uvnitř země, se ocitlo v těsně uzavřeném kruhu po zuby ozbrojených a semknutých sousedů. Ke starým nepřátelům na západě, Británii, Belgii a Francii, byli uměle vytvořeni a přidáni noví na východě a jihu: především Polsko a Československo. Čtvrtina německého obyvatelstva byla násilně odtržena od své vlasti a předána cizím mocnostem. Říše, ze všech stran zmrzačená a zbavená všech obranných prostředků, se mohla kdykoli stát bezmocnou obětí nějakého surového souseda.

Tehdy Adolf Hitler poprvé apeloval na zdravý rozum ostatních mocností. Dne 17. května 1933, několik měsíců po svém jmenování do úřadu říšského kancléře, pronesl v německém Říšském sněmu projev, z něhož vyjímáme následující pasáže:

„Německo bude naprosto připraveno rozpustit celé své vojenské zařízení a zničí i to malé množství zbraní, které mu zbylo, pokud sousední země udělají totéž se stejnou důkladností.

… Německo je zcela připraveno zříci se útočných zbraní všeho druhu, jestliže ozbrojené země ze své strany ve stanovené lhůtě zničí své útočné zbraně a jestliže jejich použití bude zakázáno mezinárodní úmluvou.

… Německo je kdykoli připraveno vzdát se útočných zbraní, pokud zbytek světa učiní totéž. Německo je připraveno přistoupit na jakýkoli oficiální pakt o neútočení, protože neuvažuje o tom, že by někoho napadlo, ale pouze o získání bezpečnosti.“

Nebyla obdržena žádná odpověď.

Aniž by tomu ostatní věnovali pozornost, dál plnili své arzenály zbraněmi, hromadili zásoby výbušnin a zvyšovali počty svých vojáků. Současně Společnost národů, nástroj vítězných mocností, prohlásila, že Německo musí nejprve projít „zkušební lhůtou“, než s ním bude možné projednat otázku odzbrojení ostatních zemí. Dne 14. října 1933 se Hitler odtrhl od Společnosti národů, s níž nebylo možné dosáhnout žádné dohody. Krátce nato, 18. prosince 1933, však přišel s novým návrhem na zlepšení mezinárodních vztahů. Tento návrh obsahoval následujících šest bodů:

„1. Německo získá plnou rovnoprávnost.

2. Plně vyzbrojené státy se mezi sebou zavazují, že nezvýší své zbrojení nad současnou úroveň.

3. Německo dodržuje tuto dohodu a svobodně se zavazuje, že bude skutečně umírněně využívat rovnosti práv, která mu byla přiznána, pouze v takové míře, která nebude představovat hrozbu pro bezpečnost žádné jiné evropské mocnosti.

4. Všechny státy uznávají určité závazky, pokud jde o vedení války podle humánních zásad nebo o vyloučení některých zbraní pro použití proti civilnímu obyvatelstvu.

5. Všechny státy přijímají jednotnou všeobecnou kontrolu, která bude bdít nad dodržováním těchto závazků a zajišťovat je.

6. Evropské národy si navzájem zaručí bezpodmínečné zachování míru uzavřením paktů o neútočení, které budou po deseti letech obnoveny.“

V návaznosti na to byl předložen návrh na zvýšení síly německé armády na 300 000 mužů, což odpovídá síle, kterou Německo potřebuje „s ohledem na délku svých hranic a velikost armád svých sousedů“, aby mohlo chránit své ohrožené území před útoky. Obhájce zásady mírové dohody se tak snažil přizpůsobit neochotě ostatních odzbrojit tím, že vyjádřil přání omezeného zvýšení výzbroje pro vlastní zemi. Výměna nót, která tím začala a pokračovala několik let, nakonec náhle skončila jednoznačným „ne“ ze strany Francie. Toto „ne“ bylo navíc doprovázeno obrovským nárůstem ozbrojených sil Francie, Británie a Ruska.

Tím se postavení Německa ještě zhoršilo. Nebezpečí pro Říši bylo tak velké, že se Adolf Hitler cítil nucen jednat. Dne 16. března 1935 znovu zavedl brannou povinnost. V přímé souvislosti s tímto opatřením však znovu vyhlásil nabídku dohod rozsáhlého charakteru, jejichž cílem bylo zajistit, aby jakákoli budoucí válka byla vedena na humánních principech, a vlastně takovou válku prakticky znemožnit odstraněním zničujícího zbrojení. Ve svém projevu z 21. května 1935 prohlásil:

„Německá vláda je připravena aktivně se podílet na veškerém úsilí, které by mohlo vést k praktickému omezení zbrojení. Za jediný možný způsob, jak toho dosáhnout, považuje návrat k dřívější myšlence Ženevské úmluvy o Červeném kříži. Domnívá se, že zpočátku bude možné pouze postupně zrušit a postavit mimo zákon zbraně a způsoby vedení války, které jsou v podstatě v rozporu s dosud platnou Ženevskou úmluvou Červeného kříže.

Stejně jako bylo kdysi zakázáno a vcelku tím v praxi znemožněno používání tříštivých (dum-dum) střel, mělo by být zakázáno a znemožněno i používání dalších konkrétních zbraní. Německá vláda zde má na mysli všechny ty zbraně, které přinášejí smrt a zkázu ani ne tak bojujícím vojákům, jako spíše nebojujícím ženám a dětem.

Německá vláda považuje za chybnou a neúčinnou myšlenku zrušit letadla a přitom ponechat otázku bombardování otevřenou. Domnívá se však, že je možné zakázat používání některých zbraní jako odporující mezinárodnímu právu a exkomunikovat ty národy, které je stále používají, ze společenství lidstva - jeho práv a zákonů.

Věří také, že postupný pokrok je nejlepší cestou k úspěchu. Například by mohlo dojít k zákazu shazování plynových, zápalných a výbušných bomb mimo skutečnou bojovou zónu.

Toto omezení by pak mohlo být rozšířeno na úplný mezinárodní zákaz veškerého bombardování. Dokud je však bombardování jako takové povoleno, je jakékoli omezení počtu bombardovacích letadel vzhledem k možnosti rychlé náhrady sporné.

Bude-li bombardování jako takové označeno za barbarství odporující mezinárodnímu právu, bude konstrukce bombardovacích letadel brzy opuštěna jako zbytečná a bezúčelná.

Jestliže se ukázalo, že prostřednictvím Ženevské úmluvy Červeného kříže je možné fakticky zabránit zabití bezbranného raněného nebo zajatce, mělo by být stejně tak možné analogickou úmluvou zakázat a konečně zastavit bombardování stejně bezbranného civilního obyvatelstva.

V takovém zásadním způsobu řešení problému vidí Německo větší jistotu a bezpečí pro národy než ve všech paktech o vzájemné pomoci a vojenských úmluvách.

Německá vláda je připravena souhlasit s jakýmkoli omezením, které povede ke zrušení těch nejtěžších zbraní, vhodných zejména k agresi. Takovými zbraněmi jsou zaprvé nejtěžší dělostřelectvo a zadruhé nejtěžší tanky. Vzhledem k obrovským opevněním na francouzských hranicích by takové mezinárodní zrušení nejtěžších útočných zbraní ipso facto poskytlo Francii velkou míru bezpečnosti.

Německo prohlašuje, že je připraveno souhlasit s jakýmkoli omezením kalibru a síly dělostřelectva, bitevních lodí, křižníků a torpédových člunů.

Stejně tak je německá vláda připravena přijmout jakékoli mezinárodní omezení velikosti válečných lodí. A konečně je připravena souhlasit s omezením tonáže ponorek nebo s jejich úplným zrušením v případě mezinárodní dohody.

A dále ujišťuje, že bude souhlasit s jakýmkoli mezinárodním omezením nebo zrušením zbraní na jednotnou dobu.“

Ani tentokrát nenašla Hitlerova prohlášení sebemenší odezvu.

Naopak, Francie uzavřela spojenectví s Ruskem, aby ještě více posílila svůj převažující vliv na kontinentě a obrovským způsobem zvýšila tlak na Německo z východu.

Vzhledem ke zjevným destruktivním záměrům svých protivníků byl proto Adolf Hitler nucen přijmout nová opatření k zajištění bezpečnosti Německé říše. Dne 3. března 1936 obsadil Porýní, které bylo od Versailles bez vojenské ochrany, a uzavřel tak širokou bránu, kterou mohl západní soused vyrazit na invazi. Po obranném kroku, který byl nucen učinit, opět následoval liberální apel na všeobecné usmíření a urovnání všech sporů. Dne 31. března 1936 formuloval následující mírový plán:

1. Aby budoucí dohody zajišťující mír v Evropě měly charakter nedotknutelných smluv, účastní se jich národy pouze na zcela rovnoprávném základě a jako stejně vážení členové. Jediný pádný důvod pro podepsání těchto smluv může spočívat pouze ve všeobecně uznávané a zřejmé proveditelnosti těchto dohod pro mír v Evropě, a tím i pro sociální štěstí a hospodářskou prosperitu národů.

2. Aby se v hospodářském zájmu evropských národů zkrátilo období nejistoty, navrhuje německá vláda pro první období do podpisu paktů o neútočení zaručujících mír v Evropě lhůtu čtyř měsíců.

3. Německá vláda se zavazuje, že v tomto období nebude doplňovat vojska v Porýní žádnými posilami, a to vždy za předpokladu, že belgická a francouzská vláda budou postupovat stejně.

4. Německá vláda dává záruku, že během tohoto období nepřiblíží k belgickým a francouzským hranicím vojska, která jsou v současné době umístěna v Porýní.

5. Německá vláda navrhuje zřídit komisi složenou z obou ručitelských mocností, Velké Británie a Itálie, a nezainteresované třetí neutrální mocnosti, která by zaručila toto ujištění, jež mají poskytnout obě strany.

6. Německo, Belgie a Francie mají právo vyslat do této komise po jednom zástupci. Pokud se Německo, Francie nebo Belgie domnívají, že z nějakého konkrétního důvodu mohou poukázat na změnu vojenské situace, k níž došlo během tohoto čtyřměsíčního období, mají právo informovat o svých připomínkách Záruční komisi.

7. Německo, Belgie a Francie prohlašují, že jsou ochotny v takovém případě umožnit této komisi, aby prostřednictvím britských a italských vojenských ataše provedla potřebná šetření a podala o nich zprávu zúčastněným mocnostem.

8. Německo, Belgie a Francie ujišťují, že námitkám, které z toho vyplynou, věnují plnou pozornost.

9. Kromě toho je německá vláda ochotna na základě úplné reciprocity s oběma západními sousedy Německa souhlasit s případnými vojenskými omezeními na německé západní hranici.

10. Německo, Belgie a Francie a obě garanční mocnosti souhlasí s tím, že pod vedením britské vlády zahájí ihned nebo nejpozději po francouzských volbách jednání o uzavření 25letého paktu o neútočení nebo bezpečnosti mezi Francií a Belgií na jedné straně a Německem na straně druhé.

11. Německo souhlasí s tím, aby Velká Británie a Itálie podepsaly tento bezpečnostní pakt opět jako garanční mocnosti.

12. Pokud by v důsledku těchto bezpečnostních dohod vznikly zvláštní závazky k poskytnutí vojenské pomoci, Německo ze své strany prohlašuje, že je ochotno takové závazky uzavřít.

13. Německá vláda tímto opakuje svůj návrh na uzavření leteckého paktu, který by doplnil a upevnil tyto bezpečnostní dohody.

14. Německá vláda opakuje, že pokud si to bude Nizozemsko přát, je ochotna zahrnout i tuto zemi do této západoevropské bezpečnostní dohody.

15. Aby byl tento mírový pakt, dobrovolně uzavřený mezi Německem a Francií, označen za smířlivý závěr staletého sporu, zavazují se Německo a Francie, že podniknou kroky k tomu, aby se ve výchově mládeže, jakož i v tisku a publikacích obou národů vyvarovaly všeho, co by mohlo otrávit vztahy mezi oběma národy, ať už jde o urážlivý či pohrdavý postoj nebo o nevhodné vměšování do vnitřních záležitostí druhé země. Dohodly se, že v sídle Společnosti národů v Ženevě zřídí společnou komisi, jejímž úkolem bude předkládat oběma vládám k informaci a prošetření všechny došlé stížnosti.

16. V souladu se svým záměrem dát této dohodě charakter posvátného závazku se Německo a Francie zavazují ratifikovat ji prostřednictvím plebiscitu obou národů.

17. Německo vyjadřuje ze své strany ochotu navázat kontakt se státy na svých jihovýchodních a severovýchodních hranicích, aby je přímo vyzvalo k uzavření již navržených paktů o neútočení.

18. Německo vyjadřuje ochotu znovu vstoupit do Společnosti národů, a to buď ihned, nebo po uzavření těchto dohod. Současně německá vláda znovu vyjadřuje jako své očekávání, že po přiměřené době a metodou přátelských jednání bude vyjasněna otázka koloniální rovnoprávnosti a otázka oddělení Paktu Společnosti národů od jeho základů ve Versailleské smlouvě.

19. Německo navrhuje zřízení Mezinárodního rozhodčího soudu, který bude odpovědný za dodržování různých dohod a jehož rozhodnutí budou závazná pro všechny strany.

20. Po uzavření tohoto velkého díla zajištění evropského míru považuje německá vláda za naléhavě nutné usilovat praktickými opatřeními o zastavení neomezené soutěže ve zbrojení. Podle jejího názoru by to znamenalo nejen zlepšení finančního a hospodářského postavení národů, ale především snížení psychologického napětí.

Německá vláda však nemá důvěru ve snahu o všeobecné vyrovnání, neboť ta by byla od počátku odsouzena k nezdaru, a proto ji mohou navrhovat pouze ti, kteří nemají zájem na dosažení praktických výsledků. Na druhou stranu je toho názoru, že uskutečněná jednání a dosažené výsledky v oblasti omezení námořního zbrojení by měly mít poučný a povzbuzující účinek.

Německá vláda proto navrhuje, aby budoucí konference měly jeden jasně definovaný cíl.

V současné době považuje za nejdůležitější úkol přivést letecké války do morální a humánní atmosféry ochrany, kterou Ženevská úmluva poskytuje nebojujícím osobám nebo raněným. Stejně jako bylo zabíjení bezbranných raněných či zajatců nebo používání tříštivých střel či vedení ponorkové války bez varování buď zakázáno, nebo regulováno mezinárodními úmluvami, musí být civilizovanému lidstvu umožněno

zabránit nesmyslnému zneužívání jakéhokoli nového typu zbraně, aniž by to bylo v rozporu s cílem válečnictví.

Německá vláda proto navrhuje, aby bezprostředními praktickými úkoly této konference byly:

1. Zákaz shazování plynových, jedovatých nebo zápalných bomb.

2. Zákaz shazování jakýchkoli bomb na otevřená města a vesnice mimo dosah středně těžkého dělostřelectva bojujících front.

3. Zákaz bombardování měst vzdálených více než 20 km od pásma bojů dalekonosnými děly.

4. Zrušení a zákaz výstavby tanků nejtěžšího typu.

5. Zrušení a zákaz dělostřelectva nejtěžšího kalibru.

Jakmile z těchto diskusí a dohod vyplynou možnosti dalšího omezení zbrojení, měly by být využity. Německá vláda tímto prohlašuje, že je připravena připojit se ke každé takové dohodě, pokud je mezinárodně platná.

Německá vláda je přesvědčena, že bude-li učiněn byť jen první krok na cestě k odzbrojení, bude to mít nesmírný význam pro vztahy mezi národy a pro obnovení důvěry, obchodu a prosperity.

V souladu s obecným přáním obnovit příznivé hospodářské podmínky je německá vláda připravena ihned po uzavření politických smluv zahájit výměnu názorů o hospodářských problémech s ostatními zainteresovanými národy v duchu předložených návrhů a učinit vše, co je v jejích silách, pro zlepšení hospodářské situace v Evropě a s ní úzce související světové hospodářské situace.

Německá vláda je přesvědčena, že výše navrženým mírovým plánem přispěla k obnově nové Evropy na základě vzájemného respektu a důvěry mezi suverénními státy. Mnoho příležitostí k takovému zklidnění Evropy, pro které Německo v posledních letech tak často předkládalo své návrhy, bylo zanedbáno. Kéž by tento pokus o dosažení evropského porozumění konečně uspěl! Německá vláda je přesvědčena, že předložením výše uvedeného mírového plánu otevřela cestu tímto směrem.

Každý, kdo si dnes přečte tento komplexní mírový plán, si uvědomí, jakým směrem se měl vývoj Evropy podle přání Adolfa Hitlera skutečně ubírat. Zde byla možnost skutečně konstruktivní práce, zde mohl nastat skutečný přelom pro blaho všech národů. Ale opět nebyl vyslyšen ten, kdo jediný volal po míru. Pouze Velká Británie odpověděla poněkud pohrdavým dotazníkem, který se vyhýbal jakémukoli vážnému zvážení podstatných bodů.

Mimochodem však odhalila své skutečné záměry tím, že se postavila do role ochránce Francie a zavedla a zahájila pravidelné rozhovory vojenského štábu s Francouzskou republikou stejně jako v období před Velkou válkou.

Nyní již nemohlo být pochyb o tom, že západní mocnosti kráčejí po staré cestě k ozbrojenému konfliktu a soustavně připravují nový úder proti Německu, ačkoli veškeré myšlenky a snahy Adolfa Hitlera směřovaly k tomu, aby jim dokázal, že s nimi chce zůstat v co nejlepších vztazích. V průběhu let podnikl v tomto směru řadu kroků, z nichž se zde zmíníme ještě o několika dalších. S Velkou Británií vyjednal 18. června 1935 námořní dohodu, která stanovila, že německé námořnictvo má mít sílu 35 % síly britského námořnictva. Chtěl tím dokázat, že Říše, řečeno jeho vlastními slovy, ***„nemá v úmyslu, ani nemá prostředky, ani není nutné“*** vstupovat do jakéhokoli soupeření, pokud jde o námořní sílu, které mělo tak osudový vliv na její vztahy s Velkou Británií v dobře zapamatovatelných dnech před Velkou válkou.

Při všech možných příležitostech ujišťoval Francii, že s ní chce žít v míru. Opakovaně se jasně zřekl jakýchkoli nároků na Alsasko-Lotrinsko. O navrácení území Sárska Říši v důsledku plebiscitu prohlásil 1. března 1935:

> ***„Doufáme, že tímto aktem spravedlivého odškodnění, v němž spatřujeme návrat k přirozenému rozumu, se vztahy mezi Německem a Francií trvale zlepšily. Proto stejně jako si přejeme mír, musíme doufat, že náš velký soused je připraven a ochoten usilovat o mír s námi. Musí být možné, aby se dva velké národy spojily a spolupracovaly v boji proti obtížím, které hrozí, že Evropu zachvátí.“***

Dokonce se snažil dosáhnout lepšího porozumění s Polskem, východním spojencem západních mocností, ačkoli tato země v roce 1919 nezákonně připojila miliony Němců a od té doby je vystavila nejhoršímu útlaku. Dne 26. ledna 1934 s ní uzavřel pakt o neútočení, v němž se obě vlády dohodly, že *„budou přímo řešit všechny otázky jakéhokoli druhu, které se týkají jejich vzájemných vztahů“*.

Po všech stránkách tak oponoval nepřátelským plánům svým odhodláním zachovat mír a snažil se tímto způsobem chránit Německo. Když však viděl, že Londýn a Paříž zbrojí k útoku, byl opět nucen podniknout nová obranná opatření. Jak jsme viděli výše, nepřátelský tábor se díky spojenectví Francie a Ruska nesmírně rozšířil. Kromě toho si obě mocnosti zajistily komunikační linii na jih od Říše prostřednictvím Československa, které uzavřelo s Ruskem smlouvu, jež ho stavěla do pozice jakéhosi mostu mezi východem a západem.

Československo však ovládalo vysoko položenou zemi Čechy a Morava, kterou Bismarck nazval citadelou Evropy, a tato citadela zasahovala daleko do německého území. Hrozba pro Německo tak nabyla skutečně drtivých rozměrů.

Geniální Adolf Hitler našel způsob, jak tomuto nebezpečí čelit. Poměry v německém Rakousku, které pod terorem Schuschniggovy vlády směřovalo k občanské válce, mu nabídly možnost zasáhnout, aby situaci zachránil a přivedl zpět do Říše sesterský národ na jihovýchodě, který byl vítěznými mocnostmi odsouzen k životu beznadějně se rozkládajícího „svobodného státu“. Poté, co se takto usadil v blízkosti výše zmíněné komunikační linie mezi Francií a Ruskem, nastal ve smíšeném státě Československo, který byl uměle sestaven z nejrůznějších národnostních prvků, proces rozkladu, až po uvolnění Sudet a odtržení Slovenska sami Češi požádali o ochranu Německou říši. Tím se nepřátelský most dostal do rukou Adolfa Hitlera a zároveň bylo umožněno přímé spojení s Itálií, jejíž přátelství bylo již před časem zajištěno.

Zatímco Adolf Hitler získával tento strategický úspěch pro bezpečnost své země, snažil se opět s velkou horlivostí dosáhnout mírového porozumění se západními mocnostmi. V Mnichově bezprostředně po osvobození sudetských Němců, schváleném Velkou Británií, Francií a Itálií, uzavřel s britským ministerským předsedou Nevillem Chamberlainem dohodu, jejíž text zněl následovně:

> *„Dnes jsme měli další schůzku a shodli jsme se v tom, že uznáváme, že otázka anglo-německých vztahů je pro obě země a pro Evropu prvořadá.*
>
> *Považujeme včera večer podepsanou dohodu a anglo-německou námořní dohodu za symbol přání našich dvou národů již nikdy spolu neválčit.*

Jsme rozhodnuti, že metoda konzultací bude metodou přijatou pro řešení jakýchkoli dalších otázek, které se mohou týkat našich dvou zemí, a jsme odhodláni pokračovat ve svém úsilí odstranit možné zdroje neshod a přispět tak k zajištění míru v Evropě.

30. září 1938. Adolf Hitler, Neville Chamberlain.“

O dva měsíce později uzavřel německý ministr zahraničí von Ribbentrop na Hitlerův pokyn s Francií následující dohodu:

„Herr Joachim von Ribbentrop, říšský ministr zahraničních věcí, a M. Georges Bonnet, francouzský ministr zahraničních věcí, jednající jménem a z příkazu svých vlád, se na svém setkání v Paříži dne 6. prosince 1938 dohodli takto:

1. Německá vláda a francouzská vláda plně sdílejí přesvědčení, že mírové a dobré sousedské vztahy mezi Německem a Francií představují jeden z nejdůležitějších prvků pro konsolidaci situace v Evropě a udržení všeobecného míru. Obě vlády proto vynaloží veškeré úsilí, aby zajistily rozvoj vztahů mezi svými zeměmi v tomto směru.

2. Obě vlády uznávají, že mezi oběma zeměmi neexistuje žádná nevyřešená územní otázka, a slavnostně uznávají za definitivní hranice mezi svými zeměmi v jejich současné podobě.

3. Obě vlády jsou rozhodnuty, ponechávajíce nedotčeny své zvláštní vztahy k jiným mocnostem, zůstat v kontaktu ohledně všech otázek týkajících se jejich zemí a vzájemně se radit, pokud by pozdější vývoj těchto vlastností vedl k mezinárodním obtížím.

Na důkaz toho podepsali zástupci obou vlád toto prohlášení, které vstupuje v platnost s okamžitou platností.

Sepsáno ve dvou původních dokumentech ve francouzském a německém jazyce v Paříži dne 6. prosince 1938.

Joachim von Ribbentrop,

říšský ministr zahraničních věcí

Georges Bonnet,

ministr zahraničních věcí.“

Podle všech propočtů se dalo předpokládat, že cesta ke spolupráci na obnově, na níž se budou podílet všechny vedoucí mocnosti, je volná a že se konečně setkají s úspěchem i snahy Vídně o zajištění míru. Opak byl však pravdou. Sotva Chamberlain dorazil domů, vyzval ke zbrojení ve značném rozsahu a vypracoval plány na nové a obrovské obklíčení Německa. Británie nyní převzala od Francie vedení tohoto dalšího obklíčení Říše, aby získala náhradu za ztracené Československo mnohonásobně vyšší hodnoty. Zahájila jednání s Ruskem, poskytla záruku Polsku a také Rumunsku, Řecku a Turecku. To byly poplašné signály nejvyšší naléhavosti.

Právě v této době se Adolf Hitler zabýval úkolem definitivně odstranit zdroje třenic s Polskem. Za tímto účelem předložil neobyčejně velkorysý návrh, podle něhož by se čistě německé svobodné město Danzig vrátilo Říši a úzký průchod polským koridorem, který od roku 1919 neúnosně roztrhal severovýchodní část Německa, by zajistil komunikaci s oddělenou oblastí. Tento návrh, který navíc Polsku poskytoval vyhlídku na 25letý pakt o neútočení a další výhody, byl nicméně ve Varšavě odmítnut, protože tamní úřady si byly vědomy, že tvoří jednoho z hlavních členů společné fronty vytvořené Londýnem proti Německu, a proto se domnívaly, že jakýkoli ústupek, byť by byl sebemenší, může být odmítnut. To však nebylo všechno! Se stejným vědomím pak Polsko začalo být agresivní, vyhrožovalo Danzigu a chystalo se pozvednout zbraně proti Německu.

Tím se přiblížil okamžik útoku zemí, které se za tímto účelem spojily, na Říši. Adolf Hitler s posledním krajním úsilím v zájmu míru zachránil, co se dalo. Dne 23. srpna se Ribbentropovi podařilo dosáhnout v Moskvě dohody o paktu o neútočení s Ruskem. O dva dny později učinil sám německý Vůdce poslední a vskutku pozoruhodnou nabídku Británii, když prohlásil, že je připraven *„uzavřít s Velkou Británií dohody“*, *„které by… nejenže z německé strany v každém případě zajistily existenci britského impéria, ale v případě nutnosti by zaručily německou pomoc britskému impériu bez ohledu na to, kde by taková pomoc byla zapotřebí.“* Zároveň byl připraven *„přijmout rozumné omezení zbrojení v souladu s novou politickou situací a ekonomickými požadavky“*. A nakonec znovu ujistil, že nemá zájem na záležitostech na západě a že *„korekce hranic na západě nepřichází v úvahu“*.

Odpovědí na to byl pakt o pomoci podepsaný téhož dne mezi Británií a Polskem, který učinil vypuknutí války nevyhnutelným. Poté bylo ve Varšavě přijato rozhodnutí o okamžité mobilizaci proti Německu a Poláci začali s

násilnými útoky nejen na Němce v Polsku, kteří se po nějakou dobu stávali oběťmi děsivých masakrů, ale i na Němce na německém území.

Ale i když už Británie a Francie vyhlásily válku, jak zamýšlely, a Německo překonalo polské nebezpečí na východě slavným tažením, které nemělo obdoby, i tehdy Adolf Hitler znovu pozvedl svůj hlas ve jménu míru. Učinil tak, přestože měl nyní volné ruce k zásahu proti nepříteli na západě. Učinil tak, přestože boj proti němu osobně byl v Londýně a Paříži v nezměrné nenávisti vyhlašován jako křížová výprava. V této chvíli měl vrcholné sebeovládání, aby ve svém projevu z 6. října 1939 vyhlásil veřejnému mínění na celém světě nový plán na uklidnění situace v Evropě. Tento plán zněl následovně:

„Zdaleka nejdůležitějším úkolem je podle mého názoru vytvořit nejen víru v evropskou bezpečnost, ale také pocit evropské bezpečnosti.

1. K tomu je nezbytné, aby byly cíle zahraniční politiky každého evropského státu zcela jasné. Pokud jde o Německo, říšská vláda je připravena důkladně a vyčerpávajícím způsobem vyložit cíle své zahraniční politiky. Začíná přitom konstatováním, že Versailleskou smlouvu nyní považuje za zastaralou, jinými slovy, že vláda Německé říše a s ní celý německý národ již nevidí důvod ani příčinu pro jakoukoli další revizi smlouvy, kromě požadavku na přiměřené koloniální vlastnictví, které Říši spravedlivě náleží, zahrnující v první řadě návrat německých kolonií.

Tento požadavek na kolonie se zakládá nejen na historickém nároku Německa na jeho kolonie, ale především na jeho elementárním právu na podíl na světových zdrojích surovin. Tento požadavek nemá podobu ultimáta ani není požadavkem, který by byl podpořen silou, ale požadavkem založeným na politické spravedlnosti a zdravých hospodářských zásadách.

2. Požadavek skutečného oživení mezinárodního hospodářského života spojeného s rozšířením obchodu a živností předpokládá reorganizaci mezinárodního hospodářského systému, jinými slovy výroby v jednotlivých státech. K usnadnění výměny takto vyrobeného zboží je však třeba najít nový systém trhů a dospět ke konečnému vyrovnání měn, aby mohly být postupně odstraněny překážky bránící neomezenému obchodu.

3. Nejdůležitější podmínkou skutečného oživení hospodářského života v Evropě i mimo ni je však nastolení bezpodmínečně zaručeného míru a pocitu bezpečí jednotlivých národů. Tato bezpečnost bude umožněna nejen konečným uzákoněním evropského statusu, ale především snížením zbrojení na rozumnou a ekonomicky únosnou míru. Nezbytnou součástí tohoto nezbytného pocitu bezpečí je však jasné vymezení oprávněného použití a uplatnění některých moderních zbraní, které mohou v každém okamžiku zasáhnout přímo srdce každého národa, a tím vyvolat trvalý pocit nejistoty. Ve svých předchozích projevech v Říšském sněmu jsem předkládal návrhy s tímto cílem. Tehdy byly odmítnuty - pravděpodobně z toho prostého důvodu, že jsem je předložil já.

Domnívám se však, že smysl pro národní bezpečnost se do Evropy nevrátí, dokud jasné a závazné mezinárodní dohody neposkytnou komplexní definici rozsahu, v němž je použití určitých zbraní povoleno či zakázáno.

Ženevské úmluvě se kdysi podařilo alespoň v civilizovaných zemích zakázat zabíjení raněných, špatné zacházení se zajatci, válku proti nebojujícím osobám atd. a stejně jako se postupně podařilo dosáhnout všeobecného dodržování tohoto statutu, měl by se jistě najít způsob, jak regulovat letecké války, používání jedovatého plynu, ponorek atd. a také jak definovat kontraband, aby válka ztratila svůj hrůzný charakter konfliktu vedeného proti ženám a dětem a proti nebojujícím osobám obecně. Rostoucí hrůza z některých metod moderní války povede sama od sebe k jejich zrušení, a tím se stanou zastaralými.

Ve válce s Polskem jsem se snažil omezit leteckou válku na cíle vojenského významu nebo ji použít pouze k potírání odporu v daném místě. Jistě by však bylo možné po vzoru Červeného kříže vypracovat nějaký všeobecně platný mezinárodní předpis. Teprve až toho bude dosaženo, může zavládnout mír, zejména na našem hustě osídleném kontinentu, mír, který bez podezírání a strachu poskytne jedinou možnou podmínku pro skutečnou hospodářskou prosperitu. Nevěřím, že v Evropě existuje zodpovědný státník, který by si v hloubi duše nepřál prosperitu pro svůj národ. Takové přání se však může uskutečnit pouze tehdy, pokud se všechny národy obývající tento kontinent rozhodnou

spolupracovat. Napomáhat zajištění této spolupráce musí být cílem každého člověka, který upřímně bojuje za budoucnost svého národa.

K dosažení tohoto velkého cíle se budou muset vedoucí národy tohoto kontinentu jednoho dne spojit, aby vypracovaly, přijaly a zaručily statut na komplexním základě, který jim zajistí pocit bezpečí, klidu, zkrátka míru.

Taková konference by se nemohla uskutečnit bez co nejdůkladnější přípravy, tj. bez přesného vyjasnění všech sporných bodů. Stejně tak je nemožné, aby taková konference, která by měla rozhodnout o osudu tohoto kontinentu na mnoho let dopředu, mohla jednat za hřmění děl nebo tlaku mobilizovaných armád. Protože však tyto problémy musí být dříve či později vyřešeny, bylo by jistě rozumnější zabývat se jejich řešením dříve, než budou miliony lidí nejprve zbytečně poslány na smrt a než bude zničen majetek v hodnotě miliard dolarů.

Pokračování současného stavu na Západě je nemyslitelné. Každý den si brzy vyžádá stále větší oběti. Možná přijde den, kdy Francie začne bombardovat a demolovat Saarbrucken. Německé dělostřelectvo zase obrátí Mühlhausen v trosky. Francie odpoví bombardováním Karlsruhe a Německo zase ostřelováním Štrasburku. Poté francouzské dělostřelectvo ostřeluje Freiburg a Němci Kolmar nebo Schlettstadt. Poté bude nasazeno dálkové dělostřelectvo a z obou stran bude zkáza zasahovat stále hlouběji a hlouběji, a co nebude dosažitelné dálkovým dělostřelectvem, bude zničeno ze vzduchu. A to bude velmi zajímavé pro některé mezinárodní novináře a velmi výhodné pro výrobce letadel, zbraní, munice atd., ale strašné pro oběti. A tato ničivá bitva se neomezí jen na zemi. Ne, bude sahat daleko za moře. Dnes už neexistují žádné ostrovy.

A národní bohatství Evropy bude rozptýleno v podobě nábojů a na bojištích bude vyčerpána síla každého národa. A tak jednoho dne bude mezi Německem a Francií opět hranice, ale místo kvetoucích měst budou ruiny a nekonečné hřbitovy.“

Osud tohoto plánu byl stejný jako osud všech předchozích výzev, které Adolf Hitler ve jménu rozumu učinil v zájmu skutečného znovuzrození Evropy. Jeho nepřátelé mu nevěnovali žádnou pozornost. Ani tentokrát se od nich nedočkal žádné odezvy. Tvrdohlavě se drželi postoje, který zaujali na začátku.

Je tváří v tvář této řadě historických faktů potřeba dalších podrobností k otázce, proč tak učinili? Vytvořili Versailles, a když hrozilo, že se Versailles zhroutí, chtěli válku, aby po ní následovalo ještě horší Versailles.

Výtky, které dnes vznášejí proti Adolfu Hitlerovi a Německu, se obrací proti těm, kdo je vznášejí, a charakterizují jejich jednání.

Jsou to rušitelé míru, jsou to ti, kdo meditují o násilném útlaku jiných národů a snaží se uvrhnout Evropu do zkázy a katastrofy. Kdyby tomu tak nebylo, už dávno by přijali ruku, která k nim byla natažena, nebo by alespoň udělali gesto upřímného přání spolupracovat na novém uspořádání, a ušetřili tak národy přebytku „krve, slz a potu“.

Světové dějiny jsou světovým soudem; a jako vždy, i v tomto případě, až dospějí ke svému rozhodnutí, vynesou spravedlivý rozsudek.

Československá krize

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

Na Pařížské mírové konferenci v roce 1919 bylo 3,25 milionu německých obyvatel Čech a Moravy převedeno do nově vzniklé Československé republiky v naprostém ignorování ideálu sebeurčení Woodrowa Wilsona. Nové Československo bylo mnohonárodnostním, vícejazyčným, katolicko-protestantským konglomerátem, který nikdy předtím neexistoval. Od roku 1920 do roku 1938 byly Společnosti národů opakovaně zasílány petice utlačovaných menšin v Československu. Do roku 1938 byli sudetští Němci dychtiví zbavit se české nadvlády a stát se součástí Německa. Při spravedlivém plebiscitu by minimálně 80 % sudetských Němců hlasovalo pro začlenění do nové Říše.[100]

Českým vůdcům bylo jasné, že nadšení mezi sudetskými Němci po připojení Rakouska brzy vynutí řešení sudetské otázky. Československý kabinet a vojenští vůdci se 20. května 1938 rozhodli nařídit částečnou mobilizaci československých ozbrojených sil. Tato částečná mobilizace byla založena na falešném obvinění, že německé jednotky se soustřeďují na českých hranicích. Čeští vůdci doufali, že vzniklý zmatek přiměje Brity a Francouze postavit se na českou stranu dříve, než bude možné přijmout politiku směřující ke kompromisu se sudetskými Němci. Ačkoliv tento plán selhal, čeští vůdci poskytovali rozhovory, v nichž tvrdili, že Československo dosáhlo velkého vítězství nad Německem. Mezinárodní tisková kampaň, která prezentovala Československo jako toho, kdo přinutil Hitlera ustoupit od plánované agrese, se šířila po celém světě.[101]

Britský velvyslanec v Německu Nevile Henderson věřil, že československá mobilizace armády a posměch, který na Hitlera chrlil světový tisk, vedly přímo k Mnichovské dohodě: ***„Odvážné gesto Čechů, kteří mobilizovali přibližně 170 000 vojáků a pak světu prohlásili, že to byla jejich akce, která odvrátila Hitlerovy plány, bylo… politováníhodné. Ale co Hitler nemohl snést, bylo nadšení tisku. Každé noviny v Americe a Evropě se přidaly k chóru. Bylo řečeno „ne" a Hitler byl přinucen ustoupit. Demokratické mocnosti přivedly totalitní státy k poslušnosti atd. Především to bylo právě***

[100] Buchanan, Patrick J., Churchill Hitler, and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, str. 213-215.

[101] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, str. 106-107.

toto jásání, co dalo Hitlerovi záminku k jeho nejhoršímu záchvatu zuřivosti v tomto roce, a co ho jednoznačně převedlo od mírového vyjednávání k použití síly. Od 23. května do 28. května trval jeho záchvat mrzutosti a zuřivosti a posledně jmenovaného dne vydal rozkaz k postupné mobilizaci armády, která měla být připravena na všechny eventuality na podzim."[102]

Ve 30. letech většina britského obyvatelstva věřila, že s Německem bylo ve Versailles naloženo nespravedlivě. Britové nyní obecně podporovali usmiřování Německa při získávání jeho ztracených území. Pokud usmiřování znamenalo přiznání práva na sebeurčení sudetským Němcům, Britové s tím souhlasili.[103]

Lord Halifax informoval francouzské vůdce 20. července 1938, že do Československa bude vyslána zvláštní vyšetřovací mise vedená lordem Runcimanem. Československý prezident Beneš byl touto zprávou znepokojen. Šlo o jasný signál, že Britové by mohli v krizi zaujmout kompromisní postoj vůči Německu. Britská mise dokončila svou práci v září 1938 a oznámila, že hlavním problémem v sudetské oblasti byla neochota Čechů přiznat reformy. Tuto britskou zprávu doprovodilo definitivní přerušení jednání mezi sudetskými Němci a českými vůdci. Česká krize se blížila ke svému vrcholu.[104]

Britský premiér Neville Chamberlain odletěl do Hitlerova horského sídla v Berchtesgadenu, aby přímo projednal československou otázku. Na jejich schůzce Hitler souhlasil, že se zdrží vojenské akce, zatímco Chamberlain projedná s britským kabinetem způsoby, jak uplatnit princip sebeurčení na sudetské Němce. Výsledkem bylo rozhodnutí převést do Německa oblasti, v nichž Sudetští Němci tvořili více než 50 % obyvatelstva. Československý prezident Beneš tento návrh neochotně přijal.[105]

Při dalších jednáních vznikl problém, když se Chamberlain setkal s Hitlerem podruhé. Hitler trval na okamžité vojenské okupaci regionů, kde Sudetští Němci tvořili více než polovinu populace. Hitler také požadoval, aby nároky polských a maďarských menšin byly uspokojeny ještě před účastí

---

[102] Henderson, Sir Nevile, Failure of a Mission, New York: G. S. Putnam's Sons, 1940, str. 142-143.
[103] Buchanan, Patrick J., Churchill, Hitler, and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, str. 213-227.
[104] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 108.
[105] Chamberlain, William Henry, Americas Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 53-54.

Německa na navrhované mezinárodní garanci nové československé hranice. Následovalo několik dní extrémního napětí. Chamberlain 28. září 1938 oznámil Dolní sněmovně, že Hitler ho pozval spolu s Daladierem a Mussolinim na konferenci v Mnichově, která se měla konat následujícího odpoledne. Dolní sněmovna propukla v nadšené ovace.[106]

Strany podepsaly Mnichovskou dohodu v brzkých ranních hodinách 30. září 1938. Hitler dosáhl prakticky všeho, co požadoval. Sudetští Němci se stali součástí Německa. Chamberlain a Hitler podepsali společné prohlášení, že Mnichovská dohoda a anglo-německá námořní dohoda symbolizují ***„touhu našich dvou národů nikdy proti sobě znovu neválčit“***. Chamberlain řekl davu, který ho po návratu do Londýna nadšeně vítal: ***„Věřím, že toto je mír pro naši dobu.“***[107] Válka byla v Evropě odvrácena.

Britští váleční štváči však neztráceli čas a ihned začali kazit oslavy Mnichovské dohody. 1. října 1938 oznámil lord první admirality Alfred Duff Cooper, že odstupuje z britské vlády. Ve svém projevu, který přednesl 3. října 1938, Cooper kritizoval britskou vládu za to, že během české krize nezaujala jasné stanovisko. Tvrdil, že Velká Británie by nebojovala za Čechy, ale za rovnováhu sil, která byla drahá některým britským srdcím. Duff Cooper věřil, že je jeho posláním a posláním jeho země zabránit Německu v dosažení dominantní pozice na kontinentu.[108]

Clement Attlee, nový vůdce Labouristické strany, označil Mnichovskou dohodu za obrovské vítězství pro Hitlera a „zdrcující porážku pro demokracii“. Ve svém projevu samozřejmě zařadil Sovětský svaz mezi demokracie. Anthony Eden přednesl projev, v němž kritizoval Chamberlaina v detailech a vyjádřil pochybnost, zda Británie splní svůj slíbený závazek vůči československému státu. Eden vyzval Dolní sněmovnu, aby současnou situaci považovala za pouhou přestávku před další krizí. Tvrdil, že britský zbrojní program postupuje příliš pomalu.[109]

Ve svém projevu z 5. října 1938 Winston Churchill uvedl, že Hitler si vynutil britské ústupky pod hrozbou zbraní, a rád používal obraz Hitlera jako zločince. Churchill používal květnatou rétoriku a elegantní fráze, aby popsal

[106] Tamtéž, s. 54.
[107] Tamtéž., s. 55.
[108] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, str. 180-181.
[109] Tamtéž., s. 188.

údajně truchlící Čechy, kteří upadají do temnoty. Churchill chtěl přesvědčit své krajany, že nacionálněsocialistické Německo je řízeno neukojitelnou touhou po světovládě. Jednoduchým a jasným cílem jeho projevu bylo přesvědčit britský lid, aby nakonec přijal válku na zničení Německa. Churchill byl užitečným nástrojem při budování britských předsudků vůči Německu.[110]

Debata o Mnichovské dohodě překonala všechny ostatní parlamentní debaty o britské zahraniční politice od první světové války. Mezi další konzervativce, kteří odmítli přijmout Mnichovskou dohodu, patřili Harold Macmillan, Duncan Sandys, Leopold Amery, Harold Nicolson, Roger Keyes, Sidney Herbert a generál Edward Spears. Tito muži se spojili se skóre méně významných osobností v Dolní sněmovně a byli podporováni takovými prominentními lidmi, jako byli lord Cranborne a lord Wolmer v Horní sněmovně. Chamberlain vyhrál hlasování o důvěře, ale neměl plnou důvěru britské Konzervativní strany.[111]

Válečné štvaní, které vedlo ke druhé světové válce, v Británii sílilo. Hitler byl znechucen neustálým proudem nenávistné propagandy směřující proti Německu. Ve svém projevu v Saarbrückenu 9. října 1938 Hitler řekl: ***„Vše, co by stačilo, by bylo, aby se v Anglii místo Chamberlaina dostal k moci pan Duff Cooper, pan Eden nebo pan Churchill, a víme velmi dobře, že cílem těchto mužů by bylo okamžitě zahájit novou světovou válku. Ani se nepokoušejí své úmysly skrývat, říkají je otevřeně.“***[112]

Mnichovská dohoda měla znamenat začátek nové epochy v evropských záležitostech. Versaillská smlouva byla nyní oficiálně mrtvá a pohřbená. Versaillský systém, namířený proti Německu, byl úspěšně demontován bez války. Nová epocha založená na rovnosti a vzájemné důvěře mezi čtyřmi velkými evropskými mocnostmi měla tuto éru nahradit.[113]

Veřejné mínění v západních demokraciích se brzy obrátilo proti Německu. V noci z 9. na 10. listopadu 1938, nacionálněsocialistické úderné oddíly SA vyrabovaly židovské obchody, rozbíjely výlohy, vypalovaly synagogy a bili Židy. Stovky lidí byly napadeny a desítky jich zahynuly během události, která vešla ve známost jako Křišťálová noc. Spojené státy v reakci na tuto

[110] Tamtéž., s. 190.
[111] Tamtéž., s. 191.
[112] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, IN: AuthorHouse, 2012, s. 324.
[113] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. 187.

událost brzy stáhly svého velvyslance z Německa. Tato událost vymazala mnoho dobré vůle, kterou si Německo získalo Berlínskými olympijskými hrami v roce 1936 a Mnichovskou dohodou, jež byla stále vnímána jako nástroj odvrácení války.[114]

Ve Velké Británii začala sílit válečná propaganda. Britský tisk koncem listopadu 1938 přinášel zvěsti o tom, že Německo shromažďuje svá vojska a připravuje se na invazi do Československa. Tyto fámy měly svůj původ v Londýně. V prosinci 1938 poslal lord Halifax Anthonyho Edena do Spojených států, aby šířil zvěsti o údajně zlověstných plánech Německa. Prezident Roosevelt na to reagoval provokativním a urážlivým varováním Německu, které přednesl ve svém poselství Kongresu 4. ledna 1939.[115]

Halifax tajně šířil fámy doma i v zahraničí, které prezentovaly Hitlerovu zahraniční politiku v tom nejhorším světle. 24. ledna 1939 poslal Halifax zprávu Rooseveltovi, v níž tvrdil, že obdržel ***„velké množství zpráv od různých důvěryhodných zdrojů, které vrhají velmi znepokojivé světlo na Hitlerovu náladu a úmysly“***. Halifax tvrdil, že Hitler před nedávnem plánoval vytvoření nezávislé Ukrajiny a že Hitler hodlal zničit západní národy překvapivým útokem, než se přesune na Východ. Halifax dále tvrdil, že důkazy o tomto ďábelském spiknutí poskytla nejen britská rozvědka, ale i ***„vysoce postavení Němci, kteří chtějí tomuto zločinu zabránit“***. Všechna tato tvrzení byla lživá. Hitler neměl v té době ani v nejmenším v úmyslu zaútočit na Ukrajinu nebo na jakoukoli západní zemi.[116]

Po Mnichovské dohodě došlo v Československu ke krizi. Německá, polská a maďarská menšina byly úspěšně odděleny od české vlády. Slováci a Rusíni však také toužili vymanit se z české nadvlády a dostávalo se jim podpory z Polska a Maďarska. Asi čtyři měsíce po Mnichovu Hitler zvažoval možnost ochrany zbytků českého státu. Hitler postupně dospěl k závěru, že česká věc je na Slovensku ztracena a že na českou spolupráci s Německem nelze spoléhat. Hitler se nakonec rozhodl přenést německou podporu z Čechů na Slováky.[117]

---

[114] Buchanan, Patrick J., Churchill Hitler, and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, s. 241.
[115] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, str. 235, 241.
[116] Tamtéž., s. 240.
[117] Tamtéž., s. 227.

Český stát čelil stále vážnějším vnitřním potížím a počátkem roku 1939 se český problém se Slovenskem rychle zhoršoval. K vyvrcholení slovenské krize došlo 9. března 1939, kdy česká vláda odvolala čtyři hlavní slovenské ministry z místní vlády v Bratislavě. Josef Tiso, slovenský vůdce, přijel 13. března 1939 do Berlína a sešel se s Hitlerem na spěšné konferenci. Hitler Tisovi přiznal, že si až donedávna nebyl vědom síly hnutí za nezávislost na Slovensku. Hitler Tisovi slíbil, že Slovensko podpoří, pokud bude i nadále projevovat vůli k nezávislosti. Slovenská vláda přistoupila k odhlasování vyhlášení nezávislosti na Československu 14. března 1939.[118] nezávislost rychle vyhlásilo také Rusínsko, které se stalo součástí Maďarska a rozpustilo zbytky českého státu.[119]

Český prezident Emil Hácha z vlastní iniciativy požádal o schůzku s Hitlerem v naději, že se podaří najít řešení beznadějné krize. Prezident Hácha byl v Berlíně řádně přijat s veškerými vojenskými poctami, které náleží hostujícímu šéfovi státu. Hitler přivítal Háchův vlak a Háchově dceři, která svého otce doprovázela, předal květiny a čokoládu. Po druhé světové válce Háchova dcera spojeneckým vyšetřovatelům popřela, že by její otec byl během návštěvy Berlína vystaven jakémukoli neobvyklému nátlaku. Tato informace je důležitá, protože Hácha, kterého trápily srdeční potíže, dostal během návštěvy u německých představitelů lehký infarkt. Hácha souhlasil s přijetím německé lékařské pomoci a zotavil se dostatečně rychle na to, aby mohl s Německem a českým státem vyjednat nástin dohody. Podrobnosti byly dojednány mezi Čechy a Němci v Praze 15. a 16. března.[120]

Okupace Prahy německými vojsky byla legalizována dohodami podepsanými s českými a slovenskými představiteli. Období přímé německé vojenské vlády trvalo něco málo přes jeden měsíc. Nový režim, který 16. března 1939 vytvořil Protektorát Čechy a Morava, se mezi Čechy těšil značné oblibě. Dne 31. července 1939 Hitler souhlasil s tím, aby česká vláda disponovala vojenskou silou o síle 7 000 vojáků, která zahrnovala 280 důstojníků.[121]

---

[118] Tamtéž., str. 245-247.
[119] Buchanan, Patrick J., Churchill Hitler, and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, s. 246.
[120] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 248.
[121] Tamtéž., str. 250-251.

Prezident Hácha dobrovolně svěřil osud českého státu do rukou Německa. Hácha a jeho nový kabinet se ujali vlády 27. dubna 1939.[122] Hácha měl Hitlerovi věrně sloužit po celou dobu války. Britský historik Donald Cameron Watt píše: ***„[Hitler] byl k českému kabinetu po tažení na Prahu pozoruhodně laskavý..., ponechal jeho členy po určitou dobu ve funkci a vyplácel jim penze.“***[123]

Motivy Hitlerova jednání v české krizi v březnu 1939 zůstávají sporné. Britský historik A. J. P. Taylor hodnotí Hitlerovy motivy: ***„Celý svět v tom viděl vyvrcholení dlouho plánovaného tažení. Ve skutečnosti šlo o nepředvídaný vedlejší produkt vývoje na Slovensku; a Hitler jednal spíše proti Maďarům než proti Čechům. Ani v protektorátu nad Čechami nebylo nic zlověstného nebo promyšleného. Hitler, domnělý revolucionář, se prostě vracel tím nejkonzervativnějším způsobem ke vzoru předchozích staletí. Čechy byly vždy součástí Svaté říše římské, v letech 1815-1866 byly součástí Německého spolku, poté byly až do roku 1918 připojeny k Německému Rakousku. Novinkou v českých dějinách byla nezávislost, nikoliv podřízenost. Hitlerův protektorát samozřejmě přinesl do Čech tyranii - tajnou policii, SS, koncentrační tábory; ale ne větší než v samotném Německu. Hitlerovo vnitropolitické chování, nikoli jeho zahraniční politika, bylo skutečným zločinem, který nakonec přivedl jeho - a Německo - k zániku. Tehdy to tak nevypadalo. Hitler učinil rozhodující krok ve své kariéře, když obsadil Prahu. Udělal to bez záměru; přineslo mu to nepatrné výhody. Jednal až ve chvíli, kdy události již zničily mnichovské vyrovnání. Ale všichni mimo Německo, a zejména ostatní tvůrci tohoto vyrovnání, se domnívali, že je sám úmyslně zničil.“***[124]

Americký historik David Hoggan píše: ***„Hitlerovo rozhodnutí podpořit Slováky a obsadit Prahu vycházelo ze zjevného nezájmu britských vůdců o českou situaci. Měli dostatek příležitostí Čechy nějakým způsobem povzbudit, ale opakovaně to odmítali. Pravdou bylo, že britským vůdcům na Češích***

[122] Tedor, Richard, Hitler's Revolution, Chicago: 2013, str. 117, 119.
[123] Watt, David Cameron, How War Came: The Immediate Origins of the Second World War, 19381939, New York: Pantheon, 1989, s. 145.
[124] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, str. 202-203.

nezáleželo. Využívali Hitlerovu politiku jako záminku k pobuřování vůči Němcům.“[125]

Premiér Neville Chamberlain původně 15. března 1939 v Dolní sněmovně vysvětlil, že Německo nemá povinnost konzultovat s Velkou Británií řešení česko-slovenské krize. Britská vláda také nikdy nesplnila svůj slib, že se po Mnichovské dohodě zaručí za český stát. Chamberlain prohlásil, že vyhlášením slovenské nezávislosti 14. března 1939 byl ukončen český stát vnitřním rozvratem, a proto britská záruka na zachování celistvosti Československa již nebyla závazná.[126] Chamberlain uzavřel: *„Nezapomínejme, že touha všech národů světa zůstává stále soustředěna na naději v mír.“*[127]

Lord Halifax nyní začal řídit britskou politiku vůči Německu. Halifax informoval Chamberlaina, že jeho projev z 15. března 1939 je nepřijatelný. Velmi kriticky se k Chamberlainovu projevu vyjádřil také prezident Spojených států Roosevelt. O dva dny později, 17. března 1939, Chamberlain vyjádřil první náznak zásadní změny politiky vůči Německu. Ve svém projevu v domovském Birminghamu obvinil Chamberlain Hitlera z „hrubého porušení osobní víry“. Chamberlain se představil jako oběť německé dvojsmyslnosti a prohlásil, že Hitlerovi už nikdy nebude moci věřit. Chamberlain se řečnicky zeptal, zda se nejedná o pokus Hitlera ovládnout svět silou krůček po krůčku.[128]

Halifax vyjádřil 15. března 1939 německému velvyslanci Herbertu von Dirksenovi své nepřátelské stanovisko k německé okupaci Prahy. Halifax tvrdil, že Hitler se demaskoval jako nečestný člověk a že německá politika znamená odmítnutí dobrých vztahů s Velkou Británií. Halifax trval na tom, že Německo *„usiluje o vytvoření pozice, v níž by mohlo silou ovládnout Evropu, a pokud možno i svět“*. Halifax prohlásil, že chápe Hitlerovu zálibu v nekrvavých

[125] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 228.
[126] Tamtéž., s. 252.
[127] Smith, Gene, The Dark Summer: An Intimate History of the Events That Led to World War II, New York: Macmillan, 1987, s. 132.
[128] Buchanan, Patrick J., Churchill Hitler, and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, str. 252-253.

vítězstvích, ale slíbil německému diplomatovi, že příště bude Hitler nucen prolít krev.[129]

Zprávy, které velvyslanec Dirksen během několika následujících dnů zaslal do Berlína, naznačují, že byl prudkou britskou reakcí na poslední českou krizi značně otřesen. Celý personál německého velvyslanectví byl událostmi z března 1939 zděšen. Velvyslanec Dirksen si uvědomoval důležitost anglo-německého porozumění, a když byl konfrontován s krachem svého diplomatického úsilí, byl téměř žalem zoufalý. Britové vyvolali dojem, že budoucnost Čech je jim zcela lhostejná. Pak Britové pokrytecky otočili a prohlásili, že události v Čechách je přesvědčily, že Hitler usiluje o dobytí světa. Není divu, že němečtí diplomaté v Londýně propadli zoufalství.[130]

Halifax dále hledal širší základ pro ospravedlnění britské válečné síly vůči Německu, než je česká krize. Virgil Tilea, rumunský ministr ve Velké Británii, byl Halifaxem naverbován, aby vznesl falešná obvinění proti Německu. Tilea byl pro svou roli pečlivě připraven sirem Robertem Vansittartem, ostře protiněmecky naladěným hlavním diplomatickým poradcem Velké Británie. Dne 17. března 1939 vydal Tilea pečlivě připravené veřejné prohlášení, v němž obvinil Německo, že se snaží získat kontrolu nad celým rumunským hospodářstvím. Tilea dále tvrdil, že Německo vydalo ultimátum, které vyděsilo rumunské představitele. Tato falešná obvinění zveřejnily hlavní britské noviny. Miliony čtenářů britských novin byly zděšeny Hitlerovou zjevně neomezenou dobyvačnou chutí. Tileova falešná obvinění vyvolala v britské veřejnosti znepokojení a otevřený odpor vůči Německu.[131]

Britský ministr pro Rumunsko Reginald Hoare kontaktoval Halifaxe a podrobně mu vysvětlil směšnost Tileových obvinění. Hoare prohlásil, že je ***„tak naprosto nepravděpodobné, že by mě ministr zahraničních věcí neinformoval o tom, že by zde vznikla bezprostředně ohrožující situace natolik, že jsem mu zavolal, jakmile byly rozluštěny vaše telegramy do Varšavy a Moskvy. Řekl mi, že je zavalen dotazy ohledně zprávy o německém ultimátu, která se dnes objevila v The Times a Daily Telegraph. Nebylo na ní ani slovo pravdy.“***[132]

---

[129] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 252, 297.
[130] Tamtéž., s. 297.
[131] Tamtéž., str. 299-301.
[132] Tamtéž., s. 301.

Hoare přirozeně předpokládal, že jeho podrobná zpráva přiměje Halifaxe, aby se od falešných obvinění Tilea distancoval. Nic takového se však nestalo. Hoare byl překvapen, když Halifax i po odhalení nepravdivosti Tileovy historky nadále vyjadřoval svou víru v její pravost. Podvod s Tileou měl zásadní význam pro rozvoj Halifaxovy politiky podněcování nenávisti britské veřejnosti vůči Německu. Halifax se nezabýval žádnými nepříznivými důsledky Tileova podvodu v Rumunsku.[133]

Halifax lhal britské veřejnosti o německé politice vůči Československu po Mnichovské dohodě a lhal jí i o údajné krizi v Rumunsku. Jen díky těmto zjevným lžím byla britská veřejnost vyburcována k válečné náladě. Právě těmito prostředky se Halifaxovi podařilo přesvědčit britskou veřejnost, aby přijala zahraniční politiku, která byla nebezpečná a postrádala logiku.[134]

[133] Tamtéž.
[134] Tamtéž., s. 341.

Mnichov

Úryvek z knihy „Who Started WW2: Truth For a War-Torn World“ (Kdo rozpoutal druhou světovou válku?) od Udo Walendy, 2013

Konference v Mnichově 29. září 1938, na níž Chamberlain za Británii, Daladier za Francii, Mussolini za Itálii a Hitler stanovili postup pro předání Sudet Německu, byla důsledkem versailleské politiky, která nemohla mít dlouhého trvání:

1. protože není životaschopný žádný stát, který z velké části zahrnuje etnické menšiny a který tyto menšiny diskriminuje a terorizuje všemi státem schválenými prostředky[135];

2. protože v takovém státě, jehož vedení hovoří o „demokracii“, „rovnosti“, „autonomii“ a „vůli k vzájemnému porozumění“, ale praktikuje pravý opak, nelze na smír v oblasti vnitřních záležitostí pomýšlet;

3. protože většině ve státě - Čechům - se nepodařilo získat přátelství ani jedné z menšinových skupin, ani žádné ze sousedních zemí; tyto menšiny (především Slováci) a sousední Polsko a Maďarsko dokonce v rozhodujícím roce 1938 z vlastní iniciativy usilovaly o zničení českého státu[136];

4. protože vytvoření státu z čistě strategických důvodů, jak to učinily vítězné světové mocnosti[137], bylo odsouzeno k zániku, jakmile by se v průběhu času přesunuly rozhodující strategické váhy. V roce 1938 se tak ve srovnání s rokem 1919 změnily následující strategické aspekty:

a) Z vojenského hlediska muselo být Německo v roce 1938 opět bráno vážně, zatímco Francie byla oslabena ve svých vnitřních záležitostech.

b) Anšlus Rakouska vedl k téměř úplnému geografickému obklíčení Československa a otevřel Německu hranici, která nebyla na české straně opevněna.

c) Německá západní zeď (Siegfriedova linie), budovaná od roku 1936 a kvapně urychlená po květnové krizi 1938, kterou vyvolal Beneš, se v

[135] V roce 1938 mělo Česko-Slovensko 15 milionů obyvatel. Z toho bylo přes 7 milionů Čechů, 3,5 milionu Němců, 2,5 milionu Slováků, 0,76 milionu Maďarů, 0,50 milionu Karpatských Ukrajinců a 0,11 milionu Poláků.
[136] H. Roos, *Polen und Europa – Studien zur polnischen Außenpolitik 1931-1939*, s. 281.
[137] W. Churchill, *The Second World War*, svazek I, kniha I, „The Gathering Storm“, s. 237, 263.

září 1938 blížila k dokončení, a proto by zmařila jakoukoli rychlou pomoc Francie, která by byla poskytnuta pražské vládě.

d) Strategický význam Československa pro Francii a Velkou Británii závisel na tom, zda se podaří přimáčknout přibližně 40 německých divizí v oblasti Čech a Moravy do doby, než se francouzské armádě podaří úspěšný průlom přes Rýn. Anšlus, Siegfriedova linie, převaha německého letectva nad českým letectvem a situace bezpečného vedení v Německu tyto předpoklady anulovaly.

e) Pražská vláda vytvořila během své dvacetileté vlády tak vyhrocenou vnitropolitickou situaci, že vojáci - z etnických menšin - již nemohli být považováni za spolehlivé.[138]

f) Velká Británie, v roce 1918 společný vítěz s Francií, se po první světové válce víceméně stáhla a soustředila se na své impérium a v roce 1938 nebyla připravena nechat se vtáhnout Československem do evropské války; tím spíše, že britským politikům bylo naprosto jasné, že Stalin takový konflikt využije k realizaci bolševických světových revolučních zájmů.

g) Francie nebyla v roce 1938 schopna získat pro Československo žádnou podporu z východní Evropy, protože žádná z těchto zemí nebyla ochotna - a dala to Paříži jasně najevo! - hnout pro pražskou vládu ani prstem. Tyto země kategoricky odmítly poskytnout jakýkoli ústupek pro průchod sovětských vojsk přes jejich území. Zvláště Polsko a Rumunsko se obávaly, *„že tajným záměrem, který se skrývá za ruskou žádostí, je znovuzískání Besarábie bez boje“*.[139] Polsko mimochodem samo vznášelo požadavky na Československo. Kromě toho Polsko již také nebylo v souladu s Francií, neboť se nevyrovnalo s francouzsko-sovětským paktem o vzájemné pomoci z let 1935/36. V roce 1935 se však Polsko rozhodlo, že se bude chtít s Francií dohodnout. ***„Přilehlé země byly vůči Československu nepřátelské nebo lhostejné. Polsko, Maďarsko a Jugoslávie otevřeně deklarovaly své nepřátelství vůči pražské vládě. Rumunsko odmítalo průchod ruských vojsk přes své***

[138] F. O. Miksche, *Unconditional Surrender*, s. 204.
[139] G. Bonnet, *Défense de la Paix. De Washington au Quai d'Orsay*, s. 202 (německé vydání, *Vor der Katastrophe*, s. 69-70).

území. Podmínky, které si Rusko pro svůj zásah [ve prospěch Československa] stanovilo, tak nebyly splněny.“[140]

h) Vojenští a političtí spojenci Československa - Francie a Velká Británie - učinili obrat proti svému českému chráněnci kvůli strategické změně poměru sil v září 1938. Tímto krokem zmařili záměr E. Beneše řešit jeho problémy vnitřních záležitostí prostřednictvím evropské války.[141]

Vznik Československa s jeho 49,5% menšinami, které nikdy nechtěly koexistovat ve státě ovládaném Čechy, byl od počátku sporný. Britský lord kancléř lord Maugham měl v debatě na mnichovské konferenci ve Sněmovně lordů prohlásit, že tento stát, kvůli němuž se šlo až na pokraj války, neměl být nikdy zřízen.[142] Podobně soudil i vikomt Rothermere, tehdejší ředitel tiskové kanceláře ministerstva informací: *„Tato karikatura země pod vedením svých českých vůdců se od okamžiku svého zrodu dopouštěla téměř všech myslitelných hloupostí.“*[143]

Také britský ministr zahraničí lord Halifax měl 9. září 1938 informovat svého velvyslance v Paříži, že je třeba pečlivě zvážit, *„zda má smysl vést válku kvůli něčemu, co nikdo nedokáže udržet a co nikdo vážně nechce obnovit“*.[144]

Polský diplomat hrabě Grzybowski, osobní přítel polského ministra zahraničí Becka, vysvětloval během soukromého rozhovoru se svým francouzským kolegou Coulondrem 26. května 1938, tedy několik měsíců před mnichovskou konferencí: *„Snaha zachránit Československo je divoký sen. Dříve nebo později se zhroutí jako domeček z karet.“*[145]

Dokonce i maršál Pilsudski od roku 1918 považoval Československo za neživotaschopné - stejně jako považoval za neživotaschopné Rakousko. Pro něj bylo jedinou otázkou, který z obou států zanikne dříve.[146] Polský ministr zahraničí plukovník Beck považoval Československo, *„s nímž se stejně nelze politicky vázat“*, pouze za evropskou ostudu.[147] Ve dnech 25.-26. května 1938 - několik měsíců před mnichovskou konferencí! - měla polská diplomacie dát

---

[140] Tamtéž, s. 140.
[141] A. J. P. Taylor, *The Origins of the Second World War*, s. 153.
[142] W. Jaksch, *Europas Weg nach Potsdam*, s. 332, 333 (anglické vydání, s. 326).
[143] V. Rothermere, *Warnings and Predictions*, s. 117.
[144] M. Freund, *Weltgeschichte der Gegenwart in Dokumenten*, díl I, s. 109.
[145] R. Coulondre, *De Staline à Hitler, souvenirs de deux ambassades, 1936-1939*, s. 151 (německé vydání, s. 219).
[146] R. Breyer, *Das deutsche Reich und Polen 1932-1937*, s. 141.
[147] H. Roos, op. cit., s. 276.

evropským vládám na vědomí, ***„že Československo, svévolné slovní spojení několika výjimečně vzájemně nepřátelských menšin, je zemí odsouzenou k smrti.“***[148]

Vznik státu, jehož *„název Československo zní anglickým uším …obskurně…“*[149] a který byl zatížen nepřátelstvím vůči Německu[150], byl o to pochybnější, že Češi byli známí tím, že násilně integrované menšiny označovali za „rebely“, „přistěhovalce“, „osadníky“ atd. a podle toho se k nim chovali.[151] ***„Již při mírových jednáních po první světové válce bylo v českém ‚Memorandu 3‘ sudetským Němcům upíráno právo na sebeurčení, neboť byli považováni za potomky přistěhovalců a osídlenců.“***[152]

Přiznal to i český historik: ***„Rozšířené přesvědčení, že bez kapitulace západních mocností v Mnichově by se Československo mohlo udržet, se nezakládá na faktech. Je to jen jedna z mnoha propagandistických legend, které si našly cestu do veřejného povědomí.“***[153]

K antagonismu vůči německým národním tradicím a kultuře se neustále přidávalo - od Versailles 1919 - existující odhodlání Čechů ve snaze poškodit tu německou entitu žijící podél hranic, která se smířila s nově - a proti své vůli - vytvořeným řádem, sociálně, hospodářsky a kulturně zkazit jejich pocit sounáležitosti s tímto státem a vytlačit je ze země.[154] ***„Češi se od počátku považovali za národ, který reprezentuje stát, a nepovažovali za účelné snažit se dát dvěma hlavním menšinám - německé a slovenské - pocit, že nový stát je také jejich.“***[155]

Československý parlament, ústava a vláda zůstaly v platnosti bez jakéhokoli zmocnění menšinových skupin a parlamentní opozice pokračovala bez jakéhokoli vlivu navzdory opačným výsledkům voleb. Moc byla v rukou stále stejné malé české skupiny soustředěné kolem Beneše, která *„nad míru*

---

148 Tamtéž, s. 324.
149 W. Churchill, op. cit., s. 213.
150 F. Gause, *Deutsch-slawische Schicksalsgemeinschaft*, s. 271, 280.
151 E. J. Reichenberger, *Wider Willkür und Machtrausch*, s. 77.
152 *Das östliche Deutschland - ein Handbuch*, s. 169, a H. Raschhofer, *Die tschechoslowakischen Denkschriften für die Friedenskonferenz von Paris 1919-1920*, s. 95 a násl.
153 F. O. Miksche, op. cit., s. 203.
154 F. Gause, op. cit., s. 271, 280.
155 H. Mau a H. Krausnick, *Deutsche Geschichte der jüngsten Vergangenheit 1933 bis 1945*, s. 110.

posilovala národní egoismus Čechů“[156], a to navzdory reklamnímu nápisu „demokracie“. Exekutiva českých stran nejen svolávala ustavující Národní shromáždění, ale také jmenovala Pětku (pětičlenný Národní ústavodárný výbor), a prováděla tak vládní politiku bez ohledu na přání obyvatelstva.[157] ***„Sjednocení Němců v Československu nebylo jen důsledkem nástupu Hitlera k moci v roce 1933, ale stejně tak důsledkem chování Čechů v oblasti vnitřního vývoje státu. Jejich snahy o získání autonomie v rámci státu byly tedy skutečné a situaci v roce 1938 si Československo vyvolalo samo, když všechny německé návrhy na smír odmítlo.”***[158]

Kulturní válka českého národa nebyla namířena proti nacionálnímu socialismu, ale spíše proti německým tradicím a kultuře. Proto za ni nemohl být zodpovědný nacionální socialismus, tím spíše, že tento boj za národní identitu byl zahájen již v roce 1919. Již mnoho let před Hitlerovým politickým působením si české noviny osvojily zvyk - navzdory národní cenzuře - šířit tento veskrze nepřátelský tón: ***„‘České slovo‘ z 29. října 1920 požadovalo, aby se Němcům nedávala rovná práva, ale aby se ‚raději nechali pověsit na šibenici a kandelábry‘. 'Zlatá Praha' u příležitosti sokolské slavnosti v roce 1919 uvedla, že by se mělo Němce ‚zbičovat‘ přes hranice. 'Venkov' 6. ledna 1926 litoval, že se sudetští Němci po puči v roce 1918 nepostavili proti Čechům se zbraní v ruce, protože by to byla nejlepší příležitost ‚k vyřešení věcí‘. Oficiální státní noviny ‚Československo‘ v říjnu 1921 napsaly: ‚Německá menšina v Brnu roztaje jako kus ledu na slunci a nic ji nezachrání. Přispívat k urychlení tohoto vývoje je samozřejmou povinností české většiny‘.”***[159]

Na vojenské slavnosti v roce 1923 v Podersam (Podbořanech) český řečník prohlásil: ***„My Češi musíme usilovat o to, abychom se zmocnili veškerého průmyslu. Dokud nezmizí poslední komín německých továren… a dokud nebude všechen německý majetek v našich rukou, do té doby musíme bojovat.“***[160]

Až do roku 1936 nedošlo k žádné změně k lepšímu. Tak psaly české noviny „Obrana národa“ 15. dubna 1936 - další příklad přísně cenzurovaného českého tisku! ***„Problém pohraničí není jen otázkou sociální; problém pohraničí je znovuzískání více než třetiny naší vlasti zpět do rukou našeho***

---

156 B. Čelovský, *Das Münchener Abkommen 1938*, s. 104, 105.
157 B. Čelovský, *Das Münchener Abkommen 1938*, s. 104, 105.
158 F. Gause, op. cit., s. 280.
159 R. Pozorny, *Wir suchten die Freiheit*, s. 92, 180, 179.
160 R. Pozorny, *Wir suchten die Freiheit*, s. 92, 180, 179.

národa. Problém pohraničí je zalidnění třetiny naší země lidmi našeho národa, je to zvětšení dosavadní jazykové hranice až ke skutečným státním hranicím, je to vybudování skvěle mohutného, nedobytného a spolehlivého pohraničí, lidské pevnosti složené z lidí naší rasy a krve.“

„Stráž Národa“ z 13. března 1936: *„Postupné skupování majetku v našem pohraničí je nejlepším prostředkem k zajištění českých pozic. Sebemenší kousek půdy, který přejde do českých rukou, znamená posílení českého živlu.“*[161]

Tento postoj, který měl za následek, že Sudety pod českou vládou měly nejvyšší kojeneckou úmrtnost a nejvyšší počet sebevražd na světě, jistě nebyl vhodnou reakcí na pozornost, která byla českému národu věnována v rakousko-uherské monarchii. *„Tajemství jeho blahobytu spočívalo především v okolnosti, že 65 procent průmyslu staré monarchie - který byl do té doby společným majetkem čtyřiapadesáti milionů lidí - zůstalo nyní v rukou samostatného státu s pouhými čtrnácti miliony obyvatel. To je dalším pozoruhodným důkazem, že slovanské národy nebyly Habsburky vykořisťovány v takové míře, jak se později předstíralo. ... Češi byli nejlépe placenými průmyslovými dělníky a nejbohatšími sedláky byli Chorvati, zatímco životní úroveň v Tyrolsku, čistě německé provincii, byla vždy spíše nízká.“*[162]

A po porážce Německa a Rakouska? *„Jedním dechem, když se hlásaly demokraticko-humanistické fráze, bylo více než půl milionu Čechů přesídleno do oblasti, kde měli plnit jedinou funkci: být předsunutým stanovištěm pro agresivní český počin obrovských rozměrů. Tímto způsobem došlo k propadnutí... 31 % německého území v chladném konfiskačním režimu, pro který neexistovaly žádné právní prostředky nápravy a který tedy nebyl ničím jiným než čirým drancováním ve velkém měřítku, organizovaným státem a prováděným pod jeho vedením. Z politického hlediska je naprostým šílenstvím neustále dopravovat do již tak přelidněných německých krizových oblastí stále větší příliv lidí. Otevřeně prohlašujeme (‚mladý socialista‘ Wenzel Jaksch, 26. dubna 1936 v Bodenbachu - Podmoklech), že diskriminace Němců v oblasti veřejných služeb, v jazykové otázce a v celé administrativě dosáhla bodu, který se obecně považuje za neúnosný. Národnostní běh pokračuje na všech frontách a zamořuje domácí atmosféru.“*[163]

---

[161] R. Pozorny, *Wir suchten die Freiheit*, s. 92, 180, 179.
[162] F. O. Miksche, op. cit., s. 190-191.
[163] R. Pozorny, op. cit., s. 163, 208.

Pražská vláda využívala všech veřejných a společensko-politických příležitostí a systematicky prosazovala vzdělávací politiku ve prospěch národní rozpínavosti. V důsledku toho byly na sudetoněmeckých územích zřízeny dva typy škol: ***„… nejprve pouze pro nečeské etnikum, pak však také české školy, které byly určeny nejen pro děti přesídlených Čechů žijících v menšinových oblastech, ale byly určeny i pro nečeské děti. Pomocí nejrůznějších společenských pokušení a nátlaku na rodiče tam tyto nečeské děti nastupovaly do školy a nakonec se měly odcizit vlastním tradicím a kultuře.“***[164]

Československo bylo Velkou Británií a Francií hodnoceno a vnímáno téměř výhradně na základě možného vojenského nasazení proti Německu, nikoliv jako svobodný stát, který by také mohl mít v určité fázi dobré vztahy s Říší nebo který by mohl být alespoň povzbuzen k přijetí rozumné linie chování v zájmu míru v Evropě. Kulturní válka proti etnickým Němcům vyvolaná Čechy a následné „zločiny proti lidskosti“ byly v hlavních městech západní Evropy záměrně přehlíženy. Ve Francii mělo politické vedení jiné zájmy.

Již v roce 1919 prohlásil francouzský maršál Foch jako hlavní vojenský poradce na mírových jednáních ve Versailles: ***„Vidíte [při pohledu na mapu Československa], tady je velká bašta. Nedáte mi povolení rozšířit hranici až k Rýnu, pak mi ponechte alespoň tento opěrný bod.“***[165]

Tento postoj přiznal ve svých pamětech i Churchill: ***„Samotná neutralizace Československa znamená osvobození pětadvaceti německých divizí, které ohrozí západní frontu; navíc se tím vítězným nacistům otevře cesta k Černému moři. … Podmanění Československa připravilo Spojence … o jednadvacet pravidelných, patnáct nebo šestnáct druhořadých divizí.“***[166]

Historik potvrdil, že staré Československo, spojenec Francie a Sovětského svazu, bylo ***„dýkou namířenou na srdce Německa, nepřátelskou pevností přímo uvnitř německého území, vstupní branou nepřátel Říše“***.[167] Za tímto účelem byla vytvořena.

---

[164] K. Rabl, *Das Selbstbestimmungsrecht der Völker*, s. 119, a K. E. Freiherr von Türcke, *Das Schulrecht der deutschen Volksgruppen in Ost- und Südosteuropa*, s. 537-679.
[165] W. Jaksch, op. cit., s. 333 (anglické vydání, s. 326).
[166] W. Churchill, op. cit., svazek I, kniha I, „The Gathering Storm“, s. 238, 263.
[167] M. Freund, op. cit., díl II, s. 40.

Když Francie uzavřením německo-polského paktu o neútočení a přátelství v lednu 1934 *„ztratila 60 polských divizí“*[168], posílila své úsilí, aby neztratila čtyřicet českých divizí a jediný středovýchodoevropský válečný průmysl (Československo mělo podíl přes 8/9). Tyto snahy se projevovaly snahou a) znovu a znovu ujišťovat českou vládu o pevném odhodlání Francie dostát svým smluvním závazkům vůči konfederačnímu spojenci, a proto je připravena jí hospodářsky pomoci a poskytnout podporu v zahraničních i vnitřních záležitostech; a také b) opakovaně naléhat na Prahu, aby odrazovala menšiny od získání jakýchkoli pozic ve vládě a všech vlivných úřadech, a tím zachovala spojeneckou hodnotu české armády. Mottem k tomu bylo, že ***„mít Henleina v české vládě by bylo ekvivalentní tomu, kdyby německý vojenský ataše převzal roli zástupce náčelníka generálního štábu české armády“***.[169]

Edvard Beneš se mstil po svém: ***„Po dvacet let byl prezident Beneš věrným spojencem a téměř vazalem Francie.“***[170]

Český historik musel přiznat: ***„Myslelo se, že versailleský mír bude pro Německo závazný na věčné časy, a to se nemohlo stát. Na druhé straně na smlouvě závisela existence nově vzniklých států. Z tohoto důvodu byla využita každá příležitost k rozdmýchání plamene francouzsko-německého nepřátelství a zabránění sblížení mezi Berlínem a Paříží. V zájmu zachování svého postavení bojovaly proti jakémukoli pokusu o revizi zjevně nespravedlivých rozhodnutí Versailleské smlouvy.“***[171]

Kromě září 1938 Francie nikdy nepodporovala svého českého spojence, aby usiloval o usmíření s Německem, ale spíše trvala na tom, aby „zůstal tvrdý“. Tento požadavek sledoval Beneš o to horlivěji, že si byl vědom toho, že Německo by tváří v tvář takové koalici neriskovalo válku s jeho zemí. V důsledku toho sílily aktivity proti Říši a vyvíjela se téměř výbušná vyhrocená vnitropolitická situace, která se ještě vyostřila, když se Sudetendeutsche Heimatfront (Sudetoněmecká strana) stala v květnových volbách roku 1935 nejsilnější stranou celého československého státu - přesto však byla z vedení státu kategoricky vyloučena.

---

168 E. Moravec, *Das Ende der Benesch-Republik*, s. 213.
169 Tamtéž, s. 233.
170 W. Churchill, op. cit., s. 237.
171 F. O. Miksche, *Unconditional Surrender*, s. 202.

Ale Beneš to uměl také „zdůvodnit“: ***„V demokratickém státě musí být respektována práva jednotlivců, nikoliv nějaké skupiny jako takové, a nebylo by možné připustit totalitní nebo autoritářské nároky.“***[172]

Stejně obratně používal tento slovník i jeho premiér Hodža. Nepřipustil by komunální volby v Sudetech, *„pokud by se mohly vyvinout ve výrazně násilné soupeření“*, a odmítl také návrhy Sudetoněmecké strany, protože ***„ústava [která] neuznávala ani samostatnou právní subjektivitu různých částí národa, ani jejich ‚mluvčího‘“***.[173]

České vedení mohlo jen doufat, že když bude tyto nebo podobné výroky předkládat svým partnerům, budou tito buď příliš hloupí, nebo příliš zaujatí a rozpory a pokrytectví těchto výroků přehlédnou. Jak by mohla být práva jednotlivce chráněna nebo za ně považována, když vedení státu odmítá brát ohled na práva národa jako celku? Každému zahraničnímu pozorovateli muselo být zřejmé - a skutečně bylo -, že tehdejší Československo není žádná „demokracie“ a žádný „právní stát“, ale spíše stát několika národností, který drží pohromadě česká vedoucí skupina, a vnitřní politika tohoto státu má za svůj leitmotiv národnostní boj. Britský vyslanec v Praze Newton se 19. dubna 1938 cítil povinen vydat následující doporučení: ***„… první podstatnou věcí by se zdálo být nahrazení výrazu ‚menšiny‘ výrazem ‚národnosti‘ při každé příležitosti; neboť jestli něco dnes vzbuzuje hněv sudetských Němců, pak je to použití výrazu ‚menšina‘ ….. Jako obecnou poznámku bych k Dr. Benešovi poznamenal, že při různých příležitostech veřejně vyhlásil nové zásady, jimiž se bude správa v budoucnu řídit, a ducha, v němž bude jednat; jeho kritici mu rádi odpovídali, že to jsou jen hezká slova a nic víc.“***[174]

Několik dní po setkání s Benešem Newton dodal: ***„Když jsem použil výraz ‚Spojené státy české a slovenské‘, vysvětlil jsem, že jsem nechtěl nastolit otázku federace, ale pouze vyzdvihnout ideály unie a partnerství. M. Beneš pozorně naslouchal a řekl, že osobně s mými poznámkami souhlasí. Dlouho zastával názor, že Československo nemůže být národním státem…..***

---

[172] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek I, dok. 150.

[173] *ADAP*, sv. II, dok. 38, s. 88, 87: Zpráva německého ministra v Československu Eisenlohra německému ministerstvu zahraničí z 21. prosince 1937.

[174] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek I, dok. 150.

Ve vládě si již uvědomovali, že jeho program znamená konec koncepce národního státu.“[175]

I to však byla „hezká slova a nic víc“. Vždyť *„země byla“* - řečeno slovy českého premiéra Hodži - *„příliš malá na to, aby se nechala ‚atomizovat‘“* nebo aby udělením autonomie *„spáchala sebevraždu“*.[176] Nebo, abychom citovali rozhodnutí pléna nejvyššího správního soudu v Praze z 19. března 1919 (tři měsíce před podpisem versailleského mírového diktátu): Národnostním menšinám mohou být přiznána práva pouze do té míry, aby tím *„charakter Československa jako národního státu“* nebyl narušen.[177] Není třeba dodávat, že tato stanovená věta se stala vodítkem pro legislativu a vládní praxi *„nejen v Československu, ale i ve většině států, které byly zřízeny nebo rozšířeny mírovými smlouvami z let 1919-1920.“*[178]

O tom, že se Edvard Beneš, tehdejší český ministr zahraničí, podílel v letech 1918-1921 na vynuceném předání německého území Polsku, se zmiňujeme jen okrajově.[179]

Tento Beneš, který v roce 1935 postoupil na post prezidenta, se považoval za kvalifikovaného v oblasti vnitřních záležitostí na základě své strategie v zahraničních záležitostech, jak ji popsal ve svých pamětech: ***„Během všech těch náročných a vyčerpávajících jednání (od roku 1935) jsem se ze všech sil snažil držet přímý kurz se Sovětským svazem na jedné straně a s Francií na straně druhé. Dne 4. června 1936, po francouzských volbách, které vyústily ve vytvoření vlády Lidové fronty, mi nový premiér Léon Blum poslal vzkaz, že Francie se již nikdy nebude chovat tak slabě jako jeho předchůdce v době okupace levého břehu Rýna, a ujistil mě, že jeho vláda bude vůči Německu silná a pevná a že s tím můžeme počítat. Toto byl skutečně poslední postoj Francie. Ministr zahraničí J. Paul-Boncour mi poslal několik zpráv ve stejném duchu. Snažil se zejména obnovit východní frontu Malé Ententy a snažil se také získat na svou stranu Polsko.“***[180]

---

[175] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek I, dok. 156: dopis britského velvyslance v Praze Newtona Halifaxovi z 23. dubna 1938 týkající se jeho jednání s Benešem.
[176] *ADAP*, sv. II, dok. 38, s. 88, 87: Zpráva německého ministra v Československu Eisenlohra německému ministerstvu zahraničí z 21. prosince 1937.
[177] K. Rabl, op. cit., s. 99, 234.
[178] K. Rabl, op. cit., s. 99, 234.
[179] Tamtéž, s. 102.
[180] E. Beneš, *Memoirs of Dr. Eduard Beneš*, s. 34.

Nyní je zřejmé, že politická a vojenská spolupráce mezi Československem a Sovětským svazem, který se chystal dobýt svět, s nákupem sovětských bombardérů a sovětským příslibem pomoci navzdory neexistenci společné hranice, stejně jako francouzský pokus otevřít cestu do Prahy pro Rudou armádu v případě války[181], měly mít katastrofální dopad na vývoj v Evropě.[182] ***„Rusko již dodalo Československu tři stovky válečných letadel a kromě toho se na československých letištích nacházelo několik letek sovětských letadel.“[183]***

Ne Hitler, ale Edvard Beneš sudetskou krizi stále více prohluboval! Britský historik A. J. P. Taylor mohl potvrdit, že *„na jaře 1938 Hitler neviděl jasně na cestu“*, ale že Beneš byl přesto ochoten vyřešit svůj sudetoněmecký problém - *„doma neřešitelný“* - *„na mezinárodním poli“*.[184] Z diplomatických záznamů vyplývá, že 12. března 1938 bylo Göringem Čechům poskytnuto ujištění, že ***„Německo neuvažuje o akci proti Československu“***. Po anšlusu Hitler prohlásil, že ***„řešení československé otázky není naléhavé“[185]***, a neexistuje žádný důkaz, že by jednal jinak. ***„Často se říká, že nacisté záměrně vyburcovali jinak spokojené německé menšiny, aby si vymysleli jejich stížnosti a udělali z nich pro Německo politický kapitál. Nestranná vyšetřování lorda Runcimana toto obvinění účinně vyvrátila. Hitler nevyvolával nespokojenost v Sudetech.[186] Naopak! Němečtí diplomaté v Čechách se snažili zadržet sudetské Němce před jakoukoli českou provokací, když vzrušení ze spojení Rakouska s Německem bylo na vrcholu.“[187]***

Na druhé straně jiní politici zkoumali československou otázku *„dávno předtím, než Hitler formuloval své záměry“*.[188] ***„Nejenže Britové a Francouzi naléhali na Čechy, aby učinili ústupky. Britové také naléhali na Hitlera (již 10. května 1938), aby vznesl požadavky. To ho zaskočilo.“[189]***

Před květnovou krizí 1938 se říšská vláda šestkrát pokusila o jednání s Benešem. Ten německé vyjednavače pokaždé odmítl. ***„Dokonce ani***

---

[181] H. Roos, op. cit., s. 321.
[182] E. Beneš, op. cit., s. 40.
[183] H. E. Barnes, *Perpetual War for Perpetual Peace*, s. 198.
[184] A. J. P. Taylor, op. cit., s. 153.
[185] M. Freund, op. cit., díl I, s. 47, a A. J. P. Taylor, op. cit., s. 148, 151-155.
[186] P. H. Nicoll, *Britain's Blunder*, s. 13.
[187] P. H. Nicoll, tamtéž (německé vydání), s. 48.
[188] A. J. P. Taylor, op. cit., s. 155.
[189] Tamtéž, s. 161.

nepovažuje za hodno námahy odpovědět na nabídku, kterou mu 16. února 1938 telegraficky zaslal německý vyslanec Eisenlohr.“[190]

Květnovou krizi v roce 1938 vyvolal prezident Beneš svým rozkazem o mobilizaci československé armády. Jako záminku použil zvěsti o údajném soustřeďování německých vojsk na českém pohraničí. Zdrojem těchto zvěstí byly britské zpravodajské služby, *„zřejmě z ministerstva zahraničí“*.[191] V každém případě pocházely z téhož hlavního města, odkud byly Hitlerovi teprve nedávno předloženy pobídky na požadavky ve vztahu k Československu, ***„které ho velmi překvapily“***. Netřeba dodávat, že tyto zvěsti a jejich důsledek v podobě české mobilizace jej rovněž „překvapily“. ***„Ve skutečnosti k žádnému pohybu německých vojsk nedošlo - jak bylo po válce nade vší pochybnost zjištěno v Norimberském procesu. Co tedy vedlo českou vládu k tomu, aby zahájila tyto jasné válečné provokace? Existují pouze dvě možnosti, jejichž správnost však může být zatím jen předmětem dohadů. Buď česká vláda, podobně jako Schuschnigg se svým ‚plebiscitem‘, prostě udělala skok vpřed a zcela záměrně vyprovokovala válku… Existuje i druhá možnost v tom, že se německé odbojové kruhy dozvěděly o vypracování druhé ankety ‚Zelené‘, nikoli však o jejím obsahu. Je možné, že Londýn byl o vypracování této studie informován - protinacistické kruhy na nejvyšší vojenské úrovni totiž britské vládě předávaly informace nejtajnějšího vojenského charakteru - a z toho by vyvodil závěr, že studie je krátkodobým plánem útoku. Britský a francouzský tisk je plný alarmujících zpráv. Válka se zdá být přímo bezprostřední! Henderson, britský velvyslanec v Berlíně, radí svým úředníkům, aby poslali své manželky a děti zpět domů. Stejné doporučení dává i tiskovému sboru. Protesty pokračují - ne proti české mobilizaci, ale proti neexistujícím přesunům německých vojsk. Vlády Francie a Sovětského svazu otevřeně hrozí vojenskou intervencí.“***[192]

Mobilizace vlastně znamená být ve válečném stavu, a to i dnes po druhé světové válce! Beneš mobilizaci prosazoval i v době, kdy (neutrální) zahraniční novináři a vojenští ataše vyvrátili fámy, které sloužily jako záminka; záložníci měli být demobilizováni až v polovině června 1938. Británie a Francie navzdory Hitlerovým výzvám nikdy nedoporučily Čechům mobilizaci zrušit!

---

[190] R. Pozorny, op. cit., s. 374.
[191] E. Moravec, op. cit., s. 241, a A. J. P. Taylor, op. cit., s. 165.
[192] K. Zentner, *Illustrierte Geschichte des Zweiten Weltkrieges*, s. 49.

Hned první den české mobilizace, 21. května 1938, vydal Hitler tajnou směrnici, ***„že nemá v úmyslu v nejbližší době podniknout akci proti Československu“***.[193] To dokazuje, že Hitler se nechtěl nechat vyprovokovat a navíc nehledal přesvědčivou a pro světové mínění přijatelnou záminku k rozdrcení Československa. Nemohl si přát lepší ospravedlnění útoku - kdyby mu šlo o dobytí - než předčasnou mobilizaci protivníka spolu s potvrzením neutrálních, ale i britských a francouzských vojenských atašé, že vysvětlení, jak je podal Beneš, je výmysl. (Podobný postoj zaujal Hitler i tváří v tvář obnovené české mobilizaci z 23.-24. září 1938). Řetězec důkazů pokračuje a táhne se až ke zfalšování, dosud samostatně nevyšetřeného, „Hossbach-Memorandum“ (5. listopadu 1937) z roku 1945, v němž byla mimo jiné tato věta vydávána za autentickou: *„Hitler se rozhodl zabývat se řešením německé územní otázky a při nejbližší příležitosti postupovat silou proti Československu a Rakousku.“* Ve skutečnosti nevyužil další dostupné příležitosti. Proto žádný takový plán nebo rozhodnutí nemohly existovat.

Češi se však nespokojili pouze s mobilizací. Současně zintenzivňovali vojenské akce proti obyvatelům pohraničních oblastí a stupňovali také nepřátelskou kampaň v tisku s posměšným argumentem, že Hitlerova zdrženlivost a nečinnost má být brána jako projev slabosti. Proto, když už Hitler zřejmě ustoupil z maličkého Československa, jak snadné by tedy mělo být pro velmoci skoncovat s Říší![194] Takto a ještě více se mohlo na Německo vrhnout, aniž by se vystavilo jakémukoli riziku! Tisk Západu spolupracoval a ***„znovu a znovu chválil českou vojenskou mašinérii za nečekanou účinnost a rychlost, s jakou pracovala. Znovu jsme získali sebevědomí, když jsme viděli, že nejsme sami.“***[195]

Jak provokativní byly kroky Edvarda Beneše, se mělo ukázat i v týdnech před mnichovskou konferencí, kdy se ani pod tlakem západních mocností nenechal přesvědčit, aby navrhl kompromisní řešení sudetoněmecké otázky.[196] Důvodem bylo, že kromě západních mocností mohl do hry zapojit ještě jednoho „přítele“: Stalina. ***„Sovětská vláda, která prohlásila, že je připravena splnit své závazky vyplývající ze sovětsko-české dohody, potvrdila v polovině května 1938 svou ochotu bránit Československo proti jakémukoli***

[193] M. Freund, op. cit., díl I, s. 36.
[194] E. Kordt, *Nicht aus den Akten*, s. 227.
[195] E. Moravec, op. cit., s. 242. - Moravec byl plukovníkem českého generálního štábu.
[196] M. Freund, op. cit., díl I, s. 56.

agresorovi, i kdyby Francie odmítla pomoc.“[197] *„Sovětská vláda se několikrát obrátila na vlády Velké Británie a Francie s návrhem společné operace na podporu Československa… Sovětský svaz prohlásil, že je připraven intervenovat ve prospěch Československa, i kdyby jí Francie neposkytla podporu, která však byla podmínkou sovětské pomoci …i kdyby Polsko nebo … Rumunsko odmítlo umožnit průchod sovětských vojsk přes své území. Sovětská vláda informovala prezidenta a vládu Československa, že Sovětský svaz pomůže Československu pod jednou podmínkou: když se Československo bude chtít bránit a požádá o sovětskou pomoc.”*[198]

Pro ostatní byl tento sovětský příslib pomoci bezpodmínečný, tj. nezávislý na právním postavení a „otázce agresora“. Podle sovětského učení je agresorem tak jako tak každý, kdo byl za něj komunisty označen, a to bez ohledu na okolnosti. Dokonce i americký velvyslanec v Paříži Bullit se zřejmě nechal vyvést z míry krizovým a válečným vlivem Sovětského svazu na českou vládu. V dopise prezidentu Rooseveltovi z 22. května 1938 radil, že všeobecná mobilizace nařízená českou vládou ***„musí být chápána jako vyprovokování války, která může mít jediný výsledek: nastolení bolševismu na celém kontinentu.“***[199]

Mnichovské konferenci, která se konala čtyři měsíce po těchto událostech, se dalo předejít, kdyby prezident Beneš přiznal německým menšinám práva, která jim byla zaručena již v roce 1919, a kdyby se nenechal strhnout k neustálým provokacím s jistotou, že se těší podpoře svých početných a mocných a někdy i popudlivých „přátel“.

V té době bylo 500 000 sudetských Němců trvale nezaměstnaných, bez podpory z pojistných dávek a bez pomoci odborových a zdravotních fondů (z 800 000 v celém Československu); k těmto číslům je třeba připočíst nemajetné závislé osoby - takový stav nemohl zůstat nezměněn. V Československu byla výplata podpory v nezaměstnanosti vázána na členství v odborové organizaci a v tomto případě by se vyplácela ještě jen šest měsíců. Následnou fází by byla sociální podpora nebo pomocný fond obce. Ta by činila týdenní platbu (v případě peněz z pomocného fondu měsíční) 10 korun pro svobodné a 20 korun (jednu až dvě říšské marky)[200] pro ženaté. Celý tento

[197] A. I. Nedoresov, „Národněosvobozenecké hnutí v Československu“ (rusky), s. 37, 39.
[198] W. P. Bondarenko a P. I. Resonova, „Antifašistické hnutí odporu“ (rusky), str. 95-96.
[199] A. I. Nedorosov, „Národněosvobozenecké hnutí v Československu“ (rusky), s. 37, 39.
[200] R. Jung, *Die Tschechen*, str. 151-152.

obraz bídy rozšiřují následné důsledky této situace v podobě podvýživy a nemocí, rostoucí úmrtnosti a silného poklesu sňatků a porodnosti. Systematické vytlačování sudetských Němců z hospodářství a správy, a to i v jejich výlučně německých sférách, zůstávalo politickým konceptem a jako takové muselo vést ke zhoršení situace. 200 paragrafů „Zákona na obranu republiky“ a jeho prováděcí vyhlášky z 23. června 1936 poskytly „právní základ“ pro likvidaci a vyvlastnění sudetských Němců i s jejich kulturou a tradicemi. K tomuto zákonu přistoupil ihned po svém zvolení 18. prosince 1935 nově zvolený prezident, a tedy „vrchní velitel ozbrojených sil“ Edvard Beneš, a zůstal jedním z nejdéle trvajících právních korpusů. Za pomoci nejednoznačné frazeologie o „národní nespolehlivosti“ mohl být propuštěn každý zaměstnanec a zbaven majetku každý zaměstnavatel, který nevyhovoval pražské vládě. Veškeré zbývající možnosti, které sudetským Němcům zbývaly k obživě a které nebyly pokryty tímto posledním nařízením, byly eliminovány pravidlem „pohraničí“. Odmítnutí jakéhokoli politického vlivu na celé toto dění, útěk více než 214 000 sudetských Němců přes hranice do Německa, zabití 200 sudetských Němců a mnoho utrpení muselo situaci bez jakéhokoli Hitlerova vlivu neustále vyostřovat. Každý zahraniční návštěvník, který v té době cestoval do těchto končin, se shodoval v tom, že tento stav je neúnosný.[201] Lord Runciman, zvláštní vyslanec britské vlády, který pobýval v Československu od 25. července do poloviny září 1938, aby na místě prozkoumal situaci, byl jen jedním z mnoha.

Britské vedení bylo o poměrech v Československu po celá tato léta velmi dobře informováno, neboť volení zástupci sudetských Němců seznamovali britské politiky s jejich těžkou situací již od roku 1919. ***„Byli to však právě němečtí statkáři, demokraté a sociální demokraté v Československu, kteří v době před nástupem nacionálního socialismu žádali britskou vládu v Londýně o pomoc proti českému útlaku. Teprve později přišel Henlein se svými spolustraníky ze stejných důvodů také k Temži, aby ji zastupoval. Již v létě 1937 odcestoval Henlein do Londýna, aby osobně vedl nezávislá jednání o poskytnutí autonomie sudetoněmeckým oblastem v Československu; již tehdy britská vláda - uznávajíc oprávněnost sudetoněmeckých požadavků - dala Henleinovi ujištění, že jeho snahy podpoří.“***[202]

[201] W. Jaksch, op. cit., s. 270, a *ADAP*, sv. II, dok. 23, s. 41-51.
[202] F. Hesse, *Das Spiel um Deutschland*, str. 109-110.

Sudetoněmecký požadavek na sebeurčení a nezávislost byl vznesen až na samém konci,

(a) po odmítnutí jejich četných návrhů, co do rozsahu velmi skromných, které byly často předkládány po mnoho let trvající trpělivosti, což naznačovalo, že se tedy jedná o mírové úmysly;

(b) po vyhlášení stanného práva na sudetském území českou vládou 12. září 1938 (požadavek vznesený Henleinem 15. září);

(c) poté, co britský tisk a lord Runciman, dokonce i pan Chamberlain jako ministerský předseda a také Winston Churchill doporučovali postoupení [Sudet] Německu.

Tento příklad napsal 14. května 1938 v *New York Times* „Augur", bývalý diplomatický korespondent londýnských *Times*: ***„Pan Chamberlain se dnes... rozhodně přiklání k drastičtějšímu opatření - totiž k oddělení německých okresů od těla Československé republiky a jejich připojení k Německu."***[203]

Winston Churchill v hlavním článku v *The Times* ze 7. září jasně řekl, že ***„nejlepším východiskem ze situace by bylo předání sudetských okresů Československem Německu".***[204] Samozřejmě, že po mnichovské konferenci pak Churchill o něm mluvil jako o *„vzorovém demokratickém státě střední Evropy"* - (viz odkazy na jeho válečnické projevy na stranách [49-51.)

Lord Runciman ve své zprávě britské vládě z 21. září 1938 jednoznačně doporučil předání Sudet Německu, ***„protože existuje nebezpečí občanské války a česká vláda není v uspokojivé míře připravena přistoupit na jakékoli ústupky"***.[205]

Navzdory těmto a dalším pokusům o zprostředkování a mnoha dobrým radám nebyla česká vláda ochotna ustoupit. Příliš silný se koneckonců ukázal vliv Moskvy. Beneš dostal od Stalina v odpovědi na svůj dotaz opět ujištění, že Rudá armáda bude v případě německo-českého konfliktu pochodovat, i kdyby Francie nehodlala vojensky zasáhnout, a vlastně bez ohledu na to, z jakých důvodů by konflikt vypukl.[206] Podmínkou tohoto nasazení bylo pouze - jak již bylo řečeno - aby česká armáda byla připravena k boji a aby byla vyžádána

---

[203] M. Gilbert a R. Gott, *The Appeasers*, s. 126.
[204] W. Churchill, op. cit., s. 232, a I. M. Majskij, *Who helped Hitler?* s. 81.
[205] „Dokumenty a materiály k období před druhou světovou válkou" (rusky), svazek I, str. 220-238, zejména str. 232-234.
[206] A. I. Nedorosov, op. cit., s. 46, 51.

pomoc Rudé armády. *„Vláda SSSR ze své strany neprodleně (počátkem září 1938) vyzvala francouzskou vládu, aby uspořádala konzultace mezi zástupci sovětského, francouzského a československého generálního štábu, na nichž by se vypracovala potřebná opatření. Litvinov se domníval, že Rumunsko umožní sovětským vojskům a letadlům tranzit přes své území, ale považoval za velmi žádoucí, aby se v zájmu ovlivnění Rumunska v tomto smyslu co nejdříve předložila otázka případné pomoci Československu Společnosti národů. Pokud by se v Radě Společnosti národů našla alespoň většina pro takovou pomoc (striktně podle Paktu byla vyžadována jednomyslnost), Rumunsko by ji nepochybně podpořilo a nemělo by námitky proti průjezdu sovětských vojsk přes své území."*[207]

Cíl Sovětského svazu musel být zřejmý každému politikovi západních mocností: vždyť Lenin už v roce 1917 učil, že proletářská revoluce zvýší rozdíly mezi kapitalistickými národy natolik, že dojde k válkám a konečnému sebezničení kapitalismu, po němž bude následovat rozhodující váha sovětské moci, která převáží misky vah ve prospěch nastolení celosvětového bolševismu.

Stalin svou připravenost k akci a následně i podporu Benešovy podněcující politiky podpořil příslušnými opatřeními: *„Vláda Sovětského svazu v těchto dnech znovu potvrdila svou ochotu neprodleně pomoci národům Československa a schválila k tomu účelu vhodná praktická opatření. Na západní hranici SSSR bylo shromážděno třicet pěších a několik jezdeckých divizí sovětské armády. Letectvo a obrněné jednotky byly uvedeny do pohotovosti. Sovětské ozbrojené síly - jak vzpomínal Nikita Chruščov v roce 1955 – ‚byly v té době uvedeny do stavu pohotovosti, aby mohly kontrolovat Hitlerovu agresi namířenou proti Československu'."*[208]

12. září 1938 na závěrečném zasedání sjezdu NSDAP v Norimberku Hitler podrobněji vyjádřil svůj postoj k české politice a prohlásil, že říšské vládě není lhostejné, že práva sudetských Němců jsou nedostatečná a zrušená, a konstatoval, že žádný evropský stát nepřinesl pro mír více obětí než Německo, ale že tyto oběti mají své hranice. V důsledku toho: 12. září: *„Stanné právo je zavedeno téměř ve všech regionech Československé republiky. Češi přijímají ještě radikálnější opatření: zesílení cenzury tisku, zákaz shromažďování, samostatné vojenské akce a opatření místní policie. Konrad Henlein vydává*

[207] I. M. Majskij, op. cit., s. 79.
[208] A. I. Nedorosov, op. cit., s. 46, 51.

šestihodinové ultimátum vládě, které požaduje zrušení stanného práva, stažení české policie ze sudetoněmeckých oblastí a ubytování vojáků v čistě vojenských ubikacích. Po uplynutí lhůty sudetoněmecká delegace přerušuje jednání s vládou a opouští Prahu."

13. září: *„Češi přijímají přísná policejní a vojenská opatření a masově prosazují vlnu zatýkání. Někteří vysocí funkcionáři Sudetoněmecké strany opouštějí Československo. Runcimanova delegace uznává, že za současných okolností jsou požadavky Sudetoněmecké strany pochopitelné a oprávněné."*

15. září: *„Konrad Henlein vydává provolání k sudetským Němcům a světu, v němž požaduje připojení sudetského území k Říši. Vytvoření sudetoněmeckého dobrovolnického sboru v Německu."*[209]

Praha odpověděla 16. září rozpuštěním Sudetoněmecké strany, čímž připravila 3,5 milionu sudetských Němců o veškeré možné demokratické a organizační zastoupení, plakátem s „hledaným" Konradem Henleinem a přerušením veškerého telefonického spojení s Německou říší.[210] Dne 17. září přibyla další sada mimořádných opatření, která zrušila celou řadu ústavních článků. Dne 19. září Londýn a Paříž požadovaly po Benešovi v tzv. anglo-francouzském plánu odstoupení Sudet (území s více než 50 % německého obyvatelstva) a odvolaly svůj příslib vojenské pomoci v případě konfliktu. Obě západní mocnosti 21. září na základě závěrečné zprávy lorda Runcimana zvýšily svůj tlak na Beneše a sdělily mu, *„že v případě vpádu Německa na československé území již nemůže počítat s vojenskou pomocí."*[211] Poté Beneš 21. září, ve stejný den, kdy Maďarsko a Polsko oznámily československé vládě své územní nároky, přijal britsko-francouzské požadavky na odstoupení území obývaných Maďary a Poláky. 22. září: *„Vláda Milana Hodži podala demisi. Obrovské české demonstrace vyzývají k nejpřísnějším opatřením proti sudetským Němcům. Následuje zatýkání ve velkém měřítku, což vyvolává masový odchod z německého pohraničí do Říše. Český armádní generál Syrový je Benešem požádán o sestavení vlády."*[212]

Téhož dne 22. září se Chamberlain setkává s Hitlerem v Bad Godesbergu poté, co nejprve získal souhlas britského parlamentu s předáním

---

[209] R. Pozorny, op. cit., s. 304.
[210] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek II, dok. 1033, a K. Ploetz, *Auszug aus der Geschichte (1939)*, s. 720.
[211] E. Moravec, op. cit., s. 340.
[212] R. Pozorny, op. cit., s. 306.

Sudet Německu, což bylo předmětem jednání při jeho návštěvě Berchtesgadenu 15. září. V důsledku měnících se okolností, k nimž došlo během několika krátkých dnů, se Hitler ocitl v situaci, kdy byl nucen trvat na krátkodobém řešení, které by si „tvůrci veřejného mínění" v zahraničí vykládali - zcela bezdůvodně - jako „nové Hitlerovy požadavky k provokativnímu zhoršení situace".

V době konání této konference v Godesbergu situaci v Evropě vyostřovaly ještě další síly. Byl to především lord Halifax v Londýně, kdo dodával nový podnětný materiál: Ten již 22. září telegraficky naléhal na britskou delegaci, aby dala souhlas s doporučením české vládě mobilizovat. Hendersonovi se podařilo tuto radu odložit. Ale přesto a navzdory tomu, že Halifax byl daleko od místa dění, naléhal britský ministr zahraničí 23. září znovu: *„Navrhujeme, aby byla povolena česká mobilizace od 15.00 hod."*. *„Měl byste ještě chvíli počkat,"* odpověděl Henderson. Mezitím francouzský premiér Daladier rovněž prohlásil, že *„česká mobilizace se již nesmí odkládat"*. Ve čtyři hodiny odpoledne britská delegace v Bad Godesbergu těmto tlakům ustoupila[213], ačkoli Hitler v té chvíli panu Chamberlainovi sděloval, že Češi právě v té době zastřelili 12 německých rukojmích, a ujistil ho, že po dobu jednání nebude vydávat žádné pochodové rozkazy armádě.[214] Hned po souhlasu ministerstva zahraničí v Londýně vyhlásila česká vláda všeobecnou mobilizaci, čímž povolala do zbraně 1,5 milionu vojáků, a železniční doprava do Německé říše byla přerušena pro celou síť. Situace se opět změnila, to znamená, že se zhoršila - ne kvůli Hitlerovi. Konference v Bad Godesbergu ztroskotala na české mobilizaci. Světový tisk opět svalil odpovědnost za „ztroskotání mírového řešení" na Hitlera. - O Halifaxovi, který se angažoval v pozadí, nepadla ani zmínka.

Je třeba zmínit i další protagonisty, a to Sověty: ***„Československá vláda odmítla Hitlerův godesbergský program (22.-23. září 1938). Při svém rozhodování byli Čechoslováci do značné míry ovlivněni ujištěním, které několik dní předtím obdrželi od Sovětského svazu, že je připraven poskytnout Československu pomoc za jakýchkoli podmínek, a to i v případě, že by ji Francie zradila."[215]***

---

213 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek II, dok. 1031, 1035, 1044, 1046, 1047, 1049.
214 Tamtéž, dok. 1033.
215 I. M. Majskij, op. cit., s. 84.

Britská delegace v Bad Godesbergu, vedená Chamberlainem bez ministra zahraničí Halifaxe, znepokojená vývojem událostí, zaslala 24. září memorandum Newtonovi, britskému velvyslanci v Praze: ***„Zprávy o incidentech v Sudetech, kterých z hodiny na hodinu přibývá, ukazují, že situace se stala pro sudetoněmecký lid zcela nesnesitelnou a v důsledku toho i nebezpečnou pro mír v Evropě. Je proto nezbytné, aby oddělení Sudet, na němž se Československo dohodlo, bylo provedeno bez dalšího odkladu.“***[216]

26. září pronesl Hitler ve Sportpalastu projev, v němž řekl: ***„Tváří v tvář prohlášení Anglie a Francie, že již nebudou podporovat Československo, pokud konečně nedojde ke změně osudu těchto národů a osvobození těchto oblastí. Připustil, že tyto oblasti musí být vydány. To sice prohlásil, ale co udělal? Nevzdal se oblasti, ale Němce nyní vyhání! A to je nyní bod, v němž hra končí! Sotva pan Beneš promluvil, začal s vojenským podmaňováním nanovo - jenže s ještě větším násilím. Vidíme děsivá čísla: jeden den 10 000 uprchlíků, druhý den 20 000, o den později již 37 000, o dva dny později opět 41 000, pak 62 000, pak 78 000, nyní 90 000, 107 000, 137 000 a dnes 214 000.“***[217]

Dne 27. září nechal prezident Beneš zabavit všechny radiostanice v sudetských oblastech a nechal svévolně zatknout a vzít jako rukojmí 20 000 sudetských Němců, jejichž popravu plánoval v případě konfliktu.[218] Poté Češi zničili 247 mostů v regionu.[219] Beneš si chtěl s pomocí prohlubující se krize vyvolané jeho politikou opatřit závazné sliby od Velké Británie a Francie a rozšířit vnitřní problémy Československa na evropskou krizi.[220] Pro dosažení svého cíle byl dokonce ochoten rozpoutat válku. Jeho paměti - *„zřejmě část pamětí považovaná za ztracenou“*[221] - obsahují následující výzvy, či spíše prohlášení: Projev Edvarda Beneše pronesený v rozhlase 22. září 1938: ***„Vyhnout se válce s Německem je nemožné. Buď k ní dojde teď, nebo později. Přál bych si, aby k ní došlo hned. Povinností naší vlády je zachovat stát až do okamžiku, kdy dojde k další krizi s Německem. Tato krize je nevyhnutelná; z ní se rozhoří všeobecná válka, která nám vrátí vše, co bychom nyní ztratili.“***

---

[216] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek II, dok. 1068.
[217] G. Rühle, Das Dritte Reich, sv. 1938, s. 253.
[218] R. Pozorny, op. cit., s. 307, 303.
[219] M. Freund, op. cit., díl I, s. 237.
[220] A. J. P. Taylor, op. cit., s. 153.
[221] *Frankfurter Allgemeine*, 11. března 1959, s. 11.

23. září 1938: *„Svolal jsem vládu se zástupci politických stran a armády do Hradčan a žádal jsem o souhlas s mobilizací, přičemž jsem před nimi neskrýval, že za několik dní vypukne v Evropě všeobecná válka, v níž budou na naší straně Francie, Rusko a Velká Británie..... Byl jsem přesvědčen, že všeobecná válka proti Německu musí přijít.“* Svým generálům: **„Připravte se na blížící se válku, ještě v ní budeme hrát určitou roli.“**[222]

Dne 2. října 1938 se Beneš svěřil jednomu z důstojníků generálního štábu, že nečekal *„slabost a zradu Západu“*.[223] *„Navzdory mobilizaci celé naší armády nám byla vnucena Mnichovská dohoda.“*[224]

Ten, kdo neustále hlásá - jak ostatně připustil i Edvard Beneš - nevyhnutelnost velké „všeobecné“ války, používá nápadně zjevný jazyk. Jako významný politik dělá vše pro to, aby takový vývoj podpořil a situaci zhoršil. Nebezpečí bylo o to větší, že v něm bohužel měl být i Sovětský svaz se svými světovými revolučními plány. Tyto řeči byly slyšet a chápány i ve Velké Británii a Francii několik měsíců před „Mnichovem“. V těchto zemích se také vědělo, že Německo se co nejdéle zdrželo přímého nátlaku na českou vládu - navzdory provokativním akcím českých politiků.[225] V těchto zemích se také vědělo, že Beneš považuje svou armádu za nejlepší v Evropě a svá opevnění za rovnocenná Maginotově linii, možná ji dokonce předčí, a že od svého zvolení prezidentem 18. prosince 1935 zakládá svou politiku na *„pocitu, že Evropa směřuje k rozsáhlému konfliktu“*. Beneš přiznal: ***„Rozhodl jsem se proto v první řadě zdvojnásobit úsilí, abychom naši armádu dovedli k vysoké dokonalosti. Tomuto úkolu jsem se věnoval s větší energií a oddaností než čemukoli jinému předtím. Byl jsem vždy hrdý na to, že za tyto tři roky [1936, 1937, 1938] udělala Československá republika v tomto směru více než kterýkoli jiný demokratický stát v Evropě a že když jsme v září 1938 mobilizovali, byla republika na válku řádně připravena - až na dvě výjimky - jedna z nich byla v oblasti civilní protiletecké obrany. Tou druhou byl nedokončený stav opevnění na naší jižní hranici s Rakouskem. Co se týče armády, byla Francie vybavena lépe než Velká Británie, ale v roce 1938 byla také zcela nepřipravena na náhlou válku, zejména moderní. Její přípravy se***

---

[222] *Frankfurter Allgemeine*, 11. března 1959, s. 11.
[223] E. Moravec, op. cit., s. 24.
[224] E. Beneš, op. cit., s. 43.
[225] Naznačená tvrzení, že Hitler nutil Henleina klást na českou vládu stále nesplnitelnější požadavky, nejsou podložena žádným skutečným důkazem. Hitler nedal Henleinovi před připojením Sudet žádné příkazy. - Srov. mimo jiné I. Colvin, Vansittart in Office, s. 207.

nemohly srovnávat s československými. To je jistě zvláštní, když vidíme, že Francie byla o našich přípravách informována do nejmenších podrobností generálem Faucherem, šéfem francouzské vojenské mise v Praze, který se každý týden účastnil vojenských konferencí s prezidentem republiky a nejenže přesně věděl, co děláme, ale i proč to děláme [zvýraznění dle Beneše].“[226]

V západních hlavních městech bylo dobře známo, že pražská vláda byla před mnichovskou konferencí ochotna společně se Sovětským svazem a západními mocnostmi uspořádat jednání generálního štábu o „všeobecné“ válce proti Německu[227], která měla být zahájena vyhnáním, případně vyhlazením sudetských Němců. V Londýně a Paříži se divili, jak je možné, že po dvaceti letech „mírové“ a „demokratické“ politiky česká vláda stále odmítá návrhy na plebiscit v Sudetech s vysvětlením: ***„Plebiscit by znamenal rozpad státu a, jak nejednou řekl, občanskou válku.“***[228]

Žádný stát nemůže oprávněně tvrdit, že staví mírovou politiku na útlaku násilně začleněných menšin, a pak říkat, že přiznáním práva na sebeurčení těmto menšinám nebo obecně přiznáním rovnosti v základních principech by se celý stát rozpadl. Pro *„provokativní postoj říšské vlády“* je typické, že první výzvy k plebiscitu v Sudetech přišly z britského tisku. Teprve později a poměrně pozdě vznesl takový požadavek vůdce Sudetoněmecké strany Konrad Henlein.[229] Británie stejně jako Francie, ale i pan Beneš si dobře uvědomovali, jak by plebiscit dopadl.[230] Proto mu zabránili s vysvětlením, že ***„Hitlerovi nesmí být dána do rukou zbraň ke zničení středovýchodoevropské rovnováhy“***.[231]

Hitler nepožadoval mnichovskou konferenci v rámci ultimáta. Stejně tak ji navrhly jiné mocnosti a zdůvodnily ji společným evropským zájmem. V této souvislosti bývá častěji než jindy nesprávně hodnocena role amerického prezidenta Roosevelta. Přitom to byl právě on, kdo 26. září 1938 v relevantních sděleních naléhal na Chamberlaina, Daladiera, Hitlera a Beneše, aby svolali mezinárodní konferenci za účelem řešení sudetské otázky. Vzhledem k tomu, že Roosevelt přijímal mnohá svá rozhodnutí v tajnosti, bez

[226] E. Beneš, op. cit., s. 28, 29, 27, 42.
[227] E. Beneš, op. cit., s. 28, 29, 27, 42.
[228] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek II, dok. 888.
[229] M. Freund, op. cit., díl I, s. 55.
[230] Tamtéž, s. 75, 195.
[231] Tamtéž, s. 153.

konzultace či rady kohokoli ze svého kabinetu[232], a vzhledem k tomu, že dokumenty amerického ministerstva zahraničí o mnichovské konferenci jsou do značné míry stále nedostupné, lze se o Rooseveltových motivech jen dohadovat. ***„Zatím máme několik vodítek, která všechna ukazují stejným směrem, totiž že pan Roosevelt nepovažoval Mnichov za žádné konečné urovnání s Hitlerem, ale domníval se, že by mohl v nedaleké době vést k válce. Proto pokračoval ve svých plánech na rozsáhlý zbrojní program s důrazem na letadla, který by pomohl poskytnout Británii a Francii válečné nástroje a připravit Spojené státy na případné zapojení do nadcházejícího boje.“***[233]

Roosevelt věděl nebo měl vědět, co se chystá vyjednat na mnichovské konferenci. Navzdory tomuto vědomí však nepodpořil Británii a Francii, aby podpořily status quo v Československu. Upřednostňoval francouzsko-britské rozhodnutí o předání Sudet Německé říši (Rooseveltovy zprávy z 26. září). Krátce po ratifikaci tohoto rozhodnutí (29. září) byly jeho manévry takové, *„že Chamberlain byl učiněn obecně odpovědným za celou ostudu“*. Současně povzbuzoval Londýn, Paříž, ale i Varšavu, ***„… aby zaujaly vůči Německu postoj, který by pravděpodobně, ne-li jistě, přivodil válku…“***[234]

Pozadí tohoto postoje v zásadě správně vnímal polský velvyslanec ve Washingtonu Jerzy Potocki, i když nitky, které Roosevelt osobně utkal pro mnichovskou konferenci, mu zůstaly skryty.

12. ledna 1939 napsal Potocki ministru zahraničí: ***„Rooseveltovi se podařilo rychle a obratně odvést veřejné mínění od skutečné domácí situace a zaujmout ho zahraniční politikou. Jeho ‚modus operandi‘ byl naprosto jednoduchý. Stačilo, aby Roosevelt na jedné straně správně zinscenoval hrozbu světové války vyvolanou kancléřem Hitlerem, a na druhé straně bylo třeba najít strašáka, který by žvanil o útoku totalitních zemí na USA. Mnichovská dohoda byla pro prezidenta Roosevelta skutečně darem z nebes. Neztratil žádnou příležitost přeložit ji jako kapitulaci Francie a Anglie před válečnickým německým militarismem. Jak se v této zemi říká: Hitler vytáhl zbraň na Chamberlaina. Jinými slovy, Francie a Anglie neměly na vybranou a musely uzavřít nanejvýš potupný mír.“***[235]

---

[232] H. E. Barnes, op. cit., s. 189.
[233] Tamtéž, s. 200.
[234] Tamtéž, s. 165.
[235] „Německá bílá kniha“ č. 3 - *Polish Documents Relative to the Origin of the War* (Polské dokumenty týkající se vzniku války), dok. 6. Tyto dokumenty, stejně jako zbývající dokumenty ostatních německých bílých knih, nebyly historickým výzkumem nikdy

Roosevelt se do těchto evropských záležitostí nevměšoval na základě toho, že by byl odborníkem na tuto konkrétní oblast problémů, nebo proto, že by věděl, jak nejlépe krizi zmírnit, nebo že by jeho cílem bylo zmírnit napětí v Evropě. Jeho angažovanost byla spíše založena na sebeprosazení, neboť - daleko od Bílého domu - doufal, že se setká, což se také stalo, se situacemi a lidmi, kteří by mu mohli pomoci „sehrát určitou roli“ ve světové politice. Edvard Beneš, český prezident s podobnými názory, se s Rooseveltem setkal právě na základě těchto předpokladů.

Francie a Velká Británie se však odmítly nechat vtáhnout do konfliktu o Československo Benešem nebo Rooseveltem. Chamberlain, který Československo s oblibou nazýval *„vzdálenou zemí“* a Čechy *„lidmi, o nichž nic nevíme“*, ***„se také domníval, že země ‚by nás nenásledovala, kdybychom se ji snažili zavést do války, abychom zabránili menšině získat autonomii, nebo se dokonce rozhodli přejít pod nějakou jinou vládu‘“.***[236]

Jednání britské vlády před Mnichovem nebylo diktováno strachem z války, ale spíše *„přesvědčením, že Německo má na sudetoněmecká území morální nárok“*. Sám Chamberlain to prohlásil již v květnu 1938: ***„že ani vítězný mír by neobnovil jejich [české] současné hranice.“***[237]

Západní mocnosti přiměly 19. září 1938 Čechy, aby postoupili sudetoněmecká území Říši. Toto rozhodnutí ani jednání s pražskou vládou nebylo s Hitlerem konzultováno. Československo kapitulovalo tváří v tvář anglo-francouzské intervenci již osm dní před mnichovskými dohodami a nebylo, jak se dodnes běžně líčí, „Mnichovem“ zničeno.[238] ***„V historickém kontextu je zcela pochopitelné, že Beneš a Hodža nebyli ochotni bojovat za zachování Československa. Hodža, bývalý velkorakouský federalista a spolupracovník Františka Ferdinanda, nebyl nikdy skutečně přesvědčen o***

---

vyvráceny. Tyto polské dokumenty byly po válce dokonce potvrzeny polskými diplomaty; např. polský velvyslanec v Berlíně Lipski je potvrdil - viz H. E. Barnes, op. cit. s. 184, pozn. 292, a viz D. Hoggan, *The Forced War*, s. 604-605. Polský velvyslanec v Londýně Raczynski to napsal ve svých pamětech *In Allied London*, s. 51: *„20. června 1940. Němci v dubnu vydali Bílou knihu obsahující dokumenty z archivu našeho ministerstva zahraničí, sestávající ze zpráv Potockého ve Washingtonu, Lukasiewicze v Paříži a mne. Nevím, kde je našli, protože nám bylo řečeno, že archivy byly zničeny. Dokumenty jsou jistě pravé a faksimile ukazují, že Němci se z velké části dostali k originálům, a ne k pouhým kopiím.“*

[236] K. Feiling, *The Life of Neville Chamberlain*, str. 361-362, 372, 353. - Touto poznámkou Chamberlain také uznal Benešův záměr válčit.

[237] K. Feiling, *The Life of Neville Chamberlain*, str. 361-362, 372, 353. - Touto poznámkou Chamberlain také uznal Benešův záměr válčit.

[238] W. Jaksch, op. cit., str. 318-319 (anglické vydání, s. 305).

životaschopnosti Československé republiky. Beneš se stal obětí vlastního špatného svědomí. Věděl, že území, o něž šlo, byla získána násilím a lstí… Státník s nezakrytým titulem k obraně by se těšil zdroji morální odvahy… a postavil by se pevně proti anglo-francouzskému naléhání - o nic víc nešlo.“[239]

Chamberlain a Daladier tedy odletěli do Mnichova s přesnými instrukcemi svých kabinetů a s dohodou, kterou Češi již přijali. V Mnichově šlo pouze o to, aby se dohoda vyřešila. V dohodě se doslova a do písmene píše toto: *„Německo, Spojené království, Francie a Itálie, berouce v úvahu již dosaženou principiální dohodu o postoupení sudetoněmeckého území Německu, se dohodly na následujících podmínkách, jimiž se řídí uvedené postoupení a z něho vyplývající opatření…“*[240]

Neville Chamberlain to vysvětlil v následné, poměrně rozsáhlé debatě v Dolní sněmovně na začátku října 1938: *„Nejeli jsme [do Mnichova], abychom rozhodli, zda převážně německé oblasti v Sudetech mají být předány Německé říši. O tom už bylo rozhodnuto.”*[241] Konzervativní poslanec Raikes ve sněmovně prohlásil: *„Nezapomínejte, že Češi anektovali německé oblasti dříve, než je přijala Versailleská smlouva. Ctihodní poslanci mluví o lhůtách, ale já bych chtěl připomenout, že Čechům trvalo dvacet let, než byla sudetským Němcům přiznána práva.“*[242]

Sir H. Croft při stejné příležitosti poznamenal: *„Labouristická strana a Liberální strana se v době uzavření smlouvy velmi důrazně stavěly proti celému tomuto československému slepenci.“*[243]

Skutečnost, že Chamberlain odletěl do Mnichova, a ne Hitler do Londýna, nelze interpretovat jako Hitlerův „diktát“. Zatímco Hitler se oprávněně obával, že nepřátelské demonstrace by mohly zhatit šance na úspěšný výsledek konference, tak Chamberlainovi vyhovovalo, aby přijel do Německa, jak napsal v soukromém dopise 13. září 1938: *„Vskutku by mi nevyhovovalo [kdyby Hitler přijel do Londýna], protože by to můj převrat připravilo o velkou část jeho dramatické síly.“*[244]

---

[239] W. Jaksch, op. cit., str. 318-319 (anglické vydání, s. 305).
[240] W. Jaksch, op. cit., str. 318-319 (anglické vydání, s. 305).
[241] Tamtéž, str. 331-333 (tamtéž, s. 322, 324-325).
[242] Tamtéž, str. 331-333 (tamtéž, s. 322, 324-325).
[243] Tamtéž, str. 331-333 (tamtéž, s. 322, 324-325).
[244] M. Freund, op. cit., díl I, s. 127.

Chamberlain ve svém důležitém projevu v Birminghamu 17. března 1939 prohlásil: *„Když jsem poprvé oznámil, že pojedu do Mnichova, nebylo slyšet jediný kritický hlas. Všichni tomuto experimentu tleskali.“*[245]

V tomtéž projevu dodal: *„Byl to [odstoupení Sudet Německu] problém, který existoval již od Versailleské smlouvy, problém, který mohl být dávno vyřešen, kdyby státníci předchozích 20 let měli jen velkorysejší, rozsáhlejší a osvícenější přístup ke svým povinnostem. Stalo se to jako dlouho zanedbávaná nemoc a k záchraně života pacienta byla nutná chirurgická operace.“*[246]

Jak hodnotí německý historik situaci v relativním klidu po druhé světové válce? *„Stejně jako v případě předcházejícího anšlusu Rakouska k Říši, tak i zde hraje roli otázka německého živlu s jeho kulturou a tradicí (němectví) ve východní a jihovýchodní střední Evropě, pro kterou nebylo nikdy nalezeno racionální řešení. Ta dodává mnichovským událostem zvláštní dvojí charakter. Poskytuje Hitlerovi morálně dokonalou výchozí pozici. Hříchy a nedostatky vynucených smluv uzavřených ve Versailles, Saint Germain a Trianonu, které po první světové válce ukončily válečný stav, ale nedokázaly nastolit řádný mír, se v roce 1938 mstí. Když v roce 1918 padla habsburská monarchie, chtěly se ‚zemské vlády‘ severních Čech a Moravskoslezska spojit s novou Rakouskou republikou, jejíž vláda si zase přála sjednocení Německé říše a Německého Rakouska. K ničemu takovému však nedošlo. Vzniklo jen hospodářsky neživotaschopné německé ‚zbytkové Rakousko‘ a na mnohovrstevnaté půdě různých národností v Čechách a na Moravě ambiciózní český pseudonárodní stát. V březnu 1938 dostihly události Rakousko, zatímco v září 1938 postihlo Československo odčinění starých hříchů.”*[247]

Zdá se neuvěřitelné, že od října 1938 se objevuje přetrvávající záliba v popisování mnichovské konference jako ukázkového příkladu *„cynické mocenské politiky diktátorů ve vztahu k mírumilovným a spravedlivě jednajícím demokraciím“*. S ohledem na fakta je absurdní tvrdit, že Hitler při jednáních „zaskočil“, „ponížil“ nebo něco podobného svůj protějšek, což ostatně ani sami šéfové obou západních vlád nikdy netvrdili. Po podpisu mnichovské dohody byli oba západní státníci v Paříži a Londýně nejen divoce

[245] Tamtéž, svazek II, str. 15-16.
[246] Tamtéž, svazek II, str. 15-16.
[247] W. Görlitz, „Griff in die Geschichte“, *Die Welt*, č. 225 (27. září 1958).

oslavováni obyvatelstvem (jako ostatně i v Mnichově), ale také příslušné parlamenty vyjádřily drtivou většinou svůj souhlas.

Nelze tedy dodatečně tvrdit, jak to učinil Chamberlain 17. března 1939 v Birminghamu, že Hitler sudetskou otázkou *„nepříjemně překvapil“* svět, což *„šokovalo a urazilo veřejné mínění na celém světě“*.[248] Za „urážlivé překvapení“ je třeba obvinit výhradně versailleské „mírové politiky“, což ostatně Chamberlain a Daladier stvrdili svými podpisy v Mnichově. Vždyť cokoli, co bylo po první světové válce spojeno s názvem „Versailles“, bylo mnohem více než „urážlivé překvapení“! Mnichovská konference by se nekonala, kdyby nebylo praxe vítězů, kteří se posledních dvacet let prohřešovali proti veškeré rovnosti a spravedlnosti. „Mírové metody“ diplomacie byly pro řešení za vlasy přitaženého stavu ve východní Evropě různými německými politiky zkoušeny dvacet let - všechny bez úspěchu. Není tedy divu, když se po dvaceti letech trpělivosti postupně mění způsob smírného žádání a stěžování si na řešení těchto naléhavých znepokojivých záležitostí.

K ústupkům v této pozdní fázi došlo bezpochyby jen díky představě blížící se války, kterou však nelze přičítat pouze Hitlerovi, protože tím, kdo po válce volal a kdo způsobil, že napětí přerostlo ve válečnou hrozbu, byl Edvard Beneš! K tomu je třeba připočíst určité kruhy v „západních demokraciích“ a také sovětské vedení! ***„Británie a Francie vyhlásily mobilizaci následujícího dne [28. září 1938]. Válka se zdála být nevyhnutelná. V Londýně jsou přijímána opatření protiletecké ochrany. Objevují se protiletadlové oddíly. Z Londýna jsou okamžitě evakuovány desetitisíce dětí. Nemocnice jsou narychlo vyklizeny. V Paříži se kopou protiletecké zákopy, před výlohami obchodů se vrší pytle s pískem. Vlaky vyjíždějící z města jsou obsazeny a brzy jsou přeplněny. Spěch prchajících automobilů zahlcuje dopravní tepny. Lidé očekávají německé bombardování, které noviny v posledních letech vykreslovaly v těch nejstrašnějších barvách, a to v době, kdy Německo ještě žádné bombardéry nemělo. Lidé jsou zachváceni panikou.“***[249]

Navíc je v tomto případě zbytečné polemizovat o tom, zda jsou použité způsoby a prostředky přijatelné či nikoli, když se léta trpělivosti, ústupků a proseb ukázala jako neúčinná pro ochranu práva na existenci milionů lidí. ***„Přestává být spravedlivý nárok spravedlivý proto, že ho člověk podpoří svým***

[248] „Německá bílá kniha“ č. 2, dok. 269, s. 292.
[249] K. Zentner, op. cit., s. 55.

odhodláním a v případě potřeby i mečem? Pan Churchill nikdy nebyl pacifista, vždy ctil meč. Na základě jaké filozofie tedy tvrdí, že spravedlnost přestává být spravedlností, je-li podporována zbraní? A co Británie a búrská válka? Churchill se této války zúčastnil a často ji chválil. Mnozí by spíše tvrdili - a to s velkou argumentační silou -, že spravedlivý nárok, který není žadatel ochoten podpořit všemi silami, přece nemůže být tak úplně spravedlivý - nebo, že žadatel je tak trochu zbabělec. ...Pokud byl připraven dosáhnout této spravedlnosti ozbrojenými silami, byl připraven jednat právě tím způsobem, který byl ve všech dobách nejen přijímán, ale i oceňován naprostou většinou lidstva, a nikým jiným než naší britskou rasou... Pravdou je, že Mnichov uzavřel mír tím, že Hitlerovi poskytl to, co spravedlnost a zejména demokratická spravedlnost vyžadovala. Byl to naprosto důstojný mír, takový mír, který by, kdyby byl na podobných konferencích uzavírán častěji, ušetřil světu nekonečnou bolest a zármutek."[250] „Je skutečně nejvyšší čas, pokud už není pozdě, aby Amerika přestala popírat mnichovský pakt a aby začala kárat pakty z Jalty a Postupimi, v nichž byla zaprodána nejen celá etnika, ale nejméně sedm celých států a v nichž byla cynicky zrazena polovina dvou kontinentů."[251]

Mnichovská dohoda byla uzavřena podle pravidel mezinárodních zvyklostí a praxe. F. D. Roosevelt a jeho známé týmy ve Velké Británii, Francii a ve Spojených státech amerických neztráceli čas a hráli do noty Rooseveltem vymyšlenému heslu o *„přemožení mírových demokracií"*. Také Chamberlain již 3. října 1938 požadoval britský program zbrojení ve spojení se změnou politiky vůči Německu - to byla skutečná „urážlivá překvapení" s těmito vážnými důsledky. Cožpak Chamberlain právě nedal Hitlerovi písemné ujištění, že budou probíhat vzájemné konzultace ohledně všech důležitých politických otázek?

Mnichovskou dohodu a prohlášení o míru a přátelství, že *„už nikdy nepůjdeme do války"*, podepsal Chamberlain v Německu při své třetí návštěvě. Postavíme-li tuto dohodu a tři zprávy z jednání do kontrastu s Chamberlainovým prohlášením po jeho (první) návštěvě Obersalzbergu, je těžké uvěřit v upřímnost a mírotvorné úmysly britského premiéra. Chamberlain po svém příjezdu do Londýna 17. září 1938 prohlásil: *„Hitler byl nenormální, nepředvídatelný, obklopený zlými rádci. Bylo pro něj*

[250] P. H. Nicoll, op. cit., anglické vydání, s. 14-15.
[251] Tamtéž, německé vydání, s. 56.

nepředstavitelné, že by člověk mohl dlouho setrvat v tomto stavu hysterie. Když se vracel do Bad Godesbergu, řekl britský premiér, vydával se do boje s divokou šelmou.“[252]

Podle jeho životopisce Keitha Feilinga považoval Neville Chamberlain válku s Německem za „nevyhnutelnou“ již v době mnichovské dohody, a proto se jeho politika zaměřovala na tento konflikt.[253] Nesprávný a válku podporující postoj! Keith Feiling s oporou v celé řadě historických důkazů ověřuje, že Neville Chamberlain podepsal mnichovskou dohodu a mírové a přátelské deklarace pouze proto, aby získal čas na zbrojení. Göringovu výzkumnému oddělení se podařilo odposlechnout a zaznamenat dálkový telefonický rozhovor mezi Chamberlainem a Daladierem, který odhalil stejný postoj. Proto byl Hitler o této skutečnosti včas informován. Nebylo mu však známo, jak rozšířeným se tento názor již stal.

Bývalý francouzský ministr zahraničí Georges Bonnet v roce 1961 v dopise pro *New York Times* potvrdil, že Francie a Anglie v roce 1938 uzavřely s německou vládou mnichovskou dohodu jen proto, aby získaly čas na vyzbrojení proti Říši a na vyjednání protiněmeckých paktů s dalšími státy.[254] Nepochybně - abychom zopakovali Chamberlainova slova - „urážlivé překvapení“ pro signatáře smlouvy!

Dlouholetý francouzský velvyslanec v Berlíně François-Poncet prohlásil českému vyslanci v Berlíně A. Mastnému bezprostředně po podpisu mnichovské dohody: ***„Věřte mi, že to všechno není definitivní. Je to jen jeden moment v příběhu, který právě začal a který brzy znovu vyvolá tuto otázku.“***[255]

Následujícího dne československý velvyslanec v Londýně poznamenal: ***„Churchill po poradě s těmito lidmi radí a prosí, aby se alespoň 48 hodin nepouštělo z důležitých opevnění. Je přesvědčen, že zde začne obrovská reakce na zradu, která byla na nás spáchána, a pak se rozšíří.“***[256]

Bez ohledu na postoj těchto diplomatů francouzské Národní shromáždění 4. října 1938 mnichovské dohody schválilo a vyhnulo se jakýmkoli provokativním diskusím. Ve Velké Británii prohlásil lord Halifax v

---

[252] M. Freund, op. cit., díl I, s. 143.
[253] K. Feiling, op. cit., s. 359.
[254] *Informationen aus Politik, Wirtschaft und Kultur (PKW)*, Düsseldorf, 8. prosince 1961.
[255] A. François-Poncet, *The Fateful Years: Memoirs of a French Ambassador in Berlin 1931-1938*, s. 273.
[256] F. Lenz, *Zauber um Dr. Schacht*, s. 45.

rozpravě o mnichovské konferenci ve Sněmovně lordů 3. října 1938: ***„Velká Británie by nikdy neměla bojovat za cizí stát, pokud by po vítězné válce nebyla schopna obnovit své staré hranice.“***[257] Winston Churchill však jeho výrok chápal takto: ***„Hitlerovi by nemělo být dovoleno, aby ‚mu to prošlo‘… [Hitler] si vymohl britské ústupky pod výhružkou pistole.“***[258]

Pro Winstona Churchilla, lorda Halifaxe, Duffa Coopera, Vansittarta, Edena a další, kteří nyní často ze zákulisí řídili britskou zahraniční politiku, znamenala mnichovská dohoda, že *„celá rovnováha Evropy byla narušena“*.[259] Tato narušená rovnováha vyžadovala podle „zákona britské zahraniční politiky“ odpovídající přeřazení na vyšší rychlostní stupeň za účelem zničení „nejagresivnějšího tyrana na evropském kontinentu“. Tato přeřazení již byla provedena, a to ještě **před** takzvanou „křišťálovou nocí“ 9. listopadu 1938![260]

Polský velvyslanec v Londýně hrabě Raczynski popsal britskou politiku po „Mnichovu“ těmito slovy: *„Situace po Mnichovu je zde popisována jako situace, která není ani válkou, ani mírem,“*[261] a poznamenal k *„frazeologii, kterou je pravidelně krmeno (britské) veřejné mínění“*.[262] Toto chování Velké Británie bylo podle Chamberlainových slov „urážlivým překvapením“ - pro Německo!

Konzervativní strana Velké Británie skutečně prosazovala zákonnou platnost a účelnost mnichovské dohody, a to v každém případě až do poloviny války.[263] Ať tak či onak, nelze se oprávněně pokoušet jednoho krásného dne, nuceni pohnutkami čistě politického zájmu, definitivně vyřešit historická fakta. Ani Mnichovská dohoda, ani následná Hitlerova politika netlačily žádnou ze sousedních zemí ani žádnou jinou evropskou mocnost k vojenské konfrontaci do té míry, aby se stala nevyhnutelnou!

Adolf Hitler se 28. dubna 1939 v projevu v Říšském sněmu věcně vyjádřil k politice spojenců po mnichovské konferenci: ***„Jestliže se dnes ve světě ozývá volání ‚Nikdy více Mnichov‘, pak to jen potvrzuje skutečnost, že***

---

[257] D. Hoggan, *The Forced War*, s. 188.
[258] Tamtéž, s. 190.
[259] W. Churchill, op. cit., s. 257.
[260] H. Dahms, *Roosevelt und der Krieg*, s. 42.
[261] M. Freund, op. cit., díl I, s. 356.
[262] M. Freund, op. cit., díl I, s. 356.
[263] W. Jaksch, op. cit., s. 343.

mírové řešení problému se v očích těchto válečných štváčů jevilo jako to nejosudovější, co se kdy stalo.“

Beneš potvrdil, když se po válce vrátil do Prahy a shlížel na ni ze svého prezidentského paláce: *„Není to nádhera? Jediné středoevropské město, které nebylo zničeno. A to všechno mým přičiněním.“*[264]

[264] A. J. P. Taylor, op. cit., s. 185.

Československo v kontextu

Úryvek z knihy „Hitlers Revolution“ (Hitlerova revoluce) od Richarda Tedora, 2013

Několik měsíců po Anschlussu anektovalo Německo Sudety, etnicky německé území na okraji západního Československa. Převod regionu pod německou kontrolu vyvolal vážné válečné obavy. Kontroverze měla svůj původ ve versailleském systému z roku 1919.

Během první světové války sloužili Češi v rakousko-uherské armádě. Emigranti v Londýně a Paříži založili 14. listopadu 1915 Český komitét. Dva Češi v exilu, Tomáš Masaryk a Eduard Beneš, získali podporu Ententy pro budoucí československý stát, který měl být vyčleněn z částí habsburské říše. Dne 18. října 1918 vyhlásili Češi v Paříži a v USA československou nezávislost.

Nová země měla tři složky. Nejvzdálenější na východě byla Podkarpatská Rus, jejíž obyvatelstvo se dobrovolně připojilo k Československu. Ve středu bylo Slovensko a mnoho Slováků si přálo samostatnost nebo alespoň značnou autonomii. Západní část tvořily Čechy a Morava, kde s Čechy žily tři miliony německých Rakušanů. Tito Němci si přáli zůstat s Rakouskem.

Masaryk a Beneš měli převažující vliv na utváření poválečného uspořádání Československa. Masaryk přesvědčil Wilsona, aby změnil svých 14 bodů, které slibovaly každé národnosti Rakouska-Uherska možnost autonomního rozvoje, a vyloučil z nich Němce. Beneš vědomě podcenil počet sudetských Němců téměř o milion. Nepravdivě tvrdil, že nejsou jednotnou menšinou, ale žijí v osadách integrovaných s Čechy. ***„Němci v Čechách jsou pouze kolonisté,“*** tvrdil.[265]

Pohraniční území, bohaté na suroviny a průmysl, představovalo pro Československo topografickou obrannou bariéru proti Německu. Beneš při svých úvahách vycházel spíše z ekonomických a strategických výhod než z přirozených práv obyvatelstva. Sčítání lidu z roku 1910 nabídlo srovnání počtu německých „kolonistů“, kteří si přáli zůstat s Rakouskem v postižených oblastech, s počtem Čechů, kteří zde pobývali. V Čechách žilo 2 070 438 Němců ku 116 275 Čechům; v Sudetech 643 804 Němců ku 25 028 Čechům;

[265] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 61.

na Šumavě 176 237 Němců ku 6 131 Čechům; na jižní Moravě 180 449 Němců ku 12 477 Čechům.[266]

Vzhledem k tomu, že pařížská mírová konference trvala až do poloviny roku 1919, byly německé provincie technicky stále součástí Rakouska, když se 16. února toho roku konaly první demokratické volby v Rakouské republice. Sudetští Němci si připravili volební lístky, aby se jich mohli zúčastnit. Česká armáda tyto přípravy násilně narušila. Tisíce sudetských Němců uspořádaly 4. března ve svých městech a vesnicích pokojné demonstrace na protest. Čeští vojáci stříleli do neozbrojených davů a zabili 54 Němců, z toho 20 žen.[267]

Spojenci uzavřeli s Československem smlouvu o formálním uznání jeho státnosti. V preambuli dokumentu bylo toto ujednání schváleno ***„vzhledem k tomu, že národy Čech, Moravy a části Slezska, jakož i národ Slovenska se rozhodly z vlastní vůle spojit se v trvalý svazek“***. Beneš slíbil spojencům, že ***„poskytnou Němcům všechna práva, která jim náleží. . . . Celkově to bude velmi liberální režim.“***[268]

Česká vláda zavedla v Čechách a v Sudetech politiku „rychlého odgermanizování“, která degradovala německé etnikum na „přistěhovalce“. Praha tam ve velkém přesouvala vojenské posádky, železniční personál, státní zaměstnance, vězeňské obyvatelstvo a dokonce i pacienty nemocnic, aby zmanipulovala údaje ze sčítání lidu. Čeští úředníci započítávali české přechodné obyvatele jako trvalé obyvatele, i když „pobyt“ zřídka přesáhl dva dny. V Trautenau (Trutnově) v severních Čechách strávil 600členný český pěší prapor jeden zimní den v nedostavěných kasárnách, aby byl započítán do sčítání. Výsledná statistika připravila německé okresy o odpovídající zastoupení v parlamentu. Praha příležitostně používala i méně rafinované prostředky k udržení politické bezmocnosti svých menšin. Na volebním sjezdu Sudetoněmecké strany v Teplicích-Schönau v roce 1937 kritizoval Beneše hlavní řečník Karl Frank. Česká policie shromáždění rozehnala. Při potyčce zemřelo 53 Němců a stovky utrpěly zranění.[269]

Pražské úřady uzavřely menší německé školy v celých Sudetech. Nahradily je českými jazykovými institucemi, které často musely navštěvovat německé děti. Vláda uzavřela devět z devatenácti českých německých

[266] Kunert, Dirk, Hitlers kalter Krieg, s. 285.
[267] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 52.
[268] Tamtéž, s. 61.
[269] Tamtéž, s. 140, 186.

vysokých škol. Pouze 4,7 % státní finanční podpory dostávali němečtí vysokoškoláci, ačkoli etničtí Němci tvořili téměř čtvrtinu obyvatel Československa. Vláda vydávala všechny veřejné formuláře a žádosti v českém jazyce, a to i v Sudetech. O práci přišla polovina německých obecních a venkovských úředníků, 41 procent německých poštovních úředníků a 48,5 procenta zaměstnanců železnic.[270]

Československá vláda zákonem o pozemkové reformě přerozdělila nemovitosti tak, aby každá venkovská rodina dostala dostatečnou výměru půdy k obživě. Vedoucí programu Karel Viškovský definoval výsledky následovně: *„Půda přechází z rukou cizinců do rukou českého lidu.“*[271] Většina připadla českým legionářům a jejich rodinám. Zbytek Viškovský rozdal v dražbě zámožným Čechům a Slovákům. Ti koupili nemovitosti pod tržní hodnotou a umožnili bývalým majitelům návrat jako nájemcům. Němci v Čechách a na Moravě přišli v rámci státem podporované pozemkové reformy o 25 % své půdy ve prospěch Čechů.

Přibližně třetinu území Sudet tvořily lesy, jejichž správu převzal stát. Úřady propustily asi 40 000 německých lesních dělníků a nahradily je Čechy. V roce 1931 byl počet etnických německých živnostníků bez práce třikrát vyšší než počet Čechů. Úsilí o pomoc se soustředilo na oblasti s převážně českým obyvatelstvem. Studie britského ministerstva zahraničí z roku 1936 odhadovala, že německá část - přibližně 22 % obyvatelstva - tvořila 60 % nezaměstnaných.[272] Mezi hospodářsky nejpostiženější oblasti patřil Reichenberg (Liberec), kdysi domov prosperujícího sklářského a textilního průmyslu. V letech 1922-1936 zde bylo uzavřeno 153 továren. Praha zadávala zakázky na stavební a jiné veřejné práce pro Reichenberg zahraničním firmám, které si přivážely vlastní pracovní sílu.[273]

Beneš označil své lidi za *„smrtelné nepřátele Němců“*.[274] V květnu 1919, během slavnostní inaugurace prezidenta Tomáše Masaryka v Plzni, vnikli Češi do bytu, který neměl v okně vyvěšenou vlajku k této příležitosti. Obyvatelka, německá vdova a matka čtyř dětí, byla upoutána na lůžko kvůli

[270] Tamtéž, s. 108, 123.
[271] Tamtéž, s. 124.
[272] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 80.
[273] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 169.
[274] Tamtéž, s. 60.

nemoci. Vetřelci ji stáhli ze schodů nohama napřed a vytáhli na ulici, přičemž se její hlava při sestupu odrážela od schodů. Na následky zranění zemřela.[275]

V roce 1921 Masaryk bez provokace rozmístil české jednotky v německých osadách. V Grasslitz (Kraslicích), čtyři kilometry od hranic s Německem, se protestující střetli s vcházejícím českým vojenským personálem. Vojáci zastřelili 15 českých Němců. Na základě ***„zákona na ochranu republiky“*** zatýkaly české úřady sudetské Němce požadující sebeurčení jako zrádce nebo špiony. Za špionáž uvěznily turisty z Německa, kteří přijeli do Československa na sportovní soutěže nebo na národnostní slavnosti. V letech 1923-1932 vedl stát 8 972 soudních řízení proti disidentům z řad etnických menšin. Mezi obžalovanými v pobuřujících procesech byli často sudetští Němci, kteří patřili ke sportovním ligám, mládežnickým skupinám, pěveckým spolkům nebo batůžkářským klubům.[276]

Praha vytvořila obrovské „pohraniční pásmo“, v němž žilo 85 procent všech sudetských Němců, veškeré polské a rusínské obyvatelstvo a 95 procent tamější maďarské populace. V něm platilo trvalé stanné právo. Armáda dohlížela na správu továren, velké stavební projekty, veřejné práce, telefonní službu a lesní hospodářství. Vojenské úřady omezovaly občanské svobody občanů v „pohraničním pásmu“, které tvořilo 56 procent celé země. To však Benešovi nebránilo v tom, aby Československo vychvaloval jako ***„maják demokracie“***.[277]

Přestože se v prvních letech Hitlerova kancléřství málokdo z německé veřejnosti zabýval Československem, pro samotného Hitlera symbolizoval osud Sudet tragédii Němců pod cizí nadvládou. Sudetský lid vedl urputný, osamocený boj za zachování své německé identity. Znovuzískání Sudet se stalo Hitlerovým osobním posláním. Toto téma představil během projevu v Říšském sněmu 20. února 1938: ***„Nelze zpochybnit, že dokud bylo Německo samo slabé a bezbranné, muselo se prostě smířit s neustálým pronásledováním německého lidu podél našich hranic. . . . K zájmům Německé říše patří také ochrana těch německých spoluobčanů, kteří nejsou schopni si sami na našich hranicích zajistit právo na základní lidské, politické a ideologické svobody.“***[278]

---

[275] Tamtéž, s. 89.
[276] Tamtéž, s. 115, 119, 120, 147.
[277] Tamtéž, s. 166, 154.
[278] Domarus, Max, Hitler Reden und Proklamationen, s. 802.

Další okolnost obrátila Hitlerovu pozornost k Československu. Země z geografického hlediska připomínala hrot kopí, který pronikal hluboko do říšského území. To představovalo potenciální hrozbu pro národní bezpečnost, kterou žádný odpovědný vůdce nemohl ignorovat. V lednu 1924 uzavřely Paříž a Praha „smlouvu o přátelství" obsahující vojenskou doložku. Ta předpokládala vzájemná jednání generálních štábů za účelem přípravy společné obranné strategie pro případ napadení společným nepřítelem. V říjnu 1925 následovala formální vojenská smlouva, kterou signatáři podepsali.

V prosinci 1935 nahradil Beneš ve funkci prezidenta republiky 85letého Masaryka. Jen několik měsíců předtím, než se stal prezidentem, uzavřel Beneš jako ministr zahraničí vojenské spojenectví se Sovětským svazem. Pakt předpokládal významnou česko-ruskou spolupráci. Do začátku roku 1936 Češi dokončili 32 leteckých letišť umístěných v blízkosti německých hranic jako základny pro rychle se rozvíjející Rudé letectvo.[279] Zřídili sklady pro zásoby leteckého paliva, leteckých pum a dalšího válečného materiálu.

Rudá armáda umístila v Čechách a na Moravě vojáky, kteří se podrobili parašutistickému výcviku pro případný výsadek proti Německu.[280] Přesunula důstojníky na československé ministerstvo války v Praze a do místních velitelských středisek. Londýnský deník Daily Mail 12. února 1937 informoval, že ihned po ratifikaci paktu Praha-Moskva ruští letečtí důstojníci kontrolovali české letecké základny a sklady pohonných hmot pro své letectvo.[281]

Praha byla sběrným místem komunistických emigrantů, kteří v roce 1933 uprchli z Německa a po anšlusu Rakouska. Sir Orme Sargent z britského ministerstva zahraničí označil Československo za ***„distribuční centrum"*** Stalinovy kominternovské propagandy proti Německu.[282] Vzhledem k tomu, že Francie, Československo a SSSR byly od roku 1936 spojeny vojenskými aliancemi, cítil se Vůdce jako ve slepé uličce. Když 7. března téhož roku znovu obsadil Porýní, nabídl Beneš Francii podporu československé armády pro společný vpád do Německa. Během následujících měsíců se její síla rozrostla na 1 453 000 mužů.[283]

---

[279] Kunert, Dirk, Hitlers kalter Krieg, s. 280.
[280] Kunert, Dirk, Ein Weltkrieg wird vorprogrammiert, s. 126.
[281] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 154.
[282] Kunert, Dirk, Hitlers kalter Krieg, s. 289.
[283] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 190.

Němci nebyli rozhodnuti, jak získat Sudety zpět. V roce 1938 britský velvyslanec v Praze sir Basil Newton radil ministerstvu zahraničí: ***„Jak přesně budou postupovat, nelze prorokovat, ale vše nasvědčuje tomu, že se zpočátku budou snažit dosáhnout svých cílů spíše přátelskou diplomacií než fyzickým nebo hospodářským terorismem.“***[284] 6. května britský novinový magnát lord Harold Rothermere v úvodníku listu Daily Mail pochválil Němce jako „velmi trpělivé lidi“: ***„Sám si nedovedu ani na okamžik představit, že by Velká Británie dvacet let klidně přihlížela, zatímco tři a půl milionu Britů žije pod bičem naprosto odporného národa, který mluví cizím jazykem a má zcela odlišný pohled na svět.“***[285]

Anšlus Rakouska povzbudil Sudetoněmeckou stranu, SdP. Pod vedením svého zakladatele Konrada Henleina získala již ve volbách v květnu 1935 44 křesel v československé poslanecké sněmovně a 23 křesel v senátu. Na shromáždění SdP v Karlových Varech 25. dubna 1938 Heinlein požadoval autonomii pro etnicky německý region. S 90 procenty sudetských voličů, kteří za ním stáli, měl dostatečný vliv, aby přiměl Čechy k zahájení jednání.

Henlein a Karl Frank se 28. března sešli s Hitlerem, ale nepodařilo se jim ho přesvědčit, aby na Čechy vyvíjel nátlak. Ribbentrop oběma hostům řekl, že není úkolem Německa ***„předkládat jednotlivé návrhy, jaké požadavky by měly být vzneseny vůči československé vládě“***. Berlín instruoval německé velvyslanectví v Praze, aby se podpora SdP omezila na soukromé rozhovory s československými státníky, ***„pokud se naskytne příležitost“***.[286] Tvrzení poválečných historiků, že Hitler na schůzce nařídil Henleinovi, aby kladl nesplnitelné podmínky s cílem vyprovokovat Čechy, je bezpředmětné.

Britská vláda sledovala eskalující spor. ***„Jasnou skutečností je, že Sudetendeutsche jsou Čechy utlačováni,“*** poznamenal Vansittart.[287] Newton poslal 15. března z Prahy do Londýna podrobnou analýzu. Předpověděl, že dokud budou moci Češi počítat s anglo-francouzskou podporou v případě ozbrojeného střetu s Německem, budou pokračovat ve své současné politice. Němce nelze od agrese odradit, pokud ji budou považovat za nutnou. Pokud budou Paříž a Londýn podporovat Prahu, aby se bránila kompromisu, je válka nevyhnutelná.

---

[284] BD I, třetí série, 86.
[285] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 206.
[286] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 76.
[287] PRO FO 371/20375 C 5216.

Anglie a Francie, pokračoval Newton, nemohou zabránit obsazení Československa. Mohou nanejvýš vést válku, aby obnovily status quo, který se již nyní ukazuje jako nefunkční. Uzavřel, že žádná německá vláda nepřijme *„nepřátelské Československo ve svém křídle“*. Po přečtení Newtonovy zprávy britský velvyslanec v Berlíně Henderson 17. března svému ministerstvu telegramem sdělil: *„Bezvýhradně a ve všech ohledech sdílím názory vyjádřené panem Newtonem v jeho telegramu.“*[288]

Následujícího dne projednal Newtonovu analýzu vládní výbor pro zahraniční politiku. Jak je uvedeno v jeho zápisu, *„ministr pro koordinaci obrany uvedl, že ho zaujal názor pana Newtona, že současná politická pozice Československa není trvale udržitelná a že je ve skutečnosti nestabilní jednotkou ve střední Evropě. Pokud, jak se domníval, toto skutečně odpovídá situaci, neviděl důvod, proč bychom měli podnikat jakékoliv kroky k udržení takového útvaru v existenci.“*[289]

Dne 21. března náčelníci generálních štábů předložili výboru zprávu, v níž vysvětlovali, že britská a francouzská armáda jsou příliš slabé na to, aby mohly jít do války proti Německu, Itálii a Japonsku v rozšiřujícím se konfliktu o Československo. Chamberlain a Halifax považovali vojenské hodnocení za *„nesmírně melancholický dokument“*. Halifax 27. dubna shrnul: *„Ani my, ani Francie jsme nebyli vybaveni pro válku s Německem.“*[290]

Nový francouzský premiér Eduard Daladier navštívil 28. dubna Londýn, aby Chamberlaina přesvědčil, aby Československu veřejně zaručil anglickou ochranu. Jeho britský kolega mu opáčil, že Beneš nikdy nezacházel s německou menšinou na anektovaných územích liberálně, jak slíbil. Chamberlain prohlásil, že Angličané nikdy nezačnou válku, aby zabránili národnostem střední Evropy vyjádřit svou vůli v plebiscitu.

Ten měsíc Hitler nařídil generálu Wilhelmu Keitelovi, šéfovi vrchního velení ozbrojených sil (OKW), aby vypracoval studii o možné invazi do Československa. Keitelovi sdělil, že v současné době nemá v úmyslu invazi provést.[291] Směrnice Hitlerem zařízené OKW zdůrazňovaly, že odmítne jakýkoli scénář navrhující *„strategický překvapivý útok z čistého nebe bez důvodů a možnosti ospravedlnění“*. Vůdce popsal *„pro nás neudržitelnou*

[288] BD I, třetí série, 86.
[289] PRO CAB 27/623
[290] PRO CAB 23/93 cab 21138
[291] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 227.

situaci, pokud by někdy došlo k velké konfrontaci na Východě… s bolševismem….. Československo by se pak stalo odrazovým můstkem pro Rudou armádu a místem přistání pro její letectvo.“[292]

Dne 20. května povolal Beneš do aktivní služby více než 150 000 vojenských záložníků s odůvodněním, že toto opatření je nezbytné kvůli tajné mobilizaci německých ozbrojených sil. Česká válečná kancelář obvinila, že osm až deset německých divizí pochoduje ke společné hranici. Francouzský vojenský ataše v Berlíně své vládě telegramoval, že nevidí žádné důkazy o větších přesunech vojsk. Henderson vyslal dva britské armádní důstojníky ze svého štábu na berlínském velvyslanectví na rozsáhlý průzkum německých pohraničních provincií Saska a Slezska. Později napsal: ***„Nemohli objevit žádné známky neobvyklé nebo významné vojenské aktivity Německa, a ostatně ani žádný z vojenských ataše jiných zahraničních misí v Berlíně, kteří se podobně věnovali průzkumu země.“***[293]

Hitler Benešovu provokaci víceméně ignoroval a nepodnikl žádné vojenské ani jiné kroky. Novináři v Paříži, Praze, Londýně a New Yorku přijali Benešova nepravdivá tvrzení o rozmístění německých vojsk. Zveřejňovali příběhy o tom, jak Vůdce hromadně nasadil své divize, aby Čechy blafováním přiměl podřídit se jeho požadavkům. Když Beneš vzdorovitě kontroval vlastní částečnou mobilizací, Hitler údajně „ustoupil“ a své formace odvolal, což bylo pro diktátora, který ***„nebyl schopen jednat na základě svých vlastních výhrůžek“***, hlubokým ponížením.[294] Jeho prohlášení týkající se Sudet byla „pouhým horkým vzduchem“. Halifax varoval Herberta von Dirksena, německého velvyslance v Londýně, že česko-německá válka přivede Francii a Velkou Británii do konfliktu proti Říši. Ministr zahraničí poté sepsal osobní dopis Ribbentropovi, v němž ho upozornil na nebezpečí, k němuž by pro evropskou civilizaci vedly jakékoli ***„neuvážené kroky“***.[295]

Henderson zaznamenal: ***„Hitler nemohl strávit nadšení tisku. . . . Všechny noviny v Evropě a Americe se přidaly k chóru. Bylo řečeno 'ne' a Hitler byl nucen ustoupit. Demokratické mocnosti přivedly totalitní státy na kolena atd.“***[296] Britové provedli částečnou mobilizaci svého loďstva a Francouzi obsadili svá opevnění podél německých hranic, přestože oba věděli, že krizi

[292] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 159.
[293] Henderson, Nevile, Failure of a Mission, s. 137.
[294] Post, Walter, Die Ursachen des Zweiten Weltkrieges, s. 237.
[295] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 93.
[296] Henderson, Nevile, Failure of a Mission, s. 142.

vyvolal jejich český spojenec. Pro Hitlera byly hrozby a obvinění ze zbabělosti odměnou za projevenou shovívavost.

Květnová krize na Hitlera udělala dojem, jak nepřátelsky se západní demokracie a Československo staví k Německu. Dokonce i SSSR veřejně potvrdil své vojenské závazky vůči Čechům. Došel k závěru, že mírové řešení sudetské otázky je nepravděpodobné. Dne 30. května revidoval dřívější směrnici ozbrojených sil, která se týkala případné války s Čechy, a začal ji větou: ***„Je mým nezměnitelným rozhodnutím rozbít Československo vojenskou akcí v dohledné době.“*** Dokument zdůrazňoval, že ***„přípravy mají být provedeny neprodleně“***.[297] Historici toto prohlášení prezentují jako důkaz Hitlerových válečných úmyslů. Přesto o pouhých 18 dní později tajnou směrnici revidoval a větu o odhodlání rozbít Čechy z ní vypustil. Místo toho uvedl, že ***„řešení české otázky“*** je ***„nejbližším cílem“***. O jednoznačném záměru vést válku zde není mnoho důkazů.

Henderson Halifaxovi napsal: ***„Je logické, že i Hitler musí být připraven na všechny možné situace. Ale odtud tvrzení, že se již rozhodl pro agresivní akci proti Československu na podzim tohoto roku, je, myslím, nepravdivé.“***[298] Britský velvyslanec v srpnu opět napsal: ***„Ale nevěřím, že chce válku.“***

Henderson se později ve svých pamětech zamýšlel nad květnovou krizí: „***Když jsme si mysleli, že se Německo chystá zaútočit na Čechy, Němci se obávali, aby nechtěli vyprovokovat evropskou válku dříve, než na ni budou sami připraveni.“***[299]

Hitler stále disponoval diplomatickým trumfem; vlastními argumenty demokracie o lidských právech. Vůdce veřejně prohlásil: ***„To, na čem Němci trvají, je právo na sebeurčení, které má i každý jiný národ, a ne jen slova. To nemá být dárek pro tyto sudetské Němce od pana Beneše. Mají právo požadovat vlastní život stejně jako každý jiný národ..... Žádám, aby útlak tří a půl milionu Němců v Československu přestal a aby na jeho místo nastoupilo svobodné právo na sebeurčení.“***[300] To byla Achillova pata jeho protivníků.

Henderson přiznal: ***„Z nejširších morálních důvodů bylo proto obtížné ospravedlnit odmítnutí práva na sebeurčení 2 750 000 sudetských Němců žijících v pevných blocích hned za německou hranicí. Jeho paušální odmítnutí***

---

[297] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, str. 96-97.
[298] BD II, třetí série, 665.
[299] Henderson, Nevile, Failure of a Mission, s. 142.
[300] Hitler, Adolf, Reden des Führers am Parteitag Grossdeutschland, str. 77-78.

by bylo v rozporu se zásadou, na níž bylo založeno samotné britské impérium, a v důsledku toho by nám nikdy nezískalo plnou podporu ani britského lidu, ani tohoto impéria.“[301] Stálý náměstek ministra zahraničí Alexander Cadogan dospěl k závěru, že sudetský problém *„není otázkou, v níž bychom měli velmi silnou půdu pro uvržení Evropy do války.“*[302]

Chamberlain zhodnotil pozici Anglie: Jeho země ještě nebyla dostatečně vyzbrojena, aby mohla dostát závazku podpořit Francii v případě války. Nechat Hitlerovi volnou ruku při vyřizování účtů s Benešem by pošramotilo britskou vážnost v zahraničí: *„Budeme navždy opovrhováni,“* odvážil se Halifaxův tajemník sir Oliver Harvey.[303] Plebiscit o Sudetech měl také svá úskalí. Praha byla proti, protože precedens by povzbudil Slováky, Maďary, Poláky a Rusíny, aby ho požadovali také. Protože tyto menšiny trpěly nedostatečným zastoupením ve vládě a útlakem, výsledek by pravděpodobně vedl k rozpadu Československa.

Daladier navrhl kompromis: Československo by postoupilo Sudety Německu bez plebiscitu. Tímto způsobem by český stát zůstal přiměřeně nedotčen. Jeho význam pro Francii, jak Daladier vysvětlil Chamberlainovi, spočíval v tom, že *„při jakékoli vojenské operaci existují skvělé možnosti útoku na Německo z československého území“.*[304] Francouzský ministr letectví Pierre Cot tento postoj zopakoval poznámkou citovanou v londýnském listu *News Chronicle* ze 14. července 1938. Cot prohlásil, že Francie a Anglie potřebují Československo, *„protože z tohoto státu lze nejsnáze bombami zničit německé hospodářství a německý průmysl. . . . Společné útoky francouzského a českého letectva mohou velmi rychle zničit všechna německá výrobní zařízení.“*[305]

V srpnu Chamberlain navrhl cestu do Německa, aby se setkal s Hitlerem a společně vyřešili sudetskou otázku. Od svého hostitele si vymohl slib, že Německo během jednání nepodnikne žádné vojenské akce. Český ministr zahraničí Kamil Krofta sdělil britské a francouzské vládě, že jeho země odmítá postoupit Sudety Německu. Londýn bez okolků oponoval: *„Francouzsko-britský plán je jediným prostředkem, jak zabránit hrozbě německého útoku,“*

---

301 Henderson, Nevile, Failure of a Mission, s. 131.
302 BD II, třetí série, 8.
303 Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 107.
304 Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 260.
305 Meiser, Hans, Das Ringen um Frankreich, s. 171.

a že pokud jej Praha odmítne, Anglie a Francie nezasáhnou, pokud Německo napadne Československo.[306] Beneš 21. září na návrh bezvýhradně přistoupil.

Během září Chamberlain třikrát navštívil Německo. První setkání s Hitlerem se uskutečnilo 15. září v *Berchtesgadenu*. Jednání bylo srdečné a konstruktivní. Chamberlain schválil Hitlerovy návrhy na připojení sudetských oblastí. Halifax napsal svým velvyslancům: ***„Ve skutečnosti to velmi přesně odpovídalo linii, kterou jsme zkoumali.“***[307] Následující týden strávil Chamberlain jednáním s Daladierem a Čechy, aby získal jejich souhlas. V Berlíně německá monitorovací stanice na říšském ministerstvu letectví odposlouchávala telefonický rozhovor mezi Benešem a francouzským koloniálním ministrem Georgesem Mandelem. Mandel, podrývaje Daladiera, Benešovi řekl: ***„Paříž a Londýn nemají právo vám diktovat váš postoj. Pokud je vaše území narušeno, neměl byste čekat ani vteřinu a vydat rozkaz své armádě k obraně vlasti. . . . Pokud v sebeobraně vystřelíte jako první, bude to mít obrovskou odezvu po celém světě. Děla Francie, Velké Británie a také sovětského Ruska začnou střílet sama od sebe.“***[308] Němci také zachytili komunikaci mezi Prahou a jejími velvyslanectvími v Londýně a Paříži. Benešova vláda jim dala pokyn, aby vyčkávaly, dokud „válečné strany“ v Anglii a ve Francii nesvrhnou Chamberlaina a Daladiera.

22. září jednal Hitler s Chamberlainem v hotelu Dreesen v *Bad Godesbergu*. Atmosféru kalily zprávy o rostoucích nepokojích v Sudetech. Henlein zformoval etnicky německou domobranu čítající téměř 40 000 mužů, která se střetla s českými vojáky a policií.[309] Česká vláda odpovídajícím způsobem zavedla více represivních opatření. Během 14 dnů přešlo 120 000 sudetských Němců do Říše, aby unikli násilí. Henlein apeloval na Hitlera, aby vyslal německou armádu, ***„aby učinila přítrž dalšímu vraždění v důsledku českého fanatismu.“***[310]

V *Bad Godesbergu* požadoval Vůdce právo vojensky obsadit území, které mělo být anektováno do čtyř dnů. Jako zdůvodnění uváděl narůstající nepokoje, které tam panovaly. Chamberlain byl zaskočen. Následovalo hořké smlouvání. Napětí prostupovalo celou následující noční konferencí, dokud ji nepřerušil jeden z ordnerů se zprávou, že Beneš právě vyhlásil všeobecnou

[306] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 173.
[307] BD II, třetí série, 1038.
[308] Meiser, Hans, Das Ringen um Frankreich, s. 166.
[309] Post, Walter, Die Ursachen des Zweiten Weltkrieges, s. 262.
[310] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 119.

mobilizaci. Do aktivní služby se vracelo dalších 1,2 milionu českých záložníků. Hitler poté svého anglického hosta ujistil, že dodrží slib, že se zdrží jakékoli vojenské reakce, ***„navzdory této neslýchané provokaci“***.[311] Tím se atmosféra uvolnila a diskuse nabrala přátelštější tón.

Ve dnech následujících po konferenci jednal Chamberlain s Čechy. Britští a francouzští diplomaté nakonec Hitlera přiměli, aby zmírnil své další požadavky. Göring ukázal Hendersonovi přepisy telefonických dialogů mezi Benešem a Janem Masarykem, které osvětlovaly české intriky. Britové ani Francouzi nepochybovali o jejich pravosti.[312] V Mnichově 28. září Chamberlain, Hitler, Daladier a Mussolini doladili detaily anexe Sudet, s níž Praha souhlasila 21. září.

Jan Masaryk, rozzlobený na Chamberlaina, se zmohl jen na blamáž: ***„Jaká smůla, že tento hloupý, špatně informovaný člověk je anglickým premiérem.“***[313] Francouzský ministr zahraničí Georges Bonnet pochválil Hitlera za zmírnění jeho godesberských podmínek. Vůdce také sklidil 2. října v londýnských *Times* pochvalu za své ústupky a za to, že omezil vojenská opatření na ***„pouze symbolickou částečnou okupaci“***.[314] Když se Beneš rozhodl pro londýnský exil, řekl později jednomu svému spolupracovníkovi: ***„Potřebovali jsme válku a já jsem udělal vše pro to, abychom ji vyvolali.“***[315]

Po Benešově odchodu se Německo pokusilo zlepšit vztahy s Prahou. V částech Čech a Moravy, které nebyly připojeny k Říši, zůstalo 378 000 etnických Němců. Hitler 3. října nařídil, aby se tato menšina při pěstování svého kulturního dědictví vzdala politické aktivity směřující k autonomii nebo navrácení svých zemí pod německou svrchovanost. S novým českým ministrem zahraničí Františkem Chvalkovským se setkal 14. října. Hitler ho vyzval, aby pomohl ***„přátelsky normalizovat vztahy.“***[316]

V listopadu předložilo právní oddělení německého ministerstva zahraničí návrh česko-německé smlouvy o přátelství. Ačkoli Hitler odložil tuto záležitost na leden 1939, tato iniciativa naznačuje jeho zájem o spolupráci s Prahou. Jeho prvním gestem vůči novému režimu byla velkorysá politika vůči českým obyvatelům anektovaných Sudet. Bylo jich 743 000, kteří zpočátku

311 Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 275.
312 Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 122.
313 Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 280.
314 Tamtéž, s. 297.
315 Meiser, Hans, Das Ringen um Frankreich, s. 184.
316 Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 160.

přešli pod německé panství. Na příkaz vlády se na české území vrátilo 260 000 českých vojáků, státních zaměstnanců a jejich rodin. Dalších 160 000, kteří si nepřáli žít pod německou jurisdikcí, se vystěhovalo dobrovolně.

Smlouva, kterou oba státy ratifikovaly 20. listopadu, umožnila Čechům a Slovákům, kteří zůstali v Sudetech, zvolit si občanství. Muži ve věku nejméně 28 let spolu se svými manželkami a dětmi obdrželi na základě žádosti německé občanství. Říšská vláda umožnila osobám, které se rozhodly zůstat československými státními příslušníky, zůstat jako hostující obyvatelé. Lidem, kteří opouštěli sudetské území, zůstalo zachováno vlastnictví tamního soukromého majetku s možností jeho prodeje nebo pronájmu. Podle ustanovení smlouvy mohla německá, respektive česká vláda vyhostit cizince považované za politické riziko. Z více než 300 000 Čechů, kteří se rozhodli nadále žít v Sudetech, Němci deportovali pouze 140 „nežádoucích osob". Hitler osvobodil Čechy a Slováky absorbované do Říše od služby v jejích ozbrojených silách.[317]

Německá menšina žijící v Praze ovládaných částech Čech a Moravy pocítila po porážce u Mnichova nelibost Čechů. Tisíce Němců přišly o práci. Mnozí byli zbytečně sledováni policií. Vláda jim a jejich rodinám odepřela podporu v nezaměstnanosti. České zdravotní pojišťovny odmítaly nároky na německou univerzitní kliniku v Praze. Hitler konfrontoval Chvalkovského 21. ledna 1939 se seznamem stížností vyplývajících z toho, co nazval přetrvávající „Benešovou mentalitou" v celé republice. S odvoláním na nepřátelský tón českého tisku Vůdce varoval, že žádná velmoc nemůže tolerovat menší sousední zemi, která představuje trvalou hrozbu v jejím křídle. Znovu zdůraznil nutnost zlepšení vzájemných vztahů.[318]

Ribbentrop přečetl Chvalkovskému pasáže z významných českých novin. Jedna z nich předpovídala: ***„Čtyři měsíce po Mnichovu je již jasné, že válka je nevyhnutelná."*** V jiném stálo: ***„Momentální politická situace nebude považována za nezměnitelnou a trvalou okolnost."***[319] Henderson doporučil českému velvyslanci v Berlíně Vojtěchu Mastnému, aby vyzval svou vládu, aby se vyvarovala zneužívání etnicky německých obyvatel. V londýnském exilu se Beneš snažil udržet politický vliv prostřednictvím svých kontaktů v Praze. Jeho

[317] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, str. 313-315, 304.
[318] Tamtéž, s. 334.
[319] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 162.

stoupenci tam vedli tiskovou kampaň kritizující současný režim za poddajnost vůči Berlínu.[320]

Žádná z rivalit v této politické konstelaci by neměla dlouhý význam. Mnichovská dohoda, kterou západní demokracie zkonstruovaly, aby zachránily Československo, byla paradoxně jejím rozsudkem smrti. Její precedens sebeurčení povzbudil ostatní porobené menšiny v zemi, aby následovaly příkladu sudetských Němců. Nejvýznamnější z nich byli Slováci. Jejich území obsadila v roce 1919 česká armáda a domobrana. Tomáš Masaryk svůj slib regionální autonomie nesplnil. Slováci nebyli rovnoměrně zastoupeni ani ve státní správě; z 8 000 úředníků v pražských úřadech bylo jen 200 Slováků.[321]

Hitler si přál zůstat v třenicích rozdělujících Čechy a Slováky neutrální. Říšské ministerstvo zahraničí 19. listopadu nařídilo své misi v Praze, aby sledovala události s rezervou. Německý tisk dostal instrukce, aby při informování o napětí na Slovensku zachovával nestranný postoj. Hitler nařídil: *„Prozatím nejsou vhodné žádné politické rozhovory se Slováky. “*[322]

Praha ztratila kontrolu nad nespokojenými menšinami. V říjnu Slováci a Rusíni ustavili zemské parlamenty; toto právo jim nakonec přiznala i ústřední vláda jako krok k autonomii. Delegáti využili svého vlivu a autority, aby regiony více nasměrovali k samostatnosti. Nový český prezident Dr. Emil Hácha se uchýlil k obvyklým otloukacím metodám. Dne 6. března rozmístil na Podkarpatské Rusi vojenské jednotky a jejich velitelem jmenoval generála Lva Prchalu, ministra vnitra a financí. Na Slovensku Hácha rozpustil zemský sněm. Na hlavní město Pressburg (dnešní Bratislava) uvalil stanné právo a uvěznil 60 slovenských politiků. Čeští vojáci a policisté se přesunuli do Pressburgu. Hácha čelil narůstajícímu chaosu a hrozbě otevřeného povstání. Obrátil se na Dr. Jozefa Tisa, kterého si Slováci zvolili za svého premiéra, aby pomohl obnovit pořádek.

13. března navštívil Tiso Berlín, aby se Hitlera zeptal, jak by reagoval na vyhlášení nezávislosti Slovenska. Vůdce mu odpověděl pouze to, že nemá zájem na okupaci Slovenska, protože tato země nikdy nepatřila Německé říši. Tiso se vrátil do Pressburgu. Následujícího dne vyhlásil v parlamentu národní nezávislost. V obavě, že maďarská armáda vtrhne na Slovensko a anektuje

[320] Post, Walter, Die Ursachen des Zweiten Weltkrieges, s. 304.
[321] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 129.
[322] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 161.

je, požádal Tiso o německou ochranu. Hitler odpověděl: ***„Potvrzuji přijetí Vašeho telegramu a tímto přebírám ochranu Slovenského státu.“*** Tímto dnem přestalo Československo jako republika existovat. Německý kancléř uklidnil Maďary tím, že jim umožnil obsadit Podkarpatskou Ukrajinu.

Hácha požádal o přijetí u Hitlera. Spolu s Chvalkovským přijeli do Berlína vlakem v noci 14. září. Od nástupu do funkce se oba muži snažili o zlepšení vztahů s Německem. Machinace zbývajících Benešových spolupracovníků, protiněmecký tisk a postoj veřejnosti poznamenaný téměř dvacetiletým českým šovinismem prosazovaným Benešem jejich úsilí sabotovaly. Před setkáním s Hitlerem řekl Hácha Ribbentropovi, že přišel, aby ***„vložil osud českého státu do rukou Vůdce“***.[323]

Během jejich následného rozhovoru Hitler Háchovi řekl, že následujícího dne vyšle německou armádu přes hranice. Přípravu operace nařídil OKW o tři dny dříve. Vůdce svým hostům doporučil, aby české armádě nařídili, aby nekladla odpor: ***„V takovém případě má váš národ ještě dobré vyhlídky do budoucna. Zaručím jim autonomii daleko větší, než o jaké mohli za Rakouska snít.“***[324] Hácha řádně předal svému armádnímu šéfovi generálu Janu Syrovému instrukce, aby se stáhl. Německé jednotky, které 15. března v šest hodin ráno vstoupily na české území, měly rozkaz zakazující jim střílet ze zbraní.

Předsunuté oddíly německé armády obsadily moravskoostravský průmyslový komplex poblíž polských hranic. Varšava se chystala využít momentálního zmatku v Československu k vojenskému obsazení centra a jeho udržení pro Polsko. Místní čeští obyvatelé německou iniciativu pochopili a nekladli žádný odpor.[325] Polská vláda se na Hitlera za toto odmítnutí svých ambicí zlobila.

Němci zmírnili počáteční nepřátelství českého lidu, a to především díky úsilí *Nationalsozialistische Volkswohlfahrt* (NSV), německé nacionálně sociální péče. Během prvních deseti dnů okupace rozdala strádajícímu obyvatelstvu potraviny v hodnotě 7 000 000 RM. NSV bezplatně rozdala oblečení v hodnotě 5 000 000 RM. Organizace se soustředila na města a průmyslové oblasti, kde byl nedostatek zboží pravděpodobnější než na venkově. Německé vojenské úřady rovněž zajistily rychlé doplnění zásob v

[323] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 340.
[324] Tamtéž, s. 342.
[325] Hoggan, David, The Forced War, s. 248.

obchodech s potravinami a v obchodních domech. Úsilí o pomoc upřednostňovalo české obyvatelstvo, nikoliv zbývající etnické německé osídlení. Armáda se také bránila spontánním pokusům členů místní *Volksdeutsche Partei* (Etnicko-německé strany) o získání kontroly nad hospodářstvím nebo veřejnou správou.[326]

Němci vstoupili do země se 148 000 nezaměstnanými. Demobilizace české armády jejich počet podstatně zvýšila. Říšské ministerstvo práce zřídilo v českém protektorátu - jak se mu nyní začalo říkat - úřady pro nábor nepracujících osob pro německý průmysl. Během prvního měsíce okupace využilo této možnosti 15 000 osob a našlo si práci. V následujících měsících nezaměstnanost dále klesala a v červnu česká vláda sjednala obchodní dohody s Norskem, Holandskem a několika dalšími státy, aby podpořila obchod.[327]

Hitler nařídil, aby se česká stálá armáda v době míru čítající 150 000 mužů snížila na 7 000 včetně 280 důstojníků. Sloužit mohli pouze občané české národnosti. S ohledem na útrapy, které utrpěli důstojníci propuštění v důsledku snížení stavu, zařídil, aby dostávali plnou vojenskou penzi bez ohledu na délku služby.[328] Německá vojenská správa trvala pouhý měsíc. Velitel německé armády Walther von Brauchitsch rozptýlil stálé vojenské osádky do etnicky německých obcí, aby omezil pohoršování Čechů. Během války v letech 1939-1945 Němci nikdy nepřijali české občany do svých ozbrojených sil. Jejich země zůstala po celou dobu ničivého světového konfliktu prakticky nedotčena.

Hácha a jeho nový kabinet se ujali vlády 27. dubna 1939. Úředním jazykem zůstala čeština. Do správních kompetencí patřilo vnitro, školství, zemědělství, soudnictví, doprava, kultura, sociální služby a veřejné práce. Německo řídilo zahraniční politiku a finance. Hitler pověřil výkonem těchto povinností Konstantina von Neuratha. Neurath během své dlouhé diplomatické kariéry často projevoval sympatie a obdiv k Čechům.

Velení německé skupiny armád 3 odhadovalo, že v Sudetech a v Čechách a na Moravě žije zhruba 140 000 německých uprchlíků a přistěhovalců, kteří se zde usadili, aby unikli před vládou nacionálních socialistů. Německá policie zatkla 2 500 komunistů. Asistence české policie

[326] Umbreit, Hans, Deutsche Militärverwaltungen 1938-1939, s. 59, 56, 54.
[327] Hoggan, David, The Forced War, s. 251.
[328] Schultze-Rhonhof, Gerd, Das tschechisch-deutsche Drama, s. 344.

toto zatýkání usnadnila. Dne 7. června vyhlásil Hitler všeobecnou amnestii pro všechny české politické vězně v Sudetech i ve vlastní zemi.[329] Němci udržovali na celém území protektorátu stálou jednotku 5 000 policistů pro boj se sabotážemi a komunistickou subverzí. České obyvatelstvo zažívalo pod německou hegemonií větší autonomii, občanskou svobodu a absenci diskriminace, než jakou Tomáš Masaryk a Beneš poskytovali sudetoněmecké, slovenské a maďarské menšině v dřívějších letech republiky.

Němci zabavili většinu české armádní výzbroje a začlenili ji do svých ozbrojených sil. Německé jednotky krátce vstoupily na slovenské území, aby vyprázdnily české vojenské sklady poblíž hranic. Obrovské množství válečného materiálu odůvodňovalo Hitlerův protest, že Československo v koalici s ostatními evropskými mocnostmi představuje pro Německo hrozbu. Během prvního týdne okupace vypravili Němci do Říše 24 nákladních vlaků plných vojenského materiálu. Odhadovali, že k dokončení přesunu bude zapotřebí 500 vlaků.

Generální kvartýrmistr Eduard Wagner napsal 30. března své ženě, že množství bojové výzbroje objevené v této malé zemi je ***„přímo děsivé“***.[330] Soupis zahrnoval 1 582 letadel, 2 175 polních děl, 468 tanků, 501 protiletadlových děl, 785 minometů, 43 856 kulometů, více než milion pušek, tři miliony dělostřeleckých nábojů, značné množství vojenských specialit, jako je vybavení pro stavbu mostů a světlomety, a více než miliardu puškových nábojů pro pěchotu. Jednalo se o moderní a dobře navrženou výzbroj. Moderní výrobní závody, jako například závod Škoda, byly dostatečně rozsáhlé, aby současně plnily zakázky pro SSSR.

Ribbentrop vyslal do Prahy Dr. Friedricha Berbera se zvláštním badatelským týmem, aby prozkoumal dokumenty v českých diplomatických archivech z období od března 1938 do března 1939. Tým zkoumal záznamy ***„týkající se anglického a francouzského přístupu k české otázce“***. Na základě množství listinných důkazů, které Berber vyhodnotil jak v Praze, tak o několik měsíců dříve ve Vídni, dospěl k závěru, že Londýn systematicky zasahoval ***„do politiky těchto zemí“*** s cílem ***„udržet jejich nezávislost a oslabit Německo“***. Záznamy také odhalily, že Britové ***„jednali stejným způsobem i ve vztahu k***

[329] Tamtéž.
[330] Umbreit, Hans, Deutsche Militärverwaltungen 1938-1939, s. 55.

Polsku“, dedukovala zpráva. Hitler ze zjištění vyvodil, že ***„Anglie chce válku“***.[331]

[331] Kunert, Dirk, Ein Weltkrieg wird vorprogrammiert, s. 242.

Praha

Úryvek z knihy „Who Started WW2: Truth For a War-Torn World“ (Kdo rozpoutal druhou světovou válku?) od Udo Walendy, 2013

„Brutální znásilnění malého, bezbranného Československa“ - výrok, který byl uváděn jako důvod k závěru, že Hitler porušil svůj slib a porušil i důvěru - byl dalším příkladem lži, kterou do mas bez ustání vtloukali tvůrci veřejného mínění v tisku. Připojení Čech a Moravy k Říši mělo stejně málo společného s realizací územních nároků jako s plánem útoku, „spiknutím proti míru“ nebo „vytvořením nástupiště pro obklíčení Polska a pro průlom k Černému moři“. Tato akce vznikla jako nevyhnutelný důsledek a souhra různých historických, etnografických, politických a vojenských faktorů.

K rozpadu tohoto multikulturního útvaru, spojeného v naprosté ignoraci historických a národních principů, došlo bez jakékoli německé pomoci a došlo by k němu již v roce 1918, kdyby Rusko a Německo nebyly zcela a totálně zničeny. Kdo na světě si dnes uvědomuje, že v Československu existovaly - jen pro příklad různorodých prvků vyvolávajících napětí v tomto státě - kromě různých jazyků všech menšinových skupin dokonce dvě státní hymny, jedna pro Čechy a druhá pro Slováky? Polsko a Maďarsko si činily územní nároky a Podkarpatská Ukrajina požadovala svou nezávislost. Hlinkova lidová strana na tom důrazně trvala již 30. května 1938 - několik měsíců před novým sudetským řešením! - vlastně u příležitosti dvacátého výročí Pittsburské dohody, na autonomii pro Slováky.

Pittsburská dohoda z 31. května 1918 byla sjednána během první světové války Tomášem G. Masarykem, který se měl stát prvním prezidentem Československé republiky, a skupinou slovenských emigrantů ve Spojených státech. Byl to právě „*Pittsburgh Post*“, který tehdy světu oznámil vznik tohoto Československa. ***„Profesor T. G. Masaryk byl jediným zástupcem nejmenší české strany - tzv. pokrokářů - ve vídeňském parlamentu. V žádném případě nebyl oprávněn mluvit jménem českého národa. Za války bylo jeho jednání ostře kritizováno v zahraničí i v Čechách... Český národ v žádném případě neopěvoval Masarykův bojový pokřik: ‚Zničte Rakousko!‘.“***[332]

Slováci ze své strany od počátku trvali na tom, že „Slovenská liga v Americe“ nemá právo považovat se za jednatele slovenského národa.[333] V

[332] E. D. Miksche, *Unconditional Surrender*, s. 176.
[333] Tamtéž, s. 196.

každém případě je v dohodě - už jen z ohleduplnosti k Woodrowu Wilsonovi, na jehož souhlasu celý projekt v roce 1918 závisel - dáno ujištění o zvláštním kulturním postavení Slováků, tj. o nezávislosti v kulturních záležitostech. Kromě toho bylo stanoveno, že zvolení zástupci slovenského národa by měli nejpozději do deseti let dostat možnost sami rozhodnout o budoucnosti Slovenska. Pittsburská smlouva ukládala vládě, respektive parlamentu plánovaného státu, povinnost zapracovat tuto skutečnost do ústavy a uspořádat na federativním základě stát, který měl vzniknout. Již v roce 1919 byla Pittsburská dohoda porušena, když takzvané Revoluční národní shromáždění, které nebylo složeno ze zákonně zvolených zástupců národa, ale bylo spíše svévolně sestaveno - a v němž Slováky fakticky zastupovali čeští delegáti -, schválilo ústavu Československé republiky, která nerespektovala základní ustanovení Pittsburské dohody. Vzhledem k tomu, že spojenecké mocnosti nehýbaly pro práva Slováků stanovená Pittsburskou dohodou ani prstem, narůstalo v průběhu let mezi Čechy a Slováky neustále napětí, které bylo již tak vyhrocené vedením v Praze.[334]

Protože všechny požadavky vznesené u příležitosti dvacátého výročí Pittsburské dohody byly odmítnuty, všichni slovenští poslanci s výjimkou komunistů a sociálních demokratů - bez nátlaku ani podpory ze strany Hitlera - 6. října 1938 znovu žádali o autonomii. Nedošlo k tomu v první řadě jako reakce na politiku Německé říše, ale spíše kvůli Pittsburské dohodě a jejímu porušování ze strany Čechů.

Češi dlouhých dvacet let neplnili své závazky. Na základě rozhodnutí parlamentu ze 6. října 1938 vytvořil Dr. Tiso 7. října 1938 v Pressburgu (Bratislavě) autonomní slovenskou vládu, kterou pražský kabinet uznal, přičemž mnichovskou dohodu měl stále v čerstvé paměti. Hned poté, 9. října 1938, zorganizovala podobně Karpatská Ukrajina v Užhorodě autonomní vládu pod vedením Brodyho, kterou Praha rovněž akceptovala. Oba premiéři obou národností složili v Praze přísahu na ústavu státu, který se nyní stal federativní republikou. Dne 22. listopadu 1938 vstoupila v Praze v platnost formální změna ústavy - zákon o slovenské autonomii. Jeho ustanovení sice neuspokojila naděje slovenského národa, přesto se jednalo o další milník na cestě vnitropolitického vývoje, kdy části obyvatelstva agitovaly za samostatnost. S pomocí tohoto autonomního zákona se počítalo s vytvořením zemské slovenské vlády: Ta by měla správní a výkonné pravomoci, tj.

[334] F. Ďurčanský, *Die slowakische Frage eine internationale Frage*.

slovenský sněm s širokou zákonodárnou pravomocí, ale některá témata společného zájmu by byla vyhrazena ústřední vládě v Praze. Hitler zpočátku dokonce podporoval český odpor proti netrpělivosti slovenského národa a také proti maďarským územním nárokům po mnichovské konferenci. Ještě v únoru 1939 se například snažil bránit slovenskému boji za nezávislost[335] (Na Slovensku bylo stále 113 000 Němců).[336] Přesto Hitler nedokázal vyřešit zásadní rozdíly v těchto dvou národech. Odvoláváním se na zákon o slovenské autonomii se Slováci na jaře 1939 domáhali práva podílet se na přidělování daní, práva na samosprávu a práva na rozhodování o vedení československých ozbrojených sil. Češi tyto požadavky odmítli a Slováci zůstali ve své zemi občany druhé kategorie, i když nyní mohli na rozdíl od předchozích dob zintenzivnit své akce za nezávislost.

Zatímco britský velvyslanec v Praze Newton již 6. března 1939 hlásil, že *„vztahy mezi Čechy a Slováky ‚směřují ke krizi'"*[337], tak *„Memorandum ministerstva zahraničí o stanovisku vlády Jeho Veličenstva v souvislosti s možným vývojem slovenské krize"* z 13. března označovalo *„situaci na Slovensku"* za *„od Mnichova naprosto neuspokojivou"*.[338] Sdělovalo očekávání, že vzhledem ke zprávám německého tisku o českých teroristických činech může Hitler pochodovat na Prahu, a uvádělo těmito aktuálními slovy*: „Až donedávna neexistovaly žádné známky německého zásahu podle vzoru b)... [b = záměrné rozbití československého státu Německem.] Jak oficiální české vysílání, tak Dr. Chvalkovský tvrdili, že neexistují žádné důkazy o tom, že by taková propaganda byla inspirována z Říše nebo německou menšinou v Československu.... Nejpravděpodobnějším vývojem současné situace se proto zdá být Slovensko buď nominálně nezávislé, nebo vázané ještě volnějšími federálními vazbami než v současnosti na Prahu a v obou případech ovládané německým vlivem."*[339]

Pražská krize se vyostřila natolik, že britský velvyslanec v Berlíně Henderson doporučil z vlastního pověření českému vyslanci Mastnému, aby

---

335 M. Beloff, *The Foreign Policy of Soviet Russia 1929-1941*, sv. II, s. 214.
336 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek IV, dok. 230.
337 I. Colvin, *Vansittart in Office*, s. 289.
338 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek IV, dok. 230.
339 Tamtéž.

do Berlína přijel ministr zahraničí Chvalkovský.[340] ***„Jednal [Hitler] až ve chvíli, kdy události již zničily mnichovské vyrovnání.“***[341]

Hitler nijak nepovzbuzoval Polsko, aby připojilo území Olzy, k němuž patřilo i město Těšínsko, kde žila část německého obyvatelstva. Dále nenařídil zemské parlamentní volby na Slovensku a Podkarpatské Rusi a předem neurčil jejich výsledek. Tamní obyvatelstvo se v 98 % vyslovilo pro zřízení autonomní vlády a v 92,4 % proti centralismu z Prahy. Navíc Hitlerovi nelze přičítat žádnou vinu za to, že pro Čechy po anexi Rakouska a odtržení Slovenska zůstalo pohraniční území o délce pouhých 50 kilometrů hraničící s okolním světem, kterým vlastně v tomto případě bylo zdaleka ne přátelské Polsko. Hitler nepozval slovenského vůdce, profesora Tuku, do Berlína. Přesněji řečeno přijel 12. února 1939 z vlastní iniciativy, protože podle jeho názoru se *„další soužití s Čechy stalo pro Slováky nemožným“*. Vkládal osud svého národa do *„tvých rukou, můj Vůdče (oslovoval Hitlera ‚Můj Vůdče‘); můj národ čeká na své úplné osvobození vámi“*.[342] Navzdory žádosti o německou ochranu Hitler ještě v tomto měsíci před krizí odmítal prosazovat samostatný slovenský stát. ***„Hitler odpovídá vyhýbavě. Nechce se v žádném případě vázat a obává se, že oficiální německý zásah ve prospěch Slováků by mohl poškodit nově dosaženou německo-francouzskou dohodu. Hitler… pouze ujišťuje, že pokud by se Slovensko osamostatnilo, zaručí nezávislost, kterou si národ přeje.”***[343]

Neústavní rozpuštění rusínské vlády 6. března a stejně neústavní odvolání slovenského premiéra Tisa a dvou jeho spolupracovníků z funkce, stejně jako zatčení několika slovenských politiků a jmenování Sidorovy vlády pražskou mocí, to vše proběhlo 9. a 13. března bez jakékoli pomoci Hitlera. *„České akce všechny v Německu naprosto zaskočily. Hitler se ve Vídni účastní oslav výročí anšlusu, Göring je na dovolené v San Remu… Hitlerův hněv nad opakovanou provokací - neboť tak vnímá české jednání - nezná mezí. Okamžitě nařizuje se připravit na invazi do Československa.“*[344]

Jestliže Dr. Tiso po těchto událostech na Slovensku požádá o konzulát s Hitlerem a jestliže následně nechá slovenský sněm jednomyslně vyhlásit

---

340 N. Henderson, *Failure of a Mission*, s. 202.
341 A. J. P. Taylor, *The Origins of the Second World War*, s. 203.
342 *ADAP*, sv. IV, dok. 168.
343 K. Zentner, *Illustrierte Geschichte des Zweiten Weltkrieges*, s. 60.
344 Tamtéž.

nezávislost státu[345], pak za tento vývoj nemůže nést odpovědnost říšský kancléř. Stejně tak není důvod předpokládat, že Hitler vyvolal nebo si vyžádal vyhlášení nezávislosti karpatsko-ukrajinské vlády 14. března 1939 nebo její žádost o ochranu Říše.[346]

Ani Hitler nedoporučil, natož nařídil Maďarům, aby ještě před německou okupací, takříkajíc jako spouštěč dalších radikálních změn v této oblasti (Polsko mělo zájem o Moravskou Ostravu a již brzy soustředilo vojenské posily na hranicích)[347], napadli Karpatskou Ukrajinu - 14. března 1939.[348] Winston Churchill byl nucen přiznat, že maďarská vojska postupující do východní provincie Československa (Podkarpatské Rusi) byla tajně podporována Polskem - nikoli Německem! - a že polský ministr zahraničí 14. března 1939 ve Varšavě veřejně prohlásil, *„že jeho vláda má plné pochopení pro aspirace Slováků“*.[349]

Polská vláda jako první otevřeně prohlásila, že rozpad Československa je nevyhnutelný.[350] V příkrém rozporu s Hitlerem se plukovník Beck, který Československo s oblibou nazýval „dočasným uspořádáním“ a „karikaturou státu“, po mnichovské konferenci pustil do práce s cílem dosáhnout dalšího rozpadu tohoto státu, společné polsko-maďarské hranice a získání slovenských územních oblastí a českých průmyslových oblastí s použitím *„mimořádně silného … nátlaku“*, *„v případě nutnosti i silou“*.[351]/[352] ***„Tím spíše, že Polsko bylo toho názoru, že Československo musí v blízké budoucnosti zaniknout, a připravovalo se na převzetí části dědictví. Já jsem ze své strany 25. května 1938 hovořil s polským velvyslancem v Paříži Lukasiewiczem právě na toto téma a žádal jsem ho, aby naléhal na svou vládu, aby se ochotně postavila na stranu velmocí, které bránily Československo. Lukasiewicz odpověděl, že Československo je stát svévolně složený z početných menšin, které jsou vůči sobě rozhodně nepřátelské, země***

[345] *Monatshefte für auswärtige Politik 1939* (Měsíčník pro zahraniční politiku) č. VI, s. 355 a násl.
[346] *ADAP*, sv. IV, dok. 210.
[347] Tamtéž, dok. 189, 190, 211.
[348] Tamtéž, dok. 215, 217.
[349] W. Churchill, *The Second World War*, svazek I, kniha I, „The Gathering Storm“, s. 267.
[350] M. Freund, *Weltgeschichte der Gegenwart in Dokumenten*, díl I, s. 285.
[351] *Documents on German Foreign Policy 1918-1945* (Dokumenty o německé zahraniční politice 1918-1945), svazek V, dok. 71, 74, 79, 87, 94.
[352] Opačná tvrzení založená na informacích obsažených v *ADAP* byla odhalena jako poválečné padělky. Viz *Nation Europa* 5/1963 „Glatte Fälschungen“ (Čisté padělky).

odsouzená k smrti. Pokusit se ji navzdory všemu zachovat by bylo ze strany Francie a Velké Británie hrubou chybou."[353]

Český prezident Edvard Beneš již 21. září 1938 v reakci na britsko-francouzský plán - aniž by věděl o ústavních změnách směřujících k federativnímu uspořádání Československa, které měly následovat později - zdůraznil: *„Podle názoru vlády by se přijetí takového návrhu rovnalo souhlasu s úplným zmrzačením státu po všech stránkách; z hospodářského a dopravního hlediska by bylo Československo zcela ochromeno a ze strategického hlediska by se ocitlo v mimořádně obtížné situaci; a zejména by se dříve či později dostalo pod absolutní vliv Německa."*[354]

Nikdo nemůže vážně tvrdit, že všechny malé státy v Evropě - zde hovoříme o Maďarsku a Polsku - byly „Hitlerovými vazaly". Také Winston Churchill byl překvapen polským postojem, který neodpovídal jeho plánům: ***„Vidíme je [Poláky], jak spěchají, zatímco proti nim září moc Německa, aby se chopili svého podílu na drancování a zkáze Československa. Během krize se před britským a francouzským velvyslancem zavřely dveře a byl jim odepřen dokonce i přístup k ministru zahraničí polského státu. Je záhadou a tragédií evropských dějin, že národ schopný všech hrdinských ctností, nadaný, statečný, okouzlující jako jednotlivci, opakovaně projevuje tak zavilé chyby téměř ve všech oblastech svého vládního života. ... Také Maďaři stáli na okraji mnichovských diskusí. Horthy navštívil Německo koncem srpna 1938, ale Hitler se k němu stavěl velmi zdrženlivě."***[355]

Český rozkaz z 23. září 1938 o všeobecné mobilizaci a plánování - pro Německo velmi nebezpečné a hrozivé - ze strany Sovětského svazu a Francie pro „mateřskou" základnu, která by na českých letištích umístila válečná letadla, nebyly po mnichovské konferenci vcelku znefunkčněny.[356] ***„Není pochyb o tom, že jsou [Češi] jen malým demokratickým státem, není pochyb***

[353] G. Bonnet, *Défense de la Paix. De Washington au Quai d'Orsay*, s. 133 (německé vydání s. 41).
[354] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek II, dok. 986.
[355] W. Churchill, op. cit., s. 253, 213.
[356] H. E. Barnes, *Perpetual War for Perpetual Peace*, s. 197 a násl.

o tom, že mají armádu jen dvakrát nebo třikrát větší než my, není pochyb o tom, že mají zásoby munice jen třikrát větší než Itálie…“[357]/[358]

Pro Winstona Churchilla to byly jen neškodné hry s čísly. Pro Německo to však byla smrtící realita. Tím spíše, že v každé hrozící krizové situaci by Československo a jeho vojenský spojenec Sovětský svaz plus Francie vytvořily společnou frontu proti Německu. Sovětsko-československý pakt o vzájemné pomoci z 16. května 1935 byl stále v platnosti. Český generální štáb pokračoval ve spolupráci s Rudou armádou. Škodovy závody nadále dodávaly svůj zbrojní materiál především Sovětskému svazu, který, jak bylo všeobecně známo, usiloval o vytvoření problémového místa v Evropě, aby z této scény sklidil dostatek plodů pro svou expanzi do světové revoluce. Zatímco SSSR byl již schopen s využitím českých leteckých základen přesunout v krátké době značný vojenský potenciál do německých boků, tak Praha se od roku 1919 nikdy nepovažovala za evropskou výspu proti Asii, ale spíše naopak za výspu Asie proti Evropě.[359] Ta velmoc, která byla již v předválečných letech ochotna použít proti Německu ozbrojenou sílu - Sovětský svaz[360] - jasně vnímala strategické postavení českého území pro Německo a přizpůsobila je své strategii: ***„Dokud bude existovat Československo, bude mít fašistické Německo svázané ruce. Německo nemohlo proti Polsku nebo Francii nic podniknout, protože dobře vyzbrojená a dobře organizovaná československá armáda byla pro Německo protivníkem, kterého bylo třeba brát vážně.“***[361]

Všechny tyto zde uvedené prvky jsou užitečné pro vysvětlení, nikoli však pro „posouzení“ Hitlerova rozhodnutí obsadit Čechy a Moravu 14., resp. 15. března 1939 a přeměnit toto území v německý protektorát. Každý stát spočívá na vlastním hodnotícím posouzení a funguje v souladu s nezbytnými potřebami pro svou bezpečnou existenci; to platí stejně pro britskou, francouzskou a sovětskou vládu jako pro vládu německou. Zásadně popírat, že říšská vláda je oprávněna posuzovat svou vlastní hodnotu, oprávnění, které je odvozeno z jejího práva na existenci a požadavků jejího národa na bezpečnost, by fakticky znamenalo, že kritéria posuzování - čistě diktovaná

---

[357] Winston Churchill, *His Complete Speeches*, svazek VI, str. 5926: Projev ze dne 14. března 1938, Dolní sněmovna.
[358] W. Churchill, *The Second World War*, svazek I, kniha I, „The Gathering Storm“, s. 253, 213.
[359] M. Freund, op. cit., díl I, s. 426.
[360] Platanova, Pavlenko, Parotkina, „Druhá světová válka“ (rusky), s. 17.
[361] Vorobiev a Kravzov, „Velká vlastenecká válka Sovětského svazu 1941-1945“ (rusky), s. 24.

mezinárodními zájmy -, jak je používají ostatní země, jsou povýšena na maximu. V takovém případě se však každé obvinění německé vlády - z jednostranného, neobjektivního hodnocení - nutně musí zakládat a znemožňovat tak nadnárodní, objektivní hodnocení, a tedy i výkon spravedlnosti. Nicméně historik má povinnost používat při hodnocení právě takovýto nadřazený, nezaujatý úsudek. Jedině tak je možné z historie získat poznatky, které budou ku prospěchu budoucnosti lidstva, a učinit mezinárodní právo závazným pro všechny.

Česká veřejnost nehodlala po mnichovské konferenci výrazně změnit své názory a bojové metody vůči německým kontingentům v Čechách a na Moravě, ale ani vůči Slovákům a podkarpatskému obyvatelstvu.

Říšský ministr zahraničí von Ribbentrop prohlásil 21. ledna 1939 v Berlíně českému ministru zahraničí Chvalkovskému, *„že poslední tendence Československa, pokud budou pokračovat, budou mít jednoho dne katastrofální následky. Chvalkovský odpověděl, že výroky říšského ministra zahraničí zcela potvrzují to, co své vládě opakovaně říkal.“*[362]

K tomu přistupují ještě důsledky geografické polohy. I čeští politici museli uznat, že Československo nemůže přežít bez svých „přirozených hranic“.[363]

Hitlerovy směrnice pro Wehrmacht z 21. října 1938 a 17. prosince 1938, aby sledoval možnost *„likvidace zbytku českého státu …,pokud by vedl protiněmeckou politiku‘“*, byly *„‘preventivními opatřeními, nikoli plány na agresi‘“*. ***„Tyto směrnice byly často citovány jako důkaz, že Hitler nikdy nemyslel přijetí mnichovského vyrovnání upřímně. Pravda je spíše taková, že Hitler pochyboval o tom, zda urovnání bude fungovat. Ačkoli byl často považován za politického ignoranta, chápal problém Čech lépe než ostatní evropští státníci; a bez zlovolných úmyslů věřil, že samostatné Československo nemůže přežít, bude-li zbaveno svých přirozených hranic a s narušenou českou prestiží. Nebylo to přání zničit Československo. Bylo to přesvědčení, které zastávali i Masaryk a Beneš, když v roce 1918 vytvářeli Československo; byla to zásada, na níž spočívala československá samostatnost od prvního do posledního okamžiku.“***[364]

---

362 *IMT*, svazek XXXI, s. 129, dok. 2795-PS.
363 F. O. Miksche, *Donauföderation*, s. 29, 34, cit. podle: E. J. Reichenberger, *Wider Willkür und Machtrausch*, s. 20; srov. také: F. O. Miksche, *Unconditional Surrender*, s. 203.
364 A. J. P. Taylor, op. cit., s. 193.

Bezdůvodná změna britského kurzu, který začal následovat amerického prezidenta Roosevelta, se od zimních měsíců 1938/1939 a poté i snahy Londýna, počínaje nejpozději březnem 1939, získat Sovětský svaz pro obkličovací frontu proti Německu, projevily i v českém regionu. Ale teprve když se Hitler dozvěděl o výsledcích návštěvy Chamberlaina i Halifaxe v Římě v lednu 1939, tj. když se dozvěděl o diplomatických aktivitách, které byly podniknuty v širokém měřítku proti Německu, když si uvědomil politiku vyvolávání fám, které měly být zasety do veřejného mínění, když se měl dozvědět o britském zbrojení, o prognóze německo-polského rozchodu, o zastrašování Itálie, o pohrdání projevovaném německým pokusům o mír a o odmítání nových odzbrojovacích návrhů - teprve tehdy se rozhodl podpořit Slováky, a nikoli Čechy. *„Ve vůdčích článcích, kterým se dostalo velkého rozšíření v britském tisku, se objevilo tvrzení, že Hitler porušil svůj slib, který dal 26. září 1938 v berlínském Sportpalastu, že nebude vznášet žádné další územní nároky v Evropě. Bylo prohlášeno, že nedodržel své dříve dané slovo a následně mu již nelze věřit. Nepadla však ani zmínka o tom, že Chamberlain ustoupil od svého slova, které dal Hitlerovi 30. září 1938 v souvislosti s britsko-německou deklarací o přátelství, když v období od 11. do 14. ledna 1939 informoval Mussoliniho, že zvažuje použití vojenské akce proti Hitlerovi - několik týdnů předtím, než Hitler podnikl jakékoli kroky proti Československu."*[365]

Navzdory této britské aktivitě bezprostředně po „Mnichovu" by se situace mohla vyvíjet jinak, kdyby Češi nepokračovali v utlačování svých menšin způsobem, na který byli zvyklí od roku 1919, a kdyby Poláci nezpůsobili změnu poměrů tím, že Praze dávali jedno ultimátum za druhým. Slováci si sice nedali na sebe uvalit ochranu německých vojsk a kvůli tomu si vynutili samostatnost, ale Tiso, předseda autonomní slovenské vlády, byl toho názoru, že slovenská samostatnost je zaručena teprve tehdy, až se podaří účinně čelit neoprávněným územním a politickým požadavkům Poláků, Maďarů a Čechů.

„Ne" polské vlády v odpovědi na německé vyjednávací návrhy týkající se Danzigu a koridoru přes Západní Prusko také urychlilo události v Československu, pokud je skutečně nevyvolalo.[366] Polské „ne" bylo od ledna, února a března 1939 stále rozhodnější a provázely ho kombinované

[365] P. H. Nicoll, *Britain's Blunder* (německé vydání), s. 66.
[366] M. Freund, op. cit., díl I, s. 413.

mobilizační akce a útlak německého živlu - v Olze již od října 1938 - i stále bezuzdnější novinářské snahy.

Britský premiér Neville Chamberlain prohlásil 16. března 1939 ráno v Dolní sněmovně: ***„Tímto [rozbitím Československa zevnitř] přestala existovat situace, kterou vláda Jeho Veličenstva vždy považovala za dočasnou.“***[367]

Tímto prohlášením Chamberlain potvrdil, že ani britské vedení od mnichovské konference nehodnotilo šance na dlouhý život zbytku českého státu příliš vysoko. Neexistují pro to žádné důkazy, že by Hitler tento pochod na Prahu připravoval s dlouhodobým a přesným plánováním, které by snad mohlo ospravedlnit britské kroky podnikané od října 1938. Český ministr zahraničí Chvalkovský v dokumentu z 21. ledna 1939, který přijal Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku 1945-1946, uvedl, ***„že slib daný 14. října 1938 [Hitler] striktně splnil, i když za velmi těžkých okolností“***.[368]

Je přece samozřejmé, že toto ohnisko nepokojů zvané Československo mohlo v roce 1939 - bez Hitlerovy účasti - snadno rozpoutat válku a že tímto uspořádáním věcí se v každém případě zabránilo prolévání krve v srdci Evropy, které nemuselo zůstat omezeno jen na místní oblasti.

Existuje mnoho důkazů o tom, že československý stát, zejména při pokračování v dosavadní politice, nebyl po odtržení Sudet schopen dlouhodobě existovat. Prezident Beneš to sdělil francouzskému a britskému velvyslanci 19. září 1938: *„Anglo-francouzský plán z 19. září 1938 [odstoupení území s více než 50 % německého obyvatelstva] znamená ochromení státu, hospodářské ochromení, strategicky předání Německu a úplné podřízení se Německu v blízké budoucnosti.“*[369]

Britské a francouzské dokumenty, které IMT rovněž uznává jako pravé, také jasně říkají: *„Na Slovensku přišla 10. března 1939 dlouho očekávaná krize.“*[370]

Teprve po odvolání slovenských ministrů, tedy po krizi vyvolané Prahou, se v těchto dokumentech objevují zmínky o německé akci - v tomto případě by se spíše hodila reakce - a ne dříve. To však bez ohledu na to, že vůdce

---

[367] Tamtéž, díl II, s. 8.
[368] *IMT*, svazek VII, s. 237, dok. USSR-266.
[369] *Frankfurter Allgemeine*, 11. března 1959, s. 11.
[370] *IMT*, svazek III, s. 176, pan Aldermann.

slovenské samostatnosti profesor Tuka se již v únoru 1939 obrátil na Hitlera s výzvou k osvobození své země od české nadvlády.

Winston Churchill po opětovném připojení Sudet k Německu prohlásil: *„Možná se k němu [k nacistickému režimu] připojí ze zoufalství nebo z pomsty.“*[371]

Územní požadavky Polska a Maďarska a snahy Slováků a Podkarpatské Rusi o dosažení nezávislosti znamenaly počátek naplnění Churchillovy prognózy. Stát se rozpadl tak, že Neville Chamberlain mohl 14. března 1939, tedy celý den před německým tažením na Prahu, v Dolní sněmovně prohlásit, že k žádné nevyprovokované agresi na Československo ze strany Německa nedošlo.[372] ***„Chamberlain, stejně jako sir John Simon, prohlásili, že slovenské a rusínské hnutí za nezávislost, které neměli v úmyslu oslabit nebo potlačit, signalizovalo zánik českého státu. V důsledku toho se ochrana českých hranic stala zbytečnou.“***[373]

Britský velvyslanec v Berlíně Neville Henderson, který byl příznivcem appeasementu a kvůli tomu byl po vypuknutí války v Británii vystaven značnému tlaku, o tom napsal ve svých pamětech, které vyšly v Londýně v roce 1941: ***„Bohužel Češi byli neuvěřitelně krátkozrací: chovali se panovačně ke Slovákům a separatisté mezi nimi byli ve vztahu k Čechům neméně slepě neloajální. Bylo zřejmé, že spor, který mezi nimi vznikl, vystavuje oba stejně německému vlivu, a během týdne, který předcházel obsazení Prahy, jsem se ze všech sil snažil přesvědčit českého ministra v Berlíně, aby využil veškerého svého vlivu na svou vládu a přiměl ji, aby neztrácela čas urovnáním sporu se Slováky a stažením svých vojsk z Bratislavy dříve, než bude pozdě… Moje varování M. Mastnému, že jeho vláda hraje Hitlerovu hru za něj a že její pošetilost skončí katastrofou, buď nebylo vyslyšeno, nebo on sám nedokázal na Prahu zapůsobit. Česká vláda setrvávala ve své tvrdohlavosti…“***[374]

Český prezident Dr. Hácha odcestoval do Berlína 14. března 1939 - z vlastní vůle a na vlastní žádost. ***„Odtržení Slovenska a Rusínska mělo vést k vážné krizi v Praze a sir Basil Newton, britský vyslanec v Československu,***

---

371 Winston Churchill, *His Complete Speeches 1897-1963*, svazek VI, s. 6008: Projev v Dolní sněmovně, 5. října 1938; také *Into Battle*.
372 „Německá bílá kniha“ č. 2, dok. 257.
373 P. H. Nicoll, op. cit. (německé vydání), s. 65.
374 N. Henderson, op. cit., s. 202.

poradil prezidentu Háchovi, že by bylo nejlepší odcestovat do Berlína a projednat situaci s Hitlerem.“[375]

V žádném případě to nebyl Hitler, kdo „přivedl věci do krajností“.[376] Dr. Hácha se po předchozím souhlasu svého kabinetu vydal na cestu do Berlína, aby zabránil chaosu, který vypukl v Čechách a na Moravě a který hrozil vypuknout, pokud říšská vláda nezasáhne, po vyhlášení samostatnosti Slovenským sněmem 14. března 1939. Dr. Hácha, který kvůli svým srdečním potížím nesměl cestovat letadlem a z Prahy odjel speciálním vlakem[377], ***„byl přijat s plnými vojenskými poctami, které přísluší hostující hlavě státu: Čestná stráž vzdávala poctu na nádraží za zvuku české a německé státní hymny. U říšského kancléřství stojí v pozoru 'Leibstandarte Adolf Hitler' (zvláštní tělesná stráž vůdce), kapela 'Leibstandarte' hraje Prasentiermarsch, zatímco Dr. Hácha prohlíží čestnou stráž.“***[378]

Již cestou z nádraží do svého bytu v hotelu Adlon sděloval Dr. Hácha státnímu tajemníkovi Meissnerovi *„vzrušeným tónem“*, ***„že vzhledem k nyní neúnosné situaci ve své zemi dospěl k rozhodnutí požádat Vůdce a říšského kancléře o pomoc a ochranu a doufá, že ho najde ochotného k vytvoření společné politické linie.“***[379]

Neexistuje žádný mezinárodní princip, který by opravňoval zahraniční vlády k tomu, aby hlasitě protestovaly, když svobodně zvolený a potvrzený prezident, kterému jeho předchůdce Edvard Beneš blahopřeje[380], dobrovolně předá svrchovanost svého státu vyšší moci, protože se jeho země nachází v bezvýchodné situaci. Ačkoli v takovém činu, jako je čin doktora Háchy, může být obsaženo mnoho tragiky a výbušného materiálu, tak často existují různorodé faktory, které nelze přičítat „zlému“ úmyslu jednoho osamělého člověka, kvůli nimž je čas od času nutné přijímat rozhodnutí takového rozsahu. Opuštěna menšinami (i bez sudetských Němců zůstávalo ve státě dalších 3,5 milionu vedle sedmi milionů Čechů) i svými velkými přáteli Velkou Británií, Francií a SSSR, ohrožena Maďarskem a Polskem, hospodářsky bez ochrany a vojensky bezmocná, Praha už situaci nezvládala.

---

375 P. H. Nicoll, op. cit. (německé vydání), s. 63.
376 „Chtěli jsme věci přivést do krajností.“ Chamberlain v dopise své sestře z 10. září 1939, citováno podle K. Feiling, *The Life of Neville Chamberlain*, s. 416.
377 *ADAP*, sv. IV, dok. 223.
378 K. Zentner, op. cit., s. 61.
379 O. Meißner, *Staatssekretär unter Ebert, Hindenburg, Hitler*, s. 476.
380 E. Beneš, *Memoirs*, str. 53, 96-97.

Dr. Hácha, donedávna předseda správního soudu v Československu, nejvyššího v zemi, byl zvolen prezidentem státu nikoli Hitlerem nebo jeho „podržtaškami“, ale zástupci českého národa. Tuto skutečnost bychom měli mít dobře na paměti, když si prohlížíme protokol o schůzce mezi Hitlerem a Dr. Háchou ze 14. března 1939 v Berlíně, dokument ověřený IMT. Pro historickou analýzu tohoto dokumentu je typické, že úvodní monolog Dr. Háchy, který byl pronesen bez jakéhokoli nátlaku, bez přerušení, bez předchozí znalosti Hitlerových plánů na začátku rozhovoru s Hitlerem, je většinou zveřejněn pouze ve výňatcích. Britské „*Documents on International Affairs*“ (Dokumenty o mezinárodních záležitostech) ověřují: ***„Přijetím funkce prezidenta na něj padl nejtěžší úkol jeho života, a proto se odvážil požádat Vůdce, aby ho přijal. Byl přesvědčen, že osud Československa leží ve Vůdcových rukou, a věřil, že jeho osud je ve Vůdcových rukou bezpečný. Neměl důvod si stěžovat na to, co se nedávno stalo na Slovensku. Už dlouho byl přesvědčen, že není možné, aby různé národy žily společně v tomto jednom politickém tělese. Jejich jazyky se sice do značné míry podobaly, ale vyvíjely se zcela odlišným směrem. Československo mělo blíže k Německu než ke Slovensku, které vykazovalo silnější příklon k Maďarům. Češi udržovali vztahy pouze s protestantskými Slováky, zatímco katolické Slováky Češi odmítali… S tímto názorem nebyl osamocen, ale byl si jist, že ho s ním sdílí osmdesát procent obyvatelstva…”***[381]

Redakce „*Documents on International Affairs*“ například „zapomněla“ otisknout následující pasáž projevu: ***„Už dlouho se chtěl seznámit s mužem, o jehož úžasných myšlenkách často četl a se zájmem je sledoval…“***[382] Podařilo se jim však ponechat v: ***„Navíc mu byl celý režim [Masaryk-Beneš] cizí, tak cizí, že si hned po změně režimu položil otázku, zda je pro Československo vůbec štěstí být samostatným státem….. To byly důvody, proč se nikdy nepodařilo dospět k uspokojivému porozumění, a byl rád, že vývoj šel tímto směrem. Domníval se, že Vůdcova zkušenost se Slováky nebude příliš dobrá… Kromě toho nad Slovenskem neproléval žádné slzy.“***[383]

O tom, že Dr. Hácha nebyl ve svém názoru osamocen, svědčí i to, že

---

381 *Documents on International Affairs 1939-1946* (Dokumenty o mezinárodních záležitostech), svazek I, str. 50-51.
382 *IMT*, svazek XXXI, s. 140, dok. 2798. PS.
383 *IMT*, svazek XXXI, s. 140, dok. 2798. PS.

a) jeho zvolení; protože tento jeho názor se nezformoval teprve nyní, když byl v Berlíně údajně „pod vlivem omamných látek“. Je pozoruhodné, že Kruliš-Randa, rovněž kandidát v prezidentské volbě, měl mít stejný názor jako Dr. Hácha[384];

b) jeho žádost o jednání v Berlíně s již předem vytyčeným cílem, jeho rozhlasový projev z předchozího dne (14. března), v němž s upřesňujícími poznámkami ohlašoval další vnitropolitické reformy, a jeho nerušený odjezd z Prahy s ministrem zahraničí;

c) telefonickým rozhovorem se členy vlády v Praze bezprostředně před podpisem dohody s Hitlerem a předaným souhlasem z Prahy;

d) naprostou absencí českého odporu proti vstupu německých vojsk, a to navzdory mobilizované armádě a jejím značným zásobám zbraní.

Na rozhodnutí Dr. Háchy souhlasit s přeměnou svého státu v německý protektorát měla - kromě čistě vnitřních rozporů - významný vliv nejen postupující maďarská armáda, která v předvečer 14. března obsazovala a vrchnostensky si nárokovala pohraniční pásmo, ale také skutečnost, že panovaly obavy z bleskového útoku Polska.

Tyto vnitropolitické a zahraničněpolitické vazby, které již v době mnichovské konference dávaly zřetelné signály, že se v příštích měsících a letech projeví změny - zcela konkrétní změny -, byly jediným důvodem, proč v Mnichově nebyla poskytnuta žádná záruka zachování zbytku českého státu, ačkoli to původně bylo na pořadu dne. Tato mezinárodní záruka měla být učiněna v závislosti na schopnosti české vlády uspokojit požadavky zbývajících menšin. ***„Neměli jsme vůči Československu žádné smluvní závazky. Nikdy jsme se nezaručili za jejich bezpečnost.“***[385]

Skutečnost, že po mnichovské konferenci se maďarská vláda, stejně jako Dr. Tiso za Slováky a Dr. Hácha za Čechy, radili spíše s Hitlerem a Mussolinim než se čtyřmi mnichovskými velmocemi, aby o maďarských územních nárocích rozhodl nestranný arbitr, nelze přičítat Hitlerovi k vině. Při jednáních, jejichž výsledkem byla „vídeňská arbitráž“ z 2. listopadu 1938,

---

[384] „Německá bílá kniha“ č. 3 - *Polish Documents Relative to the Origin of the War* (Polské dokumenty týkající se vzniku války), dok. 3, - Dopis vojvody Dr. Grazynského polskému ministru zahraničních věcí ve Varšavě z 2. listopadu 1938 o rozhovoru s M. Krulišem-Randou, jedním z „nejvýznamnějších českých průmyslníků“.

[385] Winston Churchill, *His Complete Speeches 1897-1963*, svazek VI, s. 6141: Projev 28. června 1939 v City Carlton Clubu v Londýně; také *Into Battle*.

Německo poskytovalo Čechům svou rozhodující podporu, což je o to pozoruhodnější, že Češi žili po celá dvě desetiletí - vlastně až do doby nedávného ujednání - s Říší na ostří nože, zatímco Říše byla na druhé straně spojencem Maďarska v přátelství. Navíc je tato vídeňská arbitráž další důkaz toho, že Hitler neměl dlouhodobé plány, resp. že by měl jakkoli „v úmyslu“ rozbít či zlikvidovat Československo. Kdyby to bylo jeho cílem, pak by se mu nenaskytla příznivější příležitost, než když mu byla tato žádost předložena na vídeňské konferenci.

To, že Hitler vzhledem k záměrné návštěvě Dr. Háchy v Berlíně aktivně zasáhl do těchto změn, které se odehrávaly v české sféře, lze považovat za politováníhodné. Vynášet nad tím soudy ve jménu humanity, míru a ve jménu obecně závazného hodnotového systému vycházejícího z okcidentální etiky by se mohlo ukázat jako nesmírně obtížné. Mocnosti, které považovaly za vhodné přinutit 3,5 milionu Němců, aby proti své vůli museli žít v rámci státu se 7 miliony Čechů, a které si samy s různou mírou násilí přivlastnily koloniální území a protektoráty po celém světě s úmyslem udržet si je navždy, pak rozhodně nemohou protestovat, když se později česká vláda cítila být přiměna k tomu, aby podpořila politiku začlenění do státní federace se 75 miliony Němců při zachování jejich autonomie. Kdyby Hitler zůstal nečinný, pak by jeho pasivita působila mírumilovným dojmem, ale výsledky by se pravděpodobně ukázaly jako katastrofální pro mír v této oblasti a pro bezpečnost Říše, protože ostatní mocnosti by těchto změn využily a bezpochyby by zesílily válečnou atmosféru v Evropě - vlastně proti záměru české vlády.

Česká národní identita nebyla Říší nijak ponížena, byla zajištěna kulturní autonomie a hospodářská prosperita po celou dobu války, žádný Čech [s protektorátním občanstvím] nebyl odveden k vojenské službě a ke vstupu a usazení v Čechách bylo třeba zvláštního povolení. Tak Hitler „znásilnil“ zemi, která byla součástí Říše po tisíc let, v jejímž centru se nacházela nejstarší a jedna z nejvýznamnějších německých univerzit, ano, jejíž hlavní město Praha bylo ve středověku po více než padesát let hlavním městem Říše. To, co Češi sudetským Němcům nikdy nedopřáli - autonomii, odpovědnost za vlastní národní, kulturní a hospodářský život a osvobození od vojenské služby - to Hitler nabídl protektorátu.

Ti, kterým je při úvahách o Československu obtížné uvažovat v evropském kontextu, kteří by se mohli domnívat, že je jedno, zda se v tomto

případě neberou v úvahu všechny historické souvislosti a vývoj, ti, kteří vše a všechny přičítají brutální imperialistické mocenské politice Německé říše a Němců a kteří jsou zkostnatělí v krátkozraké dogmatice Versailles (Československo, jak známo, dříve neexistovalo), by měli provést srovnání s událostmi v Maďarsku v říjnu a listopadu 1956. Snad se pak se zpožděním stane zřejmějším a bude plněji doceněno, co znamená zvládnout situaci, špatně řízenou jinými, bez prolití krve. *„Bylo by poučné porovnat Hitlerovu velkorysou politiku v roce 1939 se způsobem, jakým Češi jednali, když jim byla jejich země po porážce Hitlera vrácena. Jejich barbarské jednání vůči Němcům bylo horší než jednání ruských dobyvatelů. Při vyhánění Němců ze země se stokrát opakovala tragédie Lidic. V mnoha případech se vyděšení Němci vydávali Rusům na milost a nemilost v naději, že je ochrání před vraždícími českými tlupami. Češi dokonce vraždili své vlastní státníky z roku 1939, kteří se snažili zemi statečně a loajálně sloužit. Chvalkovský byl bez okolků zastřelen a Hácha zemřel ve vězení na následky strašlivého mučení a jiného týrání."*[386] *„Je třeba zdůraznit, že Hitler Čechy a Moravu neanektoval. Zřídil pouze protektorát, v němž si obyvatelé žijící na tomto území zachovali velkou míru autonomie, zejména ve všech vnitřních místních záležitostech."*[387]/[388] *„Nikdo, kdo si váží poctivé historie, nemůže předstírat, že Hitler byl agresor, který se brutální silou zmocnil této republiky. Obě části rozvráceného a sváry zmítaného státu prosily Hitlera o ochranu, jedna proti druhé. Nelze mít ochranu bez ochránce… Češi snad o Hitlerovu ochranu nestáli tak horlivě jako Slováci, ale rozhodnutí jejich prezidenta bylo konečné a nikdy se neobjevil žádný důkaz, že by bylo jakkoli vynucené, jak tvrdí Hitlerovi nepřátelé; navíc proti takzvanému agresorovi a útočníkovi nebyla zvednuta jediná ruka, nebyla vystřelena jediná zbraň. Nepřipadá vám to zvláštní u národa, který byl napaden a podroben? Nebyla vyslovena jediná prosba o pomoc proti německému nepříteli k žádné jiné větší mocnosti. Naznačuje to vůbec nějakého nepřítele?"*[389]

Británie se nikdy neodvážila pokusit se, odvolávajíc se na právo na sebeurčení, postavit Danzig na roveň Praze, tj. navrhnout Hitlerovi, že dostane Danzig, protože je německý, a za to mu musí vrátit Čechy a Moravu, protože jsou české. Taková spojená operace by nepochybně vyžadovala, aby Velká

386 P. H. Nicoll, op. cit. (německé vydání), str. 65-67.
387 P. H. Nicoll, op. cit. (německé vydání), str. 65-67.
388 P. H. Nicoll, op. cit., str. 17-18.
389 P. H. Nicoll, op. cit., str. 17-18.

Británie musela prosadit novou vládu pro Čechy, protože dosavadní legitimní česká vláda dala souhlas s revidovanou verzí z 15. března 1939. Pomineme-li však tento nevyhnutelný a povrchní zásah do českého práva na sebeurčení, takový pokus by výrazně vylepšil morální pověst Velké Británie. Londýn by tak prokázal, že spojuje věrnost principu s konstruktivní mírovou zahraniční politikou.

V dubnu 1939 rumunský ministr zahraničí Gafencu, který po první návštěvě Berlína pokračoval do Londýna, naznačil lordu Halifaxovi, že takový návrh Británie by se nemusel nutně setkat s odporem Berlína. Halifax na to však nereagoval.[390] Je zřejmé, že Británie nyní projevovala o českou otázku stejně malý zájem jako po mnichovské konferenci od října 1938, resp. zajímala se o ni jen do té míry, do jaké se dal Hitlerův pochod na Prahu využít pro válečnou propagandu. Vzhledem k tomu, že Velká Británie ve své propagandě, ve svém pozdějším rozhodnutí pro válku a prodloužení války, označovala tento případ „Praha" s důraznou pravidelností, zdá se pravděpodobné, že druhá alternativa by vyjadřovala britský postoj přesněji. Britská vláda raději upoutala pozornost heslem o „znásilněných" Češích, aby zvýšila svůj koaliční kontingent proti Hitlerovi, než aby vyvinula konstruktivní úsilí o znovunabytí české nezávislosti.

Britský velvyslanec v Berlíně Henderson se 16. srpna 1939 v dopise panu Strangovi, vedoucímu ústředního oddělení ministerstva zahraničí, znovu pokusil vyvolat akci v souvislosti s touto otázkou: ***„Hitlerova poznámka, že protektorát je pro tuto chvíli nutností [Hendersonův důraz], by mohla stát za připomenutí. Mám jistý důvod se domnívat, že není spokojen s řešením z 15. března a uvědomuje si, že udělal chybu. Čechy by nakonec mohly být otázkou formulace, jak mi řekl šéf S.A.. Mohlo by to být cokoli, pokud se znovu nepromění v ‚baštu proti Německu' a předmostí pro útok na Německo."***[391] Na to však britská vláda nereagovala.

[390] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek V, dok. 278, 279, 285.
[391] Tamtéž, svazek VII, dok. 37.

Winston Churchill diskrétně zahalený

Ralph Raico, 2015

Znovu vtahovat Ameriku do války

V září 1939 vstoupila Británie do války s Německem na základě záruky, kterou Chamberlain v březnu v panice poskytl Polsku. Lloyd George tuto záruku označil za „pošetilou“, zatímco Churchill ji podpořil. Nicméně ve své historii války Churchill napsal: *„Konečně bylo rozhodnuto, a to v nejhorším možném okamžiku a na nejméně uspokojivém základě, což jistě povede k vyvraždění desítek milionů lidí.“*[392] S vypuknutím války byl Winston povolán zpět do své bývalé funkce prvního lorda admirality. Poté, v prvním měsíci války, se stalo něco překvapivého: prezident Spojených států zahájil osobní korespondenci nikoli s premiérem, ale s vedoucím britské admirality, čímž obešel všechny běžné diplomatické kanály.[393]

Zprávy, které si vyměňovali prezident a první lord, byly obklopeny frenetickým utajením, které vyvrcholilo aférou Tylera Kenta, amerického šifrovacího úředníka na americkém velvyslanectví v Londýně, který byl souzen a uvězněn britskými úřady. Problémem bylo, že některé zprávy obsahovaly narážky na Rooseveltův souhlas – ještě před začátkem války – s očividně nestrannou spoluprací s válčící Británií.[394]

10. června 1939 navštívili Jiří VI. a jeho manželka královna Mary Rooseveltovy v Hyde Parku. V soukromých rozhovorech s králem Roosevelt slíbil Británii plnou podporu v případě války. Měl v úmyslu zřídit v Atlantiku zónu, kterou by hlídalo americké námořnictvo, a podle králových poznámek prezident prohlásil, že ***„pokud uvidí U-boot (německou ponorku), okamžitě ji potopí a počká na následky“***. Životopisec Jiřího VI., Wheeler-Bennett, se

---

[392] Winston Churchill, The Gathering Storm, sv. 1, The Second World War (Boston: Houghton Mifflin, 1948), s. 347. Churchill poznamenal, že záruka byla rozšířena na Polsko, *„které se s hyením apetitem pouhých šest měsíců předtím připojilo k drancování a ničení československého státu“*. Měl na mysli anexi Těšínského regionu, kterým si Polsko přivlastnilo etnicky polské oblasti toho bizarního výtvoru, který Churchill s potěšením nazýval „československým státem“.

[393] David Irving, Churchill's War, sv. 1, The Struggle for Power (Bullsbrook, Západní Austrálie: Veritas, 1987), str. 193–196.

[394] James Leutze, „The Secret of the Churchill-Roosevelt Correspondence: September 1939 — May 1940“, Journal of Contemporary History 10, č. 3 (červenec 1975): str. 465–491; Leutze dochází k závěru, že to byl skutečný důvod, proč se obě vlády domluvily na umlčení Tylera Kenta.

domníval, že tyto rozhovory ***„obsahovaly zárodek budoucí dohody o základnách pro torpédoborce a také samotné dohody o půjčce a pronájmu (Lend-Lease)“***.[395] Při komunikaci s prvním lordem admirality si Roosevelt uvědomoval, že je v kontaktu s jediným členem Chamberlainovy vlády, jehož bojovnost se vyrovnala jeho vlastní.

V roce 1940 se Churchill konečně stal premiérem, ironicky právě v době, kdy Chamberlainova vláda podala demisi kvůli norskému fiasku – k němuž Churchill přispěl více než kdokoli jiný.[396] Stejně jako bojoval proti vyjednanému míru po pádu Polska, tak i nadále odolával jakýmkoli návrhům na jednání s Hitlerem. Mnoho relevantních dokumentů je i po všech těch letech stále utajeno[397], ale je jasné, že v zemi a ve vládě existovala silná mírová strana. Patřil k ní Lloyd George v Dolní sněmovně a Halifax, ministr zahraničí, v kabinetu. I po pádu Francie Churchill odmítl Hitlerovy nové mírové návrhy. Právě to je považováno za základ jeho velikosti. Britský historik John Charmley vyvolal bouři rozhořčených protestů, když naznačil, že vyjednaný mír v roce 1940 mohl být pro Británii a Evropu výhodný.[398] Historik z Yaleovy univerzity v recenzi pro New York Times Book Review označil Charmleyho tezi za „morálně odpornou“.[399] Charmleyho odborná a podrobná práce však poukazuje na zásadní skutečnost, že Churchillovo neústupné odmítnutí dokonce i vyslechnout mírové podmínky v roce 1940 zpečetilo osud toho, co podle jeho slov bylo pro něj nejdražší – impérium a Británii, která nebyla socialistická a byla nezávislá ve světových záležitostech. Lze dodat, že to pravděpodobně zpečetilo i osud evropských Židů.[400] Je úžasné, že sedmdesát

---

[395] John W. Wheeler-Bennett, King George VI: His Life and Reign (New York: St. Martin's, 1958), str. 390–392. Wheeler-Bennett dodal: *„Po návratu do Londýna král sdělil podstatné body svých rozhovorů s prezidentem příslušným místům a jejich význam si natolik vážil, že originální rukopis svých poznámek nosil po celou dobu války s sebou ve své diplomatické tašce.“*

[396] Hart, „The Military Strategist“, s. 208.

[397] John Charmley, Churchill: The End of Glory (Londýn: Hodder and Stoughton, 1993), s. 423.

[398] Viz také Charmleyho recenze díla Clivea Pontinga v Times Literary Supplement, 13. května 1994, s. 8.

[399] Gaddis Smith, „Whose Finest Hour?“ New York Times Book Review, 29. srpna 1993, s. 3.

[400] 27. března 1942 Goebbels ve svém deníku komentoval internaci evropských Židů do táborů, která byla v té době v plném proudu: *„I v tomto případě je vůdce neochvějným zastáncem radikálního řešení, které je dané okolnostmi a proto nevyhnutelné. Naštěstí se nám v době války otevírá celá řada možností, které by nám v době míru byly odepřeny. Musíme toho využít.“* Dodal: *„Skutečnost, že zástupci židovstva v Anglii a Americe dnes organizují a podporují válku proti Německu, musí být draze zaplacena jejich zástupci v*

pět let po událostech existují kritické teze týkající se druhé světové války, které jsou pro historickou debatu tabu.

Lloyd George, Halifax a ostatní byli nakloněni kompromisnímu míru, protože chápali, že Británie a dominium samy nemohou Německo porazit.[401] Po pádu Francie mohl být Churchillův cíl úplného vítězství realizován pouze za jedné podmínky: že se Spojené státy zapletou do další světové války. Není divu, že Churchill vložil celé své srdce a duši do toho, aby se tak stalo.

Po rozhovoru s Churchillem americký velvyslanec v Británii Joseph Kennedy poznamenal: *„Britové budou každou hodinu trávit přemýšlením, jak nás do toho zapojit.“* Když Kennedy odplouval z Lisabonu lodí do New Yorku, požádal ministerstvo zahraničí, aby oznámilo, že pokud by loď náhle záhadně explodovala uprostřed Atlantiku, Spojené státy by to nepovažovaly za důvod k válce s Německem. Ve svých nevydaných pamětech Kennedy napsal: *„Myslel jsem, že mi to poskytne určitou ochranu před tím, aby Churchill umístil na loď bombu.“*[402]

Kennedyho obavy možná nebyly přehnané. Zatímco v první světové válce bylo zapojení Ameriky důležité pro britskou politiku, ve druhé světové válce bylo nezbytnou podmínkou Churchillovy politiky. V Franklinovi Rooseveltovi našel ochotného spojence.

To, že Roosevelt svými činy a soukromými výroky projevoval jasný záměr jít do války již před 7. prosincem 1941, nebylo nikdy zpochybňováno. Diskuse se vedly spíše o otázkách, jako například o tom, zda věděl předem o útoku na Pearl Harbor. V roce 1948 již Thomas A. Bailey, diplomatický historik ze Stanfordu, předložil skutečné argumenty ve prospěch Roosevelta:

> *Franklin Roosevelt opakovaně klamal americký lid v období před Pearl Harborem… Byl jako lékař, který musí pacientovi lhát pro jeho vlastní dobro… Země byla až do dne Pearl Harboru převážně neintervencionistická a otevřený pokus vést národ do války by vedl k*

Evropě – a to je správné.“ The Goebbels Diaries, 1942–1943, Louis P. Lochner ed. a překl. (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1948), s. 148.

[401] Paul Addison, „Lloyd George and Compromise Peace in the Second World War“, v Lloyd George: Twelve Essays, A.J.P. Taylor, ed. (New York: Atheneum, 1971), str. 359–384. Churchill sám řekl Stalinovi v roce 1944: *„Nikdy jsme neuvažovali o uzavření samostatného míru, ani v roce, kdy jsme byli úplně sami a mohli jsme jej snadno uzavřít bez vážných ztrát pro Britské impérium a z velké části na vaše náklady.“* Tamtéž, s. 383.

[402] Irving, Churchill's War, s. 193, 207.

jistému neúspěchu a téměř jistému svržení Roosevelta v roce 1940, což by znamenalo úplné zmaření jeho konečných cílů.[403]

Churchill sám se nikdy nesnažil skrývat Rooseveltovu roli jako spoluspiklence. V lednu 1941 navštívil Londýn Harry Hopkins. Churchill ho popsal jako *„nejvěrnějšího a nejdokonalejšího prostředníka komunikace mezi prezidentem a mnou … hlavní oporu a hybatele samotného Roosevelta“*:

Brzy jsem pochopil [Hopkinsovu] osobní dynamiku a mimořádný význam jeho mise … byl to vyslanec prezidenta, který měl pro náš život zásadní význam. S jiskrou v očích a tichou, potlačovanou vášní řekl: „Prezident je odhodlán, že tuto válku společně vyhrajeme. O tom nepochybujte. Poslal mě sem, abych vám řekl, že vás za každou cenu a všemi prostředky dotáhne k vítězství, ať se stane cokoli – neexistuje nic, co by neudělal, pokud to bude v lidských silách.“ Seděl tam, hubený, křehký, nemocný, ale naprosto zářící rafinovaným pochopením věci. Měla to být porážka, zkáza a vražda Hitlera, s vyloučením všech ostatních záměrů, loajality a cílů.[404]

V roce 1976 se veřejnost konečně dozvěděla příběh Williama Stephensona, britského agenta s krycím jménem „Intrepid“, kterého Churchill v roce 1940 vyslal do Spojených států.[405] Stephenson zřídil velitelství v Rockefellerově centru s rozkazem použít všechny prostředky nezbytné k tomu, aby pomohl Spojené státy zapojit do války. S plným vědomím a spoluprací Roosevelta a za pomoci federálních agentur Stephenson a jeho asi 300 agentů *„zachycovali poštu, odposlouchávali telefony, vloupávali se do trezorů, unášeli lidi, … šířili fámy“* a neustále pomlouvali své oblíbené cíle,

---

[403] Thomas A. Bailey, The Man in the Street: The Impact of American Public Opinion on Foreign Policy (New York: Macmillan, 1948), s. 13. Jeden z nedávných autorů komentoval Baileyho postoj takto: *„Ve skutečnosti, když Roosevelt a další prezidenti lhali, dělali to pro své vlastní dobro, nebo pro to, co považovali za své vlastní dobro. Často se však mýlili, protože byli přinejmenším stejně krátkozrací jako masy… Rooseveltova dohoda o torpédoborcích znamenala zlom v používání a zneužívání prezidentské moci a předznamenala řadu nebezpečných a často katastrofálních zahraničních dobrodružství.“* Robert Shogan, Hard Bargain (New York: Scribner's, 1995), s. 271, 278. Klasický revizionistický pohled na Rooseveltovu válečnou politiku představil Charles A. Beard v knize President Roosevelt and the Coming of War 1941 (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1949) a Harry Elmer Barnes v knize Perpetual War for Perpetual Peace (Caldwell, Idaho: Caxton, 1953), mimo jiné.

[404] Winston S. Churchill, The Grand Alliance, sv. 3, The Second World War (Boston: Houghton Mifflin, 1950), str. 23–24.

[405] William Stevenson, A Man Called Intrepid (New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1976).

„izolacionisty“. Prostřednictvím Stephensona měl Churchill prakticky pod kontrolou organizaci Williama Donovana, zárodek americké zpravodajské služby.[406]

Churchill se dokonce podílel na záplavě probritské a protiněmecké propagandy, která vycházela z Hollywoodu v letech před vstupem Spojených států do války. Gore Vidal ve své knize Screening History trefně poznamenává, že od roku 1937 byli Američané vystaveni jednomu filmu za druhým, které oslavovaly Anglii a válečné hrdiny, kteří vybudovali impérium. Jako diváci těchto produkcí, říká Vidal: *„Nesloužili jsme ani Lincolnovi, ani Jeffersonu Davisovi; sloužili jsme koruně.“*[407] Klíčovou postavou Hollywoodu při tvorbě filmů, které *„nás všechny podivně anglicizovaly“*, byl maďarský emigrant a Churchillův přítel Alexander Korda.[408] Vidal velmi trefně píše:

> *Těm, kteří považují dnešní sionistickou propagandu za nepříjemnou, mohu jen říci, že statečný malý Izrael dneška se musel hodně naučit od statečných malých Angličanů třicátých let. Angličané udržovali propagandistickou palbu, která měla proniknout do celé naší kultury… Hollywood byl nenápadně i nápadně infiltrován britskými propagandisty.*[409]

Zatímco Američané byli přesvědčováni, oba spojenci se radili, jak zařídit přímé nepřátelství mezi Spojenými státy a Německem. V srpnu 1941 se Roosevelt a Churchill setkali na Atlantické konferenci. Zde vytvořili Atlantickou chartu se svými „čtyřmi svobodami“, včetně „svobody od nouze“ – což byl bianco šek na šíření anglo-americké Sozialpolitik po celém světě. Když se Churchill vrátil do Londýna, informoval kabinet o tom, na čem se dohodli. O třicet let později byly britské dokumenty zveřejněny. Takto o těchto odhaleních informoval New York Times:

> *Dnes zveřejněné dříve přísně tajné dokumenty britské vlády uvádějí, že prezident Franklin D. Roosevelt v srpnu 1941 sdělil premiérovi Winstonovi Churchillovi, že hledá incident, který by ospravedlnil zahájení nepřátelských akcí proti nacistickému Německu… 19. srpna Churchill informoval válečnou vládu v Londýně o dalších aspektech*

---

[406] Irving, Churchill's War, str. 524–527.
[407] Gore Vidal, Screening History (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1992), s. 40.
[408] Tamtéž, s. 47.
[409] Tamtéž, s. 33.

setkání v Newfoundlandu [Atlantická charta], které nebyly zveřejněny. „On [Roosevelt] byl zjevně odhodlán, že by se měli zapojit. Kdyby předložil otázku míru a války Kongresu, diskutovali by o ní měsíce," dodává zápis z jednání kabinetu. „Prezident řekl, že vyvolá válku, ale nevyhlásí ji, a že bude stále více provokovat. Pokud se to Němcům nebude líbit, mohou zaútočit na americké síly… Bylo třeba udělat vše pro to, aby došlo k incidentu."[410]

15. července 1941 napsal admirál Little z britské námořní delegace ve Washingtonu admirálovi Poundovi, prvnímu námořnímu lordovi: ***„Největší naděje na vstup Ameriky do války spočívá v doprovodných opatřeních na Islandu, a doufejme, že Němci nebudou s útokem na ně otálet."*** Little dodal, možná žertem: *„Jinak si myslím, že by pro nás bylo nejlepší zorganizovat útok našimi vlastními ponorkami, nejlépe na eskortu!"* O několik týdnů dříve Churchill, který hledal příležitost, jak přivést Ameriku do války, napsal Poundovi ohledně německé válečné lodi Prinz Eugen: ***„Bylo by lepší, kdyby ji například lokalizovala americká loď, protože by to mohlo loď přimět k palbě na tuto loď, čímž by vznikl incident, za který by americká vláda byla velmi vděčná."***[411] Incidenty v severním Atlantiku se vyskytovaly stále častěji, jak se Spojené státy přibližovaly válce s Německem.[412]

Churchill však nezanedbával ani „zadní vrátka k válce" – zapletení Spojených států do konfliktu s Japonskem – jako způsob, jak přivést Ameriku do konfliktu s Hitlerem. Sir Robert Craigie, britský velvyslanec v Tokiu, stejně jako americký velvyslanec Joseph Grew, usilovně pracoval na tom, aby se válce zabránilo. Churchill nařídil svému ministru zahraničí Anthony Edenovi, aby Craigieho přivedl do souladu s jeho politikou:

Měl by být neprodleně informován, že vstup Spojených států do války buď s Německem a Itálií, nebo s Japonskem je plně v souladu s britskými zájmy. Nic v oblasti zbrojního průmyslu se nemůže rovnat významu společného boje Britského impéria a Spojených států.[413]

---

[410] „War-Entry Plans Laid to Roosevelt", New York Times, 2. ledna 1972.
[411] Beesly, Room 40, s. 121, pozn. 1.
[412] Viz například William Henry Chamberlin, America's Second Crusade (Chicago: Henry Regnery, 1950), str. 124–147.
[413] Richard Lamb, Churchill as War Leader (New York: Carroll and Graf, 1991), s. 149.

Churchill využil svého vlivu k tomu, aby zpřísnil americkou politiku vůči Japonsku, zejména v posledních dnech před útokem na Pearl Harbor.[414] Richard Lamb, sympatizující kritik Churchilla, nedávno napsal:

> *Bylo oprávněné, že se [Churchill] pokoušel vyprovokovat Japonsko k útoku na Spojené státy? … V roce 1941 neměla Británie bez pomoci USA jako aktivního spojence žádnou šanci porazit Německo. Churchill věřil, že Kongres nikdy neudělí Rooseveltovi oprávnění vyhlásit Německu válku … Ve válce musí národní vůdci přijímat rozhodnutí podle toho, jaký budou mít dopad na válečné úsilí. Staré přísloví „Ve válce a v lásce je vše povoleno" má něco do sebe.*[415]

Není divu, že Churchill 15. února 1942 v Dolní sněmovně prohlásil o vstupu Ameriky do války: ***„O tom jsem snil, k tomu jsem směřoval, za tím jsem usiloval a nyní se to stalo skutečností."***[416]

Churchillovi obdivovatelé mu v žádném případě nevyčítají jeho roli při vstupu Ameriky do druhé světové války. Naopak, považují to za jeho zásluhu. Harry Jaffa se ve své neinformované a zoufalé omluvě jeví jako poslední žijící člověk, který odmítá uvěřit, že Muž mnoha století nesl jakoukoli odpovědnost za vstup Ameriky do války: vždyť to byli přece Japonci, kdo bombardoval Pearl Harbor, ne?[417]

Ale co americká republika? Co pro nás znamená, že prezident spolupracoval s cizí hlavou vlády, aby nás zapletl do světové války? Pro

---

[414] Tamtéž, str. 147–162.

[415] Tamtéž, s. 162.

[416] Chamberlin, America's Second Crusade, s. 177. O Churchillově využití „zadních vrátek do války" pro Spojené státy viz John Costello, Days of Infamy. MacArthur, Roosevelt, Churchill — The Shocking Truth Revealed (New York: Pocket Books, 1994). Pokud jde o otázku Pearl Harboru, je zajímavé poznamenat, že i tak „mainstreamový" historik, jakým je Warren F. Kimball, editor korespondence Churchilla a Roosevelta, píše: *„Dosud nebyly rozptýleny pochybnosti ohledně stále uzavřených spisů britské rozvědky o japonském útoku na Pearl Harbor: informace, které Churchill možná rozhodl neposkytnout Američanům v naději, že takový útok vtáhne Spojené státy do války."* Viz také Warren F. Kimball, „Wheel within a Wheel: Churchill, Roosevelt, and the Special Relationship", in Churchill, Blake a Louis, eds., s. 298, kde Kimball cituje Jamese Rusbridgera a Erica Navea, Betrayal at Pearl Harbor: How Churchill Lured Roosevelt into World War II (New York: Summit, 1991). Kimball si stěžuje, že navzdory písemným žádostem od něj a dalších historiků zůstávají spisy britské vlády o vztazích s Japonskem na konci roku 1941 uzavřeny. Churchill, s. 546 č. 29. Robert Smith Thompson v knize A Time for War: Franklin Delano Roosevelt and the Path to Pearl Harbor (New York: Prentice Hall, 1991) předkládá užitečný nedávný popis příchodu války s Japonskem.

[417] Jaffa, „In Defense of Churchill", s. 277.

Churchilla by tato otázka neměla velký význam. Nezajímal se o Spojené státy jako suverénní, nezávislý národ s vlastním charakterem a místem ve světě. Pro něj byli Američané jedním z „anglicky mluvících národů“. Těšil se na společné občanství Britů a Američanů, na „smíšení“ na cestě k anglo-americké světové hegemonii.[418]

Ale intriky Churchilla a Roosevelta by měly, jak by se dalo předpokládat, být pro Američany důležité. Zde však kritika končí, ještě než začne. Morálním postulátem naší doby je, že v zájmu zničení Hitlera bylo vše povoleno. Proč je však samozřejmé, že morálka vyžadovala křížovou výpravu proti Hitlerovi v letech 1939 a 1940, a ne proti Stalinovi? V té době Hitler zabil tisíce lidí, ale Stalin již zabil miliony. Ve skutečnosti se Sověti až do června 1941 chovali k Polákům ve své okupační zóně mnohem vražedněji než nacisté ve své. Asi 1 500 000 Poláků bylo deportováno do Gulagu, kde asi polovina z nich zemřela během prvních dvou let. Jak píše Norman Davies: *„Stalin předčil Hitlera ve své touze snížit Poláky na úroveň otrockého národa.“*[419] Samozřejmě existovaly úvahy o rovnováze sil, které vedly k rozdílnému přístupu k těmto dvěma diktátorům. Dosud však nebylo vysvětleno, proč by měl existovat dvojí metr, podle kterého by kompromis s jedním diktátorem byl „morálně odporný“, zatímco spolupráce s druhým byla morálně bezúhonná.[420]

„Nejprve chyť zajíce“

Na počátku války Churchill prohlásil: ***„Mám v životě jediný cíl, porazit Hitlera, a to mi velmi usnadňuje věci.“***[421] „Vítězství – vítězství za každou cenu“, chápané doslova, bylo prakticky až do konce jeho politikou. To poukazuje na Churchillovu zásadní a fatální chybu ve druhé světové válce: oddělení operační strategie od strategie politické. Prvnímu – plánování a řízení vojenských kampaní – věnoval veškerý svůj čas a energii; koneckonců ho to bavilo. Druhému – přizpůsobení vojenských operací širším a mnohem významnějším politickým cílům, kterým měly sloužit – nevěnoval vůbec žádnou pozornost.

---

[418] Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 538.
[419] Norman Davies, God’s Playground: A History of Poland, sv. 2, 1795 to the Present (New York: Columbia University Press, 1982), str. 447–153.
[420] Kritiku názoru, že Hitlerovým cílem bylo „dobýt svět“, najdete v knize Geoffreyho Stoakese Hitler and the Quest for World Domination (Leamington Spa, Anglie: Berg, 1986).
[421] Taylor, „The Statesman“, s. 43.

Stalin naopak dokonale chápal, že jediným smyslem války je prosazení určitých politických požadavků. To je význam slavného Clausewitzova výroku, že válka je pokračováním politiky jinými prostředky. Při Edenově návštěvě Moskvy v prosinci 1941, kdy se Wehrmacht nacházel na předměstí Moskvy, měl Stalin připravené své požadavky: britské uznání sovětské nadvlády nad pobaltskými státy a územími, která právě zabral Finsku, Polsku a Rumunsku. (Tyto požadavky byly nakonec splněny.) Po celou dobu války nikdy neztratil ze zřetele tyto a další zásadní politické cíle. Churchill však navzdory častým pobídkám od Edena nikdy nepřemýšlel o svých cílech, ať už byly jakékoli.[422] Jeho přístup, jak vysvětlil, byl stejný jako recept paní Glassové na dušeného zajíce: *„Nejprve chyťte zajíce.“*[423] Nejprve porazit Hitlera, pak začít přemýšlet o budoucnosti Británie a Evropy. Churchill to vyjádřil mnoha slovy: *„porážka, zkáza a vražda Hitlera, s vyloučením všech ostatních záměrů, loajality a cílů“*.

Tuvia Ben-Moshe bystře odhalil jeden ze zdrojů této groteskní lhostejnosti:

> *O třicet let dříve Churchill řekl Asquithovi, že … jeho životním cílem je „velet velkým vítězným armádám v bitvě“. Během druhé světové války byl odhodlán využít příležitosti, která se mu naskytla – téměř neomezené vojenské vedení velkého konfliktu – na maximum. Měl sklon ignorovat nebo odkládat řešení záležitostí, které by mu mohly tuto radost zkazit … . Tím odkládal nebo dokonce úplně odsunul řešení otázek, které měl jako předseda vlády řešit.*[424]

Churchillova politika bezvýhradné podpory Stalina znemožnila jiné, potenciálně příznivější přístupy. Vojenský expert Hanson Baldwin například prohlásil:

> *Není pochyb o tom, že by bylo v zájmu Británie, Spojených států a celého světa, kdyby se nechaly – a dokonce podněcovaly – dvě největší diktatury světa, aby se navzájem vyčerpaly. Takový boj, který by vedl k*

[422] Například v květnu 1944 protestoval Eden u Churchilla proti perspektivě „komunizace Balkánu“: *„Musíme myslet na následky těchto událostí, místo abychom se jako dosud omezovali na krátkodobý pohled na to, co přinese nejlepší výnosy během války a pro válku.“* Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 538.
[423] Ben-Moshe, Churchill: Strategy and History, str. 236–237.
[424] Tamtéž, s. 241.

oslabení komunismu i nacismu, by nepochybně přispěl k nastolení stabilnějšího míru.[425]

Místo toho, aby přijal tento přístup nebo například podporoval svržení Hitlera protinacistickými Němci – místo toho, aby vůbec zvážil takové alternativy – Churchill od samého začátku vložil veškerou svou podporu do Sovětského Ruska.

Franklin Rooseveltova pošetilost vůči Josefu Stalinovi je dobře známá. Považoval Stalina za svého „progresivního" kolegu a neocenitelného spolupracovníka při vytváření budoucího nového světového řádu.[426] Ale neokonzervativci a další, kteří Rooseveltovu pošetilost v této věci staví do protikladu k Churchillově starosvětské prohnanosti a prozíravosti, se bohužel mýlí. Rooseveltovo nechutné lichocení Stalinovi snadno vyrovnává Churchillovo. Stejně jako Roosevelt i Churchill komunistického vraha zahrnoval přehnanými pochvalami a toužil po Stalinově osobním přátelství. Navíc jeho obdiv ke Stalinovi a jeho verzi komunismu – tak odlišné od odpudivého „trockistického" typu – nebyl v soukromí nijak odlišný od toho veřejného. V lednu 1944 stále hovořil s Edenem o *„hlubokých změnách, které se odehrály v charakteru ruského státu a vlády, o nové důvěře, která v našich srdcích vzrostla vůči Stalinovi"*.[427] V dopise své ženě Clementine Churchill po konferenci v Moskvě v říjnu 1944 napsal: *„Měl jsem velmi příjemné rozhovory se starým Medvědem. Čím více ho vídám, tím více ho mám rád. Nyní nás respektují a jsem si jist, že s námi chtějí spolupracovat."*[428] Spisovatelé jako Isaiah Berlin, kteří se snaží vyvolat dojem, že Churchill nenáviděl nebo pohrdal všemi diktátory, včetně Stalina, jsou buď neznalí, nebo nečestní.[429]

---

[425] Hanson W. Baldwin, Great Mistakes of the War (New York: Harper, 1949), s. 10.

[426] Rooseveltův postoj je vystižen v jeho výroku: *„Pokud mu [Stalinovi] dám vše, co mohu, a nebudu od něj nic požadovat na oplátku, [pak] noblesse oblige, nebude se snažit nic anektovat a bude se mnou spolupracovat na budování světa míru a demokracie."* Robert Nisbet, Roosevelt and Stalin: The Failed Courtship (Washington, D.C.: Regnery, 1988), s. 6. Poznámky Josepha Sobrana v jeho krátkém eseji „Pal Joey", Sobran's 2, č. 8 (srpen 1995): str. 5–6, jsou charakteristicky pronikavé.

[427] Ben-Moshe, Churchill: Strategy and History, str. 287–288, 305–306.

[428] Ponting, Churchill, s. 665.

[429] Isaiah Berlin, „Winston Churchill", in idem, Personal Impressions, Henry Hardy, ed. (New York: Viking, 1980), s. 16., kde Churchill cituje Stalina jako *„bezcitného, lstivého a špatně informovaného obra"*. Je však třeba poznamenat, že i tato citace ukazuje, že Churchill zařadil Stalina do zcela jiné kategorie než nevýslovně zlého Hitlera. Ve skutečnosti, jak dostatečně dokazují práce Charmleyho, Pontinga a Ben-Mosheho, byl Churchillův typický postoj ke Stalinovi až do konce války přátelský a obdivný. Berlinův esej s jeho sentimentální zamilovaností do „největšího člověka naší doby" je třeba číst, aby se dalo uvěřit. Jedním ze

Churchillovi příznivci často tvrdí, že na rozdíl od Američanů tento zkušený a prohnaný britský státník předvídal nebezpečí ze strany Sovětského svazu a vytrvale pracoval na jeho zmaření. Důkazem toho má být Churchillova slavná „středomořská" strategie – zaútočit na Evropu přes její „měkké podbříško" namísto soustředění se na invazi do severní Francie.[430] Jednalo se však o obhajobu ex post facto, kterou Churchill vymyslel až po začátku studené války: neexistují téměř žádné soudobé důkazy o tom, že touha porazit Rusy ve Vídni a Budapešti byla součástí Churchillovy motivace při prosazování strategie „slabého podbříška". V té době Churchill uváděl čistě vojenské důvody.[431] Jak uvádí Ben-Moshe: *„Oficiální britští historici zjistili, že až v druhé polovině roku 1944 a po překročení Lamanšského průlivu začal Churchill poprvé uvažovat o tom, že by vojenskými prostředky předběhl Rusy v jihovýchodní Evropě."*[432] Do té doby by takový krok byl nemožný z několika důvodů. Jednalo se o další z Churchillových bizarních vojenských nápadů, jako například invaze do pevnosti Evropa přes Norsko nebo odložení invaze do severní Francie až na rok 1945 – do té doby by Rusové již dosáhli Rýna.[433]

Navíc americký odpor vůči Churchillově jižní strategii nevycházel ze slepoty vůči komunistickému nebezpečí. Jak napsal generál Albert C. Wedemeyer, jeden z nejtvrdších antikomunistů v americké armádě:

---

zdrojů Berlinovy vášně je jeho odkaz na Churchillovu sympatii k „boji Židů za sebeurčení v Palestině".

[430] Srov. Charmley, Churchill: The End of Glory, str. 572–573, o „Operaci Armpit", prodloužení italské kampaně a postupu směrem k Vídni; Charmley dochází k závěru, že na rozdíl od Churchillových obhájců z období studené války *„existuje jen málo důkazů, které by naznačovaly, že Churchillova podpora operace Armpit byla založena na politických motivech… [Podporoval ji] z důvodu, který je známý každému, kdo se zabývá jeho kariérou – podnítila jeho představivost."*

[431] Srov. Taylor, „The Statesman", str. 56–57: *„Podle jedné verze byl Churchill znepokojen růstem sovětské moci a snažil se proti ní přijmout preventivní opatření, pokud ne v roce 1942, tak alespoň dlouho před koncem války… Na základě dobových záznamů je těžké tento názor podpořit. Churchill totiž nikdy neochvějně neustoupil od svého přesvědčení, že nacistické Německo musí být zcela poraženo… Churchill neměl žádnou evropskou politiku v širším smyslu. Jeho pohled byl čistě negativní: porážka Německa… Churchill se vždy soustředil na jednu věc."* Viz také Ben-Moshe, Churchill: Strategy and History, str. 292–299, o jižní strategii, která neměla za cíl zabránit sovětským ziskům.

[432] Tamtéž, s. 287.

[433] Příklad toho, jak daleko jsou ochotni zajít Churchillovi obhájci, uvádí John Keegan v knize „Churchill's Strategy" v publikaci Churchill, Blake a Louis, eds., s. 328, kde o Churchillovi píše: *„Nikdy však nezastával žádný skutečně nerozumný strategický postup, ani o žádném neuvažoval. Jeho odhodlání vést kampaň na Balkáně bylo neopodstatněné, ale taková kampaň by neohrozila prohru ve válce."* Ohrožení prohry ve válce se jeví jako příliš přísné kritérium pro skutečně nerozumný strategický postup.

Kdybychom vtrhli na Balkán přes Lublaňskou bránu, mohli jsme teoreticky porazit Rusy ve Vídni a Budapešti. Ale logistika by nám tam byla proti: bylo by téměř nemožné zásobovat více než dvě divize přes jadranské přístavy. … Návrh zachránit Balkán před komunismem nemohl být nikdy realizován invazí do „měkkého podbříška", protože Churchill sám již připravil půdu pro úspěch Tita . . . [který] se s britskou pomocí pevně usadil v Jugoslávii dlouho předtím, než byla dobyta samotná Itálie.[434]

Wedemeyerovy poznámky o Jugoslávii byly trefné. V této otázce Churchill odmítl radu svého vlastního ministerstva zahraničí a místo toho se spoléhal na informace poskytnuté zejména vedoucím káhirské kanceláře SOE (Special Operations Executive, Úřad pro speciální operace) – oddělení pro speciální operace – v čele s komunistickým agentem jménem James Klugman. Churchill stáhl britskou podporu loajalistické partyzánské armádě generála Mihailoviče a přenechal ji komunistickému partyzánskému vůdci Titovi.[435] Co by vítězství Tita znamenalo, nebylo pro Churchilla žádným tajemstvím.[436] Když Fitzroy Maclean před svým vysláním jako spojka k Titovi absolvoval pohovor s Churchillem, Maclean poznamenal, že pod komunistickým vedením bude konečným cílem partyzánů nepochybně zavedení komunistického režimu v Jugoslávii, který bude úzce spjat s Moskvou. Jak se k takové eventualitě stavěla vláda Jeho Veličenstva? … *„Odpověď pana Churchilla mi nenechala žádné pochybnosti o řešení mého problému. Dokud, řekl, bude celá západní civilizace ohrožena nacistickou hrozbou, nemůžeme si dovolit odvrátit pozornost od bezprostředního problému úvahami o dlouhodobé politice … Politika musí být až na druhém místě."*[437]

---

[434] Albert C. Wedemeyer, Wedemeyer Reports! (New York: Holt, 1958), s. 230. Všichni ostatní byli proti Churchillovu plánu, včetně jeho vlastních vojenských poradců. Brooke upozornil svého nadřízeného, že pokud jeho nápad uskuteční, *„budeme muset v zimě zahájit tažení přes Alpy"*. Ponting, Churchill, s. 625.

[435] Lamb, Churchill as War Leader, str. 250–275.

[436] Churchillovo vlastní ministerstvo zahraničí ho informovalo, že *„po válce se ocitneme v komunistickém státě úzce spojeném se SSSR, který bude k potlačení opozice používat obvyklé teroristické metody"*. Tamtéž, s. 256. Anthony Eden v červnu 1944 řekl kabinetu: *„Pokud má někdo vinu na současné situaci, kdy komunisty vedená hnutí jsou nejmocnějšími silami v Jugoslávii a Řecku, jsme to my sami."* Podle Edena britští agenti odvedli práci za Rusy. Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 580.

[437] Fitzroy Maclean, Eastern Approaches (Londýn: Jonathan Cape, 1949), s. 281.

Je těžké si představit frivolnější přístup k vedení války než považovat „politiku“ za „vedlejší záležitost“. Pokud jde o „lidské náklady“ Churchillovy politiky, když jeden z jeho poradců poukázal na to, že Tito hodlá přeměnit Jugoslávii na komunistickou diktaturu podle sovětského vzoru, Churchill odvětil: „Chcete tam snad žít?“[438]

Churchillův příznivý pohled na Stalina a Rusko ostře kontrastuje s jeho pohledem na Německo. Za Hitlerem Churchill rozeznal starou přízrak prušáctví, který údajně způsobil nejen dvě světové války, ale také prusko-francouzskou válku. Nyní bojoval proti *„nacistické tyranii a pruskému militarismu“, „dvou hlavním prvkům německého života, které musí být naprosto zničeny“*.[439] V říjnu 1944 Churchill stále vysvětloval Stalinovi, že: *„Problémem bylo, jak zabránit Německu, aby se postavilo na nohy ještě za života našich vnoučat.“*[440] Churchill měl *„zmatené představy o pruské aristokracii, nacismu a příčinách německého militaristického expanzionismu … [jeho názor] byl pozoruhodně podobný názoru Sira Roberta Vansittarta a Sira Warrena Fishera; to znamená, že vycházel z kombinace téměř rasistické antipatie a kalkulací o rovnováze sil.“*[441] Churchillovým cílem nebylo pouze zachránit světovou civilizaci před nacisty, ale, podle jeho slov, ***„navždy zabránit tomu, aby se [Němci] znovu stali vojenskou velmocí“***.[442]

Není tedy divu, že Churchill odmítl dokonce i vyslechnout prosby německé opozice proti Hitlerovi, která se opakovaně pokoušela navázat kontakt s britskou vládou. Místo toho, aby vynaložil veškeré úsilí na podporu a pomoc protinacistickému puči v Německu, reagoval Churchill na sondy německého odboje chladným mlčením.[443] Opakovaná varování Adama von

---

[438] Lamb, Churchill jako válečný vůdce, s. 259. Churchill věřil Titovým slibům o svobodných volbách a referendu o monarchii; především se soustředil na jedinou otázku: zabíjení Němců. Viz také Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 558.

[439] Například 21. září 1943 Churchill prohlásil: *„Dvojí kořeny všeho našeho zla, nacistická tyranie a pruský militarismus, musí být vykořeněny. Dokud toho nedosáhneme, neexistují žádné oběti, které bychom nebyli ochotni přinést, ani žádné míry násilí, ke kterým bychom nebyli ochotni se uchýlit.“* Russell Grenfell, Unconditional Hatred (New York: Devin-Adair, 1953), s. 92.

[440] Ponting, Churchill, s. 675.

[441] Watt, „Churchill and Appeasement“, s. 210.

[442] V memorandu adresovaném Alexandru Cadoganovi z ministerstva zahraničí; Richard Lamb, The Ghosts of Peace, 1935–1945 (Salisbury, Anglie: Michael Russell, 1987), s. 133.

[443] Peter Hoffmann, German Resistance to Hitler (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1988), str. 95–105; týž, The History of the German Resistance, překlad Richard Barry (Cambridge, Mass.: MIT Press, 1977), str. 205–248; a týž, „The Question of Western Allied Co-Operation with the German Anti-Nazi Conspiracy, 1938–1944“ (Otázka

Trotta a dalších vůdců odboje před blížící se „bolševizací“ Evropy na Churchilla vůbec nezapůsobila.[444] Jeden současný historik napsal: *„Svou neústupností a odmítáním jednání s německými disidenty Churchill promarnil příležitost ukončit válku v červenci 1944.“*[445] Aby se k hlouposti přidala ještě hanba, Churchill a jeho okolí měli pro statečné německé důstojníky jen slova opovržení, i když byli gestapem masakrováni.[446]

Místo pomoci nabídl Churchill Němcům, kteří hledali způsob, jak ukončit válku dříve, než Rudá armáda zaplaví střední Evropu, pouze slogan bezpodmínečné kapitulace. Poté Churchill lhal v Dolní sněmovně o své roli v Casablance v souvislosti s Rooseveltovým oznámením politiky bezpodmínečné kapitulace a byl nucen svá prohlášení odvolat.[447] Eisenhower, mimo jiné, energicky a vytrvale protestoval proti formuli bezpodmínečné kapitulace, protože podle něj bránila válečnému úsilí tím, že zvyšovala morálku Wehrmachtu.[448] Tento slogan si ve skutečnosti osvojil Goebbels a přispěl k tomu, že Němci vydrželi až do trpkého konce.

Škodlivý účinek této politiky byl nesmírně posílen Morgenthauovým plánem, který Němcům poskytl děsivý obraz toho, co by znamenala

---

spolupráce západních spojenců s německým protinacistickým spiknutím, 1938–1944), The Historical Journal 34, č. 2 (1991): str. 437–464.

[444] Giles MacDonogh, A Good German: Adam von Trott zu Solz (Woodstock, N.Y.: Overlook Press, 1992), str. 236–237.

[445] Lamb, Churchill as War Leader, s. 292. Lamb tuto tezi podrobně a přesvědčivě rozebírá ve své knize The Ghosts of Peace, 1935–1945, str. 248–320. Méně jednoznačný závěr vyvozuje Klemens von Klemperer ve své knize German Resistance against Hitler: The Search for Allies Abroad 1938–1945 (Oxford: Clarendon, 1992), zejména na str. 432–441, kde zdůrazňuje obtíže, které bránily jakékoli dohodě mezi britskou vládou a německým odbojem. Mezi ně patřila zejména loajalita první z nich vůči svému sovětskému spojenci a naléhání druhého na to, aby si poválečné Německo ponechalo etnicky německé oblasti, jako například Danzig a Sudety.

[446] Marie Vassiltchikovová, která byla blízká spiklencům, ve svých Berlínských denících z let 1940–1945 (New York: Knopf, 1987), s. 218, vyjádřila své zmatení nad postojem Britů: *„Spojenecké rozhlasové vysílání pro nás nedává smysl: neustále jmenují lidi, kteří se podle nich podíleli na spiknutí. A přece někteří z nich dosud nebyli oficiálně obviněni. Vzpomínám si, že jsem Adama Trotta varovala, že k tomu dojde. On stále doufal v podporu Spojenců pro „slušné“ Německo a já jsem opakovala, že v této chvíli chtějí zničit Německo, jakékoli Německo, a nezastaví se ani před likvidací „dobrých“ Němců spolu s „špatnými“.“*

[447] Ben-Moshe, Churchill: Strategy and History, str. 307–316. Viz také Anne Armstrong, Unconditional Surrender (Westport, Conn.: Greenwood, [1961] 1974); a Lamb, The Ghosts of Peace, 1935–1945, str. 215–235. Mezi nejvýraznější válečné kritiky politiky bezpodmínečné kapitulace a bombardování civilistů patřil vojenský expert Liddell Hart; viz Brian Bond, Liddell Hart: A Study of his Military Thought (New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press, 1977), str. 119–163.

[448] Lamb, The Ghosts of Peace, 1935–1945, s. 232.

„bezpodmínečná kapitulace“.[449] Tento plán, iniciovaný Rooseveltem a Churchillem v Quebecu, požadoval přeměnu Německa na zemědělskou a pasteveckou zemi; dokonce i uhelné doly v Porúří měly být zničeny. Skutečnost, že by to vedlo ke smrti desítek milionů Němců, z něj činila dokonalou analogii k Hitlerovým plánům na řešení situace v Rusku a na Ukrajině.

Churchill byl zpočátku proti tomuto plánu. Přesvědčil ho však profesor Lindemann, který byl stejně fanatickým nepřítelem Německa jako Morgenthau. Lindemann řekl lordovi Moranovi, Churchillovu osobnímu lékaři: *„Vysvětlil jsem Winstonovi, že tento plán zachrání Británii před bankrotem tím, že odstraní nebezpečného konkurenta… Winston o tom tak neuvažoval a už se o kruté hrozbě pro německý národ nezmínil.“*[450] Podle Morgenthaua byl návrh plánu zcela vypracován Churchillem. Když se Roosevelt vrátil do Washingtonu, Hull a Stimson vyjádřili své zděšení a rychle prezidenta vyvedli z omylu. Churchill však nebyl ochoten se kát. Když přišlo na zmínku o Morgenthauově plánu ve své knize o válce, zkreslil jeho ustanovení a nepřímo lhal o své roli při jeho podpoře.[451]

Kromě samotného plánu se lord Moran zamýšlel nad tím, jak bylo možné, že Churchill se zúčastnil konference v Quebecu *„bez jakýchkoli promyšlených názorů na budoucnost Německa, přestože se zdálo, že je na pokraji kapitulace“*. Odpověď zněla, že *„byl tak pohlcen vedením války, že mu zbývalo málo času na plánování budoucnosti“*:

> *Vojenské detaily ho dlouho fascinovaly, zatímco ho upřímně nudily problémy, které mohly zabírat čas mírové konferenci… Premiér plýtval svou slábnoucí silou na záležitosti, které správně patřily vojákům. V mém deníku z podzimu 1942 je zaznamenáno, jak jsem hovořil se sirem Staffordem Crippsem a zjistil, že sdílí mé obavy. Chtěl, aby se premiér*

[449] Tamtéž, str. 236–245.
[450] Lord Moran, Churchill: The Struggle for Survival, 1940–1965 (Boston: Houghton Mifflin, 1966), str. 190–191. Churchillovo bezvýhradné přijetí tohoto pochybného argumentu vrhá značné pochybnosti na tvrzení Paula Addisona, Churchill on the Home Front, s. 437, že Churchill byl „vychován“ v doktrínách volného obchodu, které byly v něm „hluboce zakořeněny“. V souladu s důkazy, včetně jeho úplného odmítnutí volného obchodu od roku 1930, je spíše tvrzení, že Churchill používal nebo odmítal ekonomickou teorii tržní ekonomiky podle toho, jak to vyhovovalo jeho politickým cílům.
[451] Moran, Churchill: The Struggle for Survival, 1940–1965, str. 195–196.

soustředil na obecnou strategii války a na vysokou politiku… Nikdo nedokázal [Churchillovi] ukázat jeho chyby.[452]

Válečné zločiny diskrétně zakryté

Během války došlo k řadě událostí, které odhalují Churchillův charakter a které stojí za zmínku. Relativně méně významnou událostí byl britský útok na francouzskou flotilu v Mers-el-Kebir (Oran) u pobřeží Alžírska. Po pádu Francie Churchill požadoval, aby Francouzi předali svou flotilu Británii. Francouzi to odmítli a slíbili, že lodě potopí, než aby je nechali padnout do rukou Němců. Proti radám svých námořních důstojníků Churchill nařídil britským lodím u alžírského pobřeží zahájit palbu. Zahynulo asi 1500 francouzských námořníků. Podle jakékoli definice se jednalo o zjevný válečný zločin: neprovokovaný útok na síly spojence bez vyhlášení války. V Norimberku byli němečtí důstojníci za méně závažné činy odsouzeni k vězení. Churchill si to uvědomil, a proto ve své historii o Mers-el-Kebiru lhal a potlačil důkazy o této události v oficiálních britských dějinách války.[453] Útokem na francouzskou flotilu Churchill potvrdil svou pozici hlavního narušitele systému pravidel válčení, který se na Západě vyvíjel po staletí, a to během dvou světových válek.

Ale velkým válečným zločinem, který bude navždy spojen se jménem Churchilla, je teroristické bombardování německých měst, které nakonec stálo život asi 600 000 civilistů a zanechalo asi 800 000 těžce zraněných.[454] (Pro srovnání: německé letecké útoky si vyžádaly přibližně 70 000 britských životů. Ve skutečnosti bylo spojeneckými leteckými útoky zabito téměř stejně Francouzů jako Němci Angličanů.[455]) Plán vymyslel hlavně Churchillův přítel a

---

[452] Tamtéž, s. 193. Že alespoň duch Morgenthauova plánu nadále ovlivňoval politiku spojenců v poválečném Německu, dokládá kniha Fredy Utleyové The High Cost of Vengeance (Chicago: Henry Regnery, 1949).

[453] Lamb, Churchill as War Leader, str. 63–73. Viz také Ponting, Churchill, str. 450–544; a Hart, „The Military Strategist“, str. 210–221.

[454] „Britská posedlost těžkými bombardéry“ měla také důsledky pro válečné úsilí; vedla například k nedostatku stíhacích letadel v Singapuru. Taylor, „The Statesman“, s. 54. K celé problematice viz Stephen A. Garrett, Ethics and Airpower in World War II: The British Bombing of German Cities (New York: St. Martin's Press, 1993). Viz také Max Hastings, Bomber Command (New York: Dial Press, 1979); David Irving, The Destruction of Dresden (New York: Ballantine, 1963); a Benjamin Colby, 'Twas a Famous Victory (New Rochelle, N.Y.: Arlington House, 1974), str. 173–202. O britském využití letecké síly k „pacifikaci“ koloniálního obyvatelstva viz Charles Townshend, „Civilization and ‚Frightfulness‘: Air Control in the Middle East between the Wars“, in Warfare, Diplomacy, and Politics: Essays in Honor of A.J.P. Taylor, Chris Wrigley, ed. (Londýn: Hamish Hamilton, 1986), str. 142–162.

[455] Ponting, Churchill, s. 620.

vědecký poradce profesor Lindemann a provedl ho velitel bombardovacího letectva Arthur Harris („Bomber Harris“). Harris prohlásil: ***„V bombardovacím letectvu jsme vždy vycházeli z předpokladu, že bombardovat cokoli v Německu je lepší než nebombardovat nic.“***[456] Harris a další velitelé britského letectva se chlubili, že Británie byla průkopníkem v masivním využívání strategického bombardování. J.M. Spaight, bývalý hlavní náměstek ministra letectví, poznamenal, že zatímco Němci (a Francouzi) považovali leteckou sílu převážně za rozšíření dělostřelectva, podporu armád v poli, Britové pochopili její schopnost zničit nepřátelskou základnu. V souladu s tím vyrobili své bombardéry a zřídili Bomber Command (velitelství bombardérů).[457]

Churchill mezi troskami

Churchill bezostyšně lhal Dolní sněmovně a veřejnosti, když tvrdil, že cílem byly pouze vojenské a průmyslové objekty. Ve skutečnosti bylo cílem zabít co nejvíce civilistů – tedy provést „plošné“ nebo „kobercové“ bombardování – a tím zlomit morálku Němců a terorizovat je, aby se vzdali.[458]

Harris měl alespoň odvahu stát si za svými přesvědčeními. Vyzval vládu, aby otevřeně oznámila, že:

---

[456] Hastings, Bomber Command, s. 339. V roce 1945 Harris napsal: *„Nepovažoval bych zbývající německá města za hodnotnější než kosti jediného britského granátníka.“* Tamtéž, s. 344. Harris později napsal: *„Němci dovolili svým vojákům diktovat celou politiku Luftwaffe, která byla výslovně navržena tak, aby pomáhala armádě v rychlém postupu… Příliš pozdě si uvědomili výhodu strategického bombardování.“* Hughes, Winston Churchill: British Bulldog, s. 189.

[457] J.M. Spaight, Bombing Vindicated (Londýn: Geoffrey Bles, 1944), str. 70–71. Spaight prohlásil, že Britové by měli být hrdí na to, že *„jsme začali bombardovat cíle na německém území dříve, než Němci začali bombardovat cíle na britském území“*. Hitler byl sice připraven příležitostně použít strategické bombardování, *„nechtěl však, aby se z něj stala běžná praxe. Udělal vše pro to, aby bylo zakázáno mezinárodní dohodou.“* Tamtéž, s. 68, 60. Spaight, který psal během války, samozřejmě lhal svým čtenářům, když tvrdil, že němečtí civilisté byli britským bombardováním zabíjeni pouze náhodně.

[458] 14. února 1942 byla vydána směrnice č. 22 pro velitelství bombardovacího letectva, která stanovila, že úsilí se nyní má *„zaměřit na morálku civilního obyvatelstva nepřítele, zejména průmyslových dělníků“*. Následující den šéf leteckého štábu dodal: *„K nové směrnici o bombardování: Předpokládám, že je jasné, že cílem mají být obydlené oblasti, nikoli například loděnice nebo letecké továrny.“* Garrett, Ethics and Air Power in World War II, s. 11. Tím, že lhal o cíli bombardování a po válce se pokusil o jeho utajení, Churchill implicitně připustil, že Británie porušila pravidla války. Tamtéž, str. 36–37.

Cíl kombinované bombardovací ofenzívy … by měl být jednoznačně formulován [jako] zničení německých měst, zabití německých dělníků a narušení civilizovaného života v celém Německu.[459]

Kampaň vraždění ze vzduchu srovnala Německo se zemí. Tisíciletá městská kultura byla zničena, velká města, proslulá v análech vědy a umění, byla proměněna v hromady doutnajících trosek. Byly i vrcholné momenty: bombardování Lübecku, kdy toto starobylé hanzovní město „hořelo jako troud"; nálet tisíce bombardérů na Kolín nad Rýnem a následné nálety, které zázrakem ušetřily velkou katedrálu, ale zničily zbytek města, včetně třinácti románských kostelů; ohnivá bouře, která pohltila Hamburk a zabila asi 42 000 lidí. Není divu, že když se o tom dozvěděl civilizovaný Evropan jako Joseph Schumpeter z Harvardu, byl nucen říkat „každému, kdo ho poslouchal", že Churchill a Roosevelt ničili více než Čingischán.[460]

Nejznámějším činem bylo zničení Drážďan v únoru 1945. Podle oficiální historie Královského letectva: ***„Zničení Německa dosáhlo v té době takového rozsahu, že by mohlo vyděsit i Attilu nebo Čingischána."***[461] Drážďany, které byly hlavním městem starého království Saska, byly nepostradatelnou zastávkou na Grand Tour, barokním klenotem Evropy. Válka byla prakticky u konce, město zaplnily davy bezmocných uprchlíků prchajících před postupující Rudou armádou. Přesto byly Drážďany tři dny a tři noci, od 13. do 15. února, bombardovány. Zahynulo nejméně 30 000 lidí, možná až 135 000 nebo více [současné informované odhady mluví o 350 000 obětí – pozn. překl.]. Palác Zwinger, kostel Panny Marie (die Frauenkirche), terasa Bruhl s výhledem na Labe, kde v Turgeněvově románu Otcové a synové strávil své poslední roky strýc Pavel, Semperova opera, kde Richard Strauss dirigoval premiéru Rosenkavaliera, a prakticky vše ostatní bylo spáleno. Churchill to všechno vyvolal. Ale byl otřesen následným pobouřením. Zatímco v Georgetownu a Hollywoodu málokdo o Drážďanech slyšel, ve Stockholmu, Curychu, Vatikánu a dokonce i v Londýně mělo toto město velký význam. Co udělal náš hrdina? Poslal memorandum náčelníkům generálního štábu:

Domnívám se, že nastal okamžik, kdy by měla být přehodnocena otázka bombardování německých měst pouze za účelem zvýšení teroru, byť

[459] Tamtéž, str. 32–33.
[460] Richard Swedberg, Schumpeter: A Biography (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1991), s. 141.
[461] Garrett, Ethics and Air Power in World War II, s. 202.

pod jinými záminkami. V opačném případě se dostaneme pod kontrolu zcela zničené země… Zničení Drážďan zůstává vážnou otázkou ohledně postupu spojeneckého bombardování… Cítím potřebu přesnějšího zaměření na vojenské cíle… spíše než na pouhé akty teroru a bezdůvodného ničení, jakkoli působivé.[462]

Vojenští velitelé prokoukli Churchillův opovrženíhodný trik: když si uvědomili, že jsou podváděni, odmítli memorandum přijmout. Po válce Churchill nonšalantně popřel, že by o bombardování Drážďan věděl, a řekl: *„Myslel jsem, že to udělali Američané.“*[463]

A bombardování pokračovalo dál. 16. března byl během 20 minut Würzburg srovnán se zemí. Ještě v polovině dubna byly Berlín a Postupim znovu bombardovány, přičemž zahynulo dalších 5 000 civilistů. Nakonec bombardování ustalo; jak poznamenal Bomber Harris, v Německu už v podstatě nebyly žádné cíle, které by bylo možné bombardovat.[464] Není třeba připomínat, že Churchill podporoval atomové bombardování Hirošimy a Nagasaki, které mělo za následek smrt dalších 100 000 nebo více civilistů. Když Truman vymyslel mýtus o „500 000 zachráněných amerických životech“ díky tomu, že se vyhnul invazi na japonské ostrovy – nejvyšší vojenský odhad byl 46 000 –, Churchill jeho lež ještě překonal: atomové bomby zachránily 1 200 000 životů, včetně 1 000 000 Američanů, fantazíroval.[465]

---

[462] Hastings, Bomber Command, str. 343–344. V listopadu 1942 Churchill navrhl, aby v italské kampani *„byla všechna průmyslová centra intenzivně napadena a bylo vynaloženo veškeré úsilí, aby se stala neobyvatelnými a aby bylo obyvatelstvo terorizováno a paralyzováno“*. Ponting, Churchill, s. 614.

[463] Historikovi, který si chtěl ověřit některé podrobnosti, Churchill odpověděl: *„Na nic takového si nevzpomínám. Myslel jsem, že to udělali Američané. Obraťte se na maršála letectva Harrise.“* Rose, Churchill: The Unruly Giant, s. 338.

[464] Garrett, Ethics and Air Power in World War II, s. 21.

[465] Viz Barton J. Bernstein, „A postwar myth: 500,000 U.S. lives saved“, Bulletin of the Atomic Scientists 42, č. 6 (červen/červenec 1986): str. 38–40; a týž, „Wrong Numbers“, The Independent Monthly (červenec 1995): str. 41–44. Viz také téhož autora „Seizing the Contested Terrain of Early Nuclear History: Stimson, Conant, and Their Allies Explain the Decision to Use the Atomic Bomb“, Diplomatic History 17, č. 1 (zima 1993): str. 35–72, kde se uvádí, že hlavním motivem rané propagandistické kampaně politické elity ospravedlňující použití atomových bomb bylo zabránit obávanému ústupu amerického lidu do „izolacionismu“. Je zajímavé poznamenat, že Richard Nixon, někdy známý jako „šílený bombardér“ Indočíny, ospravedlňoval „úmyslné útoky na civilisty“ odkazem na atomové bombardování japonských měst a také na útoky na Hamburk a Drážďany. Richard M. Nixon, „Letters to the Editor“, New York Times, 15. května 1983.

Nadšení, s nímž Churchill řídil nebo tleskal ničení měst ze vzduchu, by mělo vyvolat otázky u těch, kteří ho stále považují za velkého „konzervativce“ své doby – nebo snad všech dob. Udělali by dobře, kdyby zvážili názor autentického konzervativce, jako je Erik von Kuehnelt-Leddihn, který napsal: *„Pro pana Churchilla nebyli lidé mimo Británii důležití, obětoval lidské životy, jejich blaho a svobodu se stejným elegantním pohrdáním jako jeho kolega v Bílém domě.“*[466]

1945: Temná stránka

A tak se dostáváme k roku 1945 a k věčně zářivému triumfu absolutního dobra nad absolutním zlem. Mystika tohoto roku je tak silná, že se jí dnešní mdlé sociální státy Evropy chytají při každé příležitosti, aby získaly alespoň pár tolik potřebných střípků slávy.

Temná stránka tohoto triumfu však byla téměř potlačena. Je to příběh zločinů a zvěrstev vítězů a jejich chráněnců. Vzhledem k tomu, že Winston Churchill hrál ústřední roli ve vítězství Spojenců, je to také příběh zločinů a zvěrstev, do nichž byl Churchill zapleten. Patří mezi ně nucená repatriace asi dvou milionů sovětských občanů do Sovětského svazu. Mezi nimi byly desítky tisíc lidí, kteří bojovali po boku Němců proti Stalinovi pod vedením generála Vlasova a jeho „Ruské osvobozenecké armády“. Alexander Solženicyn o tom napsal v knize Souostroví Gulag:

> *Ve své vlastní zemi jsou Roosevelt a Churchill ctěni jako ztělesnění státnické moudrosti. Pro nás, v našich rozhovorech v ruském vězení, byla jejich důsledná krátkozrakost a hloupost překvapivě zřejmá… jaký vojenský nebo politický smysl mělo, že se vzdali zkáze Stalina, když se stovky tisíc ozbrojených sovětských občanů rozhodly nevzdat se.*[467]

Nejhanebnější ze všeho bylo vydání kozáků. Nikdy nebyli sovětskými občany, protože v občanské válce bojovali proti Rudé armádě a poté emigrovali. Stalin měl pochopitelně velký zájem je dostat do rukou a Britové mu vyhověli. Solženicyn o Winstonu Churchillovi napsal:

---

[466] Erik von Kuehnelt-Leddihn, Leftism Revisited: From de Sade and Marx to Hitler and Pol Pot (Washington, D.C.: Regnery, 1990), s. 281. Tato práce obsahuje řadu bystrých pasáží o Churchillovi, např. str. 261–265, 273 a 280–281, stejně jako o Rooseveltovi.

[467] Aleksandr I. Solženicyn, The Gulag Archipelago, 1918–1956: An Experiment in Literary Investigation, překlad Thomas P. Whitney (New York: Harper and Row, 1973), 1–2, s. 259 a násl.

Předal sovětskému velení kozácký sbor čítající 90 000 mužů. Spolu s nimi předal také mnoho vozů plných starých lidí, žen a dětí... Tento velký hrdina, jehož pomníky časem pokryjí celou Anglii, nařídil, aby i oni byli vydáni smrti.[468]

„Čistka" údajných kolaborantů ve Francii byla krvavou lázní, která si vyžádala více obětí než období teroru během Velké revoluce – a to nejen mezi těmi, kteří nějakým způsobem pomáhali Němcům: zahrnovala také všechny pravicové politiky, které komunistické odbojové skupiny chtěly zlikvidovat.[469]

K tomuto seznamu je třeba přidat masakry provedené Churchillovým chráněncem Titem: desítky tisíc Chorvatů, nejen ustašovců, ale všech „třídních nepřátel" v klasickém komunistickém stylu. K tomu je třeba připočítat i vraždu asi 20 000 slovinských antikomunistických bojovníků, kterou spáchal Tito a jeho zabijácké komando. Když Titovi partyzáni řádili v Terstu, který se pokoušel obsadit v roce 1945, byly zavražděny další tisíce italských antikomunistů.[470]

Když vojska Churchillova sovětského spojence prošla střední Evropou a Balkánem, začaly hromadné deportace. Někteří členové britské vlády měli výčitky svědomí a cítili určitou odpovědnost. Churchill však o tom nechtěl ani slyšet. V lednu 1945 například poznamenal ministerstvu zahraničí: *„Proč děláme takový rozruch kolem ruských deportací Sasů [Němců] a dalších v Rumunsku? ... Nechápu, proč by Rusové měli být kritizováni za to, že 100 nebo 150 tisíc těchto lidí nutí pracovat, aby si zasloužili průchod.... Osobně se nedomnívám, že by bylo špatné, když Rusové berou Rumuny jakéhokoli původu, aby pracovali v ruských uhelných dolech."*[471] Asi 500 000 německých civilistů bylo deportováno do Sovětského svazu, aby tam pracovali, v souladu s dohodou Churchilla a Roosevelta z Jalty, že taková otrocká práce představuje vhodnou formu „reparací".[472]

---

[468] Tamtéž, str. 259–260.

[469] Sisley Huddleston, France: The Tragic Years, 1939–1947 (New York: Devin-Adair, 1955), str. 285–324.

[470] Viz například Richard West, Tito and the Rise and Fall of Yugoslavia (New York: Carroll and Graf, 1995), str. 192–193.

[471] Ponting, Churchill, s. 665.

[472] Herbert Mitzka, Zur Geschichte der Massendeportationen von Ostdeutschen in die Sowjetunion im Jahre 1945 (Einhausen: Atelier Hübner, 1986). O dalších zločinech spáchaných na německých civilistech po skončení války viz mimo jiné Heinz Nawratil, Die deutschen Nachkriegsverluste unter Vertriebenen, Gefangenen, und Verschleppten (Mnichov/Berlín: Herbig, 1986); John Sack, An Eye for an Eye (New York: Basic Books,

Nejhorší ze všeho bylo vyhnání asi 15 milionů Němců z jejich rodných zemí ve Východním a Západním Prusku, Slezsku, Pomořansku a Sudetech. Stalo se tak na základě dohod z Teheránu, kde Churchill navrhl, aby bylo Polsko „posunuto na západ“, a na základě Churchillova souhlasu s plánem českého vůdce Eduarda Beneše na „etnické čistky“ v Čechách a na Moravě. V tomto procesu zahynulo přibližně jeden a půl až dva miliony německých civilistů.[473] Jak napsal maďarský liberál Gaspar Tamas, vyhnáním Němců ze středovýchodní Evropy, *„jejichž předkové postavili naše katedrály, kláštery, univerzity a nádraží“*, byla vymazána celá starobylá kultura.[474] Ale proč by to mělo něco znamenat pro Churchillovy obdivovatele, kteří se dnes v Americe nazývají „konzervativci“?

A jako třešnička na dortu přišly norimberské procesy, parodie na spravedlnost, kterou odsoudil velký senátor Robert Taft, kde Stalinovi soudci a žalobci – ostřílení veteráni čistek z 30. let – participovali na dalším velkém divadelním procesu.[475]

V roce 1946 Churchill s rozhořčením komentoval dění ve východní Evropě: *„Od Štětína na Baltském moři po Terst na Jadranu se nad Evropou snášela železná opona.“* Goebbels popularizoval výraz „železná opona“, ale byl dostatečně přesný.

Evropský kontinent nyní ovládala jediná hegemonická mocnost. *„Jakmile byly odstraněny klapky války,“* píše John Charmley, *„Churchill začal vnímat rozsah chyby, která byla učiněna.“*[476] Ve skutečnosti Churchillovy vlastní projevy hlubokých pochybností o sobě samém podivně kontrastují s retrospektivním triumfalismem jeho obdivovatelů. Po válce řekl Robertu Boothbymu: *„Historici mají sklon posuzovat válečné ministry méně podle vítězství dosažených pod jejich vedením než podle politických výsledků, které z nich vyplynuly. Podle tohoto měřítka si nejsem jistý, zda budu považován za*

1993); a James Bacque, Verschwiegene Schuld: Die allierte Besatzungspolitik in Deutschland nach 1945, překlad Hans-Ulrich Seebohm (Berlín/Frankfurt nad Mohanem: Ullstein, 1995).

[473] Alfred de Zayas, Nemesis at Potsdam: The Anglo-Americans and the Expulsion of the Germans. Background, Execution, Consequences (Londýn: Routledge and Kegan Paul, 1977).

[474] Gaspar M. Tamas, „The Vanishing Germans“, The Spectator, 6. května 1989, s. 15.

[475] Kritika norimberských procesů je obsažena v dílech Lord Hankey, Politics, Trials, and Errors (Chicago: Henry Regnery, 1950) a F.J.P. Veale, Advance to Barbarism: The Development of Total Warfare from Sarajevo to Hiroshima (New York: Devin-Adair, 1968).

[476] Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 622.

velmi úspěšného.“[477] V předmluvě k prvnímu svazku své historie druhé světové války Churchill vysvětlil, proč ho to tak trápilo:

> *Lidská tragédie dosahuje svého vrcholu v tom, že po všech úsilích a obětech stovek milionů lidí a po vítězstvích spravedlivé věci jsme stále nenašli mír ani bezpečnost a že se nacházíme v sevření ještě horších nebezpečí, než těch, která jsme překonali.*[478]

V den vítězství v Evropě oznámil vítězství „věci svobody v každé zemi“. Svému osobnímu tajemníkovi však svěřil: *„Co bude ležet mezi bílým sněhem Ruska a bílými útesy Doveru?“*[479] Bylo trochu pozdě na to, aby se tato otázka vůbec kladla. Co si máme myslet o státníku, který po léta ignoroval skutečnost, že zánik Německa jako evropské velmoci bude mít… určité důsledky? Máme tu co do činění s dalším Bismarckem nebo Metternichem? Nebo se jedná o případ Woodrowa Wilsona redivivus – o dalšího prince bláznů?

Vzhledem k tomu, že jeho vlastní politika narušila rovnováhu sil v Evropě, měl Churchill pouze jednu možnost: trvale zapojit Ameriku do dění v Evropě. Proto se obrátil na Američany s naléhavými výzvami, včetně svého projevu o „železné oponě“ ve Fultonu v Missouri. Poté, co zničil Německo jako přirozenou protiváhu Ruska na kontinentu, byl nyní nucen pokusit se zapojit Spojené státy do další války – tentokrát studené války, která měla trvat 45 let a zásadně, a možná i nevratně, změnit Ameriku.[480]

Triumf sociálního státu

V roce 1945 se v Británii konaly všeobecné volby a Labouristická strana v nich zaznamenala drtivé vítězství. Clement Attlee a jeho kolegové převzali moc a vytvořili socialistický sociální stát. Vzhledem k válce však byla socializace Británie pravděpodobně nevyhnutelná. Byla přirozeným důsledkem válečného pocitu solidarity a kolektivistických emocí, pocitu, že válka nějakým způsobem učinila třídní strukturu a hierarchii – běžné rysy každé vyspělé společnosti – zastaralými a nemravnými. A byl tu ještě druhý faktor – britská společnost již

[477] Robert Boothy, Recollections of a Rebel (Londýn: Hutchison, 1978), str. 183–184.
[478] Churchill, The Gathering Storm, str. iv — v.
[479] Nisbet, Roosevelt and Stalin: The Failed Courtship, s. 106.
[480] Srov. Robert Higgs, „The Cold War Economy: Opportunity Costs, Ideology, and the Politics of Crisis“, Explorations in Economic History 31 (1994): str. 283–312.

byla během válečných let pod vedením samotného Churchilla do značné míry socializována. Jak napsal Ludwig von Mises:

> *Na cestě intervencionismu, kterou se vydaly nejprve Německo, poté Velká Británie a mnoho dalších evropských zemí, přijaly centrální plánování, Hindenburgův model socialismu. Je pozoruhodné, že v Německu k rozhodujícím opatřením nepřistoupili nacisté, ale ještě předtím, než se Hitler chopil moci, Bruning … a ve Velké Británii to nebyla Labouristická strana, ale konzervativní premiér Churchill.*[481]

Zatímco Churchill vedl válku, umožnil Attleemu vést různé vládní výbory pro domácí politiku a vypracovávat návrhy v oblasti zdravotnictví, nezaměstnanosti, školství atd.[482] Churchill sám již přijal hlavní plán pro sociální stát, Beveridgeovu zprávu. Jak uvedl ve svém rozhlasovém projevu:

> *Musíte mě a mé kolegy považovat za silné zastánce povinného národního pojištění pro všechny třídy a pro všechny účely od kolébky až po hrob.*[483]

Že Mises měl ve svém hodnocení Churchillovy role pravdu, naznačuje závěr W. H. Greenleafa v jeho monumentální studii o individualismu a kolektivismu v moderní Británii. Greenleaf uvádí, že to byl Churchill, kdo

> *během válečných let pověřil R. A. Butlera zlepšením vzdělávání obyvatelstva a kdo přijal a podpořil myšlenku čtyřletého plánu*

---

[481] Ludwig von Mises, Human Action (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1949), s. 855.

[482] Charmley, Churchill: The End of Glory, s. 610, 618. Srov. Peter Clarke, Liberals and Social Democrats (Cambridge: Cambridge University Press, 1978), s. 281: *„Když byla v květnu 1940 vytvořena Churchillova koalice, dala progresivismu ústřední politickou roli, která mu od roku 1914 chyběla… Lidová válka přinesla lidovou vládu, v níž měli převahu obyčejní labouristé a dobří liberálové…. Dominantním mýtem bylo odmítání appeasementu; pomohlo to nahradit viníky z Mnichova a připravilo půdu pro svržení Chamberlainova konsensu i v domácí politice. Keynes se náhle dostal do klíčové pozice v ministerstvu financí. Vlasteneckou reakci labouristů na společnou věc symbolizovala masivní přítomnost Ernesta Bevana jako ministra práce.“*

[483] Addison, „Churchill and Social Reform“, s. 73. Addison uvádí: *„Na jaře 1945 koaliční vláda připravila návrhy zákonů o komplexním sociálním pojištění, rodinných přídavcích a národní zdravotní službě.“* Jako vůdce opozice v následujících šesti letech *„v sociální politice [Churchill] neustále zpochybňoval nárok Labouristické strany na monopol v oblasti sociálních otázek a trval na tom, že zásluhy za vytvoření poválečného sociálního státu by měly být připsány válečné koalici, a nikoli Attleeho vládě.“* Pro kontrastní pohled viz Kevin Jeffreys, The Churchill Coalition and Wartime Politics, 1940–1945 (Manchester: Manchester University Press, 1991).

národního rozvoje a závazek udržet plnou zaměstnanost v poválečném období. Rovněž schválil návrhy na zavedení národního pojištění, služeb v oblasti bydlení a zdravotnictví a byl připraven přijmout rozšíření působnosti státních podniků. Právě kvůli této koaliční politice Enoch Powell hovořil o skutečné sociální revoluci, k níž došlo v letech 1942–1944. Cíle tohoto druhu byly zakotveny v prohlášení konzervativní strany o politice, které premiér vydal před volbami v roce 1945.[484]

Když se konzervativci v roce 1951 vrátili k moci, *„Churchill sestavil vládu, která byla nejméně konzervativní v historii“*.[485] Nedošlo k žádnému pokusu o omezení sociálního státu a jediným odvětvím, které bylo skutečně reprivatizováno, byla silniční nákladní doprava.[486] Churchill *„ponechal jádro práce [labouristické vlády] nedotčené“*.[487] Vítězství „konzervativců“ fungovalo podobně jako vítězství republikánů ve Spojených státech od Eisenhowera dál – sloužilo k upevnění socialismu. Churchill se dokonce zavázal napravit „nedostatky“ v sociálních programech předchozí labouristické vlády v oblasti bydlení a veřejných prací.[488] Nejzákeřnější ze všeho bylo, že nařídil svému levicovému ministrovi práce Walteru Moncktonovi, aby za každou cenu uklidnil odbory. Churchillova kapitulace před odbory, „diktovaná čistě politickou účelovostí“, připravila půdu pro bažinu v pracovních vztazích, která v Británii panovala po následující dvě desetiletí.[489]

Ve skutečnosti se však Churchill nikdy příliš nezajímal o domácí záležitosti, ani o sociální politiku, kromě toho, že mu sloužily jako prostředek k získání a udržení se ve funkci. Miloval moc a příležitosti, které mu moc poskytovala, aby mohl žít dramatický život plný bojů a nekonečných válek.

Existuje velmi lákavý způsob, jak nahlížet na Winstona Churchilla: že byl hluboce nedokonalým člověkem, který byl v kritickém okamžiku povolán, aby bojoval s jedinečně odporným zlem, a jehož samotné nedostatky přispěly k slavnému vítězství – v jistém smyslu podobně jako Merlin v C. S. Lewisově

---

[484] Greenleaf, The British Political Tradition, str. 254–255.
[485] Roberts, Eminent Churchillians, s. 258.
[486] Tamtéž, s. 254. Roberts poukazuje na to, že *„když byly v roce 1953 odsouhlaseny privatizace železáren a oceláren, fakticky byly nadále řízeny prostřednictvím Rady pro železo a ocel“*.
[487] Roy Jenkins, „Churchill: The Government of 1951–1955“, v Churchill, Blake a Louis, eds., s. 499.
[488] Addison, „Churchill and Social Reform“, s. 76.
[489] Roberts, Eminent Churchillians, str. 243–285.

velkém křesťanském románu That Hideous Strength.[490] Takový úsudek by byl podle mého názoru povrchní. Upřímné zhodnocení jeho kariéry podle mého názoru vede k jinému závěru: že Winston Churchill byl nakonec mužem krve a politikem bez zásad, jehož apoteóza slouží k narušení všech standardů poctivosti a morálky v politice a historii.

[490] C.S. Lewis, That Hideous Strength: A Modern Fairy-Tale for Grown-Ups (New York: Collier, [1946] 1965), s. 291.

Kampaň prezidenta Roosevelta za vyvolání války v Evropě

Mark Weber, 1983

V roce 1982 se konaly velké oslavy u příležitosti stého výročí narození Franklina Delana Roosevelta. S výjimkou Washingtona a Lincolna byl oslavován a veleben jako žádný jiný prezident v americké historii. Dokonce i konzervativní prezident Ronald Reagan se připojil k aplausu. Na počátku roku 1983 připomněly noviny a televizní stanice padesáté výročí Rooseveltova uvedení do úřadu četnými pochvalnými projevy.

A přesto s každým dalším rokem vychází najevo stále více nových důkazů, které jsou v rozporu s pozitivním obrazem Roosevelta, jaký vykreslují masmédia a politici.

O Rooseveltově kampani plné podvodů a přímých lží, jejímž cílem bylo přimět Spojené státy k intervenci ve druhé světové válce ještě před japonským útokem na Pearl Harbor v prosinci 1941, již bylo napsáno mnoho. Rooseveltova pomoc Británii a Sovětskému svazu v rozporu s americkou neutralitou a mezinárodním právem, jeho válečné akce proti Německu v Atlantiku ve snaze vyprovokovat německou válku proti Spojeným státům, jeho schválení rozsáhlé kampaně „špinavých triků“ proti americkým občanům britskými zpravodajskými agenty v rozporu s ústavou a jeho provokace a ultimáta proti Japonsku, které vedly k útoku na Pearl Harbor – to vše je podrobně zdokumentováno a poměrně dobře známo.[491]

Méně známý je příběh o obrovské odpovědnosti Roosevelta za vypuknutí druhé světové války. Tento esej se zaměřuje na Rooseveltovu tajnou kampaň, jejímž cílem bylo vyprovokovat válku v Evropě před vypuknutím nepřátelských akcí v září 1939. Zabývá se zejména jeho snahou vyvinout tlak na Británii, Francii a Polsko, aby v letech 1938 a 1939 vstoupily do války proti Německu.

[491] Viz například: Charles A. Beard, President Roosevelt and the Coming of the War 1941 (New Haven: Yale University Press, 1948); William Henry Chamberlin, America's Second Crusade (Chicago: Regnery, 1952, 1962); Benjamin Colby, 'Twas a Famous Victory (New Rochelle, N.Y.: Arlington House, 1979); Frederic R. Sanborn, Design for War (New York: Devin-Adair, 1951); William Stevenson, A Man Called Intrepid (New York: Ballantine Books, 1980); Charles C. Tansill, Back Door to War (Chicago: Regnery, 1952); John Toland, Infamy: Pearl Harbor and Its Aftermath (New York: Doubleday, 1982).

Franklin Roosevelt nejenže zločinně zapojil Ameriku do války, která již pohltila Evropu. Nese také před historií vážnou odpovědnost za vypuknutí nejničivější války všech dob.

Tento článek se opírá především o málo známou sbírku tajných polských dokumentů, které se dostaly do rukou Němců při dobytí Varšavy v září 1939. Tyto dokumenty jasně dokazují klíčovou roli Roosevelta při vyvolání druhé světové války. Odhalují také síly stojící za prezidentem, které tlačily na válku.

Ačkoli několik historiků citovalo věty a dokonce celé odstavce z těchto dokumentů, jejich význam nebyl plně doceněn. Domnívám se, že pro to existují tři důvody. Za prvé, po mnoho let nebyla jejich autenticita nesporně prokázána. Za druhé, kompletní sbírka dokumentů nebyla k dispozici v angličtině. A za třetí, překlad těchto dokumentů, který byl dosud k dispozici v angličtině, je nedostatečný a nepřijatelně špatný.

Když Němci koncem září 1939 obsadili Varšavu, zabavili velké množství dokumentů z polského ministerstva zahraničních věcí. V dopise z 8. dubna 1983 mi Dr. Karl Otto Braun z Mnichova sdělil, že dokumenty byly zabaveny brigádou SS pod vedením Freiherra von Kuensberga, kterého Braun osobně znal. Brigáda v překvapivém útoku obsadila centrum Varšavy ještě před pravidelnou německou armádou. Von Kuensberg řekl Braunovi, že jeho muži převzali kontrolu nad polským ministerstvem zahraničních věcí právě v okamžiku, kdy úředníci ministerstva pálili kompromitující dokumenty. Dr. Braun byl v letech 1938 až 1945 úředníkem německého ministerstva zahraničních věcí.

Německé ministerstvo zahraničí pověřilo Hanse Adolfa von Moltkeho, bývalého velvyslance Říše ve Varšavě, vedením zvláštní archivní komise, která měla prozkoumat sbírku a vytřídit dokumenty vhodné k publikování. Na konci března 1940 bylo 16 z nich vydáno v knižní podobě pod názvem Polnische Dokumente zur Vorgeschichte des Krieges. Vydání ministerstva zahraničí mělo podtitul „Německá bílá kniha č. 3“. Kniha byla okamžitě vydána v různých cizojazyčných vydáních v Berlíně a některých dalších evropských hlavních městech. Americké vydání bylo vydáno v New Yorku nakladatelstvím Howell, Soskin and Company pod názvem The German White Paper (Německá

bílá kniha). Historik C. Hartley Grattan přispěl pozoruhodně opatrnou a zdrženlivou předmluvou.[492]

Překlad dokumentů pro americké vydání Bílé knihy byl neomluvitelně špatný. Chyběly celé věty i části vět a některé pasáže byly hrubě přeloženy. H. Keith Thompson mi vysvětlil, proč tomu tak bylo, během rozhovoru dne 22. března 1983 a v dopise ze dne 13. května 1983. V Berlíně byl připraven špatný první návrh anglického překladu, který byl zaslán do Ameriky. Byl předán Georgi Sylvesterovi Viereckovi, prominentnímu pro-německému americkému publicistovi a literárnímu poradci Německé informační knihovny v New Yorku. Thompson znal Vierecka velmi dobře a působil jako jeho hlavní asistent a přepisovatel. Viereck narychlo přepracoval překlad z Berlína do čitelnější prózy, ale neměl možnost jej porovnat s původním polským textem (který stejně neuměl číst) ani s oficiální německou verzí. Při stylistických úpravách za účelem čitelnosti tak došlo k neúmyslnému zkreslení významu původních dokumentů.

Tato záležitost byla také projednána při malé večeři pro Lawrence Dennise, kterou Thompson uspořádal v Viereckově bytě v hotelu Belleclaire v New Yorku v roce 1956. Viereck vysvětlil, že byl vysoce placeným literárním poradcem německé vlády, zodpovědným za propagandistický účinek publikací, a nemohl se zabývat překladatelskou přípravou, kterou obvykle provádějí úředníci. I ten nejpečlivější překlad složitých dokumentů může zkreslit původní význam, a literární úprava to určitě udělá, řekl Viereck. Thompson s tímto názorem souhlasil.

Při přípravě anglického textu tohoto eseje jsem pečlivě prozkoumal oficiální německý překlad a různé další překlady a porovnal je s faksimile původních polských dokumentů.

Mediální senzace

Německá vláda považovala zabavené polské dokumenty za nesmírně důležité. V pátek 29. března informovalo říšské ministerstvo propagandy denní tisk důvěrně o důvodu zveřejnění těchto dokumentů:

---

[492] Saul Friedlander, Prelude to Downfall: Hitler and the United States 1939 1941 (New York: Knopf, 1967), str. 73-77; USA, Kongres, Sněmovna reprezentantů, Special Committee on Investigation of Un-American Activities in the United States (Zvláštní výbor pro vyšetřování neamerických aktivit ve Spojených státech), 1940, Dodatek, část II, str. 1054-1059.

Tyto mimořádné dokumenty, které mohou být zveřejněny počínaje prvním vydáním v sobotu, vyvolají politickou senzaci první třídy, protože ve skutečnosti dokazují míru odpovědnosti Ameriky za vypuknutí současné války. Odpovědnost Ameriky samozřejmě nesmí být zdůrazňována v komentářích; dokumenty musí mluvit samy za sebe, a mluví dost jasně.

Ministerstvo propagandy výslovně žádá, aby byl pro zveřejnění těchto dokumentů, které mají pro Říši a německý národ mimořádný význam, vyhrazen dostatečný prostor.

Důvěrně vám sdělujeme, že účelem zveřejnění těchto dokumentů je posílit americké izolacionisty a dostat Roosevelta do neudržitelné pozice, zejména s ohledem na skutečnost, že kandiduje na znovuzvolení. Není však vůbec nutné, abychom poukazovali na Rooseveltovu odpovědnost; o to se postarají jeho nepřátelé v Americe.[493]

Německé ministerstvo zahraničí zveřejnilo dokumenty v pátek 29. března 1940. V Berlíně dostali novináři z celého světa, včetně Spojených států, kopie originálních polských dokumentů a jejich překlady do němčiny. Novináři mohli sami prozkoumat originální dokumenty spolu s obrovskou hromadou dalších dokumentů z polského ministerstva zahraničí.

Zveřejnění dokumentů vyvolalo mezinárodní mediální senzaci. Americké noviny věnovaly této události velké titulní stránky a otiskly dlouhé výňatky z dokumentů. Dopad však byl mnohem menší, než německá vláda doufala.

Přední představitelé americké vlády neváhali a dokumenty okamžitě označili za nepravé. Ministr zahraničí Cordell Hull prohlásil: *„Mohu s naprostou jistotou říci, že ani já, ani žádný z mých spolupracovníků na ministerstvu zahraničí jsme nikdy neslyšeli o žádných takových rozhovorech, jaké jsou zde uváděny, a ani jim nepřikládáme sebemenší věrohodnost. Uvedené výroky v žádném případě a v žádném okamžiku neodrážejí myšlenky ani politiku americké vlády.“* William Bullitt, americký velvyslanec v Paříži, který byl v dokumentech obzvláště obviněn, prohlásil: *„Nikdy jsem nikomu neřekl výroky, které mi jsou připisovány.“* A hrabě Jerzy Potocki, polský velvyslanec ve Washingtonu, jehož důvěrné zprávy do Varšavy byly

[493] Friedlander, str. 75–76.

nejodhalující, prohlásil: *„Popírám tvrzení připisovaná mým zprávám. Nikdy jsem s velvyslancem Bullittem nevedl žádné rozhovory o účasti Ameriky ve válce.“*[494]

Tyto kategorické veřejné popření ze strany nejvyšších úředníků měly za následek, že očekávaný dopad těchto dokumentů byl téměř zcela oslaben. Je třeba si uvědomit, že to bylo několik desítek let předtím, než zkušenosti z války ve Vietnamu a aféry Watergate naučily další generaci Američanů být velmi skeptickými vůči takovým oficiálním popřením. V roce 1940 věřila drtivá většina amerického obyvatelstva svým politickým vůdcům, že jim říkají pravdu.

Koneckonců, pokud by dokumenty zveřejněné německou vládou byly skutečně autentické a pravé, znamenalo by to, že velký vůdce americké demokracie byl muž, který lhal svému vlastnímu lidu a porušoval zákony své vlastní země, zatímco německá vláda říkala pravdu. Přijmout něco takového by bylo pro jakýkoli národ velmi obtížné, ale zejména pro důvěřivou americkou veřejnost.

Komentáře z Capitol Hillu obecně odrážely oficiální stanovisko vlády. Senátor Key Pittman, demokratický předseda Výboru pro zahraniční vztahy, označil dokumenty za *„naprostou lež, jejímž cílem je vyvolat neshody ve Spojených státech“*. Senátor Claude Peper, demokrat z Floridy, prohlásil: *„Jedná se o německou propagandu, která by neměla mít na naši politiku vůbec žádný vliv.“* Jen málokdo nebyl oficiálním popřením přesvědčen. Zástupce Hamilton Fish z New Yorku, vysoký republikánský člen Výboru pro zahraniční vztahy Sněmovny reprezentantů, vyzval k vyšetřování Kongresem a v rozhlasovém projevu prohlásil: ***„Pokud by tato obvinění byla pravdivá, jednalo by se o zradu. Pokud prezident Roosevelt uzavřel tajné dohody nebo závazky se zahraničními vládami, aby nás zapojil do války, měl by být zbaven úřadu.“***[495]

Americké noviny při informování o zveřejnění dokumentů zdůrazňovaly popření na nejvyšší úrovni. Titulek v New York Times zněl: USA OZNAČUJÍ ZA FALEŠNÉ NACISTICKÉ DOKUMENTY, KTERÉ NÁS OBVIŇUJÍ Z PODNĚCOVÁNÍ VÁLKY V EVROPĚ A SLIBUJÍCÍCH, ŽE SE V PŘÍPADĚ POTŘEBY PŘIPOJÍME KE

[494] New York Times, 30. března 1940, s. 1.
[495] Tamtéž, s. 4, a 31. března 1940, s. 1.

SPOJENCŮM. Baltimore Sun uvedl titulek: NACISTICKÉ DOKUMENTY OBVIŇUJÍCÍ USA Z VÁLKY JSOU VE WASHINGTONU POPŘENY.[496]

Ačkoli byla kniha polských dokumentů označena jako „první série“, žádné další svazky již nikdy nevyšly. Německá vláda čas od času zveřejňovala další dokumenty z polských archivů. Ty byly v roce 1943 vydány v knižní podobě spolu s mnoha dalšími dokumenty, které Němci zabavili z francouzského ministerstva zahraničí a dalších evropských archivů, pod názvem Roosevelts Weg in den Krieg: Geheimdokumente zur Kriegspolitik des Praesidenten der Vereinigten Staaten [„Rooseveltova cesta do války: Tajné dokumenty o válečné politice prezidenta Spojených států“].[497]

Důležitou nezodpovězenou otázkou je: Kde se dnes nacházejí původní polské dokumenty? Pokud nebyly zničeny během válečných nepokojů, pravděpodobně se v roce 1945 dostaly do rukou Američanů nebo Sovětů. Vzhledem k nedávné politice americké vlády ohledně tajných archivních materiálů je velmi nepravděpodobné, že by byly dodnes utajeny, pokud by je získaly Spojené státy. Domnívám se, že pokud nebyly zničeny, jsou nyní buď v Moskvě, nebo ve východoněmeckém Státním archivu v Postupimi.

Je obzvláště důležité mít na paměti, že tyto tajné zprávy byly napsány polskými velvyslanci nejvyššího stupně, tedy muži, kteří sice nebyli vůbec přátelští k Německu, ale přesto rozuměli realitě evropské politiky mnohem lépe než ti, kteří tvořili politiku ve Spojených státech.

Polští velvyslanci si například uvědomovali, že za veškerou rétorikou o demokracii a lidských právech a projevy lásky k Spojeným státům Židé, kteří agitují za válku proti Německu, ve skutečnosti nedělají nic jiného, než že bezohledně prosazují své vlastní čistě sektářské zájmy. Mnoha století zkušeností s úzkým soužitím se Židy učinila Poláky mnohem více než většinu jiných národů citlivými k zvláštnímu charakteru tohoto národa.

Poláci vnímali mnichovskou dohodu z roku 1938 zcela jinak než Roosevelt a jeho okolí. Prezident ostře kritizoval mnichovskou dohodu, která dala právo na sebeurčení třem a půl milionům Němců v Československu a vyřešila tak závažnou evropskou krizi, jako hanebnou a ponižující kapitulaci před německým vydíráním. Ačkoli se polská vláda obávala německé moci,

[496] New York Times, 30. března 1940, s. 1. Baltimore Sun, 30. března 1940, s. 1.
[497] Francouzské vydání vyšlo v roce 1944 pod názvem Comment Roosevelt est Entre en Guerre.

mnichovskou dohodu podpořila, částečně proto, že v důsledku této dohody bylo malé polské území, které bylo proti vůli svých obyvatel součástí Československa, připojeno k Polsku.

Polští vyslanci pohlíželi na tvůrce americké zahraniční politiky s něčím, co se blížilo pohrdání. Prezident Roosevelt byl považován za mistra politického umění, který věděl, jak formovat americké veřejné mínění, ale velmi málo věděl o skutečném stavu věcí v Evropě. Jak zdůraznil polský velvyslanec ve Washingtonu ve svých zprávách do Varšavy, Roosevelt tlačil Ameriku do války, aby odvedl pozornost od svých neúspěchů jako prezidenta v domácí politice.

Podrobné rozebírání složitých německo-polských vztahů v letech 1933 až 1939 a důvodů německého útoku na Polsko v časných ranních hodinách prvního září 1939 přesahuje rámec tohoto článku. Je však třeba poznamenat, že Polsko odmítlo dokonce i jednání o sebeurčení německého města Danzig a etnické německé menšiny v takzvaném polském koridoru. Hitler se cítil nucen uchýlit se k ozbrojenému konfliktu v reakci na rostoucí polskou kampaň teroru a vyvlastňování proti jednomu a půl milionu etnických Němců pod polskou vládou. Podle mého názoru, pokud kdy byla nějaká vojenská akce oprávněná, pak to byla německá kampaň proti Polsku v roce 1939.

Polsko mohlo tak tvrdohlavě odmítat jednání díky osudové záruce vojenské podpory ze strany Británie – slibu, který se nakonec ukázal jako zcela bezcenný pro nešťastné Poláky. Vzhledem k bleskové rychlosti vítězné německé kampaně je dnes těžké uvěřit, že polská vláda se války s Německem nebála. Polští vůdci pošetile věřili, že německá moc je pouze iluzí. Byli přesvědčeni, že jejich vojska obsadí Berlín během několika týdnů a připojí další německá území k rozšířenému polskému státu. Je také důležité mít na paměti, že čistě lokální konflikt mezi Německem a Polskem se proměnil v celoevropský požár pouze díky britské a francouzské válce proti Německu.

Po válce soudci jmenovaní Spojenci u Mezinárodního vojenského tribunálu v Norimberku odmítli přijmout polské dokumenty jako důkazy pro německou obhajobu. Kdyby byly tyto důkazy přijaty, norimberský proces by byl méně exhibičním procesem vítězů a více skutečně nestranným mezinárodním soudem.

Autenticita bez pochybností

Nyní již není absolutně žádných pochyb o tom, že dokumenty polského ministerstva zahraničí ve Varšavě, které zveřejnila německá vláda, jsou pravé a autentické.

Charles C. Tansill, profesor americké diplomatické historie na Georgetownské univerzitě, je považoval za pravé. ***„... Měl jsem dlouhý rozhovor s M. Lipským, polským velvyslancem v Berlíně v předválečných letech, a ten mě ujistil, že dokumenty v německé bílé knize jsou autentické,“*** napsal.[498] Historik a sociolog Harry Elmer Barnes toto hodnocení potvrdil: ***„Jak profesor Tansill, tak i já jsme nezávisle na sobě ověřili naprostou pravost těchto dokumentů.“***[499] V knize America's Second Crusade William H. Chamberlin uvádí: ***„Z velmi spolehlivého zdroje jsem se dozvěděl, že Potocki, který nyní žije v Jižní Americe, potvrdil pravdivost těchto dokumentů, pokud jde o něj.“***[500]

Ještě důležitější je, že Edward Raczynski, polský velvyslanec v Londýně v letech 1934 až 1945, potvrdil pravost dokumentů ve svém deníku, který byl vydán v roce 1963 pod názvem In Allied London. Ve svém záznamu z 20. června 1940 napsal:

> ***Němci v dubnu vydali Bílou knihu obsahující dokumenty z archivů našeho ministerstva zahraničních věcí, které se skládají ze zpráv Potockého z Washingtonu, Lukasiewicze z Paříže a mých vlastních. Nevím, kde je našli, protože nám bylo řečeno, že archivy byly zničeny. Dokumenty jsou nepochybně pravé a z faksimile vyplývá, že Němci se většinou zmocnili originálů, a ne pouze kopií.***
>
> ***V této „první sérii“ dokumentů jsem našel tři zprávy z této ambasády, dvě ode mě a třetí podepsanou mnou, ale napsanou Balinským. Četl jsem je s určitými obavami, ale neobsahovaly nic, co by mohlo***

---

[498] Tansill, „The United States and the Road to War in Europe“, v Harry Elmer Barnes (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace (Caldwell, Idaho: Caxton, 1953; dotisk, New York: Greenwood, 1969 a Torrance, Kalifornie: Institute for Historical Review [doplněno], 1982), s. 184 (poznámka 292). Tansill také citoval z několika dokumentů ve své knize Back Door to War, str. 450-451.

[499] Harry Elmer Barnes, The Court Historians Versus Revisionism (N.p.: soukromý tisk, 1952), s. 10. Tato brožura je přetištěna v Barnes, Selected Revisionist Pamphlets (New York: Arno Press & The New York Times, 1972) a v Barnes, The Barnes Trilogy (Torrance, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1979).

[500] Chamberlin, s. 60.

kompromitovat mě nebo ambasádu nebo poškodit vztahy s našimi britskými hostiteli.[501]

V roce 1970 byla jejich autenticita znovu potvrzena vydáním publikace Diplomat in Paris 1936-1939. Toto důležité dílo obsahuje oficiální dokumenty a paměti Juliusze Lukasiewicze, bývalého polského velvyslance v Paříži, který je autorem několika tajných diplomatických zpráv zveřejněných německou vládou. Sbírku sestavil Waclaw Jedrzejewicz, bývalý polský diplomat a člen vlády, později emeritní profesor vysokých škol Wellesley a Ripon. Profesor Jedrzejewicz považoval dokumenty zveřejněné Němci za naprosto autentické. Z několika z nich čerpal četné citace.

Za pravost dokumentů se zaručil také pan Tyler G. Kent. Uvádí, že během svého působení na americkém velvyslanectví v Londýně v letech 1939 a 1940 viděl v archivech kopie diplomatických zpráv USA, které odpovídaly polským dokumentům a potvrzovaly jejich věrohodnost.

Dva klíčoví diplomaté

V polských dokumentech jsou často zmiňováni dva američtí diplomaté, kteří sehráli obzvláště klíčovou roli v evropské krizi v letech 1938–1939. Prvním z nich byl William C. Bullitt. Ačkoli jeho oficiální funkcí bylo velvyslanectví USA ve Francii, ve skutečnosti byl mnohem víc než jen tím. Byl Rooseveltovým „super vyslancem“ a osobním zástupcem v Evropě.

Stejně jako Roosevelt i Bullitt „vzešel z bohatých kruhů“. Narodil se do významné bankéřské rodiny ve Filadelfii, jedné z nejbohatších ve městě. Dědeček jeho matky, Jonathan Horwitz, byl německý Žid, který přišel do Spojených států z Berlína.[502] V roce 1919 byl Bullitt asistentem prezidenta Wilsona na mírové konferenci ve Versailles. Ve stejném roce ho Wilson a britský premiér Lloyd George vyslali do Ruska, aby se setkal s Leninem a určil, zda si nová bolševická vláda zaslouží uznání Spojenců. Bullitt se setkal s Leninem a dalšími sovětskými vůdci a po svém návratu naléhal na uznání nového režimu. Došlo však k rozporům s Wilsonem a Bullitt opustil diplomatickou službu. V roce 1923 se oženil s Louise Bryant Reedovou, vdovou po americkém komunistickém vůdci Johnu Reedovi. V Evropě Bullitt spolupracoval se Sigmundem Freudem na psychoanalytické biografii Wilsona.

---

[501] Edward Raczynski, In Allied London (Londýn: Weidenfeld and Nicolson, 1963), s. 51.
[502] Orville H. Bullitt (ad.), For the President: Personal and Secret (Boston: Houghton Mifflin, 1972), s. xiv [biografická předmluva]. Viz také Time, 26. října 1936, s. 24.

Když se Roosevelt v roce 1933 stal prezidentem, přivedl Bullitta zpět do diplomatického života.[503]

V listopadu 1933 vyslal Roosevelt Bullitta do Moskvy jako prvního velvyslance USA v Sovětském svazu. Jeho počáteční nadšení pro sovětský systém vystřídala hluboká nedůvěra ke Stalinovi a komunismu. V roce 1936 ho prezident převelel do Paříže. Tam působil jako Rooseveltův klíčový evropský diplomat až do roku 1940, kdy Churchillovo převzetí vedení v Británii a porážka Francie učinily jeho zvláštní roli nadbytečnou.

Na jaře 1938 byli všichni američtí vyslanci v Evropě podle interní směrnice ministerstva zahraničí podřízeni Bullittovi.[504] Vzhledem k tomu, že se situace v Evropě v roce 1939 zhoršovala, Roosevelt často telefonoval se svým zástupcem v Paříži, někdy i denně, a často mu dával přesně podrobné a přísně důvěrné pokyny, jak má vést americkou zahraniční politiku. Ani ministr zahraničí Cordell Hull nebyl zasvěcen do mnoha dopisů a komunikace mezi Bullittem a Rooseveltem.

Ve Francii, jak poznamenal New York Times, byl Bullitt *„díky své velkorysosti při pořádání večírků oslavován jako ‚velvyslanec šampaňského', ale byl mnohem víc než jen vyslancem v Paříži: byl důvěrným poradcem prezidenta Roosevelta pro evropské záležitosti a měl k němu kdykoli telefonický přístup.“*[505]

Bullitt a Roosevelt se měli rádi a v otázkách zahraniční politiky se shodovali. Oba byli aristokraté a přesvědčení internacionalisté, kteří sdíleli jasné názory na to, jak přetvořit svět, a přesvědčení, že jsou předurčeni k uskutečnění této velkolepé reorganizace.

„Mezi těmito spolupracovníky," napsal Saturday Evening Post v březnu 1939,

> *panuje úzké, srdečné přátelství a silná temperamentní spřízněnost. Je známo, že prezident se na Bullittův úsudek spoléhá natolik, že velvyslanec několikrát týdně doplňuje své zprávy zasílané poštou a telegrafem z ciziny rozhovorem přes transatlantický telefon. Kromě toho*

[503] Current Biography 1940, ed. Maxine Block (New York: H.W. Wilson, 1940), s. 122 a násl.
[504] Gisleher Wirsing, Der masslose Kontinent: Roosevelts Kampf um die Weltherrschaft (Jena: E. Diederichs, 1942), s. 224.
[505] Nekrolog Bullitta v New York Times, 16. února 1967, s. 44.

se Bullitt několikrát ročně vrací do Spojených států, aby se zúčastnil porad v Bílém domě, k nelibosti ministerstva zahraničí, které ho považuje za primadonu.

V celém seznamu ministerstva zahraničí by prezident nenašel poradce, který by tak dobře reagoval na jeho šampaňskou osobnost jako Bullitt. Oba muži, narození patricijové, mají stejné základní nadšení pro přetváření společnosti ...[506]

V Evropě Bullitt mluvil hlasem a autoritou samotného prezidenta Roosevelta.

Druhým nejvýznamnějším americkým diplomatem v Evropě byl Joseph P. Kennedy, Rooseveltův velvyslanec u dvora sv. Jakuba. Stejně jako Bullitt byl i on bohatým bankéřem. Ale tento bostonský katolík irského původu byl jinak velmi odlišný typ člověka. Roosevelt poslal Kennedyho, významnou osobnost Demokratické strany a otce budoucího prezidenta, do Británie z čistě politických důvodů. Roosevelt Kennedyho neměl rád a nedůvěřoval mu, a tento pocit se ještě prohloubil, když se Kennedy stále vehementněji stavěl proti válečné politice prezidenta. Kennedy navíc pohrdal svým protějškem v Paříži. V dopise své ženě napsal: *„Občas mluvím s Bullittem. Je ještě více pomatený než kdy jindy. Jeho úsudek je žalostný a obávám se jeho vlivu na F.D.R., protože v mnoha věcech mají stejné názory.“*[507]

Dokumenty

Zde jsou nyní rozsáhlé výňatky z polských dokumentů samotných. Jsou uvedeny v chronologickém pořadí. Jsou pozoruhodně srozumitelné pro diplomatické zprávy a výmluvně hovoří samy za sebe.

9. února 1938 podal polský velvyslanec ve Washingtonu, hrabě Jerzy Potocki, zprávu ministru zahraničí ve Varšavě o roli Židů při tvorbě americké zahraniční politiky:

---

[506] Jack Alexander, „He Rose From the Rich“, Saturday Evening Post, 11. března 1939, s. 6. (Viz také pokračování v čísle z 18. března 1939.) Bullittovy veřejné názory na evropskou scénu a na to, jaký by měl být postoj Ameriky k ní, lze najít v jeho Report to the American People (Boston: Houghton Mifflin [Cambridge: Riverside Press], 1940), textu projevu, který pronesl s požehnáním prezidenta pod záštitou Americké filozofické společnosti v Independence Hall ve Filadelfii krátce po pádu Francie. Co se týče čisté, přehnané ostrosti a emocionální hysterie, tato protiněmecká polemika byla těžko překonatelná, i přes podobné sklony mnoha dalších intervencionistů ve vládě a tisku v té době.

[507] Michael R. Beschloss, Kennedy and Roosevelt (New York: Norton, 1980), s. 203-204.

Tlak Židů na prezidenta Roosevelta a ministerstvo zahraničí je stále silnější …

… Židé jsou v současné době hlavními strůjci válečné psychózy, která by mohla uvrhnout celý svět do války a způsobit všeobecnou katastrofu. Tato nálada je stále zřetelnější.

Ve své definici demokratických států Židé rovněž způsobili skutečný chaos: smíchali dohromady myšlenku demokracie a komunismu a především vztyčili prapor hořící nenávisti proti nacismu.

Tato nenávist se stala šílenstvím. Je šířena všude a všemi prostředky: v divadlech, v kinech a v tisku. Němci jsou vykreslováni jako národ žijící pod nadvládou arogantního Hitlera, který chce dobýt celý svět a utopit celé lidstvo v moři krve.

V rozhovorech s představiteli židovského tisku jsem se opakovaně setkal s neúprosným a přesvědčeným názorem, že válka je nevyhnutelná. Toto mezinárodní židovstvo využívá všech prostředků propagandy, aby se postavilo proti jakékoli tendenci k jakémukoli sblížení a porozumění mezi národy. Tímto způsobem se ve veřejném mínění zde neustále, ale jistě šíří přesvědčení, že Němci a jejich satelity v podobě fašismu jsou nepřátelé, které musí „demokratický svět" pokořit.

21. listopadu 1938 poslal velvyslanec Potocki do Varšavy zprávu, ve které podrobně popsal rozhovor mezi ním a Bullittem, který se náhodou vrátil do Washingtonu:

Předevčírem jsem měl dlouhý rozhovor s velvyslancem Bullittem, který je zde na dovolené. Nejprve poznamenal, že mezi ním a [polským] velvyslancem Lukasiewiczem v Paříži panují přátelské vztahy a že si jeho společnost velmi užívá.

Jelikož Bullitt pravidelně informuje prezidenta Roosevelta o mezinárodní situaci v Evropě, a zejména o Rusku, prezident Roosevelt a ministerstvo zahraničí věnují jeho zprávám velkou pozornost. Bullitt hovoří energicky a zajímavě. Jeho reakce na události v Evropě však připomíná spíše názor novináře než politika …

O Německu a kancléři Hitlerovi hovořil s velkou vehemencí a silnou nenávistí. Řekl, že pouze síla a nakonec válka mohou ukončit šílený budoucí německý expanzionismus.

Na mou otázku, jak si představuje tuto nadcházející válku, odpověděl, že především Spojené státy, Francie a Anglie se musí masivně přezbrojit, aby byly schopny čelit německé moci.

Teprve tehdy, až nastane správný okamžik, prohlásil Bullitt dále, bude člověk připraven k finálnímu rozhodnutí. Zeptal jsem se ho, jakým způsobem by mohl vzniknout konflikt, protože Německo pravděpodobně nezaútočí jako první na Anglii a Francii. Prostě jsem v celé této kombinaci neviděl spojitost.

Bullitt odpověděl, že demokratické země potřebují ještě dva roky, než budou plně vyzbrojeny. Mezitím by Německo pravděpodobně pokročilo ve své expanzi směrem na východ. Demokratické země by si přály, aby ozbrojený konflikt vypukl tam, na východě, mezi Německou říší a Ruskem. Jelikož potenciální síla Sovětského svazu není dosud známa, mohlo by se stát, že by se Německo příliš vzdálilo od své základny a bylo by odsouzeno k dlouhé a oslabující válce. Teprve tehdy by demokratické země zaútočily na Německo, prohlásil Bullitt, a donutily ho kapitulovat.

Na mou otázku, zda by se Spojené státy takové války zúčastnily, odpověděl: „Nepochybně ano, ale až poté, co by se do ní pustily Velká Británie a Francie!“ Nálada ve Spojených státech vůči nacismu a hitlerismu je tak silná, že mezi Američany dnes panuje psychóza podobná té, která panovala před vyhlášením války Německu v roce 1917.

Bullitt nepůsobil dojmem, že by byl o situaci ve východní Evropě příliš dobře informován, a jeho konverzace byla spíše povrchní.

Zpráva velvyslance Potockého z Washingtonu ze dne 9. ledna 1939 se z velké části zabývala výročním projevem prezidenta Roosevelta před Kongresem:

Prezident Roosevelt vychází z předpokladu, že diktátorské vlády, především Německo a Japonsko, rozumějí pouze politice síly. Proto se rozhodl reagovat na jakékoli budoucí útoky stejnou měrou. To dokazují nejnovější opatření Spojených států.

Americká veřejnost je vystavena stále alarmující propagandě, která je pod židovským vlivem a neustále vyvolává strašáka nebezpečí války. Z tohoto důvodu Američané ve srovnání s loňským rokem výrazně změnili své názory na problémy zahraniční politiky.

Ze všech dokumentů v této sbírce je nejvýznamnější pravděpodobně tajná zpráva velvyslance Potockého ze dne 12. ledna 1939, která se zabývala vnitřní situací ve Spojených státech. Tato zpráva je zde uvedena v plném znění:

Ve Spojených státech nyní převládá nenávist k fašismu a především ke kancléři Hitlerovi a všemu, co souvisí s nacionálním socialismem. Propaganda je převážně v rukou Židů, kteří téměř stoprocentně ovládají rozhlas, film, denní a periodický tisk. Tato propaganda je sice nesmírně hrubá a představuje Německo co nejčerněji - především je zde využíváno náboženské pronásledování a koncentrační tábory -, nicméně je nesmírně účinná, protože zdejší veřejnost je naprosto neinformovaná a o situaci v Evropě nic neví.

V současné době většina Američanů považuje kancléře Hitlera a nacionální socialismus za největší zlo a největší nebezpečí, které hrozí světu. Zdejší situace poskytuje vynikající platformu pro řečníky všeho druhu, pro emigranty z Německa a Československa, kteří mnoha slovy a nejrůznějšími pomluvami podněcují veřejnost. Chválí americkou svobodu, kterou staví do kontrastu s totalitními státy.

Je zajímavé, že v této mimořádně dobře naplánované kampani, která je vedena především proti nacionálnímu socialismu, je sovětské Rusko téměř zcela vyřazeno. Sovětské Rusko, pokud je vůbec zmíněno, je zmíněno přátelsky a věci jsou prezentovány tak, aby se zdálo, že Sovětský svaz spolupracuje s blokem demokratických států. Díky chytré propagandě jsou sympatie americké veřejnosti zcela na straně Rudé bolesti.

Tato propaganda, tato válečná psychóza je uměle vytvářena. Američanům se namlouvá, že mír v Evropě visí jen na vlásku a že válka je nevyhnutelná. Současně je americkému lidu jednoznačně sdělováno, že v případě světové války se musí Amerika také aktivně zapojit, aby ve světě hájila hesla svobody a demokracie. Prezident Roosevelt byl prvním, kdo vyjádřil nenávist vůči fašismu. Sloužil tím dvojímu účelu; za prvé chtěl odvést pozornost amerického lidu od těžkých a složitých

domácích problémů, zejména od problému boje mezi kapitálem a prací. Za druhé chtěl vyvoláním válečné psychózy a šířením zvěstí o nebezpečí hrozícím Evropě přimět americký lid k přijetí obrovského programu zbrojení, který daleko přesahuje obranné požadavky Spojených států.

K prvnímu bodu je třeba říci, že vnitřní situace na trhu práce se neustále zhoršuje. Nezaměstnaných je dnes již 12 milionů. Federální a státní výdaje se denně zvyšují. Jistý klid v zemi udržují pouze obrovské částky jdoucí do miliard, které státní pokladna vynakládá na nouzové projekty v oblasti pracovních sil. Zatím dochází pouze k obvyklým stávkám a místním nepokojům. Jak dlouho se však tato vládní podpora udrží, lze dnes jen těžko předvídat. Vzrušení a rozhořčení veřejného mínění a vážný konflikt mezi soukromými podniky a obrovskými trusty na jedné straně a s dělníky na straně druhé udělaly Rooseveltovi mnoho nepřátel a způsobují mu mnoho bezesných nocí.

K druhému bodu mohu jen říci, že prezident Roosevelt jako chytrý politický hráč a znalec americké mentality rychle odvedl pozornost veřejnosti od domácí situace, aby ji upoutal na zahraniční politiku. Způsob, jak toho dosáhnout, byl jednoduchý. Bylo třeba na jedné straně vystupňovat hrozbu války, která visela nad světem kvůli kancléři Hitlerovi, a na druhé straně vytvářet strašidlo tím, že se mluvilo o útoku totalitních států na Spojené státy. Mnichovský pakt přišel prezidentu Rooseveltovi jako dar z nebes. Označil jej za kapitulaci Francie a Anglie před válečnickým německým militarismem. Jak zde bylo řečeno: Hitler donutil Chamberlaina pod výhružkou použití zbraně. Proto Francie a Anglie neměly na výběr a musely uzavřít potupný mír.

Převládající nenávist vůči všemu, co jakkoli souvisí s německým nacionálním socialismem, je dále podněcována brutálním postojem vůči Židům v Německu a problémem emigrace. Na této akci se podíleli židovští intelektuálové; například Bernard Baruch, guvernér státu New York Lehman, nově jmenovaný soudce Nejvyššího soudu Felix Frankfurter, ministr financí Morgenthau a další, kteří jsou osobními přáteli Roosevelta. Chtějí, aby se prezident stal zastáncem lidských práv, svobody vyznání a slova a mužem, který bude v budoucnu trestat potížisty. Tyto skupiny, lidé, kteří se chtějí vydávat za představitele „amerikanismu“ a „obránce demokracie“, jsou v posledku spojeni nepřerušitelnými vazbami s mezinárodním židovstvem.

Pro tuto židovskou internacionálu, která se stará především o zájmy své rasy, bylo umístění prezidenta Spojených států na tento „ideální“ post ochránce lidských práv chytrým tahem. Tímto způsobem vytvořili na této polokouli nebezpečné ohnisko nenávisti a nepřátelství a rozdělili svět na dva nepřátelské tábory. Celá záležitost je vypracována mistrovským způsobem.

Roosevelt si vynucuje základy pro vitalizaci americké zahraniční politiky a současně si obstarává obrovské rezervy pro nadcházející válku, o kterou Židé vědomě usilují. Pokud jde o domácí politiku, je nesmírně výhodné odvádět pozornost veřejnosti od antisemitismu, který ve Spojených státech stále sílí, a mluvit o nutnosti bránit víru a svobodu jednotlivce před náporem fašismu.

16. ledna 1939 podal polský velvyslanec Potocki varšavskému ministerstvu zahraničí zprávu o dalším dlouhém rozhovoru, který vedl s Rooseveltovým osobním vyslancem Williamem Bullittem:

Předevčírem jsem měl delší rozhovor s velvyslancem Bullittem na velvyslanectví, kde mě navštívil. Bullitt odjíždí 21. tohoto měsíce do Paříže, odkud byl téměř tři měsíce pryč. Odplouvá s celým „kufrem“ plným pokynů, rozhovorů a směrnic od prezidenta Roosevelta, ministerstva zahraničí a senátorů, kteří patří do výboru pro zahraniční věci.

Při rozhovoru s Bullittem jsem měl dojem, že od prezidenta Roosevelta dostal velmi přesnou definici postoje Spojených států k současné evropské krizi. Tento materiál předloží na Quai d'Orsay [francouzském ministerstvu zahraničí] a využije jej při jednáních s evropskými státníky. Obsah těchto pokynů, jak mi je Bullitt vysvětlil během půlhodinového rozhovoru, byl následující:

1) vitální zahraniční politika pod vedením prezidenta Roosevelta tvrdě a jednoznačně odsuzuje totalitní země.

2) Příprava Spojených států na válku na moři, na zemi i ve vzduchu, která bude probíhat zrychleným tempem a spotřebuje kolosální částku 1 250 milionů dolarů.

3) Rozhodné stanovisko prezidenta, že Francie a Velká Británie musí skoncovat s jakýmkoli kompromisem s totalitními zeměmi. Nesmí se pouštět do žádných diskusí směřujících k jakýmkoli územním změnám.

4) Mají morální záruku, že Spojené státy opustí politiku izolace a budou připraveny v případě války aktivně zasáhnout na straně Británie a Francie. Amerika je připravena dát jim k dispozici celé své peněžní a surovinové bohatství.

Polský velvyslanec v Paříži Juliusz (Jules) Lukasiewicz zaslal na začátku února 1939 ministerstvu zahraničí ve Varšavě přísně tajnou zprávu, ve které nastínil politiku USA vůči Evropě, jak mu ji vysvětlil William Bullitt:

Před týdnem se do Paříže vrátil velvyslanec Spojených států W. Bullitt, který strávil tři měsíce na dovolené v Americe. Mezitím jsem s ním vedl dva rozhovory, které mi umožňují informovat pana ministra o jeho názorech na situaci v Evropě a podat přehled o politice Washingtonu.....

Mezinárodní situace je oficiálními kruhy považována za mimořádně vážnou a hrozící ozbrojeným konfliktem. Kompetentní kruhy jsou toho názoru, že pokud by vypukla válka mezi Británií a Francií na jedné straně a Německem a Itálií na straně druhé a Británie a Francie by byly poraženy, Němci by se stali nebezpečnými pro reálné zájmy Spojených států na americkém kontinentu. Z tohoto důvodu lze hned od počátku předpokládat účast Spojených států ve válce na straně Francie a Británie, samozřejmě až po uplynutí určité doby od začátku války. Velvyslanec Bullitt to vyjádřil následovně: ‚Pokud by válka vypukla, určitě se jí nezúčastníme hned na začátku, ale ukončíme ji.'

7. března 1939 zaslal velvyslanec Potocki své vládě ve Varšavě mimořádně jasnou a bystrou zprávu o Rooseveltově zahraniční politice. Tento dokument byl poprvé zveřejněn, když jej přední německé noviny otiskly v německém překladu spolu s faksimile první stránky polského originálu ve svých vydáních z 28. října 1940. Hlavní noviny nacionálněsocialistické strany, Voelkischer Beobachter, zveřejnily velvyslancovu zprávu s touto poznámkou:

Samotný dokument nepotřebuje žádný komentář. Nevíme a ani nás nezajímá, zda je vnitřní situace v Americe, jak ji popisuje polský diplomat, správná v každém detailu. O tom musí rozhodnout pouze americký lid. Ale v zájmu historické pravdy je pro nás důležité ukázat, že válečné aktivity americké diplomacie, zejména v Evropě, jsou tímto dokumentem opět odhaleny a prokázány. Stále zůstává tajemstvím, kdo a z jakých pohnutek vedl americkou diplomacii k tomuto postupu. V každém případě byly výsledky katastrofální jak pro Evropu, tak pro Ameriku. Evropa se ocitla ve válce a Amerika si vysloužila nepřátelství

velkých národů, které normálně nemají s americkým lidem žádné spory, ba dokonce s ním nebyly v konfliktu, ale po generace žily jako přátelé a chtějí jimi zůstat.

Tato zpráva nebyla součástí polských dokumentů, které byly zveřejněny v březnu 1940 a publikovány jako součást „Německé bílé knihy č. 3“ (neboli Německé bílé knihy). Byla však publikována v roce 1943 jako součást sbírky s názvem „Roosevelt's Way Into War“ (Roosevelts Weg in den Krieg - Rooseveltova cesta do války). Pokud vím, jedná se o první anglický překlad, který kdy vyšel. Tajná zpráva velvyslance Potockého ze dne 7. března 1939 je zde uvedena v plném znění:

Zahraniční politika Spojených států se v současnosti týká nejen vlády, ale i celé americké veřejnosti. Nejdůležitějšími prvky jsou veřejná prohlášení prezidenta Roosevelta. Téměř v každém svém veřejném projevu více či méně explicitně poukazuje na nutnost aktivizace zahraniční politiky proti chaosu názorů a ideologií v Evropě. Tato prohlášení jsou přebírána tiskem a následně chytře filtrována do myslí průměrných Američanů tak, aby posílila jejich již vytvořené názory. Neustále se opakuje stejné téma, totiž nebezpečí války v Evropě a záchrana demokracií před zaplavením nepřátelským fašismem. Ve všech těchto veřejných prohlášeních se obvykle objevuje pouze jediné téma, a to nebezpečí ze strany nacismu a nacistického Německa pro světový mír.

V důsledku těchto projevů je veřejnost vyzývána, aby podpořila zbrojení a vynakládání obrovských částek na námořnictvo a letectvo. Nepochybná myšlenka, která za tím stojí, je, že v případě ozbrojeného konfliktu nemohou Spojené státy zůstat stranou, ale musí se aktivně účastnit plánovaných manévrů. V důsledku účinných projevů prezidenta Roosevelta, které jsou podporovány tiskem, je dnes americká veřejnost svědomitě manipulována k nenávisti ke všemu, co zavání totalitou a fašismem. Je však zajímavé, že do toho všeho není zahrnut SSSR. Americká veřejnost považuje Rusko spíše za součást tábora demokratických států. Tak tomu bylo i v době španělské občanské války, kdy byli tzv. loajalisté považováni za obránce demokratické myšlenky.

Ministerstvo zahraničí funguje bez větší pozornosti, i když je známo, že ministr zahraničí [Cordell] Hull a prezident Roosevelt přísahají věrnost

stejným myšlenkám. Hull však projevuje větší rezervovanost než Roosevelt a rád rozlišuje mezi nacismem a kancléřem Hitlerem na jedné straně a německým národem na straně druhé. Tuto formu diktátorské vlády považuje za dočasné „nutné zlo“. Naproti tomu ministerstvo zahraničí se neuvěřitelně zajímá o SSSR a jeho vnitřní situaci a otevřeně se znepokojuje jeho slabostmi a úpadkem. Hlavním důvodem zájmu Spojených států o Rusy je situace na Dálném východě. Současná vláda by byla ráda, kdyby z konfliktu s Japonskem vyšla jako vítěz Rudá armáda. Proto jsou sympatie vlády jednoznačně na straně Číny, která nedávno obdržela značnou finanční pomoc ve výši 25 milionů dolarů.

Veškeré informace z diplomatických úřadů i od zvláštních vyslanců prezidenta, kteří působí jako velvyslanci Spojených států, jsou pečlivě sledovány. Prezident často povolává své zahraniční zástupce do Washingtonu, aby si s nimi osobně vyměnil názory a předal jim zvláštní informace a pokyny. Příjezd vyslanců a velvyslanců je vždy zahalen tajemstvím a o výsledcích jejich návštěv se v tisku objevuje jen velmi málo informací. Také ministerstvo zahraničí dbá na to, aby o průběhu těchto rozhovorů neposkytovalo žádné informace.

Praktický způsob, jakým prezident provádí zahraniční politiku, je nejúčinnější. Dává osobní pokyny svým zástupcům v zahraničí, z nichž většina jsou jeho osobní přátelé. Tímto způsobem jsou Spojené státy vedeny nebezpečnou cestou ve světové politice s jasným záměrem opustit pohodlnou politiku izolace. Prezident považuje zahraniční politiku své země za prostředek k uspokojení svých osobních ambicí. Pozorně a rád naslouchá své ozvěně v ostatních hlavních městech světa. Ve vnitřní i zahraniční politice je Kongres Spojených států jediným objektem, který stojí prezidentovi a jeho vládě v cestě k rychlému a ambicióznímu provedení jeho rozhodnutí. Před sto padesáti lety dala Ústava Spojených států amerických nejvyšší výsady americkému parlamentu, který může kritizovat nebo odmítnout zákon Bílého domu.

Zahraniční politika prezidenta Roosevelta se v poslední době stala předmětem intenzivních diskusí v dolní komoře parlamentu a v Senátu, což vyvolalo vzrušení. Takzvaní izolacionisté, jichž je v obou komorách mnoho, vystoupili ostře proti prezidentovi. Poslanci a senátoři se

rozčilovali zejména nad prezidentovými výroky, které byly zveřejněny v tisku a v nichž řekl, že hranice Spojených států leží na Rýně. Prezident Roosevelt je však vynikající politický hráč a zcela chápe sílu amerického parlamentu. Má tam své lidi a ví, jak v pravou chvíli z nepříjemné situace vycouvat.

Velmi inteligentně a chytře spojuje otázku zahraniční politiky s otázkami amerického zbrojení. Zdůrazňuje zejména nutnost vydávat obrovské částky na udržení obranného míru. Výslovně říká, že Spojené státy nezbrojí proto, aby v případě války zasáhly nebo šly na pomoc Anglii či Francii, ale kvůli potřebě ukázat sílu a vojenskou připravenost v případě ozbrojeného konfliktu v Evropě. Podle jeho názoru se tento konflikt stále více vyostřuje a je zcela nevyhnutelný.

Vzhledem k tomu, že tato záležitost je předložena tímto způsobem, nemají komory Kongresu důvod k námitkám. Naopak, sněmovny přijaly zbrojní program v hodnotě více než 1 miliardy dolarů. USD (běžný rozpočet činí 550 mil. USD, mimořádný 552 mil. USD). Pod pláštíkem politiky vyzbrojování však FDR nadále prosazuje svou zahraniční politiku, která neoficiálně ukazuje světu, že v případě války Spojené státy nastoupí na stranu demokratických států s veškerou vojenskou a finanční silou.

Závěrem lze říci, že technická a morální příprava Američanů na účast ve válce - pokud by v Evropě vypukla - rychle pokračuje. Zdá se, že Spojené státy přijdou Francii a Velké Británii na pomoc se všemi svými zdroji hned od počátku. Znám však americkou veřejnost a zástupce a senátory, kteří všichni mají rozhodující slovo, a jsem toho názoru, že možnost, že Amerika vstoupí do války jako v roce 1917, není velká. Je to proto, že většina států na Středozápadě a Západě, kde převažuje venkovský živel, se chce za každou cenu vyhnout zapojení do evropských sporů. Pamatují si vyhlášení Versailleské smlouvy a známou frázi, že válka měla zachránit svět pro demokracii. Ani Versailleská smlouva, ani toto heslo však Spojené státy s touto válkou nesmiřují. Pro miliony lidí zůstala jen hořká pachuť kvůli nezaplaceným miliardám, které evropské státy Americe stále dluží.

Juliusz Lukasiewicz, polský velvyslanec ve Francii, podal 29. března 1939 Varšavě zprávu o dalších rozhovorech s americkým vyslancem Bullittem v Paříži. Lukasiewicz hovořil o Rooseveltových snahách přimět Polsko i

Británii, aby zaujaly vůči Německu naprosto nekompromisní postoj, a to i přes silné mírové nálady. Zpráva končí těmito slovy:

> *… Považuji za svou povinnost vás o všem výše uvedeném informovat, protože se domnívám, že spolupráce s velvyslancem Bullittem v tak obtížné a složité době může být pro nás užitečná. V každém případě je naprosto jisté, že zcela souhlasí s naším názorem a je připraven k co nejširší přátelské spolupráci.*
>
> *Abych posílil úsilí amerického velvyslance v Londýně [Josepha Kennedyho], upozornil jsem velvyslance Bullitta na skutečnost, že není vyloučeno, že Britové budou k úsilí Spojených států přistupovat s dobře skrývaným pohrdáním. Odpověděl, že mám pravděpodobně pravdu, ale že Spojené státy mají přesto k dispozici prostředky, jak na Anglii skutečně vyvinout tlak. Vážně by zvážil mobilizaci těchto prostředků.*

Polský velvyslanec v Londýně, hrabě Edward Raczynski, podal 29. března 1939 Varšavě zprávu o pokračující evropské krizi a o rozhovoru, který vedl se svým americkým protějškem, velvyslancem Josephem Kennedym. Kennedyho poznámky adresované Raczynskému potvrdily Bullittovu pověst v diplomatických kruzích jako nerozvážného žvanila:

> *Zeptal jsem se pana Kennedyho přímo na konferenci, kterou měl nedávno s [britským premiérem] panem Chamberlainem ohledně Polska. Kennedy byl překvapen a kategoricky prohlásil, že k rozhovoru takového významu nikdy nedošlo. Zároveň však, čímž do jisté míry popřel své vlastní tvrzení, vyjádřil Kennedy nelibost a překvapení nad tím, že jeho kolegové v Paříži a Varšavě [William Bullitt a Anthony Biddle], „kteří nejsou jako on v pozici, aby si mohli udělat jasný obraz o situaci v Anglii“, hovoří o tomto rozhovoru tak otevřeně.*
>
> *Pan Kennedy, který mi dal najevo, že jeho názory vycházejí z řady rozhovorů s nejvýznamnějšími autoritami zde, prohlásil, že je přesvědčen, že pokud by se Polsko rozhodlo pro ozbrojený odpor proti Německu, zejména s ohledem na Danzig, Anglie by se k němu připojila.*
>
> Tímto končí výňatky z polských zpráv.

Cesta k válce

Ačkoli samotné polské dokumenty jsou přesvědčivým důkazem Rooseveltovy zrádné kampaně za vyvolání světové války, pro budoucí generace je štěstím,

že existuje značné množství nezvratných doplňujících důkazů, které potvrzují spiknutí zaznamenané v depeších do Varšavy.

Tajná politika byla potvrzena po válce zveřejněním důvěrné diplomatické zprávy britského velvyslance ve Washingtonu, sira Ronalda Lindsaye. Během svých tří let služby ve Washingtonu si tento zkušený diplomat vytvořil o amerických vůdcích nízké mínění. Roosevelta považoval za přívětivého a snadno ovlivnitelného člověka bez většího významu a varoval britské ministerstvo zahraničí, aby Williamu Bullittovi nesdělovalo nic, co by mu nevadilo číst později v amerických novinách.[508]

19. září 1938, tedy rok před vypuknutím války v Evropě, pozval Roosevelt Lindsaye na velmi tajnou schůzku do Bílého domu. Na začátku jejich dlouhého rozhovoru Roosevelt podle Lindsayovy důvěrné zprávy zaslané do Londýna *„zdůraznil nutnost absolutní mlčenlivosti. Nikdo nesmí vědět, že jsem se s ním setkal, a on sám o tomto rozhovoru nikomu neřekne. Domnívám se, že ani ministerstvu zahraničí.“* Oba diskutovali o některých vedlejších záležitostech, než Roosevelt přešel k hlavnímu bodu schůzky. *„Toto je velmi tajná část jeho sdělení a nikdo se nesmí dozvědět, že vůbec něco naznačil.“* Prezident řekl velvyslanci, že pokud by se zpráva o tomto rozhovoru někdy dostala na veřejnost, mohlo by to znamenat jeho odvolání z funkce. A není divu. Roosevelt navrhl cynický, drzý, ale pošetilý plán, jak porušit ústavu Spojených států a oklamat americký lid.

Prezident prohlásil, že pokud se Británie a Francie *„ocitnou v situaci, kdy budou nuceny vstoupit do války“* proti Německu, Spojené státy se nakonec také připojí. To však bude vyžadovat chytré manévrování. Británie a Francie by měly uvalit na Německo úplnou blokádu, aniž by mu skutečně vyhlásily válku, a donutit ostatní státy (včetně neutrálních) k jejímu dodržování. To by jistě vyvolalo nějakou formu německé vojenské reakce, ale také by to Británii a Francii zbavilo nutnosti skutečně vyhlásit válku. Z propagandistických důvodů *„musí být blokáda založena na nejvznešenějších humanitárních důvodech a na touze vést nepřátelské akce s minimem utrpení a co nejmenšími ztrátami na životech a majetku, a přesto nepřítele přivést na kolena“*. Roosevelt připustil, že by to znamenalo letecké bombardování, ale

[508] Robert Dallek, Franklin D. Roosevelt and American Foreign Policy 1932-1945 (New York: Oxford University Press, 1979), s. 31. Viz také str. 164–165.

„bombardování ze vzduchu nebylo metodou nepřátelských akcí, která způsobovala opravdu velké ztráty na životech“.

Důležité bylo ***„nazvat to obrannými opatřeními nebo čímkoli jiným, co by bylo přijatelné, ale vyhnout se skutečnému vyhlášení války“***. Roosevelt věřil, že tímto způsobem přesvědčí americký lid, aby podpořil válku proti Německu, včetně dodávek zbraní do Británie a Francie, tím, že bude trvat na tom, že Spojené státy jsou v tomto nevyhlášeném konfliktu technicky stále neutrální. ***„Tento způsob vedení války pomocí blokády by podle jeho [Rooseveltova] názoru získal souhlas Spojených států, pokud by byl silně zdůrazněn jeho humanitární účel,“*** uvedl Lindsay.[509]

Americký velvyslanec v Itálii William Phillips ve svých poválečných pamětech přiznal, že Rooseveltova administrativa se již koncem roku 1938 zavázala vstoupit do války na straně Británie a Francie. *„Při této a mnoha dalších příležitostech,“* napsal Phillips, ***„jsem mu [hraběti Cianovi, italskému ministru zahraničí] chtěl upřímně říct, že v případě války v Evropě se Spojené státy nepochybně zapojí na straně Spojenců. Ale vzhledem k mé oficiální pozici jsem nemohl takové prohlášení učinit bez pokynů z Washingtonu, které jsem nikdy nedostal.“***[510]

Carl J. Burckhardt, vysoký komisař Společnosti národů v Danzigu, ve svých poválečných pamětech popsal pozoruhodný rozhovor, který vedl na konci roku 1938 s Anthonym Drexelem Biddlem, americkým velvyslancem v Polsku. Biddle byl bohatý bankéř s úzkými vazbami na finanční impérium Morganů. Byl přesvědčeným internacionalistou, ideologickým spolupracovníkem prezidenta Roosevelta a dobrým přítelem Williama Bullitta. Burckhardt, švýcarský profesor, působil jako vysoký komisař v letech 1937 až 1939.

Devět měsíců před vypuknutím ozbrojeného konfliktu, 2. prosince 1938, Biddle s velkým uspokojením sdělil Burckhardtovi,

---

[509] Zpráva č. 349 ze dne 20. září 1938 od Sira R. Lindsaye, Documents on British Foreign Policy (ed. Ernest L. Woodward), třetí série, sv. VII (Londýn, 1954), str. 627–629. Viz také: Joseph P. Lash, Roosevelt and Churchill 1939–1941 (New York: Norton, 1976), str. 25–27; Dallek, str. 164–165; Arnold A. Offner, America and the Origins of World War II (Boston: Houghton Mifflin, 1971), s. 61.

[510] William Phillips, Ventures in Diplomacy (North Beverly, Mass.: soukromé vydání, 1952), str. 220–221

že Poláci jsou připraveni vést válku o Danzig. Proti motorizované síle německé armády by postavili svou agilní manévrovatelnost. „V dubnu," prohlásil [Biddle], „vypukne nová krize. Od torpédování Lusitanie [v roce 1915] v Americe nepanuje taková náboženská nenávist vůči Německu jako dnes! Chamberlain a Daladier [umírnění britští a francouzští vůdci] budou smeteni veřejným míněním. Tohle je svatá válka![511]

Osudový britský slib Polsku ze dne 31. března 1939, že v případě polsko-německého konfliktu vstoupí do války proti Německu, by nebyl učiněn bez silného tlaku ze strany Bílého domu.

Dne 14. března 1939 se Slovensko prohlásilo za nezávislou republiku, čímž došlo k rozpadu státu známého jako Československo. Téhož dne podepsal československý prezident Emil Hácha s Hitlerem formální dohodu o zřízení německého protektorátu nad Čechami a Moravou, českou částí federace. Britská vláda zpočátku novou situaci akceptovala, ale pak zasáhl Roosevelt.

Ve svém celostátně publikovaném sloupku ze 14. dubna 1939 obvykle velmi dobře informovaní washingtonští novináři Drew Pearson a Robert S. Allen uvedli, že 16. března 1939 Roosevelt ***„poslal Chamberlainovi prakticky ultimátum"***, v němž požadoval, aby britská vláda od té chvíle ostře vystupovala proti Německu. Podle Pearsona a Allena, kteří Rooseveltův krok plně podporovali, ***„prezident varoval, že pokud bude mnichovská politika pokračovat, Británie již nemůže očekávat žádnou další podporu, ať už morální nebo materiální v podobě prodeje letadel"***.[512] Chamberlain ustoupil a následujícího dne, 17. března, ukončil britskou politiku spolupráce s Německem projevem v Birminghamu, v němž ostře odsoudil Hitlera. O dva týdny později se britská vláda formálně zavázala k válce v případě německo-polského konfliktu.

Bullitt reagoval na vytvoření německého protektorátu nad Čechami a Moravou tím, že zavolal Rooseveltovi a „téměř hysterickým" hlasem ho

[511] Carl Burckhardt, Meine Danziger Mission 1937-1939 (Mnichov: Callwey, 1960), s. 225.
[512] Drew Pearson a Robert S. Allen, „Washington Daily Merry-Go-Round", Washington Times-Herald, 14. dubna 1939, s. 16. Faksimile tohoto sloupku je otištěno v knize Conrada Grieba (ed.), American Manifest Destiny and The Holocausts (New York: Examiner Books, 1979), str. 132–133. Viz také: Wirsing, str. 238–241.

naléhal, aby dramaticky odsoudil Německo a okamžitě požádal Kongres o zrušení zákona o neutralitě.[513]

V důvěrném telegramu do Washingtonu ze dne 9. dubna 1939 Bullitt informoval z Paříže o dalším rozhovoru s velvyslancem Lukasiewiczem. Polskému vyslanci sdělil, že ačkoli americké zákony zakazují přímou finanční pomoc Polsku, je možné jejich ustanovení obejít. Rooseveltova administrativa by mohla Polsku dodávat válečná letadla nepřímo přes Británii. ***„Polský velvyslanec se mě zeptal, zda by nebylo možné, aby Polsko získalo finanční pomoc a letadla od Spojených států. Odpověděl jsem, že podle mého názoru Johnsonův zákon zakazuje jakékoli půjčky Spojených států Polsku, ale dodal jsem, že by bylo možné, aby Anglie zakoupila letadla za hotové ve Spojených státech a předala je Polsku.“***[514]

25. dubna 1939, čtyři měsíce před vypuknutím války, Bullitt zavolal amerického novináře Karla von Wieganda, hlavního evropského korespondenta International News Service, na americkou ambasádu v Paříži a řekl mu: ***„O válce v Evropě bylo rozhodnuto. Polsko má jistotu podpory Británie a Francie a nepodlehne žádným požadavkům Německa. Amerika vstoupí do války brzy poté, co do ní vstoupí Británie a Francie.“***[515]

Během dlouhého tajného rozhovoru v Hyde Parku dne 28. května 1939 Roosevelt ujistil bývalého prezidenta Československa, Dr. Edvarda Beneše, že Amerika bude v očekávané evropské válce aktivně intervenovat na straně Británie a Francie.[516]

V červnu 1939 Roosevelt tajně navrhl Britům, aby Spojené státy zřídily ***„hlídku nad vodami západního Atlantiku s cílem zabránit německému námořnictvu v případě války v jejich využívání“***. Britské ministerstvo zahraničí v záznamu o této nabídce uvedlo, že *„ačkoli byl návrh vágní, nejasný a otevřený určitým námitkám, neformálně jsme s ním souhlasili, protože hlídka měla být provozována v našem zájmu“*.[517]

---

[513] Jay P. Moffat, The Moffat Papers 1919-1943 (Cambridge: Harvard University Press, 1956), s. 232.
[514] USA, Ministerstvo zahraničních věcí, Foreign Relations of the United States (Diplomatic Papers), 1939, General, sv. I (Washington: 1956), s. 122.
[515] „Von Wiegand Says-," Chicago Herald-American, 8. října 1944, s. 2.
[516] Edvard Beneš, Memoirs of Dr. Eduard Beneš (Londýn: George Allen & Unwin, 1954), str. 79–80.
[517] Lash, s. 64.

Mnoho let po válce Georges Bonnet, francouzský ministr zahraničí v roce 1939, potvrdil Bullittovu roli jako Rooseveltova zástupce při tlačení své země do války. V dopise Hamiltonu Fishovi ze dne 26. března 1971 Bonnet napsal: ***„Jedna věc je jistá, a to, že Bullitt v roce 1939 udělal vše, co mohl, aby Francie vstoupila do války.“***[518] Důležité potvrzení klíčové role Roosevelta a Židů při tlačení Británie do války pochází z deníku Jamese V. Forrestala, prvního ministra obrany Spojených států. Ve svém zápisu z 27. prosince 1945 napsal:

> *Dnes jsem hrál golf s Joem Kennedym [Rooseveltův velvyslanec ve Velké Británii v letech těsně před válkou]. Ptal jsem se ho na jeho rozhovory s Rooseveltem a Nevillem Chamberlainem od roku 1938. Řekl, že Chamberlainovo stanovisko v roce 1938 bylo, že Anglie nemá s čím bojovat a že nemůže riskovat válku s Hitlerem. Kennedyho názor: že Hitler by bojoval s Ruskem bez pozdějšího konfliktu s Anglií, nebýt Bullittova naléhání na Roosevelta v létě 1939, že Němcům je třeba čelit v otázce Polska; ani Francouzi, ani Britové by Polsko neučinili příčinou války, nebýt neustálého popichování z Washingtonu. Bullitt prý Rooseveltovi neustále opakoval, že Němci nebudou bojovat; Kennedy opáčil, že budou a že Evropu ovládnou. Chamberlain prý prohlásil, že Amerika a světoví Židé donutili Anglii vstoupit do války. V telefonických rozhovorech s Rooseveltem v létě 1939 mu prezident neustále opakoval, aby Chamberlaina přiměl jednat odhodlaně.*[519]

Když se velvyslanec Potocki vrátil z Washingtonu na dovolenou do Varšavy, hovořil s hrabětem Janem Szembekem, náměstkem ministra zahraničních věcí Polska, o rostoucím nebezpečí války. Ve svém deníkovém záznamu ze 6. července 1939 Szembek zaznamenal Potockého údiv nad klidnou náladou v Polsku. Ve srovnání s válečnou psychózou, která zachvátila Západ, působilo Polsko jako rekreační středisko.

„Na Západě,“ řekl velvyslanec Szembekovi, ***„existují nejrůznější skupiny, které otevřeně tlačí na válku: Židé, velcí kapitalisté, obchodníci se zbraněmi. Dnes jsou všichni připraveni na velký byznys, protože našli místo, které lze***

---

[518] Hamilton Fish, FDR: The Other Side of the Coin (New York: Vantage, 1976; Torrance, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1980), s. 62.

[519] James V. Forrestal (ads. Walter Millis a E.S. Duffield), The Forrestal Diaries (New York: Viking, 1951), str. 121-122. Od kolegy, který prozkoumal originální rukopis Forrestalových deníků, jsem se dozvěděl, že z publikované verze bylo odstraněno mnoho velmi kritických zmínek o Židech.

zapálit: Danzig, a národ, který je připraven bojovat: Polsko. Chtějí obchodovat na náš účet. Jsou lhostejní ke zničení naší země. Vždyť všechno se později bude muset znovu postavit, a z toho mohou také profitovat.“[520]

24. srpna 1939, pouhý týden před vypuknutím nepřátelských akcí, navštívil Chamberlainův nejbližší poradce, sir Horace Wilson, velvyslance Kennedyho s naléhavou výzvou britského premiéra adresovanou prezidentu Rooseveltovi. Chamberlain litoval, že se Británie v březnu jednoznačně zavázala Polsku v případě války, a nyní se v zoufalství obrátil na Roosevelta jako na poslední naději na mír. Chtěl, aby americký prezident „vyvinul tlak na Poláky“, aby v této pozdní hodině změnili kurz a zahájili jednání s Německem. Kennedy telefonicky sdělil ministerstvu zahraničí, že Britové ***„mají pocit, že vzhledem ke svým závazkům nemohou nic takového udělat, ale my ano“***. Roosevelt, kterému se naskytla mimořádná příležitost zachránit mír v Evropě, Chamberlainovu zoufalou prosbu bez váhání odmítl. Kennedy podle svého hlášení premiér ztratil veškerou naději. *„To, co je děsivé, je marnost toho všeho,“* řekl Chamberlain Kennedymu. ***„Koneckonců, Poláky zachránit nemůžeme. Můžeme pouze vést pomstychtivou válku, která bude znamenat zničení celé Evropy.“***[521]

Roosevelt se rád prezentoval americkému lidu a světu jako muž míru. Do značné míry je to jeho obraz i dnes. Roosevelt však cynicky odmítal skutečné příležitosti k mírovému jednání, když se naskytly.

V roce 1938 dokonce odmítl odpovědět na žádosti francouzského ministra zahraničí Bonneta ze dne 8. a 12. září, aby zvážil arbitráž v česko-německém sporu.[522] A o rok později, po vypuknutí války, melancholický velvyslanec Kennedy naléhal na Roosevelta, aby odvážně jednal ve prospěch míru. *„Domnívám se, že tato situace může vyústit do bodu, kdy se prezident může stát spasitelem světa,“* napsal Kennedy 11. září telegramem z Londýna. *„Britská vláda jako taková samozřejmě nemůže přijmout žádnou dohodu s Hitlerem, ale může nastat situace, kdy prezident sám vypracuje plány pro světový mír. Tato příležitost se možná nikdy nenaskytne, ale jako člověk, který*

[520] Jan Szembek, Journal 1933-1939 (Paříž: Plan, 1952), str. 475-476.
[521] David E. Koskoff, Joseph P. Kennedy: A Life and Times (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1974), s. 207; Moffat, s. 253; A.J.P. Taylor, The Origins of the Second World War (Londýn: Hamish Hamilton, 1961; 2. vyd. Greenwich, Conn.: Fawcett Premier [brožované vydání], 1965), s. 262; USA, Ministerstvo zahraničních věcí, Foreign Relations of the United States, 1939, General, sv. I (Washington: 1956), s. 355.
[522] Dallek, s. 164.

byl celý život poměrně praktický, věřím, že je zcela možné, že se prezident dostane do situace, kdy bude moci zachránit svět …“

Roosevelt však tuto šanci na záchranu míru v Evropě bez váhání odmítl. Svému blízkému politickému spojenci označil Kennedyho prosbu za *„nejhloupější zprávu, jakou jsem kdy dostal“*. Henrymu Morgenthauovi si stěžoval, že jeho velvyslanec v Londýně je jen osinou v zadku: ***„Joe byl vždy zastáncem appeasementu a vždy jím bude… Kdyby Německo a Itálie zítra přišly s dobrým mírovým návrhem, Joe by začal pracovat na králi a jeho příteli, královně, a pak by přesvědčoval všechny ostatní, aby to přijali.“***[523]

Rozzuřený Kennedyho tvrdohlavými snahami o obnovení míru v Evropě nebo alespoň o omezení konfliktu, který vypukl, Roosevelt 11. září 1939 v „osobním“ a „přísně důvěrném“ telegramu instruoval svého velvyslance, že jakékoli americké mírové úsilí je zcela vyloučeno. Rooseveltova vláda prohlásila, že ***„nevidí žádnou příležitost ani důvod k zahájení jakéhokoli mírového úsilí ze strany prezidenta Spojených států. Lid [sic] Spojených států by nepodpořil žádné mírové úsilí této vlády, které by upevnilo nebo umožnilo přežití režimu síly a agrese.“***[524]

Hamilton Fish varuje národ

V měsících před vypuknutím ozbrojeného konfliktu v Evropě byl snad nejenergičtějším a nejproročtějším americkým hlasem varujícím před kampaní prezidenta Roosevelta podněcující válku Hamilton Fish, přední republikánský kongresman z New Yorku. V sérii tvrdých rozhlasových projevů Fish zmobilizoval značnou část veřejného mínění proti Rooseveltově klamné válečné politice. Zde je několik úryvků z některých z těchto projevů.[525]

6. ledna 1939 Fish v celostátním rozhlasovém vysílání prohlásil:

> *Provokativní a pobuřující poselství prezidenta Kongresu a světu [vyslovené dva dny předtím] zbytečně vyděsilo americký lid a spolu s přívalem propagandy vycházející od vysokých úředníků New Dealu*

[523] Beschloss, str. 190-191; Lash, s. 75; Koskoff, s. 212-213.
[524] Hull Kennedymu (č. 905), USA, Ministerstvo zahraničních věcí, Foreign Relations of the United States, 1939, General, sv. I (Washington: 1956), s. 424.
[525] Zde citované rozhlasové projevy Hamiltona Fisha byly zveřejněny v příloze Kongresového záznamu (Washington) takto: (6. ledna 1939) sv. 84, část 11, str. 52–53; (5. března 1939) tamtéž, str. 846–847; (5. dubna 1939) sv. 84, část 12, str. 1342–1343; (21. dubna 1939) tamtéž, str. 1642–1643; (26. května 1939) sv. 84, část 13, str. 2288–2289; (8. července 1939) tamtéž, str. 3127–3128.

vyvolalo válečnou hysterii, která ohrožuje mír v Americe i ve světě. Jediným logickým důsledkem takových projevů je další válka vedená americkými vojáky v zámoří.

Všechny totalitní národy, o nichž hovořil prezident Roosevelt, nemají ani nejmenší úmysl vést proti nám válku nebo napadnout Latinskou Ameriku.

Nehodlám se v této otázce, která ovlivňuje život, svobodu a štěstí našeho lidu, vyjadřovat diplomaticky. Nastal čas zastavit válečné štváče z New Deal, podporované válečnými spekulanty, komunisty a hysterickými internacionalisty, kteří chtějí, abychom izolovali svět americkou krví a penězi.

On [Roosevelt] zjevně touží vyvolat vlnu nenávisti a válečné psychózy jako falešnou stopu, aby odvedl pozornost našeho lidu od jeho vlastních nevyřešených domácích problémů. Vytváří strašáky a v mysli veřejnosti vyvolává strach z cizích invazí, které existují pouze v jeho vlastní fantazii.

5. března Fish promluvil k národu prostřednictvím rozhlasové sítě Columbia:

Lidé ve Francii a Velké Británii chtějí mír, ale naši váleční štváči je neustále podněcují, aby ignorovali Mnichovskou dohodu a uchýlili se k rozhodování zbraněmi. Kdybychom jen přestali zasahovat do cizích zemí, staré evropské národy by své spory vyřešily rozhodčím řízením a mírovými procesy, ale zdá se, že jim to nedovolíme.

Fish se 5. dubna obrátil na posluchače sítě National Broadcasting Company těmito slovy:

Americká mládež se opět připravuje na další krvavou lázeň v Evropě, aby zajistila svět bezpečí pro demokracii.

Pokud Hitler a nacistická vláda znovu získají Memel nebo Danzig, které byly Německu odebrány Versailleskou smlouvou a kde 90 procent obyvatelstva tvoří Němci, proč je nutné vydávat výhrůžky a odsuzovat a podněcovat náš lid k válce? Neobětoval bych život ani jednoho amerického vojáka za půl tuctu Memelů nebo Danzigů. Versailleskou smlouvu jsme odmítli, protože byla založena na chamtivosti a nenávisti, a dokud budou existovat její nerovnosti a nespravedlnosti, budou nevyhnutelně probíhat osvobozenecké války.

Čím dříve budou některé ustanovení Versailleské smlouvy zrušeny, tím lépe pro mír ve světě.

Věřím, že pokud budou oblasti s převážně německým obyvatelstvem vráceny Německu, s výjimkou Alsaska-Lotrinska a Tyrolska, nebude v západní Evropě válka. Může dojít k válce mezi nacisty a komunisty, ale pokud k ní dojde, nebude to naše válka ani válka Velké Británie, Francie nebo jakékoli jiné demokracie.

Mluvčí New Dealu vyvolali válečnou hysterii, která se změnila v opravdové šílenství. Propagandistická mašinerie New Dealu pracuje přesčas, aby připravila mysl našeho lidu, který již trpí silnou válečnou nervozitou, na válku.

Prezident Roosevelt je největším válečným štváčem v Americe a nese hlavní odpovědnost za strach, který ovládl národ a způsobil paniku na burze i mezi americkým lidem.

Obviňuji vládu z podněcování válečné propagandy a hysterie, aby zakryla neúspěch a kolaps politiky New Deal, která vedla k 12 milionům nezaměstnaných a zničení důvěry podnikatelů.

Věřím, že se máme mnohem více obávat našich vnitřních nepřátel než těch vnějších. Všichni komunisté jsou jednotní v tom, že nás nabádají k válce proti Německu a Japonsku ve prospěch Sovětského svazu.

Velká Británie stále očekává, že každý Američan splní svou povinnost a zachrání Britské impérium a jeho kolonie. Váleční spekulanti, výrobci zbraní a mezinárodní bankéři jsou připraveni na naši účast v nové světové válce.

21. dubna Fish opět promluvil k národu v celostátním rozhlase:

Je povinností všech Američanů, kteří se chtějí vyhnout zahraničním zapletením, zkaženému chaosu a válečnému šílenství v Evropě a Asii, otevřeně odhalit válečnou hysterii a propagandu, která nás žene do ozbrojeného konfliktu.

V Americe potřebujeme kampaň za zastavení války, než nás do zahraniční války donutí internacionalisté a intervencionisté ve Washingtonu, kteří se zdají být více zainteresovaní na řešení světových problémů než našich vlastních.

Ve svém rozhlasovém projevu ze dne 26. května Fish prohlásil:

> *On [Roosevelt] by si měl uvědomit, že pouze Kongres má pravomoc vyhlásit válku a formulovat zahraniční politiku Spojených států. Prezident takovou ústavní pravomoc nemá. Je pouze oficiálním orgánem, který provádí politiku stanovenou Kongresem.*
>
> *Aniž bychom věděli, kdo budou bojující strany, internacionalisté a intervencionisté v Americe nám téměř denně sdělují, že se musíme zúčastnit příští světové války.*

8. července 1939 Fish prohlásil v rozhlasové síti National Broadcasting Company:

> *Pokud musíme jít do války, ať je to na obranu Ameriky, ale ne na obranu výrobců zbraní, válečných spekulantů, komunistů, aby se zakryly neúspěchy New Dealu nebo aby se poskytlo alibi pro třetí funkční období.*
>
> *Je dobré, aby všechny národy věděly, že nemáme v úmyslu jít do války kvůli Danzigu, mocenské politice, zahraničním koloniím nebo imperialistickým válkám v Evropě nebo kdekoli jinde na světě.*

Síly stojící za prezidentem

Prezident Roosevelt by bez pomoci mocných spojenců nemohl udělat mnoho pro vyvolání války v Evropě. Za ním stály sobecké mezinárodní finanční a židovské zájmy, které usilovaly o zničení Německa. Hlavní organizací, která před útokem na Pearl Harbor získávala podporu veřejnosti pro zapojení USA do evropské války, bylo chytře pojmenované „Výbor na obranu Ameriky pomocí Spojencům“ (Committee to Defend America by Aiding the Allies). Prezident Roosevelt sám inicioval jeho založení a nejvyšší představitelé administrativy se často radili s vedoucími představiteli výboru.[526]

Ačkoli výbor po určitou dobu vedl starší vydavatel novin z malého města v Kansasu, William Allen White, ve skutečnosti jej organizovaly mocné finanční zájmy, které mohly enormně profitovat z půjček válkou zmítané Británii a z prozíravých investic do gigantického válečného průmyslu ve Spojených státech. Na konci roku 1940 zveřejnil senátor ze Západní Virginie Rush D. Holt

[526] Wayne S. Cole, Charles A. Lindbergh and the Battle Against American Intervention in World War II (New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1974), s. 128, 136-39.

podrobnou analýzu výboru, která odhalila nízké zájmy skrývající se za idealisticky znějícími slogany:

> *Výbor má silné vazby na banky, pojišťovny, finanční investiční společnosti a průmyslové podniky. Ty zase ovlivňují rektory a profesory vysokých škol, stejně jako noviny, rozhlas a další komunikační prostředky. Jedním z mocných vlivů, které tato skupina využívá, je „400" a společenská smetánka. Příběh je odporným obrazem zrady veřejného zájmu.*
>
> *Mocný J.P. Morgan se svými podíly v Britském impériu pomohl naplánovat organizaci a daroval jí první finanční prostředky.*

Holt odhalil některé významné osobnosti působící v tomto výboru: Frederic R. Coudert, placený válečný propagandista britské vlády v USA během první světové války; Robert S. Allen z syndikátu Pearson and Allen; Henry R. Luce, vlivný vydavatel časopisů Time, Life a Fortune; Fiorella LaGuardia, vášnivý poloviční Žid a starosta New Yorku; Herbert Lehman, židovský guvernér New Yorku s významnými finančními podíly ve válečném průmyslu; a Frank Altschul, úředník v židovské investiční společnosti Lazard Freres s rozsáhlými podíly ve společnostech zabývajících se výrobou munice a vojenského materiálu.

Pokud se výboru podaří dostat USA do války, varoval Holt, ***„američtí chlapci budou prolévat svou krev pro spekulanty, politiky a ‚paytrioty'. Pokud dojde k válce, na rukou sponzorů Whiteova výboru bude krev – krev Američanů zabitých ve zbytečné válce."***[527]

V březnu 1941 byl zveřejněn seznam většiny finančních podporovatelů výboru. Odhalil povahu sil, které usilovaly o zapojení Ameriky do evropské války. Silně zastoupeny byly mocné mezinárodní bankovní zájmy. Na seznamu figurovali J.P. Morgan, John W. Morgan, Thomas W. Lamont a další členové významné bankovní rodiny Morganů. Mezi dalšími významnými jmény z newyorského finančního světa byli pan a paní Paul Mellonovi, Felix M. a James F. Warburgovi a J. Malcolm Forbes. Přispíval také majitel chicagského obchodního domu a vydavatel Marshall Field, stejně jako William Averill Harriman, železniční a investiční milionář, který později působil jako Rooseveltův velvyslanec v Moskvě.

---

[527] Příloha Kongresového záznamu (Washington: 1941), (30. prosince 1940) sv. 86, část 18, str. 7019–7025. Viz také: Příloha, sv. 86, část 17, str. 5808–5814.

Samozřejmě, že židovská jména tvořila podstatnou část dlouhého seznamu. Byl tam hollywoodský filmový magnát Samuel Goldwyn ze studia Goldwyn Studios, spolu s Davidem Dubinskym, předsedou Mezinárodního svazu oděvních dělnic. Nadace Williama S. Paleye, kterou založil šéf gigantické společnosti Columbia Broadcasting System, přispívala výboru. Na seznamu bylo také jméno paní Herbert H. Lehmanové, manželky guvernéra New Yorku.[528]

Bez pochopení jeho úzkých vazeb na organizované židovstvo nedávají Rooseveltovy politiky smysl. Jak poznamenala židovská historička Lucy Dawidowiczová: *„Roosevelt sám přivedl do svého bezprostředního okolí více Židů než kterýkoli jiný prezident před ním nebo po něm. Felix Frankfurter, Bernard M. Baruch a Henry Morgenthau byli jeho blízkými poradci. Benjamin V. Cohen, Samuel Rosenman a David K. Niles byli jeho přáteli a důvěryhodnými pomocníky.“*[529] To možná není tak pozoruhodné, vezmeme-li v úvahu, že Roosevelt měl údajně z jedné osminy židovské předky.[530]

Ve svém deníkovém záznamu z 1. května 1941 Charles A. Lindbergh, americký letecký hrdina a mírový vůdce, trefně popsal koalici, která tlačila Spojené státy do války:

> *Tlak na válku je silný a stále roste. Lidé jsou proti ní, ale vláda se zdá být „rozhodnutá“ a odhodlaná jít do války. Většina židovských zájmových skupin v zemi válku podporuje a ovládá velkou část našeho tisku, rozhlasu a většinu filmového průmyslu. Jsou tu také „intelektuálové“, „anglofilové“ a britští agenti, kterým je dána volná ruka, mezinárodní finanční zájmy a mnoho dalších.*[531]

Joseph Kennedy sdílel Lindberghovo znepokojení ohledně židovské moci. Před vypuknutím války soukromě vyjádřil obavy ohledně *„Židů, kteří ovládají náš tisk“* a světového židovstva obecně, které považoval za hrozbu pro mír a prosperitu. Krátce po začátku nepřátelských akcí Kennedy

---

[528] New York Times, 11. března 1941, s. 10.
[529] Lucy Dawidowicz, „American Jews and the Holocaust“, The New York Times Magazine, 18. dubna 1982, s. 102.
[530] „FDR ‚had a Jewish great-grandmother‘“ Jewish Chronicle (Londýn), 5. února 1982, s. 3.
[531] Charles A. Lindbergh, The Wartime Journals of Charles A. Lindbergh (New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1970), s. 481.

lamentoval nad *„rostoucím židovským vlivem v tisku a ve Washingtonu, který požaduje pokračování války“*.[532]

Zrada, selhání, přelud

Rooseveltovy snahy přimět Polsko, Británii a Francii k válce proti Německu byly až příliš úspěšné. Výsledkem bylo nesčetné množství mrtvých, utrpení a zničení. Když boje začaly, jak Roosevelt zamýšlel a plánoval, polští a francouzští vůdci očekávali, že americký prezident alespoň splní své sliby o podpoře v případě války. Roosevelt však nepočítal s hloubkou mírových nálad u drtivé většiny Američanů. Kromě toho, že oklamal vlastní lid, zklamal Roosevelt také ty v Evropě, kterým slíbil podporu.

Málokdy v americké historii byli lidé tak jednotní ve svých názorech jako na konci roku 1939, kdy se shodovali na tom, že se nemají zapojovat do války v Evropě. Když v září 1939 začaly nepřátelské akce, průzkum Gallup ukázal, že 94 procent Američanů je proti zapojení do války. V prosinci tento podíl vzrostl na 96,5 procenta, než začal pomalu klesat na přibližně 80 procent na podzim 1941. (Dnes se sotva najde téma, na kterém by se shodlo i jen 60 nebo 70 procent lidí.)[533]

Roosevelt si byl samozřejmě dobře vědom intenzity veřejného mínění v této otázce. Proto opakovaně lhal americkému lidu o své lásce k míru a odhodlání udržet USA mimo válku, zatímco současně dělal vše, co bylo v jeho silách, aby Evropu a Ameriku uvrhl do války.

V důležitém projevu během volební kampaně v roce 1940 Roosevelt reagoval na rostoucí obavy milionů Američanů, kteří měli podezření, že jejich prezident tajně přislíbil podporu Spojených států Británii v její válce proti Německu. Tyto opodstatněné podezření částečně vycházely z publikace polských dokumentů, které byly zajaty v březnu. Projev z 23. října 1940 byl

---

[532] Koskoff, s. 282, 212. Role amerického tisku při podněcování nenávisti vůči Německu v letech 1933 až 1939 je tématem, které si zaslouží mnohem podrobnější zpracování. Charles Tansill poskytuje některé užitečné informace k tomuto tématu ve své knize Back Door to War. Za pozornost stojí esej profesora Hanse A. Muenstera „Die Kriegsschuld der Presse der USA” v knize Kriegsschuld und Presse, vydané v roce 1944 německou Reichsdozentenführung.

[533] Vynikající esej, která porovnává měření amerického veřejného mínění s Rooseveltovými kroky v zahraniční politice v letech 1939–1941, je dílem Harryho Elmera Barnese Was Roosevelt Pushed Into War By Popular Demand in 1941? (N.p.: soukromý tisk, 1951). Je přetištěna v Barnes, Selected Revisionist Pamphlets.

vysílán z Filadelfie do celé země prostřednictvím rozhlasové sítě. Roosevelt co nejdůrazněji popřel, že by

> *jakýmkoli způsobem přislíbil účast Spojených států v nějaké zahraniční válce. Dávám vám a lidem této země toto nejslavnostnější ujištění: Neexistuje žádná tajná smlouva, žádné tajné ujednání v jakékoli podobě, přímé ani nepřímé, s žádnou vládou ani žádným jiným národem v žádné části světa, které by zapojovalo tento národ do jakékoli války nebo za jakýmkoli jiným účelem.*[534]

Dnes samozřejmě víme, že toto zbožné prohlášení bylo jen další z mnoha nestoudných a bezostyšných lží, kterými Roosevelt klamal americký lid.

Rooseveltova politika nebyla jen nečestná, byla přímo zločinná. Ústava Spojených států uděluje pravomoc rozhodovat o válce a míru pouze Kongresu. A Kongres přijal několik důležitých zákonů, které měly výslovně zajistit neutralitu USA v případě války v Evropě. Roosevelt neustále porušoval svou prezidentskou přísahu, že bude dodržovat ústavu. Kdyby se o jeho tajné politice vědělo, veřejnost by velmi pravděpodobně požadovala jeho odvolání.

Aféra Watergate mnoha Američanům hluboce osvětlila skutečnost, že jejich prezidenti mohou jednat zločinně. Tato aféra donutila Richarda Nixona k rezignaci na prezidentský úřad a dodnes je široce považován za zločince. Žádná škola není pojmenována po něm a jeho jméno se nikdy nedočká úcty, která se běžně dostává každému americkému prezidentovi. Nixonovy zločiny však blednou ve srovnání s těmi, kterých se dopustil Franklin Roosevelt. Co byly Nixonovy lži ve srovnání s těmi Rooseveltovými? Co je zakrytí vloupání ve srovnání s nelegální a tajnou kampaní za účelem vyvolání velké války?

Ti, kdo hájí Rooseveltovo jednání, tvrdí, že lhal americkému lidu pro jeho vlastní dobro – že porušil zákon kvůli vznešeným principům. Jeho podvod je považován za přípustný, protože jeho motiv byl ušlechtilý, zatímco podobné podvody prezidentů Johnsona a Nixona, abychom jmenovali alespoň dva, přípustné nejsou. To je samozřejmě pokrytecký dvojí metr. A tento argument příliš neprospívá demokratickému systému. Naznačuje, že lidé jsou příliš hloupí na to, aby pochopili své vlastní nejlepší zájmy. Dále naznačuje, že nejlepší formou vlády je jakási benevolentní liberálně-demokratická diktatura.

[534] Lash, s. 240.

Rooseveltova nenávist k Hitlerovi byla hluboká, vehementní, vášnivá – téměř osobní. To bylo z velké části způsobeno trvalou závistí a žárlivostí zakořeněnou v obrovském kontrastu mezi těmito dvěma muži, a to nejen v jejich osobních charakterech, ale také v jejich úspěších jako národních vůdců.

Na první pohled byly veřejné životy Roosevelta a Hitlera překvapivě podobné. Oba převzali vedení svých zemí na začátku roku 1933. Oba čelili obrovské výzvě v podobě masové nezaměstnanosti během katastrofální celosvětové hospodářské krize. Oba se stali mocnými vůdci v rozsáhlé vojenské alianci během nejničivější války v historii. Oba muži zemřeli během několika týdnů od sebe v dubnu 1945, těsně před koncem druhé světové války v Evropě. Ale ještě pozoruhodnější jsou obrovské kontrasty v životech těchto dvou mužů.

Roosevelt se narodil do jedné z nejbohatších rodin v Americe. Jeho život byl zcela prostý materiálních starostí. První světové války se účastnil z kanceláře ve Washingtonu jako náměstek ministra námořnictva. Hitler se naopak narodil do skromné provinční rodiny. Jako mladý muž pracoval jako chudý dělník. V první světové válce sloužil jako voják na frontě v pekle západního bojiště. Byl mnohokrát zraněn a vyznamenán za statečnost.

Navzdory svému okouzlujícímu vystupování a uklidňující rétorice se Roosevelt ukázal jako neschopný zvládnout velké výzvy, před nimiž Amerika stála. I po čtyřech letech jeho prezidentství zůstávaly miliony lidí nezaměstnané, podvyživené a špatně ubytované v obrovské zemi, která byla bohatě obdařena všemi zdroji pro nesrovnatelnou prosperitu. New Deal byl sužován hořkými stávkami a krvavými střety mezi pracujícími a kapitálem. Roosevelt neudělal nic pro řešení hlubokých, hnisajících rasových problémů země, které opakovaně vyústily v nepokoje a ozbrojené konflikty. V Německu byla situace zcela odlišná. Hitler sjednotil svůj národ za radikálním programem, který během několika let proměnil Německo z ekonomicky zničené země na pokraji občanské války v evropskou velmoc. Německo prošlo sociálním, kulturním a ekonomickým znovuzrozením, které nemá v historii obdoby. Kontrast mezi osobnostmi Roosevelta a Hitlera byl zároveň kontrastem mezi dvěma diametrálně odlišnými sociálně-politickými systémy a ideologiemi.

A přesto by bylo nesprávné charakterizovat Roosevelta pouze jako cynického politika a představitele mocných cizích zájmů. Určitě se nepovažoval za zlého člověka. Upřímně věřil, že dělá správnou a ušlechtilou

věc, když tlačí Británii a Francii do války proti Německu. Stejně jako Wilson před ním a další po něm, i Roosevelt se cítil jedinečně kvalifikovaný a osudem povolaný k přetvoření světa podle své vize rovnostářské, universalistické demokracie. Byl přesvědčen, stejně jako mnoho amerických vůdců před ním, že svět lze zachránit před sebou samým tím, že se přetvoří podle vzoru Spojených států.

Prezidenti jako Wilson a Roosevelt nevidí svět jako komplex různých národů, ras a kultur, které si musí vzájemně respektovat své odlišné kolektivní identity, aby mohly žít společně v míru, ale spíše podle sebestředné misionářské perspektivy, která rozděluje svět na morálně dobré a zlé země. V tomto schématu je Amerika providentně trvalým vůdcem sil spravedlnosti. Naštěstí se tento názor shoduje s ekonomickými a politickými zájmy těch, kteří ve Spojených státech vládnou.

Válka prezidenta Roosevelta

V dubnu 1941 senátor Gerald Nye ze Severní Dakoty prorocky předpověděl, že jednoho dne bude druhá světová válka připomínána jako Rooseveltova válka. ***„Pokud se někdy zapojíme do této války, budou ji budoucí historici nazývat pouze jedním názvem, ‚prezidentova válka', protože každý jeho krok od jeho chicagského projevu o karanténě [z 5. října 1937] směřoval k válce."***[535]

Velký americký historik Harry Elmer Barnes věřil, že válce v roce 1939 bylo možné zabránit, kdyby se do ní Roosevelt nevměšoval. ***„Existují skutečně poměrně přesvědčivé důkazy, že kdyby Roosevelt nevyvíjel tlak na Británii, Francii a Polsko a kdyby jim před zářím 1939, zejména Británii, neslíbil pomoc a kdyby jeho agent provokatér William C. Bullitt nejednal tak nezodpovědně, pravděpodobně by v roce 1939, nebo možná ani v následujících letech, k světové válce nedošlo."***[536] V knize Revisionism: A Key to Peace Barnes napsal:

> *Prezident Roosevelt nesl velkou odpovědnost, jak přímou, tak nepřímou, za vypuknutí války v Evropě. Již v březnu 1936, několik měsíců předtím, než začal ve své volební kampani v roce 1936 pronášet silně izolacionistické projevy, začal vyvíjet tlak na Francii, aby*

[535] New York Times, 27. dubna 1941, s. 19.

[536] Harry Elmer Barnes, The Struggle Against the Historical Blackout, 2. vydání (N.p.: soukromé vydání, cca 1948), s. 12. Viz také 9. revidované a rozšířené vydání (N.p.: soukromé vydání, ca. 1954), s. 34; tato brožura je přetištěna v Barnes, Selected Revisionist Pamphlets.

se postavila Hitlerovi. Tento tlak na Francii, ale i na Anglii, pokračoval až do vypuknutí války v září 1939. Po karanténním projevu v říjnu 1937 nabral na síle a dynamice. Jak se blížila krize mezi Mnichovem a vypuknutím války, Roosevelt tlačil na Poláky, aby se postavili pevně proti jakýmkoli požadavkům Německa, a naléhal na Angličany a Francouze, aby Poláky neochvějně podporovali.

Existují vážné pochybnosti, zda by Anglie vstoupila do války v září 1939, kdyby nebylo Rooseveltova povzbuzení a jeho ujištění, že v případě války se Spojené státy připojí na stranu Británie, jakmile se mu podaří přesvědčit americkou veřejnost, aby podpořila intervenci.

Roosevelt se vzdal veškeré zdánlivé neutrality ještě před vypuknutím války v roce 1939 a postupoval tak rychle, jak to bylo bezpečné a proveditelné tváří v tvář protiintervencionistickému americkému veřejnému mínění, aby zapojil tuto zemi do evropského konfliktu.[537]

Jeden z nejpronikavějších soudů o místě Franklina Roosevelta v dějinách pochází z pera velkého švédského průzkumníka a spisovatele Svena Hedina. Během války napsal:

Otázku, jak došlo k nové světové válce, nelze vysvětlit pouze na základě mírových smluv z roku 1919, potlačení Německa a jeho spojenců po první světové válce nebo pokračování staré politiky Velké Británie a Francie. Rozhodující impuls přišel z druhé strany Atlantického oceánu.

Roosevelt hovoří o demokracii a neustále ji ničí. Pomlouvá jako nedemokratické a neamerické ty, kteří ho napomínají ve jménu míru a zachování amerického způsobu života. Z demokracie udělal spíše karikaturu než vzor. Hovoří o svobodě slova a umlčuje ty, kteří nesdílejí jeho názor.

Hovoří o svobodě náboženství a uzavírá spojenectví s bolševismem.

Mluví o svobodě od nouze, ale nedokáže zajistit práci, chléb nebo přístřeší pro deset milionů svých vlastních občanů. Mluví o svobodě od strachu z války, zatímco pracuje pro válku, a to nejen pro svůj vlastní

[537] Harry Elmer Barnes, „Revisionism: A Key to Peace“, Rampart Journal of Individualist Thought, sv. II, č. 1 (jaro 1966), str. 29–30. Tento článek byl znovu publikován v Barnes, Revisionism: A Key to Peace and Other Essays (San Francisco: Cato Institute [Cato Paper č. 12], 1980).

lid, ale pro celý svět, tím, že podněcuje svou zemi proti mocnostem Osy, s nimiž se mohla spojit, a tím přivádí miliony lidí na smrt.

Tato válka vejde do dějin jako válka prezidenta Roosevelta.[538]

Oficiálně organizovaná chvála Roosevelta jako velkého muže míru nemůže navždy zakrýt jeho klíčovou roli v tom, jak v roce 1939 přivedl Evropu do války.

Od událostí popsaných v tomto článku uplynulo již více než čtyřicet let. Pro mnohé jsou irelevantní součástí minulosti, na kterou je lepší zapomenout. Příběh o tom, jak Franklin Roosevelt zosnoval válku v Evropě, je však velmi relevantní – zejména pro dnešní Američany. Poučení z minulosti nikdy nebylo důležitější než v této jaderné éře. Pokud alespoň malá informovaná menšina nepochopí, jak a proč vznikají války, budeme i nadále bezmocní v boji proti válečným štváčům naší doby.

[538] Sven Hedin, Amerika im Kampf der Kontinente (Leipzig: F.A. Brockhaus, 1943), s. 54.

Německo-polské vztahy v letech 1918–1939

Úryvek z knihy „Hitlers Revolution“ (Hitlerova revoluce) od Richarda Tedora, 2013

Polsko vyhlásilo nezávislost po pádu Ruska a porážce Centrálních mocností v roce 1918. Francie podporovala polské nároky na další území, aby posílila vznikající stát. Wilson poznamenal: ***„Jediným skutečným zájmem Francie v Polsku je oslabit Německo tím, že dá Polsku území, na které nemá právo.“***[539] Francouzský historik a politický analytik Jacques Bainville poznamenal: ***„Osvobozené národy Východu byly pověřeny úkolem sloužit jako protiváha německému velmocenství.“***[540]

V té době bolševici pod Leninovým vedením upevňovali svou kontrolu nad Ruskem. Rudá armáda vtrhla do Litvy, která v lednu 1919 vyhlásila nezávislost. Polská armáda zahnala bolševické síly zpět. Hlavou státu se stal populární polský vojenský vůdce maršál Józef Pilsudski. Jako agresivní polní velitel vtrhl v dubnu 1920 na Ukrajinu, aby zničil koncentraci sovětských vojsk na hranicích. V přesvědčení, že Polsko se musí stát ***„mocností rovnou velmocím světa“***, Pilsudski dobyl území, kde žilo méně než pět procent polského obyvatelstva.[541] Rižská smlouva ukončila 18. března 1921 válku na přeskáčku proti Rudé armádě a Polsko získalo Halič.

Na západní hranici Polska se v prosinci 1918 polská tajná vojenská organizace *Polska Organizacya Wojskova* (POW) zmocnila Posenska, kde žili v souladu polští a němečtí obyvatelé. Německá domobrana Freikorps zahájila úspěšný protiútok. Francouzský polní maršál Ferdinand Foch požadoval, aby říšská vláda tyto jednotky z Posenska stáhla. Německý premiér Friedrich Ebert byl příliš slabý na to, aby se francouzskému ultimátu postavil, a proto mu vyhověl. Polští povstalci pokračovali v útocích na německé vesnice v regionu.[542]

Prezident Wilson navrhl uspořádat plebiscit v Horním Slezsku, aby si obyvatelé mohli zvolit svou zemi. V srpnu 1919 uspořádalo 22 000 zajatců povstání s cílem zmocnit se regionu silou.[543] *Freikorps* povstání zlomil za necelý týden. V únoru 1920 převzala správu Horního Slezska Mezispojenecká

[539] Ruhnau, Rudiger, Die freie Stadt Danzig, s. 9.
[540] Bainville, Jacques, Frankreichs Kriegsziel, s. 53.
[541] Watt, Richard, Bitter Glory, s. 93, 99.
[542] Venner, Dominique, Söldner ohne Sold, s. 217.
[543] Oertzen, F.W., Die deutschen Freikorps, s. 132.

kontrolní komise. Na plebiscit přijelo dohlížet více než 11 000 francouzských vojáků podporovaných malými kontingenty italské a britské armády. V hlasování na jaře 1921 se 706 820 Slezanů vyslovilo pro spojení s Německem a 479 414 pro Polsko. Mnoho polských obyvatel hlasovalo pro Německo.[544]

Zatímco spojenecká komise tápala při určování definitivních hranic, váleční zajatci uspořádali v květnu 1921 další povstání. Povstalci, zásobení francouzskými zbraněmi, zorganizovali armádu o síle 30 000 mužů. Polská vláda oficiálně popřela, že by podporovala Wojciecha Korfantyho, strůjce povstání. Korespondent londýnských *Times* pozoroval, jak z Polska do Horního Slezska pravidelně projíždějí vlaky s municí. Hranice byla ***„volně průjezdná jako náš londýnský most“***, napsal 10. května.[545]

Přestože byli proti přesile, 25 000 dobrovolníků *Freikorps* 21. května podniklo protiútok a zatlačilo Poláky do defenzivy. Jakmile Němci začali postupovat, zasáhli Francouzi a Britové, aby obnovili pořádek. V říjnu Společnost národů přidělila Polsku téměř třetinu sporného území. Na základě plebiscitu měl celý region připadnout Německu. V části přiznané Polsku žilo 40 procent obyvatel Horního Slezska. Nacházelo se zde šest sedmin produkce zinku a olova, veškeré železo a 91 procent uhlí.[546]

Mezi území, která Německo ztratilo, patřil i vertikální pás Západního Pruska o rozloze 6300 čtverečních mil, který se táhl od pobřeží Baltského moře až po Horní Slezsko. Spojenci se domnívali, že Polsko potřebuje tento koridor, aby mělo neomezený přístup k moři. Uvnitř koridoru se nacházel německý přístav Danzig. Ze 400 000 obyvatel města bylo pouhých 15 000 Poláků. Obyvatelé Danzigu se v drtivé většině vyslovili pro spojení s Německem, ale mírová komise dala přednost Polsku. Houževnatý odpor Lloyda George si vynutil kompromis: město se stalo „svobodným městem“ pod jurisdikcí Společnosti národů a podléhalo polské celní správě.

Během Výmarské republiky se všechny německé úřady a většina vlivných politických stran zasazovaly o zničení Polska. Tento postoj převládal i na říšském ministerstvu zahraničí a v *Reichswehru*. V září 1922 napsal generál Hans von Seeckt kancléři Josephu Wirthovi: ***„Existence Polska je***

[544] Watt, Richard, Bitter Glory, s. 158.
[545] Venner, Dominique, Söldner ohne Sold, s. 222.
[546] Der Tod sprach polnisch, s. 9.

neúnosná a neslučitelná s životními zájmy Německa. Musí zaniknout a stane se tak díky jeho vlastní slabosti a prostřednictvím Ruska s naší pomocí.“[547]

Polská vláda svou represivní menšinovou politikou vyvolala hněv ostatních evropských států. Židovské, ukrajinské a německé obyvatelstvo Polska bylo vystaveno právnímu pronásledování s cílem zbavit je občanských práv, zbavit je politického vlivu nebo je donutit k migraci. Režim propouštěl německé úředníky a zaměstnance ze státních služeb. Konfiskoval německé farmy, zavíral etnické školy a nutil žáky, aby se zapsali do polských vzdělávacích institucí. Tato opatření přinutila mnoho pruských a slezských Němců k vystěhování do Německa. Do roku 1926 opustila Polsko čtvrtina etnických Němců.

Heinrich Brüning, německý kancléř v letech 1930-1932, vedl obchodní politiku, kterou Poláci považovali za nevýhodnou pro svůj obchod. Pilsudski reagoval vojenskými manévry a soustředěním vojsk v blízkosti německých hranic. Polská armáda soustředila formace v prstenci kolem Východního Pruska, geograficky odděleného koridorem od Říše. V roce 1930 zveřejnil list *Mocarstwowiec*, který odrážel Pilsudského názory, tento úvodník: ***„Víme, že válce mezi Polskem a Německem se nelze vyhnout. Na tuto válku se musíme systematicky a energicky připravovat. . . . Naším ideálem je Polsko se západní hranicí na Odře a Nise, završené v Lužicích a anektující Prusko od Pregelu po Sprévu. V této válce nebudou bráni žádní zajatci. Nebude zde místo pro humanitární city.“***[548] Polský generální štáb zvažoval možnosti napadení Říše již od roku 1921.[549] Němečtí diplomaté považovali jmenování Josefa Becka, armádního plukovníka a důvěrníka Pilsudského, polským ministrem zahraničí v listopadu 1932 za projev militantnější politiky.[550]

Polské výpady vyvolaly v Německu nelibost. Říšské ministerstvo zahraničí odmítlo obnovit i menší smlouvy s Polskem, jejichž platnost měla brzy vypršet. Když se Hitler v lednu 1933 stal kancléřem, byly vztahy s jeho východním sousedem maximálně napjaté. Polský tisk zahájil proti novému kancléři očerňující kampaň. Pilsudski rozmístil bojové divize u Danzigu a posílil 82člennou posádku střežící *Westerplatte*. Jednalo se o armádní skladiště nacházející se na ostrůvku hraničícím s metropolí Danzigem. Jeden z

[547] Karski, Jan, The Great Powers and Poland, s. 84.
[548] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 401.
[549] Elble, Rolf, Die Schlacht an der Bzura, s. 41.
[550] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 20.

Pilsudského podřízených napsal v kvazioficiálním listu *Gazeta Polska*: ***„Pro západní území může a bude Polsko mluvit pouze hlasem svých děl.“***[551]

V dubnu 1933 požádal Pilsudski podruhé během necelých dvou měsíců Paříž o připojení k ***„preventivní válce“*** s cílem napadnout Říši. Francouzi neprojevili zájem. Německý zástupce ve Varšavě Hans von Moltke plán odhalil a Hitlera náležitě varoval.[552] Vůdce se konfrontaci vyhnul. Při prvním setkání s polským vyslancem 2. května 1933 se ukázal jako laskavý a uklidňující. Hitler souhlasil s veřejným prohlášením, že jeho vláda bude dodržovat všechny v současnosti platné polsko-německé smlouvy. Ve svém zahraničněpolitickém projevu v Říšském sněmu 17. května německý kancléř hovořil o ***„nalezení řešení, které by uspokojilo pochopitelné požadavky Polska stejně jako přirozená práva Německa.“***[553]

V listopadu Hitler nabídl Pilsudskému pakt o přátelství a neútočení. Teprve po další nenápadné a neúspěšné snaze získat Francii pro svou „preventivní válečnou“ operaci maršál souhlasil. V lednu následujícího roku obě vlády ratifikovaly smlouvu na deset let. Nové obchodní dohody poskytly polské ekonomice v depresi nový trh. Hitler zakázal novinové úvodníky zabývající se německými nároky na východě. Varšava zmírnila protiněmecké tendence vlastního tisku. Vůdce nařídil nacionálně socialistickému senátu v Danzigu, aby si přestal stěžovat Společnosti národů na polské porušování tamních právních smluv.

Německá veřejnost neschvalovala Hitlerovo sbližování s Polskem. Americký velvyslanec William Dodd hlásil, že dokonce i přesvědčení nacionální socialisté byli rozčarováni z toho, že Vůdce uzavřel pakt s Varšavou.[554] Pruská šlechta v generálním štábu a na ministerstvu zahraničí chovala protipolské nálady a podobně odmítala změnu politiky. V říjnu 1935 Moltke poslal z Varšavy telegram: ***„Německá menšina v Polsku se dnes cítí být ponechána Německou říší na pospas.“***[555] Hitler zůstal u svého kurzu. Nový vyslanec Varšavy v Berlíně Józef Lipski zažil u svých hostitelů vřelost a popularitu, která byla pro polského diplomata dříve nepředstavitelná.

---

[551] Karski, Jan, The Great Powers and Poland, s. 147.
[552] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 405.
[553] Schoenfelder, Roland, Deutschlands Ja für den Frieden, str. 67-68.
[554] Tansill, Charles, Die Hintertür zum Kriege, s. 178.
[555] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 30.

Po Pilsudského smrti v květnu 1935 převzali dva vládní úředníci na svých ministerstvech faktickou autonomii, což bylo na škodu polsko-německým vztahům. Byli to ministr zahraničí Beck a vrchní velitel armády maršál Edward Rydz-Smigly. Oba byli stoupenci expanzivní zahraniční politiky.

Smlouva o přátelství s Německem vyvolávala v Polsku jen malý pocit závazku. Moltke z Varšavy informoval své nadřízené: ***„Poláci si myslí, že už nemusí omezovat své kroky proti německé menšině. Z absence jakékoli reakce v německém tisku musí nabývat dojmu, že německé veřejné mínění bude všechny přestupky bez námitek akceptovat.“***[556] V únoru 1936 psal německý generální konzul v Thornu Ernst von Küchler do Berlína o neúměrném převodu německých hospodářství do polských rukou v rámci vládou prováděné pozemkové reformy: ***„Předpokládá se, že před vypršením desetileté dohody bude rozebráno co nejvíce německého majetku.“***[557] Konzul Wilhelm Nöldeke v Katovicích popsal, jak 15. března ***„v Königshütte bylo shromáždění Svazu německých zemědělců rozehnáno davem ozbrojeným holemi a obušky, při němž byli fyzicky týráni němečtí představitelé hornoslezského venkovského divadla, kteří byli nezúčastněnými přihlížejícími.“***[558]

Diplomatické vztahy mezi Polskem a Říší se dále zhoršily v důsledku souběžného celního sporu. Varšava, nespokojená s německými kompenzacemi za vlaky s uhlím, které projížděly koridorem z Říše, aby zásobovaly energetické potřeby Východního Pruska, oznámila v lednu 1936, že omezí 50 až 80 % německé železniční dopravy. Polské ministerstvo dopravy hrozilo, že ji při jednáních zcela zablokuje.[559] V březnu Beck informoval Francouze, že Polsko je připraveno připojit se k Francii ve válce proti Německu.[560] V září navštívil Paříž maršál Rydz-Smigly. Přesvědčil Francouze, aby Polsku půjčili 500 milionů dolarů v hotovosti a válečném materiálu na modernizaci polské armády. Varšava již věnovala více než třetinu rozpočtu na zbrojení, přestože země trpěla jednou z nejvyšších měr negramotnosti v Evropě a velká část obyvatelstva žila v chudobě.[561] Rydz-Smigly nařídil generálu Tadeuszovi Kutrzebovi, aby vypracoval válečný plán proti Německu.

---

[556] Tamtéž.
[557] Tamtéž.
[558] Tamtéž, s. 31.
[559] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, str. 376-377.
[560] Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 115.
[561] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 399.

Studie dokončená v lednu 1938 předpokládala válku s Říší na rok 1939. Do té doby Hitler neučinil vůči Polsku žádné výhružné gesto.

Ze všech území, o která byla Říše po první světové válce připravena, pocítil německý národ nejsilněji ztrátu Danzigu a území zabraných Polskem. Aby Hitler uklidnil vlastní veřejnost a odstranil další překážku pro zlepšení vztahů s Varšavou, požadoval alespoň nominální nápravu versailleského ujednání. Svůj návrh omezil na dvě revize. Za prvé požadoval vybudování *autobahnu* a železniční tratě napříč koridorem, která by spojila Německo s Východním Pruskem. Německý diplomat Julius Schnurre to Beckovi navrhl již v roce 1935, aniž by dostal odpověď.[562] Za druhé Hitler chtěl, aby Danzig přešel pod německou svrchovanost. Na oplátku byl ochoten uznat východní hranici Německa stanovenou Spojeneckou mírovou komisí za konečnou, což dosud žádná výmarská administrativa neučinila, a nabídnout Polsku 25letý pakt o neútočení.

Plán výstavby dálnice znamenal, že Hitler byl ochoten vzdát se celé provincie výměnou za dostatečně široký pruh nemovitostí pro výstavbu dálnice. Projekt financovaný Říší by využíval polskou pracovní sílu a stavební materiál, což by pomohlo snížit nezaměstnanost v Polsku. Znovuzískání Danzigu vyžadovalo ještě méně od Varšavy. Území Danzigu o rozloze 730 čtverečních mil spadalo pod jurisdikci Společnosti národů, nikoliv pod polskou. Pokud jde o hodnotu města jako přístavu, Poláci ho již nepotřebovali pro námořní export; dále na pobřeží vybudovali přístavní město Gdynia, které bylo otevřeno v roce 1926. Nabídli přepravcům ekonomické pobídky a do roku 1930 převzali více než polovinu danzigského obchodu.

Hitlerův balíček zahrnoval požadavek, aby Říše přišla o Horní Slezsko s cenným průmyslem, Posensko a Západní Prusko. Tyto provincie byly po staletí německé a před necelými 20 lety patřily Německu. Přesto by ponechal téměř milion etnických Němců, kteří tam žili, cizí nadvládě, a to navzdory skutečnosti, že od března 1933 říšské ministerstvo zahraničí zdokumentovalo 15 000 případů zneužívání německé etnické komunity v Polsku.[563] Vůdce byl ochoten veřejně prohlásit, že žádné další územní problémy s Polskem neexistují. Takovou nabídku by žádná výmarská administrativa nesnesla.

[562] Klüver, Max, Es war nicht Hitlers Krieg, s. 8.
[563] Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 246.

Při setkání s polským velvyslancem Lipskim 24. října 1938 v Berchtesgadenu předložil Ribbentrop německé revize. Jeho host zpochybnil říšské vnímání statusu Danzigu jako ***„produktu Versailles“***. Teprve vzestup Polska, tvrdil Lipski, pozvedl město z ***„bezvýznamnosti“***. Ribbentropovi sdělil, že veřejné mínění nikdy nepřijme předání města Německu.[564] Varšava potvrdila Lipskiho stanovisko písemně 31. října. V dopise připustil, že Polsko je připraveno zaručit „německé menšině v Danzigu“ právo na zachování její národní a kulturní identity.[565] Označení obyvatelstva města, které bylo z 96 % německé, za menšinu bylo studovanou provokací, kterou se Hitler rozhodl přehlédnout. Polská tisková kampaň proti Německu pokračovala.

Dne 5. ledna 1939 navštívil Beck Německo, aby jednal s Hitlerem. Vůdce trval na tom, že součástí jakéhokoli konečného vyrovnání s Polskem musí být navrácení Danzigu Německu. Ujistil Becka, že Říše nikdy jednoduše neprohlásí, že se město vrátilo Německu, a nepostaví Varšavu před hotovou věc. Zavázal se, že žádné konečné ujednání nezbaví Polsko přístupu k moři. Beck požádal o čas na pečlivé zvážení situace.

V polovině ledna Beck oznámil Rydz-Smiglymu své rozhodnutí odmítnout německé návrhy, i když o dva týdny později Ribbentropa lživě ujistil, že o tom stále uvažuje. Etnickou německou menšinu zaplavila vlna nového pronásledování. Dne 25. února podal britský velvyslanec sir Howard Kennard Halifaxovi zprávu o dialogu s Moltkem, který se týkal zemědělských a průmyslových dělníků v Polsku: ***„Půda, která patřila velkým německým vlastníkům půdy, byla agrární reformou prakticky zkonfiskována, němečtí držitelé nejrůznějších pracovních míst v průmyslu a na farmách jsou propouštěni, protože jsou náhodou Němci“***. Kromě nuceného zavírání německých škol začalo být pro Němce žijícího v Polsku prakticky nemožné vydělat si dost peněz na to, aby mohl existovat. Kennard dospěl k závěru, že je ***„jen malá pravděpodobnost, že polské úřady udělají něco pro zlepšení situace.“***[566]

Nesouvisející epizoda napětí ještě zhoršila. Dne 22. března Němci získali zpět Memel z Litvy. Jednalo se o úzký pruh severovýchodního Pruska o rozloze 700 mil čtverečních, kterého se Litevci násilím zmocnili v roce 1923. Společnost národů požadovala, aby toto území bylo spravováno podle

[564] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 176.
[565] Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 131.
[566] Tamtéž, s. 397.

demokratických zásad. Ve volbách v roce 1925 volilo 94 % voličů - včetně mnoha litevských obyvatel - za německou stranu. Litevská vláda v Kaunasu odmítla výsledky uznat. Následujícího roku se celá země ocitla pod diktaturou. Úřady začaly věznit pruské obyvatele, kteří byli shledáni vinnými ze *„zachovávání německého dědictví.“*[567]

Po anšlusu Rakouska pořádali Memelští Němci veřejné demonstrace. V listopadu 1938 nabídl Kaunas Berlínu jednání o budoucnosti regionu. V prosincovém plebiscitu pod mezinárodním dohledem se 87 % voličů rozhodlo pro spojení s Německem. Ribbentrop slíbil litevskému ministru zahraničí Juozasu Urbsysovi hospodářské pobídky pro jeho zemi. Po předání Memelu zpět Německu zaměstnali Litevci v tamním přístavu vlastní přístavní dělníky a administrativní personál. Provozovali také železnici přes nyní německý pruh memelského území, která přímo spojovala přístav s Litvou. Jednalo se o stejné řešení, jaké Hitler navrhl Varšavě ohledně Danzigu a koridoru.

V týdnech před konečným vyrovnáním s Kaunasem rozmístil Berlín tři armádní divize posádkou ve Východním Prusku na hranicích s Memelem. Rydz-Smigly to prohlásil za důkaz, že se Německo chystá anektovat Danzig.[568] 23. března 1939 proto zmobilizoval velkou část polské armádní zálohy. Protože Memel ležel na opačném konci vojvodství než Danzig, tři divize se ve skutečnosti přesouvaly od města, o němž Rydz-Smigly tvrdil, že se ho chystají obsadit. Memelská aféra se časově shodovala s německou okupací českého zbytkového státu 15. března. Beck využil této příležitosti k jednání s Londýnem o vytvoření spojenectví proti Německu. Dne 24. března Beck sdělil Lipskimu a vedoucím členům svého štábu, že Hitler ztrácí schopnost racionálně myslet a jednat. Polský „rozhodný odpor“ by ho mohl přivést k rozumu. V opačném případě Beck prohlásil: *„Budeme bojovat!“*[569] Hitler zachovával smířlivý postoj. Jeho vrchní armádní velitel generál Brauchitsch poznamenal: *„Vůdce nechce řešit otázku Danzigu silou.“* Hitler zrušil směrnici z 24. března, kterou diplomat Ernst von Weizsäcker připravil pro Moltkeho jako návod k obnovení jednání. Vůdce ji považoval za *„poněkud tvrdě formulovanou“* a ohradil se proti jejímu vyznění, které *„konfrontovalo Poláky s jakousi volbou přítel-nepřítel“*.[570]

[567] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 221.
[568] Tamtéž, s. 420.
[569] Karski, Jan, The Great Powers and Poland, s. 247.
[570] Klüver, Max, Es war nicht Hitlers Krieg, s. 11.

Po návratu do Berlína předal Lipski 26. března Ribbentropovi dopis, v němž formálně odmítl návrh na výstavbu dálnice Danzig-Autobahn. Lipski svému hostiteli bez skrupulí sdělil: ***„Jakékoli další prosazování těchto německých plánů, zejména pokud jde o navrácení Danzigu Říši, bude znamenat válku s Polskem.“***[571] Tato hrozba spolu s částečnou mobilizací proti Německu porušila smlouvu o neútočení a přátelství z roku 1934: Smlouva doslovně uváděla: ***„Za žádných okolností se (signatáři) neuchýlí k použití síly za účelem řešení sporných otázek.“***[572]

Britové reagovali na spojenectví s Polskem příznivě. Západní demokracie právě ztratily Československo jako spojence, který stál po boku Říše. Její vojensko-průmyslové zdroje byly nyní k dispozici Německu. Náčelník generálního štábu britské armády varoval Chamberlaina, že v případě války proti Německu by bylo lepší mít Polsko na straně Spojenců. Dne 30. března dostal Kennard z Londýna instrukce, aby předložil britskou nabídku na garanci Polska. Beck nabídku okamžitě přijal. Následujícího dne Chamberlain vysvětlil podrobnosti v Dolní sněmovně: ***„V případě jakékoli akce, která by jasně ohrožovala polskou nezávislost a které by polská vláda v souladu s tím považovala za životně důležité postavit se na odpor svými národními silami, by se vláda Jeho Veličenstva cítila povinna okamžitě poskytnout polské vládě veškerou podporu, která je v jejich silách.“***[573]

Beck navštívil Londýn, aby 3. dubna dojednal podrobnosti aliance. Dne 23. dubna Varšava zmobilizovala dalších 334 000 armádních záložníků, opět bez hrozeb ze strany Německa.[574]

Hitler vystoupil 28. dubna v Říšském sněmu. Vysvětlil, jak anglicko-polská dohoda zavazuje Poláky zaujmout vojenskou pozici proti Říši, pokud by vstoupila do ozbrojeného konfliktu s jakýmkoli státem garantovaným Anglií. Hitler pokračoval: ***„Tento závazek je v rozporu s dohodou, kterou jsem předtím uzavřel s maršálem Pilsudským; protože dohoda (z roku 1934) bere v úvahu pouze závazky, které v té době již existovaly, totiž závazky Polska vůči Francii. Opožděné rozšíření těchto závazků je v rozporu s německo-polským paktem o neútočení. Za těchto okolností bych tento pakt tehdy nikdy neuzavřel; neboť jaký smysl má pakt o neútočení, když ponechává řadu výjimek pro jednoho***

[571] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 423.
[572] Ibid., s. 422.
[573] Karski, Jan, The Great Powers and Poland, s. 268.
[574] Ruhnau, Rudiger, Die freie Stadt Danzig, s. 163.

partnera prakticky dokořán?“[575] Hitler pakt zrušil. Ve svém projevu dodal, že by uvítal polskou iniciativu k jednání o nové smlouvě upravující polsko-německé vztahy.

Dohoda Varšavy s Londýnem otevřela v polském tisku stavidla válečných strašení a nepřátelských úvodníků. Německý generální konzul v Posensku 31. března hlásil do Berlína: *„Polský tisk v západních oblastech se již několik měsíců snaží otrávit veřejné mínění proti Němcům.... Tisk vyjadřuje své nepřátelství vůči Němcům bez výhrad a téměř neuplyne den, kdy by posenecké noviny neotiskly více či méně agresivní články nebo urážlivé poznámky o Němcích.“*[576] Ačkoli Hitler osobně instruoval svůj zahraniční úřad, že při jednáních se nesmí ‚mluvit o válce‘, francouzský velvyslanec ve Varšavě Leon Noel hlásil do Paříže: *“Vlastenecké nálady mezi Poláky všech stran a ve všech společenských vrstvách dosáhly díky německým hrozbám zenitu. Dělníci a zemědělci si uvědomují nebezpečí a jsou připraveni přinést velké oběti..... Vojenská opatření a dekrety jsou přijímány s nadšením.“*[577]

Polská etnická německá komunita utrpěla zpětnou reakci polského šovinismu vyvolaného médii. Německý konzul v Danzigu 13. dubna telegramoval do Berlína, že venkovští Němci v koridoru *„jsou tak ustrašení, že už zakopali svůj nejcennější majetek. Už neriskují, že budou za denního světla přecházet silnice a pole. Ze strachu před napadením tráví noci v úkrytech za statky. Místní polské obyvatelstvo tvrdí, že vlastní zbraně.“*[578]

Vydání polského listu Dziennik Bydgoski z 11. května uveřejnilo úvodník, v němž se tvrdilo, že Němci v Polsku *„vědí, že v případě války žádný domorodý nepřítel neunikne živý. Vůdce je daleko, ale polský voják blízko a v lese není nouze o končetiny.“* Předchozí měsíc polský starosta Brombergu, města s poměrně velkým počtem německého obyvatelstva, řekl novinářům, že pokud tam Hitler vtrhne, bude šlapat po mrtvolách bromberských Němců.[579]

Beck vysvětlil svou politiku polskému parlamentu 5. května. Tvrdil, že Danzig není německý, ale že po staletí patří Polsku. Prosperitu města přičítal obchodu, který provozovalo Polsko převážející exportní zboží do Danzigu přes řeku Vislu, přičemž pominul skutečnost, že vodní cesta již nebyla splavná díky

[575] Hitler, Adolf, Rede des Führers und Reichskanzlers am 28. April 1939, str. 36-37.
[576] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 44.
[577] Wellems, Hugo, Das Jahrhundert der Lüge, s. 117.
[578] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 45.
[579] Der Tod sprach polnisch, s. 18, 23.

19 letům nesprávné údržby pod polskou správou. Beck znevažoval Hitlerovu nabídku uznat polskou svrchovanost nad koridorem, Posenskem a Horním Slezskem výměnou za Danzig. Protože tyto provincie již byly začleněny do Polska, tvrdil, že Hitler na oplátku nic nedává. ***„Národ, který si váží sám sebe, nedělá žádné jednostranné ústupky,“*** burcoval.[580]

Historikové Becka chválí za to, že svou zemi vzdorovitě bránil před tím, aby se stala německým satelitem. Jelikož Hitlerův návrh obsahoval nabídku, aby se Polsko připojilo k Protikominternovému paktu, dosažení dohody o Danzigu s Říší by údajně Poláky vtáhlo do spojenectví s Německem proti SSSR. Varšava by se tak nakonec zapojila do Hitlerova plánovaného vojenského tažení proti Rusku. Kromě toho, že pro tuto teorii neexistují žádné německé dokumenty, přehlíží podstatu protikominternového paktu. Jeho účelem bylo podpořit spolupráci mezi civilizovanými národy, aby se zabránilo vnitřnímu komunistickému rozvratu. Vlády by si vyměňovaly zpravodajské informace, podobně jako to dnes dělají pobočky Interpolu v boji proti globálnímu terorismu. Také Hitler vyjádřil své často citované myšlenky o napadení Ruska, když v předchozím desetiletí psal *Mein Kampf*. Poté, co bolševici upevnili moc v bývalé carské říši, Vůdce již takovou možnost neobhajoval.

Díky osobnímu pozorování a rozhovorům s berlínskými diplomaty mohl Henderson zprostředkovat Londýnu realistický obraz německého názoru. V květnu napsal Halifaxovi: ***„Je třeba mít na paměti, že Danzig a koridor byly velkou otázkou před rokem 1933. Jedním z nejnepopulárnějších kroků, které kdy Hitler udělal, byla jeho smlouva s Pilsudským z roku 1934. Měl proti sobě celou svou stranu. Dnes za ním v jeho současné nabídce Polsku stojí i ti nejumírněnější Němci, kteří jsou proti světové válce.“*** Henderson dodal, že zahraniční vyslanci v Berlíně rovněž považují Hitlerovy návrhy za oprávněné: ***„Podle mého belgického kolegy prakticky všichni zdejší diplomatičtí zástupci považují německou nabídku jako takovou za překvapivě příznivou. Nizozemský ministr, chargé d'affaires Spojených států a můj jihoafrický kolega se se mnou v tomto smyslu sami domluvili. V důsledku toho si kladu otázku, zda, pokud se chystáme bojovat s Německem, je dobré tak činit na půdě, na níž se svět neshodne, pokud jde o nemorálnost německého případu? Bude dokonce i naše říše jednotná?“***[581]

---

[580] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 426.
[581] Klüver, Max, Es war nicht Hitlers Krieg, str. 53-54.

Henderson pochopil, že Hitlerův balíček neznamenal požadavek na polské území, ale souhlasil se značnou ztrátou dříve německých zemí ve prospěch Polska. V depeši do Halifaxu ze 17. května Henderson napsal: *„Skutečnost, že to, co zde bylo považováno za velkorysou nabídku 25leté německé záruky za stávající polské hranice výměnou za uspokojivé řešení problému Danzigu a koridoru, bylo Polskem bez skrupulí odmítnuto, nejenže rozhořčila pana Hitlera osobně, ale udělala silný dojem na celou zemi. "*[582]

Velvyslanec se také zmínil o *„tradičním německém pocitu nenávisti vůči Polsku, zejména v armádě, a polském nevděku za minulé služby Německa"*. Henderson 16. května shrnul rozhovor s Weizsäckerem v dopise siru Alexandru Cadoganovi, náměstkovi ministra zahraničí: „*Stejně jako všichni Němci cítí hořkost vůči Polákům. Ti po Vídni a Mnichovu urvali, co mohli, a pak při těchto příležitostech kousli do ruky, která je živila. To je německý názor a není ani jediný Němec, který by nepovažoval Hitlerovu nabídku Polsku za nadmíru velkorysou a široce míněnou."*[583]

Hitler pochopil, že bez urovnání vztahů s Polskem nemůže nikdy normalizovat vztahy s Danzigem. Britská záruka za Polsko připravila Hitlera o možnost stáhnout své požadavky, aniž by přitom zachoval tvář. Dne 3. dubna 1939 nařídil OKW vypracovat studii pro bojové operace proti Polsku. Stanovil však, že *„německý postoj k Polsku se bude i nadále řídit zásadou vyhýbání se problémům. Pokud Polsko přehodnotí svou politiku vůči Německu, která byla dosud založena na stejné zásadě, a zaujme vůči Říši ohrožující postoj, pak může být nezbytné konečné zúčtování."*[584]

Berlín nadále dostával zprávy ze svých konzulátů v Polsku o tvrdém zacházení s tamní německou komunitou. Na Hitlerův pokyn nařídil 8. května šéf tisku Otto Dietrich redaktorům novin, aby *„praktikovali určitou zdrženlivost při informování o takových incidentech"* a nezveřejňovali je na titulní straně: *„Senzačním titulkům je třeba se vyhnout."*[585] Na adresu polských médií Henderson poznamenal: *„Fantastická tvrzení nezodpovědných polských živlů o nadvládě nad Východním Pruskem a dalšími německými územími poskytují laciný olej do ohně. "*[586]

---

582 Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 193.
583 Tamtéž, s. 404.
584 Kern, Erich, Adolf Hitler und das Dritte Reich, s. 365.
585 Piekalkiewicz, Janusz, Polenfeldzug, s. 44.
586 Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 194.

V červnu navštívili Varšavu Hubert Gladwyn Jebb a sir William Strang z britského ministerstva zahraničí. Jebb zaslal 9. června zprávu, která shrnovala jednání s polskými vládními ministry a armádními důstojníky. Citoval polského ekonoma z varšavského ministerstva zahraničí, který popisoval, jak polští zemědělci očekávali velkorysé dotace německé půdy po válce s Německem.[587] Jebb vyslovil názor, že polský generální štáb je ***„příliš optimistický“*** a že úředníci ve Varšavě se stali ***„úžasně arogantními“*** od doby britské záruky.[588] Následující měsíc navštívil Polsko britský generál sir Edmund Ironside. Rydz-Smigly mu řekl, že válka s Německem je nevyhnutelná.[589] Žádný z britských vyslanců neřekl Polákům nic, co by tento válečnický postoj zmírnilo.

Od června, jak hlásil Moltke, bylo 70 % Němců v Horním Slezsku bez práce, zatímco celostátní míra nezaměstnanosti v Polsku činila 16 %. Říšská vláda registrovala 70 000 etnických německých uprchlíků, kteří nedávno opustili polské svrchované území. Dalších 15 000 se uchýlilo do Danzigu. Mezi brutálními činy páchanými na těch, kteří se stále nacházeli v Polsku, bylo zdokumentováno pět případů kastrace. Kennard protestoval u polské vlády proti týrání německé menšiny. Stížnost ***„zřejmě neměla žádné konkrétní výsledky“***, oznámil svým nadřízeným.[590]

Krize se soustředila také na Danzig, který stále spravoval komisař Společnosti národů Carl Burckhardt, ale spadal pod celní unii s Polskem. Senát města se zmítal ve věčném sporu o chování polských celních inspektorů. Původně jich bylo šest, v roce 1939 se jejich počet vyšplhal na více než 100. Polští úředníci vykonávající tyto povinnosti se pohybovali v oblastech mimo svou jurisdikci a zajímali se především o potenciální vojenské detaily.[591] Scházeli se na danzigském železničním terminálu, který byl pod polskou správou. Tamní vysílač předával zpravodajské informace do Varšavy. V případě války měli inspektoři vést nepravidelné jednotky, zásobované ze skladů zbraní ukrytých ve městě, a držet pozice v Danzigu, dokud nedorazí polská armáda.[592]

---

[587] Wellems, Hugo, Das Jahrhundert der Lüge, s. 119.
[588] Tamtéž, s. 122, 119.
[589] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 251.
[590] Tamtéž, s. 271, 273.
[591] Ruhnau, Rudiger, Die freie Stadt Danzig, s. 76.
[592] Tamtéž, s. 318.

Předseda senátu v Danzigu Arthur Greiser protestoval 3. června 1939 u polského komisaře v Danzigu Marjana Chodakiho kvůli celním inspektorům. Chodaki mu odpověděl, že počet jeho celních agentů je stále nedostatečný, protože němečtí inspektoři nevykonávají svou práci. Pohrozil hospodářskými sankcemi vůči Danzigu. V další nótě ze 4. srpna Chodaki uvedl, že polští celníci budou napříště ozbrojeni. Zasahování do jejich činnosti by mělo za následek okamžitou odvetu proti Danzigu; Poláci hrozili zablokováním dovozu potravin. Beck informoval Kennarda, že Polsko vojensky zasáhne, pokud se danzigský senát nepodřídí polským podmínkám.[593]

9. srpna se Weizsäcker setkal s polským chargé de affaires v Berlíně Michaelem Lubomirskim. Protestoval proti polskému ultimátu Danzigu ze 4. srpna. Weizsäcker varoval, že sankce proti „svobodnému městu" mohou vést k tomu, že Danzig bude sám usilovat o posílení hospodářských vazeb s Německem. Následujícího dne podsekretář varšavského ministerstva zahraničí sdělil německému chargé de affaires, že jakákoli angažovanost říšské vlády v otázce Danzigu bude Polskem považována za válečný akt.[594] Rydz-Smigly přispěl k napětí svými výroky ve veřejném projevu: ***„Brzy budeme pochodovat proti dědičnému německému nepříteli, abychom konečně vyrazili jeho jedovaté tesáky. Prvním krokem na tomto pochodu bude Danzig. . . . Připravte se na den zúčtování s touto arogantní germánskou rasou! Hodina pomsty je blízko!"***[595] Burckhardt označil záměry Polska za ***„přehnaně bojovné."***[596]

Varšava vydala oficiální tiskovou zprávu, v níž podrobně uvedla, že Greiser po výměně nót s Chodakim své požadavky stáhl. Podle polského tisku jediná mírně ostrá nóta „přinutila Hitlera kleknout".[597] Anglo-francouzská média vítězoslavně informovala, že vůdce musel „sestoupit". Hitler 11. srpna Burckhardtovi řekl: ***„Tisk tvrdil, že jsem ztratil nervy, že výhrůžky jsou jediným způsobem, jak se mnou jednat. Že jsme ustoupili, když se Poláci postavili pevně, že jsem loni jen blafoval a můj blaf propadl díky polské odvaze, kterou Češi neměli. Ve francouzském tisku jsem četl idiotské poznámky, že jsem ztratil nervy, zatímco Poláci si je udrželi."***[598]

---

593 Hoggan, David, The Forced War, s. 413.
594 Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 324.
595 Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 210.
596 Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 277.
597 Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 476.
598 Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 258.

Hitler se Burckhardta zeptal: *„Mohl byste jet do Londýna sám? Chcete-li se vyhnout katastrofám, je tato záležitost dosti naléhavá.“*[599] Halifax, který rozhodně nebyl přítelem Německa, 15. srpna Kennardovi telegramem sdělil: *„Mám dojem, že Hitler je stále nerozhodný a touží se vyhnout válce.“*[600] Den předtím napsal Roger Makins z britského ministerstva zahraničí anglickému delegátovi v Ženevě Franku Walterovi, že Vůdce chce zahájit jednání, aby zabránil ozbrojenému střetu.

Historikové tvrdí, že Hitler byl odhodlán napadnout Polsko. Kdyby to však bylo jeho záměrem, mohl dát pokyn senátu v Danzigu, aby přijal rezoluci o zrušení jurisdikce Společnosti národů a navrácení města pod svrchovanost Říše. To by vyvolalo polskou vojenskou reakci, před níž Beck varoval, a Německo by pak mohlo zasáhnout vlastní armádou, aby bránilo právo obyvatel Danzigu na sebeurčení. Vzhledem k citlivé otázce demokratických principů a skutečnosti, že Polsko zasadilo první úder, by pak bylo pro Velkou Británii obtížné ospravedlnit podporu Polska podle ustanovení záruky.

Polská vláda shromažďovala „neloajální“ etnické Němce a odvážela je do koncentračních táborů.[601] Úřady uzavřely každodenní dopravu mezi Horním Slezskem a Německem, čímž zabránily tisícům etnických Němců dojíždět za prací do Říše. Polské pobřežní protiletadlové baterie střílely na osobní letadla společnosti Lufthansa letící přes Baltské moře do Východního Pruska.[602] Luftwaffe poskytovala letadlům stíhací doprovod. V Danzigu zformoval policejní náčelník svůj pořádkový personál do dvou střeleckých pluků. V rozporu s Chartou Společnosti národů město znovu zmilitarizoval. Němci do Danzigu převeleli prapor z pluku SS Totenkopf 4. „Domobrana SS Danzig“ o síle 1 500 mužů veřejně pochodovala 18. srpna Danzigem. Poláci evakuovali rodiny svých státních zaměstnanců, opevnili veřejné budovy a zařízení pancéřovými deskami nebo ostnatým drátem a u mostů umístili kulometná hnízda.[603]

Ve své směrnici pro ozbrojené síly z dubna předchozího roku Hitler uvedl jako předpoklad pro vojenskou variantu izolaci Polska. Dne 23. srpna uzavřelo Německo se Sovětským svazem pakt o neútočení. Pakt podepsaný v Moskvě obsahoval tajnou doložku vymezující vzájemné sféry zájmů. Uvádělo se v ní:

---

[599] Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 333.
[600] BD VII, třetí série, 4.
[601] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 211.
[602] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 442.
[603] Sudholt, Gerd, So war der Zweite Weltkrieg 1939, s. 57.

„Otázka, zda se zachování nezávislého polského státu bude jevit jako žádoucí pro zájmy obou stran a jak by měl být tento stát rozdělen, může být vyjasněna až v průběhu dalšího politického vývoje.“ Výměnou za zhruba polovinu Polska dal sovětský diktátor Německu volnou ruku k invazi. Němci doufali, že zprávy o sovětsko-německém sblížení ukáží Beckovi, že pozice jeho země se stala nejistou, a donutí ho vrátit se k jednacímu stolu.[604] Beck však toto spojenectví odmítl jako neudržitelné, protože mezi Ruskem a Německem panovalo vážné ideologické soupeření. Varšavské komuniké z 22. srpna konstatovalo: *„Oznámení o chystaném podpisu paktu o neútočení mezi Německem a Sovětským svazem udělalo na polské kruhy ve Varšavě jen malý dojem, protože tento pakt v podstatě nemění paritu ozbrojených sil Evropy. Toto oznámení svědčí o přání sovětské vlády zůstat mimo evropskou hru, což vyšlo najevo již během anglicko-francouzsko-sovětsko-ruských jednání. Uzavření paktu o neútočení nebude mít na situaci ani na politiku Polska žádný vliv.“*[605]

23. srpna Hitler řekl svému adjutantovi ozbrojených sil, že armáda musí být připravena k invazi do Polska do rána 26. srpna. Vůdce pak útok odložil a vysvětlil generálu Keitelovi, že potřebuje ***„získat čas na další jednání“*** a stále hledá ***„řešení bez krveprolití“***.[606] Poláci bez provokace ze strany Německa uzavřeli hranice Danzigu. Protože metropole dovážela většinu potravin, vznikla tím pro obyvatelstvo kritická situace.

Hitler a Göring požádali o britské zprostředkování, aby pomohli přesvědčit Varšavu k obnovení rozhovorů. Z Varšavy Kennard 25. srpna telegramem do Londýna oznámil, že pokud by Beck nebo Lipski požádali o přijetí u Hitlera, Vůdce by to považoval za „projev slabosti“ a odpověděl by ultimátem.[607] Chamberlain uzavřel spojenectví s Polskem ještě téhož dne.

Na německo-polské hranici stříleli polští pohraničníci na uprchlíky z řad etnických Němců, kteří se snažili uprchnout do Německa. Německé pěší hlídky překročily hranice Polska a bojovaly za jejich osvobození. Dne 26. června projížděla polská jízdní jednotka odvážně německými vesnicemi u Neidenburgu ve Východním Prusku. Dělostřelecký pluk 57 německé armády se s jezdci utkal na suverénním říšském území. Poláci se stáhli a na bojišti zůstalo 47 mrtvých.[608] Hitler řekl Ribbentropovi: *„Jak jsem již řekl panu*

---

[604] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 319.
[605] Preradovich, Nikolaus, Deutschland und Polen, s. 212.
[606] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 320.
[607] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 500.
[608] Sturm, Gero, Mit Goldener Nahkampfspange Werner Kindler, s. 20.

Hendersonovi, rád bych si myslel, že Beck a Lipski mají dobré úmysly. Ale oni už nemají situaci pod kontrolou. Jsou zajatci veřejného mínění, které se rozžhavilo do běla díky excesům vlastní propagandy a vychloubání armády. I kdyby chtěli vyjednávat, nejsou v pozici, kdy by to mohli udělat. To je skutečný kořen tragédie.“ Ribbentrop předal Hitlerovi telegram popisující další tři případy střelby polských střelců na německá obchodní letadla. Vůdce odpověděl: *„To je čirá anarchie. Co máme dělat?“*[609]

29. srpna obdržel Hitler z Londýna polovičatý příslib, že vyzve Poláky k zahájení jednání, aniž by však uvedl kdy. Unaven touto zdržovací taktikou, odepsal Hitler, že do následujícího dne očekává polského diplomata zmocněného k jednání. Když Henderson večer před Hitlerem zkoumal nótu, namítl, že „má charakter ultimáta“. Vůdce odvětil: *„Tato věta jen zdůrazňuje naléhavost okamžiku. Uvažte, že kdykoli může dojít k vážnému incidentu, kdy se proti sobě postaví dvě mobilizované armády.“* Henderson trval na tom, že lhůta je příliš krátká. Hitler odpověděl: *„Už týden opakujeme totéž. Tato nesmyslná hra nemůže pokračovat donekonečna..... Mějte na paměti, že můj lid krvácí den co den.“*[610] Ve Varšavě se radili Beck, Rydz-Smigly a ministr obrany Tadeusz Kasprzycki. Rozhodli se vyhlásit všeobecnou mobilizaci následujícího rána.

Němečtí diplomaté a právníci strávili 30. srpna dopoledne přípravou šestnáctibodového návrhu v Marienwerder jako základu pro jednání s Poláky. Hlavními body byly okamžitý návrat Danzigu do Říše, německá tranzitní trasa spojující Východní Prusko s Německem, ponechání Gdynie pod polskou svrchovaností, smlouva o ochraně menšin a plebiscit pro obyvatele severního koridoru. Göring zdůraznil, že Vůdce se snaží vyhnout porušení životních zájmů Polska.[611] Henderson se Londýnu svěřil, že Hitler zvažuje, jak velkorysý může být.

Chamberlainův kabinet dospěl k závěru, že návrh nepoškozuje zájmy Polska ani neohrožuje jeho nezávislost. Dokonce ani navrhovaný plebiscit na koridoru neměl Varšavu znepokojovat, protože tvrdila, že tamní obyvatelstvo je z 90 procent polské.[612] Francouzská vláda Polákům doporučila, aby jednali.

---

[609] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 505, 506.
[610] Tamtéž, str. 513–514.
[611] Meiser, Hans, Gescheiterte Friedens-Initiativen 1939-1945, s. 32.
[612] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, str. 361-362, 305.

Londýn telegrafoval Kennardovi a pověřil ho, aby formálně protestoval proti nedávné praxi Polska střílet na německé uprchlíky.

Polské ministerstvo zahraničí předpokládalo, že Hitler bude jakoukoli jeho ochotu vyjednávat chápat jako projev slabosti. Ve skutečnosti pouhé přijetí německého 16bodového plánu nepředstavovalo pro Polsko žádnou hrozbu. Zahájilo by dialog a přinejmenším by oddálilo vypuknutí války. Poláci mohli jednání přerušit, pokud by Berlín vyhlásil ultimátum. Pak by se mohli plně spolehnout na podporu západních mocností. Beck však žádná jednání nechtěl. Dne 31. srpna poslal Lipskimu telegram s instrukcí, aby informoval Ribbentropa, že Varšava ***„zváží doporučení britské vlády (k jednání) v příznivém světle a během několika hodin dá na tuto otázku formální odpověď.“***[613]

V téže zprávě Beck instruoval svého velvyslance, aby s Němci o ničem nediskutoval a že není oprávněn přijímat jejich návrhy. Toho rána se sir George Ogilvie-Forbes pokusil předat Lipskimu na polském velvyslanectví v Berlíně kopii Hitlerova šestnáctibodového programu. Polák odmítl a odpověděl, že ***„v případě války vypuknou v této zemi občanské nepokoje a polská vojska budou vítězně pochodovat směrem k Berlínu.“***[614]

Rádiová monitorovací stanice říšského ministerstva letectví zachytila Beckovo vysílání, které Lipskému nařizovalo, aby nepřijímal kopie německých návrhů z Marienwerder. Hitler nyní věděl, že Polsko nebude dělat kompromisy ohledně Danzigu a koridoru. Přesto vojenskou operaci znovu odložil, a to na Göringovu žádost, aby na poslední chvíli uspořádal konferenci s Hendersonem a švédským zprostředkovatelem Birgerem Dahlerusem.[615] Později téhož dne se Göringova konference konala.

Ukázal Hendersonovi přepis Beckových pokynů zaslaných Lipskimu. Henderson Halifaxovi napsal: ***„Vysoce efektivní německý zpravodajský systém se toho odpoledne v Berlíně osvědčil. Beckův telefonát včetně tajné zprávy byl okamžitě dekódován. Zde byl německé vládě předložen důkaz o zdržovací taktice Polska a jeho odmítání vážně jednat.“***[616]

Schůzka mezi Hendersonem a Göringem byla srdečná, ale k řešení nedospěla. Bezvýsledné bylo i jednání mezi Lipskim a Ribbentropem téhož

[613] Meiser, Hans, Gescheiterte Friedens-Initiativen 1939-1945, s. 33.
[614] Tamtéž.
[615] Schultze-Rhonhof, Gerd, Der Krieg, der viele Väter hatte, s. 527.
[616] PRO FO 371/22979 C 12480.

večera. Hitler si předvolal Keitela ve 21:00. Směrnice, kterou generálovi předal, začínala slovy: ***„Nyní, když jsou vyčerpány všechny politické možnosti, jak mírovými prostředky zmírnit pro Německo nesnesitelné podmínky na jeho východní hranici, rozhodl jsem se pro řešení silou.“***[617] O necelých osm hodin později vtrhly německé ozbrojené síly do Polska.

Historické dokumenty ukazují, že útok na Polsko nebyl krokem v dlouhodobě plánovaném, systematickém programu rozšiřování životního prostoru Německa. Hitler nařídil ofenzívu poté, co se nepodařilo dosáhnout vyjednávání. Mezi nejdůležitější otázky patřilo blaho etnické německé populace za hranicemi Říše, ačkoli vést válku kvůli lidem spřízněným pokrevně, ale již ne národnostně, se dnes může zdát neopodstatněné. Dnešní koncept „globálního společenství“ odmítá představu, že národ může být definován spíše rasou než geografickými hranicemi. Ve 30. letech 20. století však byla hrdost na etnické dědictví mocnou silou ve vědomí evropských národů.

Mnichovskou dohodu z roku 1938, kterou Německo získalo zpět území Sudet obývané etnickými Němci pod cizí správou, považovalo říšské ministerstvo zahraničí za právní precedens: ***„Právo na ochranu ze strany mateřského státu bylo jednou provždy zásadně uznáno mezinárodním aktem, na němž se podílely čtyři velmoci a tři další státy.“***[618] V srpnu 1939 byl Hitler postaven před vážnou situaci týkající se Danzigu a německé menšiny v Polsku. Německé obyvatelstvo svobodného města, které bylo od 24. srpna zablokováno Poláky, čelilo hospodářskému krachu a potenciálnímu hladomoru. V posledních dnech měsíce polští radikálové zavraždili více než 200 etnických Němců žijících v západním Polsku.[619] „***Německý zásah byl zcela legitimní v souladu jednak s právem mateřského státu chránit své etnické rodiny žijící pod cizí nadvládou, jednak s ohledem na jejich právo na sebeurčení,“*** jak tvrdil jeden z německých diplomatů.[620] Hitler 27. srpna napsal Daladierovi: ***„Zoufal bych si nad čestnou budoucností svého národa, kdybychom za takových okolností nebyli rozhodnuti vyřešit tuto záležitost ať se děje cokoli.“***[621]

---

[617] Post, Walter, Die Ursachen des Zweiten Weltkrieges, s. 423.
[618] Freytagh-Loringhoven, Freiherrn von, Deutschlands Aussenpolitik, s. 234.
[619] Danco, Walter, Der Weltveränderer, s. 200.
[620] Freytagh-Loringhoven, Freiherrn von, Deutschlands Aussenpolitik, s. 233.
[621] Domarus, Max, Hitler Reden und Proklamationen, s. 1275.

Kromě morálních a právních otázek se jednalo o národní bezpečnost. Jak již bylo zmíněno, Němci objevili ve Vídni a v Praze dokumenty odhalující tajnou politiku britského ministerstva zahraničí, jejímž cílem bylo oslabit Německo. Chamberlainova arbitráž sudetoněmecké krize v roce 1938 uspokojila Hitlerovy požadavky, ale také zachránila Československo; v té době nebyly Británie a Francie vybaveny k vedení války na obranu tohoto malého, ale užitečného spojence.

Po rozpadu Československa v březnu 1939 ztratili Anglo-Francouzi nedílnou součást svého aliančního systému „kolektivní bezpečnosti". Okamžitě následovala veřejná záruka Londýna za Polsko. Hitler se domníval, že Chamberlainovo prohlášení mělo za cíl poštvat Polsko proti Německu a nahradit jeden nepřátelský stát na východní hranici Říše jiným. Vůdce řekl svému architektovi Hermannu Gieslerovi, že se domnívá, že koalice formující se proti Německu chce válku: ***„Tomuto konfliktu, jehož obrysy se mi zcela jasně formují před očima, se mohu vyhnout pouze tím, že ustoupím a vzdám se tak přirozených práv německého národa. Ale i to by konfrontaci jen oddálilo..... Musím usilovat o to, abych zabránil obklíčení Německa nebo ho prorazil, ať už jakýmkoli směrem."***[622]

Henderson 9. srpna 1939 napsal náměstku ministra Cadoganovi do Londýna, že Němci i Italové věří, že se Polsko pokusí spor s Říší vyřešit silou ještě v tomto roce, než britská podpora ochabne.[623] Ve Varšavě armádní velitelé a někteří polští politici doporučovali brzké napadení Německa, protože náklady na nekonečné udržování tolika vojáků v aktivní službě příliš zatěžují státní rozpočet.[624] Všeobecná mobilizace, kterou Polsko vyhlásilo 30. srpna, byla pro Hitlera dalším zlověstným znamením. Protože se cítil ohrožen jak na východě, tak na západě, rozhodl se udeřit jako první. Jeho rozhodnutí by se snad dalo posuzovat v duchu výroku pruského panovníka 18. století Fridricha Velikého. Ten prohlásil, že ve válce je skutečným agresorem ten, kdo donutí nepřítele vystřelit jako první.

[622] Giesler, Hermann, Ein anderer Hitler, s. 366.
[623] Klüver, Max, War es Hitlers Krieg?, s. 345.
[624] Klüver, Max, Die Kriegstreiber, s. 414.

Od „Mnichova“ k vypuknutí války

Úryvek z knihy „Who Started WW2: Truth For a War-Torn World“ (Kdo rozpoutal druhou světovou válku?) od Udo Walendy, 2013

Zahraniční politika Polska v letech 1938-1939 byla stejná jako její státní koncepce a strategie. Ke konci roku 1938 se Polsko vymanilo z pozice *„připravenosti spolupracovat s Hitlerovou říší“*.[625] Důsledkem byla stále se zhoršující krize, jejíž mírové řešení prostřednictvím jednání Polsko odmítalo. Vzhledem k této základní pozici byly německé návrhy na jednání, dokonce i ten z 29. srpna 1939, který v zásadě nezacházel dále než ten z 24. října 1938[626], ve skutečnosti návrhy na vyhlášení příměří, neboť *„od března existoval v Evropě stav poloviční války rovnající se jakémusi druhu příměří a v červenci jsme se rychle blížili k válce.“*[627]

Ministr zahraničí Beck projevil v říjnu 1938 ochotu jednat s Hitlerem o Danzigu a o zlepšení spojení mezi Berlínem a Königsbergem.[628] Přesto zahájení těchto nevítaných jednání záměrně oddaloval, neboť chtěl vyčkat, co se stane s britským zbrojením, a chtěl zmařit mezinárodní konferenci. Skutečnost, že dosud nedošlo k realizaci spojenectví s Británií, nebyla pro Becka důvodem k odstoupení od jednání s Říší. Nejen to, ale i hrozbou války, částečnou mobilizací, plány na ofenzívu, opětovným zesíleným tlakem na německou menšinu a oznámením, že Německo bude v budoucnu plně odpovědné za každou akci, kterou podnikne senát v Danzigu (23., 26. a 28. března 1939), vyzýval Německo, aby ještě před uzavřením této bezpodmínečné záruky demonstroval svou nezávislou velmocenskou politiku. Samozřejmě, že od srpna a také od září 1938 měl Beck „v kapse“ ujištění, že Velká Británie bude Polsko v Danzigu *„co nejvíce podporovat“*.[629] Současně byly od přelomu let 1938/1939 doloženy i neomezené sympatie k Polsku ze strany americké vlády, jejíž diplomaté *„pravděpodobně také ovlivňovali“* Polsko.[630] Odmítnutí německého návrhu na vyjednávání z 26. března 1939 bylo záměrně provokativní, protože nebyl žádný důvod odpovídat na něj

[625] „Polská bílá kniha“, s. 5.
[626] Podle polské propagandy by Polsko v referendu v Západním Prusku očekávalo polské vítězství.
[627] N. Henderson, *Failure of a Mission*, s. 245, D. Hoggan, *The Forced War*, s. 741 (německé vydání).
[628] Důvody pro německo-polské rozhovory jsou řešeny samostatně.
[629] D. Hoggan, *The Forced War*, str. 61-62, 111.
[630] H. Roos, *Polen und Europa*, s. 395.

válečnými hrozbami, mobilizací, zostřenou menšinovou politikou, *„probuzením protiněmeckých nálad mezi Poláky všech společenských vrstev a kruhů“*[631] a nakonec to podtrhnout přijetím britské carte-blanche.

Tvrzení, že Hitlerův vstup do Prahy 15. března 1939 byl příčinou této reakce, je prokazatelně nepravdivé. Polské vedení, které *„jako jediné nevydalo formální protest proti anexi Československa“*[632], nepovažovalo zřízení protektorátu - provedené se souhlasem české vlády! - za hrozbu pro Polsko. Byli to totiž oni, kdo nikdy nevěřili v životaschopnost Československa, a navíc to byli právě oni, kdo svými nároky a ultimáty po mnichovské konferenci usilovali o další rozdělení tohoto státu a kdo hájili společnou hranici s Maďarskem.[633] Již 27. října 1938 informoval německý velvyslanec ve Varšavě von Moltke říšského ministra zahraničí: ***„Jak jsem již uvedl ve zprávě PV 47 ze 14. října 1938, Polsko se snaží přimět Slovensko k vystoupení z politického svazku, do kterého bylo dosud zapojeno.“***[634]

Ministr zahraničí Beck vyjádřil uspokojení nad konečným získáním nezávislosti Slovenska a již 15. března 1939 oznámil uznání tohoto státu podle vnitrostátního práva.[635]

Proto se Polsko při přijímání opatření proti Německu 26. března 1939 ani neodvolávalo na kroky Německa vůči Praze; to by znamenalo realistické hodnocení německé moci, která v Polsku až do vypuknutí války neexistovala. Polské vedení naopak stále znovu uvádělo Hitlerovu touhu po míru, Hitlerovo vnímání bolševického nebezpečí a Hitlerovu vojenskou slabost jako tolik důvodů, proč jejich provokace nenesou žádné riziko. Beck během rozhovoru s rumunským ministrem zahraničí Gafencem v březnu 1939: ***„Na rozdíl od všech svých předchůdců si Hitler uvědomuje reálnost bolševického nebezpečí. Vždy proti němu bojoval. Vím, že právě to je pro Hitlerovo nové Německo stěžejní, hlavní a rozhodující problém, vedle něhož všechny ostatní problémy blednou. Jak z toho tedy vyplývá zájem Německa bojovat proti Polsku? Jakmile padne polská bašta, otevře se brána Evropy sovětské***

631 M. Freund, *Weltgeschichte der Gegenwart in Dokumenten*, díl II, s. 43.
632 Tamtéž.
633 G. Bonnet, *Fin d'une Europe. De Munich à la Guerre*, s. 249 (německé vydání, s. 41).
634 *Documents on German Foreign Policy 1918-1945* (Dokumenty o německé zahraniční politice 1918-1945), svazek V, dok. 87.
635 *ADAP*, sv. VI, dok. 4.

expanzi. Má to být to, co Hitler chce? Já vím, že ne! Jistěže chce zpět Danzig, ale nebyl by ochoten zaplatit takovou cenu, aby získal Svobodné město.“[636]

Beck měl při jednáních s Ribbentropem od října 1938 v úmyslu udržet naději na revizi, která by více odpovídala německým návrhům, a přitom se zcela zdržet jakýchkoli ústupků. Tento postoj, který nakonec dočasně vyvrcholil hrozbou války, mobilizací, zvýšeným tlakem na menšiny a přijetím britského bianko šeku v březnu 1939, měl stejně málo společného s předmětem německých návrhů jako s německým vedením jednání nebo dokonce s německou politikou jako takovou. To potvrzuje i „Polská bílá kniha“ o bezprostředním předválečném období: ***„Polská vláda, stejně jako vlády ostatních států, které byly až do roku 1938 připraveny spolupracovat s Hitlerovou říší, jednala s předpokladem, že nesmí zanedbat cokoliv, co by mohlo Evropu uchránit před válkou.“***[637]

Z tohoto prohlášení jednoznačně vyplývá, že Polsko a Anglie koncem roku 1938 změnily svůj postoj k Německu; odmítly - mírně řečeno slovy tohoto polského prohlášení - od této chvíle jakoukoli další spolupráci s Německou říší a akceptovaly „přehlížení a zanedbávání“ v mírovém úsilí, pokud toto „zanedbávání“ tak jako tak mělo být jejich novou zahraničněpolitickou základnou! Výsledkem každopádně bylo, že *„mnozí zahraniční diplomaté ve Varšavě vidí, že zdejší veřejné mínění je v současné době bojovné, a domnívají se, že polská vláda má v úmyslu vynutit si spor s Německem“*.[638] Již 16. března 1939 hlásil francouzský velvyslanec ve Varšavě Noel svému ministru zahraničí: *„Na druhé straně si nikdo nemohl nevšimnout nárůstu protiněmeckých nálad mezi Poláky z nejrůznějších společenských vrstev a kruhů.“*[639]

Beck přijal britský bianko šek 31. března 1939 a 5. dubna 1939 učinil reciproční nabídku pomoci Velké Británii bez ohledu na to, jakou akci by Velká Británie - kromě útoku na Britské ostrovy - považovala za ohrožení svých životních zájmů a na kterou by reagovala vojenskými opatřeními. Co přimělo polského ministra zahraničí vydat se touto pošetilou cestou, když ze své strany odmítl požadavky Londýna: spolupráci se SSSR, přijetí sovětských zbraní pro

---

[636] G. Gafencu, *Derniers Jours de l'Europe*, str. 56-57.
[637] „Polská bílá kniha“, s. 5.
[638] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek IV, dok. 524 a 523.
[639] „Francouzská žlutá kniha“ - *Le Livre Jaune Français, Documents Diplomatiques 1938-1939*, dok. 75.

případ války, uzavření vojenského spojenectví s Rumunskem proti Německu a Maďarsku?

Beck si uvědomil, *„že metoda, kterou Británie tuto záležitost řešila, třikrát usnadnila přimět Polsko, aby souhlasilo téměř se vším, co Británie chtěla“*.[640]

Beck věděl, že mu Hitler nevyhrožoval, a ***„nevěřil, že Německo má útočné úmysly“***.[641] Beck předpokládal, že Hitler se ani v budoucnu nechystá ohrožovat Polsko, protože *„byl v podstatě bázlivý Rakušan, který by neriskoval válku proti odhodlanému a silnému protivníkovi.“*[642]

Beck ve svých londýnských rozhovorech z 4.-6. dubna 1939 zdůraznil, že v současné době *„panuje jakýsi útlum“*, neboť *„po posledních událostech měla být německá vláda vzata zpět reakcí, kterou ve světě vyvolala“*[643] (viz. zřízení protektorátu Čechy a Morava 15. března 1939). Beck věděl, že jeho politika musí *„Hitlera a všechny jeho šéfy rozzuřit“*. Přesto počítal s tím, že Hitler vyšle do Varšavy *„se všemi projevy vstřícnosti“* svého ministra zahraničí, kterého se Beck ještě nedávno rozhodl vykreslit jako *„nebezpečného blázna“*. Vzhledem k panující situaci byl Beck přesvědčen, že pak může sám rozhodnout *„o hranicích jednání“* nebo o tom, kdy vyvolat válku, která „by měla Německo porazit“. Beck byl *„více než šťastný, že podpora Anglie je dána způsobem, jakým byla, tj. že Polsko je tím, kdo určuje, kdy mu má Anglie přijít na pomoc.“*[644]

Obavy, které britský velvyslanec ve Varšavě vyjádřil již 5. října 1938, *„že nedávné události ho [Becka] ještě více povzbudí, aby ignoroval jakýkoli náš nátlak nebo radu“*[645], se měly stále více naplňovat. Podle Beckova názoru by impuls k politickému vývoji Evropy mělo dostat Polsko, jak se na evropskou velmoc sluší. Beck si chtěl vytvořit podmínky a nešetřil výhrůžkami válkou již v době **před** britskou zárukou. Tento muž s *„méně státnickými stránkami své*

---

[640] *Foreign Relations of the United States 1939* (Zahraniční vztahy Spojených států 1939), svazek I, s. 113, 118, 119.
[641] G. Bonnet, op. cit., s. 172 (německé vydání, s. 196).
[642] *Foreign Relations of the United States 1939* (Zahraniční vztahy Spojených států 1939), svazek I, s. 113, 118, 119.
[643] M. Freund, op. cit., díl II, s. 118.
[644] *Foreign Relations of the United States 1939* (Zahraniční vztahy Spojených států 1939), svazek I, s. 113.
[645] *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek III, dok. 137.

povahy, včetně osobní ctižádosti a ješitnosti“[646], který věřil, že *„Polsko nemá hrozbou přímé akce co ztratit“*[647], našel partnera, který mu bez jakýchkoli skrupulí dal volnou ruku k prosazování tohoto kurzu!

Zjevně se jednalo o podněcování k válce, které ani nemuselo používat argumenty „agresivního“ nebo „po světovládě toužícího“ či obecně „válce chtivého“ Hitlera. Právě naopak. Beck vycházel z předpokladu, že Hitler válku nechce, že si ji ani nemůže dovolit, a proto spolkne provokace nejhoršího druhu od „odhodlaného“ a k boji ochotného Polska a ještě musí vyslat „se všemi znaky vstřícnosti“ svého ministra zahraničí do Varšavy! Británie, která plně znala základní motivy a poměr sil, podávala pomocnou ruku v tomto úsilí již mnoho měsíců předtím, než neustále se stupňující německo-polské napětí dosáhlo vrcholu. Představuje mimořádně nebývalý cynismus, když se pak po vypuknutí války mluví o „ochraně menších národů“, o křesťanství a o „závazku spojenectví v boji proti agresorovi ohrožujícímu Evropu a svět“.

Neustálé britské povzbuzování již před zárukou bylo polskými diplomaty dokonce uznáno jako rozhodnutí pro válku: ***„Je dětinsky naivní a zároveň nespravedlivé navrhovat národu, který je v takovém postavení jako Polsko, aby ohrozil své vztahy s tak mocným sousedem, jakým je Německo, a vystavil svět katastrofě nové války jen proto, aby uspokojil vnitřní politiku pana Chamberlaina. Bylo by od nich ještě naivnější předpokládat, že polská vláda nechápe skutečný význam tohoto manévru a jeho důsledky.“***[648]

Toto závažné obvinění vznesl polský velvyslanec v Paříži Lukasiewicz 29. března 1939 ve zprávě ministrovi zahraničních věcí. Toto prohlášení, které není jediné[649], je neklamným důkazem, že Polsko bylo již před britskou karte blanche nabádáno ke kompromitaci vztahů s Německem a k rozpoutání války. Polská vláda se v tomto jazyce rychle stala expertem. ***„Bezprostředně po britské garanční deklaraci, po níž bezprostředně následovala garance francouzská, začalo v Polsku zlovolné protiněmecké štvaní… V polských novinách se objevují požadavky na obsazení města Danzig. Tak to pokračuje dál. Polská armáda má vpochodovat do Východního Pruska a anektovat tuto část Německa. Jiné noviny tvrdí ještě víc: hranice Polska mají být posunuty až k Odře. Na veřejných shromážděních se objevují požadavky, které hraničí s***

[646] Tamtéž, svazek III, dok. 206.
[647] Tamtéž, svazek III, dok. 206.
[648] „Německá bílá kniha“ č. 3, dok. 11, s. 102 (anglické vydání s. 30).
[649] Viz také str. [295 a násl. této práce.

šílenstvím. Západní hranicí Polska není Odra, ale Labe. Berlín není německé město, ale staroslovanské, starobylé polské osídlení! Polsko začíná s částečnou mobilizací, na stěnách domů se objevují velké plakáty: ‚Jdeme na Berlín!'.“[650]

Beck se dál kompromitoval: Ve své nótě říšskému ministru zahraničí z 26. března 1939 označil jakékoli další řešení německých záležitostí v Danzigu za důvod k válce a počátkem dubna to sdělil svým partnerům v Londýně.[651] Beck, který se ještě 20. dubna 1939 na brífincích pro polské diplomaty v zahraničí ujistil, že sice do této chvíle vstoupila v platnost vzájemná britsko-polská záruka, *„nic však nenasvědčuje tomu, že by Německo spěchalo“*, ale na druhé straně byla zaznamenána *„nová vlna zvěstí“*[652], přednesl 5. května 1939, tedy jen o několik dní později, v Sejmu projev, který - protože byl neupřímný a zkresloval skutečný stav věcí - musel nutně vypadat jako otevřené vyhlášení války. Tímto projevem nakonec odmítl jakoukoli dohodu, ať už v jakékoli podobě. Beckův výrok: ***„My v Polsku neuznáváme koncepci ‚mír za každou cenu'“***, mohl být vzhledem k nedávným německo-polským jednáním a německé ochotě dosáhnout dohody jen stěží cyničtější a válečnější. Kromě nepravdivého tvrzení, že Německo pouze vznášelo požadavky, aniž by za ně cokoli poskytlo, je zde také následující charakteristický obraz Beckova agresivního postoje, byť historicky zfalšovaný: *„Trvám na termínu 'provincie Pomorze'. Slovo 'koridor' je umělý výmysl, neboť se jedná o starobylé polské území s nepatrným podílem německých kolonistů.“*[653]

Polské veřejné mínění reagovalo na tento projev s nadšením. Beck obdržel celou hromadu blahopřejných telegramů. Stejně jako polská armáda si byl plně vědom směru, který tento projev jednoznačně ohlašoval: ***„že dvě relativně chudé země, Německo a Polsko, by měly bojovat proti sobě - což je vývoj, který by koneckonců mohl být v zájmu pouze bohatých zemí.“***[654] *„Když se na jaře 1939 politika vyrovnání s Německem, kterou zastával [Beck], zhroutila, Beck přesto zůstal ve funkci a největší popularitu mezi polským*

650 K. Zentner, *Illustrierte Geschichte des Zweiten Weltkrieges*, s. 64.
651 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek IV, dok. 579: Kennard Halifaxovi 31. března 1939.
652 W. Jedrzejewicz, *Poland in the British Parliament 1939-1945*, díl I, s. 41, 42.
653 Tamtéž, s. 48, a „Polská bílá kniha“, dok. 77, p. 112.
654 „Německá bílá kniha“ č. 2, dok. 216.

lidem zažil právě v okamžiku, kdy ve svém projevu z 5. května 1939 zasadil poslední ránu své předchozí politice.“[655]

Bezpodmínečné záruky poskytnuté Velkou Británií *„zaslepily polské vedení před praktickými výhodami dohody s Německem“*. Hitler nikdy nevyvíjel na Polsko žádný nátlak, ani to nenaznačoval, nestanovil žádné termíny a nekladl žádné nepřiměřené požadavky. Hitlerovu politiku v té době bylo možné přirovnat k jakémusi „útlumu“, jak uvedl Beck v Londýně. Přesto se polský ministr zahraničí postavil do čela protiněmecké a válkychtivé polské veřejnosti, rozesílal do ostatních zemí podnětné a nepravdivé zvěsti[656] a neudělal nic, aby excesům svých krajanů zabránil nebo je omezil. ***„Vypuknutí války 1. září 1939 je dnes v Polsku vnímáno jako zcela nezaslouženě snesený útok mocného německého souseda, jako blesk z čistého nebe, který jako by dopadl na nic netušící zemi, přičemž se však zcela zapomíná, že již od března toho roku v Polsku neustále narůstala válečná atmosféra, že v četných článcích a dopisech čtenářů, které se objevovaly v novinách, byla válka silně žádoucí, že díky některým akcím, jako bylo dobrovolné přihlášení se do komanda ‚lidských torpéd‘ (podle nepochopeného japonského vzoru) a projevům polských důstojníků, kteří do nebe vychvalovali kvality polských vojáků a zároveň označovali německou techniku za podřadnou, vznikla víra v jisté vítězství a sny o rychlém tažení na Berlín.“***[657]

Nic podobného by se v roce 1939 v Německu nenašlo! Nebylo jediného německého politika, jediného německého diplomata, jediného německého generála, jediného německého publicisty, který by otázku „válka, nebo mír“ považoval za nedůležitou. Pro polského velvyslance v Paříži Lukasiewicze - a pro polskou diplomacii vůbec - však byla tato otázka lhostejná. Francouzský ministr zahraničí Bonnet si to uvědomil, když se snažil Lukasiewiczovi vysvětlit význam britsko-francouzsko-sovětských vojenských rozhovorů.[658] *„My se ničeho nebojíme. Rusko nedovolí Německu, aby se nás dotklo; Německo zabrání Rusku, aby nám ublížilo.“*[659]

---

[655] *Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte*, 1/1954, s. 88: G. Rhode, „Ministr zahraničí Joseph Beck a státní tajemník hrabě Szembek“.
[656] *Foreign Relations of the United States 1939* (Zahraniční vztahy Spojených států 1939), svazek I, s. 101.
[657] G. Rhode, „Die deutsch-polnischen Beziehungen und ihre neuralgischen Punkte“ v *West-Ost Berichte* II/III, 1961, s. 97.
[658] G. Bonnet, *De Munich à la Guerre*, s. 277 (německé vydání, Vor der Katastrophe, s. 252).
[659] C.J. Burckhardt, *Meine Danziger Mission 1937-1939*, s. 353.

Na konferenci 24. března 1939, které se zúčastnil ministr zahraničí, byly stanoveny obrysy polské zahraniční politiky, podle nichž, pokud by měl být narušen *„perimetr našich přímých zájmů a našich normálních potřeb“* - ***„budeme bojovat“***.[660]

Toto popírání jakýchkoli obav, které se projevilo již počátkem roku 1937 ve výrocích polského prezidenta Ignacyho Moscikiho, mělo v roce 1939 nabýt agresivního podtónu do té míry, že polské vedení při demonstraci zamýšlených cílů nebralo příliš ohled na „světové mínění“ a i těch několik dobře míněných rad, které byly nabídnuty ze spřátelené strany, bylo v posledních dnech a hodinách před vypuknutím války arogantně odmítnuto.

Ne nadarmo tedy britský velvyslanec ve Varšavě poslal 2. dubna 1939 (krátce před Beckovou návštěvou Londýna) svému ministru zahraničí telegram: ***„Hlavní potíž spočívá v tom, že polská vláda dosud nedokázala vychovat veřejné mínění v tom smyslu, že jsou nutné jakékoli ústupky.“***[661]

Přesto z toho v Londýně nevyvodili žádné závěry pro zachování míru.

Dne 17. května 1939 uzavřeli zástupci Francie a Polska vojenskou dohodu, v níž se francouzský generální štáb zavázal prolomit „Siegfriedovu linii“ patnáctý den po vypuknutí války. Tím byla polská aspirace *„na mobilní tažení s invazí do Německa a postupem na Berlín“*[662], přiblížena k úplnému naplnění. Také francouzský ministr zahraničí Bonnet si uvědomil polské záměry v den, kdy na něj polský velvyslanec Lukasiewicz naléhal, aby do dohody, která měla být uzavřena, začlenil tajnou doložku - že *„Danzig má pro Polsko zásadní význam“*. Bonnet o tom napsal ve svých pamětech: *„Zdálo se mi, že Beckova rafinovaná hra spočívá ve zneužití francouzsko-britského spojenectví tím, že si od jednoho z nás s pomocí druhého vynucuje stále rozsáhlejší a přesnější závazky.“*[663]

Krize se blížila k vyvrcholení, a přesto polská vláda odmítala jednat o urovnání: *„Poláci se k blížící se krizi stavěli neohroženě, přesvědčeni, že Hitler bude odhalen jako agresor a že oprávněné stížnosti na Danzig pak budou zapomenuty.“*[664]

---

660 C. J. Szembek, *Journal 1933-1939*, s. 434.
661 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek IV dok. 605.
662 D. J. Dallin, *Soviet Russia's Foreign Policy*, s. 36.
663 G. Bonnet, op. cit., s. 220 (německé vydání s. 223).
664 A. J. P. Taylor, *The Origins of the Second World War*, s. 249.

Dne 13. června 1939 britský velvyslanec v Berlíně Henderson doporučil Polsku, aby *„…méně mluvilo o své statečnosti a více přemýšlelo o realitě své zeměpisné polohy.“*[665]

Vysoký komisař Společnosti národů v Danzigu Carl J. Burckhardt napsal 26. července 1939 generálnímu tajemníkovi Společnosti Josefovi Avenolovi: ***„Mezi Poláky se začíná objevovat nebezpečná nálada. Často se připouští nebo, což je ještě horší, otevřeně prohlašuje, že všeobecná válka by znamenala pro republiku jedinou záchranu. Nebezpečné je zejména to, že si lidé začali zvykat na myšlenku, že katastrofa je nevyhnutelná; padají přehnaná prohlášení a konečným výsledkem je jakási citová otrava v tomto nešťastném městě. Přicházel proud táborových přívrženců jako nositelů špatných zpráv a předzvěsti, kteří měli často jen zájem na prohloubení krize, ať už osobními zásahy do lokální hádky, nebo smyšlenými zprávami.“***[666]

Anglie si však tohoto vývoje byla již plně vědoma! Poté, co britský kabinet vypracoval prohlášení o britské politice vůči Polsku, které měl Chamberlain oznámit v Dolní sněmovně, ***„Beck požádal Halifaxe [5. července], aby vynechal kompromisní větu, v níž říká, že polská vláda ‚bude k takovým rozhovorům (s Německem) přistupovat objektivně, ale s dobrou vůlí‘. Při Chamberlainově projevu v Dolní sněmovně 10. července byla tato věta vypuštěna.“***[667]

Cestovní zprávu, kterou sepsali dva britští diplomaté 9. června 1939, aby ji předložili svému tehdejšímu ministru zahraničí lordu Halifaxovi, nyní po čtyřiceti letech zpřístupnilo veřejnosti ministerstvo zahraničí. Jejími autory byli sir William Strang, v té době vedoucí oddělení zabývajícího se Německem a východní Evropou na ministerstvu zahraničí v Londýně, a Gladwyn Jebb, soukromý tajemník stálého státního podtajemníka, rovněž na britském ministerstvu zahraničí. Ačkoli zprávu vypracoval níže postavený Jebb a následně ji schválil Strang, postřehy v ní zaznamenané představovaly společný příspěvek. Název zprávy zní „Návštěva pana Stranga a pana Jebba v Polsku“ a je parafována datem 13. června 1939 úředníkem Kirkpatrickem, který měl tyto záležitosti na starosti.

---

665 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek VI, s. 702.
666 C. J. Burckhardt, op. cit., s. 318, a *ADAP*, sv. VI, dok. 771.
667 M. Gilbert a R. Gott, *The Appeasers*, s. 247 a *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek VI, dok. 236.

Gladwyn Jebb napsal: *„Nejvíce mě zaujal zjevný klid a sebedůvěra Poláků, s nimiž jsem mluvil. Myslím, že někteří si byli příliš jistí a neuvědomovali si reálné nebezpečí útoku disciplinovaných a mechanizovaných německých divizí. Například vicekonzul v Kattowitz mi řekl, že místní polští úředníci byli od naší záruky ‚strašně povzneseni' a mluvili o rychlé porážce Německa a obsazení Breslau. Sedláci na statku jižně od Thornu, kde jsem strávil velmi osvěžující víkend, zase (jak mě ujistil syn domu) toužili po tom, aby si to s Němci rozdali. To potvrdil i vysoce inteligentní vedoucí ekonomického oddělení ministerstva zahraničních věcí pan Wszelaki, který řekl, že bojovnost a protiněmectví sedláků je způsobeno částečně rasovými a částečně ekonomickými důvody (nárůst počtu obyvatel a následný hlad po půdě německých sedláků). Wszelaki zašel dokonce tak daleko, že řekl, že pokud vypukne válka, obává se, že by bylo obtížné zabránit strašlivému masakru německých polských rolníků. Dále se zdá, že polští rolníci, ačkoli zůstávají protiruští, si nyní méně uvědomují ruské nebezpečí. Moji přátelé nebyli ochotni tvrdit, že to povede k návratu panslavismu, ale připouštěli, že z dlouhodobého hlediska a při pokračujícím německém tlaku by k něčemu takovému mohlo dojít. ... Nemohu samozřejmě tvrdit, že vím, co si polská armáda myslí. Mohu jen říci, že plukovník, vedle kterého jsem seděl u večeře - hlavní asistent náčelníka generálního štábu generála Stachiewitze - byl inteligentní a rozumný člověk. Otevřeně přiznal, že polská armáda má v některých ohledech nedostatky, ale byl přesvědčen, že v případě potřeby se velmi dobře osvědčí. Částečně od něj a částečně od jiných osob jsem se dozvěděl, že záměrem je zaútočit na Východní Prusko hned na začátku války, protože pro Němce by bylo velmi obtížné tuto provincii rychle a dostatečně posílit. Navíc bylo možné na ni zaútočit z mnoha míst současně. Doufalo se, že posilující efekt obsazení Königsbergu by mohl vyvážit nevyhnutelný ústup ze západního výběžku. V každém případě by Polsko nemuselo být nutně poraženo, ani kdyby se stáhlo na linii Visly. A v době, kdy se tam polská vojska vrátí, by Němci stejně jako Poláci mohli mít nedostatek některých základních zásob. Důraz byl kladen na pravděpodobnost, že válka na Východě bude ‚otevřená' válka s volností manévrování a že to může mít, přinejmenším v počátečních fázích, tendenci zvýhodňovat Poláky. Abych přilákal své polské přátele, obvykle jsem se jich v určité fázi zeptal, co navrhují dělat s Němci, až se válečné štěstí - jak se domnívali, že je pravděpodobné - rozhodne v jejich prospěch. Žádné dvě osoby neodpověděly na tuto nepříjemnou otázku stejně. Obecně se však zdálo, že Německo by mělo být rozděleno na dvě nebo více částí a že větší část by měla být tvořena jižním a katolickým blokem, snad pod*

vedením arcivévody Otty [von Habsburga]. V každém případě se zdálo, že existuje obecná představa, že Východní Prusko by mělo být připojeno k Polsku. Druhý velitel východní sekce ministerstva zahraničí šel skutečně tak daleko, že rozhodně prohlásil, že to je polský plán. Zdůvodňoval to tím, že počet obyvatel Východního Pruska klesá, že jeho velká část je beztak skutečně polská, že v každém případě lze zařídit přesuny obyvatelstva a že Polsko jako mladý a rychle rostoucí stát by mělo mít pobřežní linii odpovídající jeho národnímu významu. Pokud se však nemýlím, existuje ještě větší a temnější projekt budoucnosti Polska po ‚vítězné válce s Německem'. Jedná se o koncepci federativního Polska včetně Litvy s určitou formou autonomie pro Rusíny. Varšava by se podle tohoto snu stala centrem obrovské aglomerace, jejíž západní hranice by se mohly rozšířit téměř k Odře a jižní marš s obnoveným Maďarskem. … Myslím, že je jen málo Poláků u moci, kteří si neuvědomují zcela reálné nebezpečí války s Německem, a mnozí si zřejmě uvědomují, že by to ve skutečnosti mohlo znamenat soustavný ústup do vnitrozemí, který by dost dobře nemohl být vyvážen obsazením Východního Pruska, kde je stálá obrana (až na současné potíže s posilováním) velmi silná. Jsou však přesvědčeni, že ve všeobecné válce, která by podle nich následovala po německém útoku na Polsko, by Německo bylo nakonec poraženo a že polská armáda, i když by byla těžce zmrzačena, by se pak znovu vynořila z pripjaťských bažin nebo bělověžské ‚džungle' a pokračovala by v obsazování Velkopolska za stejných okolností jako v roce 1919. Toto přesvědčení není v žádném případě patetické nebo fantastické. Poláci poukazují, myslím, že oprávněně, na to, že německá situace, ať už vojenská, vnitřní nebo hospodářská, je mnohem méně silná, než by se mohlo zdát německé propagandistické mašinérii. Domnívají se, že nějaká forma německého kolapsu do jednoho roku od vypuknutí všeobecné války je velmi reálná; a přestože nepochybují o tom, že Němci budou v počátečních fázích bojovat velmi dobře, jsou přesvědčeni, že se kruh udrží a že účinek blokády bude patrný mnohem dříve, než tomu bylo v letech 1914-18…"[668]

Britská vláda se smířila s tím, že Polsko nechce vyjednávat, a byla smířena s touto situací. Výsledek: další válečný pokřik v Polsku. Chodacki, polský generální komisař v Danzigu, byl mužem, který zastupoval polskou politiku v centru německo-polských vztahů a který opakovaně hovořil o

[668] *Frankfurter Allgemeine*, 31. srpna 1979, str. 5-6, cituje nově zveřejněné spisy britského ministerstva zahraničí, č. 0371/23020.

válce[669], jako například v době, kdy Danzig nechtěl nechat vyhladovět své obyvatelstvo z Danzigu, protože samotné živobytí Němců bylo ohroženo zkázou v důsledku tlaku Polska, a kdy naopak Danzig chtěl otevřít hranice s Východním Pruskem.

10. srpna se v silně cenzurovaném *Kurieru Polski* psalo: ***„Stejně jako muselo být před dvěma tisíci lety zničeno Kartágo, ozývá se dnes stále více hlasů volajících po tom, aby se jednou provždy skoncovalo s touhou Německa po moci nad ostatními národy v Evropě. … Stále více se v zemi rozšiřoval obecný názor, že ‚Kartágo' musí být zničeno. Rychle se blíží doba, kdy se bude všeobecně zastávat názor, že odstranění hnisajícího vředu ve středu Evropy je nutností. Z Německa pak zůstane jen hromada trosek."***[670]

Tento požadavek nebyl v polském předválečném tisku ojedinělým jevem, spíše se jednalo o základní tenor silně cenzurované žurnalistiky. Když navíc známí mluvčí tohoto státu chlácholili národ neustálými válečnickými projevy a otevřeně hlásali anexionistické cíle, pak to bylo považováno za válečnou politiku![671] Za viníka války nelze označit toho, kdo zahájil vojenský postup tím, že první vydal rozkaz, nýbrž toho, kdo po dlouhou dobu celou svou politiku zaměřil tak, že donutil protivníka k vojenské intervenci, a kdo již ve vnitrozemí změnil nepřátelství proti cizím menšinám v trvalý stav!

Carl J. Burckhardt, vysoký komisař Společnosti národů v Danzigu, ve zprávě z 20. prosince 1938 uvedl: ***„Poláci mají trochu šílenou povahu. O půlnoci začnou rozbíjet skleněné výlohy. Jsou to jediní nešťastní lidé v Evropě, kteří touží po bojišti. Žízní po slávě a v tom neznají mezí. Je tu pan Beck, ale je tu také armáda a veřejné mínění připravené kdykoli vybuchnout."***[672]

Roger Makins, britský delegát Ligy v Basileji, referoval 11. června 1939 o rozhovoru s Burckhardtem: *„Pan Burckhardt zjistil určité příznaky polského imperialismu a nabyl dojmu, že konečné polské cíle mají široký záběr."*[673]

---

669 C. Burckhardt, op. cit., s. 322.
670 A. Buckreis, *Politik des 20. Jahrhunderts*, str. 127-128, 164-167, 231.
671 Tamtéž.
672 M. Freund, op. cit., díl I, s. 394, 401.
673 *Documents on British Foreign Policy 1919-1939* (Dokumenty o britské zahraniční politice 1919-1939), svazek VI, dok. 36.

Francouzský velvyslanec v Berlíně Coulondre: *„Jejich jediná záchrana [Polska a Rumunska] spočívala v zachování míru, ale neučinili žádný krok směrem, který by k tomu byl nezbytný.“*[674]

Následují výroky historiků, kteří jsou dobře známí svým odporem k Hitlerovi: *„Dějiny Polska v posledních letech před druhou světovou válkou jsou dějinami hrdinství a bláznovství. Také Polsko stále více podléhalo protiněmeckému zápalu. Přesto však lze jen stěží popřít, že Poláci v každém střetu vždy zaujímali tu nejostřejší možnou reakci (kromě války).“*[675] *„Polsko přecenilo své síly a neprozkoumalo všechny možnosti, jak se vyhnout násilným střetům.“*[676] *„A Polsko? V Polsku osudová smlouva [s Británií] zřejmě vůbec nezapůsobila. Polsko vytrvale vzdorovalo [rozhovorům s Německem] a tisk se pozitivně převaloval ve vyjadřování chuti do války a nenávisti k Německu. Například článek, který se v těch dnech objevil v západopolských novinách, přirovnával nadcházející válku k fotbalovému zápasu. Výsměšně byl vyzván německý tým. Chtěli se přesvědčit, co pro Poláky znamená boj. Obyvatelé Danzigu pak mohli sledovat, jak jejich krajany mlátí. Zatýkání Němců pokračovalo, nebyly podány žádné informace o tom, kde se nacházejí. Jinak se to říct nedá: Polsko dělalo všechno pro to, aby svého souseda vyprovokovalo až do krajnosti, a tím posílilo jeho vůli k válce. Nejvíce absurdní byla pohlednice zobrazující, jak měla ve skutečnosti vypadat západní hranice Polska. Vedla podél Odry a Nisy. Takovou aroganci bylo třeba brát jako přímou hrozbu války z německé strany. Mezi Němci v Polsku to vyvolalo jen posměch. Kdo by to mohl brát vážně? Kdo mohl v té době tušit, že se tato hranice jednou stane skutečností?“*[677]

Polské vedení by převzalo iniciativu za neustálé prohlubování krize ve všech možných oblastech: v zahraniční politice, v mobilizaci, ve vojenských dohodách s Francií, ve vysídlování menšin, v oblasti komunikace včetně propagandy v rozhlase a na billboardech, v literatuře, ve veřejném vystupování předních řečníků, v akcích proti Danzigu, v diplomatickém urážení německého souseda, ve stále častějším narušování hranic (*Ilustrowany Kurjer* ze 7. srpna 1939 dokonce přinesl článek o soutěži polských vojenských jednotek v ničení a zabavování techniky Wehrmachtu na druhé straně hranice)[678], v uvádění

[674] R. Coulondre, *De Staline à Hitler*, s. 282 (německé vydání, s. 414).
[675] M. Freund, op. cit., díl III, s. 9.
[676] H. Buchheim, *Das Dritte Reich - Grundlagen und politische Entwicklung*, s. 47.
[677] *Posener Stimmen* („Posenské komentáře“), Lüneburg, březen 1964, s. 2, 3.
[678] D. Hoggan, op. cit., s. 419.

vojsk do pohotovosti k útoku, v oficiálních hrozbách válkou, v příkazu velvyslanci Lipskému, vydaném na vrcholu krize, ***„aby se nenechal zatáhnout do žádných relevantních jednání“***, a ve všeobecné mobilizaci, která byla vyhlášena již den předtím. Ostřelování nebráněného německého města Beuthen dělostřelectvem v noci z 31. srpna na 1. září bylo v tomto řetězci událostí stejně charakteristické jako incident s náhlým útokem na vysílací stanici v Gleiwitzu, i když nebylo rozhodujícím faktorem. V době těchto dvou posledně zmíněných incidentů již byly kostky vrženy. *„Ve velké části polského obyvatelstva převládala sebevědomá válečná nálada. Polsko se ani nepokoušelo získat čas.“*[679]

[679] G. Rhode, *Die Ostgebiete des Deutschen Reiches*, s. 134.

Polská zvěrstva nutí k válce

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

Dne 21. března 1939, když hostil francouzského premiéra Daladiera, Chamberlain diskutoval o vytvoření společné fronty s Francií, Ruskem a Polskem, která by společně čelila německé agresi. Francie souhlasila okamžitě a Rusové souhlasili pod podmínkou, že nejprve podepíší jak Francie, tak Polsko. Nicméně polský ministr zahraničí Józef Beck vetoval dohodu 24. března 1939.[680] Polští státníci se obávali Ruska více než Německa. Polský maršál Edward Śmigły-Rydz řekl francouzskému velvyslanci: ***„S Němci riskujeme ztrátu naší svobody; s Rusy ztratíme naši duši.“***[681]

Další komplikace v evropské diplomacii vznikla, když obyvatelé Memelu v Litvě chtěli připojení k Německu. Spojenci vítězové ve Versailleské smlouvě oddělili Memel od Východního Pruska a umístili jej pod ochranu Společnosti národů. Litva pak Memel zabrala od Společnosti národů krátce po první světové válce. Memel byl německé město, které se za svých sedm století historie nikdy neoddělilo od svého východopruského domova. Německo bylo po první světové válce tak slabé, že nemohlo zabránit malé nově vzniklé Litvě, aby zabrala starobylé pruské město Memel.[682]

Německá okupace Prahy vyvolala nekontrolovatelné nadšení mezi převážně německým obyvatelstvem Memelu. Obyvatelé Memelu toužili vrátit se k Německu a již je nebylo možné zadržet. Litevský ministr zahraničí odcestoval 22. března 1939 do Berlína, kde souhlasil s okamžitým převodem Memelu na Německo. Anexe Memelu do Německa byla dokončena následující den. Zdá se, že otázka Memelu vybuchla sama o sobě, bez jakéhokoli úmyslného německého plánu na anexi.[683] Polští vůdci se shodli, že návrat Memelu z Litvy do Německa nepředstavuje problém konfliktu mezi Německem a Polskem.[684]

---

[680] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. 207.
[681] DeConde, Alexander, A History of American Foreign Policy, New York: Charles Scribner's Sons, 1971, s. 576.
[682] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 25, 312.
[683] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. 209.
[684] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 50.

Co však konflikt mezi Německem a Polskem způsobilo, bylo takzvané Svobodné město Gdaňsk. Gdaňsk byl založen na počátku 14. století a historicky byl klíčovým přístavem při ústí velké řeky Visly. Od počátku byl Gdaňsk obýván téměř výhradně Němci, přičemž polská menšina v roce 1922 tvořila méně než 3 % z 365 000 obyvatel města. Versailleská smlouva přeměnila Gdaňsk z německého provinčního hlavního města na protektorát Společnosti národů podléhající četným závazkům ve prospěch Polska. Obyvatelé Gdaňsku nikdy nechtěli opustit Německo a v roce 1939 dychtili po návratu k Německu. Jejich touha připojit se k Německu byla zesílena tím, že německá ekonomika byla zdravá, zatímco polská ekonomika byla stále v krizi.[685]

Obyvatelé Gdaňsku neustále projevovali svou neochvějnou věrnost národnímu socialismu a jeho principům. Dokonce zvolili parlamentní většinu nacionálních socialistů ještě předtím, než tohoto výsledku bylo dosaženo v Německu. Bylo všeobecně známo, že Polsko se neustále snažilo zvýšit svou kontrolu nad Gdaňskem navzdory přáním jeho obyvatel. Hitler nebyl proti dalším ekonomickým aspiracím Polska v Gdaňsku, ale byl rozhodnut nikdy nepřipustit zřízení polského politického režimu v Gdaňsku. Takové zřeknutí se Gdaňsku ze strany Hitlera by bylo popřením věrnosti obyvatel Gdaňsku Třetí říši a jejich ducha sebeurčení.[686]

Německo předložilo návrh na komplexní vyřešení otázky Gdaňsku s Polskem 24. října 1938. Hitlerův plán by umožnil Německu anexi Gdaňsku a výstavbu dálnice a železnice do Východního Pruska. Na oplátku by Polsku byl zaručen stálý svobodný přístav v Gdaňsku a právo vybudovat vlastní dálnici a železnici k přístavu. Celá oblast Gdaňsku by se také stala trvalým svobodným trhem pro polské zboží, na které by nebyla uvalena německá cla. Německo by učinilo bezprecedentní krok, když by uznalo a garantovalo existující německo-polskou hranici, včetně hranice v Horním Slezsku stanovené v roce 1922. Toto ustanovení bylo nesmírně důležité, protože Versailleská smlouva poskytla Polsku mnoho dalších území, kterých se Německo navrhovalo vzdát. Hitlerova nabídka garantovat polské hranice s sebou nesla i stupeň vojenské bezpečnosti, jaký žádný jiný nekomunistický stát nemohl nabídnout.[687]

[685] Tamtéž., str. 49-60.
[686] Tamtéž., str. 328-329.
[687] Tamtéž., str. 145-146.

Německý návrh dohody s Polskem byl pro Německo mnohem méně výhodný než Třináctý bod Wilsonova programu ve Versailles. Versailleská smlouva poskytla Polsku velké části území v regionech, jako bylo Západní Prusko a Západní Poznaň, které byly převážně německé. Nejbohatší průmyslová část Horního Slezska byla také později přidělena Polsku, přestože Poláci tam prohráli plebiscit. Německo bylo ochotno vzdát se těchto území v zájmu německo-polské spolupráce. Tento Hitlerův ústupek byl více než dostatečnou kompenzací za německou anexi Gdaňsku a výstavbu dálnice a železnice v koridoru. Polští diplomaté sami věřili, že německý návrh byl upřímným a realistickým základem pro trvalou dohodu.[688]

Dne 26. března 1939 polský velvyslanec v Berlíně Joseph Lipski formálně odmítl německé návrhy na řešení. Poláci čekali více než pět měsíců, než německé návrhy odmítli, a odmítli připustit jakoukoli změnu současného stavu. Lipski sdělil německému ministru zahraničí Joachimovi von Ribbentropovi, že ***„je jeho bolestnou povinností upozornit na skutečnost, že jakékoli další prosazování těchto německých plánů, zejména pokud jde o návrat Gdaňsku do Říše, znamená válku s Polskem.“***[689]

Józef Beck přijal 30. března 1939 nabídku Velké Británie, která poskytla bezpodmínečnou jednostrannou záruku nezávislosti Polska. Britské impérium souhlasilo, že půjde do války jako spojenec Polska, pokud by Poláci rozhodli, že válka je nutná. Slovy sepsanými Halifaxem prohlásil Chamberlain 31. března 1939 v Dolní sněmovně: ***„Nyní musím informovat sněmovnu… že v případě jakéhokoli kroku, který by zjevně ohrozil polskou nezávislost a který by polská vláda proto považovala za zásadní čelit svými národními silami, by se vláda Jeho Veličenstva cítila být okamžitě povinna poskytnout polské vládě veškerou podporu, která je v jejich silách. Polské vládě daly toto ujištění.“***[690]

Velká Británie poprvé v historii nechala rozhodnutí, zda jít do války, na jiné zemi. Britská záruka Polsku byla závazná, aniž by vyžadovala závazky od polské strany. Britská veřejnost byla tímto krokem ohromena. Navzdory jeho bezprecedentní povaze narazil Halifax na malý odpor při přesvědčování

688 Tamtéž., s. 21, 256-257.
689 Tamtéž., s. 323.
690 Barnett, Correlli, The Collapse of British Power, New York: William Morrow, 1972, s. 560; viz také Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. 211.

britských konzervativců, liberálů a labouristů, aby přijali jednostrannou záruku Velké Británie vůči Polsku.[691]

Četní britští historici a diplomaté kritizovali britskou jednostrannou záruku Polsku. Například britský diplomat Roy Denman označil válečnou záruku Polsku za ***„nejneuváženější závazek, jaký kdy britská vláda přijala. Položila rozhodnutí o míru nebo válce v Evropě do rukou nezodpovědné, neústupné, okázalé vojenské diktatury.“***[692] Britský historik Niall Ferguson uvedl, že válečná záruka Polsku spojila ***„osud Británie s režimem, který byl stejně nedemokratický a antisemitský jako ten německý.“***[693] Anglický vojenský historik Liddell Hart prohlásil, že ***„polská záruka vložila osud Británie do rukou polských vůdců, mužů velmi pochybných a nestabilních úsudků. Navíc byla záruka neuskutečnitelná bez pomoci Ruska.“***[694]

Americký historik Richard M. Watt píše o britské jednostranné záruce Polsku: ***„Tato nesmírně široká záruka v podstatě ponechala Polákům rozhodnutí, zda Británie půjde do války. Aby Británie dala takový bianco šek středoevropské zemi, zejména Polsku — zemi, kterou Británie obecně považovala za nezodpovědnou a chamtivou — bylo ohromující.“***[695]

Když belgický ministr v Německu, vikomt Jacques Davignon, obdržel text britské záruky Polsku, zvolal, že *„bianco šek“* byl jediný možný popis britského závazku. Davignon byl krajně znepokojen vzhledem k pověstné bezohlednosti Poláků. Německý státní tajemník Ernst von Weizsäcker se pokusil Davignona uklidnit tvrzením, že situace mezi Německem a Polskem není tragická. Davignon však správně tušil, že britský krok v krátké době povede k válce.[696] Weizsäcker později pohrdavě prohlásil, že ***„britská záruka Polsku byla jako***

---

[691] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 333, 340.
[692] Denman, Roy, Missed Chances: Britain and Europe in the Twentieth Century, London: Indigo, 1997, s. 121.
[693] Ferguson, Niall, The War of the World: Twentieth Century Conflict and the Descent of the West, New York: Penguin Press, 2006, s. 377.
[694] Hart, B. H. Liddell, History of the Second World War, New York: G. S. Putnam's Sons, 1970, s. 11.
[695] Watt, Richard M., Bitter Glory: Poland and Its Fate 1918 to 1939, New York: Simon and Schuster, 1979, s. 379.
[696] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 342.

nabídnout cukr nevychovanému dítěti dříve, než se naučilo naslouchat rozumu!“[697]

Německo-polské vztahy se vyostřily kvůli rostoucí tvrdosti, s jakou polské úřady zacházely s německou menšinou. Polská vláda ve 30. letech 20. století začala vyvlastňovat půdu německé menšiny za nízké ceny prostřednictvím veřejného vyvlastnění. Německá vláda nesla nelibě, že němečtí vlastníci půdy obdrželi od polské vlády pouze jednu osminu hodnoty svých pozemků. Protože si polská veřejnost byla vědoma situace Němců a chtěla ji využít, německá menšina v Polsku nemohla půdu prodat před vyvlastněním. Navíc polské právo zakazovalo Němcům soukromě prodávat velké plochy půdy.

Němečtí diplomaté trvali na tom, aby byl v roce 1939 dodržován listopadový Pakt o menšinách z roku 1937 mezi Polskem a Německem, který zajišťoval rovné zacházení s německými i polskými vlastníky půdy. Navzdory polským ujištěním o spravedlnosti a rovnosti se němečtí diplomaté 15. února 1939 dozvěděli, že poslední vyvlastňování půdy v Polsku se týkalo převážně německých majetků. Tato vyvlastnění prakticky dokončila likvidaci významných německých pozemkových držeb v Polsku v době, kdy většina větších polských majetků zůstávala nedotčena. Ukázalo se, že diplomaticky nelze nic udělat, aby byla německá menšina v Polsku chráněna.[698]

Polsko 23. března 1939 pohrozilo Německu částečnou mobilizací svých sil. Byly zmobilizovány statisíce polských záložníků a Hitler byl varován, že Polsko bude bojovat, aby zabránilo návratu Gdaňsku k Německu. Poláci byli překvapeni, že Německo tuto výzvu nebralo vážně. Hitler, který si hluboce přál přátelství s Polskem, se zdržel odpovědi na polskou hrozbu války. Německo Polsku nehrozilo a nepřijalo žádná preventivní vojenská opatření v reakci na polskou částečnou mobilizaci.[699]

Hitler považoval německo-polskou dohodu za velmi vítanou alternativu k německo-polské válce. Po britské záruce Polsku však k žádným dalším jednáním o německo-polské dohodě nedošlo z prostého důvodu, že Józef Beck odmítal jednat. Beck ignoroval opakované německé návrhy na další jednání. Beck velmi dobře věděl, že Halifax usiloval o úplné zničení Německa. Halifax považoval anglo-německou válku za nevyhnutelnou od roku 1936 a

[697] Tamtéž., s. 391.
[698] Tamtéž., str. 260-262.
[699] Tamtéž., str. 311-312.

britská protiněmecká politika byla zveřejněna Chamberlainovým projevem 17. března 1939. Halifax odrazoval od německo-polských jednání, protože počítal s tím, že Polsko poskytne záminku pro britskou preventivní válku proti Německu.[700]

Situace mezi Německem a Polskem se rychle zhoršila během krátkých šesti týdnů od polské částečné mobilizace 23. března 1939 po projev, který Beck přednesl 5. května 1939. Beckovým hlavním cílem při projevu před Sejmem, dolní komorou polského parlamentu, bylo přesvědčit polskou veřejnost a svět, že je schopen a ochoten postavit se Hitlerovi. Beck věděl, že Halifax uspěl ve vytvoření válečné atmosféry ve Velké Británii, a mohl zajít, jak daleko chtěl, aniž by Britové projevili nesouhlas. Beck zaujal nekompromisní postoj, který účinně uzavřel dveře dalším jednáním s Německem. Beck ve svém projevu učinil řadu nepravdivých a pokryteckých tvrzení. Jedním z nejohromnějších tvrzení jeho projevu bylo, že na britské záruce Polsku nebylo nic mimořádného. Popsal ji jako normální krok v rámci snahy o přátelské vztahy se sousední zemí. To bylo v ostrém kontrastu s tvrzením britského diplomata sira Alexandra Cadogana Josephu Kennedymu, že britská záruka Polsku neměla obdoby v celé historii britské zahraniční politiky.[701]

Beck zakončil svůj projev strhujícím vrcholem, který vyvolal divoké nadšení v polském Sejmu. Někdo v publiku hlasitě zakřičel: ***„Nepotřebujeme mír!“*** a následoval chaos. Beck mnohé Poláky v publiku rozhodl bojovat proti Německu. Tento pocit vycházel z jejich nevědomosti, která jim znemožnila kriticky zhodnotit četné nepravdy a mylná tvrzení v Beckově projevu. Beck přiměl publikum cítit, že Hitler urazil čest Polska svými ve skutečnosti velmi rozumnými mírovými návrhy. Polský ministr zahraničí účinně uzavřel dveře dalším jednáním s Německem. Beck udělal z Německa smrtelného nepřítele Polska.[702]

V době Beckova projevu žilo v Polsku více než milion etnických Němců, a právě tito Němci se stali hlavními oběťmi německo-polské krize v následujících týdnech. Němci v Polsku byli vystaveni rostoucímu násilí ze strany Poláků. Britské veřejnosti bylo opakovaně sdělováno, že stížnosti německé menšiny v Polsku jsou většinou smyšlené. Průměrný britský občan neměl ani tušení o teroru a strachu ze smrti, které tyto Němce v Polsku

[700] Tamtéž., str. 355, 357.
[701] Tamtéž., str. 381, 383.
[702] Tamtéž., str. 384, 387.

pronásledovaly. Nakonec tisíce Němců v Polsku zaplatily za krizi svými životy. Byli mezi prvními oběťmi Halifaxovy válečné politiky vůči Německu.[703]

Bezprostřední odpovědnost za bezpečnostní opatření týkající se německé menšiny v Polsku nesl ministerský ředitel oddělení vnitra Waclaw Zyborski. Zyborski souhlasil s tím, že 23. června 1939 projedná situaci s Waltherem Kohnertem, jedním z vůdců německé menšiny v Brombergu. Zyborski přiznal Kohnertovi, že Němci v Polsku se nacházeli v nezáviděníhodné situaci, ale neprojevoval žádný soucit s jejich osudem. Zyborski ukončil jejich dlouhý rozhovor tím, že otevřeně prohlásil, že jeho politika vyžaduje tvrdé zacházení s německou menšinou v Polsku. Jasně uvedl, že pro Němce v Polsku bylo nemožné zmírnit svůj těžký úděl. Němci v Polsku byli bezmocnými rukojmími polské společnosti a polského státu.[704]

Další vůdci německé menšiny v Polsku opakovaně žádali v této době polskou vládu o pomoc. Senátor Hans Hasbach, vůdce konzervativní frakce německé menšiny, a Dr. Rudolf Wiesner, vůdce Mladoněmecké strany, podali každý několik žádostí polské vládě o ukončení násilí. Ve zbytečné žádosti 6. července 1939 předsedovi vlády Slawoji-Składkowskému, vedoucímu polského ministerstva vnitra, Wiesner odkázal na vlny veřejného násilí proti Němcům v Tomaszówě u Lodže 13.–15. května, v Konstantynowě 21.–22. května a v Pabianicích 22.–23. června 1939. Wiesnerova žádost nepřinesla žádné výsledky. Vůdci německých politických skupin si nakonec uvědomili, že nemají žádný vliv na polské úřady navzdory svému loajálnímu postoji k Polsku. Byla „otevřená sezóna“ na Němce v Polsku s podporou polské vlády.[705]

Polské protiněmecké incidenty této doby se také objevily vůči německé většině ve Svobodném městě Gdaňsk. 21. května 1939 Zygmunt Morawski, bývalý polský voják, zavraždil Němce v Kalthofu na gdaňském území. Samotný incident by nebyl tak neobvyklý, kdyby nebylo skutečnosti, že polští úředníci jednali, jako by Polsko a nikoli Společnost národů mělo svrchovanou moc nad Gdaňskem. Polští úředníci odmítli za incident omluvu a pohrdali snahou gdaňských úřadů postavit Morawského před soud. Bylo zřejmé, že Poláci v Gdaňsku se považovali za nadřazené zákonu.[706]

[703] Tamtéž., s. 387.
[704] Tamtéž-, str. 388-389.
[705] Tamtéž.
[706] Tamtéž., str. 392-393.

Napětí v Gdaňsku po vraždě v Kalthofu neustále rostlo. Obyvatelé Gdaňsku byli přesvědčeni, že Polsko jim neprojeví žádné slitování, pokud by Polsko získalo převahu. Poláci byli rozzuřeni, když zjistili, že Gdaňsk vzdoruje Polsku tím, že organizuje vlastní milici pro obranu domova. Poláci obviňovali Hitlera z této situace. Polská vláda protestovala u německého velvyslance Hanse von Moltkeho 1. července 1939 proti aktuálním obranným vojenským opatřením gdaňské vlády. Jozef Beck řekl francouzskému velvyslanci Léonu Noëlovi 6. července 1939, že polská vláda se rozhodla přijmout další opatření k řešení údajné hrozby z Gdaňska.[707]

29. července 1939 gdaňská vláda předložila Polákům dvě protestní nóty týkající se nelegálních aktivit polských celních inspektorů a pohraničních úředníků. Polská vláda odpověděla ukončením exportu bezcelních sleďů a margarínu z Gdaňsku do Polska. Polští úředníci poté oznámili v časných hodinách 5. srpna 1939, že hranice Gdaňsku budou uzavřeny pro dovoz všech zahraničních potravinářských výrobků, pokud gdaňská vláda do konce dne neslíbí, že nikdy nebude zasahovat do aktivit polských celních inspektorů. Tato hrozba byla vážná, protože Gdaňsk produkoval pouze relativně malou část svých vlastních potravin. Všichni polští celní inspektoři by navíc po 5. srpnu 1939 nosili při výkonu svých povinností zbraně. Polské ultimátum jasně ukázalo, že Polsko má v úmyslu nahradit Společnost národů jako svrchovanou moc v Gdaňsku.[708]

Hitler dospěl k závěru, že Polsko se snaží vyprovokovat okamžitý konflikt s Německem. Gdaňská vláda se podřídila polskému ultimátu na základě Hitlerova doporučení. Beck vysvětlil britskému velvyslanci Kennardovi, že polská vláda byla připravena přijmout vojenská opatření proti Gdaňsku, pokud by gdaňská vláda nepřijala polské podmínky. Obyvatelé Gdaňsku byli přesvědčeni, že Polsko by provedlo plnou vojenskou okupaci Gdaňsku, kdyby bylo polské ultimátum odmítnuto. Bylo zřejmé německé vládě, že Britové a Francouzi buď nemohli, nebo nechtěli omezit polskou vládu od svévolných kroků, které mohly vyvolat výbuch.[709]

7. srpna 1939 polští cenzoři dovolili, aby deník *Illustrowany Kuryer Codzienny* v Krakově přinesl článek bezprecedentní lehkomyslnosti. Článek uvedl, že polské jednotky neustále překračovaly německou hranici, aby ničily

[707] Tamtéž., str. 405-406.
[708] Tamtéž., s. 412.
[709] Tamtéž., str. 413-415.

německé vojenské instalace a odnášely zabavené německé vojenské vybavení do Polska. Polská vláda nezabránila novinám s největším nákladem v Polsku, aby světu oznámily, že Polsko vyvolává sérii porušení své hranice s Německem. Polský velvyslanec Jerzy Potocki se neúspěšně pokoušel přesvědčit Becka, aby usiloval o dohodu s Němci. Potocki později stručně vysvětlil situaci slovy, že *„Polsko dává přednost Gdaňsku před mírem.“*[710]

Prezident Roosevelt věděl, že Polsko způsobilo krizi, která začala v Gdaňsku, a měl obavy, že by se americká veřejnost mohla dozvědět pravdu o situaci. To by mohlo být rozhodujícím faktorem v odrazení Rooseveltova plánu na americkou vojenskou intervenci v Evropě. Roosevelt nařídil americkému velvyslanci Biddleovi, aby naléhal na Poláky, aby byli opatrnější a aby to vypadalo, že německé kroky jsou odpovědné za jakýkoli nevyhnutelný výbuch v Gdaňsku. Biddle informoval Roosevelta 11. srpna 1939, že Beck neprojevil zájem o zapojení do série komplikovaných, ale prázdných manévrů zaměřených na oklamání americké veřejnosti. Beck uvedl, že v tuto chvíli je spokojen s plnou britskou podporou své politiky.[711]

Roosevelt se také obával, že by američtí politici mohli zjistit fakta o beznadějné situaci, kterou Polsko svou provokativní politikou vytvořilo pro Německo. Když v této době navštívil Berlín manažer kampaně americké Demokratické strany a generální poštmistr James Farley, Roosevelt nařídil americkému velvyslanectví v Berlíně, aby zabránilo nekontrolovanému kontaktu mezi Farleym a německými vůdci. Německé ministerstvo zahraničí 10. srpna 1939 dospělo k závěru, že bylo nemožné proniknout skrz zeď cenzury kolem Farleyho. Němci věděli, že prezident Roosevelt byl odhodlán zabránit jim v tom, aby volně komunikovali s návštěvními americkými představiteli.[712]

14. srpna 1939 polské úřady ve východním Horním Slezsku zahájily kampaň hromadného zatýkání proti německé menšině. Poláci následně uzavřeli a zabavili zbývající německé podniky, kluby a sociální zařízení. Zatčení Němci byli nuceni pochodovat do vnitrozemí Polska v kolonách vězňů. Různé německé skupiny v Polsku byly v té době zoufalé a obávaly se, že se Poláci v případě války pokusí o úplné vyhlazení německé menšiny. Tisíce Němců se pokoušely vyhnout zatčení útěkem přes hranice do Německa. Mezi některými

[710] Tamtéž., s. 419.
[711] Tamtéž., s. 414.
[712] Tamtéž., s. 417.

z nejhorších nedávných polských krutostí patřilo zmrzačení několika Němců. Poláci byli varováni, aby nepovažovali svou německou menšinu za bezmocná rukojmí, která mohou beztrestně masakrovat.[713]

Rudolf Wiesner, který byl nejvýznamnějším z vůdců německé menšiny v Polsku, hovořil od počátku roku 1939 o katastrofě *„nepředstavitelných rozměrů“*. Wiesner tvrdil, že poslední Němci byli propuštěni ze svých zaměstnání bez možnosti podpory v nezaměstnanosti a že hlad a nouze byly vyryty do tváří Němců v Polsku. Německé sociální agentury, družstva a obchodní sdružení byly uzavřeny polskými úřady. Výjimečné podmínky stanného práva v původní pohraniční zóně byly rozšířeny na více než jednu třetinu území Polska. Hromadná zatýkání, deportace, mrzačení a bití během posledních týdnů v Polsku překonaly vše, co se dosud stalo. Wiesner trval na tom, že vůdci německé menšiny pouze žádají obnovu míru, vyhnání strašáka války a právo žít a pracovat v míru. Wiesner byl zatčen Poláky 16. srpna 1939 s podezřením, že provádí špionáž pro Německo v Polsku.[714]

Německý tisk věnoval stále více prostoru podrobným zprávám o krutostech páchaných na Němcích v Polsku. *Völkischer Beobachter* uvedl, že více než 80 000 německých uprchlíků z Polska se podařilo dosáhnout německého území do 20. srpna 1939. Německé ministerstvo zahraničí obdrželo obrovský spis konkrétních zpráv o excesech proti národním a etnickým Němcům v Polsku. Od března 1939 bylo obdrženo více než 1 500 dokumentovaných zpráv a každý den přicházelo na německé ministerstvo zahraničí více než 10 podrobných zpráv. Tyto zprávy podávaly zdrcující obraz brutality a lidského utrpení.[715]

W. L. White, americký novinář, později vzpomínal, že mezi dobře informovanými lidmi v té době nebylo pochyb, že na Němcích v Polsku byly každý den páchány hrozné zločiny.[716] Donald Day, korespondent *Chicago Tribune*, podal zprávu o strašlivém zacházení, které Poláci udělovali etnickým Němcům v Polsku: ***„Cestoval jsem do polského koridoru, kde mi německé úřady umožnily vyslechnout německé uprchlíky z mnoha polských měst a vesnic. Příběh byl stále stejný. Hromadná zatýkání a dlouhé pochody po silnicích do vnitrozemí Polska. Železnice byly přeplněné vojenskými přesuny.***

[713] Tamtéž., str. 452-453.
[714] Tamtéž., s. 463.
[715] Tamtéž., s. 479.
[716] Tamtéž., s. 554.

Ti, kteří padli na cestě, byli zastřeleni. Polské úřady se zdály být šílené. Vyslýchám lidi celý život a myslím, že vím, jak dělat závěry z přehnaných příběhů vyprávěných lidmi, kteří prošli hrůznými osobními zkušenostmi. Ale i při velkorysé toleranci byla situace dost zlá. Pro mě byla válka jen otázkou hodin."[717]

Britský velvyslanec Nevile Henderson v Berlíně se soustředil na získání uznání od Halifaxe pro krutý osud německé menšiny v Polsku. Henderson důrazně varoval Halifaxe 24. srpna 1939, že německé stížnosti na zacházení s německou menšinou v Polsku byly plně podpořeny fakty. Henderson věděl, že Němci byli připraveni jednat, a sdělil Halifaxovi, že válka mezi Polskem a Německem je nevyhnutelná, pokud nebudou obnovena jednání mezi oběma zeměmi. Henderson prosil Halifaxe, že by bylo v rozporu s polskými zájmy pokusit se o plnou vojenskou okupaci Gdaňsku, a přidal drtivě účinnou kritiku polské politiky. Co Henderson nepochopil, bylo to, že Halifax sledoval válku sama o sobě jako nástroj politiky. Halifax si přál úplné zničení Německa.[718]

25. srpna 1939 Henderson informoval Halifaxe o nejnovějším polském zvěrstvu v Bielitz, Horní Slezsko. Henderson se nikdy nespoléhal na oficiální německá prohlášení ohledně těchto incidentů, ale své zprávy zakládal na informacích, které obdržel z neutrálních zdrojů. Poláci pokračovali v násilném deportování Němců z této oblasti a nutili je pochodovat do vnitrozemí Polska. Během jedné z těchto akcí bylo zavražděno osm Němců a mnoho dalších bylo zraněno. Hitler čelil hroznému dilematu. Pokud by Hitler nic nepodnikl, byli by Němci v Polsku a Gdaňsku ponecháni napospas krutosti a násilí nepřátelského Polska. Pokud by Hitler podnikl účinné kroky proti Polákům, mohli by Britové a Francouzi vyhlásit válku Německu. Henderson se obával, že zvěrstvo v Bielitz bude poslední kapkou, která přiměje Hitlera k invazi do Polska. Henderson, jenž si silně přál mír s Německem, litoval selhání britské vlády v ovlivnění polských úřadů.[719]

23. srpna 1939 uzavřely Německo a Sovětský svaz dohodu Molotov-Ribbentrop. Tento pakt o neútočení obsahoval tajný protokol, který uznával ruskou sféru vlivu ve východní Evropě. Německé uznání této sovětské sféry vlivu by se nevztahovalo na případ diplomatického urovnání německo-

[717] Day, Donald, Onward Christian Soldiers, Newport Beach, CA: The Noontide Press, 2002, s. 56.
[718] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, str. 500-501, 550.
[719] Tamtéž., s. 509.

polského sporu. Hitler doufal, že prostřednictvím paktu o neútočení Molotov-Ribbentrop znovu získá diplomatickou iniciativu. Chamberlain však Hitlera ve svém dopise datovaném 23. srpna 1939 varoval, že Velká Británie podpoří Polsko vojenskou silou bez ohledu na dohodu Molotov-Ribbentrop. Beck rovněž nadále odmítal jednat o mírovém urovnání s Německem.[720]

Německo učinilo 29. srpna 1939 Polsku novou nabídku jako poslední diplomatickou iniciativu k urovnání německo-polského sporu. Podmínky nového německého plánu, takzvané návrhy z Marienwerderu, nebyly tak důležité jako samotná nabídka k jednání. Podmínky návrhů z Marienwerderu byly zamýšleny pouze jako předběžný německý plán možného urovnání. Německá vláda zdůraznila, že tyto podmínky byly formulovány tak, aby poskytly základ pro neomezená jednání mezi rovnými, nikoliv jako řada požadavků, které by Polsko bylo nuceno přijmout. Nic nebránilo Polákům v předložení zcela nové sady vlastních návrhů. Tím, že Němci nabídli jednání s Polskem, dávali najevo, že upřednostňují diplomatické urovnání před válkou s Polskem. Ochota Poláků jednat by v žádném případě neimplikovala polský ústup ani jejich připravenost uznat německou anexi Gdaňsku. Poláci mohli ospravedlnit své přijetí jednání oznámením, že to bylo Německo, a ne Polsko, kdo považoval za nutné požádat o nová jednání. Tím, že odmítli jednat, Poláci oznamovali, že upřednostňují válku. Odmítnutí britského ministra zahraničí Halifaxe povzbuzovat Poláky k jednání také naznačovalo, že upřednostňuje válku.[721]

Francouzský premiér Edouard Daladier a britský premiér Neville Chamberlain oba soukromě kritizovali polskou vládu. Daladier v soukromí odsoudil *„kriminální pošetilost“* Poláků. Chamberlain přiznal velvyslanci Josephu Kennedymu, že to byli Poláci, a nikoliv Němci, kdo byl nerozumný. Kennedy informoval prezidenta Roosevelta: ***„Upřímně řečeno, [Chamberlain] má větší starost přimět Poláky, aby byli rozumní, než Němce.“*** Nicméně ani Daladier, ani Chamberlain nepodnikli žádné kroky k ovlivnění Poláků, aby jednali s Němci.[722]

29. srpna 1939 polská vláda rozhodla o všeobecné mobilizaci své armády. Polské vojenské plány stanovily, že všeobecná mobilizace bude nařízena pouze v případě, že Polsko se rozhodne pro válku. Henderson

[720] Tamtéž., s. 470, 483, 538.
[721] Tamtéž., str. 513-514.
[722] Tamtéž., s. 441, 549.

informoval Halifaxe o některých ověřených polských porušeních před válkou. Poláci vyhodili do povětří most Dirschau (Tczew) přes řeku Vislu, přestože východní přístup k mostu byl na německém území. Poláci také obsadili řadu dánských zařízení a ve stejný den se zapojili do bojů s občany Gdaňsku. Henderson podal zprávu, že Hitler netrval na úplné vojenské porážce Polska. Hitler byl připraven ukončit nepřátelské akce, pokud by Poláci naznačili, že jsou ochotni jednat o uspokojivém urovnání.[723]

Německo se rozhodlo napadnout Polsko 1. září 1939. Všichni britští lídři tvrdili, že celou odpovědnost za zahájení války nese Hitler. Premiér Chamberlain toho večera v britském rozhlase prohlásil, že *„odpovědnost za tuto strašlivou katastrofu (válku v Polsku) leží na bedrech jednoho člověka, německého kancléře.“* Chamberlain tvrdil, že Hitler nařídil Polsku, aby přišlo do Berlína s bezpodmínečnou povinností přijmout německé podmínky bez diskuse. Chamberlain popřel, že Německo pozvalo Poláky k normálním jednáním. Chamberlainova prohlášení byla nepokrytá lež, ale polská věc byla tak slabá, že ji bylo nemožné bránit pravdou.

Halifax také pronesl mazaný pokrytecký projev ve Sněmovně lordů večer 1. září 1939. Halifax tvrdil, že nejlepším důkazem britské vůle k míru je, že Chamberlain, velký lídr appeasementu, přivedl Velkou Británii do války. Halifax skrýval skutečnost, že v říjnu 1938 převzal řízení britské zahraniční politiky od Chamberlaina a že Velká Británie by pravděpodobně do války nevstoupila, kdyby k tomu nedošlo. Ujistil své posluchače, že Hitler bude muset před soudem dějin převzít plnou odpovědnost za zahájení války. Halifax trval na tom, že anglické svědomí je čisté, a že pokud se ohlíží zpět, nepřeje si změnit vůbec nic ohledně britské politiky.[724]

2. září 1939 se Itálie a Německo dohodly na uspořádání mediátorské konference mezi sebou a Velkou Británií, Francií a Polskem. Halifax se pokusil zničit plán konference tím, že trval na tom, že Německo stáhne své síly z Polska a Gdaňska, než Velká Británie a Francie zváží účast na mediátorské konferenci. Francouzský ministr zahraničí Bonnet věděl, že žádná země nepřijme takové zacházení a že postoj Halifaxe byl nerozumný a nerealistický. Nakonec mediace selhala a jak Velká Británie, tak Francie vyhlásily 3. září 1939 válku Německu. Když Hitler přečetl britskou výzvu k válce proti Německu, na chvíli se zastavil a zeptal se, bez toho, aby se obrátil na někoho

[723] Tamtéž., str. 537, 577.
[724] Tamtéž., str. 578-579.

konkrétního: *„Co teď?“*[725] Německo se nyní nacházelo ve zbytečné válce se třemi evropskými národy.

Podobně jako ostatní britští vůdci, i Nevile Henderson, britský velvyslanec v Německu, později tvrdil, že celou odpovědnost za zahájení války nese Hitler. Henderson napsal ve svých pamětech v roce 1940: ***„Pokud Hitler chtěl mír, věděl, jak ho zajistit; pokud chtěl válku, stejně dobře věděl, co ji způsobí. Volba byla na něm a nakonec celou odpovědnost za válku nesl on.“*** Henderson v tomto úryvku zapomíná, že opakovaně varoval Halifaxe, že polská zvěrstva proti německé menšině v Polsku byla extrémní. Hitler napadl Polsko, aby tato zvěrstva ukončil.[726]

Němci v Polsku pokračovali v prožívání atmosféry teroru na počátku září 1939. Po celé zemi byli Němci informováni: *„Pokud válka přijde do Polska, všichni budete pověšeni.“* Tato proroctví byla později v mnoha případech naplněna. Slavná krvavá neděle v Toruni 3. září 1939 byla doprovázena podobnými masakry i na jiných místech v Polsku. Tyto masakry přivedly k tragickému konci dlouhé utrpení mnoha etnických Němců. Tato katastrofa byla Němci očekávána před vypuknutím války, což se odráželo v útěku, nebo pokusu o útěk, velkého množství Němců z Polska. Pocity těchto Němců byly vyjádřeny zoufalým sloganem: ***„Pryč z tohoto pekla, a zpět do Říše!“***[727]

Dr. Alfred-Maurice de Zayas píše o etnických Němcích v Polsku: ***„Prvními oběťmi války byli Volksdeutsche, etničtí němečtí civilisté, kteří byli obyvateli a občany Polska. Pomocí seznamů připravených již několik let dříve, zčásti nižšími administrativními úřady, Polsko okamžitě deportovalo 15 000 Němců do východního Polska. Strach a vztek z rychlých německých vítězství vedl k hysterii. Němečtí „špehové“ byli viděni všude, podezříváni, že tvoří pátou kolonu. Více než 5 000 německých civilistů bylo zabito v prvních dnech války. Byli to rukojmí a obětní beránci současně. Krvavé scény se odehrály v Brombergu 3. září, stejně jako na několika dalších místech v provincii Poznaň, v Pommerellen, kde žili německé menšiny.“***[728]

---

[725] Tamtéž., s. 586, 593, 598.

[726] Henderson, Sir Nevile, Failure of a Mission, New York: G.S. Putnam’s Sons, 1940, s. 227.

[727] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 390.

[728] De Zayas, Alfred-Maurice, A Terrible Revenge: The Ethnic Cleansing of the East European Germans, 2. vydání, New York: Palgrave Macmillan, 2006, s. 27.

Polská zvěrstva proti etnickým Němcům byla zdokumentována v knize *Polish Acts of Atrocity Against the German Minority in Poland*. Většina ze světa tuto knihu odmítla jako nic jiného než propagandu, která měla ospravedlnit Hitlerovu invazi do Polska. Skeptici si však nevšimli, že forenzní patologové z Mezinárodního Červeného kříže a lékařští a právní pozorovatelé ze Spojených států ověřili zjištění těchto polských vyšetřování válečných zločinů. Tato vyšetřování byla rovněž prováděna německou policií a civilními administrativami, a ne nacionálněsocialistickou stranou nebo německou armádou. Navíc i anti-němečtí a jiní univerzitně školení výzkumníci uznali, že obvinění v knize jsou založena zcela na faktických důkazech.[729]

Kniha *Polish Acts of Atrocity Against the German Minority in Poland* uvádí: **„Když první vydání této sbírky dokumentů šlo do tisku 17. listopadu 1939, bylo definitivně zjištěno 5 437 případů vražd spáchaných polskými vojáky a polskými civilisty proti mužům, ženám a dětem německé menšiny. Bylo známo, že celkový počet, jakmile bude plně zjištěn, bude mnohem vyšší. Mezi tímto datem a 1. únorem 1940 počet identifikovaných obětí vzrostl na 12 857. V současné fázi vyšetřování se ukazuje, že kromě těchto 12 857 je stále více než 45 000 osob nezvěstných. Protože není po nich žádná stopa, musí být rovněž považováni za oběti polského teroru. Dokonce i číslo 58 000 není konečné. Není pochyb o tom, že vyšetřování, která jsou nyní prováděna, povedou k odhalení dalších tisíců mrtvých a nezvěstných.“**[730]

Lékařské prohlídky polských obětí vražd ukázaly, že Němci všech věkových kategorií, od čtyř měsíců až po 82 let, byli zavražděni. Zpráva uzavírá: ***„Bylo prokázáno, že vraždy byly spáchány s největší brutalitou a že v mnoha případech šlo o čistě sadistické činy – prokázalo se, že byla vyjímaná oka, a že jiné formy znetvoření, jak to podporují výpovědi svědků, mohou být považovány za pravdivé. Metoda, jakou byly jednotlivé vraždy spáchány v mnoha případech, odhaluje promyšlenou fyzickou a psychickou mučivost; v této souvislosti bylo nutné zmínit několik případů zabíjení, které trvalo mnoho hodin, a pomalou smrt z zanedbání. Ze všeho nejdůležitější zjištění se zdá být důkaz, že vraždy takovými náhodnými zbraněmi, jako jsou klacky nebo nože, byly výjimkou, a že v pravidelných případech byly vrahům k dispozici moderní, vysoce účinné armádní pušky a pistole. Musí být dále zdůrazněno, že bylo***

[729] Roland, Marc, „Poland’s Censored Holocaust,” The Barnes Review in Review: 2008-2010, str. 132-133.
[730] Shadewalt, Hans, Polish Acts of Atrocity Against the German Minority in Poland, Berlín a New York: German Library of Information, 2. vydání, 1940, s. 19.

možné prokázat, až do nejmenších detailů, že nebylo možné, že docházelo k popravám [podle vojenského práva].“[731]

Polská zvěrstva nebyla činy osobní pomsty, profesionální žárlivosti nebo třídní nenávisti; místo toho šlo o koordinovanou politickou akci. Byly to organizované masové vraždy způsobené psychózou politické nenávisti. Nenávistně motivovaná touha zničit vše německé byla podporována polským tiskem, rádiem, školami a vládní propagandou. Britský blanko šek podpory povzbudil Polsko k páchání nehumánních zvěrstev proti své německé menšině.[732]

Kniha *Polish Acts of Atrocity Against the German Minority in Poland* odpovídá na otázku, proč polská vláda umožnila, aby k těmto zvěrstvům došlo: *„Záruka pomoci, kterou Polsku poskytla britská vláda, byla agentem, který dal impuls britské politice obklíčení. Byla navržena tak, aby využila problém Gdaňska a koridoru k zahájení války, kterou si Anglie přála a dlouho připravovala, za účelem zničení Velkého Německa. Ve Varšavě již nebyla považována za nutnou umírněnost, a názor byl takový, že situace může být bezpečně vyhrocená. Anglie podporovala tuto ďábelskou hru, když zaručila „integritu“ polského státu. Britské ujištění o pomoci znamenalo, že Polsko mělo být beranidlem německých nepřátel. Od této chvíle Polsko nezanedbalo žádnou formu provokace Německa a ve své zaslepenosti snilo o „vítězné bitvě u bran Berlína“. Kdyby to nebylo pro povzbuzení anglické válečné kliky, která vyztužovala polský postoj vůči Říši a jejíž sliby vedly Varšavu k tomu, že se cítila v bezpečí, polská vláda by těžko dovolila, aby se věci vyvinuly do bodu, kdy polští vojáci a civilisté nakonec interpretovali slogan k vyhlazení veškerého německého vlivu jako podnět k vraždám a bestiálnímu znetvoření lidských bytostí.“*[733]

[731] Tamtéž., str. 257-258.
[732] Tamtéž., str. 88-89.
[733] Tamtéž., str. 75-76.

Adolf Hitler – Válka s Polskem a navrácení města Danzig

Úryvek projevu Adolfa Hitlera z knihy Adolf Hitler: Projevy, 2012; projev datován 19. září 1939 v Danzigu

Tehdy vládl v Polsku muž nepopíratelně realistického uvažování a činorodé síly. Podařilo se mi docílit úmluvy s maršálem Pilsudskim, která měla urovnat cestu k mírumilovnému dorozumění obou národů, úmluvy, v níž šlo o to, aby s úplným přezíráním versailleského míru byly zabezpečeny aspoň základy pro rozumné a únosné soužití. Dokud maršál žil, zdálo se, že tento pokus snad může přispět k uvolnění situace. Ale ihned po jeho smrti opět začal zesílený boj proti Německu. Tento boj, který se projevoval tisícerými formami, roztrpčoval a zatemňoval vzrůstající měrou vztahy mezi oběma národy. Natrvalo bylo možno jenom velmi ztěžka trpělivě přihlížet, jak v zemi, která se již dopustila nej těžších bezpráví na Německu, byli Němci tam žijící pronásledováni způsobem přímo barbarským.

[...] Pokusil jsem se nalézt cestu k únosnému řešení i tohoto problému. Předložil jsem tyto pokusy formou ústních návrhů tehdejším polským držitelům moci. Vy, moji soukmenovci, znáte tyto návrhy. Byly více než umírněné. Snažil jsem se nalézt vyrovnání mezi naším přáním, aby Východní Prusko bylo opět propojeno s Říší, a přáním Poláků, aby si udrželi přístup k moři. Pokusil jsem se nalézt syntézu mezi německým rázem města Danzig, jeho vůlí vrátit se k Německé říši a hospodářskými požadavky Poláků. Myslím, že mohu říci, že tehdy jsem byl více než skromný. Byly okamžiky, kdy přemítaje a hloubaje jsem si sám kladl otázku, zda bych opravdu mohl zodpovědět před vlastním národem, že předkládám polské vládě takové návrhy. Učinil jsem to, poněvadž jsem chtěl ušetřit německý a také polský národ utrpení válečného konfliktu.

[...] Nevím, v jakém duševním rozpoložení byla polská vláda, když tyto návrhy odmítala, vím však, že si tehdy oddechlo mnoho milionů Němců, poněvadž byli toho názoru, že jsem touto nabídkou zašel až příliš daleko. Polsko odpovědělo rozkazem k první mobilizaci. Zároveň započal divoký teror. Moje žádost tehdejšímu polskému ministrovi zahraničí, aby mne v Berlíně navštívil a tyto věci ještě jednou projednal, byla odmítnuta. Místo do Berlína jel do Londýna. Nastaly pak ony týdny a měsíce ustavičně vzrůstajících hrozeb, které by i pro malý stát byly sotva snesitelné, pro velkou velmoc byly však

natrvalo nemožné. […] Polský maršál [Rydz-Śmigły], jenž dnes žalostně nechal svoji armádu na holičkách, tehdy prohlásil, že roztrhá Německo a německou armádu. Paralelně s tím započalo mučednictví našich německých soukmenovců. Desetitisíce byly odvlečeny, ztýrány a nejkrutějším způsobem pobity. Sadistické bestie povolily uzdu svým perverzním instinktům; a tento demokratický zbožný svět přihlížel, aniž by hnul brvou!

[…] V určité chvíli se Anglie sama pokusila zprostředkovat nám přímý rozhovor s Polskem. Byl jsem k tomu ochoten. Ten, kdo ovšem nepřišel, byli Poláci. Zůstal jsem se svou vládou dva dny v Berlíně a čekal. A čekal. Mezitím jsem vypracoval nový návrh. Znáte jej. Dal jsem jej na večer prvého dne oznámit britskému velvyslanci. Byl mu přečten věta za větou. Mimo to se mu dostalo od mého ministra zahraničí dodatečných vysvětlení. A příštího dne se zase nic nestalo, až na všeobecnou mobilizaci v Polsku, nové teroristické činy a nakonec útoky na území Říše. […] Po léta jsem přihlížel k těmto neustálým provokacím s neomezenou shovívavostí. Jen málo kdo může posoudit, jak jsem já sám v této době trpěl. Neboť nebylo měsíce, ba dokonce jediného týdne, aby nepřišla ke mně deputace z těchto krajů a nelíčila mi nesnesitelnost situace a opakovaně mě nezapřísahala, abych konečně zasáhl. Znovu a znovu jsem prosil, aby se pokusili snášet to i nadále trpělivě. A tak to šlo rok co rok. V poslední době jsem ovšem varoval, že tomu musí být jednou učiněn konec a po několikaměsíčním čekání a po stále nových návrzích jsem se nakonec rozhodl, jak jsem již prohlásil Říšskému sněmu, mluvit s Polskem řečí, o níž se Poláci domnívali, že mohou s námi hovořit; onou řečí, které zřejmě sami rozumějí.

Mírové návrhy po německo-polském konfliktu

Úryvek z knihy „Hitler's War" (Hitlerova válka) od Davida Irvinga, 1977

Hitlerův vlak stál na vedlejší koleji ve vnějším Pomořansku až do 9:30 ráno 26. září a poté se vydal na osmhodinovou cestu zpět do Berlína. Cesta proběhla v tichosti. Hitler odešel do velitelského vozu, ale Keitel byl v Berlíně a Jodl musel být ve svém soukromém kupé, protože tam byl pouze plukovník von Vormann, sedící na svém obvyklém místě vedle telefonů, píšící a třídící hromady papírů, které se nahromadily. Následujících několik hodin Hitler neřekl ani slovo, ale neklidně přecházel po celé délce kolébajícího se vagónu, zatímco vlak se blížil k Berlínu. Nebyly žádné zprávy, žádné hovory, žádní návštěvníci. Těsně po 17. hodině vlak dorazil na berlínské nádraží Stettin, bez davů nebo jásotu. Autopark poslal auta, aby je vyzvedla; Hitler a jeho doprovod jeli téměř tajně do říšské kanceláře, kde byla večeře servírována u velkého kulatého stolu v jeho rezidenci. Atmosféra byla pohřební. Po chvíli Hitler náhle vstal, popřál ostatním dobrou noc a odebral se do svých pokojů.

Jeho myšlenky se nyní bezpochyby točily kolem dalšího kroku, který musí učinit: lze západní mocnosti přimět k rozumu, nebo je musí porazit tak, jako porazil Polsko? V lednu 1944 se tajně obrátil na své skeptické generály se slovy, která mu možná právě teď běžela hlavou. *„Pokud se mě nyní ptáte, jaké jsou konkrétní vyhlídky na ukončení války, pak bych vás rád požádal, abyste se podívali na historii válek a řekli mi, kdy se v nějakém velkém tažení objevila konkrétní představa o tom, jak by mělo skončit. Ve většině případů neexistovala ani konkrétní představa o tom, jak by mělo být tažení vedeno. Sám Moltke napsal, že je chybné očekávat, že lze vypracovat jakýkoli válečný plán, který bude platit i po prvních bitvách."* Ve stejném projevu vysvětlil: *„V mé pozici nemůže mít člověk jiného pána než vlastní úsudek, vlastní svědomí a vlastní smysl pro povinnost. To jsou jediní páni, kterým se podřizuji."*

Armáda již vzala věci do svých rukou a v polovině září 1939 vydala rozkaz k stažení většiny bojových divizí z Polska a jejich částečné demobilizaci. Keitel varoval generála Haldera, že takový rozkaz je bez Hitlerova souhlasu nemyslitelný, a když se o něm Hitler dozvěděl, prudce se narovnal a zvolal: *„Zaútočíme na západ a uděláme to letos v říjnu!"*

Existují malé náznaky, že Hitler od počátku věděl, že stojí na prahu dlouhé a kruté války s Británií – že Británie se nestáhne ani nyní, když Polsko již neexistuje. Již 5. září Vůdce pověřil Walthera Hewela – Ribbentropova

styčného důstojníka v Hitlerově štábu, který jako student strávil s ním několik měsíců ve vězení v Landsbergu v roce 1923 – aby využil všech možných diplomatických kanálů k záchraně svého skleslého přítele „Putziho“ Hanfstaengla před následky jeho vlastní tvrdohlavosti v Londýně a zařídil jeho útěk do Německa.[734] O několik dní později britská vláda oznámila, že se Británie připravuje na válku, která podle očekávání potrvá nejméně tři roky; toto nekompromisní prohlášení Hitlera zjevně zaskočilo, protože se k němu vracel ještě tři týdny poté. Británie se zjevně chystala hrát o čas, dokud nebude dokončena její reorganizace – a to byl vývoj, kterého se Hitler obával nejvíce. Večer 12. září důvěrně sdělil plukovníku Schmundtovi, že jakmile bude Polsko poraženo, otočí se a zaútočí na západ; musí využít slabosti západu, dokud může. Ale záměrně neinformoval generála von Brauchitsche o svých úmyslech.

O několik dní později, čtrnáctého, diskutoval se svým hlavním inženýrem Fritzem Todtem, architektem opevnění Západní zdi, o potřebě vhodného trvalého sídla velitelství na západě, protože jeho speciální vlak by byl příliš zranitelný vůči leteckým útokům. Jedno místo bylo projednáno a zamítnuto, nakonec bylo vybráno jiné poblíž Munstereifelu. Svým pobočníkům Hitler vysvětlil, že jeho zkušenosti z první světové války ve Flandrech ho naučily, že do ledna bude počasí příznivé pro ofenzívu, ale poté by bylo nerozumné zahájit rozsáhlou kampaň před květnem. Přiznal, že nečeká, že vítězná kampaň v Polsku ovlivní západní mocnosti; navrhl učinit Británii ještě jednu mírovou nabídku, ale neměl v to velkou naději. Řekl, že vážně nečeká, že Británie přijme podmínky, dokud Wehrmacht nebude rozmístěn u Lamanšského průlivu. Dvacátého generál Keitel, náčelník OKW (vrchní velení Wehrmachtu), varoval člena svého štábu, že Hitler plánuje zahájit ofenzívu na západě, jakmile bude jasné, že není šance dosáhnout dohody se západními mocnostmi.

V dlouhém projevu Hitler odhalil tento záměr svým překvapeným nejvyšším velitelům 27. září, den po svém návratu do kancléřství: armádu znepokojovalo Hitlerovo tvrzení, že vzhledem k tomu, že německá převaha ve zbraních a vojácích je pouze dočasná, musí být ofenzíva proti Francii zahájena před koncem roku 1939 a stejně jako v roce 1914 bude muset proběhnout přes Belgii a alespoň jižní cíp Holandska, které, jak doufal, se podvolí

[734] Poté, co se v únoru 1937 nepovedl neohrabaný vtip Hitlera a Göringa, Hanfstaengl uprchl do Anglie, protože se domníval, že je jeho život v nebezpečí.

nevyhnutelnosti takového kroku. Hitler vysvětlil, že není přesvědčen o upřímné neutralitě Belgie, protože ta byla zjevně opevněna pouze podél hranic s Německem a existovaly náznaky, že by mohla umožnit rychlou invazi francouzských a britských sil shromažďujících se na jejích západních hranicích – možná již existovala tajná vojenská dohoda mezi Belgií a západními mocnostmi za tímto účelem. (V tomto přesvědčení se mýlil.) Tak by bylo ztraceno Porúří, sídlo německého zbrojního průmyslu, a s ním i válka. Nařídil generálu von Brauchitschovi, aby stanovil nejbližší datum, do kterého by mohlo být dokončeno německé zbrojení. Hitler si byl vědom, že Brauchitsch se vnitřně bouřil proti této nové kampani, ale netoleroval žádnou diskusi o svém rozhodnutí ani o vyhlídkách. Konferenci ukončil tím, že roztrhal své stručné poznámky a hodil je do ohně hořícího v krbu v pracovně.

Jak 29. září soukromě informoval říšského vůdce Alfreda Rosenberga, měl v úmyslu navrhnout velkou mírovou konferenci, na které by se dohodlo příměří, demobilizace a obecné urovnání nevyřešených problémů, ale v případě nutnosti by zahájil ofenzívu na západě. Maginotovy linie se nebál. Pokud by Britové nepřijali mír, který jim nabídl, zničil by je. Baron Ernst von Weizsäcker zaznamenal, že Hitler toho dne v jeho přítomnosti řekl, že nová ofenzíva může Německo stát milion mužů, ale nepříteli bude stát stejný počet, a ten si takovou ztrátu nemůže dovolit. Hitler zopakoval své argumenty velitelům armády a armádních skupin, když je druhý den svolal do kancléřství, aby jim poděkoval za vítězství v Polsku.

Varšava právě padla. Od 10. září byla vystavena nemilosrdnému německému bombardování ze země i ze vzduchu. Jinde v Polsku se města z velké části vyhnula škodám. V Krakově byly bombardovány pouze nádraží a letiště. Ale to nebyl osud Varšavy, jejíž velitel byl podle Hitlera podezřelý z toho, že zdržuje, aby měl čas opevnit město proti obkličujícím německým armádám. Dvacátého prvního bylo jasné, že Varšava bude muset být dobyta útokem. Dvě stě zahraničních diplomatů bylo propuštěno přes německé linie a dělostřelecké bombardování důležitých plynových, energetických a vodních zařízení města bylo zintenzivněno. Dvacátého pátého Hitler navštívil desátou a osmou armádu; ta druhá měla sto padesát dělostřeleckých baterií připravených k finálnímu bombardování, které mělo začít následující den. Ze střechy sportovního stadionu Hitler a hrstka jeho stoupenců sledovali dalekohledy, jak dělostřelectvo bombarduje Varšavu. Blaskowitzova závěrečná zpráva uvádí:

25. září navštívil Vůdce a vrchní velitel Wehrmachtu varšavskou frontu spolu s vrchním velitelem armády a jeho náčelníkem štábu. Byl informován o plánu útoku 8. armády: podle něj měl hlavní dělostřelecký útok na pevnost začít brzy ráno 26. září. Do té doby budou pozemní a vzdušné síly bombardovat pouze identifikované vojenské cíle, nepřátelské baterie a důležité zařízení, jako jsou plynové, vodní a elektrárny. Útok 13. armádního sboru má začít 26. září v 8:00, o den později ho bude následovat 9. armádní sbor; do té doby budou využity příležitosti ke zlepšení výchozích pozic….

Poté, co mu byl v hrubých rysech představen plán útoku a ten byl podrobně schválen vrchním velitelem armády, Vůdce, který je hluboce znepokojen utrpením, které čeká obyvatelstvo pevnosti [Varšavy], navrhuje, aby byl učiněn ještě jeden poslední pokus přesvědčit vojenské velení Varšavy, aby upustilo od svého šíleného záměru. Zaručuje, že důstojníkům pevnosti bude poskytnuto čestné zajetí a že si budou moci ponechat své dýky, pokud se okamžitě vzdají, a nařizuje, aby poddůstojníkům a vojákům bylo po splnění nezbytných formalit zaručeno brzké propuštění.

Téhož večera byly nad Varšavou rozhozeny miliony nových letáků s těmito podmínkami. Polský velitel nereagoval. Brzy ráno 26. srpna byl proto cíl dělostřeleckého bombardování změněn na samotné město a začala pěchotní ofenzíva. Následujícího dne bylo po všem; Poláci kapitulovali prakticky bez dalšího vojenského odporu. Celý týden nebyla ve městě voda, železnice byla zničená, nebylo jídlo ani elektřina. V troskách leželo asi dvacet šest tisíc nepochovaných civilních obětí, což bylo více než dvojnásobek celkových německých vojenských ztrát za celou polskou kampaň. 2. října navštívili Varšavu generál Rommel a plukovník Schmundt a poté podali Hitlerovi zprávu o strašlivých scénách zničení. Rommel napsal následující den své ženě: *„Včera vše proběhlo podle plánu. Let do Berlína, let do Varšavy, jednání a prohlídka tam, let zpět do Berlína, hlášení v říšské kanceláři a večeře u Vůdcova stolu. Varšava je v špatném stavu. Není tam téměř žádná budova, která by nebyla nějak poškozená nebo měla neporušená okna. Lidé museli strašně trpět. Sedm dní neměli vodu, elektřinu, plyn ani jídlo. Starosta odhaduje, že je tam čtyřicet tisíc mrtvých a zraněných… Kromě toho je vše klidné. Lidé jsou pravděpodobně rádi, že jsme přišli a že jejich utrpení skončilo. NSV*[735] *záchranný konvoj ‚Bavaria‘ a polní kuchyně jsou obklopeny*

[735] National-Sozialistische Volkswohlfahrt, civilní sociální organizace strany.

hladovými, vyčerpanými lidmi. Tady v Berlíně prší a obloha je zatažená. Ve Varšavě bylo hezké, ale zamračené počasí.“

Když Hitler 5. října přiletěl do Varšavy na velkou vítěznou přehlídku, nad městem stále visel přízrak smrti. Zápach hnijících těl zkaženě provázel polský vzduch. Pečlivě vybrané pluky nejlepších pěchotních divizí pochodovaly v přehlídkovém pochodu, který nemohl být lepší, ale podle jeho nejbližších spolupracovníků byl Vůdce zneklidněn pohledem na smrt a zkázu všude kolem. Navenek zůstal tvrdý a bezcitný. Zahraničním novinářům, kteří se kolem něj shlukovali, když se vracel na letiště, řekl výhružně: *„Dobře se rozhlédněte po Varšavě. Takhle dokážu naložit s jakýmkoli evropským městem. Mám dostatek munice.“* Když však uviděl banket, který armáda připravila na letišti, buď se mu zvedl žaludek, nebo ho jeho instinkt pro špatnou publicitu varoval, aby neseděl u obrovského stolu ve tvaru podkovy s bezvadně bílým ubrusem a bohatým jídlem v době, kdy statisíce obyvatel Varšavy hladověly. Otočil se na patě a nařídil Keitelovi a jeho štábu, aby ho okamžitě následovali k letadlu. Chtěl se najíst v polní kuchyni se svými vojáky, řekl.

Hranice východní Evropy byly nyní dohodnuty mezi Německem a Sovětským svazem. Hitler trval na tom, aby jeho ministr zahraničí osobně odletěl do Moskvy a vyřešil podrobnosti. Jelikož Ribbentrop nebyl z této mise nadšený, Hitler mu s jistým citem řekl: *„Stanovení definitivních hranic mezi Asií a Evropou na příštích tisíc let je koneckonců úkol hodný ministra zahraničí Velkoněmecké říše!“* Rozdělení Polska vyvolalo v Německu jisté rozpaky. Göring, fanatický lovec – člen toho, co Hitler nazýval *„tou zelenou zednářskou lóží mužů“* – upřel své chamtivé oči na lesy v Bialystoku, bohaté na zvěř, a přesvědčil generála Hanse Jeschonneka, aby zavolal do Hitlerova vlaku a zdůraznil význam zásob dřeva z Bialystoku pro německé hospodářství. Hitler se rozesmál. *„Mluví o dřevě, ale myslí tím jeleny!“* a nařídil, aby Bialystok byl přesto přidělen ruské straně demarkační linie.

Ribbentrop vytyčil hranici na malé mapě Evropy ve Stalinově kanceláři v Kremlu 28. září. Zatímco hranice, na které se provizorně dohodli v polovině září, vedla podél řeky Visly, nyní vedla podél řeky Bug daleko na východ, protože Stalin přidělil Německu také oblasti Varšavy a Lublinu výměnou za pobaltský stát Litvu, který byl podle srpnové smlouvy zařazen do sféry vlivu Německa. Německé jednotky, které postoupily k Bugu, ale pak dostaly rozkaz ustoupit k Visle, tak musely znovu pochodovat na východ a potřetí za několik

týdnů překonat obtížný terén. Stalin vykompenzoval jedinou další nespokojenost s rozdělením – skutečnost, že ropná oblast u Lvova (Lemberg) zůstala na jeho straně hranice – slibem, že bude Německu dodávat tři sta tisíc tun ropy ročně. Celkově vzato, jak Ribbentrop poznamenal Hitlerovi po svém návratu do Berlína, při rozhovorech se Stalinem a dalšími mocnými z Kremlu měl pocit, že je mezi kamarády, kteří se téměř neliší od jeho nacionálněsocialistických známostí.

Rosenberg se téměř zadusil, když se doslechl o Ribbentropově lichocení Stalinovi. Téměř okamžitě si uvědomil strategickou slabost nových východních hranic. Nová demarkační linie by Německu neposkytla společnou hranici s Rumunskem, a tak by jediné železniční spojení Německa s rumunskými ropnými poli a Černým mořem vedlo přes území kontrolované Sovětským svazem. Jak poznamenal jiný ministr Rosenbergovi: *„Pokud Rusové nyní vpochodují do pobaltských států, ztratíme strategicky i Pobaltí; Moskva bude mocnější než kdykoli předtím a bude moci kdykoli jednat proti nám ve spolupráci se Západem.“* Rosenberg pravděpodobně přednesl tento názor Hitlerovi s určitým důrazem, když se s ním setkal dvacátého devátého. Ve skutečnosti Ribbentropovo ministerstvo vážně zahanbila neslušná spěšnost, s jakou Stalin využil možnosti, které mu byly nabídnuty; lze ji vysvětlit pouze tím, že sovětský vůdce byl znepokojen rychlostí, s jakou Hitlerův Wehrmacht porazil Polsko, a obával se, že by mohl vypuknout mír. Pod jeho tlakem Estonsko 29. září přenechalo Rusku letecké a námořní základny a Lotyšsko a Litva ho následovaly o několik dní později. Finsko však od počátku dalo jasně najevo, že podobným ruským požadavkům bude klást nejrozhodnější odpor.

Během prvních dvou týdnů října 1939 Hitler nepochybně váhal mezi pokračováním boje – což znamenalo zahájení téměř okamžité ofenzívy na západě – a uzavřením míru se zbývajícími válčícími stranami za nejlepších podmínek, jakých mohl dosáhnout. Skutečnost, že nařídil Wehrmachtu, aby se připravil na „Operaci Žlutou“ (Fall Gelb, útok na Francii a Benelux), nijak nesnižuje realitu jeho mírové ofenzívy. Ať už bylo jeho konečné rozhodnutí jakékoli, nebylo času nazbyt.

Hitler viděl pádné argumenty proti zastavení bojů, když byla vojenská převaha Říše na vrcholu. Nicméně by se pravděpodobně spokojil s tím, co již dobyl – už jen proto, aby se mohl vrátit ke svým grandiózním architektonickým snům. Kromě toho by Německo potřebovalo nejméně padesát let, aby vstřebalo nová území a provedlo nucené osídlovací programy plánované

Heinrichem Himmlerem k posílení německé krve na východě. Hitlerovy mírové sondy směrem k Londýnu byly tedy upřímné – nešlo jen o trik, jak vrazit klín mezi Británii a Francii. Weizsäcker na začátku října napsal: ***„Pokus o ukončení války je nyní skutečný. Já sám odhaduji šance na 20 procent, [Hitler] na 50 procent; jeho touha je 100 procent. Pokud by dosáhl míru, teze, že Británie obětuje Polsko, by se ukázala jako téměř správná. Kromě toho by to odstranilo nepříjemné rozhodnutí, jak vojenskými prostředky oslabit Británii.“*** Na začátku září Göring naznačil Britům prostřednictvím Birgera Dahleruse, švédského podnikatele, kterého Hitler již v srpnu přijal jako neoficiálního prostředníka pro jednání s Londýnem, že Německo by bylo ochotno obnovit suverenitu Polska zbaveného starých německých provincií, které byly na konci první světové války odtrženy od vlasti; skončilo by také pronásledování Židů a došlo by ke snížení německého zbrojení. Britská reakce byla opatrná ochota vyslechnout podrobné německé návrhy.

Ale od doby, kdy byly tyto návrhy předloženy, Rusové v souladu s dohodou s nacisty obsadili východní Polsko. Hitler 26. září pozdě večer v Berlíně sdělil Göringovi a Dahlerusovi, že pokud Britové ještě chtějí zachránit něco z Polska, musí si pospíšit. Musí vyslat vyjednavače, kterého bude brát vážně, a on nyní nemůže nic udělat, aniž by se poradil se svými ruskými přáteli. Pokud jde o židovskou otázku, Němci navrhli, aby byla vyřešena tak, že nové Polsko bude sloužit jako útočiště, do kterého budou přesunuti evropští Židé. Hitler schválil návrh, aby se v Holandsku konalo tajné setkání mezi německými a britskými vyslanci – možná samotným Göringem a generálem sirem Edmundem Ironsidem. Dahlerus okamžitě odjel do Londýna.[736]

Německá armáda měla dobrý důvod sledovat Hitlerovu mírovou ofenzívu s obavami. Koncem září Halderův zástupce pesimisticky – a zcela nepřesně – varoval, že německá armáda nemůže zahájit frontální útok na Francouze před rokem 1942. Hitler si byl vědom neochoty armády zabývat se plánem „Žlutá“; to byl jeden z důvodů jeho projevu z 27. září. Ale i v tomto projevu se o západním útoku zmínil pouze jako o nutném zlu, pokud Francouzi

[736] Z dokumentů předložených Veřejnému archivu v Londýně je zřejmé, že ani Chamberlain, ani Halifax Hitlerovy podmínky, které jim Dahlerus popsal, okamžitě neodmítli. Dokonce i Churchill hovořil o příměří s pochopením. Složka, která zjevně obsahuje poznámky z Chamberlainova rozhovoru s Dahlerusem ze dne 29. září 1939, je však uzavřena až do roku 1990 a čtyřicet pět stran složky ministerstva zahraničí o Německu a budoucí politice (F.O.371/22,985) pokrývající klíčové období 3. až 4. října 1939, budou k dispozici až v roce 2015. Brzy vyjde dvoudílná historie anglo-německých mírových jednání od Dr. Bernda Martina z univerzity ve Freiburgu.

a Britové neprojeví rozum. Pokud by k tomu došlo, *„musíme se rozhodnout nepřítele porazit, dokud se nevzdá“*.

Armáda shromáždila všechny argumenty, které mohla proti okamžitému provedení operace „Žlutá“ použít: taktika, která se osvědčila v Polsku, by proti dobře organizované francouzské armádě nestačila; mlhavé počasí a krátké podzimní dny by Luftwaffe znevýhodnily; armáda neměla dostatek munice, zásob a vybavení. Brauchitsch tyto argumenty přednesl Hitlerovi 7. října a Hitler – již rozzlobený neochotou svých vojáků ho následovat – požádal vrchního velitele, aby svých poznámek zanechal, což bylo zlověstným znamením, že není spokojen. Během následujících dvou dnů nadiktoval padesát osm stran dlouhé memorandum určené pouze Keitelovi a třem vrchním velitelům, ve kterém vysvětlil, proč musí co nejdříve zahájit operaci „Žlutá“ a proč čas hraje proti Německu.

T Vůdce přečetl tento impozantní dokument svým nesvým generálům desátého dne. Brzy se k němu vrátíme podrobněji. V něm trval na tom, že dlouhodobý cíl Británie zůstává nezměněn: rozpad mocného německého bloku a zničení a rozpuštění této nové říše s osmdesáti miliony obyvatel. Dlouhodobým cílem německé války proto musí být absolutní vojenská porážka Západu (přičemž zničení nepřátelských sil bylo důležitější než získání nepřátelského území). To byl boj, který nyní musel německý národ podstoupit. Navzdory tomu všemu, dodal, by rychle dosažená mírová dohoda stále sloužila německým zájmům – za předpokladu, že Německo nebude muset vzdát se žádných svých zisků.

Hitler neignoroval žádný z různých neoficiálních kanálů pro jednání se Západem, nyní, když bylo Polsko poraženo. V následujících dnech však vyšlo najevo, že zatímco některé kruhy v Británii – zejména v ministerstvu letectví – chtěly příměří, v britské vládě existovala tvrdá opozice, pro kterou byla jakákoli zmínka o dohodě s Hitlerem nepřijatelná. Hitler měl pravděpodobně pravdu, když jako hlavní zdroj této tvrdé protiněmecké linie identifikoval Churchilla, nyní prvního lorda admirality, a kliku kolem něj. 29. září získal Alfred Rosenberg Hitlerovo svolení k prozkoumání sondážních kontaktů, které prostřednictvím zprostředkovatele ve Švýcarsku navázali úředníci britského ministerstva letectví; tato jiskřička naděje však brzy pohasla, když zprostředkovatel oznámil, že síly usilující o mír v tomto ministerstvu byly zatlačeny do kouta militantnějšími silami, které byly podřízeny Churchillovi. O těchto nesmělých pokusech o kontakt z Londýna se už moc nemluvilo.

V této fázi Hitlerových úvah došlo k zjevnému zásahu prezidenta Roosevelta, který byl stejně náhlý ve svém přístupu, jako záhadný ve svém vyústění. Na začátku října přijel do Berlína vlivný americký ropný magnát na mírovou misi, pro kterou zřejmě obdržel devadesátiminutovou osobní instruktáž od Roosevelta. Byl to William Rhodes Davis, jehož osobním zájmem bylo zabránit jakémukoli narušení jeho ropného obchodu s Německem. Do kontaktu s Rooseveltem ho uvedl John L. Lewis, vůdce CIO, americké odborové federace, jejíž čtrnáct milionů členů představovalo politickou sílu, kterou žádný prezident nemohl ignorovat. Lewis byl původně antifašista i antikomunista, ale podle Davise na něj udělal dojem výrazný vzestup životní úrovně německých dělníků za nacionálního socialismu. Lewis, znepokojený dopady dlouhé války na americké exportní trhy, přiměl Roosevelta, aby tuto neoficiální mírovou misi svěřil Davisovi.

V Berlíně se ropný magnát setkal s Göringem a dochovalo se sedmistránkové shrnutí diskuse o údajných Rooseveltových návrzích.[737] Zjevně se o něm v Berlíně hojně a důvěrně mluvilo, protože v několika denících té doby se objevují sarkastické narážky na Rooseveltovo náhlé vystoupení jako „anděla míru“, který se snaží zajistit si třetí funkční období.

Prezident Roosevelt je připraven vyvinout tlak na západní mocnosti, aby zahájily mírová jednání, pokud Německo poskytne podnět. Prezident Roosevelt žádá, aby byl informován o různých bodech, které chce Německo vyřešit, například o Polsku a koloniích. V této souvislosti prezident Roosevelt zmínil také otázku čistě českých oblastí, u nichž však nesmí být řešení realizováno až později. Prezident Roosevelt se tohoto bodu dotkl s ohledem na veřejné mínění ve Spojených státech, protože musí uklidnit české voliče a kruhy, které s nimi sympatizují, pokud chce vyvinout tlak na Británii, aby ukončila válku.

Davis ujistil Göringa, že Rooseveltovým hlavním strategickým zájmem bylo využít současné situace k zničení britského monopolu na světových trzích. *„V rozhovoru s Davisem Roosevelt vysvětlil, že je kategoricky proti britské válce. Británie se s ním předem neporadila.“* Roosevelt měl podezření, že motivy Británie jsou mnohem nebezpečnější a že nemají nic společného s Polskem; sám uznal, že skutečným důvodem války je jednostranný

[737] Tento pozoruhodný dokument, podepsaný ministerským ředitelem Wohlthatem, nebyl zveřejněn v poválečných svazcích zabavených německých dokumentů, stejně jako německé zprávy o následujících Dahlerusových misích.

Versailleský diktát, který německému národu znemožňuje dosáhnout životní úrovně srovnatelné s úrovní jeho evropských sousedů. Rooseveltův návrh podle nezveřejněného shrnutí spočíval v tom, že Hitlerovi bude umožněno ponechat si Danzig a všechny nyní polské provincie, které byly Německu odebrány Versailleskou smlouvou, že všechny bývalé africké kolonie Německa budou okamžitě vráceny a že zbytek světa poskytne Německu finanční pomoc při zavádění vysoké životní úrovně.

To však nebylo vše. Pokud by Daladier a Chamberlain odmítli vyhovět, prezident Roosevelt by podle Davise podpořil Německo v jeho snaze o spravedlivý, přijatelný a trvalý mír: v případě potřeby by Německu dodával zboží a válečný materiál *„dopravovaný do Německa pod ochranou amerických ozbrojených sil“*. John L. Lewis soukromě slíbil Davisovi, že pokud by bylo možné dosáhnout takové dohody mezi Německem a Spojenými státy, jeho odbory by zabránily výrobě válečného materiálu pro Británii a Francii.

Göring ihned po schůzce podrobně popsal Vůdci Davisovo poselství a 3. října polní maršál oznámil Američanovi, že Hitler ve svém důležitém projevu v Říšském sněmu šestého října předloží řadu mírových návrhů, které budou úzce souviset s body, které Davis přivezl z Washingtonu. (Hitlerovy podrobnější návrhy, jak je popsal Göring, šly skutečně tak daleko, že jejich upřímnost je sporná.) Göring řekl Davisovi: *„Pokud podle jeho [Rooseveltova] názoru návrhy poskytují rozumný základ pro mírovou konferenci, bude mít příležitost dosáhnout tohoto urovnání. Můžete pana Roosevelta ujistit, že pokud se ujme tohoto zprostředkování, Německo souhlasí s úpravou, na jejímž základě vznikne nový polský stát a nezávislá československá vláda. Tato informace je však určena pouze jemu [Rooseveltovi] a má být použita pouze v případě, že to bude nezbytné k dosažení mírové konference.“* Göring byl ochoten se takové konference ve Washingtonu zúčastnit.

Když se Davis vrátil do Spojených států s pěti podrobnými body, které navrhl Hitler, doprovázel ho německý úředník, „zvláštní velvyslanec“ pověřený vyřešením všech detailů. Hitler doufal, že Roosevelt mu do pátého dne poskytne předběžnou odpověď. (Jak napsal Rosenberg: *„Bylo by krutou ranou pro Londýn, kdyby mu Washington naléhavě ‚doporučil‘, aby požádal o mír!“*) Ale něco se s misí pokazilo: když Davis dorazil do Washingtonu, nebyl znovu přijat prezidentem a už se znovu nesetkali.

Jiný aspekt Rooseveltovy politiky odhalily polské dokumenty, které nacisté vyplenili z archivů zničeného ministerstva zahraničí ve Varšavě. Zprávy

polských velvyslanců ve Washingtonu a Paříži odhalily Rooseveltovy snahy vyprovokovat Francii a Británii k válce s Německem, zatímco on sám přezbrojoval Spojené státy a psychologicky připravoval americkou veřejnost na válku. V listopadu 1938 William C. Bullitt, jeho osobní přítel a velvyslanec v Paříži, naznačil Polákům, že prezident si přeje, aby ***„Německo a Rusko se dostaly do konfliktu“***, načež demokratické národy zaútočí na Německo a donutí ho k podrobení se; Na jaře 1939 Bullitt citoval Roosevelta, který byl odhodlán ***„nezúčastnit se války od začátku, ale být u konce“*** – Spojené státy by bezpochyby bojovaly, ale ***„pouze pokud by Francie a Británie začaly první“***. Poláci tvrdili, že Bullitt s sebou do Paříže vezl „kufr plný pokynů“, v nichž byl popsán tlak, který měl vyvinout na Quai d'Orsay, aby nedošlo ke kompromisu s totalitními mocnostmi; současně Washington vyvíjel „různé mimořádně významné tlaky“ na Brity. Bullitt polským diplomatům sdělil, že Washington se neřídí ideologickými úvahami, ale výhradně materiálními zájmy Spojených států. Varšavské dokumenty nenechávaly mnoho pochyb o tom, co posílilo polský odpor vůči německým požadavkům během krize v srpnu 1939.

V pátek 6. října Hitler promluvil v Říšském sněmu. Jeho „výzva k míru“ byla adresována Britům v mnohem agresivnějším a obviňujícím jazyce, než by si přáli mnozí z jeho umírněnějších stoupenců. Vyzdvihl Churchilla – který byl tehdy prvním lordem admirality – jako představitele židovských kapitalistických a novinářských kruhů, jejichž jediným zájmem v životě bylo podněcování mezinárodních nepokojů.

Devátého vydal svým velitelům formální pokyn, aby se co nejrychleji připravili na „Žlutou“ pro případ, že „Británie a pod jejím velením také Francie“ nebudou ochotny ukončit válku. Jeho vojáci však byli plni optimismu. Generál Rommel napsal 7. z Berlína: *„Reakce neutrálních zemí [na projev Vůdce] se zdá být velmi dobrá. Ostatní budou mít čas si to o víkendu promyslet. Jinak se tady moc neděje. Pokud válka brzy skončí, doufám, že se brzy budu moci vrátit domů…“*

Hitler vyslal Dahleruse do Londýna, aby jednal s Chamberlainem. Pozdě večer 9. října mu Švéd oznámil podmínky, které Británie klade na mírová jednání: kromě trvání na novém polském státě požaduje Británie okamžité zničení všech zbraní určených k agresi a v Německu musí být provedeno lidové hlasování o některých aspektech jeho zahraniční politiky. Byly to podmínky těžko přijatelné, protože Hitler na veřejnosti stále tvrdil, že o budoucnosti Polska rozhodnou pouze Německo a Rusko, a Británie vesele ignorovala

rostoucí vojenskou sílu Sovětského svazu a jeho expanzivní politiku. Nicméně 10. října dostal Dahlerus pokyn, aby Londýnu sdělil, že Hitler tyto podmínky v zásadě přijme. Švédský vyjednavač se toho dne setkal s Hitlerem dvakrát, než odjel na slíbenou schůzku s britským vyslancem v Haagu. Vzal s sebou oficiální dopis od Göringa a seznam Hitlerových návrhů, které zahrnovaly nový polský stát, právo Německa opevnit svou novou hranici s Ruskem, záruky podpořené národním plebiscitem, smlouvy o neútočení mezi Německem, Francií, Británií, Itálií a Sovětským svazem, odzbrojení a navrácení bývalých německých kolonií nebo vhodných náhradních území.[738] Dahlerus po setkání s Hitlerem poznamenal jednomu německému důstojníkovi, že ***„Německo je schopno přijmout i tvrdé podmínky, pokud budou podány v přijatelné formě“***. Řekl, že s sebou do Holandska veze více než dost, aby rozptýlil doutnající nedůvěru Británie vůči Hitlerovi.

V Holandsku však Dahlerus marně čekal na slíbeného britského vyslance. Britské ministerstvo zahraničí ho požádalo, aby popsal Hitlerovy návrhy jejich místnímu vyslanci a zůstal v Haagu, dokud nedostane zprávu z Londýna. Berlín tuto žádost optimisticky vnímal jako pozitivní projev britského zájmu a souhlasil, že by tam měl počkat. Ale Chamberlainovo netrpělivě očekávané vystoupení v Dolní sněmovně následujícího dne, 12. října, zničilo Hitlerovo sebevědomé očekávání, že po pěti týdnech války nastane v Evropě mír. Chamberlain odmítl Hitlerovu veřejnou nabídku (ze šestého) jako „vágní a nejistou“ – neobsahovala žádný návrh na nápravu křivd způsobených Československu a Polsku. Pokud Hitler chtěl mír, řekl Chamberlain, *„musí následovat činy, ne jen slova“*. Téhož večera Hitler povolal Göringa, Milcha a Udeta z Luftwaffe a nařídil jim, aby co nejdříve obnovili výrobu bomb. *„Válka bude pokračovat!“* Dahlerus byl požádán, aby se okamžitě vrátil z Haagu do Berlína. Odpověď Edouarda Daladiera Hitlerovi nebyla o nic méně strohá. *„Než přišly tyto odpovědi,“* napsal Weizsäcker o dva dny později, *„Vůdce se sám oddával velkým nadějím, že se jeho sen o spolupráci s Británií splní. Upnul své srdce na mír. Herr von Ribbentrop se k tomu zdál být méně nakloněn. Poslal Vůdci svůj vlastní obraz budoucí Evropy jako říše Karla Velikého.“*

O několik dní později vyjádřil Hitler švédskému průzkumníkovi Svenu Hedinovi své zmatení nad neústupností Británie. Měl pocit, že Britům opakovaně podával ruku míru a přátelství, ale oni mu pokaždé vraceli facku.

[738] Stručné pojednání o této epizodě v knize Sira Llewellyna Woodwarda British Foreign Policy in the Second World War, sv. II (H.M.S.O., 1971), strana 186, obsahuje nedostatečné shrnutí návrhů.

„Přežití Britského impéria je také v zájmu Německa,“ poznamenal Hitler, *„protože pokud Británie ztratí Indii, nic tím nezískáme.“* Samozřejmě, že hodlal obnovit polský stát – nechtěl se ládovat Poláky; pokud jde o zbytek Chamberlainových výbuchů, on, Hitler, mohl stejně tak požadovat, aby Británie „napravila křivdy“ způsobené Indii, Egyptu a Palestině. Británie mohla mít mír, kdykoli by chtěla, ale oni – a to včetně toho „uhlazeného idiota“ Edena a stejně neschopného Churchilla – se museli naučit nezasahovat do evropských záležitostí.

A v návalu hněvu si Hitler stěžoval Dahlerusovi na „neuvěřitelné chování pana Chamberlaina“; od této chvíle bude Německo bojovat proti Británii zuby nehty – už nehodlal s ní dále vyjednávat. Dahlerus opustil kancléřství rozčilený neúspěchem svých mírových snah, ale později ho uklidnil Göring, který mu ještě týž večer poslal významné německé vyznamenání.

Hitlerovi bylo jasné, že neexistuje jiná alternativa než pokračovat ve válce. Naléhavost obnovení ofenzívy byla tím, co nejvíce zdůraznil svým nejvyšším velitelům ve svém memorandu z 9. října. Zatímco německá vojenská převaha byla nyní na svém vrcholu, každý měsíc, který uplynul v nečinnosti, znamenal relativní oslabení vůči nepříteli; v Itálii navíc Mussolini nemládl; Západ mohl uspět ve vydírání Holandska nebo Belgie, aby se vzdaly své neutrality, nebo v podplacení zkorumpovaných balkánských zemí za stejným účelem; postoj Ruska se mohl snadno změnit. A existovaly i další důvody, proč Německo muselo rychle zaútočit a vyhnout se vleklé válce: jak Británie doplňovala své vojenské zdroje a vysílala nové jednotky do Francie, nelze ignorovat psychologický impuls, který to dalo Francouzům; naopak s každým dalším měsícem by bylo stále obtížnější udržet nadšení německé veřejnosti pro válku nebo zásobovat německé válečné úsilí potravinami a surovinami. Německá vzdušná převaha byla pouze dočasná – v okamžiku, kdy by nepřítel uvěřil, že dosáhl vzdušné převahy, využil by ji bez ohledu na jakékoli odvetné opatření, které by Hitler mohl oznámit. Britové a Francouzi si byli především vědomi zranitelnosti průmyslu v Porúří, a jakmile by nepřítel mohl umístit letadla nebo dokonce dálkové dělostřelectvo na belgickém a nizozemském území, Německo by muselo Porúří z válečného úsilí vyřadit; nepřátelské bombardéry by musely uletět sotva šestinu vzdálenosti, kterou by německé bombardéry musely urazit, aby dosáhly důležitých britských cílů z malého pásu německého pobřeží Severního moře. Proto byl Hitler přesvědčen, že okupace Belgie a Holandska musí být již na programu

západních mocností, a tak ospravedlnil rozkaz své armádě, aby se připravila na útok na Francii přes Belgii.

Kdyby pobřeží západní Evropy bylo v rukou Hitlera, výhody pro Německo by byly rozhodující pro pokračování války proti Británii: z dobrých strategických důvodů potřebovalo německé námořnictvo ponorkové základny západně od Lamanšského průlivu. (Desátého Raeder také navrhl, aby Německo ze stejných důvodů získalo námořní základny v Norsku.) Podobně by Luftwaffe měla neúměrnou výhodu v úderné síle, pokud by její letová vzdálenost k britským cílům zahrnovala pouze krátkou trasu z Holandska, Belgie nebo dokonce z Pas de Calais ve Francii.

Snahy Velké Británie prodlužovat druhou světovou válku

John Wear, 2019

Hitler nikdy nechtěl válku s Velkou Británií. Pro Hitlera byla Velká Británie přirozeným spojencem Německa a národem, který nejvíce obdivoval. Hitler neměl žádné ambice proti Británii nebo jejímu impériu a všechny zachycené záznamy to solidně potvrzují.[739] Hitler také nikdy neplánoval světovou válku. Britský historik A. J. P. Taylor boří mýtus o velkém německém vojenském zbrojení: *„V letech 1938-39, tedy v posledním mírovém roce, vydalo Německo na zbrojení asi 15% svého hrubého národního produktu. Britský podíl byl téměř přesně stejný. Německé výdaje na zbrojení byly po Mnichovu skutečně sníženy a zůstaly na této nižší úrovni, takže například britská výroba letadel byla v roce 1940 daleko před německou. Když v roce 1939 vypukla válka, mělo Německo 1 450 moderních stíhacích letadel a 800 bombardérů; Velká Británie a Francie měly 950 stíhaček a 1 300 bombardérů. Němci měli 3 500 tanků; Velká Británie a Francie jich měly 3 850. V každém případě spojenecké zpravodajské služby odhadovaly německou sílu na více než dvojnásobek skutečného počtu. Jako obvykle se mělo za to, že Hitler plánoval a připravoval velkou válku. Ve skutečnosti tomu tak nebylo.“*[740]

Taylor dále uvádí, že Hitler neměl v úmyslu rozpoutat velkou válku ani ji nepředpokládal: *„Proto nezáleželo na tom, že Německo nebylo na válku vyzbrojeno. Hitler záměrně vyloučil ‚hloubkové přezbrojení‘, na které ho tlačili jeho techničtí poradci. Neměl zájem připravovat se na dlouhou válku proti velmocem. Místo toho se rozhodl pro ‚přezbrojení do šířky‘ - frontovou armádu bez záloh, vhodnou pouze pro rychlý úder. Pod Hitlerovým vedením bylo Německo vybaveno k vítězství ve válce nervů - jediné válce, které rozuměl a kterou měl rád; nebylo vybaveno k dobytí Evropy....Při úvahách o německém zbrojení unikáme z mystických oblastí Hitlerovy psychologie a nacházíme odpověď v oblasti faktů. Odpověď je jasná. Stav německé výzbroje v roce 1939 podává rozhodující důkaz, že Hitler neuvažoval o všeobecné válce a pravděpodobně ji vůbec nezamýšlel.“*[741]

---

[739] Irving, David, Hitler's War, New York: Avon Books, 1990, s. 3.
[740] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. xxi.
[741] Tamtéž, str. 217–218.

Britský historik a ekonom Adam Tooze píše, že podíl německé národní produkce na armádě se krátce před válkou zvýšil na téměř 20 %.[742] Tooze však uznává, že Hitler neměl plán, jak porazit britské impérium. Tooze píše: ***„Zůstává nám tedy skutečně závratný závěr, že Hitler šel v září 1939 do války bez jakéhokoli uceleného plánu, jak vlastně porazit britské impérium, svého hlavního protivníka.“***[743] Hitler neměl plán, jak porazit Britské impérium, protože nikdy nechtěl jít do války proti Velké Británii. Hitler vždy snil o anglo-německém spojenectví. Britský historik Alan Bullock píše: ***„I během války Hitler vytrvale věřil, že spojenectví s Německem […] je v zájmu Velké Británie, neustále vyjadřoval lítost nad tím, že Britové byli tak hloupí, že to neviděli, a nikdy se nevzdal naděje, že se jim podaří překonat jejich tvrdohlavost a přesvědčit je, aby jeho pohled přijali.“***[744]

Hitler byl ochoten uzavřít mír, když Velká Británie a Francie vyhlásily Německu válku. Hitler se svěřil svému nejbližšímu okolí: ***„Pokud se na naší straně vyhneme všem válečným aktům, celá záležitost se vypaří. Jakmile potopíme nějakou loď a oni budou mít značné ztráty, tamní válečná strana nabere na síle.“***[745] Hitler učinil 6. října 1939 mírovou nabídku, která byla rychle odmítnuta. Vedoucí představitelé Sovětského svazu, kteří si přáli všeobecnou evropskou válku, si nepochybně oddechli, když Hitlerova nabídka byla rychle odmítnuta.

Německá ofenzíva proti Dunkirku byla zastavena na Hitlerův rozkaz 24. května 1940. Německý polní maršál Gerd von Rundstedt trvá na tom, že měl Hitlerovými pokyny svázané ruce. Hitler hovořil s von Rundstedtem a dvěma klíčovými muži svého štábu, gen. Georgem von Sodensternem a Guentherem Blumentrittem. Jak vypráví generál Blumentritt: ***„Pak nás [Hitler] ohromil tím, že mluvil s obdivem o britském impériu, o nutnosti jeho existence a o civilizaci, kterou Británie přinesla světu… Řekl, že jediné, co od Británie chce, je, aby uznala postavení Německa na kontinentu. Návrat ztracených německých***

[742] Tooze, Adam, The Wages of Destruction: The Making and Breaking of the Nazi Economy, New York: Viking, 2006, s. 659.
[743] Tamtéž, s. xxv.
[744] Bullock, Alan, Hitler: A Study in Tyranny, New York: Harper & Row, 1962, s. 337.
[745] Buchanan, Patrick J., Churchill, Hitler and the Unnecessary War, New York: Crown Publishers, 2008, s. 331.

kolonií by byl žádoucí, ale ne nezbytný, a dokonce by nabídl, že Británii podpoří vojensky, pokud by se někde dostala do potíží.“[746]

Hitler řekl své přítelkyni Frau Troost: *„Krev každého jednotlivého Angličana je příliš cenná na to, aby byla prolita. Naše dva národy patří rasově a tradičně k sobě - to je a vždy bylo mým cílem, i když to naši generálové nedokážou pochopit.“*[747] Hitler ve svém politickém testamentu z 26. února 1945 uvádí: *„Churchill zcela nedokázal ocenit sportovního ducha, jehož důkaz jsem podal tím, že jsem se zdržel vytvoření nenapravitelné trhliny mezi námi a Brity. Skutečně jsme se zdrželi jejich vyhlazení u Dunkirku. Měli jsme je přimět, aby si uvědomili, že přijetí jimi nastolené německé hegemonie v Evropě, tedy stavu, proti jehož uskutečnění se vždy stavěli, ale který jsem bez jakýchkoli potíží realizoval, jim přinese neocenitelné výhody.“*[748]

Poté, co mu Hitler věnoval Dunkirk, Churchill to odmítl uznat. Místo toho Churchill označil evakuaci britských vojáků z pláží Dunkirku za hrdinský zázrak, kterého dosáhlo britské námořnictvo. Churchill byl ještě bojovnější ve svém odhodlání pokračovat ve válce.[749] Hitlerova touha zachovat britské impérium se projevila i při další příležitosti, kdy se vojenské štěstí Spojenců ocitlo na dně. Když Francie apelovala na příměří, von Ribbentrop v přísně soukromém rozhovoru s italským ministrem zahraničí hrabětem Galeazzem Cianem shrnul Hitlerův postoj k Velké Británii takto: *„[Ribbentrop] řekl, že podle Vůdcova názoru je existence britského impéria jako prvku stability a sociálního řádu ve světě velmi užitečná. Za současného stavu věcí by bylo nemožné nahradit ji jinou, podobnou organizací. Proto si Vůdce - jak také nedávno veřejně prohlásil - nepřeje zničení Britského impéria. Žádá, aby se Anglie vzdala některých svých statků a uznala fait accompli. Za těchto podmínek by byl Hitler ochoten přistoupit na dohodu.“*[750]

Po Dunkirku Ribbentrop napsal, že Hitler byl nadšen z možnosti rychle uzavřít mír s Anglií. Hitler nastínil mírové podmínky, které byl připraven Britům

---

[746] Hart, B. H. Liddell, The Other Side of the Hill, Londýn: Papermac, 1970, str. 200–201; viz také Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 76.
[747] Tamtéž.
[748] Fraser, L. Craig, The Testament of Adolf Hitler: The Hitler-Bormann Documents, str. 72-73.
[749] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, Ind.: AuthorHouse, 2012, s. 369.
[750] Ciano, hrabě Galeazzo, Ciano's Diplomatic Papers, Londýn: Odhams Press, 1948, s. 373.

nabídnout: ***„Bude to jen několik bodů a prvním bodem je, že mezi Anglií a Německem nesmí být učiněno nic, co by jakkoli narušilo prestiž Velké Británie. Za druhé, Velká Británie nám musí vrátit jednu nebo dvě naše staré kolonie. To je jediná věc, kterou chceme.“***[751] Dne 25. června 1940 Hitler telefonoval Josephu Goebbelsovi, aby mu vyložil podmínky dohody s Velkou Británií. Goebbels si zapsal do svého deníku: ***„Vůdce… se domnívá, že [britské impérium] musí být zachováno, pokud je to možné. Pokud se totiž zhroutí, nezdědíme ho my, ale převezmou ho cizí, a dokonce nepřátelské mocnosti. Pokud si to však Anglie nepřeje jinak, pak musí být sražena na kolena. Vůdce by však souhlasil s mírem na následujícím základě: Anglie odejde z Evropy, kolonie a mandáty se vrátí. Reparace za to, co nám bylo po [první světové válce] ukradeno.***[752]

Po pádu Francie v červnu 1940 převzal Hitler iniciativu k ukončení války. Ve vítězném projevu 19. července 1940 Hitler prohlásil, že nikdy neměl v úmyslu zničit nebo dokonce poškodit britské impérium. Hitler učinil obecnou mírovou nabídku následujícími slovy: ***„V této hodině považuji za svou povinnost před svým svědomím znovu apelovat na rozvahu a zdravý rozum ve Velké Británii stejně jako kdekoli jinde. Domnívám se, že jsem v pozici, kdy mohu tento apel učinit, neboť nejsem poražený, který prosí o laskavost, ale vítěz, který mluví ve jménu rozumu. Nevidím žádný důvod, proč by tato válka měla pokračovat. Je mi líto, když pomyslím na oběti, které si vyžádá…“***[753] Po tomto projevu následovala soukromá diplomatická nabídka Velké Británii prostřednictvím Švédska, Spojených států a Vatikánu. Není pochyb o tom, že Hitler toužil válku ukončit. Ale Churchill byl ve válce s cílem zničit Německo. Churchillovi nešlo o záchranu britského impéria před zničením. Britský ministr zahraničí lord Halifax si také přál pokračování války a smetl ze stolu to, co nazval Hitlerovou *„výzvou ke kapitulaci podle jeho vůle“*.[754] Hitlerova mírová nabídka byla oficiálně odmítnuta 22. července 1940.[755]

Alan Clark, poradce Margaret Thatcherové pro obranu, se domnívá, že pouze Churchillova posedlost Hitlerem a *„cílevědomé odhodlání udržet válku“*

---

[751] Hinsley, F. H., Hitler's Strategy, Cambridge: Cambridge University Press, 1951, s. 81.
[752] Ferguson, Niall, Empire: The Rise and Demise of the British World Power Order and the Lessons of Global Power, New York: Basic, 2003, str. 330–331.
[753] Hitler, Adolf, My New Order, editováno s komentářem Raoula de Roussy de Sales, New York: Reynal and Hitchcock, 1941, s. 837.
[754] Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 84.
[755] Hinsley, F. H., Hitler's Strategy, Cambridge: Cambridge University Press, 1951, s. 82.

mu zabránily přijmout německou nabídku na ukončení války v roce 1940: ***„Bylo několik příležitostí, kdy rozumný vůdce mohl od Německa získat nejprve rozumné, pak vynikající podmínky. Hitler skutečně nabídl mír v červenci 1940 před zahájením bitvy o Británii. Po vítězství RAF byly německé podmínky stále k dispozici, nyní převážily více ve prospěch Británie.“***[756] Dne 14. srpna 1940, během bitvy o Británii, si Hitler zavolal své polní maršály do říšského kancléřství, aby na ně zapůsobil, že vítězství nad Británií nesmí vést ke zhroucení britského impéria: ***„Německo neusiluje o rozbití Británie, protože z toho nebude mít prospěch Německo, ale Japonsko na východě, Rusko v Indii, Itálie ve Středomoří a Amerika ve světovém obchodu. Proto je mír s Británií možný - ale ne, dokud je Churchill premiérem. Musíme tedy zjistit, co dokáže Luftwaffe, a počkat na případné všeobecné volby.“***[757]

Hitler pokračoval v hledání způsobu, jak ukončit válku, kterou nikdy nechtěl. Dne 10. května 1941 odletěl zástupce Vůdce Rudolf Hess v letounu Messerschmitt 110 do Skotska, aby se pokusil vyjednat mírové urovnání s Velkou Británií. Dne 11. května 1941 sdělil Rudolf Hess vévodovi z Hamiltonu, proč odletěl do Skotska: ***„Jsem na humanitární misi. Vůdce nechce porazit Anglii a chce zastavit boje.“***[758] Ačkoli nelze prokázat, že Hess odletěl do Skotska s Hitlerovým vědomím a souhlasem, dostupné důkazy naznačují, že tomu tak bylo. Vztah mezi Hessem a Hitlerem byl natolik blízký, že lze logicky předpokládat, že by Hess nepodnikl tak důležitý krok, aniž by o tom nejprve informoval Hitlera. Hess měl také po celou dobu 40 let věznění ve věznici Spandau zakázáno o své misi otevřeně hovořit. Tento „příkaz mlčení“ byl zjevně vydán proto, že Hess věděl věci, které by v případě, že by byly veřejně známy, byly pro spojenecké vlády velmi nepříjemné.[759]

Po vyhlášení spojenecké politiky bezpodmínečné kapitulace na tiskové konferenci v Casablance 23. ledna 1943 bylo mírové urovnání války nemožné. Spojenecká politika bezpodmínečné kapitulace zajistila, že válka bude vedena až do svého hořkého konce. Maurice Hankey, zkušený britský státník, shrnul účinek politiky bezpodmínečné kapitulace takto: ***„Rozhořčila válku, učinila nevyhnutelným boj až do konce, zabouchla dveře možnosti, že by***

[756] Clark, Alan, „A Reputation Ripe for Revision,” London Times, 2. ledna 1993.
[757] Denman, Roy, Missed Chances: Britain and Europe in the Twentieth Century, Londýn: Indigo, 1997, s. 130.
[758] Langer, Howard J., World War II: An Encyclopedia of Quotations, Westport, Conn.: Greenwood Press, 1999, s. 142.
[759] Hess, Wolf Rüdiger, „The Life and Death of My Father, Rudolf Hess,” The Journal of Historical Review, sv. 13, č. 1, leden/únor 1993, s. 29, 31.

některá ze stran nabídla podmínky nebo zahájila jednání, dodala Němcům a Japoncům odvahu v beznaději, posílila Hitlerovu pozici ‚jediné naděje' Německa, napomohla Goebbelsově propagandě a učinila nevyhnutelným vylodění v Normandii a následný strašlivě vyčerpávající a ničivý postup severní Francií, Belgií, Lucemburskem, Holandskem a Německem. Prodloužení války umožnilo Stalinovi obsadit celou východní Evropu, spustit železnou oponu, a tak jedním tahem uskutečnit velkou část svých proklamovaných cílů proti takzvanému kapitalismu, do něhož zahrnuje i sociální demokracii… Nejen nepřátelské země, ale téměř všechny země byly touto politikou, která nás všechny, s výjimkou Spojených států amerických, nechala zbídačit a dostat do zoufalé situace, vykrvácet. Bohužel také tato politika, tolik odporující duchu Kázání na hoře, nijak neposílila morální pozici Spojenců."[760]

Řada dalších historiků a politických představitelů uvedla, že Velká Británie a Spojené státy znemožnily Německu dosáhnout mírového řešení války. Všeobecně se uznává, že Hitler nechtěl válku ani s Velkou Británií, ani se Spojenými státy.[761] Místo toho Velká Británie a Spojené státy chtěly válku s Německem. V této souvislosti uvádí republikán Hamilton Fish: ***„Pokud si Roosevelt a Churchill skutečně přáli zbavit svět hrozby totalitarismu, měli 22. června 1941 Bohem danou příležitost. Anglie mohla vystoupit z války a uzavřít s Hitlerem mír za těch nejpříznivějších podmínek. Hitler neměl žádné úmysly vůči Spojeným státům, takže by nás tento obrat událostí neohrozil. Hitler a Stalin by pak proti sobě bojovali do vyčerpání. Přesně s tím původně počítala Baldwinova-Chamberlainova zahraniční politika. Pan Truman, tehdy senátor, tuto politiku rozhodně podporoval, stejně jako senátor Vandenberg a mnozí další. Ponechala by Spojeným státům a Anglii dominantní postavení ve světě a mohly by jej udržet jako převážně svobodný svět."***[762]

Německý ministr zahraničí Joachim von Ribbentrop řekl poslanci Hamiltonu Fishovi, že spolupráce mezi Anglií a Německem je pro zachování míru nezbytná. Hitler dokonce ***„nabídl, že dá britské vládě k dispozici 15 německých armádních divizí a celé loďstvo, aby v případě války kdekoli na světě podpořily její impérium"***. Fish tomuto von Ribbentropovu prohlášení

[760] Hankey, Maurice Pascal Alers, Politics, Trials and Errors, Chicago: Regnery, 1950, str. 125–126.
[761] Fischer, Klaus P., Hitler and America, Filadelfie: University of Pennsylvania Press, 2011, s. 2.
[762] Fish, Hamilton, FDR The Other Side of the Coin: How We Were Tricked into World War II, New York: Vantage Press, 1976, s. 115.

tehdy nevěřil, ale po letech bylo doloženo.[763] Hitler vyjádřil švédskému průzkumníkovi Svenu Hedinovi své podivení nad tím, že Velká Británie odmítá přijmout jeho mírové nabídky. Hitler měl pocit, že Britům opakovaně podal ruku k míru a přátelství a oni mu pokaždé jako odpověď zatemnili zrak. Hitler prohlásil: ***„Přežití britského impéria je i v zájmu Německa, protože pokud Británie ztratí Indii, my tím nic nezískáme.“***[764] Dokonce i diplomat z Churchillovy vlastní Konzervativní strany přiznal: ***„Celému světu se Churchill jevil jako ztělesnění válečné politiky. Přivést ho do vlády v době, kdy se rovnováha mezi mírem a válkou ještě chvěla, mohlo definitivně vychýlit misky vah na stranu války.“***[765]

Churchillovo odmítnutí vyjednávat o míru s Německem je pozoruhodné tím, že Churchill mluvil o zlu komunismu. Churchill jednou o komunismu řekl: *„Není to jen víra, je to plán tažení. Komunista není jen nositelem určitých názorů, je zástavním adeptem promyšlených prostředků jejich prosazování. Anatomie nespokojenosti a revoluce je prostudována ve všech fázích a aspektech a ve vědeckém duchu je připravena skutečná cvičebnice sabotáže všech stávajících institucí. U nekomunistů není třeba zachovávat žádnou víru. Každý projev dobré vůle, tolerance, smířlivosti, milosrdenství nebo velkorysosti ze strany vlád nebo státníků má být využit k jejich zkáze. Pak, až nastane vhodný čas a vhodná chvíle, je třeba bez váhání a bez výčitek použít všechny formy smrtícího násilí, od vzpoury až po soukromou vraždu. Pod prapory svobody a demokracie se vtrhne do citadely, a jakmile bude mocenský aparát v rukou bratrstva, musí být veškerá opozice, všechny opačné názory vyhlazeny smrtí. Demokracie je jen nástroj, který je třeba použít a potom zlomit.“*[766] Navzdory své averzi vůči komunismu Churchill ignoroval veškeré německé mírové snahy a připojil se k Sovětskému svazu ve válce proti Německu.

20. ledna 1943 Joseph E. Davies prozradil, že Hitler nabídl odchod z úřadu, pokud tím Velká Británie uzavře mír s Německem. Churchill a další britští představitelé Hitlerovu nabídku odmítli.[767] Churchill se o uzavření míru

---

[763] Tamtéž, s. 87.
[764] Irving, David, Hitler's War, New York: Avon Books, 1990, s. 236.
[765] Walendy, Udo, Truth for Germany: The Guilt Question of the Second World War, Washington, D.C.: The Barnes Review, 2013, s. 272.
[766] Fish, Hamilton, FDR The Other Side of the Coin: How We Were Tricked into World War II, New York: Vantage Press, 1976, s. 51.
[767] Walsh, Michael, Hidden Truths about the Second World War, Velká Británie: The Historical Review Press, 2012, s. 15.

s Německem ani jednou nepokusil. V dopise Stalinovi z 1. ledna 1944 Churchill uvedl: *„Nikdy jsme nepomysleli na mír, ani v tom roce, kdy jsme byli zcela izolováni a mohli jsme uzavřít mír bez vážné újmy pro britské impérium, a to rozsáhle na Váš úkor. Proč bychom na to měli myslet nyní, když se blíží vítězství nás tří?“*[768] Je dobře známo, že Churchill válku miloval. Anglický publicista F. S. Oliver o Churchillovi napsal: *„Od svého mládí miloval pan Churchill celým svým srdcem, celou svou myslí, celou svou duší a ze všech svých sil tři věci: válku, politiku a sám sebe. Válku miloval pro její nebezpečí, politiku miloval ze stejného důvodu a sebe vždy miloval pro vědomí, že jeho mysl je nebezpečná....“*[769]

Churchill vždy chtěl pokračovat ve válce proti Německu, místo aby vyjednával o mírovém urovnání. Dokonce i vůdci německého hnutí odporu zjistili, že spojenecká politika bezpodmínečné kapitulace se po Hitlerově smrti nezmění. Dne 18. července 1944 se Otto John vrátil z bezvýsledných jednání se spojeneckými představiteli v Madridu a informoval své spolustraníky, že bezpodmínečná kapitulace bude platit, i kdyby se jim podařilo Hitlera zabít. Dr. Eugen Gerstenmaier, bývalý spiklenec a po válce předseda západoněmeckého parlamentu, v jednom rozhovoru z roku 1975 prohlásil: *„To, co jsme my v německém odboji za války nechtěli vidět, jsme se dozvěděli v plné míře až po válce: že tato válka nakonec nebyla vedena proti Hitlerovi, ale proti Německu.“*[770]

[768] Walendy, Udo, The Methods of Reeducation, Vlotho/Weser, Německo: Verlag für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, 1979, s. 3.
[769] Fish, Hamilton, FDR The Other Side of the Coin: How We Were Tricked into World War II, New York: Vantage Press, 1976, str. 115-116.
[770] Tedor, Richard, Hitler's Revolution, Chicago: 2013, s. 257.

Proč Německo napadlo Norsko, Dánsko a další země

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

Když začala druhá světová válka, Německo nemělo v plánu napadnout Norsko nebo Dánsko. Hitler považoval za výhodné mít neutrální Skandinávii. Dne 12. srpna 1939 v rozhovoru s italským ministrem zahraničí Cianem Hitler prohlásil, že je přesvědčen, že žádná z válčících stran nezaútočí na skandinávské země a že se tyto země nepřipojí k útoku na Německo. Hitlerovo prohlášení bylo zřejmě upřímné a je potvrzeno směrnicí z 9. října 1939.[771]

Hitler byl nakonec přesvědčen o nutnosti preventivního úderu, který by zabránil britskému postupu proti Norsku. Admirál Erich Raeder při rutinní schůzce s Hitlerem 10. října 1939 upozornil, že zřízení britských námořních a leteckých základen v Norsku by pro Německo znamenalo velmi nebezpečný vývoj. Raeder prohlásil, že Británie by mohla kontrolovat vstup do Baltského moře a byla by schopna bránit německým námořním operacím v Atlantiku a Severním moři. Příliv železné rudy ze Švédska by skončil a Spojenci by mohli Norsko využívat jako základnu pro leteckou válku proti Německu.[772]

Na schůzce 18. prosince 1939 se Hitler nechal slyšet, že dává přednost neutrálnímu Norsku, ale že pokud se nepřítel pokusí rozšířit válku do této oblasti, bude nucen odpovídajícím způsobem reagovat. Hitler měl brzy přesvědčivé důkazy, že Británie nebude norskou neutralitu respektovat. Německá námořní rozvědka v únoru 1940 prolomila britské námořní kódy a získala důležité informace o aktivitách a plánech Spojenců. Odposlechy naznačovaly, že Spojenci se připravují na operace proti Norsku pod záminkou pomoci Finsku. Odposlechy potvrdily obavy admirála Raedera z britských záměrů.[773]

Británie i Francie věřily, že hrozba ztráty Německem tolik potřebné železné rudy vyprovokuje Německo k zahájení vojenských operací ve Skandinávii. Británie a Francie však měly poněkud odlišné cíle. Británie věřila, že německé operace mohou být Spojenci účinně a úspěšně napadeny, což by vedlo k rychlým vojenským vítězstvím Spojenců ve stagnující válce. Francie chtěla otevřít novou frontu, aby odvedla německou pozornost a zdroje od

[771] Lunde, Henrik O., Hitler's Pre-Emptive War: The Battle for Norway 1940, Philadelphia a Newbury: Casemate, 2010, s. 44.
[772] Tamtéž, s. 50, 57.
[773] Tamtéž, s. 55, 63.

svých hranic. Británie i Francie se domnívaly, že námořní blokáda Německa bude po dobytí Norska účinnější, zejména pokud se jim podaří přerušit tok železné rudy do Německa. Za tímto účelem byly ochotny přijmout velká vojenská a politická rizika.[774] Zprávy německých zpravodajských služeb nadále naznačovaly, že Spojenci napadnou Norsko i po uzavření míru mezi Finskem a Sovětským svazem. Dne 28. března 1940 se Němci dozvěděli o rozhodnutí spojenecké Nejvyšší válečné rady o zaminování norských vod. Zpráva diplomata z 30. března 1940 naznačovala, že Spojenci zahájí operace v severní Evropě během několika dní. Britské minové operace v norských teritoriálních vodách byly zahájeny 8. dubna 1940. Přestože nedošlo k ozbrojeným střetům s norskými silami, britské minové operace byly jasným porušením neutrality Norska a představovaly válečný akt.[775]

Rozhodnutí Německa napadnout Dánsko vycházelo z plánu generála Nikolause von Falkenhorsta, který dospěl k závěru, že by bylo žádoucí obsadit Dánsko jako „pozemní most“ do Norska. Dánsko se 9. dubna 1940 rychle vzdalo německým silám.[776] Tažení v Norsku trvalo 62 dní a bohužel si vyžádalo značný počet obětí. Většina zdrojů uvádí asi 860 zabitých Norů. Jiný zdroj odhaduje počet zabitých nebo zraněných Norů na zhruba 1 700, přičemž se odhaduje, že během kampaně zahynulo dalších 400 civilistů. Norsko také fakticky přišlo o celé své námořnictvo a jeho obyvatelé zažívali během pětileté německé okupace těžkosti.[777]

Německá invaze do Norska 9. dubna 1940 měla předejít britské invazi do Norska. Němci dosáhli většiny svých cílů, což je třeba považovat za ohromující vojenský úspěch. Obsazení Norska zkomplikovalo britská blokádní opatření a otevřelo dveře do Atlantiku pro možné narušení britských dodávek přicházejících ze zámoří. Rovněž se podařilo zabránit leteckému ohrožení Německa britskou přítomností v Norsku, stejně jako možnosti, že by se Švédsko dostalo pod kontrolu Spojenců. A co je nejdůležitější, Německo mělo zajištěn zdroj železné rudy a německé námořnictvo mohlo odstranit některá omezení, která mu ukládala geografie.[778]

---

[774] Tamtéž, s. 80.
[775] Tamtéž, s. 34, 85-86, 95-96.
[776] Keegan, John, The Second World War, New York: Viking Penguin, 1990, s. 50.
[777] Lunde, Henrik O., Hitler’s Pre-Emptive War: The Battle for Norway 1940, Philadelphia a Newbury: Casemate, 2010, str. 542-543, 545.
[778] Tamtéž, s. 544.

Britské naděje, že rychlých vítězství lze dosáhnout tím, že Němce budou vylákáni do oblasti, kde budou čelit obrovské britské námořní převaze, se nenaplnily. Nadějná britská vítězství v Norsku se změnila v ponižující porážku. Francouzský cíl snížit ohrožení své vlasti otevřením nové válečné zóny rovněž nebyl dosažen. Vleklé válčení v Norsku a následné odčerpávání německých zdrojů se neuskutečnilo. Jedinou větší výhodou pro Spojence bylo přitvrzení veřejného mínění proti Německu v neutrálních zemích, zejména ve Spojených státech.[779] Většina lidí nevěděla, že Německo invazí do Norska a Dánska předešlo invazi spojeneckých vojsk do Norska.

10. května 1940 Německo napadlo Belgii, Nizozemsko a Lucembursko, což byla jediná schůdná cesta do Francie, která byla jeho hlavním cílem. Velká Británie i Francie od vyhlášení války Německu posilovaly své vojenské síly a připravovaly se na totální ofenzívu proti Německu. Kombinovaná britsko-francouzská armáda o síle 500 000 mužů byla organizována pro invazi do Německa, jakmile bude spojenecké vojenské uskupení připraveno. Británie a Francie rovněž vedly proti Německu neúnavnou námořní kampaň, která zahrnovala námořní blokádu německých přístavů.[780]

Protože silně opevněná francouzská Maginotova linie blokovala německou invazi přes německo-francouzskou hranici, muselo Německo napadnout Nizozemsko, Belgii a Lucembursko, aby se dostalo do Francie. Obsazení Beneluxu Německem bylo tedy důsledkem potřeby obejít Maginotovu linii, nikoliv důsledkem touhy Německa dobýt svět. Německo se snažilo vyhnout válce s Británií i Francií. Británie a Francie však odmítly všechny německé mírové nabídky, a proto bylo nutné, aby Německo napadlo Francii a Benelux.[781]

Invaze Německa do Nizozemska si bohužel vyžádala značné ztráty na životech. Nizozemci se ve čtyřdenní bitvě snažili zlikvidovat německé výsadky a pěchotu na kluzácích, které se vylodily u Rotterdamu a Haagu. Německé bombardovací eskadry vzlétly, aby 14. května 1940 zmírnily tlak na výsadkáře v Rotterdamu, když dorazila zpráva, že Nizozemci kapitulují. Pouze polovina německých bombardérů mohla být odvolána - zbytek shodil na Rotterdam

[779] Tamtéž, s. 545, 551.
[780] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, IN: AuthorHouse, 2012, str. 361-362.
[781] Tamtéž, str. 361-363.

téměř 100 tun bomb, což mělo za následek smrt 900 lidí. Následujícího dne Holandsko formálně kapitulovalo.[782]

Belgická armáda, která měla k dispozici 22 divizí, svedla tvrdší boj než Holanďané. I ona však byla přemožena a Belgie 28. května 1940 formálně kapitulovala Německu, aniž by se poradila s Brity nebo Francouzi. Francouzský premiér Paul Reynaud byl prý „bledý vzteky“, když se dozvěděl o kapitulaci Belgie. Odhaduje se, že v konfliktu zahynulo přibližně 10 500 nizozemských a belgických vojáků. Lucembursko nemělo armádu a proti německé invazi nebojovalo. Francie rychle podlehla Německu především proto, že francouzská rozvědka nedokázala předpovědět, jak bude německá invaze probíhat. Nejsilnější německé síly se protlačily Ardenami, zatímco menší německé jednotky bojovaly se spojeneckými jednotkami na severu. Spojenecké armády byly brzy obklíčeny německými divizemi ze tří stran a ze čtvrté strany je obklopovalo moře. Philippe Petain, který nahradil Reynauda ve funkci francouzského premiéra, 17. června 1940 oznámil, že nastal čas zastavit boje a požádat o mír. V konfliktu bylo zabito nebo pohřešováno přibližně 120 000 francouzských vojáků a 1,5 milionu francouzských vojáků padlo do německého zajetí.[783]

Podobně jako německá invaze do Norska a Dánska měla i německá invaze do Francie a Beneluxu především preventivní charakter. Německo nemělo žádné záměry vůči Británii nebo Francii a chtělo se především vyhnout válce. Byla to Británie a Francie, které vyhlásily Německu válku, a byla to Británie a Francie, které ignorovaly všechny německé mírové nabídky. Hitler dokonce nabídl německou vojenskou pomoc, pokud by ji britské impérium potřebovalo, a opakovaně se pokoušel navázat s Británií přátelské vztahy, což bylo odmítnuto. Jedinou reálnou možností Německa bylo zaútočit na Francii a pokračovat ve válce, kterou nikdy nechtělo.[784]

Udržet pod pokličkou vroucí napětí na Balkáně bylo pro Německo během války prioritou. Hitler 20. července 1940 sdělil italskému ministru zahraničí Cianovi, že přikládá *„největší význam udržení míru v podunajských a balkánských oblastech“*. Němci chtěli zabránit nepokojům v regionu, a to jak kvůli zabránění dalšímu pronikání Sovětů, tak kvůli zachování německého

[782] Irving, David, Hitler’s War, New York: Avon Books, 1990, s. 286.
[783] Evans, Richard J., The Third Reich at War, 1939-1945, London: Penguin Books, 2008, str. 124-125, 127, 131.
[784] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, IN: AuthorHouse, 2012, s. 363.

přístupu k ropě z Rumunska. Impulzivní italská akce proti Jugoslávii by mohla vést k sovětské intervenci a italská akce proti Řecku by mohla zadními vrátky vpustit do země Brity.[785]

V srpnu 1940 německý ministr zahraničí Joachim von Ribbentrop dvakrát zopakoval italskému velvyslanci Dinovi Alfierimu, že Hitler chce udržet mír na Balkáně. Navzdory těmto a dalším německým varováním se Mussolini rozhodl 28. října 1940 zaútočit na Řecko z okupované Albánie. Řecká armáda byla považována za slabou a Mussolini očekával rychlé vítězství. Místo toho řecké síly bojovaly statečně, k čemuž jim pomohla dobrá organizace, znalost obtížného terénu a vyšší motivace vojáků chránících svou vlast. Italské tažení se rychle ukázalo jako fiasko a to, co mělo být snadným vítězstvím, se změnilo v ponížení Mussoliniho režimu.[786]

Během necelého týdne byli Italové nuceni zastavit svou ofenzívu v Řecku a po dalším týdnu byli řeckým protiútokem zatlačeni zpět za albánské hranice. Italská fronta se nakonec stabilizovala asi 30 mil v Albánii. Aby toho nebylo málo, italské loďstvo kotvící v Tarantu na jihu Itálie bylo v listopadu 1940 vážně poškozeno britským torpédovým útokem. Polovina italských válečných lodí byla vyřazena z provozu a spolu s nimi se potopily i italské sny o impériu. Tímto velmi úspěšným útokem se rozhodujícím způsobem změnila rovnováha námořních sil ve Středomoří.[787]

Vojenskou situaci v Řecku bylo možné zlepšit pouze s německou pomocí. Mussolini i Hitler doufali, že se této situaci vyhnou. Hitler si přál, aby na Balkáně zůstal klid, ale nemohl ignorovat hrozbu, kterou nyní představovalo zesílené britské vojenské angažmá v Řecku. Hitler se nakonec v březnu 1941 rozhodl, že k vyhnání Britů z celé řecké pevniny bude nutná rozsáhlá vojenská operace. Německá invaze do Řecka, která měla zachránit Mussoliniho neúspěšnou invazi, vyústila 23. dubna 1941 v kapitulaci Řecka.[788]

Hitler ve svém posledním testamentu z roku 1945 vyjadřuje nespokojenost s italským útokem na Řecko: ***„Nebýt potíží, které nám způsobili Italové a jejich idiotské tažení v Řecku, zaútočil bych na Rusko o několik týdnů***

[785] Kershaw, Ian, Fateful Choices: Ten Decisions That Changed the World, 1940-1941, New York: The Penguin Press, 2007, str. 165-166.
[786] Tamtéž, s. 130, 166.
[787] Tamtéž, s. 176.
[788] Tamtéž, s. 177, 180.

dříve."[789] Hitler si nepochybně přál, aby Řecko a ostatní balkánské země zůstaly během války neutrální. zbývající řecké, britské a další spojenecké jednotky, stejně jako řecká vláda a král se stáhly na Krétu. Německé výsadkové jednotky se na Krétě vylodily 20. května 1941 a rychle se zmocnily kontroly nad hlavními letišti. Chaotická evakuace britských sil začala 26. května 1941, ale více než 11 000 britských vojáků bylo zajato a téměř 3 000 britských vojáků a námořníků zahynulo. Celá operace byla pro Velkou Británii katastrofou. Churchill a jeho poradci připustili, že bylo chybou vůbec posílat vojáky do Řecka.[790]

Italská vojenská neschopnost byla také důvodem, proč musel Hitler poslat vojáky do severní Afriky. Italský pokus o invazi do Británií drženého Egypta z italské kolonie Libye v prosinci 1940 byl odražen dobře vycvičenou anglo-indickou jednotkou o síle 35 000 mužů. Británie v tomto konfliktu získala 130 000 italských zajatců a ukořistila 380 tanků. V dubnu 1941 byla síla 92 000 italských a 250 000 habešských vojáků poražena u etiopského hlavního města Addis Abeby 40 000 africkými vojáky vedenými Brity. Spojenci po tomto konfliktu převzali kontrolu nad Addis Abebou a celou severovýchodní částí Afriky.

Generál Erwin Rommel dorazil do Afriky 12. února 1941 s úkolem zachránit situaci v severní Africe. Rommel byl jmenován velitelem nově zformovaných Afrika Korps a měl zabránit dalšímu italskému kolapsu v Libyi. Na základě svých předchozích zkušeností s kombinovanou leteckou a obrněnou válkou obsadily Rommelovy jednotky v červnu 1942 klíčový libyjský námořní přístav Tobruk a zatlačily Brity zpět hluboko do Egypta. Rommel se tak dostal na dostřel Suezského průplavu a ohrozil hlavní britskou zásobovací trasu s možností získat přístup k rozsáhlým ropným polím na Blízkém východě.[791]

Potíže se zásobováním vojsk po souši i po moři nakonec oslabily Rommelovu pozici v severní Africe. Britové obstáli u El Alameinu a Spojenci v listopadu 1942 znovu dobyli Tobruk. V březnu 1943 se Rommel vrátil do Německa na nemocenskou. Porážka v severní Africe byla dokonána, když se

[789] Fraser, L. Craig, The Testament of Adolf Hitler: The Hitler-Bormann Documents, s. 39.
[790] Evans, Richard J., The Third Reich at War, 1939-1945, London: Penguin Books, 2008, s. 155.
[791] Tamtéž, str. 148-150.

v květnu 1943 vzdalo Spojencům 250 000 vojáků Osy, z nichž polovina byla německá.[792]

Cílem německé invaze do severní Afriky bylo posílit italské síly a později případně narušit britské dodávky ropy a získat přístup k ropě na Blízkém východě. Cílem německé účasti v severní Africe nebyla německá územní expanze. Německá invaze do Jugoslávie byla reakcí na nečekané vojenské převzetí této země. V noci z 26. na 27. března 1941 provedla skupina srbských důstojníků převrat a zavedla vojenskou kontrolu nad jugoslávskou vládou. Hitler v souvislosti s jugoslávským převratem prohlásil: ***„I když v tomto převratu hrála velkou roli Velká Británie, hlavní roli hrálo sovětské Rusko. To, co jsem odmítl panu Molotovovi při jeho návštěvě Berlína, Stalin věřil, že může získat nepřímo proti naší vůli revoluční činností. Bez ohledu na podepsané smlouvy rozšiřovali bolševičtí vládci své ambice. Smlouva [sovětská] o přátelství s novým revolučním režimem [v Bělehradě] velmi rychle ukázala, jak hrozivé nebezpečí se stalo.“***[793]

Převrat v Jugoslávii rozdělil již tak politicky nestabilní zemi a vyprovokoval Němce k odsouzení nelegitimní nové vlády. Německo zaútočilo na Jugoslávii 6. dubna 1941 a během 12 dnů rychle porazilo jugoslávskou armádu. Porážka Jugoslávie byla snazší, protože Jugoslávie nebyla národnostně jednotnou zemí a velká část jejího obyvatelstva novou vládu nepodporovala. Slabý odpor jugoslávské armády měl během krátkého tažení za následek pouze 151 německých obětí.[794]

[792] Tamtéž, str. 467-468.
[793] „The Reichstag Speech of 11 December 1941: Hitler's Declaration of War Against the United States", The Journal of Historical Review, roč. 8, č. 4, zima 1988-1989, s. 394-395.
[794] Keegan, John, The Second World War, New York: Viking Penguin, 1990, s. 151, 155-156.

Adolf Hitler – Kdo chtěl válku na Balkáně

Úryvek projevu Adolfa Hitlera z knihy Adolf Hitler: Projevy, 2012; projev datován 4. května 1941 v Berlíně

Poslanci! Mužové německého Říšského sněmu!

V době, kdy činy jsou všechno a slova málo, není mým úmyslem předstupovat před vás jakožto zvolené zástupce německého národa častěji, než je nezbytně třeba.

Poprvé jsem se na vás obrátil při vypuknutí války, ve chvíli, kdy pro anglo-francouzské spiknutí proti míru ztroskotal jakýkoli pokus o vyrovnání s Polskem, které bylo zcela jistě možné. Nejnezodpovědnější muži současnosti, kteří již roku 1936 – jak dnes přiznávají – měli v úmyslu v nové krvavé válce zpustošit, a bude-li to možné i zničit Říši, jež ve své mírumilovné obnovné činnosti pro ně začala být příliš mocnou, dokázali nakonec přeci jenom v Polsku nalézt stát, který byl jako první ochoten za jejich zájmy a cíle tasit meč. Všechny moje pokusy, dospět k dorozumění právě s Anglií, či dokonce k trvalé a přátelské součinnosti, tím ztroskotaly na přáních a vůli malé kliky, která – ať to bylo z nenávisti anebo z hledisek materiálních – odmítala německý návrh porozumění s netajeným odhodláním, že chce válku za všech okolností.

Podněcovatelem tohoto plánu, stejně fanatického, jako ďábelského, dospět k válce ať to stojí, co to stojí, byl již tenkrát Mr. Churchill. Jeho pomocníky byli mužové, kteří toho času tvoří britskou vládu. Těmto snahám se dostávalo nejmocnější otevřené i skryté podpory z takzvaných „velkých demokracií“ na této, jakož i na druhé straně oceánu. V době, kdy rostla nespokojenost národů se selhávajícími pokusy jejich vlád, věřili tamní odpovědní mužové, že nejsnáze zdolají jinak neřešitelné problémy úspěšnou válkou. Za nimi stál velký mezinárodní židovský bankovní, burzovní a zbrojařský kapitál, který pro jednou – jako již kdysi – větřil možnosti obchodu sice špinavého, ale přec velkého. A tak jako dříve, byla tu bez výčitek svědomí ochota ve prospěch jejich zlata prolévat krev národů. Tak začala tato válka.

Za několik týdnů byl stát, který se dal dosti lehkomyslně použít ve prospěch finančních a kapitálových zájmů těchto válečných štváčů, poražen a zničen.

Měl jsem za to, že za těchto okolností jsem našemu vlastnímu německému národu i nesčetným lidem okolního světa, vesměs právě tak

slušným jako nevinným, povinován apelovat znovu na rozum a svědomí ostatních státníků. Dne 6. října 1939 jsem proto znovu konstatoval, že Německo nežádalo nic ani po Anglii, ani po Francii, ani že nic žádat nechce, že je šílenstvím pokračovat ve válce, že hlavně hrůza moderních válečných zbraní, jakmile tyto moderní válečné zbraně budou jednou uvedeny v činnost, by musela zničit rozsáhlé oblasti. Varoval jsem před bojem těžkého a dalekonosného dělostřelectva proti civilním místům, jsa si vědom toho, že by z toho mohla vzniknout jen oboustranná zkáza rozlehlých končin. Upozornil jsem hlavně na to, že nasazení letectva s jeho dálkovým účinkem by vedlo ke zničení všeho toho, co bylo namáhavě vybudováno staletou prací a co bylo v Evropě vytvořeno na kulturních hodnotách.

Ale tak jako zůstal marný již můj apel dne 1. září 1939, byl i nový apel odmítnut přímo rozhořčeně. Britští váleční štváči a židovsko-kapitalističtí muži, stojící za nimi, neměli pro můj apel lidskosti jiné vysvětlení nežli domněnku, že Německo je slabé. Národy v Anglii a ve Francii byly ujišťovány, že Německo se před konfliktem na jaře 1940 třese a že by ze strachu před zkázou, která je přitom čeká, rádo uzavřelo mír. Prohlašovalo se však, že za žádných okolností nesmí přijít takový mír dříve, než bude Německá říše rozdrcena a nežli budou Němci do té míry pobiti a zuboženi, až konečně budou stát ve frontách u polních kuchyní svých nepřátel, aby si tam vyžebrali něco k jídlu.

Již tehdy si norská vláda, oslněna neohroženě pronášeným prorokováním pana Churchilla, začala zahrávat s myšlenkou britské invaze, aby přispěla ke zničení Německa, a to tím, že by strpěla obsazení norských přístavů a švédské rudné oblasti. Pánové Churchill a Paul Reynaud si byli nakonec tak jisti úspěchem svého nového útoku, že se ať už z lehkomyslnosti nebo pod vlivem alkoholu domnívali, že již nemusí své úmysly zatajovat. Této žvanivosti obou pánů vděčila tehdy německá vláda, že se dověděla o plánech, osnovaných proti Říši, německý národ tomu však vděčil možná za svou nejrozhodnější odvetnou ránu v této válce. Neboť britský útok na Norsko byl nepochybně akcí, která pro Říši znamenala největší nebezpečí.

O několik týdnů později bylo toto nebezpečí zažehnáno. Jeden z nejodvážnějších vojenských činů válečných dějin všech dob zmařil útok anglických a francouzských armád na pravém křídle naší obranné fronty. Okolnost, že jsme tak neobyčejně úspěšně odvrátili tuto ránu, vedla k takovému posílení našeho evropského postavení, že ji strategicky vůbec ani nelze dostatečně ocenit.

Ihned po selhání těchto plánů začal zvýšený tlak anglických válečných štváčů na Belgii a na Holandsko. Cílem bylo nyní – když se úder proti dovozu rudy nezdařil – stržením belgicko-holandských států přenést frontu na Rýn a tam ohrozit místa rudu zpracující a vyřadit je z činnosti.

Dne 10. května minulého roku začal boj, který je snad v našich německých dějinách nejpamátnějším vůbec. Za několik dnů byly nepřátelské fronty prolomeny a byl vytvořen předpoklad k operacím, jež vedly k největším zničujícím bitvám světových dějin. Tak se zhroutila Francie. Belgie a Holandsko byly obsazeny, svazy britského vojska opouštěly rozdrceny a beze zbraní v troskách evropskou pevninu.

Dne 19. července 1940 jsem svolal potřetí německý Říšský sněm, abych podal velké vyúčtování, na něž si všichni ještě pamatujete. Schůze mi dala možnost, abych vyjádření díků národa jeho vojákům projevil způsobem, který odpovídal jedinečné velikosti oněch událostí. Využil jsem však také tohoto shromáždění, abych ještě jednou svět vybídl k míru. Neměl jsem žádné pochybnosti, že moje naděje v tomto směru mohly být, vzhledem k dosavadním zkušenostem, jenom nepatrné. Neboť muži, kteří válku chtěli, nejednali přeci z nějakého idealistického přesvědčení. Za nimi stál jako hnací síla židovsko-demokratický kapitalismus, kterému byli zavázáni a kterému propadli. Miliardové kapitály, vynaložené však již těmito válečnými interesenty, protože jakožto investované volaly po úrokování a umořování. Proto je dlouhé trvání války nejenom nelekalo, nýbrž naopak je jimi vítáno.

Neboť tento kapitál potřebuje ve formě svého uložení v továrnách a ve strojích jisté doby, aby se rozmnožil, a hodně času, aby vyplácel očekávané zisky.

Tito židovsko-demokratičtí váleční interesenti nemají od začátku nic jiného ve větší nenávisti než myšlenku, že by se snad přece ještě v poslední minutě podařilo apelem na rozum národů zakončit válku bez dalšího prolévání krve a tím omezit zisky jejich investovaných miliard.

Jak jsem tenkrát tušil a předpovídal, stalo se. Moje nabídka míru byla líčena jako známka strachu a zbabělosti. Evropským a americkým válečným štváčům se znovu podařilo zatemnit zdravý rozum širokých lidových vrstev, které z této války nemohou mít žádný zisk, lživým vylíčením vzbudit nové naděje a tak konečně veřejným míněním, řízeného jejich tiskem, národy znovu přimět k pokračování v boji. Moje výstrahy před používáním noční bombardovací války proti civilnímu obyvatelstvu, panem Churchillem

propagované, byly rovněž vyloženy jenom jako známka německé nemohoucnosti. Tento nejkrvavější diletant v dějinách všech dob věřil opravdu, že zdrženlivost německého letectva, trvající měsíce, smí považovat jenom za důkaz jeho neschopnosti létat v noci.

A tak dával tento muž prostřednictvím svých placených pisálků po celé měsíce nalhávat anglickému národu, že britské letectvo jako jediné je s to vést válku takovýmto způsobem, a že tím byl nalezen prostředek, jak bezohledným bojem anglického letectva proti německému civilnímu obyvatelstvu ve spojení s vyhladovovací blokádou Říši zdeptat. Právě před tím jsem znovu a znovu varoval, a to po dobu půl čtvrtého měsíce. Že tyto výstrahy na pana Churchilla nepůsobily, tomu se nedivím. Co záleží tomuto muži na životě jiných? Co mu záleží na kultuře, na stavebních dílech? Vždyť on to vyřkl na počátku války, že chce mít svou válku, i kdyby se anglická města přitom měla proměnit v hromady trosek a popele.

A tak se mu této války dostalo. Mé ujištění, že od jistého okamžiku oplatíme každou pumu – bude-li to nutné – stonásobně, nemohlo tohoto muže pohnout, aby se byť jen jednou zamyslel nad zločinností svého jednání. On prohlašuje, že to na něho nijak nepůsobí, ba ujišťuje nás dokonce, že i britský národ na něho po takovýchto bombardovacích útocích tím více pohlíží jen se zářící veselostí, takže se prý vždy nově posilněn vrátil do Londýna! Je možné, že tedy pan Churchill byl nově posílen ve svém rozhodnutí, které již dávno pojal, pokračovat ve válce i touto cestou. My jsme však neméně odhodláni každou pumu i v budoucnosti, bude-li toho zapotřebí, oplácet stonásobně, a to tak dlouho, až se britský národ zbaví tohoto zločince a jeho metod.

A jestliže se pan Churchill čas od času domnívá, že musí sílu a účinnost své války posílit propagandou, pak jsme odhodláni začít válku i na této cestě. Výzva tohoto blázna a jeho trabantů k německému národu právě u příležitosti 1. května, aby mne opustil, se může vysvětlit buď jen paralytickým onemocněním nebo šílenstvím pijáka.

Z tohoto abnormálního duchovního postoje pochází také rozhodnutí proměnit Balkán v bojiště. Jako šílenec pobíhá tento muž skoro již pět let po Evropě a hledá něco, co by se mohlo vznítit. Bohužel znovu a znovu se nalézají placené živly, které otvírají tomuto mezinárodnímu žháři brány svých zemí. Průběhem zimy se mu podařilo mračnem různých tvrzení a podvodů naočkovat britskému národu názor, že Německá říše, vyčerpaná prý polním

tažením loňského roku, byla úplně na konci svých sil, a tak, aby předešel procitnutí rozumu, považoval za nutné, vytvořit v Evropě opět nové ohnisko požáru. Přitom se vrátil k onomu projektu, který mu tanul na mysl již na podzim 1939 a na jaře 1940. Vzpomínáte si, moji poslanci, mužové Říšského sněmu, na uveřejněné dokumenty z La Charité, v nichž byl odhalen pokus již v zimě 1939/40 učinit z Balkánu evropské bojiště? Nejhlavnějšími aranžéry tohoto podniku byli tehdy pánové Churchill, Halifax, Daladier, Paul Reynaud, generál Weygand a generál Gamelin.

Jak vyplývá z těchto akt, počítalo se s možností, že podaří-li se tento atentát na mír v jihovýchodní Evropě, bude možné pro zájmy Anglie mobilizovat asi 100 divizí. Náhlé zhroucení v květnu a červnu uplynulého roku mělo za následek, že zprvu i tyto plány usnuly. Avšak již na podzim uplynulého roku začal pan Churchill znovu pojímat tento problém do svých úvah. Jestliže se tento pokus stal tehdy obtížnějším, bylo to proto, že mezitím i na Balkáně nastala změna, a to potud, že novým stavem věcí v Rumunsku tento stát pro Anglii definitivně vypadl ze hry. Nové Rumunsko za vedení generála Antonesca začalo provádět výlučně rumunskou politiku, bez ohledu na naděje britských válečných interesentů. K tomu přistoupilo i chování Německa samého.

Jestliže, moji poslanci, o této otázce mluvím, chci podat zprvu krátký výklad cílů německé balkánské politiky, tak, jak mi tanuly na mysli a jak jsme se snažili je uskutečnit:

Německá říše neměla na Balkáně, jako nikdy předtím, žádné územní ani sobecké politické zájmy. To znamená: Německá říše neměla vůbec zájem na otázkách územních problémů a vnitřních poměrů v těchto státech z jakýchkoliv egoistických důvodů. Německá říše se však snažila navázat právě s těmito státy úzké hospodářské styky a prohloubit je. To však bylo nejenom v zájmu Říše, nýbrž i v zájmu těchto zemí samotných. Neboť jestliže se někde rozumně doplňují národní hospodářství dvou obchodních partnerů, tak pak tomu bylo a je mezi balkánskými státy a Německem. Německo je stát průmyslový a potřebuje potraviny a suroviny. Balkánské státy jsou oblastmi zemědělskými a surovinovými a potřebují průmyslové zboží. Z toho vyplývala nutně možnost neobyčejně plodného vybudování vzájemných hospodářských styků. Jestliže anglické nebo dokonce americké kruhy v tom chtěly spatřovat neoprávněné pronikání na Balkán ze strany Německa, tak to bylo hloupé a nestoudné osočování, neboť každý stát si vybuduje svou hospodářskou politiku podle svých národních zájmů a nikoliv podle zájmů cizích, židovsko-

demokratických kapitalistů, kteří nejsou nikde zakořeněni. Kromě toho: Jak Anglie, tak i Amerika mohly v těchto oblastech vystupovat nanejvýše jako prodávající, ale nikdy ne jako kupující. Je však třeba celé národohospodářské omezenosti kapitalistických demokracií namlouvat si, že na trvalo mohou existovat státy, které jsou zavázány nakupovat od někoho, kdo od nich samých kupovat buď nechce nebo nemůže. Německo však balkánským státům nejenom prodávalo, nýbrž bylo tam hlavně i největším kupujícím. A to trvalým a solidním kupujícím, který výrobky balkánských rolníků splácel prací německého průmyslového dělníka a nikoliv podvodnými valutami a devizami, které beztak již celá léta trpěly znehodnocením, jež se stalo chronickým.

Nebylo tedy divu, že Německo – jak již uvedeno – se stalo největším partnerem balkánských států. To nebylo jenom v zájmu německém, nýbrž právě tak i v zájmu balkánských národů samých a jenom ryze kapitalisticky orientované mozky našich židovských demokracií mohou tvrdit, že stát, který jinému státu dodává stroje, tento druhý stát tímto ovládá. Ve skutečnosti by takové ovládání mohlo být potom nanejvýš vzájemné. Ba dokonce strojů se přece vždy dá snáze zříct, nežli životních potřeb a surovin, jimiž partner, který za své stroje dostává obilí anebo suroviny, je snad ještě více vázán, nežli odběratel průmyslových výrobků. Nikoliv! V tomto obchodě nebylo ani vítězů ani poražených, nýbrž pouze účastníků, a Německá říše nacionálněsocialistické revoluce vynaložila svoji veškerou ctižádost, aby byla účastníkem slušným, to znamená, aby platila pořádným solidním zbožím a nikoli demokratickými švindlpapíry.

Vzhledem k těmto věcem měla Německá říše – chceme-li vůbec mluvit o politických zájmech – jenom jediný zájem, a to vidět totiž obchodní partnery vnitřně zdravé a silné. Německá říše udělala proto všechno, aby svým vlivem a svou pomocí, radou i činem těmto zemím přispívala k upevnění jejich vlastní existence, jejich vnitřního pořádku, bez ohledu na jejich zvláštní státní formy.

Zachování těchto zásad nevedlo ve skutečnosti také jenom k vzrůstající prosperitě v těchto zemích, nýbrž i k vzájemné, postupně vznikající, důvěře.

Tím větší bylo úsilí původce světového požáru Churchilla, aby byl tento mírumilovný vývoj přerušen a aby nestydatým vnucováním slibů o britské pomoci, vesměs naprosto bezcenných britských záruk atd., byly do tohoto uklidněného evropského území vneseny živly neklidu, nejistoty, nedůvěry a konečně sporu. Našel přitom podporu u všech obskurních postav, které, ať hospodářsky či myšlenkově, byly pod britským vlivem a byly ochotny odstrčit

zájmy svých vlastních národů ve prospěch přání svých hmotných i duševních příkazců.

Těmito „zárukami“ byl kdysi zlákán nejprve rumunský stát a později hlavně stát řecký. Že za těmito zárukami nebyla vůbec žádná moc poskytnout opravdovou pomoc, nýbrž že šlo výhradně jenom o to, aby státy byly zlákány na sráznou cestu britské zájmové politiky, bylo snad již přeci dostatečně dokázáno. Rumunsko muselo trpce zaplatit svoje záruky, které jej měly rozdvojit s mocnostmi Osy.

Řecko, které tyto záruky potřebovalo právě nejméně, bylo rovněž ochotno podlehnout anglickému vábení a spojit svůj osud s osudem toho, kdo jeho královskému pánu dával peníze a příkazy. Neboť já musím ještě dnes – myslím, že jsem tím povinován historické pravdě – dělat rozdíl mezi řeckým národem a onou tenkou vrstvou zchátralého vedení, které tak, inspirováno anglofilským králem, nemělo na mysli pravé úkoly řeckého státního vedení, jako spíše vzalo za své cíle britské válečné politiky.

Upřímně jsem toho litoval. Pro mne jakožto Němce, který již výchovou ve svém mládí i pozdějším svým životním povoláním měl hlubokou úctu ke kultuře a umění země, ze které kdysi vzešlo první světlo lidské krásy a důstojnosti, bylo velmi těžké a trpké přihlížet k tomuto vývoji a nemoci proti tomu nic podniknout. Akta z La Charité nám dala nahlédnout do řádění sil, které dříve či později musely řecký stát uvrhnout jen do bezmezného neštěstí.

Pozdě v létě uplynulého roku se panu Churchillovi podařilo platonické sliby záruky Řecku tak substancovat v hlavách jistých kruhů, že se z toho dala odvodit celá řada nepřetržitého porušování neutrality. Na prvém místě tím byla dotčena Itálie. Proto také považovala za nutné podat v říjnu 1940 řecké vládě návrhy a žádat záruky, které, jak se zdálo, byly vhodné, aby byl učiněn konec těmto poměrům pro Itálii nesnesitelným.

Pod vlivem britských válečných štváčů byl tento požadavek briskně odmítnut a tím vzal mír na Balkáně za své. Nepříznivá nepohoda, která nastala, sníh, bouře a deště ve spojení – a to musím konstatovat, abych byl práv historické spravedlnosti – s neobyčejně statečným odporem řeckých vojáků poskytly aténské vládě dost času, aby uvážila důsledky svého nešťastného rozhodnutí a poohlédla se po možnosti rozumného rozřešení situace.

Německo, v nepatrné naději, že by snad přece ještě mohlo nějakým způsobem přispět k vyjasnění otázek, ze své strany styky s Řeckem nepřerušilo. Musel jsem však již tehdy, jsa k tomu zavázán před celým světem, upozornit, že nebudeme nečinně přihlížet k obnovení staré soluňské myšlenky ze světové války.

Bohužel, mé varovné upozornění, že kdekoliv by se Angličan v Evropě zachytil, jsme odhodláni jej neprodleně zahnat zpět do moře, nebylo bráno dosti vážně. A tak jsme průběhem této zimy viděli, kterak Anglie v míře stále rostoucí začínala budovat základny pro vytvoření takovéto nové spojenecké armády. Začala se zakládat letiště a nejdříve byly vytvořeny potřebné pozemní organizace v přesvědčení, že potom bude možno území samo velmi rychle zabrat. Konečně přicházela v nepřetržitých transportech materiálu výzbroj i pro armádu, kterou – podle názoru páně Churchillova – by bylo možné i potom průběhem několika neděl dopravit do Řecka. Jak jsem již poznamenal, moji poslanci, nezůstalo nám to utajeno. Celému podivnému řádění jsme po celé měsíce, i když zdrženlivě, přihlíželi přeci jen pozorně.

Nezdar, který italská armáda v severní Africe utrpěla v důsledku toho, že obrana proti pancéřům a pancéřová zbraň sama nebyla v porovnání s protivníkem technicky na výši, přivedl konečně pana Churchilla k přesvědčení, že nyní přišla chvíle, aby bojiště bylo přeloženo z Libye do Řecka. Churchill nařídil, aby byly odtransportovány tanky, které ještě byly po ruce, jakož i pěší divize, skládající se hlavně z Australanů a Novozélanďanů, a byl přesvědčen, že nyní může spustit ono velké překvapení, které by rázem uvrhlo Balkán do ohně.

Pan Churchill se tím dopustil strategicky jedné z největších chyb této války.

A protože již nebylo pochyb o úmyslu Anglie zachytit se na Balkáně, zahájil jsem potřebné kroky, abych i z německé strany ráz na ráz připravil na tomto pro nás životně důležitém místě ony síly, kterých bylo zapotřebí, aby bylo možno ihned čelit každé případné nepleše tohoto pána. Musím zde výslovně konstatovat, že to nebylo namířeno proti Řecku. Duce sám mne nikdy neprosil, abych mu pro tento případ dal byť i jen jedinou německou divizi k dispozici. Byl přesvědčen, že s příchodem příznivé roční doby dovede boj proti Řecku tak či onak rychle k úspěchu. Já sám jsem byl téhož názoru. Při nástupu německých sil nešlo tedy o pomoc Itálii proti Řecku, nýbrž o opatření, aby se čelilo britskému pokusu, pod ochranou ryku italsko-řecké války, zahnízdit se

tajně na Balkáně, aby se odtud po vzoru soluňské armády ze světové války přivodilo rozhodnutí, na prvém místě však, aby ještě i další síly byly strženy do válečného víru. Tato naděje se přitom opírala mj. o dva státy: O Turecko a Jugoslávii. Právě s těmito dvěma státy však jsem se od doby, co jsem převzal moc, snažil zajistit úzkou součinnost založenou na hospodářské účelnosti.

Jugoslávie byla – pokud jde o její srbské jádro – za světové války naším protivníkem. Ba, z Bělehradu světová válka začala. Přesto nebylo v německém národě, který od přírody není nesmiřitelný, žádné zášti proti ní.

Turecko bylo ve světové válce naším spojencem. Nešťastný výsledek tohoto boje byl této zemi tíhou tak těžkou jako nám samým. Velký geniální tvůrce nového mladého Turecka byl prvním podivuhodným vzorem pro povznesení těchto spojenců, jež štěstí tehdy opustilo a jimž osud zasazoval rány tak hrůzné. Zatímco si nyní Turecko – díky realistickému stanovisku svého státního vedení – zachovalo nezávislost svého vlastního rozhodnutí, padla Jugoslávie za oběť britským intrikám.

Moji poslanci! Mužové německého Říšského sněmu!

Většina z vás, hlavně vy, moji staří straničtí soudruzi, víte, jak velmi jsem se snažil, abych mezi Německem a Jugoslávií vytvořil upřímné vztahy porozumění a přátelství. Pracoval jsem na tom celé roky. Domníval jsem se, že jsem přitom podporován jednotlivými zástupci této země, kteří si – jak se zdálo – tak jako já slibovali od těsné součinnosti našich států jenom užitečné věci. Když se k Balkánu pro britské intriky blížilo nebezpečí, že dříve nebo později bude rovněž stržen do války, bylo teprve mým opravdovým úsilím, abych vykonal všechno, aby Jugoslávie byla uchráněna od zápletky tak nebezpečné. Náš zahraniční ministr, příslušník naší strany Ribbentrop, poukazoval v tomto smyslu s trpělivostí a geniální vytrvalostí jemu vlastní znovu a znovu při četných schůzkách a poradách na účelnost a nezbytnost, aby alespoň tato část Evropy byla ušetřena této neblahé války. V tomto smyslu podával jugoslávské vládě návrhy, které byly tak znamenité a loajální, že se konečně i v tehdejším jugoslávském státě zdálo, že se rozmáhají hlasy, které schvalují takovou těsnou součinnost. Je tedy zcela správné, jestliže Mr. Halifax dnes prohlašuje, že nebylo německým úmyslem přivést válku na Balkán. Ano, je pravda, že bylo naopak naší upřímnou snahou, navázáním užší spolupráce s Jugoslávií dospět snad dokonce i k možnosti, aby spor s Řeckem byl rozřešen způsobem, přijatelným pro italská přání. Duce pokus, aby Jugoslávie byla přivedena do těsného společenství zájmů s našimi mírovými cíli, nejenom

schválil, nýbrž podporoval jej všemi prostředky. Tak bylo konečně možné přimět jugoslávskou vládu, aby přistoupila k paktu tří mocností, který na Jugoslávii nekladl vůbec žádné požadavky, nýbrž poskytoval této zemi jenom výhody. Neboť, musím to dnes v zájmu historické pravdy konstatovat, v tomto paktu a v dodatkových ujednáních s paktem spojených nebyla Jugoslávie zavázána k žádné pomocné akci. Právě naopak! Mocnosti Paktu tří jí daly slavnostní ujištění, že nepřijdou s žádostí o žádný pomocný akt, nýbrž že jsme byli ochotni hned na začátku nedělat nároky ani na žádný transport válečného materiálu Jugoslávií.

Kromě toho však Jugoslávie dostala na výslovnou žádost své vlády ujištění, že v případě územních změn na Balkáně se jí dostane přístupu k Egejskému moři, který by spadal pod jugoslávskou svrchovanost a který měl mj. zahrnout také město Soluň. A tak byl dne 25. března t.r. ve Vídni podepsán pakt, který jugoslávskému státu skýtal největší budoucnost a Balkánu mohl zajistit mír.

Pak pochopíte, moji poslanci, že toho dne jsem opouštěl to krásné město na Dunaji s opravdu šťastným pocitem nejenom proto, že se zdálo, že je odměňována skoro osmiletá zahraničně-politická práce, nikoliv, domníval jsem se také, že tím by se mohl snad ještě v poslední minutě stát německý zásah na Balkáně vůbec zbytečným.

Dva dny poté otřásla námi všemi zpráva o převratu hrstky najatých pučistů, kteří vykonali onen čin, jenž britského ministerského předsedu strhl k jásavému zvolání, že může nyní konečně referovat o něčem dobrém.

Pochopíte dále, moji poslanci, proč jsem dal nyní ihned rozkaz k útoku. Neboť není možné, aby se takovýmto způsobem zacházelo s Německou říší. Není možné po celá léta prosit o přátelství, není možné uzavřít smlouvu, která přichází k dobru někomu jinému, a dožít se pak toho, že tato smlouva je porušena nejenom přes noc, nýbrž, že jako odpověď se spílá zástupci Německé říše, že se vyhrožuje vojenskému přidělenci, že je zraněn pomocník tohoto vojenského přidělence, že jsou ztýráni četní Němci, že se demolují kanceláře, školy, výstavní místnosti atd., že se ničí byty říšských Němců a že Němci jsou vůbec zase hnáni a pobíjeni jako bezprávná zvěř. Bůh ví, že já jsem chtěl mír.

Jestliže však takový pan Halifax s výsměchem prohlašuje, že se to velmi dobře vědělo a že jsme právě proto byli přinuceni bojovat, jako by to bylo nějakým obzvláštním triumfem britského státnického umění, pak vůči takové

zlomyslnosti nemohu podniknout nic jiného, nežli vzít zájmy Říše do ochrany těmi prostředky, které zaplať Pán Bůh máme po ruce.

Byl jsem s to učinit toto rozhodnutí v tomto okamžiku o to klidněji, že v této věci jsem byl zajedno: 1. se smýšlením a postojem Bulharska, které zůstalo Německé říši nadále věrné a 2. s názorem Maďarska, které bylo nyní rovněž právem pobouřeno. Oba naši staří spojenci ze světové války musili tento akt pociťovat jako provokaci, která vycházela ze státu, který již jednou uvrhl celou Evropu do požáru a který v důsledcích, jež následovaly, měl na svědomí také nevýslovně veliké utrpení pro Německo, Maďarsko a Bulharsko.

Všeobecné operační pokyny, mnou vydané ještě dne 27. března prostřednictvím vrchního velitelství branné moci, postavily armádu a letectvo před velmi těžký úkol. Bylo nutno doslova obratem ruky koncipovat nový dodatečný velký ofenzivní plán, muselo dojít k přesunům již nastoupivších svazů, muselo být zajištěno zásobování materiálem a letectvu mimo to bylo třeba poskytnout velký počet improvizovaných výpadních letišť, která částečně ještě byla pod vodou. Bez rozumné a cílevědomé pomoci Maďarska a bez naprosto loajálního postoje Rumunska bylo by se nám jen velmi stěží podařilo provést v předurčeném krátkém čase vydané rozkazy. Jako termín útoku byl stanoven den 6. dubna. Toho dne byla jižní skupina, stojící v Bulharsku, připravena k nástupu. K nasazení ostatních armád mělo dojít ihned, jakmile budou v plné pohotovosti. Jakožto termíny byly stanoveny dny 8., 10. a 11. dubna. Základní myšlenka operací byla:

Nastoupit ofenzivní pohyb s jednou armádou z bulharského prostoru proti řecké Thrákii ve směru Egejského moře. Těžiště leželo na pravém křídle, kde měl být vynucen průlom na Soluň nasazením horských divizí a jedné pancéřové divize. Prorazit druhou armádou ve směru na Skopje s cílem přivodit nejkratším způsobem spojení s italskými silami, které měly vyrazit z Albánie.

Tyto obě operace měly být zahájeny 6. dubna.

Operace, termínovaná na den osmého, měla za cíl průlom jedné armády z Bulharska ve všeobecném směru na Niš s cílem dosáhnout prostoru okolo Bělehradu. Ve spolupráci s tím měl jeden německý sbor desátého obsadit Banát a tím stanout před Bělehradem ze severu.

Jedenáctý den měla jedna armáda, postupující v Korutanech-Štýrsku, resp. v západním Maďarsku, nastoupit k útoku ve všeobecném směru Záhřeb-Sarajevo a Bělehrad.

Ve spojitosti s tím došlo k dobrovolným ujednáním s našimi spojenci Itálií a Maďarskem. Italská branná moc měla v úmyslu postupovat ze své julské fronty podél pobřeží všeobecným směrem do Albánie, z Albánie přes Skadar podat ruce těmto svazům, dále prolomit jugoslávské pohraniční pozice na jugoslávsko-albánských hranicích proti Skopje, aby bylo docíleno spojení s německou armádou tam postupující a konečně prolomit řeckou frontu v Albánii samotné a bude-li možno obchvatem provést nápor k moři. Ve spojitosti s tím měly být obsazeny dalmatské a Iónské ostrovy a měly být dobyty i všechny ostatní opěrné body. Také mezi oběma letectvy došlo k dohodám o spolupráci.

Velitelství německých armád, nasazených proti Makedonii a Řecku, spočívalo v rukou generála polního maršála von Lista, který se v dosavadních polních taženích již neobyčejně skvěle osvědčil. Také tentokrát vyřešil generál polní maršál von List úkoly jemu svěřené za nejtěžších podmínek, a to vskutku nepřekonatelným způsobem. Branné síly, postupující z jihovýchodu Říše a z Maďarska proti Jugoslávii, byly svěřeny velení generalobersta von Weichse. Také on dosáhl v nejkratší době se svými svazy svého cíle. Tak donutily armády branné moci a vojenských oddílů SS, operující pod vrchním velením generála polního maršála von Brauchitsche a šéfa generálního štábu, generalobersta Haldera, již po pěti dnech řecko-thráckou armádu ke kapitulaci, docílily spojení s italskými silami postupujícími z Albánie, vzaly Soluň pevně do německých rukou, přinutily ve 12 dnech Srbsko ke kapitulaci a vytvořily tím všeobecné předpoklady k právě tak tvrdému jako slavnému průlomu přes Larissu do Athén. Tato operace byla korunována obsazením Peloponésu a četných řeckých ostrovů.

Podobné zhodnocení těchto vskutku historických výkonů přísluší však vrchnímu velitelství branné moci, jehož šéf, generál polní maršál Keitel a generál Jodl pracovali jako vždy také při těchto operacích vynikajícím způsobem. Nasazené letectvo, jemuž osobně jakožto nejvyšší velitel velel říšský maršál a jako šéf generálního štábu generál Jeschonek, bylo ve dvou velkých skupinách seskupeno pod velením generalobersta Löhra a generála von Richthofena. Jejich úkolem bylo:

Rozdrtit nepřátelské letectvo a zničit jeho pozemní organizaci. Napadnout spikleneckou centrálu Bělehrad ve všech jejích vojensky důležitých objektech a tím ji předem vyřadit. Nejaktivnějším nasazením letců i protileteckého dělostřelectva všude pomáhat bojujícímu německému vojsku při lámání odporu nepřítele, ztěžovat nepříteli útěk a zabránit pokud možno jeho pozdějšímu nalodění. Poskytnout další důležitou pomoc úkolům pozemní armády nasazením letecké pěchoty a oddílu parašutistů.

[…] Jsem však také nucen mluvit nyní o nepříteli, který byl podnětem a původcem tohoto boje. Jako Němec a voják považuji za nedůstojné hanit statečného nepřítele. Domnívám se však, že je nutné, abych vzal do ochrany pravdu proti chvástavosti člověka, který jako voják je mizerným politikem a jako politik stejně mizerným vojákem. Pan Churchill, který začal také tento boj, se pokouší – tak jako tomu bylo v Norsku nebo u Dünkirchenu (Dunkerk) – také zde něco povědět, co by dříve nebo později snad přece ještě mohlo být lží překrouceno v úspěch. Nepovažuji to za čestné, ale považuji to ovšem u tohoto muže za pochopitelné. Kdyby se někdo jiný kdy dožil jako politik tolika porážek a jako voják tolika katastrof, nebyl by zůstal ani šest měsíců v úřadě, ledaže by snad byl býval přitom nadán schopností, která jediná se u Mr. Churchilla vynikající měrou vyskytuje, totiž schopnost s pokryteckým výrazem ve tváři lhát a pravdu tak dlouho překrucovat, až se nakonec z nejstrašlivějších porážek stanou dokonce ještě slavná vítězství. Pan Churchill tím šálí svoje krajany, ale nemůže odstranit důsledky svých porážek. V Řecku byla vyloděna britská armáda o 60 000 až 70 000 mužích. Před katastrofou tvrdil ostatně tento muž, že jich bylo 240 000. Cílem této armády bylo napadnout Německo z jihu, způsobit mu porážku a odtud přivodit ve válce obrat jako v roce 1918. Pomocníkem, Churchillem zase tentokráte vehnaným do neštěstí, byla v tomto případě Jugoslávie – byla zničena v době, kdy od začátku akce uplynuly sotva dva týdny. A za tři týdny britské vojsko samo v Řecku buď padlo, bylo raněno, zajato, utonulo anebo bylo vyhnáno. To jsou skutečnosti! Já jsem tedy v tomto případě ve své poslední řeči, kdy jsem ohlašoval, že Britové budou námi napadeni a do moře vehnáni, ať přijdou na evropskou pevninu kdekoliv, prorokoval správněji nežli pan Churchill!

Nyní prohlašuje se svou neobyčejnou troufalostí, že nás tato válka stála 75 000 mrtvých, tedy více než dvojnásobek západního tažení. Avšak on jde ještě dále. Dává svým již málokdy inteligentním Angličanům prostřednictvím svých zaplacených kreatur sdělovat, že Britové, poté co pobili nesmírné spousty Němců, se konečně odvrátili v důsledku odporu k tomuto vraždění a

takřka jenom proto ustoupili. Tedy: Australané a Novozélanďané by zřejmě ještě asi byli v Řecku, kdyby Angličané při své zvláštní povaze – směsi lví odvahy a dětské dobrosrdečnosti – nebyli bývali zabili tolik Němců, že konečně z ošklivosti a hrůzy před svými vlastními hrdinskými činy ustoupili, nalodili se a odpluli.

A tak se asi také stalo, že jsme nalezli téměř výhradně jenom mrtvé Australany a Novozélanďany, anebo že jsme je zajali. Takové věci se tedy mohou v demokraciích vypravovat jejímu obecenstvu.

[…] Důsledky tohoto polního tažení jsou neobyčejné. Vzhledem k možnosti, dokázané okolnostmi, že v Bělehradě mohla vždy znovu malá klika spiklenců ve službách mimopevninových zájmů rozdmýchat požár, je pro celou Evropu úlevou, že nyní je toto nebezpečí definitivně odstraněno. Dunaj jakožto důležitá dopravní tepna je tím pro celou budoucnost zabezpečena proti dalším činům sabotáže. Doprava byla opět v plném rozsahu znovu obnovena.

Německá říše nemá v těchto krajích žádných zvláštních územních zájmů mimo skromnou opravu svých hranic, porušených výsledkem světové války. Politicky jsme pouze zainteresovaní na zabezpečení míru v tomto prostoru, hospodářsky na zavedení pořádku, který umožňuje znovu zavést výměnu zboží a podporovat ku prospěchu všech výrobu tohoto zboží.

Je však pouze ve smyslu vyšší spravedlnosti, jestliže se přitom bere ohled také na ony zájmy, které jsou zdůvodněny národopisnými, historickými nebo i hospodářskými podmínkami.

Na tomto vývoji má však Německo zájem pouze jako pozorovatel. Vítáme, že naši spojenci nyní mohou uspokojit své spravedlivé národnostní a politické požadavky. Radujeme se ze vzniku nezávislého chorvatského státu, s nímž, jak doufáme, budeme moci navždy spolupracovat v přátelství a důvěře. Obzvláště na hospodářském poli to může být pouze ku prospěchu oběma stranám. Naplňuje nás srdečnou účastí, že maďarský národ může učinit další krok k revizi nespravedlivých mírových smluv, kterému kdysi byly vnuceny. Že se opět odčiňuje bezpráví kdysi spáchané na Bulharsku, to nás těší obzvláště; neboť tím, že německý národ umožnil tuto revizi svými zbraněmi, máme za to, že jsme dostáli své historické povinnosti vděku vůči svému věrnému spolubojovníkovi ze světové války.

[…] Vůči přemoženému nešťastnému řeckému národu jsme naplněni upřímnou soustrastí. Tento národ se stal obětí svého krále a malé zaslepené vedoucí vrstvy. Bojoval však tak statečně, že mu nelze upřít také úctu jeho nepřátel.

Srbský národ však vyvodí z této své katastrofy snad přeci jen ten jedině správný závěr, že pučističtí důstojníci znamenají pro tuto zemi pouze neštěstí.

Všichni postižení snad tentokrát, doufejme, nezapomenou tak rychle na neobyčejně vznešený způsob, s jakým je odepsal ten stát a jeho vedoucí osobnosti, pro které měli čest se obětovat zcela dle oné krásné zásady, že mouřenín, jakmile vykonal svoji povinnost, může klidně zase jít. Zajisté velmi zřídka kdy byla odměněna větším cynismem oběť malých národů než v tomto případě. Neboť štvát národy jako pomocníky do války a pak prohlásit, že předem se již nevěřilo v úspěch, nýbrž že to bylo učiněno jen proto, aby byl někdo jiný, který na tomto bojišti nechtěl bojovat, k boji přinucen, je snad nejhanebnější, co světové dějiny kdy zaznamenaly. Pouze dějinná epocha, kde kapitalistická touha po zlatě a politické pokrytectví se tak prolínají, jak je tomu dnes v našich demokraciích, může takový postup považovat za tak málo nečestný, že jeho odpovědní pletichái se tím dokonce mohou ještě chlubit.

[…] Německá říše a její spojenci představují vojensky, hospodářsky a především mravně moc, která má převahu nad kteroukoliv myslitelnou koalicí světa. Německá branná moc však bude vždy zasahovat tehdy a tam, kdy a kde to bude třeba. Německý národ bude přitom všem provázet s důvěrou své vojáky na jejich cestě. Ví, že válka tohoto světa je jenom důsledkem hrabivosti několika mezinárodních válečných štváčů a nenávisti židovských demokracií, které stojí za nimi. Tito zločinci vždy odmítli německou ochotu k míru, protože je v rozporu s jejich kapitalistickými zájmy. Kdo však potom ještě k takovému satanskému počínání bere slovo Boží nadarmo, rouhá se Prozřetelnosti a nemůže podle naší nejhlubší víry sklidit nic jiného nežli zkázu. A tak dnes nebojujeme jen za svou vlastní existenci, nýbrž za osvobození světa od tohoto spiknutí, které bezskrupulózním způsobem podřizuje štěstí národů a lidí svému sprostému sobectví a egoismu.

Jak Británie začala s bombardováním měst

Nicholas Kollerstrom, 2009

[Německý] Blitz na Londýn v roce 1940 byl reakcí na bombardování měst Británií několik měsíců předtím. Jen málokdo dnes uznává tento základní fakt, který je klíčový pro roli Británie při zahájení druhé světové války. Britové dnes – nebo alespoň všichni, s nimiž jsem kdy mluvil – vidí Blitz pouze jako důkaz Hitlerovy zlovolnosti a neuznávají souvislost mezi příčinou a následkem. Winston Churchill a ministerstvo války vytvořili situaci, ve které byl Londýn bombardován, aniž by lidem řekli, že Británie tento proces zahájila již několik měsíců předtím. To mělo za následek, že Britové byli naladěni na totální válku bez tradičních omezení civilizovaných „zákonů“ nebo konvencí, která dosud stanovovala, že civilisté nebudou jako takoví terčem útoků:

> *„Vyloučení neozbrojených osob z bojových operací je základním rozdílem mezi civilizovanou a barbarskou válkou.“*[795]

Britové by měli zaujmout zodpovědnější postoj a pochopit, že to byla právě jejich země, a žádná jiná, která jako první začala bombardovat města způsoby, které nebyly pouhými „civilními ztrátami“, ale záměrným útokem na domovy dělnické třídy. Lži vždy vytvářejí ti, kteří chtějí vést válku, a ta nejhorší z nich by měla být britskému lidu jasná už šedesát let po události. Ale ne! Jak poznamenal historik A.J.P. Taylor, dnes zjišťujeme

> ***„… téměř všeobecně rozšířené přesvědčení, že Hitler zahájil bezohledné bombardování civilistů, zatímco ve skutečnosti ho zahájili britští stratégové, jak se někteří z těch poctivějších z nich chlubili.“***[796]

Jedna věc, kterou Britové opravdu velmi rádi dělají, je vytváření obrazu nepřítele, kterého nenávidí a bojí se. Británie je jednou z nejmilitarističtějších zemí, jaké kdy existovaly, a pro své „morální“ blaho musí vždy démonizovat každého, s kým vede válku.

Zde bych chtěl argumentovat, že pokud by na Zemi existoval civilizovaný život, pak by se norimberské procesy od roku 1946 zaměřily především na roli Británie při zahájení bombardování měst – vyhlazení měst a vesnic více než

[795] F. Veale, Advance to Barbarism, The Development of Total War from Serajevo to Hiroshima, IHR 1979, s. 176. www.heretical.com/miscella/veale.html
[796] A. J. P. Taylor, The Origins of the Second World War, 1972, s. 16.

milionem tun bomb shozených na Německo[797] – a samozřejmě také na jaderné spálení dvou japonských měst Spojenými státy, které bylo logickým pokračováním toho, co Británie započala. Úmrtnost těchto dvou atomových bomb byla mnohem menší než ta, kterou Británie způsobila německým městům.

1936: Vzniká „Bomber Command" (velitelství bombardovacího letectva) a začíná se s výrobou dálkových bombardérů. Jeho účel otevřeně popsal J. M. Spaight z ministerstva letectví: ***„Celý smysl existence Bomber Command spočíval v bombardování Německa, pokud by se stalo naším nepřítelem."***[798] Takže ti, kteří chtěli válku, začali s její přípravou.[799] Německo a Francie neměly nic, co by se těmto bombardérům podobalo.[800] V roce 1918 zakázala velmi represivní Versailleská smlouva válkou zničenému Německu vyvíjet jakoukoli „aktivní obranu", čímž se myslely například světlomety, protiletadlová děla atd.

Hitler se opakovaně snažil zajistit dohodu o příměří v bombardování měst a aby se v budoucích konfliktech bombardování omezilo na úzkou zónu vojenských operací.[801] Stávající úmluvy a válečné zákony se konkrétně nezmiňovaly o leteckých bombardováních, a proto opakovaně navrhoval omezit vedení války *„omezením válečných akcí na bojové zóny"*.

Válka v roce 1939 byla ***„méně žádaná téměř všemi než jakákoli jiná válka v historii"***, napsal A.J.P. Taylor. V září 1939 byl vyhlášen válečný stav, ale nic se nedělo, protože Německo v žádném případě nechtělo válku s Británií.[802] 15. února 1940 premiér Neville Chamberlain v Dolní sněmovně potvrdil: *„Ať už ostatní zajdou jakkoli daleko, vláda Jejího Veličenstva se nikdy neuchýlí k*

---

[797] W. G. Sebald, A Natural History of Destruction, 2003 (podivný překlad německého názvu Luftkrieg und Literatur, 1999), s. 3.

[798] J. M. Spaight, Bombing Vindicated, 1944, s. 60.

[799] V roce 1936 Churchill poznamenal americkému vojenskému poradci generálu Woodovi: *„Německo je příliš silné, musíme ho rozdrtit."* H. Barnes, Blasting the Historical Blackout, 1961, s. 24. www.ihr.org/jhr/v01/v01p163_Barnes.html

[800] Max Hastings, Bomber Command 1979, s. 50: Lancastery byly *„těžké bombardéry, kterým se nemohla vyrovnat žádná jiná země na světě"*. Německo a Francie měly lehčí bombardéry „primárně pro leteckou podporu" nebo „taktickou leteckou sílu".

[801] Sir Basil Liddell Hart, The Revolution in Warfare, 1946, s. 86.

[802] Hitler 14. srpna 1939 prohlásil: *„Chci žít v míru s Anglií a uzavřít definitivní smlouvu; zaručit všechny anglické državy ve světě a spolupracovat."* Taylor, op. cit., s. 308. K jeho opětovnému prosazování tohoto postoje v Dunkerque viz B. Liddell Hart, The Other Side of the Hill, Germany's generals, their rise and fall, with their own accounts of events 1939-45, 1948, 1970, s. 186.

úmyslnému útoku na ženy, děti a další civilisty za účelem pouhého terorismu," v odpovědi kapitánu Ramseymu.[803] Tím potvrdil svůj postoj vyjádřený 14. září.[804] Bombardování měst, zdůraznil, *„bylo naprosto v rozporu s mezinárodním právem"*.[805]

1940: Churchill 10. května sesazuje Chamberlaina z funkce předsedy vlády a 11. května začíná bombardování měst.[806] Té noci, den po Churchillově zvolení, bylo Bomber Command poprvé povoleno naplnit účel, pro který bylo vytvořeno. Noviny pouze informovaly, že té noci *„osmnáct bombardérů Whitley zaútočilo na železniční zařízení v západním Německu"*. Winston Churchill a jeho poradci rozšířili definici „vojenských cílů", která byla přijímána po dvě a půl století, tak, aby zahrnovala továrny, ropné rafinerie a veřejné budovy – stejně jako jakékoli město nebo vesnici. Tím tuto definici zbavili smyslu.

> *„Tento nálet v noci 11. května 1940 byl sice sám o sobě bezvýznamný, ale stal se epochální událostí, protože se jednalo o první záměrné porušení základního pravidla civilizované války, podle kterého se nepřátelské akce smí vést pouze proti nepřátelským bojovým silám."*[807]

Dne 12. května bylo v zápisu válečné vlády o „bombardovací politice" uvedeno, že premiér ***„již není vázán našimi dřívějšími výhradami ohledně zahájení ‚neomezené' letecké války"***.[808]

25. srpna provedlo 81 bombardérů noční nálety na Berlín, načež 6. září odpověděla Luftwaffe. Teprve po šesti překvapivých útocích na Berlín v předchozích čtrnácti dnech byl zahájen Blitz, a Německo jej proto oprávněně označilo za odvetu. ***„Britský lid se nesměl dozvědět, že vláda mohla kdykoli zastavit německé nálety pouhým zastavením náletů na Německo,"***[809] cituje profesor Arthur Butz. Dodnes se to nedozvěděli. Winston Churchill nikdy nedostal uznání, které si zaslouží za zahájení Blitzu. Německé bomby si

---

[803] A. Ramsey, The Nameless War, 1952, s. 64.
[804] Slova byla téměř identická: A. C. Grayling, Among the Dead Cities, was the Allied Bombing of Cities in World War II a Necessity or a Crime? 2006, s. 149.
[805] For Those who Cannot Speak M. McLaughlin, Historical Review Press 1979, monografie, s. 24.
[806] David Irving, The Destruction of Dresden, 1963, 1974, s. 19.
[807] Veale, op. cit., s. 170.
[808] The Churchill War Papers, 1993 Ed M. Gilbert, sv. I, s. 18.
[809] Butz, The Hoax of the 20th Century, 1976, s. 70.

vyžádaly asi desetinu životů civilistů ve srovnání s britskou ofenzívou, ale Britové si tento poměr deset ku jedné zřejmě příliš neuvědomují.[810]

Zde je klíčové svědectví J. M. Spaighta, který byl během války hlavním náměstkem ministra letectví. Ve své knize Bombing Vindicated z roku 1944 hrdě obhajoval vypalování měst, s nímž jako první přišlo RAF:

> *„Protože jsme měli pochybnosti o psychologickém účinku zkreslení pravdy, že jsme to byli my, kdo zahájil strategické bombardování, zdráhali jsme se dát našemu velkému rozhodnutí z 11. května 1940 publicitu, kterou si zasloužilo. To byla určitě chyba. Bylo to skvělé rozhodnutí.“*[811]

Zdůraznil, že Hitler by byl kdykoli ochoten zastavit masakr, pokud by Britové souhlasili: ***„Hitler rozhodně nechtěl, aby vzájemné bombardování pokračovalo. …Německé oficiální zprávy opakovaně chválily odvetný charakter akcí Luftwaffe… ‚Pokud přestanete bombardovat nás, přestaneme bombardovat vás.‘“***[812]

16. prosince 1940 napadlo 134 letadel za svitu měsíce bezbranné město Mannheim a zaměřilo se na jeho půvabné centrum. Pilot nočního bombardéru, letící dostatečně vysoko, aby byl v bezpečí před protiletadlovou palbou, při svržení nákladu neslyší výkřiky matek ani nevidí hořící těla dětí. To byl skutečný holocaust, slovo znamenající smrt ohněm. Piloti RAF se vraceli domů a hlásili zničení přidělených „vojenských“ cílů. Tato komedie pokračovala až do srpna 1941, kdy šokované britské vládě byly předloženy letecké fotografie nepoškozených cílů.[813] *„Ze všech letadel, kterým bylo připsáno bombardování cílů, pouze třetina skutečně bombardovala v okruhu pěti mil od nich.“*[814]

Air Marshall Arthur Harris převzal velení bombardovacího letectva v High Wycombe 22. února 1942, týden poté, co bylo jeho primárním cílem podle směrnice leteckého štábu ***„morálka civilního obyvatelstva, zejména***

---

[810] Ze 131 německých měst zasažených těžkými strategickými nálety bylo 46 měst z poloviny zničeno. Berlín měl 6427 akrů, Hamburk 620 akrů, Düsseldorf 2003 akrů a Kolín nad Rýnem 1994 akrů zničeno. Zatímco Londýn měl 600, Plymouth 400 a Coventry 100 akrů zničeno. A. Wesserle, The Journal of Historical Review, 1981, sv. 2, str. 381-384. www.vho.org/GB/Journals/JHR/2/4/Wesserle381-384.html

[811] Spaight, op. cit., s. 74.

[812] Tamtéž, s. 43.

[813] Irving, op. cit., s. 32; Hastings, op. cit., s. 99.

[814] Veale, op. cit., s. 180: zpráva Bensusan-Butt.

průmyslových dělníků“. Harris se rád chlubil: *„Každou noc zabíjím tisíce lidí.“* Blitz podle jeho názoru „selhal“ kvůli *„krátkozrakosti velitelů Luftwaffe, kteří si v době míru nepořídili dálkové bombardéry určené k útokům na civilní obyvatelstvo nepřítele“*, jak to udělala Británie, což podle něj „stálo Německo válku“. V září 1940 se tak Němci ocitli s *„téměř neozbrojenými bombardéry“*.[815] Německo prohrálo válku, protože nepočítalo s bombardováním měst!

V březnu 1942 Churchillův válečný kabinet přijal „Lindemannův plán“[816], kterým se oficiálně schválilo bombardování civilních cílů. Domy dělnické třídy byly upřednostňovány před domy vyšší třídy, protože byly blíže u sebe, a tak bylo možné dosáhnout většího počtu obětí na jednu bombu.[817] Židovský německý emigrant profesor Frederick Lindemann[818], Churchillův přítel a vědecký poradce, se mezitím stal lordem Cherwellem. Dne 30. března předložil válečné vládě plán, v němž naléhal, aby byly jako cíl upřednostňovány domy německé dělnické třídy před vojenskými cíli, které byly těžší zasáhnout. Domy střední třídy měly kolem sebe příliš mnoho prostoru, vysvětlil. Nebyl stíhán za hrůzný nový válečný zločin, o kterém se dosud nikomu ani nesnilo. Tímto způsobem mohly být zničeny nebo alespoň zpustošeny všechny města a obce s více než 50 000 obyvateli. Válečná vláda si uvědomila, že se o tom nesmí nic dostat na veřejnost.[819]

Lindemannův plán byl uveden do praxe 28. března 1942, kdy bylo staré přístavní město Lübeck napadeno 234 letadly Bomber Command. Nemělo žádný vojenský ani průmyslový význam, ale bylo vybráno proto, že, jak poznamenal maršál letectva „bombardér“ Harris, město bylo „postaveno spíše jako podpalovač než jako lidské obydlí“. Jeho staré středověké domy, úzké uličky a katedrála byly zničeny „prvotřídním úspěchem“ RAF. 30. května 1942 tisíc letadel shodilo na středověké město Kolín nad Rýnem vysoce výbušné a zápalné bomby, které ho spálily od jednoho konce k druhému. Zkáza byla totální.

---

[815] A.T. Harris, Bomber Offensive, 1947, s. 42; shrnuté Vealem, op. cit., s. 174.
[816] CP Snow Science and Government, OUP, 1961, str. 47-51.
[817] http://www.lewrockwell.com/orig/raico-churchill5.html
[818] www.ety.com/HRP/rev/terrorbombing.htm
[819] Irving, op.cit., s. 220.

Následovaly další „prvotřídní úspěchy“, které vyvrcholily vypálením Hamburku a krásného barokního města Drážďan.[820] 27. července 1943, ***„té noci, kdy se nejhustěji osídlené části Hamburku proměnily ve žhnoucí pec, ve které se tisíce mužů, žen a dětí vrhali do kanálů, aby unikli strašlivému žáru“***.[821] V jednu hodinu ráno přiletělo nad město sedm set spojeneckých bombardérů a svrhlo na několik čtvrtí města deset tisíc tun vysoce výbušných a zápalných bomb. Jen během tohoto jediného náletu bylo té noci zabito více než 45 000 mužů, žen a dětí. Bombardování trvalo nepřetržitě čtyři dny, ve dne americká letadla a v noci britská. Vznikla ohnivá bouře takové intenzity, jakou nikdo předtím nepovažoval za možnou. Více než milion Němců uprchlo do okolního venkova. Byli to lidé, kteří nikdy nevolili Hitlera a neměli žádné prostředky, jak ho odstranit.

Spaight v roce 1944 nadšeně psal o tom, jak *„dnes velké čtyřmotorové bombardéry ničí srdce průmyslového Německa“*, a dodal: ***„Německo nemělo nic, co by se jim mohlo vyrovnat.“***[822] Francie a Německo nebyly na bombardování měst připraveny tak jako Británie. Po Spaightově možná až příliš upřímné knize

> ***„…bylo nemožné, aby kdokoli, jakkoli důvěřivý, přijal opakovaná a slavnostní prohlášení ministrů Jeho Veličenstva v parlamentu, že bombardování Německa se provádí s přísným ohledem na lidskost v souladu s pravidly civilizované války.“***[823]

Ministři lhali parlamentu, ale nešlo o obyčejnou lež. Byla to zrada základního principu, na kterém spočívá civilizovaný život – že civilisté a civilní budovy nesmějí být terčem útoků. Místo toho nyní přicházel teror z nebe, teror, vedle kterého činy obyčejných vrahů bledly do bezvýznamnosti. Tisíciletá městská kultura byla zničena, velká města, proslulá v análech vědy a umění, byla proměněna v hromady doutnajících ruin.

V roce 1940 britské bombardéry shodily na německá města „pouze“ pět tisíc tun bomb, zatímco v roce 1944 někdy překročily tento celkový počet za jediný den. Na jaře roku 1944 byla německá města bombardována více než sto tisíci tunami bomb měsíčně. Počet německých civilních obětí britských a

---

[820] *„Mnoho z nejkrásnějších měst Evropy a světa bylo systematicky zničeno, často během posledních týdnů války, mezi nimi: Würzburg, Hildesheim, Darmstadt, Kassel, Norimberk, Braunschweig:”* Dr. Wesserle, op.cit. www.exulanten.com/kep3.html

[821] Veale, op. cit., s. 171.

[822] Spaight, op. cit., s. 38.

[823] Veale, op. cit., s. 177.

amerických bombardování německých měst se odhaduje na přibližně 600 000, přičemž 61 měst bylo prakticky zničeno a ve Velké Británii bylo zabito přibližně 60 000 civilistů. Odhadovaný počet obyvatel těchto měst byl 25 milionů.[824] Německo se tak ocitlo v horším stavu, než v jakém bylo po třicetileté válce. Na oplátku byla centra Londýna, Coventry a Portsmouthu napadena německými letadly.

Zatímco se toto dělo, bylo podle ministra letectví nezbytné potlačit veřejnou diskusi, aby veřejné pobouření nepodkopalo morálku pilotů bombardérů.[825] Ale navzdory oficiálním popřením si protiváleční demonstranti udělali určitou představu o tom, co se děje. Vera Brittainová v brožuře z válečného období prohlásila, že současná politika Británie ***„bude budoucím civilizacím připadat jako extrémní forma zločinného šílenství“***.[826] Jedna osoba tak dokázala najít adekvátní slova pro britskou válečnou politiku.

Jaký byl účel bombardování měst? Jeho primárním účelem bylo vyprovokovat německý národ k odvetným akcím – nebo tak alespoň tvrdil oficiální dokument HMSO z roku 1953:

> *Pokud by královské letectvo zaútočilo na Porúří a zničilo ropné rafinerie svými nejpřesnějšími bombami a městské nemovitosti těmi, které minuly cíl, volání po odvetě proti Británii by mohlo být pro německé generály příliš silné, než aby mu odolali. Ve skutečnosti by se k tomuto volání pravděpodobně připojil i sám Hitler. Útok na Porúří byl tedy neformální výzvou pro Luftwaffe, aby bombardovala Londýn.*[827]

Cílem bylo rozpoutat válku, kterou ani německý národ, ani Britové nechtěli. Německo nikdy nechtělo válku s Británií a Hitler vždy prohlašoval svůj velký obdiv k Británii a Britskému impériu.[828] Německo v červenci 1940

---

[824] R. Harwood, Nuremberg, 1975, Historical Review Press, s. 61.

[825] Veale, s. 28. Archibald Sinclair byl tehdy ministrem letectví.

[826] V. Brittain, Seed of Chaos, what Mass Bombing Really Means, 1944, s. 116; Gaylor op. cit., s. 183, 281. Britská knihovna vlastní vynikající sbírku (vytvořenou Georgem Orwellem) protiválečných brožur.

[827] The Royal Air Force 1939-1945, sv. 1 „The Fight at Odds“, HMSO 1953, s. 122.; Veale, s. 184.

[828] O Hitlerově obdivu k Británii a jejímu impériu viz: www.ihr.org/jhr/v01/v01p163_Barnes.html. Během války i po ní bylo obtížné sehnat anglický překlad Hitlerovy knihy Mein Kampf, jejímž ústředním tématem byl Hitlerův „obdiv a touha po přátelství s Velkou Británií“: Ramsey op. cit., s. 49. Kapitán Arthur Ramsey, konzervativní poslanec, byl po celou dobu války uvězněn, obviněn (zcela oprávněně) z podkopávání válečného úsilí.

požádalo o mírová jednání, která mu však byla odmítnuta.[829] Britové považují „přežití Blitzu“ za svůj nejslavnější okamžik a domnívají se, že to bylo součástí plánu na invazi a okupaci Británie.[830] Bylo by lepší říci, že příčinou Blitzu byla britská touha po válce, v jejímž důsledku se Britové rozhodli vytvořit podmínky, které k ní vedly.

Po válce nebyl termín „terorbombardování“ (terror-bombing) uznáván, oficiálně se nikdy neodehrálo a ještě méně lidí slyšelo o Lindemannově plánu. Pravda byla potlačována po dvě desetiletí, i když neexistoval žádný právní mechanismus cenzury, a vyšla najevo až v roce 1961, kdy už byla pouhou „minulostí“. To představovalo vážný problém pro „procesy“ konané v Norimberku: Pokud byl nejzjevnějším Hitlerovým zločinem jeho zahájení bezohledného bombardování v rámci Blitzu, proč se o tom v Norimberku vůbec nemluvilo? Pravda, že to byla jen nepatrná část toho, co postihlo Německo[831], a že k tomu došlo až o několik měsíců později jako legitimní „odplata“, nemohla být britskému lidu samozřejmě sdělena.[832]

Teprve v roce 1961 C. P. Snow[833] ve svých Harvardských přednáškách o vědě a vládě odhalil existenci Lindemannova plánu a skutečnost, že byl ***„uveden do praxe s maximálním úsilím, jakého byla země schopna“***: C. P. Snowovo vysvětlení ďábelského plánu, který se soustředil na domy dělnické třídy, *„vyvolalo senzaci v celém civilizovaném světě“*[834] a bylo okamžitě přeloženo do všech jazyků světa. Později téhož roku oficiální zpráva o tom, jak Spojené království vyvinulo terorbombardování v souladu s Lindemannovým plánem[835], odhalila šokující počet 60 000 ztracených životů příslušníků RAF. Tato odhalení vyvolala všeobecné zděšení.[836]

---

[829] Německo nabídlo Británii mír dvakrát: v říjnu 1939 po porážce Polska a v červenci 1940 po porážce Francie, ale obě nabídky byly odmítnuty: Captain R. Grenfell, Unconditional Hatred, German War guilt and the Future of Europe, NY 1954, s. 201.
[830] O slabě naznačeném a podmíněném německém plánu na invazi do Británie v létě 1940 viz Hart op. cit., str. 212–222; a jeho History of the 2nd World War 1970, str. 93–96.
[831] Angloamerické strategické bombardéry shodily na Evropu 2690 kilotun bomb (1350 kt na Německo, 590 kt na Francii, 370 kt na Itálii atd.), zatímco Německo shodilo na Británii během druhé světové války 74 kt bomb, včetně raket V-1 a V-2: pouhých 5 %, tedy jednu dvacetinu: Dr. Wesserle, op. cit.
[832] Veale, s. 29, 32.
[833] Snow, op. cit.
[834] Veale, s. 197.
[835] C. Wester & N. Frankland, The Strategic Air Offensive, HMSO, 1961, svazek I.
[836] Veale, s. 201, 197.

V roce 1961 labouristický poslanec Richard Crossman poukázal na „clonu lží“, za kterou se „prováděly terorbombardování“, takže válečná vláda *„považovala za nutné veřejně odmítnout“* politiku svých rozkazů k bombardování.[837] Ministři s naprostou lživostí prohlásili: *„Nebombardovali jsme ženy a děti jen tak pro nic za nic“* (náměstek ministra letectví), když přesně to dělali – bombardovali stovky tisíc žen a dětí.

Blitzkrieg

Standardní omluvou, která byla tehdy předložena, bylo, že [britská politika] byla pouze odvetou za německé bombardování Varšavy a Rotterdamu. Pan Spaight tento argument odmítá s opovržením, které si zaslouží. *„Když byly Varšava a Rotterdam bombardovány,“* poukazuje, *„německé armády byly před branami. Letecké bombardování bylo operací taktické ofenzívy.“*[838] Kapitán Liddell Hart zastává stejný názor. ***„Bombardování se nekonalo, píše, dokud se německé jednotky neprobojovaly do těchto měst, a tak se řídilo starými pravidly obléhacího bombardování.“***[839] „Bombardování“ nebylo podle článku 25 Haagské úmluvy z roku 1907 nelegální. Při tragickém omylu při náletu na Rotterdam zahynulo devět set lidí.[840] Občané Varšavy dostali čas na evakuaci města před zahájením všeobecného bombardování.[841] Abychom citovali Dr. Wesserleho, který byl v Praze, když ji bombardovaly USA a Velká Británie:

> *„Nelze srovnávat brutalitu anglo-americké bombardovací ofenzívy na jedné straně s minimalitou německo-italských úsilí na straně druhé.“*[842]

Zákon

Haagská úmluva z roku 1923 (články 22, 23) navrhovala zakázat bezohledné bombardování měst *(„letecké bombardování za účelem terorizování civilního obyvatelstva“*), ale bohužel ji pět organizujících mocností (Velká Británie,

---

[837] Sunday Telegraph, 1.10.61, Veale, s. 198.
[838] Spaight, s. 43.
[839] Hart op. cit., s. 72; Veale, s. 171.
[840] To bylo ovšem nedorozumění, protože Holandsko kapitulovalo: Gaylor, op. cit., s. 34; Irving, op. cit., s. 21.
[841] David Irving: *„Ve skutečnosti bombardování Varšavy začalo až 26. září 1939, poté, co byly dodrženy všechny vojenské formality: na civilní obyvatelstvo byly shozeny varovné letáky, polským civilistům byly poskytnuty volné cesty, aby mohli před stanovenou hodinou bombardování opustit město, a veliteli pevnosti Varšava bylo před zahájením bombardování doručeno formální ultimátum, aby kapituloval, které však bylo odmítnuto.“* Hitler's War, 1977, 2001, s. 239. www.fpp.co.uk/books/Hitler/
[842] Wesserle, op. cit.

Francie, Itálie, Japonsko a USA) nikdy nepodepsalo.[843] Britský premiér v roce 1938 před Dolní sněmovnou potvrdil, že jakékoli takové bombardování by bylo ***„nepochybným porušením mezinárodního práva“***, poté byla v září 1938 přijata rezoluce Společnosti národů ***„Úmyslné bombardování civilního obyvatelstva je nezákonné“***, kterou navrhla britská vláda a která byla přijata bez nesouhlasu – kdo by mohl namítat proti takové samozřejmé pravdě? *„… nemáme v úmyslu útočit na civilní obyvatelstvo jako takové,“* řekl britský zástupce během anglo-francouzské porady štábů 14. srpna 1939, těsně před vypuknutím války. Krátce poté Společnost národů jednomyslně přijala rezoluci potvrzující, že takové bombardování je nelegální. A přesto v roce 1943 podepsala Británie spolu s Amerikou Casablancskou dohodu, která podporovala zintenzivnění bombardování měst – tzv. „morální bombardování.“

Dilema, schizofrenie a selhání Norimberku lze shrnout třemi daty, která se nesmazatelně vryla do paměti lidstva: 6. srpna, 8. srpna a 9. srpna 1945. Norimberská charta, definující normy mezinárodního práva týkající se války („plánování a příprava agresivní války“), byla podepsána jako Londýnská dohoda 8. srpna 1945. Vyhodí do vzduchu jedno město, vyhodí do vzduchu další město a mezitím podepíší Norimberskou chartu!

Americké století?

V rozhlasovém vysílání ze dne 1. září 1939, dva dny před vypuknutím války, Roosevelt vyzval evropské mocnosti, aby se zavázaly, že ***„ozbrojené síly v žádném případě a za žádných okolností nebudou provádět letecké bombardování civilního obyvatelstva nebo nechráněných měst“***.[844] Bohužel Američané nebyli schopni se řídit vlastní radou: při zápalném bombardování Japonska ve dnech 9. až 10. března 1944 zahynulo téměř 100 000 japonských civilistů, což je více než počet obětí, které si vyžádal následující rok v Hirošimě. Celkově si bombardování japonských měst během války vyžádalo asi 337 000 obětí.[845]

Když po válce Churchill navrhl Stalinovi, aby pro konferenci v Postupimi v červenci 1945 našli „nějaké nepoškozené město v Německu“, nebylo to snadné. Poté, v březnu 1946, Churchill poměrně rychle rozpoznal nově se objevující hrozbu ve svém projevu o železné oponě ve Fultonu v Missouri a

[843] Grayling, op. cit., s. 143.
[844] Gaylor, op. cit., s. 149.
[845] www.hawaii.edu/powerkills/COMM.10.5.03.HTM

potvrdil, že to opravňuje k hromadění nově vyvinutých amerických jaderných zbraní.[846]

Člověk by si mohl myslet, že britské ministerstvo války by se mělo stydět za to, že iniciovalo nejstrašnější zločin v dějinách, ale zjevně tomu tak nebylo: v roce 1946 byla britským náčelníkům generálního štábu předána zpráva o „budoucím vývoji zbraní a metod válčení". „Nejvýnosnějšími cíli útoku novými zbraněmi budou obvykle hustě osídlené oblasti," doporučovala zpráva, která obsahovala plán 58 velkých sovětských měst s více než 100 000 obyvateli. Od té doby se stalo běžnou byrokratickou činností diskutovat a zdokonalovat metody ničení měst. V následujícím roce 1947 přišly do Británie první jednotky amerického Strategického leteckého velitelství. Británie tak přispěla k obklíčení Ruska jadernými bombardéry, když bylo ještě doutnající troskou po druhé světové válce a utrpělo ztráty na životech někde kolem dvaceti milionů, a to roky předtím, než bylo Rusko schopno kohokoli ohrozit.

Bývalý náčelník generálního štábu amerického letectva Curtis LeMay vzpomínal na korejskou válku v letech 1950–1953, kdy se zeptal Pentagonu, zda mu dovolí „vypálit" pět největších měst v Severní Koreji, a tvrdil, že by to bylo možné provést během několika dní. *„To je příliš hrozné,"* bylo mu řečeno. *„Přesto jsme během tří let vypálili všechna města v Severní Koreji."*[847] Tři miliony Korejců zemřely, aby byl svět ochráněn před údajnou „žlutou hrozbou".[848] Tak se dědictví britského bombardování měst přeneslo do Ameriky.

Dodatek

V letech 1919–1920 Britové vyvinuli techniku bombardování měst a vesnic, přičemž bombardovali Kábul v Afghánistánu a povstalecké kmenové skupiny podél hraničních oblastí Indie. A ve 20. letech 20. století Britové úmyslně bombardovali povstalecké vesnice v Somálsku a Jemenu a několik let prováděli rozsáhlou bombardovací kampaň proti civilnímu obyvatelstvu v povstaleckých oblastech v Iráku, který byl pod britskou kontrolou. Počet obětí

[846] D. F. Fleming, Cold War and its Origins, 1961, sv. I, s. 349.
[847] www.brianwillson.com/awolkorea.html; R. Howe, Weapons, Londýn 1981, s. 500.
[848] Fleming, op. cit., s. 656.

německého bombardování Guernicy v roce 1937 byl podle Davida Irvinga kolem devadesáti osmi.[849]

849

http://www.stormfront.org/solargeneral/library/www.fpp.co.uk/History/General/Guernica/DTel250487.html

Sovětské přípravy na útočnou válku

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

V letech 1937-1941 se sovětská armáda rozrostla pětinásobně, z 1,1 milionu na 5,5 milionu.[850] Během jednoho týdne od začátku války vstoupilo do řad Rudé armády dalších 5,3 milionu lidí. Během války Rudá armáda využila minimálně 34,5 milionu lidí.[851]

Tento obrovský nárůst velikosti sovětské armády byl dosažen především ratifikací všeobecného vojenského odvodu v Sovětském svazu 1. září 1939. Podle nového zákona byl odvodní věk snížen z 21 na 19 let a v některých kategoriích na 18 let. Tento nový zákon také umožnil přípravu 18 milionů záložníků, takže Sovětský svaz v průběhu války nadále plnil řady Rudé armády mnoha miliony vojáků.[852]

Do Rudé armády bylo povoláno několik věkových skupin najednou; v podstatě všichni mladí muži v zemi. Délka vojenské služby pro většinu odvedenců byla dva roky, takže Sovětský svaz musel do dvou let vstoupit do velké války. Pokud by válka do té doby nezačala, museli by všichni mladí lidé 1. září 1941 odejít domů a pak by už nebylo téměř koho povolávat. Udržet tak velkou armádu bez války je nesmírně obtížné; armáda nic nevyrábí a spotřebovává vše, co země vyrobí. Když Stalin zaváděl odvody, věděl, že za dva roky, v létě 1941, musí Sovětský svaz vstoupit do velké války.[853]

11. ledna 1939 Sovětský svaz v rámci příprav na válku vytvořil čtyři nové lidové komisariáty: jeden pro lodní průmysl, jeden pro zbraně, jeden pro letecký průmysl a jeden pro munici. Lidový komisariát pro stavbu lodí se od svého založení zabýval výhradně vojenskými projekty. Také 25. května 1940 byly armádě předány následující počty civilních lodí: V roce 1940 bylo vojenskému námořnictvu přiděleno 74 vojenských lodí Baltské flotile, 76 vojenských lodí Černomořské flotile, 65 vojenských lodí Severní flotile a 101 vojenských lodí Tichomořské flotile. K 22. červnu 1941 měl Sovětský svaz ve

[850] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, s. 94.
[851] Tamtéž, s. 239.
[852] Tamtéž, str. 125-126.
[853] Tamtéž, str. 123-126.

svých řadách také 218 ponorek a v loděnicích dalších 91, které se vyrovnaly nejlepším světovým standardům.[854]

Více než 200 Stalinových ponorek a zbytek jeho námořnictva byly na začátku války neefektivní, protože se jednalo o útočné loďstvo. Stalinovo námořnictvo bylo postaveno pro agresivní válku a nemohlo být efektivně využito v obranné válce. Pro obranu jsou zapotřebí zcela jiné lodě se zcela odlišnými vlastnostmi: lovci ponorek, hlídkové čluny, minolovky a čluny pro kladení sítí. Také výzbroj sovětských lodí byla určena výhradně pro účast v útočné válce. Sovětské lodě byly sice vyzbrojeny výkonným dělostřeleckým, minovým a torpédovým vybavením, ale měly poměrně slabou protiletadlovou výzbroj a obranu.

Sovětští generálové plánovali zahájit válku drtivým překvapivým útokem na letecké základny nepřítele, který by zničil jeho letectvo. Když Německo zaútočilo jako první, nedostatek protiletadlové obrany sovětského námořnictva byl velkou překážkou. Sovětskému válečnému úsilí uškodila také skutečnost, že veškeré zásoby nábojů, min, torpéd a lodního paliva námořnictva byly dopraveny k německým hranicím a Němci se jich při napadení Sovětského svazu rychle zmocnili.[855]

Jako samostatné ministerstvo byl vytvořen Komisariát pro munici, který se staral výhradně o výrobu munice. Toto ministerstvo muselo určit, kde budou umístěny všechny nové továrny, které budou vyrábět náboje, střelný prach, nábojnice, střely a další zbraně. Pokud by Stalin plánoval vést obrannou válku, nové muniční továrny by byly postaveny buď za řekou Volhou, nebo ještě dále ve vnitrozemí na Urale. O žádných obranných možnostech se však nikdy nehovořilo. Protože Stalin plánoval vést útočnou operaci do válkou zničené a oslabené Evropy, byly všechny nové muniční továrny postaveny v blízkosti západních pohraničních oblastí Sovětského svazu.

Sovětský svaz ztratil na začátku války téměř veškerý průmysl schopný vyrábět novou munici. Od srpna do listopadu 1941 zabrala německá vojska 303 sovětských muničních továren a také mobilizační zásoby cenných surovin, které se v těchto továrnách nacházely. Tyto továrny vyráběly 85 % veškeré produkce komisariátu pro munici. Všechny tyto suroviny putovaly do Německa a byly použity proti Rudé armádě. Rudá armáda také na začátku

[854] Tamtéž, str. 127-128.
[855] Tamtéž, str. 128-129.

války ztratila nepředstavitelné množství dělostřeleckých granátů v pohraničních oblastech Sovětského svazu. Stalinův předválečný potenciál byl však tak velký, že dokázal obnovit své muniční továrny za Volhou a na Urale a vyrobit veškerou munici potřebnou k porážce německé armády.[856]

Převzetí Stalinových zásob bylo pro Německo obrovským přínosem, ale Hitler potřeboval převést vlastní německý průmysl na válečné podmínky. Hitler čekal až do ledna 1942, než se rozhodl postupně zahájit přechod průmyslu z mírového na válečný režim. Naproti tomu Stalin začal sovětský průmysl převádět na válečný režim již v lednu 1939. Přestože muniční komisariát ztratil 85 % munice, Rudá armáda během války použila 427 milionů nábojů a dělostřeleckých min a 17 miliard nábojů. K tomu lze připočítat nespočet ručních granátů, nášlapných min a leteckých pum. Představte si, jak by druhá světová válka dopadla, kdyby Stalin dokázal využít 100 % svého muničního arzenálu.[857]

V létě 1940 Stalin připojil Estonsko, Lotyšsko a Litvu k Sovětskému svazu a soustředil v této oblasti na hranicích Východního Pruska své síly. Obsazení těchto pobaltských zemí Rudou armádou mělo smysl pouze v případě, že by existovaly plány na agresivní válku proti Německu. Rudá armáda přenesla své letecké základny na samý přední okraj německých hranic. Z leteckých základen v Litvě mohlo sovětské letectvo podporovat postup sovětských vojsk na Berlín. Sovětské námořnictvo rovněž přesunulo základní síly a zálohy na námořní základny zřízené v Tallinnu, Rize a Liepaji. Protože z Liepaje to bylo jen kousek k trasám, po kterých jezdily německé lodě převážející do Německa rudu, nikl a dřevo, mohl být úder z této oblasti náhlý a ničivý.[858]

Sovětský svaz anektoval Besarábii a severní Bukovinu v roce 1940. Z Besarábie mohlo sovětské letectvo neustále ohrožovat rumunský ropný průmysl, který byl hlavním dodavatelem ropy do Německa. Severní Bukovina byla potřebná, protože se zde nacházela železnice strategického významu, která měla úzkorozchodnou trať, což umožňovalo, aby po ní jezdily železniční vozy z celé Evropy. Sovětský svaz používal trať se širokým rozchodem. Sovětské lokomotivy a vlaky proto nemohly být používány na úzkorozchodných tratích střední a západní Evropy. Při sovětské invazi do Evropy by Stalin

[856] Tamtéž, str. 131-132.
[857] Tamtéž, str. 133-135.
[858] Tamtéž, str. 150-152.

potřeboval mnoho lokomotiv a vlaků s úzkým rozchodem, aby mohl zásobovat svá vojska, která rychle postupovala na západ.

Během kampaně v Besarábii Sovětský svaz ukořistil 141 lokomotiv, 1 866 krytých vagonů, 325 polokrytých vagonů, 45 plošin, 19 cisteren, 31 osobních a dva zavazadlové vozy. To však Stalinovi nestačilo. Na sovětsko-rumunských jednáních v červenci 1940 sovětští představitelé požadovali, aby Rumunsko vrátilo všechny získané mobilní železniční jednotky.

Dne 31. července 1940 Rumunsko souhlasilo s tím, že do 25. srpna 1940 předá Sovětskému svazu 175 lokomotiv a 4 375 vagonů. Žádný z těchto vlaků by v obranné válce nebyl potřeba. Stalin tyto vlaky zabavené v Besarábii a severní Bukovině potřeboval v útočné válce, jejímž cílem bylo ovládnout celou Evropu.[859]

V létě 1941 začala Rudá armáda používat nové raketové zbraně BM-8 a BM-13. Těmto neobvyklým zbraním se říkalo „Stalinovy varhany“ nebo „kaťuše“. V srpnu 1941 přidala Rudá armáda vícenásobný raketový dělostřelecký systém BM-8-36 a v létě 1942 přibyl raketový dělostřelecký systém BM-8-48. Salva z jednoho BM-13 představovala 16 raketových střel ráže 132 mm, zatímco salva z BM-8 36 raketových střel ráže 82 mm. Jedna baterie se skládala ze čtyř až šesti BM-8 nebo BM-13. Na jeden cíl obvykle střílela skupina baterií nebo pluků. Stovky nebo dokonce tisíce střel pokrývaly obrovské území téměř současně a vytvářely lavinu palby doprovázenou divokým hukotem a hlukem. Ničivý psychologický dopad těchto strašlivých zbraní byl pro každého německého vojáka, který se nacházel na východní frontě, velmi nepříjemnou vzpomínkou.[860]

Navzdory ztrátám, které utrpěla při německé invazi do Sovětského svazu, Rudá armáda během války nadále rozšiřovala používání raketových zbraní BM-8 a BM-13. K 1. červnu 1941 měla Rudá armáda sedm raketometů BM-13. K 1. září 1941 měla Rudá armáda 49 těchto zbraní. K 1. říjnu 1941 měla Rudá armáda 406 vozidel BM-8 a BM-13. Jejich počet se nakonec vyšplhal na tisíce a tato zbraň se stala zbraní hromadného ničení. Sovětskému svazu se podařilo rychle zásobit svou armádu novým systémem

[859] Tamtéž, str. 156-157.
[860] Tamtéž, str. 58-59.

vícenásobných raketových zbraní navzdory těžkým ztrátám v průmyslové a surovinové základně.[861]

Sovětský svaz se v roce 1941 připravoval na útočnou válku proti Evropě. V první polovině června 1941 byla sovětská 9. armáda nejsilnější armádou na světě. Dne 14. června 1941 se 9. armáda objevila na rumunských hranicích, přesně na místě, kde před rokem „osvobodila" Besarábii. Kdyby sovětská 9. armáda dostala povolení zaútočit na Rumunsko, Německo by přišlo o hlavní zdroj ropy a bylo by poraženo. Hitlerův útok na Sovětský svaz tomu zabránil. Neopodstatněná koncentrace sovětských vojsk na rumunských hranicích představovala pro Německo jasné nebezpečí a byla hlavním důvodem německé invaze do Sovětského svazu.[862]

5. května 1941 dal Stalin svým generálům jasně najevo, že Sovětský svaz bude ve válce s Německem agresorem. Na hostině jeden sovětský generál vyčítal Stalinovu mírovou zahraniční politiku. Stalin zasáhl: ***„Dovolte mi opravu. Mírová zahraniční politika zajistila naší zemi mír. Mírová zahraniční politika je dobrá věc. Na nějakou dobu jsme vytyčili obrannou linii, dokud jsme naši armádu nevyzbrojili a nedodali jí moderní bojové prostředky. Nyní, když byla naše armáda přestavěna, naše technologie modernizována, nyní, když jsme dostatečně silní pro boj, musíme přejít od obrany k útoku. Při provádění obrany naší země jsme nuceni jednat agresivně. Od obrany musíme přejít k útočné vojenské politice. Je nezbytně nutné, abychom reformovali náš výcvik, naši propagandu a náš tisk směrem k útočnému smýšlení. Rudá armáda je moderní armáda a moderní armáda je armáda útoku."*** Generál, který pronesl výčitku na Stalinovu mírovou zahraniční politiku, byl několik dní po hostině propuštěn.[863]

13. června 1941 TASS vysílal, že ***„Německo dodržuje podmínky sovětsko-německého paktu stejně bezchybně jako Sovětský svaz"*** a že zvěsti o chystaném německém útoku na SSSR ***„jsou neobratně vykonstruovanou propagandou nepřátel Německa a SSSR, kteří mají zájem na rozšíření a prodloužení války"***. Ve sdělení TASS se rovněž uvádělo: ***„Pověsti o tom, že se SSSR připravuje na válku proti Německu, jsou falešné a provokační…"*** Skutečnost je však taková, že sovětská vojska již cestovala k západní hranici. Dne 13. června 1941 začal největší organizovaný přesun vojsk, zbraní,

[861] Tamtéž, s. 59.
[862] Tamtéž, str. 196-197.
[863] Tamtéž, s. 205.

munice a dalších vojenských zásob v historii. Například První strategický ešelon Rudé armády měl 170 tankových, motorizovaných, jezdeckých a střeleckých divizí. Padesát šest z nich se již nacházelo přímo na hranicích a nemohly se přesunout dále. Všech zbývajících 114 divizí se začalo přesouvat k hranicím ve stejnou dobu, co 13. června 1941 přišlo uklidňující oznámení TASS. Tento masivní přesun vojsk nemohl být obranný. Vojska připravující se na obranu se zakopávají do země, uzavírají cesty, zřizují zátarasy z ostnatého drátu, kopou protitankové zákopy a připravují krytí za barikádami. Rudá armáda nic z toho neudělala. Místo toho se další sovětské divize začaly ukrývat v pohraničních lesích stejně jako německé jednotky za hranicemi připravující se na invazi. Oznámení TASS bylo učiněno pouze ve snaze falešně rozptýlit německé obavy z chystané sovětské invaze do Evropy.[864]

Suvorov také odmítá tvrzení, že Sovětský svaz neměl v roce 1941 dostatek kvalifikovaných vojenských velitelů. Stalin sice v letech 1937-1938 prováděl čistky v armádě, ale zprávy o tom, že bylo popraveno 40 000 vojenských velitelů, jsou přehnané. Sovětské dokumenty ukazují, že v letech 1937-1938 bylo popraveno nebo zemřelo ve vězení při čekání na soud 1 654 vojenských velitelů. Vzhledem k tomu, že důstojnický sbor Rudé armády v únoru 1937 čítal 206 000 osob, bylo při Stalinově čistce odstraněno méně než 1 % důstojníků Sovětského svazu. Sovětských vojenských velitelů bylo v roce 1941 poměrně dost na to, aby mohli vést Stalinovu útočnou válku proti Evropě.[865]

Suvorov také zmiňuje, že sovětští vojáci a důstojníci dostali v rámci příprav na invazi do Evropy rusko-německé a rusko-rumunské fráze. Tisíce sovětských vojáků se těchto kompromitujících důkazů nezbavily, když byly zajaty při německé invazi do Sovětského svazu. Rusko-německé frázové sešity byly sestaveny velmi jednoduše: otázka v ruštině, následovaná stejnou otázkou v němčině psanou ruskými písmeny, poté v němčině latinkou. Pokud sovětský voják nevěděl, jak vyslovit potřebnou německou frázi, mohl ukázat na příslušné řádky v knize a Němci si je mohli sami přečíst. Fráze naznačovaly, že Sověti plánují vést v Evropě útočnou válku. Některé fráze například žádaly: *„Kde je Bürgermeister [starosta]? Je zde pozorovací stanoviště?".* V Sovětském svazu nebyli žádní Bürgermeistři ani stanoviště. Tyto otázky jsou relevantní pouze v případě, že sovětští vojáci se nacházeli v Německu. Zde

[864] Tamtéž, str. 207-217.
[865] Tamtéž, str. 92-97.

jsou další příklady: *„Kde je palivo? Kde je garáž? Kde jsou obchody? Kde je voda? Shromážděte a přiveďte sem [tolik a tolik] koní [nebo hospodářských zvířat], zaplatíme!".* Tyto otázky a fráze by na sovětské půdě nebyly relevantní. Další prozrazující fráze jsou následující: *„Nemusíte se bát. Rudá armáda brzy přijde!"* Tyto fráze rovněž nejsou relevantní pro válku vedenou na sovětské půdě.[866]

Sovětský svaz se před invazí Německa 22. června 1941 zapojil do řady vojenských operací. Všechny tyto operace ukázaly značnou vojenskou sílu, kterou se Sovětskému svazu podařilo před většinou světa utajit. Na začátku května 1939 došlo k ozbrojenému konfliktu mezi sovětskými a japonskými jednotkami na hranici mezi Mongolském a Čínou poblíž řeky Chalchin-Gol. Sovětský svaz kontroloval Mongolsko. Japonsko obsadilo přilehlé čínské území. Nikdo nevyhlásil válku, ale konflikt přerostl v bitvy vedené za použití letadel, dělostřelectva a tanků. Dne 1. června 1939 Sovětský svaz oficiálně prohlásil: **„Budeme bránit hranice Mongolské lidové republiky, jako bráníme své vlastní“**. Následujícího dne odletěl z Moskvy do Mongolská generál Žukov, aby převzal velení nad sovětskými a mongolskými jednotkami.[867]

Stalin vyzbrojil sovětské jednotky v Mongolsku nejmodernějšími zbraněmi, včetně tanků BT-5 a BT-7, které byly vyzbrojeny nejsilnějším tankovým kanónem té doby. Stejně výkonným kanónem byla vyzbrojena i sovětská obrněná vozidla. Do Mongolská byli vysláni jedni z nej lepších sovětských pilotů, kteří nad místem operací získali leteckou převahu. Rudá armáda používala dálkové bombardéry a stíhačky 1-16 poprvé úspěšně použily raketové střely RS-82. Rudá armáda měla také nejnovější a nejlepší dělostřelectvo, houfnice a minomety na světě.[868]

V průběhu mnoha bezvýsledných bitev se Žukov rozhodl ukončit konflikt náhlou a drtivou porážkou japonské armády. Dne 20. srpna 1939 v 5:45 ráno provedlo 153 sovětských bombardérů doprovázených odpovídajícím počtem stíhaček překvapivý nálet na japonské letecké základny a velitelská stanoviště. Okamžitě se přidala mimořádně intenzivní a silná dělostřelecká palba, která trvala téměř tři hodiny. V průběhu dělostřelecké akce provedly sovětské letouny druhý nálet a v 9:00 ráno prolomily sovětské tankové jednotky japonskou obranu. Žukov provedl klasickou obkličovací operaci.

[866] Tamtéž, str. 257-258.
[867] Tamtéž, s. 105.
[868] Tamtéž, str. 105, 116-117.

Čtvrtého dne útoku se kruh vytyčený kolem japonských vojsk sevřel a nastala porážka japonské armády. V celé japonské vojenské historii ještě nikdy nedošlo k tak drtivé porážce.[869]

Sovětská operace v Chalchin-Golu, která je někdy označována jako Nomonhanský incident, byla skvěle naplánovaná a provedená. Naprosto překvapila Japonce - během první hodiny a půl útoku japonské dělostřelectvo nevystřelilo jediný výstřel a do vzduchu se nezvedlo jediné japonské letadlo. Chalchin-Gol byl první bleskovou válkou v dějinách. Bylo to poprvé v historii, kdy byly velké masy tanků účinně použity k úderu do hloubky, a byl to ukázkový příklad využití skryté koncentrace dělostřelectva v těsných oblastech fronty. Porážka japonské armády na Chalchin-Golu zastavila japonskou agresi směrem na Mongolsko a Sovětský svaz. Na podzim 1941, v měsících kritických pro Sovětský svaz, si Japonci vzpomněli na Chalchin-Gol a neriskovali útok na Sovětský svaz.[870]

Z pochopitelných důvodů Japonci o své porážce v Mongolsku neinformovali svět. Protože v Mongolsku nebyli žádní mezinárodní pozorovatelé ani novináři, o operaci tehdy věděl jen málokdo. Stalin také nařídil mlčet o působivé sovětské porážce japonské armády. Stalin nařídil mlčení, protože připravoval stejný druh porážky v mnohem větším měřítku pro celou Evropu. Stalinův zájem spočíval v utajení síly Rudé armády a v tom, aby svět uvěřil, že sovětská armáda není schopna vést technologicky vyspělou válku. Stalin chtěl Hitlera a zbytek Evropy zaskočit a nezalarmovat je.[871] Dne 23. srpna 1939 podepsaly Německo a Sovětský svaz dohodu o neútočení nazvanou pakt Molotov-Ribbentrop. Tato dohoda zaručovala, že Hitler nebude muset bojovat se Sovětským svazem, pokud Německo napadne Polsko. Tajný kodicil také stanovil rozdělení Polska mezi Německo a Sovětský svaz v případě války.[872]

Hitler zaútočil na Polsko 1. září 1939 a Velká Británie a Francie vyhlásily Německu válku 3. září 1939. Sovětský svaz čekal s útokem na Polsko ze své strany (z východu) až do 17. září 1939. Stalinova vojska se v Polsku dopouštěla obdobných nebo horších zvěrstev než Německo, ale Velká Británie a Francie nikdy nevyhlásily Sovětskému svazu válku za napadení jejich záruky,

[869] Tamtéž, str. 114-115.
[870] Tamtéž.
[871] Tamtéž, s. 116.
[872] Tamtéž, str. 282-284.

tedy Polska. Vina za rozpoutání války byla připsána Německu a světové veřejné mínění předpokládalo, že Sovětský svaz je ve vyvolání války nevinně. Suvorov uvádí, že i německá blesková válka v Polsku ochabla. Dne 15. září 1939, dva týdny po německém útoku, výrazně poklesla úroveň aktivity Luftwaffe a německé armádě téměř úplně došly pohonné hmoty. Vpadnutí sovětské armády do Polska 17. září 1939 zachránilo německou bleskovou válku a umožnilo rozdělení Polska mezi Německo a Sovětský svaz.[873]

Dalším důvodem, proč Sověti čekali s invazí do Polska až do 17. září 1939, je skutečnost, že příměří s Japonskem, které ukončilo incident v Nomonhanu, bylo podepsáno až 15. září 1939. Sověti se chtěli před napadením Polska ujistit, že již nejsou s Japonskem ve válečném stavu.[874] V říjnu 1939 Stalinovi diplomaté pokračovali v územní rozpínavosti Sovětského svazu tím, že požadovali postoupení Karelského průlivu od Finska výměnou za území na jiném místě, které bylo shodou okolností dvakrát větší než průliv. Finsko Stalinovy požadavky odmítlo, protože Karelský průsmyk je přímou branou do hlavního města Finska. Geografická poloha Finska je taková, že jakákoli agrese proti Finsku ze strany Sovětského svazu by mohla přijít pouze přes Karelský průliv. Z tohoto důvodu začalo Finsko od roku 1918 budovat na Karelském průlivu rozsáhlé obranné opevnění a překážky známé jako Mannerheimova linie. Finsko na výstavbu Mannerheimovy linie vynaložilo prakticky celý svůj vojenský rozpočet za období 10 let předcházejících válce. Stalinovi diplomaté v podstatě požadovali, aby Finsko předalo Rudé armádě veškerou svou silně opevněnou obranu výměnou za bažiny a bažinaté lesy, které nikdo nepotřeboval ani nechtěl.[875]

Stalin vydal rozkaz k rozdrcení Finska, když byly Stalinovy požadavky odmítnuty. Po krátkém, ale intenzivním dělostřeleckém oslabení překročila Rudá armáda 30. listopadu 1939 finské hranice. Rudá armáda nejprve narazila na bezpečnostní val plný nástrah, zátarasů, překážek a minových polí. Celý prostor byl vyplněn žulovými balvany, betonovými bloky, lesními zátarasy, eskarpami a kontreskarpami, protitankovými zákopy a mosty zadrátovanými výbušninami připravenými k odpálení finskou pohraniční hlídkou. Finští odstřelovači a lehké mobilní oddíly byli vysoce aktivní a pracovali na plný

[873] Tamtéž, s. 118.
[874] Koster, John, Operation Snow, Washington, D.C.: Regnery Publishing, Inc., 2012, str. 34-35.
[875] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, str. 136-137.

výkon. Rudé armádě trvalo dva týdny a utrpěla těžké ztráty, než prošla bezpečnostním válem.

Po překonání bezpečnostní linie dosáhla Rudá armáda hlavní obranné linie Finska - Mannerheimovy linie. Tato linie byla skvěle maskovanou obrannou strukturou, dobře začleněnou do okolí a táhnoucí se do hloubky až 30 kilometrů. Kromě nesčetných minových polí a protitankových zákopů obsahovala Mannerheimova linie 2 311 betonových, železobetonových a dřevěných obranných staveb, stejně jako žulové balvany a stovky řad silného ostnatého drátu na kovových kůlech napojených na miny. Boje na Mannerheimově linii byly obzvláště houževnaté. Rudá armáda nakonec Mannerheimovu linii prolomila 12. března 1940 poté, co utrpěla kolosální ztráty: Z toho 126 875 vojáků a důstojníků padlo, 188 671 bylo zraněno, 58 370 onemocnělo a 17 867 omrzlo.[876]

Všichni vojenští odborníci před obranou Finska proti Sovětskému svazu prohlašovali, že prolomení Mannerheimovy linie nemůže provést žádná armáda. Rudá armáda dokázala nemožné. Rudá armáda navíc Mannerheimovu linii prolomila improvizovaně v zimě, aniž by se na takto omezující podmínky jakkoli připravovala. Vojenští experti Západu měli rozpoznat mohutné útočné schopnosti Rudé armády. Pokud Rudá armáda dokázala prolomit Mannerheimovu linii v zimě, pak byla schopna rozdrtit Evropu a kohokoli dalšího, kdo se jí postavil do cesty. Místo toho vojenští experti Západu prohlásili Rudou armádu za neschopnou a nepřipravenou na válku.[877]

Pouhé tři měsíce poté, co Sovětský svaz ukončil vojenské operace ve Finsku, se tři pobaltské národy, Estonsko, Litva a Lotyšsko, vzdaly Stalinovi a staly se sovětskými republikami Sovětského svazu. Vlády a vojenské vedení těchto tří pobaltských zemí pečlivě sledovaly válku ve Finsku. Správně usoudili, že Rudou armádu nelze zastavit žádným počtem obětí a že odpor proti Sovětskému svazu je marný. Proto se tyto tři pobaltské země vzdaly bez jediného výstřelu. Připojením těchto tří neutrálních zemí Sovětský svaz posunul své hranice na západ, což mu usnadnilo invazi do Evropy.[878] Stalin také vydal rumunské vládě ultimátum, aby se vzdala Besarábie. Rumunsko si uvědomilo, že odpor je marný, a tak předalo Sovětskému svazu Besarábii i

[876] Tamtéž, str. 137-140.
[877] Tamtéž, s. 144.
[878] Tamtéž, str. 144-145.

Severní Bukovinu, aniž by vůbec organizovalo dlouhá jednání.[879] Během necelého roku tak Sovětský svaz zničil japonskou armádu v Mongolsku, vojenskou silou ovládl východní část Polska, provedl nesmírně obtížnou, ale úspěšnou invazi do Finska, přinutil pobaltské národy Estonsko, Litvu a Lotyšsko, aby se proti své vůli připojily k Sovětskému svazu, a převzal od Rumunska Besarábii a Severní Bukovinu.

Tyto sovětské výboje a ultimáta rozšířily území Sovětského svazu o 426 000 km^2, což je plocha přibližně rovnající se rozloze Německé říše v roce 1919.[880] Tyto sovětské vojenské operace dokazují, že Sovětský svaz byl mimořádně silný a agresivní. Sovětský svaz měl po těchto výbojích dobrou pozici k zahájení masivní ofenzívy proti zbytku Evropy.

Po rozdělení Polska Sovětským svazem a Německem mohla sovětská vojska vytvořit na nové sovětsko-německé hranici silnou bariéru. V roce 1939 byly podmínky pro obranu podél sovětsko-německé hranice velmi příznivé: lesy, řeky, bažiny, málo silnic a spousta času. Avšak místo toho, aby se oblast stala neprůchodnou, byla rychle učiněna průchodnější. Rudá armáda strhla dříve existující opevnění. Sovětský svaz také přestal vyrábět protitankové a protiletadlové kanóny. Sovětský svaz měl obrovskou produkci pozemních min, které mohly být použity k obraně, ale po stanovení nových hranic s Německem byla tato produkce omezena.[881]

Rudá armáda také zrušila bezpečnostní valy vytvořené dříve na starých západních hranicích a nepodařilo se jí vytvořit nový bezpečnostní val na polském území připojeném k Sovětskému svazu. Rudá armáda ve Finsku tvrdě poznala, že bezpečnostní val může usnadnit pozici obrany a zkomplikovat pozici agresora. Všichni sovětští velitelé vyjadřovali nad finskou obrannou linií údiv. Sovětský svaz musel vynaložit obrovské množství času, sil, prostředků a krve, aby překročil finskou bezpečnostní linii. V roce 1940 však Sovětský svaz bezpečnostní linii zrušil, protože neměl zájem vést obrannou válku.[882]

Sovětský svaz také vybudoval nové železnice a železniční mosty v západních pohraničních oblastech. Téměř všechna železniční vojska byla

[879] Tamtéž, s. 145.
[880] Hoffmann, Joachim, Stalin's War of Extermination, 1941-1945: Planning, Realization, and Documentation, Capshaw, AL: Theses & Dissertations Press, 2001, s. 31.
[881] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, s. 162.
[882] Tamtéž, s. 165.

soustředěna v západních pohraničních oblastech. Železniční vojska intenzivně pracovala na modernizaci starých a výstavbě nových železnic až k hranicím. Současně s výstavbou železnic byly v západních oblastech budovány automobilové silnice. Rudá armáda budovala železnice a silnice od východu na západ, což se obvykle dělá při přípravě postupu, pro rychlý přesun záloh a pro další zásobování vojsk po překročení hranic. Všechny tyto práce byly určeny pro útok a škodily Sovětskému svazu v obranné válce. Když Německo zaútočilo na Sovětský svaz, německá vojska využila silnice, mosty, zásoby, koleje a úsekové mosty postavené Sověty v západních oblastech, aby si pomohla při postupu na sovětské území.[883]

Sovětský svaz také zničil své partyzánské hnutí na konci 30. let. Sovětští představitelé věděli, že partyzánská taktika může vyhrát válku proti jakémukoli agresorovi. Sovětské území, které mělo největší rozlohu ze všech zemí světa, přirozeně usnadňovalo vedení partyzánské války. Ve 20. letech 20. století Stalin vytvořil lehké mobilní jednotky a rozmístil je v lesích pro případ německého útoku. Tyto partyzánské jednotky se skládaly pouze z velitelů, organizátorů a specialistů, kteří působili jako jádro. Na samém počátku války se každá partyzánská jednotka rozrostla v mohutnou formaci čítající tisíce lidí.[884]

Sovětské partyzánské skupiny měly za mírových let tajné základny vytvořené v neprostupných lesích a na ostrůvcích uprostřed bažin. V případě ohrožení mohli partyzáni snadno zmizet před případnými útočníky do zaminovaných lesů a bažin, které byly pro nepřítele neprůchodné. Sovětské partyzánské jednotky se formovaly v sovětském bezpečnostním valu, kde by při ústupu sovětských vojsk byly vyhozeny do povětří všechny mosty, zasypány tunely a zničeny železnice a komunikační kanály. Partyzánské skupiny byly vycvičeny tak, aby zabránily nepříteli obnovit zničenou infrastrukturu. Kromě toho byli někteří partyzáni vycvičeni pro tajnou činnost. Tito partyzáni se nestáhli do lesů, ale zůstali ve městech a obcích s úkolem „získat si důvěru nepřítele“ a „nabídnout mu pomoc“. Při invazi Sovětského svazu do Finska se Rudá armáda setkala s Mannerheimovou linií, před níž byl bezpečnostní val s lehkými oddíly partyzánských bojovníků uvnitř. Lehké lyžařské oddíly finských partyzánů prováděly náhlé údery a pak okamžitě mizely v lesích. Rudá armáda utrpěla v důsledku těchto úderů obrovské ztráty. Veškerá moderní technika

[883] Tamtéž, str. 166-167.
[884] Tamtéž, s. 168.

Rudé armády byla v boji proti nepříteli, který se vyhýbal otevřenému boji, k ničemu.

Po kruté lekci ve Finsku si to však Stalin nerozmyslel a nevytvořil partyzánské jednotky v západních oblastech Sovětského svazu. Jak rostla průmyslová a vojenská síla Sovětského svazu, Stalin plánoval bojovat s nepřáteli na jejich půdě, nikoli na sovětské půdě. Ve druhé polovině 30. let se obranné systémy a partyzánské jednotky staly pro Sovětský svaz zbytečnými.[885] Stalin obnovil partyzánské jednotky až poté, co Německo napadlo Sovětský svaz.

V letech 1926-1937 Sovětský svaz vybudoval podél svých západních hranic 13 opevněných oblastí, neoficiálně známých jako „Stalinova linie". Mezi sovětskou Stalinovou linií a francouzskou Maginotovou linií bylo mnoho rozdílů. Na rozdíl od francouzské Maginotovy linie byla Stalinova linie budována v utajení a nebyla nijak zveřejňována. Stalinova linie byla mnohem hlubší a byla vybudována nejen k zastavení pěchoty, ale hlavně k zastavení tanků. Sověti kromě betonu použili také obrovské množství oceli a žulových balvanů. Stalinova linie byla vybudována od Baltského moře na severu po Černé moře na jihu a nebylo možné ji obejít. A konečně, na rozdíl od Maginotovy linie nebyla Stalinova linie postavena na samé hranici, ale hlouběji v sovětském území.[886]

13 opevněných oblastí na Stalinově linii bylo vybudováno za účelem obrany a stálo to obrovské úsilí a peníze. Každý opevněný region byl zároveň vojenským útvarem, který mohl samostatně vést vojenské operace po dlouhou dobu a v izolovaných podmínkách. V roce 1938 bylo rozhodnuto posílit všech 13 regionů tím, že se v nich vybudují těžká dělostřelecká zařízení. Sovětský svaz také zahájil výstavbu dalších osmi opevněných oblastí. Když pak pakt Molotov-Ribbentrop vytvořil společnou hranici mezi Německem a Sovětským svazem, Stalin nařídil další výstavbu opevněných oblastí zastavit. Stávající opevněné oblasti byly odzbrojeny a vše, co souviselo s obranou, bylo rozebráno a zničeno.[887]

V létě 1940 byla na nové sovětsko-německé hranici zahájena výstavba nové linie opevněných oblastí. Tyto nové oblasti byly neoficiálně označovány jako Molotovova linie, ale nikdy nebyly dokončeny. Budování obrany na nových

[885] Tamtéž, str. 168-169.
[886] Tamtéž, str. 171-172.
[887] Tamtéž, str. 171-173.

hranicích probíhalo velmi pomalu, zatímco likvidace Stalinovy linie byla překvapivě rychlá. Když Německo 22. června 1941 zaútočilo na Sovětský svaz, Molotovova linie ještě nebyla vybudována. Sovětští generálové a maršálové po Stalinově smrti jednomyslně vyjadřovali svůj hněv. Ptali se: Jak mohl Stalin zrušit a odzbrojit opevněné oblasti na starých hranicích, aniž by vybudoval potřebnou obranu na nových západních hranicích? Odpověď zní: Stalin neplánoval boj na svém území, Stalin plánoval útočnou válku proti celé Evropě.[888]

Dalším obranným systémem Sovětského svazu byla vojenská flotila Dněpr. Všechny mosty na řece Dněpr byly před rokem 1939 zaminovány a mohly být důkladně rozebrány, aby nezbylo nic k obnově. Vojenská flotila Dněpr byla vytvořena na počátku 30. let 20. století, aby zabránila zřizování a přechodu provizorních mostů přes řeku. Flotila zahrnovala 120 válečných lodí a motorových člunů a také vlastní letectvo s pobřežními a protivzdušnými bateriemi. Dněperská flotila mohla bezpečně uzavřít cesty do průmyslových oblastí na jihu Ukrajiny a k černomořským základnám sovětského námořnictva. Německý útok by mohl být na linii Dněpru zastaven nebo alespoň zadržen na několik měsíců. Když však Hitler zaútočil na Francii, Stalin nařídil odstranit miny z mostů na Dněpru a rozpustil vojenskou flotilu. Dněperskou flotilu bylo možné použít pouze v obranné válce na sovětském území a Stalin se domníval, že ji nepotřebuje.[889]

Stalin rozdělil obrannou Dněperskou flotilu na dvě flotily: Dunajskou a Pinskou. Dunajská flotila by byla v obranné válce zbytečná. V útočné válce by však Dunajská flotila mohla být pro Německo smrtelně nebezpečná. Stačilo jí plout 300 nebo 400 kilometrů proti proudu řeky ke strategicky důležitému mostu u Černavody, kde by mohla narušit dodávky ropy z Ploješti do přístavu v Kostnici. Celá německá válečná mašinérie by mohla být zastavena jednoduše proto, že by německým tankům, letadlům a válečným lodím došlo palivo. Když však Německo zaútočilo na Sovětský svaz, ocitla se dunajská flotila odříznutá od sovětských vojsk bez možnosti ústupu. Většina jejích lodí musela být potopena, zatímco gigantické zásoby byly buď zničeny, nebo ponechány na místě.[890]

[888] Tamtéž, str. 173-176.
[889] Tamtéž, str. 190-191.
[890] Tamtéž, str. 191-192.

Pinskou flotilu by bylo rovněž obtížné využít k obraně. Pinská flotila měla 66 říčních válečných lodí a kutrů, letku letadel, rotu námořní pěchoty a další jednotky. V obranné válce v roce 1941 museli Sověti vyhodit do povětří a opustit všechny lodě Pinské flotily. V útočné válce však Pinská flotila mohla využít nově vybudovaný průplav z Pinsku do Kobrinu, který by pak jejím lodím umožnil dosáhnout povodí Visly a zamířit dále na západ k německým řekám. V roce 1945 dosáhl sovětský admirál se svou flotilou Berlína.[891]

Záznamy z konference sovětského vrchního velení, která se konala v Moskvě od 23. prosince 1940 do večera 31. prosince 1940, rovněž naznačují, že Sovětský svaz plánoval masivní ofenzivu proti Evropě. Této mimořádně tajné porady se zúčastnilo 274 nejvýše postavených představitelů Rudé armády. Většina řečníků diskutovala o významu nové taktiky náhlého překvapivého útoku. S obranou na primárních místech útoku se nepočítalo ani teoreticky. Sovětští vojenští představitelé dali na konferenci jasně najevo, že nemají žádnou zavedenou soudobou teorii obrany. Sovětští vojenští představitelé se otázkami obrany nezabývali ani po konferenci. Cílem Rudé armády bylo vést grandiózní, náhlé, útočné operace, které by přemohly nepřítele na jeho vlastním území.[892]

Během německé invaze do Sovětského svazu v červnu 1941 byl Stalinův syn Jakov Josifovič Džugašvili zajat Němci. Stalinův syn byl prohledán a vyslýchán. V jeho kapsách byl nalezen dopis od jiného důstojníka datovaný 11. června 1941, ve kterém stálo: ***„Jsem ve výcvikovém táboře. Chtěl bych být do podzimu doma, ale plánovaný pochod do Berlína by tomu mohl zabránit.“*** Němečtí zpravodajští důstojníci požádali Džugašviliho, aby vysvětlil prohlášení o „plánované procházce do Berlína“. Stalinův syn si dopis přečetl a tiše zamumlal: ***„Zatraceně!"*** *Z* dopisu zjevně vyplývá, že sovětská vojska plánovala invazi do Německa ještě téhož roku.[893]

Němečtí zpravodajští důstojníci se také ptali Stalinova syna, proč sovětské dělostřelectvo, které mělo nej lepší děla a houf nice na světě, míří tak nepřesně. Stalinův syn odpověděl pravdivě: ***„Mapy zklamaly Rudou armádu, protože boj se oproti očekávání odehrával na východ od státní hranice.“*** Sovětské mapy zobrazovaly oblasti, které Rudá armáda plánovala obsadit, ale pro obranu vlastní země byly nepoužitelné. V roce 1941 Rudá

[891] Tamtéž, str. 193-194.
[892] Tamtéž, str. 184-186.
[893] Tamtéž, s. 258.

armáda bojovala bez (příslušných) map, a tak sovětské dělostřelectvo nemohlo najít své cíle.[894]

Každý sovětský velitel, počínaje plukem a výše, měl ve svém trezoru takzvaný „Rudý balíček“, který obsahoval válečné plány. Když Německo zaútočilo, velitelé své „Rudé balíčky“ otevřeli, ale nenašli v nich nic užitečného pro obranu. Rudá armáda se na obranu nepřipravovala ani neprováděla žádný výcvik v obranných operacích. Obranné operace Rudé armády v létě 1941 byly čistou improvizací.[895]

O sovětských záměrech vést útočnou válku nejlépe vypovídají akce Rudé armády v prvních dnech války. Až do 30. června 1941 trval generál Žukov na postupu a požadoval, aby velitelé sovětských sil zaměřených na Rumunsko a Maďarsko výhradně útočili. Žukov útok zastavil teprve tehdy, když se svými kolegy dospěl k závěru, že jeho armády již nemohou dále postupovat. Dne 22. června 1941 se několik dalších sovětských velitelů rovněž řídilo předválečnými plány, aniž by čekali na rozkazy z Moskvy, a zaútočilo na tyto oblasti: Rava-Ruska, Tilzit ve Východním Prusku a polské město Suvalky.

Akce sovětského loďstva v prvních dnech války také dostatečně jasně ukazují jeho útočné plány. Dne 22. června 1941 vypluly ponorky Baltského loďstva k břehům Německa s cílem potopit všechny nepřátelské lodě a plavidla podle pravidel neomezené války. Žádné výjimky nebyly učiněny, a to ani pro zdravotnická plavidla plující pod vlajkou Červeného kříže. Sovětské ponorky z Černomořské flotily okamžitě vypluly na moře k břehům Rumunska, Bulharska a Turecka. Ve dnech 25. a 26. června 1941 provedly křižníky Černomořské flotily intenzivní dělostřelecký nájezd v okolí rumunského přístavu Konstanta. Také posádka sovětské námořní základny Hanko provedla na začátku války intenzivní útočné operace a během několika dnů obsadila 19 finských ostrovů.[896]

Sovětské letectvo se na začátku války rovněž chovalo agresivně. Dne 25. června 1941 sovětské letectvo navzdory ztrátám utrpěným během prvních dnů války bombardovalo všechna známá letiště v jižní části Finska. Dne 23. června 1941, jednajíc podle plánů, provedlo sovětské dálkové bombardovací letectvo masivní útok proti vojenským cílům v Königsbergu a Gdaňsku.

[894] Tamtéž, str. 258-259.
[895] Tamtéž, str. 252-253.
[896] Tamtéž, str. 253-256.

Sovětské dálkové bombardéry začaly 26. června 1941 bombardovat také ropná pole v rumunské Ploješti. Po několika dnech náletů se množství ropy, které Německo v Rumunsku získalo, snížilo téměř na polovinu. Kdyby Hitler nezaútočil jako první, sovětské letectvo by bylo mnohem nebezpečnější a svými údery na oblasti těžby ropy by mohlo zcela ochromit celé německé válečné úsilí.[897]

Další důkaz o tom, že Sovětský svaz plánoval útok na Německo, poskytuje Andrej Vlasov, sovětský generál, který byl zajat Němci. Během rozhovoru s generálem SS Richardem Hildebrandtem v roce 1942 byl Vlasov dotázán, zda a kdy Stalin zamýšlel zaútočit na Německo. Hildebrandt později prohlásil: ***„Vlasov odpověděl, že útok byl plánován na srpen až září 1941. Rusové útok připravovali od začátku roku, což kvůli špatné ruské železniční síti trvalo poměrně dlouho. Hitler odhadl situaci naprosto správně a udeřil přímo do ruských nahromaděných sil. To je podle Vlasova důvodem obrovských počátečních německých úspěchů.“***[898]

Suvorov tvrdí, že Stalin připravil půdu pro nástup Adolfa Hitlera k moci. Stalin si přečetl Mein Kampf a pochopil, že Hitlerovým hlavním cílem je osvobodit Německo z okovů Versailleské smlouvy. Stalin si uvědomoval, že pokud by se Hitler pokusil osvobodit Německo z okovů Versailleské smlouvy, zasáhla by Francie i Velká Británie, protože Francie smlouvu vnutila ve spojenectví s Velkou Británií. Stalinova taktika spočívala v odstranění jednoho nepřítele rukou druhého. Pokud by Německo vstoupilo do války s Velkou Británií a Francií, byly by do války vtaženy další země a následovala by velká zkáza. Sovětský svaz by pak mohl vtrhnout do Evropy a snadno ovládnout celý kontinent.[899]

V roce 1925 Stalin prohlásil, že druhá světová válka je nevyhnutelná. Stalinovým cílem nebylo válku zahájit nebo se jí účastnit na jejím začátku, ale vstoupit do války jako poslední a naklonit misky vah ve prospěch Sovětského svazu. Stalin se domníval, že Hitler, který si znepřátelil Francouze a Židy, bude ideálním prostředkem k zahájení války v Evropě. V německých parlamentních volbách 6. listopadu 1932 nezískala většinu hlasů ani Hitlerova strana

[897] Tamtéž, s. 254.
[898] Michaels, Daniel W., „New Evidence on the 1941 ‘Barbarossa’ Attack: Why Hitler Attacked Soviet Russia When He Did,” The Journal of Historical Review, sv. 18, č. 3, květen/červen 1999, s. 41.
[899] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin’s Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, str. 20-22.

(NSDAP), ani sociální demokraté, ani komunistická strana. Na konci roku 1932 NSDAP došly peníze a hrozil jí bankrot. Zdálo se, že Hitlerův čas vyprší a že jako politik skončí. Stalin však nařídil německé komunistické straně, aby se postavila proti sociálním demokratům a otevřela Hitlerovi cestu k převzetí moci v Německu.[900]

Suvorov souhlasí s Hitlerem, že Versailleská smlouva byla vůči Německu extrémně nespravedlivá a ponižující. Versailleská smlouva požadovala po Německu prakticky úplné odzbrojení. Počet ozbrojených sil byl stanoven na 100 000, v Německu byly zrušeny všechny vojenské odvody, generální štáb a všechny akademie byly rozpuštěny a vytvoření nového generálního štábu a akademií smlouva nepovolovala. Německo ztratilo právo vlastnit těžké dělostřelectvo, tanky a letectvo (včetně vzducholodí). Ponorkové loďstvo bylo zcela zrušeno a hladinové námořní loďstvo bylo drasticky omezeno. Německu bylo zakázáno mít chemické zbraně a zásoby jedovatého plynu. Většina německých opevnění byla vyhozena do povětří a smlouva zakazovala veškerý dovoz jakýchkoli zbraní a válečného materiálu do Německa. Smlouva vyžadovala, aby zbrojní výroba byla pod mezinárodní kontrolou.[901]

Střední a západní Evropa byla po první světové válce v tak oslabeném stavu, že nemohla vzniknout velká válka, protože žádný národ nebyl schopen ji rozpoutat. K odvrácení války v Evropě stačilo kremelským vůdcům zajistit, aby nebyla porušena Versailleská smlouva, aby Německo zůstalo odzbrojené a vojensky slabé. Kremelští vůdci však udělali pravý opak. Sovětský svaz pomáhal Německu tajně reorganizovat jeho armádu. Německé vládě bylo umožněno vytvořit na sovětském území tajné konstrukční kanceláře a výcviková střediska. Německu byl umožněn přístup do sovětských továren, které vyráběly tanky a letadla, aby si Němci mohli prohlédnout, zapamatovat a okopírovat návrhy. Sovětská vláda nakonec poskytla německým velitelům vše, co bylo zakázáno Versailleskou smlouvou, například tanky, těžké dělostřelectvo, válečná letadla, výcvikové kurzy a zkušební a střelecké střelnice.

Dne 15. dubna 1925 byla podepsána dohoda o vytvoření tajného leteckého střediska pro výcvik německých vojenských pilotů v ruském městě Lipeck. Němci, kteří nastoupili do německé letecké školy v Lipecku, si změnili

[900] Tamtéž, str. 29-31.
[901] Tamtéž, s. 7.

jména a byli formálně propuštěni z Reichswehru. Letadla určená k výcviku a testování tajně přilétala do Lipecka nepřetržitými lety ve velkých výškách. Do konce roku 1933 škola v Lipecku vycvičila 450 německých pilotů a příslušníků letectva, z nichž mnozí později vstoupili do jádra velitelského štábu Luftwaffe. V průběhu let byly v Sovětském svazu také tajně vyvíjeny a testovány četné modely německých letadel pro Německo. Luftwaffe vzešla ze sovětského Lipecka jako součást Stalinova plánu připravit Německo na novou světovou válku.

V roce 1926 Stalin také vytvořil tankovou školu pro Reichswehr poblíž sovětského města Kazaň. V Kazani si budoucí němečtí generálové osvojovali umění moderní tankové války. Stalin také dbal na to, aby němečtí inženýři a konstruktéři nezaostávali za ostatními evropskými národy v technologickém a vědeckém pokroku. Stalin zajistil, aby všechny nashromážděné vědecké a technologické poznatky a zkušenosti byly k dispozici nově začínajícím německým tvůrcům vojenských zbraní. Ve dvacátých letech 20. století byla také vypracována dohoda o vytvoření výrobních zařízení v Sovětském svazu pro německý válečný průmysl, maskovaných jako sovětsko-německé podniky. Německo by se bez Stalinovy pomoci nemohlo vyzbrojit pro druhou světovou válku.[902]

K prvnímu Stalinovu pokusu o rozpoutání velké války v Evropě došlo v červenci 1936, kdy generál Francisco Franco vedl bojové povstání proti Španělské republice. Vojenskou pomoc generálu Francovi poskytli diktátoři Německa, Itálie a Portugalska - Hitler, Benito Mussolini a Antonio Salazar. Stalin poslal Španělské republice 2 065 vojenských velitelů různých hodností a také 648 válečných letadel, 347 tanků, 60 obrněných automobilů, 1 186 dělostřeleckých zbraní, 20 486 kulometů, 497 813 pušek a četné zásoby. Po téměř třech letech bojů generál Franco válku vyhrál a sovětští vojenští poradci byli evakuováni.

Suvorov uvádí, že Stalin s vítězstvím ve španělské válce nepočítal. Stalinovým cílem bylo rozpoutat velkou válku v Evropě tím, že do války ve Španělsku proti Německu, Itálii a Portugalsku zatáhne Velkou Británii a Francii. Sovětská propaganda rozhořčeně křičela, že ve Španělsku umírají děti, zatímco Velká Británie a Francie nic nedělají. Stalinovi agenti se ptali: Jak mohou Velká Británie a Francie projevovat takovou bezcitnou lhostejnost ke smrti a utrpení tolika španělských dětí? Stalinovi političtí agenti, diplomaté a

[902] Tamtéž, str. 17-18.

špioni však nebyli schopni rozšířit válku ve Španělsku za jeho hranice. Stalin mnoho svých špionů a diplomatů za jejich selhání popravil. Koncem roku 1938 Stalin upustil od veškeré protihitlerovské propagandy, aby si Hitlera usmířil a povzbudil ho k útoku na Polsko.[903]

11. srpna 1939 přijela do Moskvy britská a francouzská delegace, aby projednala společný postup proti Německu. V průběhu jednání britští a francouzští delegáti sdělili Sovětům, že své záruky Polsku myslí velmi vážně. Pokud Německo napadne Polsko, Velká Británie a Francie vyhlásí Německu válku. To byla informace, kterou Stalin potřeboval vědět. Dne 19. srpna 1939 Stalin jednání s Velkou Británií a Francií přerušil a německému velvyslanci v Moskvě sdělil, že chce dosáhnout dohody s Německem.[904]

Téhož dne, 19. srpna 1939, se konalo tajné zasedání politbyra. Následují úryvky ze Stalinova projevu: ***„Pokud přijmeme návrh Německa o uzavření paktu ohledně invaze, zaútočí samozřejmě na Polsko a zapojení Francie a Anglie do této války bude nevyhnutelné. Západní Evropa bude vystavena vážným rozbrojům a nepokojům. Za těchto podmínek budeme mít mnoho šancí zůstat stranou konfliktu a budeme moci počítat s naším výhodným vstupem do války. Je v zájmu SSSR - vlasti dělníků - aby vypukla válka mezi Říší a kapitalistickým anglo-francouzským blokem. Je třeba udělat všechno pro to, aby se protáhla co nejdéle s cílem oslabit obě strany. Právě proto musíme souhlasit s podpisem paktu, který navrhuje Německo, a pracovat na tom, aby tato válka, jakmile bude vyhlášena, trvala co nejdéle.“***[905]

23. srpna 1939 podepsaly Německo a Sovětský svaz dohodu mezi Molotovem a Ribbentropem, která vedla ke zničení a rozdělení Polska a k zahájení druhé světové války. Dohoda Molotov-Ribbentrop podnítila válku v Evropě, kterou Stalin dlouho plánoval a připravoval. Národy západní Evropy se ocitly v ničivé válce, zatímco Sovětský svaz zůstal neutrální. Stalinova role při rozpoutání druhé světové války byla rychle a důkladně zapomenuta. Po napadení Sovětského svazu Německem v roce 1941 se Stalinovi dokonce dostalo značné pomoci od Spojených států a Velké Británie. Polsko nakonec na konci války nezískalo nezávislost, ale bylo spolu s celou střední Evropou a částí Německa předáno Sovětskému svazu.[906]

---

[903] Tamtéž, str. 98-104.
[904] Tamtéž, str. 106-108.
[905] Tamtéž, s. 109.
[906] Tamtéž, str. 111-112.

Pakt Molotov-Ribbentrop se začal rozpadat, když 12. listopadu 1940 přijel do Berlína sovětský ministr zahraničí Molotov. Molotov předložil Hitlerovi jménem Sovětského svazu dlouhý seznam směšných územních nároků. Molotov požadoval opěrné body v Jugoslávii, v Jaderském moři, v Řecku, na Bosporu a Dardanelách, v Perském zálivu; požadoval, aby země jižně od linie Baku-Batumi směrem k Perskému zálivu byly předány sovětské kontrole, včetně východního Turecka, severního Íránu a Iráku.[907]

Tyto územní nároky byly zopakovány 25. listopadu 1940, kdy Sovětský svaz navrhl mírový pakt mezi Německem, Itálií, Japonskem a Sovětským svazem. Molotov také požadoval námořní základny na dánské straně úžin Kattegat a Skagerrak a od Japonska zřeknutí se ropných koncesí v provincii Severní Sachalin. Německému velvyslanci v Moskvě bylo 25. listopadu 1940 sděleno, že Německo musí okamžitě stáhnout své jednotky z finského území. Molotov Hitlerovi opakovaně připomínal, že bez sovětských surovin by německá vítězství v Evropě nebyla možná. Hitler a jeho úředníci byli takovými mimořádnými požadavky zaskočeni a nereagovali na ně.

Hitler při rozhovorech s Molotovem prohlásil, že zábor Severní Bukoviny Sovětským svazem porušuje jejich dohodu o rozdělení sfér vlivu. Molotov odpověděl, že Sovětský svaz skutečně porušil dříve dosaženou dohodu s Německem, ale že se nevzdá toho, co získal od Rumunska. Stalin navíc chtěl jižní Bukovinu a Bulharsko. Hitler Molotovovi znovu připomněl, že se na rozdělení Evropy dohodli již v srpnu 1939. Molotov odpověděl, že nyní je čas na nové rozdělení Evropy, které by poskytlo výhodu Sovětskému svazu. Hitler nadnesl otázku bezpečnosti před sovětskou invazí do německých zásob ropy v Rumunsku a na dalších pro Německo klíčových územích. Molotov neposkytl uspokojivou odpověď a další jednání se nesla ve stejném tónu.[908]

Hitler se připravoval na invazi do Velké Británie, když vtom Stalin požadoval nová území v Evropě - území, na nichž zcela záviselo německé hospodářství a ozbrojené síly. Po Molotovově odchodu Hitler shromáždil své nejdůvěryhodnější podřízené a dal jim jasně najevo, že plánuje napadnout Sovětský svaz. Dne 21. června 1941 napsal Hitler dopis Mussolinimu: ***„Rusko se snaží zničit ropné pole v Rumunsku....Úkolem pro naše armády je tuto hrozbu co nejdříve eliminovat.“*** Sovětská hrozba pro rumunská ropná pole je

[907] Tamtéž, s. 278.
[908] Tamtéž, str. 181-183.

hlavním důvodem, proč Hitler napadl Sovětský svaz. Hitlerova invaze do Sovětského svazu vůbec nebyla bojem o Lebensraum (životní prostor).[909]

Stalin měl tři samostatné nezávislé špionážní agentury. Celková síla těchto agentur byla obrovská a svědectví o síle Stalinovy špionáže se jen hromadí. Tyto sovětské špionážní služby pronikly do předních německých vojenských a politických kruhů. Sovětské vojenské rozvědce se v Německu podařilo získat přístup k nejtajnějším informacím z nejvyšších mocenských kruhů. Vzhledem k těmto skutečnostem se nabízí otázka: „Jak mohl Hitler překvapit Stalina svým vpádem do Sovětského svazu 22. června 1941?“

Suvorov tvrdí, že Hitler věděl, že je nemožné utajit jeho přípravy na napadení Sovětského svazu. Proto Hitler pronesl tajně, tak, aby to Stalin zastihl: ***„Ano, chci zaútočit na Stalina poté, co skončím válku na západě.“*** Hlavní zpravodajská správa Generálního štábu sovětských ozbrojených sil (GRU) rovněž provedla rozsáhlé studie všech ekonomických, politických a vojenských aspektů situace a dospěla k závěru, že Německo nemůže vyhrát válku na dvou frontách. GRU dospěla k závěru, že Hitler nezačne válku na východě, aniž by nejprve ukončil válku na západě. Šéf GRU předložil 20. března 1941 Stalinovi podrobnou zprávu, v níž dospěl k závěru, že ***„nejbližší možný termín, kdy mohou být zahájeny operace proti SSSR, je okamžik po vítězství nad Anglií nebo po dosažení úctyhodného míru pro Německo.“***[910]

Sovětská rozvědka věděla o obrovské koncentraci německých vojsk na sovětských hranicích, o umístění všech německých divizí, o obrovských zásobách munice, o pohybech německého letectva a o mnoha dalších věcech. Agenti sovětské GRU znali mnoho důležitých tajemství, včetně názvu operace Barbarossa a doby jejího zahájení. Přesto v předvečer německé invaze sovětská rozvědka hlásila, že přípravy na invazi ještě nezačaly a bez těchto příprav je nemožné, aby Německo zahájilo válku.[911]

Sovětská rozvědka se oprávněně domnívala, že země potřebuje vážné přípravy na boj se Sovětským svazem. Jednou z nezbytných věcí, které by Německo pro boj se Sovětským svazem potřebovalo, byly ovčí kožichy, aby jeho vojáci mohli přežít ruskou zimu. Všichni agenti GRU v Evropě shromažďovali a analyzovali informace o ovcích v Evropě a o hlavních centrech chovu ovcí a jatkách. Jakmile se Hitler rozhodne zaútočit na Sovětský

[909] Tamtéž, str. 159, 183.
[910] Tamtéž, str. 244-247.
[911] Tamtéž, s. 248.

svaz, sovětská rozvědka se domnívala, že Německo nařídí průmyslu, aby začal vyrábět miliony ovčích kožichů. To by se odrazilo v růstu cen ovčích kůží a ovčí kožichy by byly dodávány německým divizím. Ovčí kožichy však nikdy nebyly dodány žádné divizi německé armády.

Sovětská rozvědka také uvažovala o tom, že německá armáda bude muset používat nový typ mazacího oleje pro své zbraně a motorové palivo pro svá vozidla pro extrémně chladné ruské zimy. Mazací olej, který Německo obvykle používalo, by v mrazech ztuhl, součástky by přimrzly k sobě a zbraně by nefungovaly. Normální německé motorové palivo se v silných mrazech rozkládalo na nespalitelné složky. Množství a druh kapalných paliv, které Německo vlastnilo, nestačily k vedení hlubokých útočných operací v Sovětském svazu. Německo ani neprovádělo výzkum v oblasti vytváření paliv a olejů odolných proti mrazu.

GRU pečlivě sledovala mnoho dalších ukazatelů, které varovaly před německou invazí. Němečtí vojáci potřebovali boty, teplé prádlo, svetry, speciální stany, čepice, ohřívače, lyže, lyžařský vosk, maskovací pláště, zařízení na ohřev vody a mrazuvzdorné baterie. Německá armáda také potřebovala tanky se širokými pásy, tisíce automobilů, které mohly jezdit na špatných silnicích, a tak dále. Nic z toho německá armáda neměla. Kromě velkého shromažďování německých vojsk na sovětských hranicích Německo neprovádělo žádné přípravy na válku proti Sovětskému svazu. Protože německá armáda nepodnikla rozumné kroky k přípravě na válku, Stalin a jeho agenti nevěřili, že Německo napadne Sovětský svaz.[912]

Hitler však zahájil invazi do Sovětského svazu, aniž by se na ni řádně připravil. Hitler si uvědomil, že nemá jinou možnost než Sovětský svaz napadnout. Kdyby Hitler čekal, až Stalin zaútočí, celá Evropa by byla ztracena. Suvorov v knize *The Chief Culprit* uvádí, že německá i sovětská vojska byla 22. června 1941 připravena k útoku. Postavení divizí Rudé armády a německé armády na hranicích se navzájem zrcadlilo. Letiště obou armád byla přesunuta až k hranicím. Z obranného hlediska bylo takové rozmístění vojsk a letišť obou armád hloupé a sebevražedné. Kterákoli armáda by zaútočila jako první, mohla by snadno obklíčit vojska druhé armády. Hitler zaútočil jako

[912] Tamtéž, str. 248-250.

první, aby umožnil německým jednotkám polapit a obklíčit nejlepší jednotky Rudé armády.[913]

Suvorovova kniha *The Chief Culprit* se nezmiňuje o projevu Adolfa Hitlera z 11. prosince 1941, v němž vyhlásil válku Spojeným státům. Tento projev poskytuje důležitý potvrzující důkaz, proč Hitler zaútočil na Sovětský svaz. Hitler v tomto projevu prohlašuje:

> *„Když jsem se v roce 1940 díky zprávám z britské Dolní sněmovny a pozorováním pohybu sovětských ruských vojsk na našich hranicích dozvěděl o možnosti ohrožení východní části Říše, okamžitě jsem nařídil vytvoření mnoha nových obrněných, motorizovaných a pěších divizí. Lidské a materiální zdroje pro ně byly bohatě k dispozici. […]*
>
> *Jasně jsme si uvědomovali, že za žádných okolností nemůžeme nepříteli dovolit, aby nám jako první udeřil do srdce. Přesto bylo rozhodnutí v tomto případě velmi obtížné. Když nyní pisatelé demokratických novin prohlašují, že kdybych znal sílu bolševických protivníků, dvakrát bych si rozmyslel, než bych zaútočil, ukazují, že nerozumějí ani situaci, ani mně.*
>
> *Já jsem o válku neusiloval. Naopak, dělal jsem vše pro to, abych se konfliktu vyhnul. Zapomněl bych však na svou povinnost a na své svědomí, kdybych neudělal nic navzdory poznání, že konflikt se stal nevyhnutelným. Protože jsem sovětské Rusko považoval za nebezpečí nejen pro Německou říši, ale pro celou Evropu, rozhodl jsem se, pokud to bude možné, sám vydat rozkaz k útoku několik dní před vypuknutím tohoto konfliktu.*
>
> *Nyní je k dispozici skutečně impozantní množství autentických materiálů, které potvrzují, že se chystal útok sovětského Ruska. Jsme si jisti i tím, kdy se měl tento útok uskutečnit. Vzhledem k tomuto nebezpečí, jehož rozsah si snad teprve nyní skutečně uvědomujeme, mohu jen děkovat Pánu Bohu, že mě včas osvítil a dal mi sílu udělat to, co je třeba udělat. Miliony německých vojáků mu mohou děkovat za své životy a celá Evropa za svou existenci.*
>
> *Dnes mohu říci toto: Kdyby tato vlna více než 20 000 tanků, stovek divizí, desítek tisíc dělostřeleckých zbraní spolu s více než 10 000 letadel nebyla zabráněna v tom, aby se dala do pohybu proti Říši,*

[913] Tamtéž, s. xx.

Evropa by byla ztracena. Několika národům bylo souzeno, aby tomuto úderu zabránily nebo jej odvrátily obětí své krve. Kdyby se Finsko nerozhodlo okamžitě, podruhé, chopit se zbraní, pak by pohodlný buržoazní život ostatních severských zemí rychle skončil.

Kdyby se Německá říše se svými vojáky a zbraněmi nepostavila tomuto protivníkovi, vzplanula by nad Evropou bouře, která by jednou provždy zlikvidovala směšnou britskou představu o evropské rovnováze sil v celé její intelektuální ubohosti a tradiční hlouposti. Kdyby Slováci, Maďaři a Rumuni rovněž nezakročili na obranu tohoto evropského světa, pak by se bolševické hordy přelily přes podunajské země stejně jako kdysi roje Attilových Hunů a sovětští Tataři a Mongolové by si pak vynutili revizi smlouvy z Montreux v prostoru otevřené země u Jónského moře.

Kdyby Itálie, Španělsko a Chorvatsko nevyslaly své divize, pak by nevznikla evropská obranná fronta, která hlásá koncepci nové Evropy a tím účinně inspiruje i všechny ostatní národy. Kvůli tomuto vědomí nebezpečí přišli dobrovolníci ze severní a západní Evropy: Norové, Dánové, Holanďané, Vlámové, Belgičané a dokonce i Francouzi. Ti všichni dali boji spojeneckých sil Osy charakter evropské křížové výpravy v pravém slova smyslu."[914]

Hitlerův projev potvrzuje Suvorovovu tezi, že německá invaze do Sovětského svazu měla preventivní charakter. Hitlerův útok nebyl veden z důvodu Lebensraumu ani z jiného zlovolného důvodu. Hitlerův projev také zmiňuje důležitý bod, o němž se v knize *The Chief Culprit* nehovoří: řada statečných mužů ze severní a západní Evropy se dobrovolně připojila k Německu v jeho boji proti Sovětskému svazu. Do německých ozbrojených sil se během druhé světové války přihlásili dobrovolníci ze 30 národů.[915] Tito dobrovolníci věděli, že Sovětskému svazu, který Suvorov nazývá *„nejzločinnější a nejkrvavější říší v dějinách lidstva"*[916], nelze dovolit, aby si podmanil celou Evropu.

Suvorov v knize *The Chief Culprit* uvádí, že odhalením Stalinových agresivních snah se nesnaží očistit Hitlera. Pro Suvorova Hitler stále zůstává

[914] „The Reichstag Speech of 11 December 1941: Hitler's Declaration of War Against the United States," The Journal of Historical Review, sv. 8, č. 4, zima 1988–1989, str. 395-396.
[915] Tedor, Richard, Hitler's Revolution, Chicago: 2013, s. 7.
[916] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalins Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, s. 58.

„ohavným zločincem“[917], nicméně Suvorov dává jasně najevo, že Hitlerův preventivní útok na Sovětský svaz zabránil Stalinovi dobýt celou Evropu.[918] Suvorov také jasně ukazuje, že to byl Stalin, a nikoli Hitler, kdo porušil dohodu Molotov-Ribbentrop. Jak kdysi prohlásil pruský král Fridrich Veliký: ***„Agresorem je ten, kdo donutí svého soupeře k útoku.“***[919]

Jakkoli Suvorov brilantně odhaluje historické lži zkorumpovaných sovětských režimů, jeho kniha obsahuje zásadní rozpor. V celé knize *The Chief Culprit* Suvorov tvrdí, že Německo nemělo strategické zdroje potřebné k úspěšnému vedení trvalého vojenského konfliktu. Navíc mnoho německých strategických zdrojů pocházelo z vojensky zranitelných zdrojů. Německá železná ruda pocházela převážně ze severního Švédska, dřevo z Finska a Švédska a zásoby niklu z Finska.[920] Hlavní zdroj ropy pro Německo pocházel z Rumunska a tyto rumunské dodávky ropy nikdy nestačily k tomu, aby Německo mohlo efektivně vést trvalé vojenské tažení.[921] Všechny tyto suroviny byly zranitelné vůči útoku ze strany Sovětského svazu. Suvorov uvádí, že nedostatek surovin Německu nejenže bránil vést válku na dvou frontách, ale také vést dlouhotrvající válku na jedné frontě. Jedinou nadějí Německa na vítězství byla blesková válka - rychlá porážka nepřítele.[922]

Navzdory neschopnosti Německa úspěšně vést delší válku Suvorov ve své knize uvádí výroky, jako by se Německo pokoušelo dobýt svět. Suvorov uvádí: *„V témže roce 1939 zahájil Hitler válku za ovládnutí světa“*[923] a *„Hitler se vydal za ovládnutím světa v září 1939 s pouhými šesti tankovými divizemi.“*[924] Hitler nikdy neměl prostředky ani armádu k získání světové nadvlády. Hitler si ani nebyl vědom toho, že by se jeho útok na Polsko 1. září 1939 změnil v něco víc než lokální konflikt. Kdyby Hitler věděl, že jeho napadení Polska vyústí ve velkou světovou válku, nikdy by Polsko nenapadl.

---

[917] Tamtéž, s. xi.
[918] Tamtéž, s. 159.
[919] Franz-Willing, Georg, „The Origins of the Second World War,” The Journal of Historical Review, Torrance, Kalifornie: sv. 7, č. 1, jaro 1986, s. 108.
[920] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin’s Grand Design to Start World War II, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, str. 146-149.
[921] Tamtéž, str. 158-159.
[922] Tamtéž, s. 112.
[923] Tamtéž, s. 65.
[924] Tamtéž, s. 87.

Stalinovy tajné válečné plány

Richard Tedor, 2000

Když německé ozbrojené síly 22. června 1941 napadly SSSR, Berlín tuto ofenzívu označil za preventivní opatření tváří v tvář bezprostřední sovětské agresi. Toto tvrzení bylo obecně odmítnuto jako nacistická propaganda. Nedávno zveřejněné důkazy ze sovětských zdrojů však naznačují, že zahraniční politika Moskvy nebyla v době, kdy v roce 1939 vypukla válka v Evropě, řízena snahou o neutralitu.

Sovětský svaz, který napadal zavedené sociální a politické struktury prostřednictvím vnitřní subverze, ozbrojeného násilí a terorismu, byl považován za zločinný stát. Prosazoval svržení všech kapitalistických režimů a podporoval antikoloniální „nezávislá hnutí" v nerozvinutých oblastech. *„To nevyhnutelně vyprovokuje vládnoucí třídy velmocí proti nám,"* řekl generální tajemník Komunistické strany Josef Stalin před ústředním výborem v roce 1925.[925]

Během 30. let 20. století Stalin, nyní diktátor SSSR, pozoroval, jak Německo, oživené pod vedením Adolfa Hitlera, pracovalo na revizi struktury Evropy po první světové válce, kterou vnucovaly Spojené státy, Anglie a Francie. Stalin a Hitler byli proto oba v opozici vůči Západu. SSSR byl agrární stát, bohatý na přírodní zdroje, který se potýkal s přechodem na průmyslovou velmoc. Více než polovina potřebných strojů pro továrny byla zakoupena od Spojených států. Německo přežívalo ekonomicky díky vývozu průmyslových výrobků a zařízení výměnou za suroviny. Existovala úrodná půda pro německo-sovětskou spolupráci.

3. května 1939 Stalin propustil sovětského ministra zahraničí Maxima Litvinova. Litvinov, který předtím uzavřel spojenectví s Československem a Francií, byl identifikován s protiněmeckou zahraniční politikou Moskvy v tomto desetiletí. Jeho nahrazení Stalinem Vjačeslavem Molotovem bylo vnímáno jako gesto vůči Německu. Jen o několik dní později v Berlíně Georgij Astachov, diplomatický poradce Sovětského svazu, poděkoval německému ministerstvu zahraničí za uctivý tón, který německý tisk v poslední době zaujal vůči SSSR.

Na jaře toho roku Londýn a Paříž pozvaly Moskvu, aby se připojila k anglo-francouzské záruce na ochranu Polska a Rumunska před německou

[925] Thadden, Adolf von, Stalins Falle, Rosenheim: dvg, 1996., str. 26-27.

agresí. Sověti podmínili svůj souhlas tím, že Litva, Polsko a Rumunsko povolí v případě války průchod sovětských vojsk. Polsko to odmítlo. Západoevropské země vedly zdlouhavá jednání se Sovětským svazem bez většího zájmu; jejich vojenští poradci měli o Rudé armádě negativní mínění. Moskva hostila 12. srpna anglo-francouzskou vojenskou misii. Sovětský svaz zastupoval náčelník generálního štábu Boris Sapošnikov, komisař obrany Kliment Vorošilov a ministr námořnictva admirál Nikolaj Kuzněcov. Západ vyslal druhořadé vyjednavače s omezenými pravomocemi. Sověti se cítili uraženi.

V srpnu se Stalin rozhodl uzavřít dohodu s Hitlerem. Pakt o neútočení s Německem zajistil Sovětskému svazu hmatatelné výhody. Sověti získali zpět východní Polsko, které dříve patřilo carskému Rusku. Němci se zavázali podpořit nároky SSSR na Besarábii a souhlasili s tím, že pobaltské a balkánské státy východní Evropy budou považovány za součást sovětské „sféry zájmů". Německo se připravovalo na invazi do Polska pro případ, že by územní spor a související stížnosti nemohly být vyřešeny mírovou cestou. Anglie a Francie podporovaly Polsko. Stalin usoudil, že pokud uzavře vojenskou smlouvu se Západem, silná koalice pravděpodobně odradí Hitlera od války.

Německo-sovětský pakt o neútočení by však Hitlerovi dal volnou ruku k invazi do Polska. Anglie, jako spojenec Polska, by vyhlásila Německu válku, vtáhla do konfliktu neochotnou Francii a Itálie by se rychle přidala na Hitlerovu stranu. Sovětská strategie národní bezpečnosti spočívala v prohlubování konfliktních zájmů mezi „imperialistickými" národy a zachování neutrality, zatímco tyto státy vyčerpávaly své zdroje v dlouhotrvajícím boji. Stalin tuto premisu definoval ve svém projevu v Moskvě 10. března 1939: ***„Nezasahování představuje snahu… nechat všechny válečné štváče hluboce se utápět v bahně války a tiše je v tom podporovat. Výsledkem bude, že se navzájem oslabí a vyčerpají. Poté… (my) se objevíme na scéně s čerstvými silami a zasáhneme, samozřejmě ‚v zájmu míru', abychom oslabeným válčícím stranám diktovali podmínky."***[926]

23. srpna 1939 byl německý ministr zahraničí Joachim von Ribbentrop v Moskvě. On a Molotov podepsali historickou německo-sovětskou smlouvu o neútočení. Následující večer Stalin hostil ve svém bytě významné členy sovětského politbyra. Mezi hosty večeře byli Molotov, Vorošilov, Lavrentij P. Berija a Nikita Chruščov. Stalin vysvětlil, jak později vzpomínal Chruščov, že

[926] Tamtéž, s. 29.

válku s Německem považuje za nevyhnutelnou, ale že Hitlera dočasně oklamal a získal tak čas. Sovětský premiér popsal smlouvu s Německem jako hru „kdo koho přelstí".[927] Došel k závěru, že Sovětský svaz má výhodu jak morální, tak vojenskou. O několik měsíců později sovětské ministerstvo zahraničí vysvětlilo Stalinovo rozhodnutí v telegramu své ambasádě v Tokiu: ***„Ratifikace naší smlouvy s Německem byla diktována potřebou války v Evropě."***[928]

25. srpna 1939 zveřejnil švýcarský časopis Revue de droit international text projevu, který Stalin pronesl 19. srpna na uzavřeném zasedání Politického byra v Moskvě. Byl citován takto: ***„Naším cílem musí být, aby Německo vedlo válku tak dlouho, až vyčerpá Anglii a Francii natolik, že nebudou schopny porazit Německo samy... Pokud Německo zvítězí, bude samo tak oslabené, že nebude schopno proti nám vést válku po dobu 10 let... Pro nás je nanejvýš důležité, aby tato válka trvala co nejdéle, dokud nebudou obě strany vyčerpány."***[929] V listopadu Stalin v deníku Pravda reagoval, že švýcarský článek je „hromada lží".[930] (Ruský badatel T. S. Bushuyevoy objevil Stalinův původní text v bývalých sovětských archivech v roce 1994; shodoval se se švýcarskou verzí.)

V SSSR probíhal intenzivní program výroby zbraní. V roce 1938 se jeho objem zvýšil o 39 procent, zatímco v civilním průmyslu to bylo pouze 13 procent. Důraz byl kladen na pancéřování, vývoj dělostřelectva a letectví. V září 1939 zadal obranný výbor SSSR zakázku na výstavbu devíti leteckých továren a dalších sedmi továren na výrobu leteckých motorů. To bylo doplněno přeměnou řady továren na spotřební zboží na továrny na výrobu leteckých komponentů. V roce 1940 vzrostla sovětská výroba moderních bojových letadel o více než 70 procent oproti předchozímu roku. Pozemní síly prošly paralelní modernizací výzbroje. Mezi lednem 1939 a červnem 1941 obdržela Rudá armáda přes 7 000 nových tanků a 82 000 dělostřeleckých kusů (včetně minometů). 26. června 1940 byl přijat zákon, který prodloužil sovětskou pracovní dobu ze sedmi na osm hodin a na sedm dní v týdnu. Na pracovníky byly uvaleny disciplinární opatření za zpoždění nebo lenost v továrnách. Jedná se o opatření, která se obvykle zavádějí v době války.

---

927 Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 123.
928 Thadden, Adolf von, Stalins Falle, Rosenheim: dvg, 1996., s. 88.
929 Tamtéž, str. 89-90.
930 Tamtéž, str. 99-100.

Branná povinnost rozšířila řady Rudé armády. Síla čítající na jaře 1938 1 milion mužů překročila v červnu 1941 5 milionů. Tento růst shrnul historik Roger Reese: ***„V roce 1941 existovalo 198 střeleckých divizí, zatímco v roce 1927 jich bylo méně než 30; v roce 1941 existovalo 31 motorizovaných střeleckých divizí, zatímco v roce 1927 žádná; v roce 1941 existovalo 61 tankových divizí, zatímco v roce 1939 žádná.“***[931]

Duch, který prostupoval armádou, byl jasně vyjádřen v revidovaném vydání polních předpisů Rudé armády z roku 1939. V nich se uvádělo, že pokud bude Sovětskému Rusku „vnucena" válka, ***„budeme válčit ofenzivně a přeneseme ji na území nepřítele“***.[932]

V prosinci 1939 podal americký vojenský ataše ve Švédsku válečnému ministerstvu ve Washingtonu svou zprávu o hodnocení Rudé armády: ***„Vojáci jsou prakticky všichni rolníci nebo obyčejní dělníci... neustále krmení propagandou, která vychvaluje přednosti komunismu a ujišťuje je, že v současnosti přinášejí oběti, aby komunismus nakonec zvítězil po celém světě. Jelikož jsou neuvěřitelně naivní a žijí v naprosté nevědomosti o podmínkách mimo Rusko, mnozí z nich jsou ve skutečnosti téměř fanatičtí ve svém zápalem pro to, co jim bylo vštěpováno jako svátá křížová výprava za záchranou jejich vlastní třídy před zločinnými utlačovateli.“***[933]

Válka v Evropě se nevyvíjela tak, jak Stalin předpovídal. Na jaře 1940 se Britové stáhli z kontinentu. Německá armáda v červnu bez znatelných ztrát dobyla Francii. Pozemní válka se chýlila ke konci, aniž by Anglie a Německo byly „dostatečně vyčerpány“. Chruščov později popsal, jak se Stalin po francouzsko-německém příměří v červnu 1940 neobvykle rozčílil. Proklínal Francouze za to, že se nechali porazit, a Angličany za to, že utekli *„tak rychle, jak jim nohy stačily“*.[934]

Sověti obsadili velkou část východní Evropy jen několik dní před kapitulací Francie. V září a říjnu 1939 vyjednala sovětská vláda s Litvou, Lotyšskem a Estonskem povolení k zřízení vojenských základen v jejich baltských přístavech. V červnu 1940 Molotov vytkl litevskému premiérovi Anastasiu Merkysovi údajně nedostatečnou bezpečnost sovětské posádky; jeden voják Rudé armády byl prý přepaden. 14. června předložil Molotov

[931] Reese, Roger, Stalin's Reluctant Soldiers, Lawrence, KS: Kansas UP, 1996., s. 35.
[932] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 112.
[933] Glantz, David, Stumbling Colossus, Lawrence, KS: Kansas UP, 1998., s. 33.
[934] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 145.

litevskému ministru zahraničí ultimátum, v němž požadoval posílení sovětského vojenského kontingentu, aby se zabránilo dalším „provokacím". Drobná republika souhlasila.

Podobná ultimáta byla předložena Lotyšsku a Estonsku. Dne 21. června byly pobaltské státy po falešných volbách prohlášeny za sovětské republiky. Molotov řekl litevskému ministru zahraničí 30. června: ***„Nyní jsme více než kdy jindy přesvědčeni, že brilantní soudruh Lenin se nemýlil, když tvrdil, že druhá světová válka nám přinese moc v Evropě, stejně jako první světová válka nám pomohla k moci v Rusku.“***[935] Když Moskva 23. června předložila svůj požadavek na opětovné obsazení Besarábie, bývalé ruské východní provincie Rumunska, Ribbentrop přislíbil podporu Německa. Požádal pouze o respektování suverenity zbývajícího území Rumunska, aby byly chráněny ekonomické zájmy Říše.

Apologeti SSSR, kterých je mezi historiky a sociology v demokratických zemích mnoho, ospravedlňují tyto sovětské územní zisky jako obranná opatření. Hrozba potenciální německé agrese údajně donutila Moskvu rozšířit hranice SSSR, aby otupila nápor německé ofenzívy. Tato premisa ignoruje skutečnost, že sovětské operace v Pobaltí a v Besarábii se odehrály naproti prakticky nebráněné německé hranici. Čtyři německé pěchotní divize a šest milicionářských divizí chránily demarkační linii společnou se Sovětským svazem. Dvě z nich byly v červnu přesunuty na západní frontu.

Stalin disponoval vynikající špionážní sítí, která ho neustále informovala o německých plánech. Jeho špioni nemohli přehlédnout (a neohlásit), že v té době neprobíhaly žádné německé úvahy o invazi do SSSR. Atmosféru ve Fremde Heere Ost, sekci německého generálního štábu zabývající se záležitostmi souvisejícími s Rudou armádou, popsal major Erich Helmdach, který tam byl vyslán v červenci 1940: ***„V oddělení jsem našel skutečně mírové podmínky. Mnohem větší zájem vzbuzovala vzdušná válka proti Anglii. Nebylo tam žádné stopy po ‚válečných přípravách‘, kromě toho, že generálnímu štábu byl promítnut sovětský film Průlom do Mannerheimovy linie, dokument o sovětské zimní válce ve Finsku. Shrnutí po filmu od plukovníka (Eberharda) Kinzel se omezilo pouze na pohrdavé poznámky o vojenských úspěších Rudé armády a její zastaralé výzbroji.“***[936]

---

[935] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 106.
[936] Helmdach, Erich, Überfall? Berg am See: Vowinckel, 1983., s. 15.

Jak málo Sověti sami propagovali záminku „národní bezpečnosti" dokládají Molotovovy poznámky v projevu před Nejvyšším sovětem 1. srpna 1940. S odvoláním na úspěšnou zahraniční politiku SSSR stanovil, že Sovětský svaz by se neměl spokojit s dosavadními úspěchy. Zahraniční komisař prohlásil, že podle Stalinových slov musí národ udržovat stav mobilizace, aby dosáhl dalších úspěchů: ***„Dosáhneme nových a ještě slavnějších vítězství pro Sovětský svaz.“***[937]

Téhož léta se zhoršily diplomatické vztahy s Německem. Když Sověti vyvinuli politický tlak, aby získali kontrolu nad finskou produkcí niklu (Němci se smluvně zavázali odkoupit 75 procent výnosu), Hitler obsadil finské niklové doly v Petsamu elitními horskými jednotkami. Poté, co Rudá armáda obsadila Besarábii, podepsal Vůdce v srpnu smlouvu s Bukureští, v níž se zavázal chránit Rumunsko před agresí. V listopadu 1940 odcestoval Molotov do Berlína, aby jednal s Hitlerem a Ribbentropem. Během rozhovorů sovětský host kritizoval německou vojenskou přítomnost ve Finsku a záruku Říše na ochranu rumunské suverenity. Protestoval, že se jedná o porušení sféry vlivu Sovětského svazu. Molotov odmítl všechny smířlivé argumenty, které Hitler přednesl. Seznam požadavků na sovětskou převahu prakticky ve všech oblastech, kde Německo a Sovětský svaz sdílely zájmy, který Molotov předložil Ribbentropovi během závěrečného zasedání, vedl k fiasku diplomatických jednání.

Vyvstává otázka, čeho chtěl Molotov, který předložil zjevně nepřijatelné požadavky, těmito jednáními dosáhnout. Současný německý historik Walter Post nabízí tuto analýzu: ***„Moskva se musela obávat, že Anglie bude buď zničena německou výsadkovou operací, nebo že se kvůli své vojenské slabosti a bídné finanční situaci ocitne v situaci, kdy bude připravena uzavřít mírový kompromis s Říší. Sovětský svaz by pak stál osamocen proti Německu, které ovládalo zdroje celého evropského kontinentu. Sovětský svaz navíc viděl nebezpečí spolupráce všech kapitalistických mocností, včetně Anglosasů, proti SSSR. Aby se této možnosti zabránilo, bylo třeba Anglii povzbudit, aby pokračovala ve válce… Aby posílila tuto naději a zabránila německé invazi do Anglie, musela Moskva vyvolat konflikt s Německem. S hrozbou sovětské expanze směrem ke Skandinávii a Balkánu v zádech nemohl Hitler riskovat operaci Unternehmen Seelowe (plán invaze do Anglie). Místo toho musel***

[937] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 282.

přesunout silné jednotky svých ozbrojených sil na východ, aby ochránil německé zdroje niklu, dřeva, ropy a obilí.“[938]

V prosinci 1940 získala sovětská rozvědka kopii přísně tajné směrnice, kterou Vůdce sepsal 18. prosince. Začínala slovy: *„Německé ozbrojené síly musí být připraveny ještě před ukončením války s Anglií porazit Sovětský svaz v rychlé kampani.“*[939] Dokument obsahoval obecné vojenské cíle na východě a stanovil, že přípravy musí být dokončeny do 15. května 1941.

Koncem roku 1940 se pozornost Hitlera a Stalina přesunula do jihovýchodní Evropy. Německo bylo jedinou velmocí schopnou ochránit Balkán před sovětskou agresí. To bylo rozhodující pro Ribbentropovo přesvědčení vlád Maďarska a Rumunska, aby se v listopadu 1940 připojily k Paktu tří mocností, systému německo-italské aliance. Bulharsko následovalo 1. března 1941. Hitlerovým cílem bylo rozhodovat o místních hraničních sporech a získat povolení k přesunu armády přes Rumunsko a Bulharsko za účelem invaze do Řecka. Molotov bombardoval německé velvyslanectví v Moskvě oficiálními protesty. Německo, jak mu vytkl, uznalo v paktu o neútočení z srpna 1939, že tyto státy patří do sféry zájmů Sovětského svazu. (Okupace pobaltských států SSSR v červnu 1940 ukázala, jak Moskva interpretovala pojem „sféra zájmů“).

Ostrá konfrontace se vyvinula kolem Jugoslávie. Ačkoli její vláda podlehla německému tlaku a vstoupila do Paktu tří mocností, frakce uvnitř vlády a armády dostávaly diskrétní podporu od Anglie, Spojených států a Sovětského svazu. Během návštěvy Ankary britský ministr zahraničí Anthony Eden od jugoslávského velvyslance slyšel, že Moskva ho ujistila, že pokud bude Jugoslávie napadena Němci, SSSR je připraven pomoci obráncům. 27. března 1941 byla provládní jugoslávská vláda svržena pučem. Hitler nařídil svému generálnímu štábu připravit invazi. Německá armádní skupina připravená v Bulharsku k útoku na Řecko měla současně napadnout Jugoslávii za podpory dalších německých sil rozmístěných v jižním Německu.

Nová jugoslávská vláda počítala s vojenskou aliancí se SSSR. Jugoslávský velvyslanec v Moskvě Milan Gavrilovic dostal od Stalina vzkaz: ***„Doufám, že vaše armáda dokáže Němce na dlouhou dobu zastavit. Máte hory a lesy, kde jsou tanky neúčinné.“***[940] Vyzval Jugoslávce, aby zorganizovali

[938] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 184.
[939] Tamtéž, s. 390.
[940] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 259.

partyzánskou válku. Gavrilovic byl poté odeslán k Molotovovi, který mu vysvětlil, že je *„obětí nedorozumění, protože nikdy nebylo záměrem uzavřít vojenskou alianci s Jugoslávií nebo Jugoslávii vojensky podporovat.“*[941] Formace Rudé armády podél západní hranice byly pouhé čtyři dny po německé invazi do Jugoslávie v dubnu uvedeny do bojové pohotovosti. To mělo donutit Hitlera posílit obranu proti SSSR a ulevit jugoslávské armádě.

Toto sovětské vyhrožování zbraněmi bylo vzácným veřejným projevem sovětské vojenské přítomnosti v západní zóně. Obecně sovětská média popírala zvěsti o koncentraci vojsk podél hranic. Obranný výbor tam od léta 1940 tajně přesouval bojové divize. V dubnu 1941 dostaly vojenské okruhy na Uralu a Sibiři rozkaz uvolnit další jednotky. 13. května bylo z vnitrozemí Ruska přesunuto dalších 28 divizí, devět velitelství sborů a čtyři velitelství armád. Podle nedávných odhadů ruských archivů rozmístily sovětské ozbrojené síly do června poblíž západní hranice 2,7 milionu mužů, což odpovídá 177 divizím.[942]

Tato obrovská bojová síla měla k dispozici 10 394 tanků, z nichž více než 1 300 patřilo k obávaným typům KV a T-34. Armádu podporovalo téměř 44 000 polních děl a minometů. Více než 8 000 bojových letadel obsadilo předsunutá letiště. Západní vojenské okruhy zřídily velitelské stanoviště v blízkosti hranic. V polovině června bylo nařízeno přesunout tam armádní štáby a administrativní personál fronty. Sto sovětských divizí bylo rozmístěno pouze ve východním Polsku. Velká část obrněných a mechanizovaných jednotek byla rozmístěna poblíž Bialystoku a Lvova, za geografickými výběžky vyčnívajícími na západ podél německo-sovětské demarkační linie. V knize z roku 1972 se maršál Ivan Bagramjan, v roce 1941 plukovník Rudé armády, vyjádřil k rozmístění vojsk kolem Lvova: ***„Považovali jsme to za výhodné shromaždiště pro případ, že bychom museli zahájit rozsáhlé ofenzivní operace. Nebylo náhodou, že se tam soustředily dva naše nejpočetnější a nejlépe bojeschopné mechanizované sbory, čtvrtý a osmý.“***[943]

Pokud jde o oblast Bialystoku, sovětský generálmajor Pjotr Grigorenko později nabídl tento pohled: ***„Více než polovina vojsk Západního zvláštního vojenského okruhu byla rozmístěna kolem Bialystoku a na západ od něj, tedy na území, které se jako klín hluboko zasahovalo do území pravděpodobného***

[941] Tamtéž.
[942] Glantz, David, Stumbling Colossus, Lawrence, KS: Kansas UP, 1998., s. 293.
[943] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 110.

nepřítele. Takové rozmístění vojsk by bylo ospravedlnitelné pouze v případě, že by tato vojska byla určena k provedení překvapivého útoku. V opačném případě by polovina z nich byla okamžitě obklíčena.“[944] Filozofie Rudé armády byla zaměřena na útok. Náčelník generálního štábu Georgij Žukov popsal výcvik na sovětské akademii generálního štábu: *„Účastníci kurzu byli poučeni, že války se již nevyhlašují; agresor se mnohem více snaží zajistit si všechny výhody překvapivého útoku… Strategie válčení je především zakotvena ve správné tezi, že agresora lze porazit pouze ofenzivními operacemi. Ostatní proměnné boje, jako jsou protiútoky, boje za účelem krytí ústupu a operace v případě obklíčení, byly s několika výjimkami pouze letmo zmíněny.“*[945]

V květnu 1941 připravili Žukov a komisař obrany maršál Semjon Tymošenko operační studii pro nasazení Rudé armády v případě války s Německem. Byla založena na původním plánu předloženém Stalinovi v září předchozího roku. Květnový dokument obsahoval následující doporučení: *„Celkem může Německo a jeho spojenci nasadit proti Sovětskému svazu 240 divizí. Vzhledem k tomu, že Německo díky organizaci svých týlových služeb může udržovat svou armádu v pohotovosti, mohlo by nás předběhnout a provést překvapivý útok. Abychom tomu zabránili a porazili německou armádu, považuji za nezbytné za žádných okolností nepředat iniciativu německému vrchnímu velení, ale nasadit síly před nepřítelem a poté zaútočit na německou armádu právě v okamžiku, kdy se formuje, nemá ještě vytvořenou frontu a nemůže organizovat bojové operace svých spojeneckých sil.“*[946]

5. května se Stalin a další sovětští hodnostáři zúčastnili slavnostního zahájení akademického roku na Frunzově vojenské akademii v Moskvě. Během následujícího banketu několikrát připil a hovořil velmi výřečně. Zkrácený přepis Stalinových projevů z toho dne, pocházející ze sovětských archivů, nakonec zveřejnil ruský historik Lev Besyemski v březnovém čísle časopisu Osteuropa z roku 1992. Stalin chválil modernizaci Rudé armády. Odmítl generála Michaila Chosina, ředitele akademie Frunze, za to, že navrhl přípitek na mírovou zahraniční politiku SSSR. Diktátor nahradil tato slova: *„Nyní, když jsme silní, musíme přejít z obrany do útoku. Abychom zajistili obranu naší země, jsme povinni přejít do ofenzívy… Musíme reformovat náš*

[944] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 293.
[945] Tamtéž, s. 260.
[946] Tamtéž, s. 282.

výcvik, naši propagandu, agitaci, náš tisk, aby prostupoval útočným duchem. Rudá armáda je moderní armáda a moderní armáda je útočná armáda.“[947]

Ruské archivy nikdy nezveřejnily necenzurovaný text Stalinova proslovu při promoci. Vymazané části však mohou být odhaleny díky výpovědím čtyř sovětských důstojníků, kteří se zúčastnili slavnostního ceremoniálu. Major Ivan Jevstifejev, major Pissmeny, generálmajor Andrej Naumov a generálmajor Vasilij Malyškin, kteří byli zajati Němci, neměli během zajetí žádný kontakt, ale jejich vzpomínky na Stalinovy výroky jsou prakticky identické. Svědci vypověděli, že Stalin popsal „okupaci“ Bulharska německou armádou a přesun vojsk do Finska jako *„důvody pro válku proti Německu“*.[948] Při diskusi o připravenosti Rudé armády Stalin oznámil její zamýšlené nasazení: ***„Pro nás jsou válečné plány připraveny… V průběhu příštích dvou měsíců můžeme zahájit boj proti Německu. Možná vás překvapí, že vám sděluji naše válečné plány, ale musí to tak být. Musíme tento krok učinit pro naši ochranu a pomstít Bulharsko a Finsko. S Německem máme mírovou smlouvu, ale to je jen iluze, opona, za kterou můžeme pracovat.“***[949]

Téhož dne, 5. května, obdržela sekce vojenské propagandy pokyny pro *„úkoly politické propagandy pro Rudou armádu v nejbližší budoucnosti“*. V osnově se uvádělo, že ***„členové Rudé armády musí být připraveni na oprávněnou ofenzivní válku“***. Dále se v ní stanovovalo, že ***„mezi mnoha vojáky, veliteli a politickými kádry Rudé armády panuje v současné době názor, že německá armáda… musí být zničena“***.[950]

O deset dní později Stalin vydal osobní směrnici pro Rudou armádu: ***„Současná mezinárodní situace, která je plná nepředvídatelných možností, vyžaduje revoluční rozhodnost a neustálou připravenost k drtivému útoku na nepřítele… Vojáci musí být vychováváni v duchu aktivní nenávisti k nepříteli a musí usilovat o boj proti němu, být připraveni bránit naši vlast na území nepřítele a zasadit mu smrtelný úder.“***[951]

Podél hranice se německá a sovětská polní armáda shromažďovaly k blížící se konfrontaci. Německá průzkumná letadla létala na časté výpady, aby sledovala Rudou armádu. Stalin vydal stálé rozkazy zakazující jeho vojákům

[947] Tamtéž, s. 276.
[948] Thadden, Adolf von, Stalins Falle, Rosenheim: dvg, 1996., s. 105.
[949] Tamtéž, s. 106.
[950] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, HamburgBerlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 277.
[951] Thadden, Adolf von, Stalins Falle, Rosenheim: dvg, 1996., s. 119.

na ně střílet. Sovětská armáda, hrubě podceněná německou vojenskou rozvědkou, se nadále rozrůstala. ***„Veškerá volná kapacita celého národního železničního dopravního systému byla využita pro tuto velkou a tajnou operaci,“*** poznamenal bývalý sovětský štábní důstojník Viktor Suvorov. Poukazuje na to, že tato velká sovětská armáda se nemohla, jak tvrdil Molotov, shromáždit na západě za účelem letních cvičení. ***„Mobilizované divize se nemohly vrátit do vzdálených krajů, odkud přišly. Takový přesun by opět po mnoho měsíců vyčerpal všechny zdroje železniční sítě a vedl by k ekonomické katastrofě.“***[952]

Povaha těchto formací byla popsána v Suvorovově knize z roku 1990 s názvem Icebreaker: ***„Základem sovětské strategie byla teorie ‚operace v hloubce‘.... Úderná armáda měla... provádět tyto údery v hloubce. Tyto úderné armády, vytvořené výhradně za účelem řešení útočných úkolů, disponovaly... značným množstvím dělostřelectva a pěchoty, jejichž účelem bylo prolomit obranu nepřítele, a jedním nebo dvěma mechanizovanými sbory s 500 tanky každý... 21. června 1941 byly všechny sovětské armády na německých a rumunských hranicích... údernými armádami.“***[953]

Bylo nemožné udržovat takovou převahu vojenských sil, která by chránila před potenciální německou invazí. V regionu chyběly dostatečné zimní úkryty a také výcviková zařízení, jako například střelnice, která by udržovala bojovou připravenost armády. Shaposhnikov sám zdůrazňoval nutnost nasazení vojáků do akce krátce po jejich rozmístění na hranicích; jinak by nejenže ztratili pocit připravenosti, ale takové soustředění vojsk by mohlo zůstat skryto před potenciálním nepřítelem pouze po omezenou dobu.

Neexistují žádné politické ani vojenské dokumenty, které by stanovovaly datum překvapivé ofenzívy proti Německu. Sovětský důstojníci zajatí během bojů vypověděli, že mnozí očekávali rozkaz k útoku v srpnu nebo září 1941. Někteří uvedli, že bojové operace měly začít na začátku července.

Sovětské vedení však čelilo vážnému problému. Stalin obdržel zprávy, že Němci se chystají v červnu napadnout Sovětský svaz. Jeho armáda na frontě procházela horečnou reorganizací. Jednotky dostávaly nové zbraně, probíhal výcvik rekrutů, mnoho formací mělo nedostatečný počet vojáků. Ostatní divize byly stále na cestě po železnici. Odhadovalo se, že armáda

[952] Suvorov, Viktor, „Who Was Planning to Attack Whom in June 1941, Hitler or Stalin?“
[953] Suvorov, Viktor, Icebreaker, s. 141,144.

nebude bojeschopná před koncem srpna. Dilema osvětluje Walter Post: *„Rychlý postup německého nasazení a hromadící se zprávy o záměru Němců zaútočit v druhé polovině června postavily sovětské velení před problém, zda změnit celý válečný plán na strategickou obranu, nebo posunout svůj vlastní harmonogram útoku… Strategická obrana by vyžadovala úplnou revizi rozmístění vojsk, což nebylo možné v krátké době provést kvůli špatné železniční síti… Sovětské velení nemělo v této pozdní hodině jinou možnost, než zachovat klid, co nejvíce zamaskovat vlastní rozmístění sil a doufat, že bude mít dostatek času na dokončení soustředění svých vojsk a útok podle plánu.“*[954]

Sověti doufali, že pokud německá armáda zaútočí jako první, počáteční úder nemusí být rozhodující. *„Domnívali se, že krycí armády jsou zcela dostačující k odražení nepřátelského útoku, zatímco sovětské hlavní síly se mobilizují a rozmísťují, aby zahájily protiútok.“*[955] Rudá armáda, jak uvádí německý historik Max Klüver, *„byla ve všech složkách vycvičena k útoku a připravena reagovat na nepřátelský útok okamžitým protiúderem.“*[956]

Sovětský generální štáb však nedokázal odhadnout, jak rychle bude německá armáda po příjezdu na hranici schopna zahájit ofenzívu. Shaposhnikov odhadoval 10 až 15 dní. K nepříjemnému překvapení Rudé armády německé obrněné a motorizované divize ihned po dosažení hranice zaútočily s plnou silou. Poznámky zajatého generála Andreje Vlasova k tomuto tématu z roku 1942 shrnul německý zpravodajský důstojník: *„Sověti se formovali od začátku roku, což kvůli špatnému stavu sovětských železničních tratí probíhalo poměrně pomalu. Hitler situaci perfektně vyhodnotil a vtrhl přímo do sovětských pozic, zatímco se ještě formovaly. Takto Vlasov vysvětluje obrovský počáteční úspěch Němců.“*[957]

Jako každý nový koncept, který napadá obecně přijímané názory, i předpoklad, že Hitler byl v německo-sovětské válce agresorem pouze technicky, narazil na odpor. Mezi odpůrci revizionistického postoje je David Glantz, který předkládá nové důkazy na obranu zavedených názorů. Glantz, který je autoritou v oblasti sovětských vojenských záležitostí, ve své studii Stumbling Colossus poskytuje komplexní analýzu Rudé armády v roce 1941.

---

[954] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 298, 281.
[955] Glantz, David, Stumbling Colossus, Lawrence, KS: Kansas UP, 1998., s. 96.
[956] Klüver, Max, Präventivschlag 1941, Leoni: Druffel, 1986., s. 282.
[957] Post, Walter, Unternehmen Barbarossa, Hamburg/Berlin/Bonn: Mittler, 1996., s. 298.

Tvrdí, že mimo jiné i rychlá expanze od roku 1939 způsobila, že sovětské ozbrojené síly nebyly připraveny provést vojenskou operaci v rozsahu údajné preventivní ofenzívy proti Německu. Sovětské velení, jak se v té době odráželo v jejich vojenských periodikách, *„projevovalo jasné sovětské uznání vynikajícího německého vojenského výkonu… a nezaměnitelnou realizaci toho, že sovětská armáda v žádném případě nedosahovala německých vojenských standardů.“*[958]

Glantz přináší důkazy o tom, že vojáci nebyli seznámeni s novou výzbrojí, jednotlivé složky armády neměly zkušenosti s koordinovanými operacemi a úroveň výcviku nováčků byla nedostatečná. Například v 37. tankové divizi *„asi 60 procent vojáků nastoupilo do armády v květnu 1941 a žádný z nich neměl žádný obecný ani specializovaný výcvik“*.[959] Glantz zveřejňuje analýzu sovětského 15. mechanizovaného sboru z července 1941, kterou vypracoval jeho zastupující velitel v první den bojů a v níž důstojník uvádí, že příslušníci motocyklového pluku sboru nikdy nestříleli z pušky.[960] Stumbling Colossus také zmiňuje, že *„většina řidičů tanků KV a T-34 absolvovala tři až pět hodin výcviku řidičů ve službě“*.[961] Glantz si byl vědom tíživé situace armády a dospěl k závěru, že Stalin hledal diplomatická řešení problémů s Německem.

Americký profesor Roger Reese shrnuje, že rozšiřování armády ***„probíhalo od roku 1939 frenetickým, ne-li přímo paranoidním tempem“***, a to především z obavy před Německem. Rudá armáda ***„nekonzistentně měnila organizaci jednotek a přeskupovala jejich velitele, což vedlo k velké zmatenosti, nestabilitě a systémové nesoudržnosti“***.[962]

Kniha Glantze je obzvláště cenná pro vyvážení pohledu na nedávno dostupné informace. Je však třeba zohlednit i související faktory. Skutečnost, že Rudá armáda procházela v letech 1939 až 1941 obtížným obdobím reorganizace, modernizace a rozšiřování, nezabránila Stalinovi v tom, aby ji využíval jako nástroj zahraniční politiky. Invaze do Polska a okupace pobaltských republik a Besarábie zpomalily pokrok ve zlepšování armády. Zimní válka proti Finsku v letech 1939-1940 stála armádu čtvrt milionu obětí

[958] Glantz, David, Stumbling Colossus, Lawrence, KS: Kansas UP, 1998., s. 259.
[959] Tamtéž, s. 142.
[960] Tamtéž, s. 136.
[961] Tamtéž, s. 135.
[962] Reese, Roger, Stalin's Reluctant Soldiers, Lawrence, KS: Kansas UP, 1996., s. 163.

a vedla k rozsáhlé demoralizaci. Stalin se nenechal odradit katastrofálním dopadem sovětského imperialismu na bojující vojenskou strukturu.

Vyvstává otázka, zda sovětský generální štáb skutečně považoval bojové síly za nedostatečné. Proč by Žukov a Tymošenko, kteří přecenili sílu Němců, připravovali operační studii pro invazi do střední Evropy? *„Neexistuje žádný přímý důkaz, že by ji Stalin někdy viděl,“* tvrdí Glantz.[963] Studie byla však datována 15. května 1941 a adresována Stalinovi.

Ruský historik plukovník Valerij Danilov tvrdí, že by bylo absurdní předpokládat, že sovětský komisař obrany a náčelník generálního štábu by bez povolení připravili takový dokument, aby jej předložili Stalinovi. Takové svévolné jednání důstojníků by představovalo výtku vůči sovětské politice a naznačovalo by, že Stalin se mýlil. Vzhledem k čistkám ve vojenské hierarchii v roce 1937 je pochybné, že by štábní důstojníci riskovali jeho rozhněvání.[964] Je pravděpodobnější, že studie byla vypracována na jeho příkaz.

Kontroverze bude pokračovat, přinejmenším do té doby, než bývalé spojené mocnosti Velká Británie, Spojené státy a Rusko, jejichž vlády liberálně zpřístupnily německé válečné záznamy, uvolní příslušné materiály ze svých vlastních archivů. Rakouský deník Die Presse ze 4. dubna 1997 citoval moskevského novináře Konstantina Preobraženského ohledně využívání ruských archivů. *„Archiváři opět povolují přístup k dokumentům pouze tehdy, když se jim to hodí. Je politováníhodné, že to, co bylo včera přístupné, je dnes opět uzavřeno.“*[965]

[963] Glantz, David, Stumbling Colossus, Lawrence, KS: Kansas UP, 1998., s. 95.
[964] Thadden, Adolf von, Stalins Falle, Rosenheim: dvg, 1996., s. 133.
[965] Ertl, Karl Hans, Das Unternehmen Barbarossa, Rosenheim: dvg, 1997., s. 9.

Adolf Hitler – Důvod války s Ruskem

Úryvek projevu Adolfa Hitlera z knihy Adolf Hitler: Projevy, 2012; projev datován 3. října 1941 v Berlíně

Moji němečtí soukmenovci a soukmenovkyně! Jestliže k vám dnes po dlouhých měsících opět mluvím, tak se tak neděje proto, abych snad odpovídal oněm státníkům, kteří se nedávno divili, proč tak dlouho mlčím. Pozdější generace budou jednou moci zvážit a zjistit, co mělo v těchto třech a půl měsících větší váhu: Řeči pana Churchilla, nebo moje činy? […] Tentokrát byl ovšem příchod pro mne velmi těžký, neboť v těchto hodinách se na naší východní frontě uskutečňuje nově zahájená operace opět jako mohutná událost.

[…] Ve stálé snaze omezit rozsah války, rozhodl jsem se v roce 1939 k něčemu, co především pochopíte vy, moji staří příslušníci strany, jako nejtěžší věc, kterou jsem musel strpět, mohl bych téměř říci – jakožto lidské ponížení. Tehdy jsem poslal svého ministra do Moskvy. Bylo to nejtrpčí překonání mého citu. Ale v takových chvílích, v nichž jde o blaho milionů jiných, nesmí přece rozhodovat cit. Pokusil jsem se zde dosáhnout dorozumění. […] Co to tehdy pro nás znamenalo, když jsme museli mlčky přihlížet, jak byl malý finský národ zardoušen, to víte nejlépe sami. A co to znamenalo pro mě jako pro vojáka, že jsem musel přihlížet tomu, jak mnohonásobně silnější stát přepadne jeden malý, to víte také. Já jsem však mlčel.

[…] Teprve když jsem týden od týdne stále více pociťoval, že sovětské Rusko nyní vidělo, že přišla hodina, aby se pustili do nás samých, když ve chvíli, kdy jsme měli ve Východním Prusku přesně tři divize, se tam soustředilo 23 sovětských divizí, když jsem pozvolna získal informace, jak u našich hranic vzniká letiště za letištěm, jak je sem z obrovské sovětské říše soustřeďována jedna divize za druhou, tak jsem nutně začal mít starosti. Neboť v dějinách není žádné omluvy pro nedopatření, žádné omluvy, která snad spočívá v tom, že se dodatečně prohlásí: Já jsem to nepozoroval, nebo já jsem tomu nevěřil. Stoje v čele Německé říše, cítím se být odpovědný za německý národ, za jeho existenci, za jeho přítomnost a pokud možno právě také za jeho budoucnost. Byl jsem proto nucen zahájit obranná opatření. Byla rázu čistě obranného. Konečně již v srpnu a září minulého roku byl učiněn poznatek: Vypořádání na západě s Anglií, jež by především bylo vázalo celé německé letectvo, nebylo již možné, neboť v našem týle stál stát, který se denně stále více chystal k tomu,

aby v takovém okamžiku vyrazil proti nám. Do jaké míry byly ostatně tyto jeho přípravy vykonány, o tom jsme se přesvědčili v plném rozsahu teprve nyní.

[...] Od té doby jsem sovětské Rusko pečlivě pozoroval. Každá divize, kterou se nám podařilo zjistit, byla u nás svědomitě za znamenána a poté jsme odpovídali odpovídajícími protiopatřeními. Situace byla již v květnu natolik zatemněna, že již nemohlo býti žádných pochyb o tom, že Rusko zamýšlí přepadnout nás při první příležitosti. [...] Koncem května se tyto momenty tak zhustily, že již nebylo možné zahnat myšlenku na hrozící boj na život a na smrt. Tehdy jsem musel stále mlčet a bylo to pro mě dvojnásob těžké. [...] Mnohem těžší mi připadalo mlčení vůči mým vojákům, kteří stáli divize vedle divize na východních hranicích Říše a přece jen nevěděli, co se vlastně děje, kteří neměli ani tušení, co se mezitím ve skutečnosti změnilo, kteří však jednoho dne budou možná muset nastoupit k vážnému, ba nejvážnějšímu vojenskému utkání všech dob.

[...] Neboť když už jednou vidím, že nepřítel připravuje svoji zbraň k zamíření, tak nebudu čekat až vystřelí, nýbrž pak jsem rozhodnut vystřelit jako první. [...] Teprve budoucí generace bude vědět zcela přesně, co se stalo a jak se věci udály. [...] Dne 22. června ráno začal tento největší boj světových dějin. Nezmýlili jsme se, pokud jde o hladkou funkci celé naší organizace fronty, pokud jde o ovládání gigantických týlových prostorů, ani jsme se nezmýlili, pokud jde o německou domovinu. Ale zmýlili jsme se v jedné věci: Neměli jsme ani tušení, jak gigantické byly protivníkovy přípravy proti Německu a Evropě a jak nesmírně veliké bylo nebezpečí; jak o vlas jsme tentokrát unikli zkáze nejenom Německa, nýbrž celé Evropy.

Analýza Stalinova plánu z roku 1941 na útok na Německo

Recenze knihy od Daniela W. Michaelse, 2001

- Unternehmen Barbarossa und der russische Historikerstreit („Operace Barbarossa a spor ruských historiků“), autor Wolfgang Strauss. Mnichov: Herbig, 1998. Vázaná kniha. 199 stran. Ilustrace. Odkazy na zdroje. Bibliografie. Rejstřík.

Žádný jiný národ netrpěl během druhé světové války více než Rusové a Němci. V krvavé řeži tohoto velkého globálního konfliktu se nic nevyrovnalo masivnímu ničení životů a majetku, které na východní frontě způsobily ruské a německé síly fanaticky poháněné nesmiřitelnými ideologiemi.

Nyní, více než 50 let po skončení „souboje titánů“, spolupracují nezávislí ruští a němečtí historici na objasnění historických rozhodnutí a činů, které vedly k tomuto nejkrvavějšímu ze všech konfliktů. Wolfgang Strauss, uznávaný německý slovanista a politický analytik, vysvětluje tento objasňující historický proces ve své nejnovější práci „Operace Barbarossa a spor ruských historiků“.[966] Zabývá se zde výzkumem revizionistických vědců v Rusku a Německu ohledně Stalinovy role při vyvolání německo-ruského konfliktu a jeho snah o rozšíření sovětského impéria po celé Evropě. Snad nejdůležitější je, že také ukazuje, jak společné chápání války přispívá k usmíření mezi těmito dvěma velkými evropskými národy.

Strauss potvrzuje názor německého historika Ernsta Nolteho, že Hitlerův militantní antikomunismus byl pochopitelnou reakcí na hrozící sovětskou hrozbu pro Evropu a lidstvo. Jinými slovy, militantnost „fašistických“ hnutí, která vznikla v Německu, Španělsku, Itálii a dalších evropských zemích ve 20. a 30. letech 20. století, byla v podstatě reakcí na neskrývaný cíl bolševiků ovládnout Evropu.[967] Strauss tvrdí, že tento názor nyní z velké části

[966] Strauss, narozený v roce 1931, byl jako student střední školy (Oberschüler) ve východním Německu (NDR) zatčen za protikomunistické aktivity a v letech 1950–1956 uvězněn. Je autorem několika dalších významných knih o Rusku, včetně Russland wird leben: vom roten Stern zur Zarenfahne (1992), Drei Tage, die die Welt erschütterten (1992), Bürgerrechtler in der UdSSR (1979) a Von der Wiedergeburt slawophiler Ideen in Rußland (1977). Často také přispívá do odborných časopisů. V současné době žije v Bavorsku, kde pracuje jako odborník na slovanské záležitosti.

[967] Viz: Ernst Nolte, Der Europäische Bürgerkrieg 1917-1945: Nationalsozialismus und Bolschewismus (Mnichov: 1997 [5. vydání]). Nolte důrazně naznačil, že Hitlerovo

přijali ruští revizionisté a francouzský historik François Furet.[968] Je v podstatě irelevantní, zda válku, která vypukla v červnu 1941 mezi Německem a Sovětským svazem, považujeme za válku agresivní, preventivní nebo za protiútok. Pro obě strany, jak tvrdí Nolte a další, šlo o boj na život a na smrt, který měl rozhodnout, který světonázor a způsob života v Evropě zvítězí – ateistický, internacionalistický komunismus, nebo buržoazní křesťanská civilizace Západu.

Černá kniha

Strauss v žádném případě nezlehčuje ani neomlouvá Hitlerovy brutální excesy. Rovněž zastává názor, že Hitlerův rasistický koncept podřadnosti slovanských národů [neexistuje jediný autentický důkaz či jenom náznak, že by Hitler (nebo nacionálněsocialistická rasová nauka) takový „koncept" někdy postuloval, naopak v knize Hitlerovi Češi (s. 113) Lukáš Beer píše v souvislosti s Čechy: *„Neexistuje jediný náznak ani hmatatelná indicie, natož pak důkaz, že by nacionální socialisté zamýšleli fyzickou likvidaci Čechů nebo český národ považovali za nějak „méněcenný", „podřadný" či cokoli podobného."*; Himmler ve své publikaci Die SS als antibolschewistische Kampforganistaion (s. 8) zmiňuje etnické Rusy jako Árijce, kteří jsou oběťmi bolševismu: *„v tomto trýzněném árijském národě"*. V knize Artura Silgailise, náčelníka generálního štábu Waffen-SS, Latviešu leģions je popisován Himmlerův vztah ke Slovanům takto: *„Poté [Himmler] vyčlenil národy, které považoval za příslušníky německé rodiny národů, a to: Němce, Nizozemce, Vlámy, Anglosasy, Skandinávce a Pobalťany. ‚Sjednotit všechny tyto národy do jedné velké rodiny je v současné době nejdůležitějším úkolem' [řekl Himmler]. ‚Toto sjednocení se musí uskutečnit na principu rovnosti a zároveň musí zajistit identitu každého národa a jeho hospodářskou nezávislost, samozřejmě s přizpůsobením této nezávislosti zájmům celého německého životního prostoru. […] Po sjednocení všech germánských národů v jednu rodinu tato*

---

zacházení s Židy během války lze legitimně považovat za obrannou reakci Hitlera na hrozbu masového vyvražďování Němců bolševiky. V přednášce z roku 1980 řekl: *„Je těžké popřít, že Hitler měl dobrý důvod být přesvědčen o odhodlání svých nepřátel vyhlazovat dlouho předtím, než se první informace o událostech v Osvětimi dostaly na veřejnost."* Viz také rozhovor s Noltem v The Journal of Historical Review z ledna–února 1994 (sv. 14, č. 1), str. 15–22, a „Changing Perspectives on History in Germany: A Prestigious Award for Nolte: Portent of Greater Historical Objectivity?", The Journal of Historical Review z července–srpna 2000, str. 29–32.

[968] François Furet a Ernst Nolte, Feindliche Nähe: Kommunismus und Faschismus im 20. Jahrhundert: Ein Briefwechsel (Mnichov: 1998).

rodina […] musí převzít poslání zahrnout do rodiny všechny románské národy, jejichž životní prostor je přírodou zvýhodněn mírnějším podnebím. […] Jsem přesvědčen, že po sjednocení budou románské národy schopny vytrvat jako Němci. […] Tato rozšířená rodina bílé rasy pak bude mít za úkol začlenit do rodiny i slovanské národy, protože i ony patří k bílé rase…'" František Teuner v publikaci Den Mládeže 1943 (viz Hitlerovi Češi, s. 257): *„I nad naší prací stojí zlatým písmem nadepsáno to, co řekl zástupcům evropské mládeže a tedy i přítomným mladým Čechům na kongresu evropské mládeže Baldur von Schirach, že totiž příští Evropa bude svazkem národních sil, bude obsahovat Germány, Romány a Slovany jako velkou rodinu, v které se nikdo nevzdá svých zvláštností, v kterých však také nikdo nebude míti pocitu méněcennosti."*] a jeho pokus o kolonizaci jejich území byly nejenom špatné, ale také odsoudily jeho vojenskou kampaň a nakonec i Třetí říši k neúspěchu. Zároveň Strauss zdůrazňuje monumentální brutalitu sovětského a mezinárodního komunismu. V této souvislosti cituje The Black Book of Communism: Crimes, Terror and Repression (Černá kniha komunismu: zločiny, teror a represe), nedávno vydané 860stránkové dílo francouzského vědce Stéphana Courtoise a dalších.[969]

Jak Courtois zdůrazňuje, mnoho amerických a evropských vědců zastává morálně zvláštní pohled na historii, který horlivě odsuzuje nacistické Německo, zatímco vůči Sovětskému svazu zachovává povrchní „objektivitu" bez jakéhokoli hodnocení. Neexistuje však žádná hierarchie smrti a utrpení. Jak píše Courtois: *„Smrt ukrajinského rolnického dítěte, které bylo záměrně vystaveno hladovění stalinským režimem, je stejně důležitá jako hladovění dítěte ve varšavském ghettu."*

Jak uvádí Strauss, Courtois zjistil, že 1) v důsledku komunistické politiky v Sovětském svazu, Číně a dalších komunistických státech přišlo o život přibližně 100 milionů lidí 2) komunisté učinili masovou kriminalitu nedílnou součástí svého vládního systému 3) Teror byl součástí sovětského režimu od samého počátku, počínaje Leninem; 4) Třídní a etnická genocida, započatá Leninem a systematizovaná Stalinem, předcházela Hitlerově diktatuře o několik let; 5) Stalin byl nepochybně větším zločincem než Hitler; a 6)

[969] The Black Book of Communism: Crimes, Terror, Repression, Stéphane Courtois a další (Cambridge: Harvard University Press, 1999). Původní vydání: Le livre noir du communisme: Crimes, terreur, répression (Paříž: 1997). Mezi dřívější díla Courtoise patří Histoire du parti communiste français (1995), L'état du monde en 1945 (1994), Rigueur et passion (1994), 50 ans d'une passion française (1991) a Qui savait quoi? (1987).

Stalinova společná, ne-li primární odpovědnost za vypuknutí rusko-německé války je nepopiratelná.[970]

Často se zapomíná, že ruský národ byl první obětí komunismu. Strauss na základě důkazů z britských, ruských a dalších zdrojů dokazuje, že ti, kdo Rusům vnutili komunistický despotismus, byli především neruští a nekřesťanští cizinci – především Židé.[971] Jejich cílem nebylo nic menšího než vymýcení křesťanství a evropské civilizace, bez ohledu na lidské oběti. Mnoho Rusů klade hlavní odpovědnost za zločiny komunismu, zejména v prvních deseti letech sovětské vlády, na neruské členy bolševické strany. Strauss například poznamenává, že ruský tisk označil popravu cara Mikuláše II. a celé jeho rodiny za „židovskou rituální vraždu".[972] V podobném kontextu Strauss cituje ze Solženicyna jména nemilosrdných šéfů sovětské tajné policie (NKVD) – všichni byli Židé –, kteří nechali desítky tisíc otrockých dělníků zemřít za otřesně nelidských podmínek při stavbě Bílého mořského kanálu.[973]

---

[970] Courtois také napsal: *„Bojuji za přehodnocení Stalina. Byl bezpochyby největším zločincem století. Zároveň však byl i největším politikem – nejkompetentnějším a nejprofesionálnějším. Byl tím, kdo nejlépe rozuměl tomu, jak využít své zdroje k dosažení svých cílů."*

[971] Ruští nacionalisté si jsou plně vědomi, stejně jako antibolševičtí „bílí Rusové", že vůdci ruského marxistického hnutí – menševici i bolševici – nebyli převážně Rusové. Jako důkaz cizího charakteru bolševické revoluce a raného sovětského režimu ruští nacionalisté (spolu s mnoha dalšími) často citují dílo britského spisovatele Roberta Wiltona The Last Days of the Romanovs (nyní přeložené do ruštiny). V příloze k vydání tohoto díla z roku 1993 (str. 184–190) Wilton také poznamenává: *„Podle údajů poskytnutých sovětským tiskem bylo v letech 1918–1919 mezi významnými funkcionáři bolševického státu: 17 Rusů, dva Ukrajinci, jedenáct Arménů, 35 Lotyšů, 15 Němců, jeden Maďar, deset Gruzínců, tři Poláci, tři Finové, jeden Čech, jeden Karaim a 457 Židů."* Viz také: M. Weber, „The Jewish Role in the Bolshevik Revolution and the Early Soviet Regime", leden–únor 1994, The Journal of Historical Review, str. 4–14.

[972] Zvláštní vydání moskevských novin Russkij Vestnik z roku 1996 uvádí jména katů: Jankel Jurovský, Anselm Fischer, Istvan Kolman, A. Chorwat, Isidor Edelstein, Imre Magy [?], Victor Grinfeld, Andreas Wergasi a S. Farkash. Článek končí slovy: *„To vše svědčí o neruském původu vrahů."*

[973] Podle Alexandra Solženicyna bylo šest ředitelů: Semjon Firin, Matvej Berman, Naftali Frenkel, Lazar Kogan, Jakov Rappoport a Sergej Žuk. Vrchním velitelem vojenské stráže byl Brodsky, kurátorem kanálu Ústředního výkonného výboru byl Solts, vedoucími GPU a NKVD byli Jagoda, Pauker, Spiegelglas, Kaznelson, Sakovskij, Sorensen, Messing a Aršakuni. Jak naznačují jména, všichni byli neruské národnosti. Stalin udělil většině z těchto vrahů čestný titul „Hrdina práce". Viz: Aleksandr Solženicyn, The Gulag Archipelago, III-IV, kniha druhá (New York: Harper & Row, 1975), s. 79, 81, 82, 84, 94 atd.

Neměli bychom však nabýt dojmu, že Slované byli výlučnými oběťmi Stalinova teroru nebo že všichni vrazi byli neruské národnosti.[974] Strauss poukazuje na to, že během Velké čistky v letech 1937–1939 Stalin popravil mnoho Židů, kteří hráli významnou roli v raném sovětském režimu. V roce 1940 se Stalinovi podařilo zabít svého největšího rivala Lva Trockého (Bronštejna), který byl kdysi druhou nejmocnější osobou v sovětském státě. A když Stalin dosadil Rusa Nikolaje Ježova do čela NKVD, kde nahradil Žida Genricha Jagodu, tisíce Jagodových stoupenců a jejich rodin, většinou Židů, bylo zavražděno nebo spáchalo sebevraždu.

Průkopníci ruského revizionismu

Jedním z prvních ruských revizionistů historie druhé světové války byl Pjotr Grigorenko, generálmajor sovětské armády a vysoce vyznamenaný válečný veterán, který učil na Frunzově vojenské akademii. Již na počátku 60. let, během Chruščovovy éry, byl „disidentem" a veřejně podporoval občanská práva utlačovaných etnických menšin. (Úřady ho umístily do psychiatrické léčebny.) Strauss uvádí, že v roce 1967 byl prvním významným sovětským představitelem, který přednesl revizionistické argumenty, které se staly známými v 80. a 90. letech, o Stalinových přípravách na agresivní válku proti Německu. V článku předloženém významnému sovětskému časopisu (který však byl odmítnut a později publikován v zahraničí) Grigorenko poukázal na to, že sovětské vojenské síly v roce 1941 výrazně převyšovaly německé síly. Těsně před německým útokem 22. června 1941 se více než polovina sovětských sil nacházela v oblasti poblíž a západně od Bialystoku, tedy hluboko na polském okupovaném území. ***„Toto rozmístění bylo možné ospravedlnit pouze v případě, že tyto jednotky byly rozmístěny pro překvapivou ofenzívu. V případě nepřátelského útoku by tyto jednotky byly brzy obklíčeny,"*** napsal Grigorenko.[975]

Nejznámějším ruským historikem, který prosazuje revizionistické argumenty ohledně Stalinových příprav na první úder proti Německu, je Viktor

[974] Toto zobecnění platí především pro prvních 20 let sovětské vlády. Po Velké čistce (1937–1939) však diktátor až do své smrti aktivně bojoval proti prvkům, které označoval za kosmopolity, parazity a podobně, s výjimkou několika let po druhé světové válce ve východní Evropě, kde Stalin využil židovské komunisty k nastolení loutkových režimů.
[975] Grigorenko původně zaslal svůj článek sovětskému časopisu Voprosy istorii KPSS, který jej (samozřejmě) odmítl. V roce 1969 jej vydalo Possev, ruské emigrantské nakladatelství ve Frankfurtu nad Mohanem.

Suvorov (pseudonym Vladimira Rezuna). Strauss shrnuje jeho hlavní argumenty (které byly podrobně popsány na stránkách tohoto časopisu).[976]

Strauss zkoumá tři významné projevy Stalina (kterými se zabýval také Suvorov, stejně jako na stránkách tohoto časopisu)[977]: 1. Ve svém projevu z 19. srpna 1939, krátce před vypuknutím války, Stalin vysvětlil, proč je dočasné spojenectví s Německem pro sovětské zájmy výhodnější než spojenectví s Británií a Francií. 2. Ve svém projevu z 5. května 1941 Stalin vysvětlil absolventům vojenských akademií, že nadcházející válka bude vedena sovětskými silami ofenzivně a že to bude přesto spravedlivá válka, protože posune světový socialismus vpřed. 3. V projevu ze 6. listopadu 1941, asi čtyři měsíce po vypuknutí operace „Barbarossa", Stalin zdůraznil, jak je důležité zabíjet Němce. (Tento projev „inspiroval" sovětského židovského spisovatele Ilju Ehrenburga k jeho nechvalně známému příspěvku k válečnému úsilí v podobě vražedné protiněmecké propagandy.)

Současná ruská revizionistická historiografie

Radikální revize historie druhé světové války, tvrdí Strauss, se stala možnou až po rozpadu mnohonárodnostního Sovětského svazu (1991), kdy bylo konečně zpřístupněno k volnému nahlédnutí asi 14 milionů dříve utajovaných dokumentů týkajících se všech aspektů sovětské vlády. Největším přínosem této knihy je pravděpodobně to, že upozorňuje neruské čtenáře na výzkum ruských revizionistů. Strauss je s touto důležitou prací, která byla ve Spojených státech téměř zcela ignorována, velmi dobře obeznámen. Nejdůležitějšími publikacemi, které Strauss v tomto ohledu cituje, jsou dvě ruské antologie, obě vydané v roce 1995: „Připravoval Stalin ofenzivní válku proti Hitlerovi?" a „1. září 1939 – 9. května 1945: 50. výročí porážky fašistického Německa".[978] První z nich obsahuje články revizionistických vědců i kritiků revizionismu.

---

[976] Suvorovovy první tři knihy o druhé světové válce byly recenzovány v časopise The Journal of Historical Review. První dvě, Icebreaker a „M Day", byly recenzovány v čísle z listopadu–prosince 1997 (sv. 16, č. 6), str. 22–34. Jeho třetí kniha, „The Last Republic", byla recenzována v čísle z července–srpna 1998 (sv. 17, č. 4), str. 30–37.

[977] Viz recenze knihy Stalins Falle („Stalinova past") od Adolfa von Thaddena v časopise The Journal of Historical Review z května-června 1999, str. 40–45.

[978] Gotovil li Stalin nastupatel'nuyu voynu protiv Gitlera („Připravoval Stalin ofenzivní válku proti Hitlerovi?"), Grigoriy Bordyugov a Vladimir Nevezhin (Moskva: AIRO XX, 1995), a 1 sentyabrya 1939-9 maya 1945: Pyatidesyatiletiye razgroma fashistkoy Germanii v Kontekste Nachala Vtoroy Mirovoy Voyny („1. září 1939–9. května 1945: 50. výročí porážky fašistického Německa v kontextu začátku války"), editované I.V. Pavlovou a V. L. Doroshenkem (Novosibirsk Memorial, 1995). Druhá z uvedených prací byla stručně citována v časopise The Journal of Historical Review z listopadu-prosince 1997, str. 32-34.

(„Spor ruských historiků“, o kterém se zmiňuje podtitul Straussovy knihy, odráží „spor německých historiků“ z 80. let, v němž hrál významnou roli Ernst Nolte.)

Jak Strauss poznamenává, nejvýznamnějším kritikem revizionistického pohledu Suvorova a dalších je izraelský historik Gabriel Gorodetsky, který vyučuje na Telavivské univerzitě. (Strauss naznačuje, že je dlouhodobým obhájcem Stalina.) Gorodetsky je autorem ruskojazyčného protisuvorovského díla z roku 1995 „The ‘Icebreaker’ Myth“ a podrobné studie z roku 1999 „Grand Illusion: Stalin and the German Invasion of Russia“.

Ve své úvaze „Připravoval Stalin ofenzivní válku proti Hitlerovi?“ (Did Stalin Make Preparations for an Offensive War Against Hitler) Strauss píše (str. 42–44):

> *I když v této knize mají slovo jak revizionisté, tak kritici revizionismu, konečný výsledek je stejný. Antifašistické pokusy ospravedlnit a legitimizovat Stalinovu válečnou politiku z roku 1939 neobstojí. Názor, že druhá světová válka byla „zločinem, který lze přičíst výhradně nacistickému Německu“, již nelze nadále udržet. Historická pravda, jak ji vidí ruští revizionisté, je zdokumentována v této sbírce článků publikovaných Bordyugovem a Nevezhinem, jakož i renomovaným válečným historikem Michailem Meltiukhovem, akademickým spolupracovníkem Všeruského výzkumného ústavu pro dokumentaci a archivy.*

Toto nejnovější kompendium ruských revizionistických spisů prohlubuje naše pochopení Stalinových příprav na vojenský první úder proti Německu v létě 1941. Strategický plán nasazení, schválený Stalinem na konferenci 15. května 1941 s náčelníkem generálního štábu Georgijem Žukovem a komisařem obrany Semjonem Tymošenko, požadoval bleskovou válku:

> *Tankové divize a mechanizované sbory měly zahájit útok z Brestu a Lvova [Lembergu] za doprovodu ničivých leteckých úderů. Cílem bylo dobýt Východní Prusko, Polsko, Slezsko a Protektorát [Československo] a tím odříznout Německo od Balkánu a rumunských ropných polí. Lublin, Varšava, Katovice, Krakov, Vratislav [Wroclaw] a Praha byly cíle, které měly být napadeny.*
>
> *Druhý útok měl být zaměřen na Rumunsko s cílem dobýt Bukurešť. Úspěšné splnění bezprostředních cílů, tj. zničení německé armády*

východně od řek Visly, Narevu a Odry, bylo nezbytným předpokladem pro splnění hlavního cíle, kterým bylo porazit Německo v rychlé kampani. Hlavní kontingenty německých ozbrojených sil měly být obklíčeny a zničeny tankovými armádami v odvážných rychlých postupech.

Tři opakující se termíny v mobilizačním plánu z 15. května potvrzují agresivní charakter Stalinova plánu. „Náhlý úder" (vnyyzapni udar), „postup vpřed" (razvertyvaniye) a „ofenzivní válka" (nastupatel'naya voyna). Z 303 [sovětských] divizí shromážděných na západní frontě bylo 172 přiděleno k první vlně útoku. Na celkové rozmístění byl vyhrazen jeden měsíc – období od 15. června do 15. července. Michail Meltiukhov: „Na základě toho se zdá, že válka proti Německu by musela začít v červenci."

Tato antologie také věnuje velkou pozornost analýze Stalinova projevu z 5. května 1941, který pronesl před absolventy sovětských vojenských akademií. V tomto projevu Stalin ospravedlnil změnu své zahraniční politiky v souvislosti s nyní rozhodnutým útokem na Německo. Z komunistického hlediska je i sovětská agresivní válka „spravedlivou válkou", protože slouží k rozšíření „území socialistického světa" a „zničení kapitalistického světa". Nejdůležitější v tomto projevu z 5. května bylo Stalinovo úsilí rozptýlit „mýtus o neporazitelné Wehrmachtu". Rudá armáda byla dostatečně silná, aby rozdrtila jakéhokoli nepřítele, dokonce i „zdánlivě neporazitelný Wehrmacht".

Strauss uvádí (na stranách 102–105) hlavní zjištění a závěry ruských revizionistů, které vycházejí převážně z výše uvedených dvou hlavních děl:

- Stalin chtěl vyvolat celoevropskou válku, do které by SSSR zasáhl v politicky a vojensky nejvhodnější chvíli. Stalinův hlavní záměr je patrný z jeho projevu před politbyrem dne 19. srpna 1939.
- K vyvolání této války Stalin využil sovětsko-německého paktu o neútočení [ze srpna 1939], který: a) vyprovokoval Hitlerův útok na Polsko a b) vyvolal vyhlášení války [proti Německu] ze strany Británie a Francie.
- V případě, že by Německo bylo rychle poraženo [Británií a Francií], Stalin plánoval „sovětizovat" Německo a zřídit tam „komunistickou vládu", ale s rizikem, že vítězné kapitalistické mocnosti by nikdy nedovolily vznik komunistického Německa.

- V případě, že by Francie byla rychle poražena [Německem], Stalin plánoval „sovětizaci“ Francie. ***„Komunistická revoluce by se zdála nevyhnutelná a my bychom toho mohli využít pro své vlastní účely tím, že bychom Francii rychle přišli na pomoc a učinili ji naším spojencem. V důsledku toho by se všechny národy pod „ochranou“ vítězného Německa staly našimi spojenci.“***
- Stalin od počátku počítal s válkou s Německem a [sovětským] dobytím Německa. Za tímto účelem soustředil Stalin na západní hranici SSSR operační útočné síly, které byly pětkrát až šestkrát silnější než Wehrmacht, pokud jde o tanky, letadla a dělostřelectvo.
- Pokud jde o agresivní válku, 15. května 1941 vydalo Hlavní politické ředitelství Rudé armády velitelům vojsk pokyn, že každá válka, do které se SSSR zapojí, ať už obranná nebo útočná, bude mít charakter „spravedlivé války“.
- Všechny západní vojenské okruhy měly být doplněny na plnou sílu; přímo za hranicí měly být vybudovány letiště a zásobovací základny na podporu přední strategie; na Ukrajině měla být vytvořena útočná síla 60 divizí a pro útočné operace měly být zřízeny horské divize a výsadkové sbory.
- 16., 19., 21., 22. a 25. sovětská armáda byly přesunuty z vnitrozemí na západní hranici a rozmístěny na výchozích pozicích pro plánovanou ofenzívu.
- Ve svém projevu z 5. května 1941 před absolventy akademií Stalin řekl, že válka s Německem je nevyhnutelná, a charakterizoval ji jako válku nejen obranného, ale spíše útočného charakteru.
- Stalin měl v úmyslu zaútočit v červenci 1941, ačkoli ruští historici se neshodují na přesném datu. Suvorov uvádí 6. červenec, [Valerij] Danilov [bývalý sovětský plukovník] uvádí 2. červenec, zatímco Meltiukhov píše: *„Rudá armáda nemohla provést útok před 15. červencem.“*

Hitlerovo prohlášení

V příloze dokumentů Strauss uvádí části Hitlerovy směrnice „Operace Barbarossa“ ze dne 18. prosince 1940. Také zde je v podobě faksimile německé tiskové prohlášení ze dne 22. června 1941, které uvádí Hitlerovy důvody pro německý útok na Sovětský svaz:

> *Dnes ráno vydal Vůdce prostřednictvím říšského ministra Dr. Goebbelse prohlášení k německému národu, ve kterém vysvětluje, že po měsících*

mlčení může konečně otevřeně promluvit k německému národu o nebezpečných machinacích židovsko-bolševických vládců v Sovětském Rusku. Po uzavření německo-ruské smlouvy o přátelství na podzim roku 1939 doufal v uvolnění napětí s Ruskem. Tato naděje však byla zmařena vyděračskými požadavky Sovětského Ruska vůči Finsku, pobaltským státům i Rumunsku.

Po vítězství v Polsku západní mocnosti odmítly Vůdcův návrh na dohodu, protože doufaly, že Sovětský svaz zaútočí na Německo. Od jara 1940 se sovětské jednotky ve stále větším počtu rozmísťovaly podél německých hranic, takže od srpna 1940 byly silné německé jednotky vázány na východě, což znemožňovalo jakékoli větší německé úsilí na západě.

Během své návštěvy Berlína [v listopadu 1940] položil [sovětský ministr zahraničí] Molotov otázky týkající se Rumunska, Finska, Bulharska a Dardanel, které jasně odhalily, že Sovětský svaz má v úmyslu vyvolat nepokoje ve východní Evropě. Bolševický pokus o převrat proti [rumunské] vládě Antonesca sice selhal, ale s pomocí anglosaských mocností [Velké Británie a Spojených států] se jim puč v Jugoslávii podařil. Srbští důstojníci letectva odletěli do Ruska a byli okamžitě zařazeni do tamní armády.

Těmito machinacemi Moskva nejen porušila takzvanou německo-ruskou smlouvu o přátelství, ale také ji zradila. Ve svém prohlášení Vůdce zdůraznil, že další mlčení z jeho strany by bylo zločinem nejen proti Německu, ale i proti Evropě. Na hranicích nyní stojí 160 ruských divizí[979]*, které tuto hranici opakovaně porušily. Ve dnech 17. a 18. června byly sovětské hlídky po dlouhé přestřelce donuceny ustoupit zpět za hranici. Mezitím byla za účelem ochrany Evropy a obrany před dalšími ruskými provokacemi shromážděna největší vojenská síla, jaká kdy byla proti Sovětskému svazu nasazena. Německé jednotky stojí od Severního ledového oceánu po Černé moře, na severu ve spojení s finskými jednotkami a podél besarábské hranice s rumunskými silami.*

[979] Německé vrchní velení výrazně podcenilo počet sovětských divizí, stejně jako kvalitu a množství sovětských tanků. Hitler a Wehrmacht nezjistili, že před jejich branami stojí 160 divizí, ale více než 300. Viz: David Irving, Hitler's War (New York: Viking, 1977), str. 205-206, 297. O poměru sil v červnu 1941 viz také Joachim Hoffmann, Stalins Vernichtungskrieg 1941-1945 (Mnichov, 1995), kapitola 1, a zejména s. 31, 66.

Vůdce zakončil své prohlášení následujícími slovy: „Rozhodl jsem se proto znovu svěřit osud a budoucnost Německé říše a našeho národa do rukou našich vojáků. Kéž nám Bůh pomáhá zejména v tomto boji!“

Vyrovnání se s minulostí

I když stále více nezávislých ruských, německých a dalších evropských historiků podporuje revizionistické argumenty Suvorova (a dalších), stále se zdá nemožné, zejména v Německu, přenést historickou odpovědnost z Hitlera na Stalina. V této souvislosti Strauss připomíná (str. 45–46) diskusi, která se konala v květnu 1993 ve Výzkumném ústavu vojenské historie ve Freiburgu za účasti německého historika Dr. Joachima Hoffmanna, dlouholetého spolupracovníka Výzkumného ústavu, a ruského historika Viktora Suvorova. Hoffman vyprávěl o rozhovorech na téma „preventivní války“, které vedl s významnými Němci, včetně prezidenta Richarda von Weizsäckera, vlivné novinářky Marion Gräfin Dönhoffové a politických osobností Egona Bahra a Heinricha Grafa von Einsiedela. V každém případě mu bylo řečeno, že i kdyby měl Suvorov pravdu a Hitlerův útok skutečně předcházel Stalinovu o několik týdnů, nesmí to být veřejně přiznáno, protože by to Hitlera zbavilo viny. To je podle Hoffmanna typické pro nemorální postoj, který v Německu převládá. Dodává, že tito Němci si ve svém egoismu neuvědomují, že ve skutečnosti požadují, aby Rusové přijali propagandistické lži Stalinovy éry.

Strauss porovnává velmi odlišné postoje Němců a Rusů k historii 20. století a roli historického revizionismu. Zatímco Němci jsou prodchnuti masochistickým komplexem viny za svou kolektivně „zlou“ minulost, který jim byl vštěpován během poválečné okupace v rámci „převýchovné“ kampaně Spojenců a od té doby je posilován v médiích a „svými“ politickými vůdci, Rusové jsou mnohem svobodnější a otevřenější ohledně své komunistické minulosti, hlavně proto, že nebyli okupováni cizími dobyvateli a jejich média a vzdělávací systém se nedostaly pod kontrolu cizinců.[980] Ačkoli zatvrzelí komunisté se snaží udržet historiografii sovětské éry, většina Rusů chce znát pravdu o své minulosti. Strauss poukazuje na to, že každá druhá ruská rodina trpěla pod Stalinovou tyranií. Prozatím není v Rusku nic tabu, včetně role Židů

[980] Zlověstně však „oligarchové“, z nichž většina jsou Židé, vykonávají značnou kontrolu nad ruskými médii. Viz: Daniel W. Michaels, „Capitalism in the New Russia“, The Journal of Historial Review z května–června 1997, str. 21–27, a „A Jewish Appeal to Russia’s Elite“, časopis z listopadu–prosince 1998, str. 13–18.

v komunistickém hnutí. (Naproti tomu Němcům je zákonem zakázáno vyjadřovat se hanlivě o politických aktivitách Židů v první polovině 20. století.)

Termín „genocida“ se používá zejména v souvislosti s pronásledováním evropských Židů během druhé světové války. Aniž bychom jakkoli bagatelizovali utrpení nevinných Židů, kteří se ocitli v tomto víru událostí, neměli bychom zapomínat, že Stalinův sovětský režim spáchal mnohem bezohlednější a rozsáhlejší genocidu na ruském a ukrajinském obyvatelstvu. Odhaduje se, že v Sovětském svazu přišlo v důsledku sovětské politiky o život asi 20 milionů lidí, z nichž drtivá většina byli Slované, kteří byli popraveni nebo jinak zahynuli v síti gulagů nebo jako oběti uměle vyvolaného hladomoru atd. Oběťmi genocidy se staly také miliony Němců. Odhaduje se, že v letech 1944–1948 bylo zabito nebo jinak zahynulo asi čtyři miliony Němců, kteří se stali oběťmi „etnických čistek“ zavedených Spojenci, hladomoru, otrocké práce v SSSR a nelidských zajateckých táborů spravovaných vítěznými Spojenci.[981]

Němečtí a ruští revizionističtí vědci podporují větší porozumění katastrofálnímu německo-ruskému konfliktu v letech 1941–1945 a napomáhají tak smíření mezi těmito dvěma národy. Strauss cituje nedávné události, které tento proces potvrzují. Ve Volgogradu se vítězové a poražení spojili, aby postavili památník věnovaný všem obětem bitvy o Stalingrad. Jeho nápis, napsaný v ruštině a němčině, zní: *„Tento památník připomíná utrpení vojáků a civilistů, kteří zde padli. Prosíme, aby ti, kteří zde a v zajetí zemřeli, odpočívali v věčném pokoji na ruské půdě.“* Na okraji Petrohradu byl nedávno odhalen německý vojenský hřbitov a památník. V dnešním Rusku není neobvyklé, že ruské ženy pečují o hroby německých vojáků. (Protože sovětská vláda udělala velmi málo pro to, aby identifikovala a zajistila důstojný pohřeb svým válečným mrtvým, málokterá ruská žena má představu, kde padli její synové, bratři a manželé.)

V epilogu knihy Strauss popisuje vroucí rozhořčení a vztek Rusů nad zločinným kapitalismem, který se uchytil v jejich zemi. Nerovnosti mezi novými zbohatlíky a masami ruských pracujících jsou nyní větší než za sovětské vlády. Mnoho ruských revizionistů vidí mezi kapitalismem a komunismem

[981] Viz: Alfred-Maurice de Zayas, The German Expellees: Victims in War and Peace (New York: St. Martin’s Press, 1993), Alfred-M. de Zayas, Nemesis at Potsdam: The Expulsion of the Germans From the East (Lincoln: Univ. of Nebraska, 1989 [3. revidované vydání]), James Bacque, Other Losses (Prima, 1991), J. Bacque, Crimes and Mercies (Little, Brown, 1997), Ralph Keeling, Gruesome Harvest: The Allies’ Postwar War Against the German People (IHR, 1992).

podstatnou podobnost a spřízněnost. Vzhledem k tomu, že mnoho bývalých sovětských funkcionářů stále zastává úřady nebo jinak vykonává moc v „novém Rusku“, každý snadno vidí, jak snadné bylo pro členy staré sovětské elity – nomenklaturu – znovu se objevit v ruském dravém kapitalismu jako vyděrači, gangsteři, spekulanti, bankovní podvodníci, lichváři a mafiáni. Na troskách sovětského systému, píše Strauss, vznikla nová diktatura bezohlednosti, korupce, kriminality, sociálního rozdělení, chudoby a beznaděje. Rozhořčení proti „reformní“ politice prosazované Spojenými státy je velmi rozšířené.

V této souvislosti Strauss cituje názory španělského spisovatele Juana Goytisoloa, který tvrdí, že pokud tato sociální patologie v Rusku přetrvá, pak se analýza Karla Marxe ukáže jako správná, alespoň částečně. Ačkoli se Marx mýlil ohledně slibovaných předností komunismu, píše Goytisolo, události zdá se potvrzují jeho kritiku kapitalismu, zejména neomezeného monetarismu, který zná pouze jednu hodnotu, a to maximální zisky bez ohledu na lidské náklady.[982]

„Silní a svobodní“

Ať už se nazývají „reformátory“ (západníky), komunisty nebo nacionalisty („euroasijci“), dnešní Rusové podle Strausse drtivou většinou odmítají všechny formy internacionalismu, ať už komunistického nebo kapitalistického. Chtějí silné a svobodné Rusko.

K dosažení tohoto cíle se mnozí obracejí ke geopolitice, pohledu založenému na teorii euroasijského „srdce“ (heartland), kterou vyložil britský geograf Halford Mackinder ve 20. století a v Německu třetí říše propagoval Karl Haushofer. (Podle této teorie má Rusko potenciál stát se velmocí a dosáhnout prosperity, protože je jádrem rozsáhlého, na suroviny bohatého euroasijského srdce.) Hlavním představitelem tohoto názoru v dnešním Rusku je Alexander Dugin, jehož kniha „The Basics of Geopolitics: Russia’s Geopolitical Future“ měla velký vliv jak na staré komunisty, tak na nové nacionalisty ve skupině, která je někdy označována jako „národní bolševická aliance“ a jejíž stoupenci jsou známí jako „eurasianisté“. Dugin je blízkým spolupracovníkem Gennadije Zjuganova, předsedy největší politické strany v

[982] Juan Goytisolo, La Saga de los Marx (Barcelona: Mondadori, 1993). Ačkoli byl Goytisolo nepochybně jedním z nejvýznamnějších španělských romanopisců 20. století, jeho politické názory i soukromý život byly velmi kontroverzní. Franco ho vyhostil ze Španělska a většinu života strávil ve Francii.

zemi, Ruské komunistické strany (která je navzdory svému názvu mnohem více nacionalistická než marxistická). Zjuganov sám je autorem nedávno vydané knihy „The Geography of Victory: The Bases of Russian Geopolitics“.

Ruský parlament, Duma, zřídil Výbor pro geopolitické záležitosti, jehož předsedou je Alexej Mitrofanov, člen Liberálně demokratické strany Vladimira Žirinovského. (Žirinovskij navrhuje vytvoření osy Berlín-Moskva-Tokio a podle citace řekl: *„Spojené státy americké jsou dnes hlavním nepřítelem naší země. Všechny naše kroky a jednání s Amerikou by od nynějška měly být podnikány s ohledem na tuto skutečnost.“*)

Ruští a němečtí historici diskutují o operaci Barbarossa

Recenze knih od Daniela Michaelse, 2001

- Grand Delusion: Stalin and the German Invasion of Russia, autor Gabriel Gorodetsky. New Haven: Yale University Press, 1999. 408 stran.
- Samoubiystvo (Sebevražda), Viktor Suvorov. Moskva: AST, 2000. 380 stran. Ilustrace.
- Upushchennyy shans Stalina (Stalinova ztracená příležitost), autor Michail Meltiukhov. Moskva: Veche, 2000. 605 stran. Ilustrace, mapy.
- Stalin's War of Extermination, 1941-45: Planning, Realization, and Documentation, autor Joachim Hoffmann. Capshaw, Ala.: Theses and Dissertations Press, 2001. 415 stran. Ilustrace.

Revize historie klíčové rusko-německé kampaně druhé světové války je stále velmi aktuální, a to zejména v Rusku a Německu. Od té doby, co Viktor Suvorov (Vladimir Rezun) před deseti lety prolomil ledy svou senzační knihou Ledokol (v angličtině vydanou pod názvem Icebreaker [recenze v Journal of Historical Review, listopad-prosinec 1997]), ruští historici přehodnocují mnoho mýtů, legend a fantazií spojených s vypuknutím smrtelného souboje mezi komunismem a nacionálním socialismem. Největší kontroverze vyvolává zejména role Josefa Stalina.

V Rusku se do debaty zapojily dvě hlavní skupiny. První tvrdí, že Sovětský svaz neměl žádné agresivní úmysly vůči Německu nebo Evropě a nebyl na válku připraven, zatímco druhá tvrdí, že Stalin a Rudá armáda skutečně plánovaly překvapivý útok na Německo a Evropu, ale Hitler je předběhl.

Soupeřící frakce

Do první skupiny patřili takoví významní představitelé, jako byl zesnulý maršál Georgij Žukov, novinář Lev Bezymenski (rovněž profesor Akademie vojenských věd), generál M. A. Garejev, V. A. Anfilov a Yu. A. Gorkov. Tato skupina obecně také tvrdí, že Stalin oslabil Rudou armádu tím, že těsně před válkou provedl čistky mezi mnoha vysokými důstojníky, že příliš důvěřoval Hitlerovi a mylně se domníval, že Vůdce nikdy záměrně nezačne válku na dvou frontách, a že Stalin byl příčinou neúspěchu komunismu. Tyto názory sdílí mnoho lidí bez ohledu na politickou orientaci.

Do této společnosti patří také Izraelec Gabriel Gorodetsky, který je v anglicky mluvícím světě velmi populární. Gorodetsky je kolegou Lva Bezymenského, stejně jako byl kolegou zesnulého generála Dmitrije Volkogonova. Suvorov tvrdí, že Gorodetsky má bezprecedentní přístup k vybraným archivům ruského ministerstva zahraničí, generálního štábu, NKVD, GRU a dalším záznamům, které jsou obvykle uzavřeny pro badatele, zejména revizionisty, kteří by mohli pátrat příliš hluboko. Z tohoto důvodu Suvorov podezřívá Gorodetského, že je prostředníkem pro informace, které ruská vláda rozhodla zveřejnit.

Do druhé skupiny patří vojenští historici jako Viktor Suvorov, Michail Meltiukhov, V. A. Nevezhin, V. D. Danilov a Alexandr Solženicyn, stejně jako několik Němců (Joachim Hoffmann, Wolfgang Strauss, Fritz Becker) a Rakušanů (Heinz Magenheimer, Ernst Topitsch). (Viz recenze Topitschovy knihy Stalin's War v JHR, [léto 1988]). Tvrdí, že Stalin nikomu nevěřil, nejméně ze všech Hitlerovi; že Stalin společně s maršálem Žukovem vypracoval vlastní plán překvapivé ofenzívy proti Německu s konečným cílem zavést komunismus v Evropě; a že to byla SSSR, nikoli Německo, která byla na válku lépe připravena. Suvorov také tvrdil, že Stalinovy čistky ve skutečnosti vylepšily Rudou armádu, protože ji zbavily tvrdohlavých politických komisařů, z nichž většina byli trockističtí násilníci opovrhovaní lidmi. Jak je dobře známo, mnoho Trockého stoupenců byli jeho židovští soukmenovci, často narození v zahraničí, nikoli v Rusku.

Američtí historici Richard Raack a R. H. S. Stolfi (viz recenze v JHR [listopad–prosinec 1995]) se zapojili do debaty a dodali jí tak celosvětový rozměr. Zejména profesor Raack podpořil argumenty Suvorovovy skupiny, když napsal, že *„diskuse je nyní ve skutečnosti mezinárodní … džin pravdy je venku z láhve“*.

První skupina byla obviněna z toho, že hájí stalinistické apologety starého sovětského establishmentu, druhá z toho, že se snaží ospravedlnit Hitlerovu invazi do Německa. Polemiku stranou, historiografické kořeny tohoto rozdělení jsou patrné v tom, že první skupina se při podpoře svých argumentů opírá o sovětskou politickou literaturu, zatímco druhá skupina se opírá o historickou analýzu založenou na vojenské vědě, studiu a srovnávání rozmístění vojsk, zbraňových systémů atd.

V posledních několika letech vyšlo několik významných knih od představitelů obou stran sporu. Gorodetsky, podporovaný ve svém výzkumu

mnoha bývalými sovětskými Židy, kteří nyní žijí v Izraeli, nedávno vydal knihu Grand Delusion. Kniha se těší velké oblibě na Západě a získala si uznání většiny angloamerických recenzentů. Nezkrotný Suvorov, který žije v Anglii, vydal svou čtvrtou významnou knihu o válce s názvem Samoubiystvo („Sebevražda“), která se zabývá událostmi bezprostředně předcházejícími vypuknutí nepřátelských operací, zatímco Meltiukhov, který v současné době spolupracuje s Všeruským vědeckým výzkumným ústavem dokumentace a archivnictví, právě vydal knihu Upushchennyy shans Stalina („Stalinova ztracená příležitost“). Bohužel, s výjimkou knihy Icebreaker, žádná z prací Suvorova a Meltiukhova není v současné době k dispozici v angličtině a v anglicky mluvícím světě byly jen zřídka recenzovány nebo hodnoceny. Konečně je nyní anglicky mluvícím čtenářům k dispozici vynikající překlad knihy Stalin's War of Extermination (Stalinova vyhlazovací válka) od Joachima Hoffmanna, historika z německého Úřadu pro výzkum vojenské historie (MGFA). Tato kniha prošla v Německu několika vydáními a je tam hojně čtená.

Suvorovova díla se těší největšímu prodeji a nákladu mezi seriózní ruskou literaturou o válce. Zpočátku se jeho odpůrci (téměř všichni profesionální historici) snažili ho ignorovat. Později, když byli nuceni uznat jeho práci, se pokusili jeho teze odmítnout jako výplod fantasty, který neměl přístup k žádným oficiálním dokumentům. Suvorov však pracoval výhradně s otevřenými sovětskými zdroji o válce a odvodil sovětský plán invaze do Německa, přičemž předpověděl, že časem budou nalezeny oficiální dokumenty, které jeho závěry potvrdí. S rozpadem Sovětského svazu se takové dokumenty objevovaly stále častěji a v posledních letech našel Suvorov dokonalého partnera v Meltiukhovovi, který díky svým zkušenostem v oblasti dokumentace a archivnictví a snadnějšímu přístupu k záznamům ze sovětské éry poskytl dokumentaci pro Suvorovovy teze.

Plán útoku

Žukovův plán z 15. května 1941, o kterém jsme loni stručně informovali na těchto stránkách (viz JHR [listopad–prosinec 2000]), je i nadále předmětem analýz a diskusí. Nedávno, u příležitosti 59. výročí německého útoku, Vladimir Sergejev popsal a zveřejnil výňatky z Žukovova dokumentu, který byl před několika lety objeven v archivu prezidenta Ruské federace. Z důvodu maximální bezpečnosti byl původní dvanáctistránkový text ručně napsán tehdejším generálmajorem, později maršálem A. M. Vasilevským a adresován předsedovi Rady lidových komisařů SSSR Josefu Stalinovi. Dokument s

označením *„Přísně tajné! Velmi důležité! Pouze pro Stalina! Pouze jedna kopie!“* byl schválen a potvrzen ministrem lidové obrany S. K. Tymošenkem a Žukovem, tehdejším náčelníkem generálního štábu Rudé armády.

Klíčová pasáž válečného plánu, která dosud nebyla na těchto stránkách citována, zní:

> *Abychom zabránili překvapivému německému útoku a zničili německou armádu, považuji za nezbytné, aby za žádných okolností nebyla iniciativa pro svobodné jednání dána německému vrchnímu velení. [Považuji za nezbytné] předstihnout nepřátelské rozmístění, zaútočit na německou armádu, když je ještě ve fázi rozmístění a ještě neměla čas zorganizovat svou frontu a spolupráci mezi jednotlivými armádami.* [Slovo „předstihnout“ bylo v původním dokumentu dvakrát podtrženo. - D. M.]

Takto Žukov navrhl Stalinovi přesně to, co německá armáda o měsíc později provedla jeho silám.

Suvorovova škola a někteří němečtí vojenští analytici spekulují, že Stalinův neúspěch s útokem před německým vpádem 22. června 1941 byl pravděpodobně způsoben tím, že jeho vlastní síly ještě nebyly plně připraveny k ofenzivě. Sergejev naopak naznačuje, že útočný plán připravený Žukovem byl chybný.

Po návratu z úspěšné bleskové operace, kterou zorganizoval v bitvě u Chalchyn-Golu v Mongolsku (srpen 1939), byl maršál Žukov pověřen velením speciálního vojenského okruhu v Kyjevě, kde velel sovětským jihozápadním a západním frontám. Jeho plán z 15. května 1941 přidělil těmto frontám úkol zničit jednotky Wehrmachtu před nimi a poté postupovat jihozápadním směrem přes Polsko k německým hranicím. Cílem této operace bylo odříznout německé síly od balkánského bojiště a od jejich rumunských a maďarských spojenců, včetně jejich důležitých ropných polí.

Žukov nevěděl, že hlavní síly německé armády nebyly rozmístěny na levém křídle sovětské armády, ale v armádní skupině Střed, dále na severu. Kdyby tedy sovětské síly zaútočily směrem na Krakov-Lublin, jak předpokládal Žukovův plán, armádní skupina Střed by mohla snadno prorazit odkrytou pravou (severní) stranu sovětského útoku, narušit sovětskou ofenzívu a poté postupovat podél linie Minsk-Smolensk směrem na Moskvu. V takovém případě by se Rudá armáda ocitla v ještě horší situaci než po vypuknutí

skutečné německé ofenzívy 22. června. Žukov to později přiznal vojenskému historikovi V. A. Anfilovovi: *„Zpětně je dobře, že [Stalin] s námi nesouhlasil. Jinak by naše síly mohly utrpět katastrofu.“*

Stalinovy cíle

V podrobnější studii dokumentu z 15. května L. A. Bezymenski poznamenává, že plán měl ještě ambicióznější cíle. Po dokončení první fáze ofenzívy se sovětské síly měly obrátit na sever a severozápad, aby zničily severní křídlo německé fronty, a tím obsadily Východní Prusko a celé Polsko. Mezitím měla Rudá armáda na severu znovu napadnout Finsko. Podle Bezymenského byl Žukovův odvážný ofenzivní plán velmi pravděpodobně ovlivněn Stalinovým projevem z 5. května před absolventy sovětské vojenské akademie, v němž sovětský vůdce zdůraznil převahu ofenzivního vojenského plánování nad defenzivním.

Sovětská mobilizace a rozmístění v období leden–červen 1941 proběhlo ve třech fázích:

- první fáze, leden–březen, povolání asi milionu záložníků, průmyslu bylo nařízeno zvýšit výrobu tanků T-34 a KV, první vojenské jednotky byly doplněny na plný stav;
- druhá fáze, duben–červen, přesun druhých vojsk k západní hranici, přesun vojsk z Dálného východu na západ;
- třetí fáze, 1. června–22. června, Stalin souhlasí s otevřenou mobilizací a přesunem druhých vojsk na frontu. Všechny tyto operace měly být provedeny v tajnosti, aniž by si toho nepřítel všiml. Po mobilizaci a zaujetí pozic měly sovětské síly zahájit náhlou, rozhodující ofenzívu proti Německu a jeho spojencům.

Podle Meltiukhova byla korelace sil podél fronty od Ostroleky (Polsko) po Karpaty v době plánované Žukovovy ofenzívy taková, jak je uvedeno v tabulce níže.

	Rudá armáda	Wehrmacht	Poměr
Divize	128	55	2.3:1
Počet vojáků	3400000	1400000	2.1:1
Polní děla	38500	16300	2.4:1
Tanky	7500	900	8.7:1
Letadla	6200	1400	4.4:1

Útok měl začít typickým bleskovým způsobem – bez varování, s nálety na nepřátelská letiště a s těžkým dělostřeleckým bombardováním nepřátelských sil na frontě. SSSR by tak měl jasnou výhodu v podobě převahy sil a výhody prvního úderu. Proč Stalin nedal rozkaz k útoku, není známo.

V knize „Stalinova ztracená příležitost“ Meltiukhov na základě pečlivé dokumentace dokazuje, že v letech 1938–1940 Sovětský svaz provedl masivní budování vojenské síly, díky čemuž se stal supervelmocí své doby a daleko převyšoval sílu jakéhokoli nepřítele. Meltiukhov představuje srovnávací sílu hlavních válčících stran v srpnu 1939, v předvečer německé invaze do Polska, jak je uvedeno v tabulce výše.

Vysvětlení Stalinova zpoždění

Meltiukhov se o Stalinových záměrech vyjadřuje bez okolků: ***„Obsah sovětských operačních plánů, ideologické pokyny a vojenská propaganda v kombinaci s informacemi o bezprostředních vojenských přípravách Rudé armády na ofenzívu jednoznačně svědčí o záměru sovětské vlády zaútočit na Německo v létě 1941.“*** Dospívá k závěru, že původně byl úvodní úder proti Německu (operace Groza [Bouřka]) naplánován na 12. června 1941, ale Kreml později osudově posunul datum na 15. července. Podle Meltiuchova: ***„Bohužel to, co dnes víme, bylo v roce 1941 tajemstvím. Sovětské vedení udělalo osudovou chybu v úsudku, když nezaútočilo jako první.“***

Meltiukhov spekuluje, že Stalin odložil datum útoku, když se 12. května dozvěděl o letu Rudolfa Hesse do Skotska. Stalin se obával, že pokud Hessova mírová mise uspěje a Britové se stáhnou z války, Rudá armáda zůstane sama proti Němcům. Když bylo jasné, že Hessova mise selhala, Stalin stanovil datum operace Bouřka na 15. července – 23 dní poté, co Hitler zahájil operaci Barbarossa. Meltiukhov se domnívá, že kdyby Rudá armáda zaútočila v původně plánovaném termínu, byla by úspěšná.

Ačkoli sovětská rozvědka byla informována o přesném datu německého útoku svým agentem Richardem Sorgem v Japonsku a svými zdroji „Korsikanets“ a „Starshina“ v Berlíně, Stalin se nenechal přesvědčit. Navíc premiér Churchill a prezident Roosevelt také varovali Stalina, ale bezvýsledně: Stalin věděl, že Británie zoufale potřebuje SSSR ve válce proti Německu pro své vlastní dobro. Tím, že SSSR nezaútočil jako první, jak bylo plánováno, ztratil během prvních dvou a půl týdnů války 800 000 mužů (Německo 80 000), 4 000 letadel (Německo 850), 21 500 polních děl a 11 800 tanků (Německo 400). Do konce roku 1941 ztratil Sovětský svaz tři miliony vojáků Rudé armády.

Meltiukhov odmítá pojem „preventivní válka“. Pro skutečnou preventivní válku je nutné, aby útočník s jistotou věděl, že jeho protivník se chystá k invazi. Meltiukhov tvrdí, že ačkoli si obě strany byly vědomy vzájemného budování a rozmísťování sil, ani Němci, ani Rusové nevěděli s jistotou, že se druhá strana chystá k útoku. Stalin se logicky domníval, že Hitler nikdy neotevře druhou frontu, dokud bude Británie ve válce, ale německý vůdce se rozhodl nečekat, až Rudá armáda zahájí útok: spustil vlastní bleskovou válku.

Situace nejlépe připomíná dvě kočky sedící na plotě a čekající, která z nich skočí první. Den před útokem Hitler naznačil své rozpoložení v dopise Mussolinimu: *„I kdybych byl nucen do konce roku ztratit v Rusku 60–70 divizí, stále by to byla jen malá část sil, které bych za současných podmínek musel neustále udržovat na východní hranici.“* Meltiukhov uvádí, že Německo nakonec selhalo jednoduše proto, že nemělo ani zdroje, ani rezervy potřebné k úspěšnému dokončení dlouhé války.

Sebevražedná invaze?

Vždy kontroverzní a ikonoklastický Suvorov věnuje svou novou knihu svým protivníkům. Píše: *„Knihu s tímto názvem [Ledokol, nebo také „Sebevražda“] nelze věnovat přátelům, proto ji věnuji svým nepřátelům.“* Suvorov, nepřítel sovětského režimu, který uprchl do Anglie, byl souzen v nepřítomnosti a odsouzen k smrti. Ačkoli má mnoho odpůrců, včetně mnoha lidí v postsovětském i angloamerickém establishmentu, je v dnešním Rusku nejoblíbenějším spisovatelem zabývajícím se historií druhé světové války.

Suvorov se připojuje k Meltiukhovovi v přesvědčení, že pokud byla některá ze stran nepřipravená na válku, která následovala, byli to Němci. Když

22. června 1941 Německo zahájilo svůj zoufalý útok, měl Stalin k dispozici asi 13 000 letadel, zatímco Hitler jen 2 500. Rudá armáda měla navíc ještě větší převahu v počtu a kvalitě tanků (24 000 ku 3 700).

V knize „Sebevražda“ Suvorov analyzuje sekundární zdroje v němčině, stejně jako ve svých knihách o ruských válečných plánech, a dochází k závěru, že Hitler prohrál válku ještě předtím, než padl první výstřel. Suvorov tvrdí, že Hitler a nacistické vedení jednali nezodpovědně, když zahájili válku proti mnohem větší, lépe připravené a lépe vyzbrojené Sovětské unii v absurdní víře, že SSSR lze porazit za 90 dní – v červenci, srpnu a září. Hitler a německé vrchní velení neodpustitelně podcenili sílu sovětských ozbrojených sil, které Stalin budoval od poloviny 20. let. Německo samozřejmě začalo s přezbrojováním až v polovině 30. let a mobilizaci pro totální válku odložilo až na rok 1943.

Stalin a jeho poradci věděli, že Wehrmacht postrádá vše podstatné pro dlouhotrvající válku v podmínkách extrémního chladu. Prostřednictvím svých zpravodajských služeb a agentů se Sověti dozvěděli, že: německé tanky byly horší než jejich vlastní jak co do množství, tak co do kvality; Německo mělo kritický nedostatek ropy; Německo nevyrábělo maziva odolná proti chladu; německé síly nebyly vybaveny zimním oblečením; Německo bylo ve svém válečném úsilí závislé na dovozu mnoha surovin; a mnoho dalšího.

Rozhořčený krátkozrakým a povrchním německým plánem na vítězství do tří měsíců klade Suvorov několik rétorických otázek: Myslí si Hitler, že v Rusku následuje po říjnu květen? Nepoučil se z Napoleonovy kampaně? Neví, že i kdyby se dostal do Moskvy, Rusko by pokračovalo ve válce z Uralu ve vnitrozemí, daleko mimo dosah německých dálkových bombardérů?

Na konci čtvrtého měsíce operace Barbarossa již německá ekonomika sténala. Fritz Todt, šéf zbrojní výroby, poradil Hitlerovi, aby sjednal příměří. Velké německé tankové operace musely být omezeny kvůli nedostatku paliva. Německé tankové jednotky s omezeným počtem tanků byly často nuceny překonávat velké vzdálenosti, aby potlačily nepředvídané mimořádné situace, čímž dále vyčerpávaly zásoby paliva. (Rozsáhlé bleskové operace, zajišťující co největší obklíčení a zajetí co největšího počtu vězňů, vyžadují, aby tanky vyjíždějící z jednoho klešťového úderu postupovaly s minimálními odbočkami, aby se setkaly s tanky vyjíždějícími z druhého klešťového úderu a uzavřely tak obklíčení.)

Za hranicemi propagandy

Suvorovův seznam padouchů je skutečně dlouhý. Hitler, Goebbels a podřízení němečtí generálové jsou kritizováni za svou bezohlednost. Suvorovův jed však směřuje především na komunistickou a postkomunistickou elitu, jejíž mluvčí nadále hlásají stranickou linii. Vysmívá se a zesměšňuje to, co považuje za lži, mylné představy, mýty a omyly o německo-ruské válce, které vymyslely a šířily různé sovětské a postsovětské „vědecké instituty“, včetně Institutu marxismu-leninismu a Institutu vojenské historie, jejichž výzkumníci se snažili Suvorovovy závěry odmítnout jako „nevědecké“.

Suvorov odmítá typické oficiální sovětské zdroje o válce jako lživou propagandu bez konkrétních faktů a čísel. Hlavním poselstvím původního šestisvazkového díla Dějiny Velké vlastenecké války Sovětského svazu, 1941–1945 je podle Suvorova tvrzení, že Nikita Chruščov (za jehož vlády bylo dílo sestaveno) vyhrál válku sám. Suvorov dále poznamenává, že když byla pod vedením Leonida Brežněva napsána dvanáctisvazková revidovaná verze této oficiální historie, byla revidována tak, aby ukazovala, že to byl ve skutečnosti Brežněv, kdo vyhrál Velkou vlasteneckou válku.

Suvorov zvláště kritizuje paměti maršála Žukova. Domnívá se, že byly pravděpodobně napsány Glavpurem (Hlavním politickým ředitelstvím Rudé armády). „Žukov“ tak píše, že 22. června 1941 měli Němci nad sovětskými silami převahu 5-6:1 v polních dělech, tancích a letadlech, zatímco ve skutečnosti byl poměr v prospěch Ruska.

Suvorov považuje Stalina za Hitlerova nadřízeného, pokud jde o chytrost, racionalitu, emoční stabilitu, mezinárodní politiku, krutost a krveprolití. Stalin byl mnohem lépe informován o německých schopnostech než Hitler o ruských. Suvorov uvádí ruské přísloví, aby ponížil Hitlerův pokus přelstít Stalina: *„Nikdy se nepokoušej oklamat podvodníka.“* Jediným důvodem Hitlerova počátečního úspěchu bylo podle Suvorova to, že Barbarossa bylo naprosto iracionální rozhodnutí, které naprosto logický Stalin nemohl předvídat. Podle názoru tohoto recenzenta to byl právě důvod, proč Hitler riskoval. Suvorovův ruský nativismus vyniká, když píše: *„Jen blázen by uvažoval o porážce Ruska! Jen naprostý idiot by kdy pomýšlel na porážku v tříměsíční kampani!“*

Ačkoli Suvorov brilantně odhalil historické lži zkorumpovaných komunistických a postkomunistických režimů, i soucitní čtenáři s ním v

některých bodech nesouhlasí. Stejně jako objev Tróje Heinrichem Schliemannem, ani Suvorovovy závěry nemusí v každém detailu uspokojit profesionálnější historiky – a některé z nich budou předmětem revize.

Přeceňování Stalina

Suvorov si občas protiřečí. Například tvrdí, že když Hitler obrátil své jednotky na jih k Kyjevu před dobytím Moskvy, prakticky prohrál válku. Jinde však Suvorov uznává, že ve válce je nejlepší strategií porazit nepřátelské ozbrojené síly, nikoli dobývat prestižní města. Ve skutečnosti se německé síly obrátily na jih spíše proto, aby zničily další sovětskou armádu, než aby dobyly Kyjev. Němečtí generálové, kteří měli přece jen určité zkušenosti s vedením války, si samozřejmě dokonale uvědomovali nesmyslnost dobývání velkých měst pouze pro trofejní hodnotu. Když jsou nepřátelské ozbrojené síly zničeny, jeho města padnou sama.

Pouze v případě Stalingradu nasadili němečtí okupanti všechny své síly a energii, aby dobyli město – s katastrofálními výsledky. Předchozí zimu, po neúspěšném pokusu dobýt Moskvu, zvítězil rozum a Němci se stáhli na lépe bránitelnou linii, kde se mohli přeskupit a posílit své armády. Bez pomoci Finů nebyly německé síly schopny dobýt Leningrad, a tak město obešly. Hitler však zakázal jakýkoli ústup ze Stalingradu. Jeho dobytí mělo mimo jiné za cíl zablokovat dodávky ropy po Volze na sever k Sovětům. Wehrmacht se neméně zajímal o zásobování palivem své vlastní válečné mašinérie: zajistil si Krym, aby ochránil své hlavní zdroje ropy v Rumunsku a Maďarsku před sovětskými leteckými útoky z tohoto poloostrova.

Suvorovova přehnaná úcta ke Stalinovu vedení a jeho stejně přehnaná kritika Hitlera ignorují skutečnost, že Německo téměř porazilo Rudou armádu. Kdyby Spojené státy, Velká Británie, Francie a další spojenci nepodporovali Stalina zbraněmi, nákladními vozy, zásobami a dalšími válečnými potřebami, výsledek mohl být zcela jiný. Je také třeba připomenout, že během velké části dlouhého rusko-německého konfliktu bylo Německo nuceno přesunout 20–30 % svých válečných sil na západní frontu.

Suvorovovo hlavní tvrzení, že Stalin připravil Hitlera, aby za něj udělal špinavou práci v Evropě, je neudržitelné. Přisuzuje sovětskému diktátorovi příliš velkou zásluhu. Německo nikdy nechtělo válku na západě, natož proti Británii. Je pravda, že Němci podezřívali Francii – zejména pod vládou lidové fronty Léona Bluma – z dalších nepokojů.

Je třeba připomenout, že nešťastný útok Německa na Sovětský svaz následoval po několika po sobě jdoucích pokusech o jeho obklíčení nepřáteli. Ve 30. letech se britské a francouzské diplomacii podařilo obklíčit Německo nepřátelskými národy. Poté následoval pokus o obklíčení ze strany Skandinávie a Balkánu a nakonec ze strany USA, Velké Británie a SSSR. Vzhledem k rostoucí síle sovětských i západních sil se Německo rozhodlo pro zoufalý risk, aby prolomilo obklíčení, místo aby čekalo, až Rudá armáda využije nejvhodnějšího okamžiku k útoku. Je pravda, že tento risk selhal. Dnešní Německo je však prosperující zemí, mnohem menší, než by si možná přálo, ale zbytky Stalinova SSSR, zbavené carského impéria, nejsou o moc víc než přerostlý ekonomický odpadkový koš.

Suvorov přehání Stalinovu „genialitu“. Je sice pravda, že vytvořil policejní stát a vybudoval Rudou armádu do podoby supervelmoci, ale jeho ozbrojené síly selhaly v době, kdy byly nejvíce potřebné, v červnu 1941. Je také pravda, že Stalin dominoval Churchillovi a Rooseveltovi, především na několika konferencích, které určovaly poválečné uspořádání mezi „velkou trojkou“, ale západní vůdci se sami uvrhli do role prosebníků, kteří potřebovali Rudou armádu k zadržení a zničení Německa.

Přesto Suvorov významně přispěl k opravě historie druhé světové války tím, že jednou provždy vyvrátil mýtus o mírumilovném Sovětském svazu, který vymysleli komunističtí propagandisté a který na Západě šířili jejich přisluhovači a sympatizanti.

Důvěra ve Stalina

Podle Gorodetského verze Sovětského svazu plánoval SSSR pouze protiútoky na obranu vlasti a jeho vůdce Stalin příliš důvěřoval Adolfu Hitlerovi. Gorodetsky zcela ignoruje vojenské zbrojení Sovětského svazu od 30. let až do vypuknutí nepřátelských akcí v roce 1941. Desítky tisíc moderních tanků a letadel, výcvik stovek tisíc výsadkářů, předsunuté rozmístění letišť, skladů a útočných jednotek v předvečer útoku v červnu 1941 – to vše jsou jasné důkazy o skutečných záměrech Stalina.

Izraelský výzkumník se téměř výhradně omezil na zkoumání prohlášení z oficiálních sovětských zdrojů. Většinou ignoruje vojenské analytiky (ať už ruské, německé nebo americké), kteří jsou lépe vybaveni než on k hodnocení vojenských schopností a plánů. Tito výzkumníci se stále více přiklánějí k názoru Suvorova.

Gorodetsky si udržuje zastaralou podporu starého sovětského establishmentu, zatímco Suvorov si v posledních letech získal mnoho postsovětských stoupenců. Zatímco Gorodetskyho čtou hlavně v Anglii a Spojených státech, někdejších spojencích stalinistického Ruska, Suvorova čtou široké vrstvy obyvatelstva v Rusku a Německu, které zažily válku Stalina a Hitlera na vlastní kůži.

Žádný prostor pro rytířství

V knize Stalin's War of Extermination Joachim Hoffmann zkoumá jak základní příčiny, tak nemilosrdné vedení války Rusy i Němci, a to pomocí důkladného a systematického přístupu, který je nepřekonatelný co do komplexnosti, objektivity a dokumentace. Hoffmann hojně využívá výslechy sovětských válečných zajatců, od generálů po vojáky, které během války prováděli jejich němečtí věznitelé. Tyto rozhovory, v kombinaci s tradičním využitím veřejně dostupných, neutajovaných zdrojů a nedávno odtajněných materiálů, nevyvratitelně vyvrací mýtus o mírumilovném Sovětském svazu vedeném důvěřivým a pacifistickým Josefem Stalinem. Hoffmannův výzkum jednoznačně potvrzuje, že Sovětský svaz prováděl poslední přípravy na vlastní preventivní útok, když Wehrmacht zaútočil.

Kromě výslechů válečných zajatců Hoffmann cituje takové vojenské autority, jako je Dmitrij Volkogonov, který tvrdí, že Stalinovi stačilo jen několik týdnů, aby jeho síly byly plně připraveny k boji; sovětský vojenský analytik plukovník Danilov, který souhlasí s tím, že „vozhd“ (velitel) potřeboval jen trochu více času; a plukovník Karpov, který napsal:

> *„V časném šeru květnového nebo červnového rána by tisíce našich letadel a desítky tisíc našich děl zasadily ránu hustě soustředěným německým silám, jejichž pozice byly známy až na úroveň praporů – překvapení ještě nepředstavitelnější než německý útok na nás.“*

Hoffmann tvrdí, že válka mezi těmito dvěma vzájemně nepřátelskými, ideologicky motivovanými národy byla nevyhnutelná: bylo pouze otázkou, která strana zahájí nepřátelství. Připomíná nám, že první světová válka přinesla komunismu moc nad jednou šestinou povrchu Země, která tvořila ruské impérium. Lenin kázal, že druhá světová válka rozšíří komunismus po celé Evropě. Stalin, Leninův věrný stoupenec v šíření komunismu, od počátku své vlády jednal s cílem zvýšit vojenskou sílu SSSR. V roce 1941 převyšovala letadla, tanky a polní dělostřelectvo Rudé armády německá v každé kategorii

nejméně šestkrát. V tomtéž roce převyšovaly výsadkové jednotky a ponorky SSSR, výlučně útočné síly, síly zbytku světa dohromady.

Hlavní principy sovětské vojenské doktríny na jaře 1941 byly: 1) Rudá armáda je útočná armáda; 2) válka musí být vždy vedena na nepřátelském území, s minimálními ztrátami na vlastní straně a úplným zničením nepřítele; 3) dělnická třída v nepřátelské zemi je potenciálním spojencem a měla by být povzbuzována k povstání proti svým pánům; a 4) válečné přípravy musí sloužit k zajištění útočných schopností.

Hoffmann tvrdí, že Stalin byl tak přesvědčen o vojenské převaze Sovětského svazu, že pochyboval, že by Německo bylo natolik pošetilé, aby zaútočilo, zejména pokud by Británie zůstala ve válce. Ohromen německými úspěchy na počátku operace Barbarossa si sovětský diktátor uvědomil, že podcenil šance Německa na porážku Rudé armády. Suvorov popsal Stalinův pravděpodobný duševní stav jako srovnatelný s duševním stavem konstruktéra Titanicu poté, co se dozvěděl, že loď se potopila. Stalin však přísahal pomstu, stále věřil v konečné vítězství a požadoval úplné vyhlazení německých vetřelců. 6. listopadu 1941 prohlásil:

> *„Nuže, pokud Němci chtějí vyhlazovací válku, dostanou ji. Od této chvíle bude naším úkolem, úkolem národů Sovětského svazu, úkolem našich bojovníků, velitelů a politických představitelů naší armády a námořnictva, vyhladit do posledního muže všechny Němce, kteří jako okupanti vtrhli do naší vlasti. Žádné slitování s německými okupanty! Smrt německým okupantům!“*

Hitler, který podcenil vojenskou sílu Sovětského svazu, dovedl svou zemi ke katastrofální porážce. Goebbels ve svém deníku naznačil, že kdyby Hitler znal skutečnou sílu Rudé armády, možná by se alespoň na chvíli zamyslel, než se pustil do svého osudového hazardu. Ačkoli se útok Osy nakonec ukázal pro německý národ katastrofální, Hoffmann věří, že pokud by Rudá armáda zaútočila jako první, celá Evropa by utrpěla stejně krutý osud.

Tento boj na život a na smrt mezi dvěma ideologicky motivovanými státy, jak poznamenává Hoffmann, neponechal žádný prostor pro rytířství ani pro striktní dodržování mezinárodních úmluv o pozemní válce. Stalin trval na tom, aby se sovětští vojáci nevzdávali, a použil maximální teror, aby jim v tom zabránil. Sovětské válečné zajatce považovali za dezertéry a každý sovětský voják, který se vzdal, měl být zabit, jakmile se dostal do sovětských rukou. (Ke konci války byli němečtí vojáci, kteří odmítli bojovat, zastřeleni a pověšeni na

lampách, aby je všichni viděli.) Během Velké vlastenecké války, jak ji Sověti nazývali, byl „sovětský patriotismus“ a „masové hrdinství“ silně závislé na terorismu. Jak píše Hoffmann, šéf politické propagandy Rudé armády, komisař Lev Sacharovič Mekhlis, byl Stalinem zmocněn k použití všech prostředků teroru, aby Rudá armáda pokračovala v boji. Mekhlis to dělal s chutí. V důsledku činnosti tohoto a dalších komisařů představoval Stalinův teror proti vlastnímu lidu (vojákům a civilistům) během války podstatnou část odhadovaných dvaceti pěti milionů sovětských válečných obětí. (Viz také esej Waltera Sanninga o sovětských ztrátách, „Soviet Scorched-Earth Warfare“, v JHR [jaro 1985]). I tak se více než pěti milionům sovětských vojáků podařilo do konce války kapitulovat okupantům. Mnozí z těch, kteří válku přežili, si po repatriaci do SSSR přáli, aby ji nepřežili.

Nepotrestané zločiny, agresivní plány

Od začátku války byli němečtí vojáci, kteří měli tu smůlu, že byli zajati, často mrzačeni a vražděni. Když sovětské síly vstoupily do Německa, muži a chlapci byli vražděni nebo odvedeni na nucené práce; ženy byly často znásilňovány, někdy vražděny a pokud byly dostatečně silné, byly nuceny k nuceným pracím.

Ačkoli se Stalin kolem roku 1950 rozhodl omezit vliv Židů v komunistické straně, Židé se během války velmi aktivně podíleli na vražedných akcích. Kromě Mekhlise to byl Lazar Kaganovič, zodpovědný za smrt milionů lidí; generál Abakumov, který stál v čele NKVD/MVD (Ministerstvo vnitra, resp. tajná policie), a generálové Reichman a Čerňachovskij, kteří byli obzvláště bezohlední. Hoffmann rychle dodává, že zločinné činy jednotlivých Židů by se neměly promítat na židovský národ jako celek, stejně jako zločinné činy jednotlivých nacistů na německý národ. Nacisté obvinění z válečných zločinů však byli a nadále jsou souzeni a trestáni, zatímco, kupodivu, žádný soud se nezdá mít zájem postavit komunistické zločince před soud.

Důkladnost a spolehlivost Hoffmannovy práce (která obsahuje užitečnou přílohu s klíčovými originálními dokumenty v polštině, ruštině, angličtině a němčině) je dobře ilustrována jeho zpracováním Žukovova plánu z 15. května 1941. Zatímco Sergejev a Bezymenski naznačují, že tento plán byl objeven teprve nedávno, Hoffmann jasně ukazuje, že tento plán je již dlouho znám a analyzován. Plukovník Valerij Danilov a Dr. Heinz Magenheimer prozkoumali tento plán a další dokumenty, které naznačují sovětské přípravy na útok, již před téměř deseti lety v rakouském vojenském časopise (Österreichische Militärische Zeitschrift, č. 5 a 6, 1991; č. 1, 1993; a č. 1,

1994). Oba vědci dospěli k závěru, že Žukovův plán z 15. května 1941 odrážel Stalinův projev z 5. května 1941 (viz výše), který ohlašoval zrod nové ofenzivní Rudé armády. Hoffmann reprodukuje originální dokument nazvaný „Krátký záznam projevu soudruha Stalina před Rudou armádou 5. května 1941“, který končí slovy:

> *„Nyní, když byla naše armáda přestavěna, naše technologie modernizována, nyní, když jsme dostatečně silní pro boj, musíme přejít od obrany k útoku. Při provádění obrany naší země jsme nuceni jednat agresivně. Od obrany musíme přejít k útočné vojenské politice. Je nezbytně nutné, abychom reformovali náš výcvik, naši propagandu a náš tisk směrem k útočnému smýšlení. Rudá armáda je moderní armáda a moderní armáda je armáda útoku.“*

Žukovův plán z 15. května 1941 jasně ukazuje, že Rudá armáda plánovala předběžný útok proti německým silám za hranicemi. Hoffmann dále poznamenává, že o několik dní později, 20. května 1941, Michail Kalinin, tehdejší předseda prezidia Nejvyššího sovětu a formální hlava státu, pronesl projev, ve kterém řekl:

> *„Válka je velmi nebezpečná záležitost, plná utrpení, ale když nastane čas, kdy je možné rozšířit sféru vlivu komunismu, neměla by být válka opomíjena… a sféra vlivu komunismu musí být rozšířena. Kapitalistický svět může být zničen pouze rozžhavenou ocelí svaté revoluční války.“*

Kalinin tak jasně naznačil, že válka, kterou se SSSR chystal vést, nebyla preventivní válkou, k níž ho donutilo Německo, ale válkou za účelem rozšíření komunistické říše.

Dokonalá bouře

Převaha dokumentů odhalených v uplynulém desetiletí, včetně dalších analýz Žukovova plánu z 15. května 1941 provedených členy Suvorovovy školy, by měla přesvědčit nestranného čtenáře, že: Německo bylo na dlouhou válku žalostně nepřipravené; Sovětský svaz byl nejen ozbrojený až po zuby, ale také připravený k útoku v červenci 1941; Stalin byl Leninovým žákem v úsilí o rozšíření komunismu do zbytku Evropy, zejména do Německa; a vlády Británie a Francie si vůbec neuvědomovaly větší nebezpečí, které pro ně komunismus představoval, když vyhlásily Německu válku kvůli jeho hraničnímu sporu s Polskem. Neschopnost britského, francouzského a amerického vedení

rozpoznat, že Sovětský svaz představoval i v roce 1939 mnohem větší hrozbu, byla chybou, jejíž náprava trvala půl století a stála nespočet milionů životů.

Hoffmann dochází k závěru, že válka mezi těmito dvěma nesmiřitelnými ideologiemi byla nevyhnutelná a nezbytná. Stalinovo fanatické lpění na komunismu (třídní nenávist) a Hitlerovo stejně fanatické lpění na rasových teoriích (Hoffmann cituje Disraeliho: *„Rasová otázka je klíčem k světovým dějinám“*) vedly jejich národy ke katastrofě, která neměla od třicetileté války obdoby. Hoffmann viní z hrozných excesů, které Rudá armáda páchala na německých civilistech, propagandisty posedlé nenávistí, jako byl Ilja Ehrenburg v Rusku, kteří záměrně zveličovali německé zločiny. Hoffman tak poznamenává, že Ehrenburg oznámil počet obětí v Osvětimi na čtyři miliony 4. ledna 1945, několik týdnů před dobytím tábora. Stejně tak několik měsíců před koncem války Ehrenburg oznámil, že Němci zavraždili šest milionů Židů. Navíc v mnoha případech, včetně nechvalně známého masakru polských vězňů v Katyňském lese, se rudí propagandisté bezostyšně pokoušeli obvinit německou armádu ze zločinů spáchaných Sověty.

Stejně jako jeho kolega Wolfgang Strauss i Hoffmann prosazuje usmíření mezi německým a ruským národem. Politika Stalinova komunistického režimu i Hitlerova nacionálněsocialistického státu byla výstředností, která se vzdálila tradičnímu přátelství mezi oběma národy, jaké panovalo za Bismarcka a před ním. V tomto duchu Hoffmann zvláště zmiňuje Dr. Heinze Magenheimera, Dr. Wernera Masera, Dr. Ernsta Topitsche, Dr. Günthera Gillessena, Dr. Alfreda M. de Zayase, Dr. Viktora Suvorova a také Dr. Aleksandra Moiseeviche Nekricha a Dr. Lva Kopeleva, dva bývalé sovětské válečné komisaře židovského původu, za jejich odvážné příspěvky k revizionistické historii. (Hoffmann nebyl o nic méně odvážný: před německým soudem dosvědčil vědeckou kvalitu Germara Rudolfa a jeho antologie o revizi holokaustu Grundlagen zur Zeitgeschichte, později vydané v angličtině pod názvem Dissecting the Holocaust.)

Extrémní ekonomické a politické podmínky, které postihly velkou část první poloviny dvacátého století, zdevastovaly Německo a Rusko. Masakr první světové války, triumf komunismu v Rusku, Versailleská smlouva a Velká hospodářská krize společně vyvrcholily politickou bouří století, druhou světovou válkou, podobně jako jedinečné a nepředvídatelné meteorologické podmínky v říjnu 1991 – tři spojené hurikány – společně vytvořily to, co spisovatel Sebastian Junger nazval „dokonalou bouří“, ničivou

„severovýchodní bouří“ v severním Atlantiku. V historicích, jako jsou Suvorov a Hoffmann, nachází historická bouře dvacátého století stále více schopných a objektivních kronikářů.

Židovská stopa ve světových válkách, část 1

Thomas Dalton, 2013

V roce 2006 údajně opilý Mel Gibson pronesl následující slova: *„Židé jsou zodpovědní za všechny války na světě.“* Následovala předvídatelná bouře anti-antisemitismu, osobních útoků a různých dalších pomluv proti Gibsonově osobě. Ale prakticky nikdo si nepoložil otázku: Má pravdu? Nebo spíše: Do jaké míry by mohl mít pravdu?

Je zřejmé, že Židé nemohou být zodpovědní za všechny války na světě, ale mohli mít prsty v mnoha válkách – alespoň v těch zemích, kde žili nebo s nimiž byli v kontaktu? Vzhledem k jejich nepopiratelnému vlivu v těch zemích, kde tvoří více než zlomek procenta populace, musí být Židé do jisté míry zodpovědní alespoň za část toho, co vláda dělá, ať už je to dobré nebo špatné. Židé jsou často chváleni jako brilantní manažeři, ekonomové a stratégové a získali zdánlivě nekonečné množství ocenění a vyznamenání. Ale ti, kterým se připisují zásluhy za jejich úspěchy, musí také nést vinu za jejich neúspěchy. A v životě národů existuje jen málo větších neúspěchů než válka.

Abych mohl začít hodnotit Gibsonovo obvinění, podívám se na roli, kterou Židé sehráli ve dvou velkých válkách světové historie, v první a druhé světové válce. Nejprve však musím shrnout některé relevantní historické události, abych lépe pochopil kontext židovské politiky a jednání během těchto katastrofických událostí.

Historický kontext

Hráli Židé nepřiměřenou roli ve válkách a sociálních konfliktech – roli, která obvykle není rolí mírotvůrců a smírců, ale podněcovatelů a spekulantů? Pojďme si velmi stručně přiblížit některé historické důkazy, abychom mohli odpovědět na tuto otázku; poskytují relevantní vhled do židovského vlivu během obou světových válek.

Již v knize Genesis najdeme příběhy, jako je například příběh Josefa, syna Jákoba, který byl prodán do otroctví v Egyptě. Josef si získává přízeň faraóna a je povýšen do mocenské pozice. Když nastane hladomor, Josef vypracuje a zavede brutální politiku vykořisťování, která vede egyptské farmáře k tomu, že prodávají svou půdu, zvířata a nakonec i sami sebe výměnou za jídlo. Josef sám přežívá bez úhony a dožívá se svých dnů v „zemi

Goshen“, kde vede luxusní a pohodlný život – zjevně jako odměna za dobře odvedenou práci.[983]

V průběhu času si Židé nadále budovali pověst buřičů a vykořisťovatelů. V roce 41 n. l. vydal římský císař Claudius svůj třetí edikt, v němž odsoudil Židy z Alexandrie za zneužívání privilegií a šíření sváru; obvinil je z *„podněcování obecné morové epidemie, která sužuje celý svět“*. O osm let později je vyhnali z Říma. V důsledku toho Židé povstali v Jeruzalémě v letech 66–70 a znovu v letech 115 a 132. O tomto posledním povstání Cassius Dio učinil následující poznámku – první jasný náznak toho, že Židé způsobili velkou válku:

> *Židé všude projevovali nepřátelství vůči Římanům, částečně tajnými a částečně otevřenými činy... Mnoho dalších národů se k nim přidávalo z touhy po zisku a dalo by se téměř říci, že celá země byla touto záležitostí rozrušena.*[984]

Není tedy divu, že významní Římané Židy odsuzovali – mezi nimi Seneca („prokletý národ“), Quintilian („národ, který je prokletí pro ostatní“) a Tacitus („nemoc“, „zhoubná pověra“ a „nejnižší z národů“).[985] Významný německý historik Theodor Mommsen tento názor potvrdil a poznamenal, že Židé v Římě byli skutečně původci sociálních nepokojů a úpadku: ***„I ve starověkém světě bylo židovství účinným kvasem kosmopolitismu a národního rozkladu.“***[986]

Po celé středověké období a až do renesance přetrvávala jejich negativní pověst. Jan Zlatoústý, Tomáš Akvinský a Martin Luther všichni odsuzovali židovské lichvářství – půjčování peněz, které často využívalo nouze lidí a bylo častou příčinou sociálních nepokojů. V 70. letech 18. století baron d'Holbach prohlásil, že ***„židovský národ se vyznačoval pouze masakry, nespravedlivými válkami, krutostmi, uzurpací moci a hanebnostmi“***. Dodal, že ***„žijí neustále uprostřed katastrof a jsou více než všechny ostatní národy předmětem strašlivých revolucí“***.[987] Voltaire byl šokován nebezpečím, které pro lidstvo představoval hebrejský kmen: ***„Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se tito lidé jednoho dne stali pro lidstvo smrtelnou hrozbou.“***[988] Kant je nazval

---

[983] Je zřejmé, že Josef byl Žid: Jeho otec Jákob byl Bohem přejmenován na „Izrael“ (Gen 35:10) a Josef sám je opakovaně označován jako „Hebrejec“ (např. Gen 39:14, 41:12).
[984] Roman History, 69.13.
[985] Komentáře Senecy a Quintiliana viz Stern (1974), strany 431 a 513. Tacita viz jeho Annals (XV, 44) a Histories (5.8).
[986] History of Rome, sv. 4, s. 643.
[987] Ecce Homo! (1770/1813: 26, 28)
[988] Citováno v Hertzberg (1968: 300).

„národem podvodníků“ a Hegel poznamenal, že ***„jediným činem, který Mojžíš Izraelitům vyhradil, bylo… půjčovat podvodem a oplácet důvěru krádeží“***.[989]

Empirické důkazy i názory odborníků tedy naznačují, že Židé se po staletí podíleli na válkách, sociálních nepokojích a hospodářských krizích a dokázali z toho těžit.[990] Jelikož se jedná o malou a formálně bezmocnou menšinu, je překvapivé, že si zaslouží byť jen zmínku v souvislosti s takovými událostmi – a pokud ano, mělo by to být jako vykořisťovaní, nikoli jako vykořisťovatelé. Přesto se zdá, že prokázali schopnost obrátit sociální nepokoje ve svůj prospěch. Není tedy nepřiměřené tvrzení, že by mohli takové nepokoje dokonce podněcovat v očekávání, že dosáhnou požadovaných cílů.

Postup Židů v Americe a jinde

Dlouhá historie zapojení Židů do sociálních konfliktů má přímý vliv na obě světové války. Zvažte jejich progresivní vliv na americkou vládu. Od poloviny 19. století najdeme řadu důležitých milníků. V roce 1845 byli první Židé zvoleni do obou komor Kongresu: Lewis Levin (Pensylvánie) do Sněmovny reprezentantů a David Yulee (Florida) do Senátu. V roce 1887 měli svého prvního zvoleného guvernéra, Washingtona Bartletta v Kalifornii. A v roce 1889 se Solomon Hirsch stal prvním židovským ministrem, jmenovaným prezidentem Harrisonem velvyslancem v Osmanské říši, která v té době ovládala Palestinu.

V zámoří se pro Židy v Rusku schylovalo k potížím. Skupina anarchistů, z nichž jeden nebo dva byli Židé, se v roce 1881 podařilo zavraždit cara Alexandra II. To vyvolalo několik desetiletí trvající sérii pravidelných pogromů, z nichž většina byla méně závažná, ale některé si vyžádaly stovky židovských obětí. Další potíže pro ně přinesly takzvané květnové zákony z roku 1882, které omezovaly židovské obchodní praktiky a oblasti pobytu v rámci „pásma osídlení“ v západní části ruského impéria.[991] Mnoho Židů uprchlo z tohoto pásma; z těch, kteří mířili na západ, bylo jejich první zastávkou Německo.[992]

---

[989] Kant, viz jeho Conflict of the Faculties (1798/1979: 101). Hegelův citát je z jeho Early Theological Writings (1975: 190).

[990] Toto je jen zlomek negativních postřehů o Židech v průběhu staletí. Podrobnější studii najdete v mé sérii Dalton (2011a, 2011b, 2011c a 2012).

[991] Rozsáhlá oblast zahrnující většinu území dnešního Polska, Litvy, Ukrajiny a Běloruska.

[992] V roce 1891 otiskl deník New York Times titulek: *„Zuřivý útok Ruska: Evropa je šokována jeho zacházením s Židy.“* Jak článek vysvětloval, *„Berlín… je zaplaven přílivem prchajících Židů, kteří byli během jednoho dne vyhnáni ze svých domovů a hromadně se hrnou na západ…“* (31. května; s. 1).

Již před 80. lety 19. století byl židovský vliv v Německu značný. Ve 40. letech 19. století napsali Bruno Bauer i Karl Marx vlivné eseje na téma Die Judenfrage (Židovská otázka). V roce 1850 si skladatel Richard Wagner stěžoval, že Němci se ocitli ***„v pozici, kdy musí bojovat za emancipaci od Židů. Žid je ve skutečnosti… více než emancipovaný. On vládne…“***[993] V roce 1878 Wagner prohlásil, že židovská kontrola nad německými novinami je téměř úplná. O rok později Wilhelm Marr odsoudil „vítězství židovstva nad Germánií“; považoval za samozřejmé, že ***„bez jediného úderu… se židovstvo dnes stalo sociálně-politickým diktátorem Německa“***.[994]

Fakta tyto názory potvrzují. A s přílivem ruských a polských Židů na konci 19. století a na počátku 20. století se situace prokazatelně zhoršila. Sarah Gordon (1984: 10-14) uvádí následující působivé statistiky:

> *Před první světovou válkou například Židé zastávali 13 procent ředitelských pozic v akciových společnostech a 24 procent dozorčích pozic v těchto společnostech. … V roce 1904 tvořili 27 procent všech právníků, 10 procent všech právních koncipientů, 5 procent soudních úředníků, 4 procenta soudců a až 30 procent všech vyšších soudních funkcí. … Židé byli [také] nadměrně zastoupeni mezi univerzitními profesory a studenty v letech 1870 až 1933. Například v letech 1909–1910… bylo téměř 12 procent vyučujících na německých univerzitách židovského původu… V letech 1905–1906 tvořili židovští studenti 25 procent studentů práv a medicíny… Procento židovských lékařů bylo také poměrně vysoké, zejména ve velkých městech, kde někdy tvořili většinu. … V Berlíně kolem roku 1890 bylo 25 procent všech dětí navštěvujících gymnázium židovského původu…*

Přes to vše Židé nikdy nepřesáhli 2 % německé populace. Veřejnost přijímala cizince s pozoruhodnou tolerancí a víceméně jim dovolovala dominovat v určitých sektorech německé společnosti. Neexistovaly žádné právní překážky a násilné útoky byly vzácné. Němci však takovou liberální politiku později litovali.

Dalším důležitým faktorem v té době byl vznik sionismu. Formálně jej založil Theodor Herzl v roce 1897 a jeho základní principy byly popsány v jeho knize Der Judenstaat (Židovský stát). Tvrdil, že Židé nikdy nebudou osvobozeni

[993] Citováno v Rather (1990: 163).
[994] Citováno v Levy (1991: 83-84).

od pronásledování, dokud budou všude cizinci, a proto potřebují svůj vlastní stát. Diskutovalo se o několika lokalitách, ale v době prvního zasedání Světové sionistické organizace v roce 1897 se hnutí rozhodlo pro Palestinu. To však bylo problematické, protože tato oblast byla v té době pod kontrolou Osmanské říše a byla osídlena převážně muslimskými a křesťanskými Araby. Sionističtí Židé by nějak museli Osmanské říši Palestinu vyrvat a poté vyhnat Araby. Byla to zdánlivě nemožná úloha.

Okamžitě pochopili, že toho lze dosáhnout pouze silou. Aby sionisté mohli manipulovat události ve svůj prospěch, bylo by zapotřebí globální krize – něco podobného světové válce. Jejich hlavní zásada „zisk prostřednictvím krize“ by zde mohla fungovat, ale vyžadovalo by to vnitřní i vnější tlak. Ve státech, kde Židé tvořili významnou část populace, ale měli malou oficiální moc, by vyvolávali nepokoje zevnitř. Ve státech, kde měli vliv, využili sílu svého nahromaděného bohatství k diktování národní politiky. A ve státech, kde neměli ani početnou populaci, ani vliv, vyvíjeli vnější tlak, aby si zajistili podporu pro své účely.

To, že sionisté vážně uvažovali o této dvojí strategii, vnitřní i vnější, není pouhá spekulace; máme k dispozici slova samotného Herzla. Napsal:

> *Když klesáme, stáváme se revolučním proletariátem, podřízenými důstojníky revoluční strany; když stoupáme, stoupá také naše strašlivá moc peněz.* (1896/1967: 26)

Ve skutečnosti Herzl zřejmě předpověděl vypuknutí světové války. Jeden z původních sionistů, Litman Rosenthal, zapsal 15. prosince 1914 do svého deníku vzpomínku na rozhovor s Herzlem z roku 1897. Herzl údajně řekl:

> *Je možné, že Turecko nás odmítne nebo nebude schopno nás pochopit. To nás však neodradí. Budeme hledat jiné prostředky k dosažení našeho cíle. Orientální otázka je nyní otázkou dne. Dříve či později vyvolá konflikt mezi národy. Evropská válka je na spadnutí... Velká evropská válka musí přijít. S hodinkami v ruce čekám na tento strašný okamžik. Po skončení velké evropské války se sejde mírová konference. Musíme být na tuto chvíli připraveni. Určitě budeme pozváni na tuto velkou konferenci národů a musíme jim dokázat naléhavou důležitost sionistického řešení židovské otázky.*

To byla Herzlova takzvaná „velká válečná proroctví“. Neříká však, že sionisté tuto válku způsobí, pouze že budou „připraveni“, až k ní dojde, a

„budou hledat jiné prostředky“ než diplomacii, aby dosáhli svého cíle. Pokud je to pravda, jde o pozoruhodnou předpověď.[995]

V každém případě zde zjevně fungoval nějaký větší plán. Židé měli v úmyslu prosazovat revoluční politiku ve státech jako Rusko, aby svrhli nenáviděné vlády. V rámci možností se také snažili oslabit Osmanskou říši. A v Německu, Velké Británii a Americe by využili „strašlivou moc peněz“, aby diktovali agresivní válečnou politiku s cílem přetvořit globální mocenskou strukturu ve svůj prospěch. To by mělo trojí přínos: omezilo by to bující antisemitismus, zvýšilo by to židovské bohatství a nakonec by to vedlo k založení židovského státu v Palestině, který by mohl sloužit jako globální centrum světového židovstva. Revoluce a válka se tak staly nejvyšší prioritou.[996]

Turecko bylo ve skutečnosti jedním z prvních úspěchů tohoto hnutí. Autokratický systém vlády sultána vyvolával určitou nespokojenost, kterou skupina tureckých Židů využila ve svůj prospěch, což vedlo k turecké revoluci v roce 1908. Jak vysvětluje Stein,

> *revoluce byla organizována ze Soluně (dnešní Thessaloniki), kde Židé spolu s tajnými Židy známými jako Dönmeh tvořili většinu obyvatelstva. Židé ze Soluně a Dönmeh se významně podíleli na událostech spojených s revolucí a poskytli Výboru pro jednotu a pokrok několik svých nejschopnějších členů*. (1961: 35)[997]

Tato skupina revolucionářů, dnes známá jako Mladí Turci, dokázala svrhnout sultána a výrazně ovlivnit následujícího vládce.

Nakonec však nebyli schopni nasměrovat upadající impérium prosionistickým směrem.

---

[995] Existuje však několik problémů. Za prvé, deník je datován asi pět měsíců po skutečném začátku války; po události je snadné vzpomenout si na předpověď. Za druhé, Rosenthalova kniha My Siberian Diary je k nenalezení. Záznam je uveden v málo známém periodiku The Jewish Era z ledna 1919 (s. 128); to bylo nejen po skončení války, ale také po zahájení mírové konference.

[996] To platilo jak pro sionistické, tak pro nesionistické Židy. Stojí za zmínku, že sionismus byl mezi americkými Židy menšinovým názorem, alespoň během prvních dvou desetiletí své existence. Mnoho Židů, kteří byli „internacionalisty“, necítilo potřebu židovské vlasti. A mnozí si uvědomovali, že pokud by k tomu došlo, byli by obviněni z dvojí loajality. Ale díky neúnavnému tlaku sionistů a jejich úspěchům se sionismus stal dominantním názorem.

[997] Současný popis události viz London Times, 11. července 1911, s. 5.

V USA rostla židovská populace ještě rychleji než v Německu. V roce 1880 zde žilo přibližně 250 000 Židů (0,5 %), ale v roce 1900 – pouhých 20 let později – to bylo již kolem 1,5 milionu (1,9 %). Sčítání lidu z roku 1918 ukázalo, že tento počet vzrostl na úctyhodných 3 miliony (2,9 %). Jejich politický vliv rostl úměrně s tímto nárůstem.

Pro současné účely začal významný americký vliv vraždou prezidenta Williama McKinleyho v roce 1901. Byl zastřelen polským radikálem jménem Leon Czolgosz, který byl silně ovlivněn dvěma židovskými anarchisty, Emmou Goldmanovou a Alexandrem Berkmanem. Prezidentský úřad okamžitě převzal viceprezident Theodore Roosevelt, který ve věku 42 let byl (a dodnes zůstává) nejmladším prezidentem v historii. Jeho role armádního plukovníka při vítězství nad Španěly na Kubě v roce 1898 mu přinesla širokou publicitu a s podporou židovské komunity se později téhož roku stal guvernérem státu New York. Díky tomu měl dobré předpoklady pro získání nominace na viceprezidenta v roce 1900.

Zajímavá otázka: Byl Roosevelt Žid? Tuto otázku podrobně prozkoumám později v souvislosti s FDR (o kterém je toho více co říci), ale stručně řečeno, existuje značné množství nepřímých důkazů, že všichni Rooseveltovi byli, alespoň částečně, Židé. V případě Theodorea je jediným výslovným důkazem tvrzení bývalého guvernéra Michiganu Chase Osborna. V dopise ze dne 21. března 1935 Osborn uvedl: ***„Prezident [Franklin] Roosevelt dobře ví, že jeho předkové byli Židé. Slyšel jsem Theodorea Roosevelta dvakrát říkat, že jeho předkové byli Židé.“***[998] Osborn však neuvádí žádné konkrétní podrobnosti a já nejsem obeznámen s žádnými dalšími tvrzeními týkajícími se samotného Theodora.

Existují však ještě dvě další důležité skutečnosti týkající se jeho židovských vazeb. Poté, co se v roce 1901 ujal úřadu, vyhrál následně volby v roce 1904. Na konci roku 1906 jmenoval do prezidentské vlády prvního Žida: Oscara Strause, bohatého newyorského právníka a bývalého velvyslance v Osmanské říši. Jako ministr práce a obchodu měl Straus na starosti Úřad pro imigraci – v kritickém období zrychlující se židovské imigrace. Můžeme si být jisti, že jeho úřad byl vůči přicházejícím Židům obzvláště vstřícný.

Druhá událost se odehrála v roce 1912. Roosevelt se v roce 1908 rozhodl nekandidovat a dal přednost nominaci svého ministra války Williama

[998] Citováno ve Slomovitz (1981: 6-7).

Tafta, který pak s přehledem zvítězil. Taft však mnoho republikánů zklamal a ozývaly se hlasy volající po návratu Roosevelta. Strana však nechtěla sesadit úřadujícího prezidenta, a tak se Roosevelt rozhodl kandidovat za třetí stranu. Odtud pramení zvláštní charakter voleb v roce 1912: Taft kandidoval na znovuzvolení, Roosevelt kandidoval za třetí stranu a Woodrow Wilson kandidoval jako demokrat v prvním funkčním období. Jak se často píše v historických knihách, proti sobě tak stáli bývalý prezident, úřadující prezident a budoucí prezident. Jak víme, volby vyhrál Wilson, který poté zastával dvě po sobě jdoucí funkční období – během nichž došlo k vypuknutí, průběhu a následkům první světové války.

Méně známý je však tento fakt: snad poprvé v historii Spojených států měli všichni tři hlavní kandidáti významnou finanční podporu ze strany židovské komunity. Henry Fordův deník Dearborn Independent informoval o výpovědi Paula Warburga, známého jako židovský ***„otec Federálního rezervního systému“***, před Kongresem v roce 1914. Warburg byl prototypickým židovským bankéřem, dlouholetým partnerem společnosti Kuhn, Loeb, and Co. a později šéfem Wells Fargo v New Yorku. V určitém okamžiku během Taftova prezidentství se Warburg rozhodl finančně zapojit do politiky. V době voleb v roce 1912 financoval spolu se svými partnery z Kuhn, Loeb všechny tři kandidáty. Warburgovo svědectví před senátorem Josephem Bristowem (R-Kan.) je velmi výmluvné:

> *JB: „V novinách se objevily různé zprávy, že vy a vaši partneři jste přímo i nepřímo velmi významně přispěli do volebního fondu pana Wilsona.“ PW: „No, moji partneři – je tu jedna velmi zvláštní okolnost – ne, nemyslím si, že by někdo z nich přispěl nějak významně; možná šlo o mírné příspěvky. Například můj bratr přispěl do volebního fondu pana Tafta.“ …*
>
> *JB: „Pochopil jsem, že jste řekl, že jste přispěl na kampaň pana Wilsona.“ PW: „Ne, v mém dopise píšu, že jsem nabídl příspěvek, ale bylo už příliš pozdě. Do této země jsem se vrátil jen několik dní před koncem kampaně.“ JB: „Takže jste žádný příspěvek neposkytl?“*
>
> *PW: „Ne, nepřispěl jsem.“ JB: „Přispěli někteří členové vaší firmy na kampaň pana Wilsona?“ PW: „Myslím, že to je veřejně známá věc. Pan [Jacob] Schiff přispěl. Jinak bych o příspěvcích svých partnerů nemluvil, kdyby to nebylo veřejně známé. Myslím, že pan Schiff byl jediný, kdo z naší firmy přispěl.“ JB: „A pokud jsem to správně pochopil, uvedl jste, že*

váš bratr přispěl na kampaň pana Tafta?“ PW: „Ano, uvedl. Ale opakuji, že se nechci zabývat záležitostmi svých partnerů a budu se toho striktně držet, jinak se nikdy nedostaneme k jádru věci.“ JB: „Pokud jsem to správně pochopil, také jste uvedl, že žádný člen vaší firmy nepřispěl na kampaň pana Roosevelta.“ PW: „To jsem neřekl.“ JB: „Ach! Udělal to někdo z vaší firmy?“ PW: „Moje odpověď by vás pravděpodobně potěšila, ale nebudu na ni odpovídat a zopakuji, že nebudu diskutovat o záležitostech svých partnerů.“ JB: „Ano. Pokud jsem vás v sobotu správně pochopil, jste republikán, ale když se pan Roosevelt stal kandidátem, stal jste se sympatizantem pana Wilsona a podporoval jste ho?“ PW: „Ano.“ JB: „Zatímco váš bratr podporoval pana Tafta?“ PW: „Ano.“ JB: „A zajímalo by mě, zda někdo z vaší firmy podporoval pana Roosevelta.“ PW: „Je známo, že ano.“ JB: „Že někteří z nich ano?“ PW: „Ach, ano.“[999]

Shrnuto: někteří neznámí členové Kuhn, Loeb darovali Rooseveltovi; Paulův bratr (Felix) daroval Taftovi; a Schiff daroval Wilsonovi. Paul Warburg sám chytře nepřiznal žádné financování, ale těžko mu v tomto případě můžeme věřit. V každém případě měli všichni tři kandidáti židovskou podporu a Židé měli zaručený vliv na vítěze, bez ohledu na výsledek. Neznáme rozsah tohoto vlivu ani to, jak dlouho trval. Dosud jsem neobjevil žádné důkazy o židovském zapojení do Rooseveltových voleb v roce 1904, ačkoli jeho jmenování Strause do kabinetu je typickým příkladem politické protekce, která následuje po finanční podpoře. Totéž platí pro Tafta: neznáme míru židovské podpory pro jeho první kandidaturu v roce 1908, ale podpora v roce 1912 naznačuje, že byli s jeho výkonem přiměřeně spokojeni.

Pro Židy však Taft představoval smíšené pocity. Na jedné straně pokračovala židovská imigrace rychlým tempem. A jmenoval Oscara Strause velvyslancem v Osmanské říši. Na mezinárodní scéně však nebyl tak aktivní, jak si Židé přáli. Zvláštní obavy vyvolával rostoucí problém v Rusku a neustálé zprávy o pogromech na Židech. Například v dubnu 1903 došlo k „masakru v Kišiněvě“; New York Times o něm napsal: *„Židé byli zabíjeni jako ovce. Počet mrtvých je 120... Scény hrůzy, které tento masakr provázely, jsou nepopsatelné. Kojenci byli doslova roztrháni na kusy rozzuřeným a krvežíznivým davem“* (28. dubna; s. 6). Mírné přehánění – skutečný počet obětí byl 47. Druhý útok v Kišiněvě v roce 1905 si vyžádal 19 mrtvých; je to

[999] Citováno v Dearborn Independent (25. června 1921).

sice politováníhodné, ale stěží katastrofa. Na začátku roku 1910 otiskl NYT článek *„Ruští Židé ve smutné situaci". Jejich zdroj uvedl: „Situace ruských [Židů] je dnes horší než kdykoli od barbarských masakrů a pogromů v letech 1905 a 1906."*[1000] Poté, 18. září 1911, byl ruský premiér Pjotr Stolypin zastřelen židovským atentátníkem Mordechajem Gershkovichem, známým také jako Dmitrij Bogrov. (Čtenář si jistě vzpomene na Herzlův požadavek revoluční akce.) To samozřejmě vyvolalo ještě ostřejší obvinění.

Poslední kapkou pro americké sionisty však bylo omezení vstupu amerických Židů do Ruska. Překážky existovaly již od přelomu století, ale během prezidentství Tafta se staly mnohem přísnějšími. Sionisté chtěli, aby americká vláda přijala opatření, ale tomu zabránila dlouhodobá smlouva z roku 1832, která zaručovala „vzájemnou svobodu obchodu a plavby" a umožňovala vzájemnou svobodu vstupu občanů obou stran. Sionisté se proto rozhodli iniciovat zrušení této smlouvy jako prostředek vnějšího tlaku na carský režim. A navzdory přání prezidenta Tafta a nejlepším zájmům Ameriky jako celku uspěli. Celá tato událost, důkladně zdokumentovaná Cohenovou (1963), je ohromujícím a přelomovým momentem v židovském vlivu. Jak sama říká:

> *Zásluhu za tento čin má malá skupina, která v roce 1911 veřejně vedla kampaň za zrušení smlouvy. Jak se pouhé hrstce mužů podařilo vzbudit americkou veřejnost v relativně neznámé otázce až k téměř „vlně hysterie", jak donutili nepřátelskou vládu ke změně postoje a jaký hlavní cíl stál za jejich bojem za zrušení smlouvy, to vše tvoří poutavý příběh o politice nátlaku.* (s. 3)

„Pouhá hrstka mužů" se skládala především z židovského právníka Louise Marshalla, bankéře Jacoba Schiffa a jejich kolegů z Amerického židovského výboru – tehdejšího „AIPAC", který je i po sto letech stále silnou silou. Téma zrušení smlouvy nastolili již v roce 1908, ale až na počátku roku 1910 se stalo prioritou. Poté oslovili Tafta, protože věděli, že se chystá kandidovat na znovuzvolení v následujícím roce. Jak říká Cohenová (s. 9): *„Protislužba byla zřejmá: židovští vůdci se pokusí zajistit Taftovi židovské hlasy."* Ten však nebyl nakloněn. Taft věděl, že to z několika důvodů není v zájmu Ameriky: zrušení by poškodilo naše obchodní zájmy, naši zahraniční politiku na Dálném východě, dobré vztahy s Ruskem a naši mezinárodní

[1000] 11. dubna, s. 18. Stejný článek dále odsuzuje *„systematické, neúprosné a tiché ničení více než 6 000 000 duší"*. Toto číslo jistě vyvolává silné emoce, ale to je jiný příběh.

integritu. Židé však naléhali; v únoru 1910 se setkali s Taftem, aby mu „dali poslední šanci“ podpořit jejich věc. Když opět odmítl, rozhodli se obejít prezidenta a obrátit se na Kongres a americký lid. Věděli, jak pracovat s Kongresem. Jak vysvětluje Cohenová (s. 13), ***„vzor židovských petic vládě… byl obecně vzorem tajné diplomacie. Bohatí nebo politicky významní jedinci žádali laskavosti… ale vždy ve formě diskrétního nátlaku a zákulisního vyjednávání.“*** Ale zahájení veřejné kampaně bylo něco nového.

V lednu 1911 Marshall „oficiálně zahájil veřejnou kampaň za zrušení“. Okamžitě apeloval nikoli na židovské zájmy – ačkoli to byl jediný motiv –, ale spíše na údajné americké zájmy. *„Nejsou to Židé, kdo jsou uraženi, ale americký lid,“* řekl. Jak uvádí Shogan (2010: 22), ***„klíčem k [židovské] strategii bylo formulovat její požadavek jako prosbu o ochranu amerických zájmů obecně, nikoli pouze práv Židů“***. AJC se poté pustil do masivní propagandistické kampaně. Získali podporu Židů v médiích; Samuel Strauss a Adolph Ochs (z New York Times) pomohli koordinovat sérii článků a komentářů v několika velkých městech. Argumentovali „v populárních emocionálních termínech“, organizovali petice a programy psaní dopisů a pořádali speciální shromáždění na podporu zrušení – na jednom z nich se zúčastnily takové osobnosti jako William Hearst a budoucí prezident Woodrow Wilson.[1001] Vše bylo navrženo tak, aby na Kongres byl vyvíjen maximální tlak, aby jednal.

Taft však po celou dobu zůstal pevný ve svém odporu. V soukromém dopise napsal: *„Jsem prezidentem celých Spojených států a hlasy Židů, jakkoli jsou důležité, mě v této věci nemohou zastrašit“* (Cohen, s. 21). Silnou podporu mu vyjádřili ministr zahraničí Philander Knox a velvyslanec v Rusku William Rockhill. Rockhill byl obzvláště rozhořčen; Cohenová vyjadřuje jeho myšlenky otázkou: *„Měly by národní zájmy podléhat malé skupině jednotlivců?“* Koneckonců, skutečná škoda byla téměř mikroskopická: *„V Rusku žilo pouze 28 amerických Židů a ministerstvo zahraničí vědělo pouze o čtyřech případech za pět let, kdy bylo americkým Židům odepřeno vstupní vízum“* (s. 16). A přesto tato „malá skupina mužů“ obracela situaci ve svůj prospěch.

V listopadu 1911, pouhých 11 měsíců po zahájení veřejné kampaně, byl AJC přesvědčen o vítězství. Schiff dokázal předpovědět snadné přijetí

[1001] Ve skutečnosti bylo vynaloženo „zvláštní úsilí“, aby se získala podpora Wilsona, „jehož vliv v řadách demokratů rostl“ (s. 32).

rezoluce. Ve stejném měsíci se „neoficiální delegace“ Židů setkala s Taftem ohledně jeho připravovaného výročního poselství a přesvědčila ho, že opatření Kongresu je nevyhnutelné a nelze jej vetovat. Taft ustoupil a souhlasil, že rezoluci podepíše, až se dostane na jeho stůl. AJC nechtěl další zdržování a tlačil na hlasování před koncem roku. 13. prosince Sněmovna návrh schválila – ohromujícím poměrem hlasů 301 ku 1. Mírně upravená verze byla předložena k hlasování v Senátu 19. prosince a byla schválena jednomyslně. Následující den byl schválen smírný návrh zákona a Taft jej podepsal. Tak se stalo, že 20. prosince 1911 prodala americká vláda svou duši židovské lobby.

Význam této události nelze přecenit. Zájmy „pouhé hrstky mužů“, jednající jménem malé americké menšiny, dokázaly diktovat zahraniční politiku vlády, a to proti výslovnému přání prezidenta a jeho spolupracovníků a v rozporu s širšími zájmy národa.

Rusové byli tímto rozhodnutím mimochodem ohromeni. Věděli, že za ním stojí židovská ruka, ale nemohli uvěřit, že má sílu svou hrozbu uskutečnit. NYT opět přináší užitečnou zprávu:

> *V parlamentních kruzích zde [v Rusku] převládá údiv nad tím, že americká vláda tak rychle reagovala na protesty Židů. Členové Dumy se domnívají, že Židé se nyní s největší pravděpodobností pokusí situaci dále vyhrotit.* (20. prosince 1911; s. 2)

Opravdu – Židy vedená bolševická revoluce byla jen šest let daleko.

Taková byla v té době situace v Americe i ve světě. Mezinárodní židovstvo mělo dostatek bohatství a vlivu, aby mohlo řídit dění na nejvyšších úrovních, a američtí Židé (sionisté i ostatní) pronikli do vlády – a obecně do americké kultury. Tato situace tak zapůsobila na německého ekonoma Wernera Sombarta, že v roce 1911 učinil tuto poznámku: ***„To, co nazýváme amerikanismem, není nic jiného než destilovaný židovský duch.“***[1002] Z pohledu o sto let později se to jeví jako pravdivější než kdy jindy.

Wilson a „Velká válka“

To vše tedy slouží jako kontext a pozadí pro vznik Woodrowa Wilsona, počínaje volbami v roce 1912. Pokud byl Franklin Roosevelt ***„prvním velkým hrdinou amerických Židů“***[1003], pak Wilson byl prvním velkým podržtaškou. Jak to viděl

[1002] The Jews and Modern Capitalism (1911/1982), s. 44.
[1003] Shogan (2010: xi).

Henry Ford: ***„Pan Wilson byl během svého prezidentství velmi blízký Židům. Jeho administrativa, jak všichni vědí, byla převážně židovská.“***[1004] Wilson byl zřejmě prvním prezidentem, který měl plnou podporu židovské lobby, včetně několika významných finančních dárců. A byl také prvním, kdo jejich podporu plně odměnil.

Stojí za to shrnout hlavní postavy židovské mocenské struktury v roce 1912. Herzl zemřel mladý v roce 1904, takže už nebyl na scéně. Ale „pouhá hrstka“ dalších lidí začala dominovat hnutí a americké scéně:

- Oscar Straus (62 let), narozený v Německu, první židovský člen vlády za prezidenta T. Roosevelta a později velvyslanec v Osmanské říši za prezidenta Tafta.
- Jacob Schiff (65), šéf bankovní firmy Kuhn, Loeb.
- Louis Marshall (56), hraniční sionista, zakladatel AJC.
- Bratři Warburgové: Paul (44) a Felix (41), bankéři narození v Německu. Třetí bratr, Max, zůstal v Německu (do roku 1938).
- Henry Morgenthau, Sr. (56), právník narozený v Německu, otec ještě vlivnějšího Henryho, Jr.
- Louis Brandeis (56), právník, silný sionista.
- Samuel Untermeyer (54), právník.
- Bernard Baruch (42), finančník z Wall Street.
- Stephen Wise (40), rabín rakouského původu a horlivý sionista.
- Richard Gottheil (50), rabín britského původu a sionista.

Je třeba zdůraznit, že všichni byli Američané. Na evropské straně existovala odlišná struktura, jejíž jádro tvořily osobnosti jako Chaim Weizmann a Herbert Samuel v Británii a Max Nordau ve Francii.

Začněme finanční podporou, která byla samozřejmě dlouho trumfem židovstva. Mnoho z výše uvedených osobností patřilo k hlavním podporovatelům Wilsona. Cooper (2009: 172) poznamenává, že mezi jeho „velkými přispěvateli“ byli například ***„Henry Morgenthau, Jacob Schiff a Samuel Untermyer, stejně jako nováček v jejich řadách, Bernard Baruch“***. Taková pomoc pokračovala po celou dobu Wilsonova funkčního období; při jeho snaze o znovuzvolení v roce 1916 ***„finančníci jako Henry Morgenthau a***

[1004] Dearborn Independent, 11. června 1921. Celá série článků o „mezinárodních Židech” byla publikována bez uvedení autora, a proto je pro větší přehlednost připisuji Fordovi – i když je prakticky jisté, že tyto články nenapsal sám.

Bernard Baruch štědře přispěli“ (tamtéž: 350). Jak jsme viděli, Warburg ve svém svědectví před Kongresem přiznal Schiffovu podporu.

Warburg sám byl velmi vyhýbavý a připustil pouze to, že „sympatizoval s panem Wilsonem“. Těžko však můžeme uvěřit, že za tím nebyly žádné peníze. Nejvýznamnějším Warburgovým přínosem byla jeho vedoucí role při založení Federálního rezervního systému v roce 1913, kdy Wilson nastoupil do úřadu. Seligman (1914: 387) poznamenává, že *„lze bez obav z rozporu konstatovat, že ve svých základních rysech je Federální rezervní systém dílem pana Warburga více než kohokoli jiného v zemi“*. Jeho základní principy, řekl, *„byly vytvořeny panem Warburgem a pouze panem Warburgem“*. Wilson mu za to vyjádřil uznání a v srpnu 1914 ho jmenoval do první rady guvernérů FED.

Morgenthauův vliv začal v roce 1911, kdy byl Wilson ještě guvernérem New Jersey. Balakian (2003: 220) poznamenává, že právě v této době se oba „spojili“ a že *„Morgenthau nabídl Wilsonovi svou ‚bezvýhradnou morální a finanční podporu‘“*. V období před demokratickým sjezdem v roce 1912 *„Morgenthau přispíval na kampaň 5 000 dolarů měsíčně a pokračoval v štědrém přispívání po celé podzimní období“* (tamtéž: 221). Balakian uvádí, že ve skutečnosti jen několik jeho bohatých spolužáků z Princetonu přispívalo více. Ward (1989: 252) to potvrzuje a poznamenává, že Morgenthau *„byl v roce 1912 důležitým podporovatelem Woodrowa Wilsona“*. Morgenthau za to dostal náležitou odměnu: místo velvyslance v Osmanské říši, kde opět dohlížel na Palestinu.

Zvláštní význam mělo Wilsonovo přátelství s Louisem Brandeisem. Oba se poprvé setkali v roce 1910; Shogan (2010: 64) popisuje Brandeisovo „přátelství s Woodrowem Wilsonem“ a poznamenává, že pro něj „usilovně pracoval“ během kampaně v roce 1912. Ve výmluvném prohlášení Wilson po volbách napsal svému příteli: *„Ty sám jsi měl velký podíl na vítězství.“*[1005] Brandeis byl odměněn úspěšnou nominací do Nejvyššího soudu v červnu 1916 – jako první Žid v historii soudnictví. Ve funkci setrval celých 23 let, dlouho po Wilsonově smrti, a navzdory své formální „neutralitě“ jako soudce sehrál klíčovou roli v obou světových válkách.

Ale snad nejvýznamnější ze všech byl Bernard Baruch. Baruch, který se stal milionářem ještě před dovršením 30 let, se z ničeho nic a za nejasných okolností katapultoval do pozice vedoucího vlivného činitele ve Wilsonově

[1005] Cooper (1983: 194).

administrativě. Již v roce 1915, v raných letech evropské války, byl přesvědčen, že se Amerika zapojí. Ve svém svědectví před Kongresem v únoru 1920 Baruch uvedl, že v roce 1915 byl „velmi znepokojen nepřipraveností této země“. ***„Velmi vážně jsem o tom přemýšlel a dospěl jsem k závěru, že budeme vtaženi do války. … Myslel jsem si, že válka přijde, dlouho předtím, než k ní skutečně došlo.“*** Díky dosud záhadnému procesu byl Baruch na počátku roku 1916 jmenován členem Rady národní obrany. Poté převzal kontrolu nad zvláštním podvýborem, Radou pro válečný průmysl (WIB), která měla mimořádné válečné pravomoci. Baruch ji během válečných let řídil sám. Jeho výpověď před senátorem Albertem Jefferisem (R-Neb.) shrnuje jeho roli:

> *AJ: „V jakých oblastech měla tato desetičlenná rada pravomoci, o kterých mluvíte?“ BB: „Měli jsme pravomoc rozhodovat o prioritách, což byla největší pravomoc během války.“ AJ: „Jinými slovy, vy jste rozhodoval o tom, co kdo dostane?“ BB: „Přesně tak, o tom není pochyb. Převzal jsem tuto odpovědnost, pane, a konečné rozhodnutí bylo na mně.“ AJ: „Cože?“ BB: „Konečné rozhodnutí, jak řekl prezident, bylo na mně; rozhodnutí, zda to dostane armáda nebo námořnictvo, bylo na mně; rozhodnutí, zda to dostane železniční správa nebo Spojenci, zda generál Allenby dostane lokomotivy, zda se použijí v Rusku nebo ve Francii.“ AJ: „Měl jste značnou moc?“ BB: „To jsem měl, pane.“ …*
>
> *AJ: „A všechny ty různé linie se nakonec, pokud jde o moc, soustředily ve vás?“ BB: „Ano, pane, soustředily. Pravděpodobně jsem měl větší moc než kdokoli jiný ve válce; to je bezpochyby pravda.“*[1006]

Úžasný fakt: mladý, nezvolený Žid bez politických zkušeností se v době krize stává po prezidentovi nejmocnějším mužem v americké vládě. A přesto to všechno byla jen zkouška. Baruch hrál podobnou roli během druhé světové války pod FDR, v jeho Úřadu pro válečnou mobilizaci. Byl také přítelem a důvěrníkem Winstona Churchilla. Není pochyb o tom, že „Barney“ Baruch měl pro všechny zúčastněné strany spoustu rad.

První světová válka začala v srpnu 1914, kdy německá armáda překročila hranice oficiálně neutralní Belgie na cestě do Francie. Řada spojenectví a smluv vyvolala řetězovou reakci, v jejímž důsledku do konce téhož roku vstoupilo do války 10 zemí. Nakonec se do ní zapojilo dalších 18 zemí, i když v případě USA to bylo až o téměř dva a půl roku později. Dnes, kdy

[1006] War Expenditures: Parts 1 to 13. US Government Printing Office (1921: 1814, 1816).

jsme tak ochotni zapojovat se do válečných konfliktů po celém světě, je těžké pochopit, do jaké míry byli Američané tehdy silně proti zásahům do zahraničních konfliktů. Ani veřejnost, ani vláda neměly skutečný zájem zapojit se do evropské války. Alespoň veřejně byl sám Wilson pacifistou a izolacionistou. V projevu z 19. srpna 1914, těsně po vypuknutí války, prohlásil, že *„každý muž, který opravdu miluje Ameriku, bude jednat a mluvit v duchu skutečné neutrality, což je duch nestrannosti, spravedlnosti a přátelství vůči všem zúčastněným“*. Máme povinnost být *„jediným velkým národem v míru“*, a proto *„musíme být nestranní jak v myšlenkách, tak v činech“*.[1007]

A přesto se americká vládní politika těmito vznešenými slovy zcela neřídila. Podle mezinárodního práva měly Spojené státy jako neutrální strana právo obchodovat se všemi stranami. Ale samozřejmě jak Británie, tak Německo se snažily omezit obchod s druhou stranou. Britská námořní blokáda přerušila nebo zabavila podstatnou část našich plánovaných dodávek do Německa, čímž se obchod snížil o více než 90 %. A přesto Wilson téměř nevznesl námitky. Na druhou stranu, když německé ponorky napadly nebo ohrozily naše dodávky do Anglie, reagoval nejtvrdším způsobem. Výsledkem bylo téměř čtyřnásobné zvýšení obchodu se Spojenci v letech 1914 až 1916. V praxi jsme podporovali válečné úsilí Spojenců, i když jsme zůstali oficiálně neutrální. Wilsonova vláda – pokud ne on sám – byla rozhodně zaujatá proti Němcům. Není náhodou, že Wilsonovi židovští poradci byli bez výjimky protiněmečtí.

V době voleb v roce 1916 zuřila válka po celé Evropě. Wilson přesto slíbil, že zůstane neutrální; kandidoval a zvítězil se sloganem „Udržel nás mimo válku“. Americký lid také neměl zájem o ozbrojený konflikt; jak píše Cooper (2009: 381), *„Je zřejmé, že prezident necítil tlak na válku ze strany Kongresu ani veřejnosti.“* Ale jako mnoho jiných volebních slibů, i tento byl brzy poté opuštěn – ve skutečnosti sotva měsíc po jeho druhé inauguraci.

Proč to tedy udělal? Proč Wilson změnil názor a 2. dubna 1917 vydal slavnou výzvu Kongresu, aby vyhlásil válku Německu? Jeho oficiální odpověď zněla: Německé ponorky neúnavně útočily na americké vojenské, osobní a nákladní lodě, a proto jsme prostě neměli na výběr. Toto vysvětlení však neobstojí při bližším zkoumání. Na počátku války Němci potápěli řadu lodí, které obchodovaly se Spojenci, ale v září 1915, po naléhavých požadavcích Wilsona, útoky ponorek pozastavili. Toto pozastavení trvalo výjimečně dlouho

[1007] Citováno v Chalberg (1995: 46-47).

– až do února 1917. A po celou tu dobu jsme my a další „neutrální“ národy obchodovali s nepřáteli Německa, dodávali jim materiální zboží a pomáhali s námořní blokádou. Není tedy překvapivé, že Němci nakonec obnovili své útoky na všechny lodě ve válečné zóně.

Ve svém slavném projevu před Kongresem Wilson o zrušení pozastavení řekl: *„Císařská německá vláda… odložila všechny omezení dané zákonem nebo lidskostí a používá své ponorky k potopení všech plavidel [ve válečné zóně].”* Bez nadsázky dodal: *„Současná německá ponorková válka proti obchodu je válkou proti lidstvu. Je to válka proti všem národům.”*

Ale jaká je skutečnost? Konkrétně, jak velkou hrozbu představovalo Německo pro USA? Ve skutečnosti to nebyla vůbec velká hrozba. Od vypuknutí války (srpen 1914) až do Wilsonova prohlášení v dubnu 1917 byly ztraceny celkem tři malé vojenské lodě – jedna ponorka v roce 1915, jeden pancéřový křižník v roce 1916 a jeden chráněný křižník na začátku roku 1917. Kromě toho bylo ve stejném období potopeno celkem 12 amerických obchodních parníků (nákladních lodí), ale přišlo o život pouze 38 osob.[1008] Do té doby tedy USA ztratily celkem 15 lodí. Pro představu: během celé války německé ponorky potopily celkem přibližně 6 600 lodí. Hrozba pro USA byla tedy prakticky zanedbatelná. Wilson zjevně uvažoval v internacionalistických pojmech a někdo nebo něco ho přesvědčilo, že přeskupení globálního řádu je důležitější než americké veřejné mínění; odtud pochází jeho slavná a často skloňovaná věta: *„Svět musí být bezpečný pro demokracii.“* Ano – ale pro demokracii koho?

Proti Wilsonovi se postavilo několik vlivných osobností, mezi nimi senátoři Robert La Follette (R-Wisc.) a George Norris (R-Neb.). Oba vystoupili 4. dubna, pouhé dva dny po Wilsonově výzvě k válce. La Follette byl pobouřen jednostranným krokem Wilsonovy administrativy. Ve svém ostře kritickém projevu řekl:

> *Mluvím o profesi demokracie, která je ve skutečnosti spojena s nejbrutálnějším a nejpanovačnějším výkonem autokratické moci. Jsou obyvatelé této země v tomto válečném hnutí tak dobře zastoupeni, že musíme jít do zahraničí, abychom daly jiným lidem kontrolu nad jejich vládami? Podrobí se prezident a příznivci tohoto válečného zákona*

[1008] Další Američané zahynuli na lodích plujících pod cizí vlajkou – nejznámější je případ 128 obětí na lodi Lusitania. To však stále bledne ve srovnání s tisíci lidmi, kteří zahynuli ve válce.

hlasování lidu, než vstoupí v platnost vyhlášení války? … Kdo zaznamenal znalost nebo souhlas amerického lidu s postupem, který má tento Kongres přijmout při vyhlášení války Německu? Předložte tuto otázku lidu, vy, kteří ji podporujete. Vy, kteří ji podporujete, se to neodvážíte udělat, protože víte, že poměrem hlasů více než deset ku jedné by americký lid jako celek vyjádřil svůj nesouhlas.[1009]

Norris měl určité představy o hnacích silách, které stály za výzvou k válce. Věřil, že mnoho Američanů bylo ***„uváděno v omyl ohledně skutečné historie a pravdivých faktů téměř jednomyslným požadavkem velkého spojení bohatých, které mělo přímý finanční zájem na naší účasti ve válce“***.[1010] Bankéři z Wall Streetu půjčili Spojencům miliony a přirozeně chtěli, aby jim byly splaceny. A pak tu byly zisky z prodeje vojenského materiálu a munice. Tyto stejné síly měly vliv i v médiích:

[Velký] počet významných novin a tiskových agentur v zemi byl ovládnut a zapojen do největší propagandistické kampaně, jakou svět kdy zažil, s cílem vyvolat náladu ve prospěch války. … [A nyní] Kongres, pod tlakem prezidenta a podporován uměle vyvolanou náladou, se chystá vyhlásit válku a uvrhnout naši zemi do největšího holokaustu, jaký svět kdy zažil…

Opravdu – každá válka je „holokaustem“. Norris pak svůj názor shrnul velmi výstižnou větou: „Vstupujeme do války na příkaz zlata.“ A všichni věděli, kdo zlato vlastní.

Norris i La Follette si uvědomili, že nemají šanci výsledek změnit. Jakákoli síla, která by mohla vynutit zrušení ruské smlouvy a monopolizovat prezidentské volby, mohla vyvolat souhlas Kongresu s válkou. Později téhož dne to Senát potvrdil poměrem hlasů 82 ku 6. O dva dny později s tím souhlasila i Sněmovna reprezentantů poměrem hlasů 373 ku 50. A tak jsme byli ve válce. Americké jednotky se měly dostat do Evropy do tří měsíců.

Balfour

Politická moc je podivná věc; je to jeden z těch vzácných případů, kdy vzhled odpovídá skutečnosti. Pokud řeknete, že máte moc, a ostatní řeknou, že máte

[1009] Online na adrese: www.historymatters.gmu.edu. Nejsem si vědom žádných údajů z průzkumu veřejného mínění, které by podporovaly jeho tvrzení, že 90 % Američanů bylo proti vstupu do války, ale zdá se, že se jednalo o rozumný odhad.
[1010] Citováno v Chalberg (1995: 71-73).

moc, a pokud se všechny strany chovají, jako byste měli moc – pak máte moc. Tak je tomu v případě židovské lobby. Jen proto, že v té době neměli armádu, měli vnitřní neshody a v žádné zemi nepřesahovali jedno nebo dvě procenta populace, nemůžeme dojít k závěru, že byli pouhými bezmocnými pěšáky, s nimiž velmoci libovolně manipulovaly. A přesto dnes moderní komentátoři nadále hovoří o „iluzorní“ nebo „nesprávně vnímané“ moci Židů v té době.[1011] To lze nyní odhalit jako slabý pokus o zakrytí židovské hry o moc. Když malá menšina může diktovat zahraniční politiku, podporovat globální válku a řídit její výsledek ve svůj prospěch, pak má podstatnou moc – bez ohledu na to, co kdo říká. Platilo to v roce 1911, platilo to ve volbách v roce 1912 a jasně se to opět prokázalo v případě Balfourovy deklarace z roku 1917.

Stručně řečeno: Během Wilsonova prvního funkčního období dosáhli židovští Američané významných politických úspěchů. Byl přijat zákon Paula Warburga o Federálním rezervním systému a on sám byl jmenován členem jeho rady. Henry Morgenthau starší byl jmenován velvyslancem v Turecku, kde dohlížel na Palestinu. Brandeis byl jmenován členem Nejvyššího soudu. A Baruch se stal druhým nejmocnějším mužem v zemi.

Židé během těchto čtyř let dosáhli významných úspěchů i jinde v Americe. Byli zvoleni další dva židovští guvernéři – Alexander v Idahu a Bamburger v Utahu. Filmový průmysl byl svědkem počátku židovské dominance, kdy vznikly společnosti Universal Pictures (Carl Laemmle), Paramount (Zukor, Lasky, Frohmans a Goldwyn), Fox Films (William Fox) a raná formace „Warner” Bros. Pictures – ve skutečnosti čtyři bratři Wonskolaserové: Hirsz, Aaron, Szmul a Itzhak.[1012] Tento vývoj se ukázal jako užitečný pro válečnou propagandu. A židovská populace vzrostla o zhruba 500 000 lidí.

Rok 1917 byl prvním rokem Wilsonova druhého funkčního období. Evropská válka vstupovala do třetího roku a stále více se zdálo, že skončí patovou situací. S obnovením německých útoků ponorek na lodní dopravu do

[1011] Schneer (2010: 153) je typickým příkladem: ve světových záležitostech „neexistovala“ žádná mocná židovská síla. Jakékoli opačné názory jsou *„založeny na mylném předpokladu“*. Hodgson (2006: 154–155) je dalším příkladem: *„vliv sionismu [byl] značně přeháněn“* britskou vládou, která věřila, že mezinárodní Židé jsou *„vlivnější a sionističtější, než ve skutečnosti byli“*.

[1012] Židé měli téměř úplný monopol na filmový průmysl. Jediným významným nežidovským filmovým magnátem byl Darryl Zanuck, který byl dlouhá léta šéfem studia 20th Century Fox.

Velké Británie a americkým prohlášením o vstupu do války byla skutečná světová válka na spadnutí. Bylo to také období revoluce v Rusku. Ve skutečnosti šlo o dvě revoluce: únorové povstání dělníků, které svrhlo cara Mikuláše II., a říjnovou bolševickou revoluci, která přivedla k moci židovské revolucionáře.

Role Židů v ruské revoluci (revolucích) je složitý a zajímavý příběh. Není zde prostor pro podrobnější rozbor, ale stručně řečeno, komunistické hnutí mělo od samého počátku silný židovský vliv. Marx byl samozřejmě německý Žid a jeho spisy v roce 1888 inspirovaly osmnáctiletého Vladimira Lenina. Lenin byl sám z jedné čtvrtiny Žid (dědeček z matčiny strany: Alexandr Blank). V roce 1898 Lenin založil revoluční skupinu, Ruskou sociálně demokratickou dělnickou stranu (RSDWP), která byla předchůdkyní Sovětské komunistické strany. O čtyři roky později se k Leninovi připojil čistokrevný Žid Lev Trockij, rodným jménem Lev Bronštejn. Vnitřní neshody vedly v roce 1903 k rozkolu, kdy se RSDWP rozdělila na bolševickou („většinovou") a menševickou („menšinovou") frakci. Obě frakce byly nepřiměřeně zastoupeny Židy. Kromě Lenina a Trockého patřili mezi přední bolševické Židy Grigorij Zinovjev, Jakov Sverdlov, Lev Kameněv (alias Rozenfeld), Karl Radek, Leonid Krassin, Alexander Litvinov a Lazar Kaganovič. Ben-Sasson (1976: 943) poznamenává, že tito muži a ***„další osoby židovského původu... patřili k prominentním vůdcům ruské bolševické revoluce"***. To bylo veřejně známo již v té době. Jak v roce 1919 informoval londýnský deník Times:

> *Jednou z nejzajímavějších charakteristik bolševického hnutí je vysoký podíl neruských prvků mezi jeho vůdci. Z 20 až 30 vůdců, kteří tvoří ústřední aparát bolševického hnutí, je nejméně 75 procent Židů. ... Židé zastávají výkonné funkce.* (29. března, s. 10)

Článek dále uvádí jména Trockého a dalších 17 osob. Levin (1988: 13) poznamenává, že na sjezdu RSDWP v roce 1907 bylo téměř 100 židovských delegátů, což představovalo asi jednu třetinu z celkového počtu. Asi 20 % menševiků byli Židé, ale v roce 1917 tvořili osm ze 17 (47 %) členů ústředního výboru.[1013]

Tak se stalo, že v letech před revolucemi roku 1917 Židé pracovali uvnitř i vně země na svržení cara. Stein (1961: 98) cituje sionistickou zprávu z roku

[1013] Mezi předními osobnostmi Ben-Sasson (s. 944) zmiňuje Julia Martova, Fjodora Dana a Raphaela Abramowitze.

1914, která podporuje *„vztahy s Židy ve východní Evropě a v Americe, aby přispěly ke svržení carského Ruska a zajistily národní autonomii Židů“*. Temperley (1924: 173) poznamenal, že *„do roku 1917 [ruští Židé] udělali mnoho pro přípravu obecného rozpadu ruského národního života, který byl později uznán jako revoluce“*. Ziff (1938: 56) vyjádřil tehdejší obecný názor, že *„židovský vliv v Rusku měl být značný. Židé hráli v revoluci významnou roli…“*

Překvapivě tuto skutečnost uznal i Winston Churchill. V roce 1920 napsal nechvalně známou esej, ve které vysvětloval rozdíl mezi „dobrými“ (sionistickými) Židy a „špatnými“ bolševiky. Tato dichotomie, která nebyla ničím jiným než „bojem o duši židovského národa“, vyvolávala dojem, „jako by evangelium Kristovo a evangelium Antikrista byly předurčeny k tomu, aby vznikly mezi stejným lidem“ (1920/2002: 24). Sionisté byli „národní“ Židé, kteří hledali pouze domovinu pro svůj pronásledovaný lid. Zlí „mezinárodní Židé“, bolševici, usilovali o revoluci, chaos a dokonce o světovou nadvládu. Podle Churchilla se jednalo o „zlověstné spiknutí“. Pokračoval:

> *Toto hnutí mezi Židy není nové. Od dob Spartaka-Weishaupta přes Karla Marxe až po Trockého (Rusko), Bély Kuna (Maďarsko), Rosu Luxemburgovou (Německo) a Emmu Goldmanovou (Spojené státy) se tato celosvětová konspirace za svržení civilizace a přestavbu společnosti na základě zastaveného vývoje, závistivé zlovolnosti a nemožné rovnosti neustále rozrůstala. … Bylo to hnací silou každého podvratného hnutí během devatenáctého století; a nyní konečně tato skupina mimořádných osobností z podsvětí velkých měst Evropy a Ameriky uchopila ruský národ za vlasy a stala se prakticky nespornými pány tohoto obrovského impéria.* (s. 25)

„Není třeba přehánět“ roli Židů v ruské revoluci; *„Je to jistě role velmi významná. … Většina vedoucích osobností jsou Židé.“* V sovětských institucích *„je převaha Židů ještě více překvapující.“* Ale snad nejhorším aspektem byla dominantní role židovského terorismu. Churchill byl jasný a výslovný:

> *Významnou, ne-li přímo hlavní roli v systému terorismu uplatňovaném mimořádnými komisemi pro boj proti kontrarevoluci sehráli Židé a v některých významných případech také Židovky. Stejnou zlou proslulost získali Židé i v krátkém období teroru, během kterého vládl v Maďarsku Béla Kun. Stejný jev se projevil v Německu (zejména v Bavorsku), kde bylo tomuto šílenství dovoleno využít dočasného ochromení německého*

národa. … Role, kterou [Židé] sehráli v poměru k jejich počtu v populaci, je ohromující. (s. 26)

V té době Churchill již asi 15 let pracoval ve prospěch sionistických Židů. Dlouho se spoléhal na politickou podporu Židů a říkalo se, že je na výplatní listině bohatých sionistů.[1014]

Ruské revoluce byly významné, ale nejdůležitější událostí roku 1917 byla bezpochyby Balfourova deklarace z 2. listopadu. Tento krátký dopis britského ministra zahraničí Arthura Jamese Balfoura baronu Rothschildovi byl pozoruhodný: sliboval „pouhé hrstce" britských poddaných (a nepřímo i jejich souvěrcům po celém světě) zemi, kterou Spojené království nevlastnilo a která byla součástí jiného impéria. Je poučné prozkoumat ortodoxní výklad této události. Podle standardního názoru byla Británie v této době nejen zapletena do války na kontinentu, ale také *„britské síly bojovaly o získání Palestiny od Osmanské říše"*.[1015] Britové ji chtěli *„kvůli její poloze v blízkosti Suezského průplavu"*. (Ve skutečnosti je Palestina samozřejmě více než 200 km od průplavu, oddělená celým Sinajským poloostrovem.) ***„Britové věřili, že Balfourova deklarace pomůže získat podporu tohoto cíle od židovských vůdců ve Velké Británii, Spojených státech a dalších zemích."***

Zde je tedy několik relevantních otázek: Byla kontrola nad průplavem skutečně primárním cílem? Nebo si Britové mysleli, že jim Židé pomohou v jejich širších válečných cílech? Židé? – všude pronásledovaná menšina, bez vlasti, bez armády, bez „skutečné moci"? Mohli skutečně pomoci Britskému impériu? A skutečně jim pomohli? A pokud ano, jak?

Nic v dobové dokumentaci nenasvědčuje tomu, že by kanál byl něčím víc než jen vedlejší záležitostí. Ale zjevně existoval větší cíl – získat pomoc Židů z celého světa, aby pomohli Británii vyhrát válku. Schneer (2010: 152) poznamenává, že od počátku roku 1916 se Britové snažili ***„vážně prozkoumat nějakou formu dohody se ‚světovým židovstvem' nebo ‚velkým židovstvem'"***. Diplomatické komuniké ze 13. března je v tomto ohledu výmluvné:

[1014] Churchillovo úzké spojení s britskými Židy sahalo minimálně do roku 1904. Gilbert (2007: 9) vysvětluje, že *„to bylo poprvé, ale ne naposledy, kdy byl Churchill obviněn svými politickými oponenty… z toho, že je v kapse bohatých Židů, a dokonce že je jimi placen."* Makovsky (2007) popisuje dlouholeté spojení Churchillova otce s „židovskými finančními titány" a poznamenává, že Churchill sám *„začal považovat mnoho [otcových] bohatých židovských přátel za své vlastní"* (s. 46).

[1015] ncyklopedie jsou obvykle dobrým zdrojem konvenčních názorů. Citace zde pocházejí z World Book, vydání z roku 2003, heslo „Balfourova deklarace".

> *Nejvlivnější část židovstva ve všech zemích by velmi ocenila nabídku dohody týkající se Palestiny… Je zřejmé, že využitím sionistické myšlenky lze dosáhnout významných politických výsledků. Mezi nimi bude i konverze židovských prvků na Blízkém východě, ve Spojených státech a na dalších místech ve prospěch Spojenců… Jediným cílem vlády [Jeho Veličenstva] je najít nějaké řešení… které by usnadnilo uzavření dohody zajišťující židovskou podporu.* (v Ziff 1938: 56)

Později téhož roku na tento bod upozornil poradce britské vlády James Malcolm: pokud Britové slíbí Palestinu sionistům, ti využijí svého vlivu po celém světě – a zejména v Americe – k dosažení celkového vítězství. Na první pohled to byl absurdní návrh: že utlačovaná židovská menšina, a zejména ještě menší menšina sionistických Židů, by mohla nějakým způsobem ovlivnit průběh světové války.

A přesto se to rychle stalo oficiálním názorem britské vlády – zejména poté, co se v prosinci 1916 stal premiérem David Lloyd George. Lloyd George byl z pohledu sionistů téměř ideálním vůdcem. Spolupracoval s nimi již od roku 1903.[1016] Pevně věřil v jejich téměř mýtický vliv. Byl také oddaným křesťanským sionistou, což z něj činilo ideologického soukmenovce. Ihned po nástupu do úřadu Lloyd George pověřil své spolupracovníky – zejména Marka Sykese a lorda Arthura Balfoura – aby vyjednali podporu Židů. MacMillan vysvětluje:

> *Od [počátku] roku 1917 se Sykes s podporou Lloyda George setkával soukromě s Weizmannem a dalšími sionisty. Posledním a možná nejdůležitějším faktorem, který přiměl Británii podpořit sionisty, byla propaganda mezi Židy, zejména ve Spojených státech, které se ještě nezapojily do války, a v Rusku…* (2003: 416)

A jako by zastavená válka nebyla dostatečnou motivací, brzy se začaly šířit zvěsti, že sionisté také žádají o podporu Německa; zdá se, že Židé byli ochotni prodat své služby tomu, kdo nabídne nejvyšší cenu.[1017] Když se tyto zvěsti dostaly do Londýna, „britská vláda rychle zareagovala“ (tamtéž). A skutečně tak učinila. S přispěním Brandeise byl v červenci dokončen první návrh stručného prohlášení. Druhý návrh se objevil v polovině října a na konci toho měsíce byl Balfour připraven zveřejnit postoj své vlády: ***„z čistě***

[1016] Viz Stein (1961: 28).
[1017] Viz Lloyd George (1939: 725), Ziff (1938: 55), Stein (1961: 528) a Liebreich (2005: 12).

diplomatického a politického hlediska bylo žádoucí, aby nyní bylo vydáno prohlášení příznivé pro aspirace židovských nacionalistů. … Pokud bychom mohli vydat prohlášení příznivé pro takový ideál, mohli bychom vést velmi užitečnou propagandu jak v Rusku, tak v Americe.“[1018] O tři dny později to udělali.

Nejvíce však zaujala myšlenka, že „pouhá hrstka“ sionistických Židů v Anglii by mohla být rozhodujícím faktorem, který přiměje neochotné Spojené státy vstoupit do světové války. Pokud by se to podařilo, dramaticky by to změnilo vojenskou rovnováhu sil. A prostřednictvím Wilsonových židovských poradců – zejména Barucha a Brandeise – měli u prezidenta slovo. Ale dokázali by to?

Britové bezpochyby věřili, že ano – a také se tak stalo. Jedná se o tak překvapivý projev židovské moci, že stojí za to si připomenout názory několika komentátorů. Po válce, 4. července 1922, se Churchill vyslovil pro plné provedení slavné deklarace:

> *Během války byly učiněny sliby a přísahy… Byly učiněny proto, že se mělo za to, že budou pro nás v našem boji za vítězství ve válce cenné. Mělo se za to, že podpora, kterou nám mohli poskytnout Židé po celém světě, zejména ve Spojených státech a také v Rusku, bude jednoznačnou hmatatelnou výhodou.* (v Gilbert 2007: 78-79)

Ve své monumentální šestisvazkové studii o pařížské mírové konferenci z roku 1919 britský historik Howard Temperley (1924) učinil následující postřeh:

> *Věřilo se, že pokud Velká Británie podpoří naplnění sionistických ambicí v Palestině na základě svého vlastního slibu, jedním z důsledků bude přiblížení ruských Židů k věci Dohody [Spojenců]. Věřilo se také, že takové prohlášení bude mít stejným způsobem silný vliv na světové Židy a zajistí Dohodě podporu židovských finančních zájmů. Dále se věřilo, že by to výrazně ovlivnilo americké veřejné mínění ve prospěch Spojenců. To byly hlavní úvahy, které v druhé polovině roku 1916 a v následujících deseti měsících roku 1917 vedly britskou vládu k uzavření smlouvy s židovstvem.* (1924, sv. 6: 173)

[1018] Zápis z jednání válečné vlády ze dne 31. října; viz Ingrams (1972: 16).

Musíme mít na paměti, že deklarace byla vydána sedm měsíců po vstupu USA do války. Temperley je však jednoznačný: dohoda byla uzavřena „v druhé polovině roku 1916“, tedy dlouho před Wilsonovým rozhodnutím vstoupit do války. Dohoda zřejmě zněla takto: přiveďte USA do války a my vám slíbíme židovskou vlast. Taková byla „smlouva s židovstvem“.

Temperley si uvědomuje význam této skutečnosti a zdůrazňuje ji, aby ji vtiskl do paměti: ***„To, že se jedná o jasnou smlouvu s židovstvem, je mimo pochybnost. … V duchu jde o slib, že výměnou za služby, které židovstvo poskytne, britská vláda ‚vyvine maximální úsilí‘, aby zajistila … Palestinu.“*** A ve skutečnosti to byla pro všechny strany výhodná dohoda. *„Deklarace rozhodně sjednotila světové židovstvo jako celek na straně Dohody… Služby židovstva nebyly očekávány nadarmo a byly… hodny ceny, kterou bylo třeba zaplatit“* (s. 174). Cena Británie byla nízká: kousek země daleko od domoviny. Je pravda, že by došlo k arabskému odporu, ale Britové na to byli zvyklí. Mnohem vyšší cenu zaplatilo Německo a centrální mocnosti a také Amerika, která utratila stovky milionů dolarů a utrpěla 116 000 válečných obětí.

Sionistický zasvěcenec Samuel Landman napsal v roce 1936 podrobný a výstižný popis těchto událostí. Po zmínce o několika předběžných pokusech v roce 1916 poukazuje na význam Malcolmova zapojení. Malcolm věděl, že Wilson *„vždy přikládal nejvyšší důležitost radám velmi prominentního sionisty, pana soudce Brandeise…“* (s. 4). Malcolm dokázal přesvědčit Sykese a francouzského velvyslance Georgese Picota, že

> ***nejlepší a možná jediný způsob, jak přimět amerického prezidenta vstoupit do války, bylo zajistit si spolupráci sionistických Židů tím, že jim slíbili Palestinu, a tak získat a mobilizovat dosud netušenou moc sionistických Židů v Americe a jinde ve prospěch Spojenců na základě vzájemné výměny.***

Je pravda, že Landman nebyl nestranným pozorovatelem a měl dobrý důvod zveličovat vliv sionistů. To však neplatilo pro britskou Královskou palestinskou komisi, která v roce 1937 vydala zprávu. V kritické fázi války ***„se věřilo, že sympatie Židů nebo naopak jejich odpor budou mít podstatný vliv na výsledek války Spojenců. Zejména sympatie Židů by potvrdily podporu amerických Židů…“*** (s. 23). Zpráva dále cituje Lloyda George:

> ***Sionističtí vůdci nám dali jasný slib, že pokud se Spojenci zaváží k vytvoření národního domova pro Židy v Palestině, udělají vše pro to, aby***

získali podporu židovského obyvatelstva po celém světě pro věc Spojenců. Svůj slib dodrželi.

Dva roky po vydání této zprávy, v roce 1939, Britové uvažovali o zahájení války s Německem. Churchill napsal memorandum pro svou válečnou vládu, ve kterém jim připomněl, že

> *Lord Balfour a vláda z roku 1917 nesložili sionistům sliby, které byly příčinou tolika následných diskusí, z lehkomyslných nebo sentimentálních důvodů. Vliv amerických Židů byl tehdy považován za faktor nejvyšší důležitosti a my jsme se necítili být v tak silné pozici, abychom k němu mohli přistupovat lhostejně.* (v Gilbert 2007: 165)

Z toho samozřejmě vyplývalo, že Britové budou možná opět potřebovat pomoc Židů, aby porazili Němce. Poté, co byli v roce 1939 Rooseveltem a jeho židovskými poradci dotlačeni do války[1019], Britové opět zoufale potřebovali přivést do války Američany. Jak uvádí David Irving, koncem roku 1941 Weizmann a jeho britští sionističtí kolegové začali ***„slibovat, že využijí svého vlivu ve Washingtonu, aby přivedli Spojené státy do války“*** (2001: 73). Irving cituje z překvapivě otevřeného dopisu Weizmanna Churchillovi, v němž slibuje, že v této válce udělají totéž, co v té předchozí:

> *V Americe existuje pouze jedna velká etnická skupina, která je ochotná se jednotně postavit za Velkou Británii a za politiku „plné podpory“ pro ni: pět milionů Židů. Od ministra financí Morgenthaua [Henryho Jr.], guvernéra [Herberta] Lehmana, soudce Frankfurtera až po nejprostšího židovského dělníka nebo obchodníka… Britští státníci opakovaně uznali, že to byli právě Židé, kteří v poslední válce účinně pomohli naklonit misky vah v Americe ve prospěch Velké Británie. Jsou ochotni to udělat znovu – a možná to také udělají.* (s. 77)

Zde tedy máme Weizmanna, který výslovně jmenuje vlivné Židy, kteří měli moc přivést Roosevelta a Spojené státy do války, na které opět neměly žádný zásadní zájem. Dopis byl datován 10. září 1941. Churchill nemusel dlouho čekat. Do 90 dnů byla Amerika ve válce.

[1019] Jak vysvětlím v části druhé, existuje dostatek důkazů, že tomu tak skutečně bylo. Přehled některých relevantních zdrojů najdete v Weber (1983). Stručně řečeno, zdá se, že Roosevelt chtěl, aby Anglie a Francie odvedly počáteční „špinavou práci“ války a poté by USA zasáhly podle potřeby, aby celou záležitost uzavřely.

Prameny

Balakian, P. 2003. The Burning Tigris. Harper Collins.

Ben-Sasson, H. 1976. A History of the Jewish People. Harvard University Press.

Chalberg, J. (ed.) 1995. Isolationism. Greenhaven Press.

Churchill, W. 1920/2002. „Zionism versus Bolshevism." v L. Brenner (ed.), 51 Documents: Zionist Collaboration with the Nazis. Barricade Books.

Cohen, N. 1963. „The abrogation of the Russo-American treaty of 1832." Jewish Social Studies, 25 (1).

Cooper, J. 1983. The Warrior and the Priest. Belknap.

Cooper, J. 2009. Woodrow Wilson. Knopf.

Dalton, T. 2011a. "Eternal strangers: Anti-Jewish musings throughout history" (část 1). The Occidental Quarterly, 11 (2) http://toqonline.com/archives/v11n2/TOQv11n2Dalton.pdf.

Dalton, T. 2011b. "Eternal strangers: Anti-Jewish musings throughout history" (část 2). The Occidental Quarterly, 11 (3).

Dalton, T. 2011c. „Eternal strangers: Anti-Jewish musings throughout history" (část 3). The Occidental Quarterly, 11 (4).

Dalton, T. 2012. „Anglo-American perspectives on anti-Semitism." The Occidental Quarterly, 12 (3).

d'Holbach, P. 1770/1813. Ecce Homo! or a Critical Inquiry in the History of Jesus Christ. D. I. Eaton.

Gilbert, M. 2007. Churchill and the Jews. Holt.

Gordon, S. 1984. Hitler, Jews, and the "Jewish Question". Princeton University Press.

Hegel, G. 1975. Early Theological Writings. (T. Knox, překl.). University of Pennsylvania Press.

Hertzberg, A. 1968. The French Enlightenment and the Jews. Columbia University Press.

Herzl, T. 1896/1967. The Jewish State. Pordes.

Hodgson, G. 2006. Woodrow Wilson's Right Hand. Yale University Press.

Ingrams, D. (ed.) 1972. Palestine Papers: 1917-1922. G. Braziller.

Irving, D. 2001. Churchills War (sv. 2). Focal Point.

Kant, I. 1798/1979. Conflict of the Faculties. (M. Gregor, překl.). Abaris.

Landman, S. 1936. Great Britain, the Jews, and Palestine. New Zionist Press.

Levin, N. 1988. The Jews in the Soviet Union since 1917. NYU Press.

Levy, R. 1991. Anti-Semitism in the Modern World. D. C. Heath.

Liebreich, F. 2005. BritainDs Naval and Political Reaction to the Illegal Immigration of Jews to Palestine, 1945-1948. Routledge.

Lloyd George, D. 1939. Memoirs of the Peace Conference (sv. 2). Yale University Press.

MacMillan, M. 2003. Paris 1919. Random House.

Makovsky, M. 2007. ChurchillDs Promised Land. Yale University Press.

Mommsen, T. 1854/1957. History of Rome (sv. 4). Free Press.

Rather, L. 1990. Reading Wagner. Louisiana State University Press.

Schneer, J. 2010. The Balfour Declaration. Random House.

Seligman, E. 1914. „Introduction.“ Proceedings of the Academy of Political Science in the City of New York, 4 (4).

Shogan, R. 2010. Prelude to Catastrophe. Ivan Dee.

Slomovitz, P. 1981. Purely Commentary. Wayne State University Press.

Sombart, W. 1911/1982. The Jews and Modern Capitalism. Transaction.

Stein, L. 1961. The Balfour Declaration. Valentine, Mitchell.

Stern, M. 1974. Greek and Latin Authors on Jews and Judaism (sv. 1). Israel Academy of Sciences and Humanities.

Temperley, H. 1924. History of the Peace Conference of Paris (sv. 6). Hodder and Stoughton.

Ward, G. 1989. A First Class Temperament. Harper.

Weber, M. 1983. „President Roosevelt‘s campaign to incite war in Europe: The secret Polish documents.” Journal of Historical Review, 4.

Ziff, W. 1938. The Rape of Palestine. Longmans, Green.

Židovská stopa ve světových válkách, část 2

Thomas Dalton, 2013

V první části tohoto článku jsem popsal roli Židů v událostech, které vedly k první světové válce, s důrazem na jejich vliv ve Velké Británii a Spojených státech. Ukázalo se, že Woodrow Wilson byl prvním americkým prezidentem zvoleným s plnou podporou židovské lobby, a on jim na oplátku udělil vedoucí role ve své administrativě. Byli také považováni za osoby s rozhodujícím vlivem v době Wilsonova vyhlášení války v dubnu 1917. Na britské straně byl premiér David Lloyd George křesťanským sionistou a ideologickým souputníkem Židů, který byl stejně ochotný podporovat jejich cíle. Británie využila židovskou podporu prostřednictvím Balfourovy deklarace z listopadu 1917, která sionistům slibovala vlast v Palestině; byla to jejich odměna za to, že asi sedm měsíců předtím přivedli USA do konfliktu.

Ukázalo se, že takové akce jsou součástí dlouhodobého historického trendu: židovští aktivisté a agitátoři podněcují nepokoje a války, kdykoli z toho mohou mít prospěch. Tato tendence, která sahá až do dob Římské říše, naznačuje bezohledné pohrdání životy a blahobytem nežidovského obyvatelstva.

Války samozřejmě nejsou jen událostmi, které přinášejí smrt a zničení; poskytují také obrovské příležitosti k finančním ziskům a dramatickým změnám v globálních mocenských strukturách. Pro ty, kteří jsou ve správné pozici, může válka přinést extrémní zisky v podobě bohatství a vlivu. Konkrétně události kolem první světové války přinesly Židům po celém světě značné zisky – a to několika způsoby. Za prvé, díky vysoce postaveným osobám v administrativách Tafta a Wilsona byly Spojené státy velmi nakloněny židovské imigraci; jejich počet se ve skutečnosti dramaticky zvýšil, z 1,5 milionu na více než 3 miliony mezi lety 1905 a 1920 – a do poloviny 20. let 20. století se blížil k 4 milionům. Zadruhé to byla Balfourova deklarace, která jim slibovala Palestinu. Je pravda, že pokud jde o Palestinu, nic se okamžitě neuskutečnilo, ale i tak to byl velký ústupek ze strany světové velmoci. Za třetí, světový řád se změnil v jejich prospěch: nenáviděná a „antisemitská“ carská vláda v Rusku byla nahrazena židovským bolševickým hnutím, nenáviděný a „antisemitský“ německý císař Vilém II. byl nahrazen Židům nakloněným Výmarským režimem a Židy ovlivněné vlády USA a Velké Británie obnovily svou globální dominanci.

A nakonec, jako vždy, šlo o peníze. Židovský finančník Bernard Baruch, který pro Wilsona řídil Radu pro válečný průmysl, měl mimořádnou moc rozhodovat o vojenských výdajích; můžeme si být jisti, že z toho měli prospěch jeho oblíbení klienti.[1020] Ale nejlépe to snad vystihl senátor za Nebrasku George Norris. V projevu proti Wilsonovu volání po vyhlášení války Norris prohlásil, že Američané jsou klamáni ***„téměř jednomyslným požadavkem velkého spojení bohatých, kteří mají přímý finanční zájem na naší účasti ve válce“***. Dále uvedl, že ***„velké množství významných novin a zpravodajských agentur v zemi bylo ovládnuto a zapojeno do největší propagandy, jakou svět kdy poznal, s cílem vyvolat náladu ve prospěch války“***. Norris shrnul svůj názor takto: ***„Vstupujeme do války na příkaz zlata.“***[1021] Finance, média, „zlato“ — židovské zájmy prosperovaly na mnoha frontách.

Wilson však zjevně nebyl těmito záležitostmi nijak ovlivněn, stejně jako svým slibem svým americkým spoluobčanům, že „nás udrží mimo válku“. Jeho tým židovských podporovatelů a poradců – Baruch, ale také Henry Morgenthau Sr., Jacob Schiff, Samuel Untermyer, Paul Warburg, Stephen Wise a Louis Brandeis – chtěl válku, a válku také dostal. Skutečnost, že to Ameriku bude stát 250 miliard dolarů (v dnešní hodnotě) a asi 116 000 válečných obětí, se v jejich kalkulacích zřejmě neprojevila.

Hlavním tématem tohoto eseje je druhá světová válka, ale její kořeny leží ve výsledku první světové války. Proto pokračuji v příběhu od té doby.

Trocha kontextu

Než budeme pokračovat, musíme mít na paměti jednu věc. Snaha Židů o větší vliv a politickou moc se projevovala na obou stranách první světové války. Ruští imperiální vůdci již dlouho Židům nedůvěřovali a většinu z nich vyhnali do takzvané oblasti osídlení, která byla založena v západním Rusku v 90. letech 18. století. Od 80. let 19. století západní média vydávala přehnané zprávy o vraždách, pogromech a různých masakrech mezi ruskými Židy, jejichž počet byl téměř vždy zaznamenán – překvapivě – jako ***„6 milionů“***.[1022]

[1020] Jak Baruch prohlásil před Kongresem: *„Pravděpodobně jsem měl větší moc než kdokoli jiný během války; to je bezpochyby pravda.“* Jeho úplné svědectví najdete v první části.
[1021] Citováno v Chalberg (1995: 71-73).
[1022] New York Times takové zprávy pravidelně publikoval. Viz například: 26. ledna 1891 ***(„Rabín Gottheil se vyjadřuje k pronásledování Židů… asi šest milionů pronásledovaných a nešťastných chudáků“)***, 21. září 1891 ***(„Obžaloba Ruska… celkový počet 6 000 000 je přesnější.“)***, 11. června 1900 ***(„[V Rusku a střední Evropě] žije 6 000 000 živých, krvácejících a trpících argumentů ve prospěch sionismu.“)***, 23. března 1905 ***(„My, Židé v***

To přirozeně vyvolalo hluboké nepřátelství vůči rodu Romanovců a Židé usilovali o jeho zánik. Zvláštní nenávist byla vyhrazena caru Mikuláši II., který se ujal moci v roce 1894. V první části jsem vysvětlil ohromně úspěšné úsilí americké židovské lobby o zrušení dlouholeté smlouvy mezi USA a Ruskem v roce 1911; šlo o malý trest namířený proti carovi. Konečným cílem však bylo jeho svržení, a proto si můžeme představit radost globální židovské komunity z jeho pádu v březnu 1917. Jak si vzpomínáme, car a jeho rodina byli poté v červenci následujícího roku zavražděni židovskými bolševiky.

Podobný příběh se odehrál v případě německého panovníka Viléma II., který se dostal k moci v roce 1888. Tam však Židé prosperovali a těšili se relativně vysoké míře svobody – navzdory zjevné osobní nelibosti císaře vůči nim.[1023] Dříve jsem citoval některé působivé statistiky Sarah Gordonové týkající se jejich počtu v právu, médiích, obchodu a akademické sféře, a to vše před první světovou válkou. V bankovním sektoru se jim dařilo naprosto skvěle; mezi významné německo-židovské bankéřské rodiny patřili známí Rothschildové a Warburgové, ale také Mendelssohnové, Bleichroederové, Speyerové, Oppenheimové, Bambergové, Gutmannové, Goldschmidtové a Wassermannové. Navzdory svému bohatství a úspěchu však Židé neměli přístup k politické moci kvůli dědičné monarchii. To pro ně bylo nepřijatelné. Museli tedy zavést „demokracii" – samozřejmě se všemi náležitými ušlechtilými hodnotami. Pouze prostřednictvím demokratického systému mohli přímo ovlivňovat politické vedení.

Americe, [soucítíme s] našimi 6 000 000 ponížených bratry v Rusku"), 25. března 1906 *(„Šokující zprávy o stavu a budoucnosti 6 000 000 Židů v Rusku...")*. Tato situace vedla bývalého prezidenta B'nai B'rith k prorockému zvolání: ***„Simon Wolf se ptá, jak dlouho bude ruský holocaust pokračovat"*** (10. listopadu 1905). Historie se skutečně opakuje.

[1023] Zdá se, že měl pro tuto nepřátelství dobrý důvod. Podle Cecila (1996: 57) Wilhelm *„věřil, že Židé byli zvráceně zodpovědní... za podněcování opozice proti jeho vládě"*. V dopise příteli císař napsal: *„Hebrejská rasa je mým nejzarytějším nepřítelem doma i v zahraničí; zůstávají tím, čím jsou a vždy byli: tvůrci lží a strůjci nepokojů, revolucí a převratů, kteří šíří hanbu pomocí svého jedovatého, sžíravého a satirického ducha"* (v Rohl 1994: 210). Townley (1922: 45) uvádí jeho následující komentář: *„Židé jsou prokletím mé země. Udržují můj národ v chudobě a ve svých spárech. V každé malé vesnici v Německu sedí špinavý Žid, jako pavouk, který vtahuje lidi do sítě lichvářství. Půjčuje peníze malým zemědělcům na záruku jejich pozemků a tak postupně získává kontrolu nad vším. Židé jsou paraziti mé říše."* Dodává, že židovská otázka je jedním z jeho „velkých problémů", ale že „s tím nelze nic dělat". V roce 1940, když se Hitler chystal vyčistit Evropu, řekl: *„Židé jsou vyhnáni ze svých hanebných pozic ve všech zemích, které po staletí vedli k nepřátelství"* (v Rohl: 211).

Jakmile tedy v Rusku padl car, ozvaly se hlasy volající po opakování tohoto úspěchu v Německu. 19. března 1917, čtyři dny po svržení cara, New York Times informoval o tom, že Louis Marshall tuto událost chválil a dodal, že ***„lze očekávat, že povstání proti autokracii se rozšíří i do Německa“***. O dva dny později židovští řečníci v Madison Square Garden ***„předpovídali povstání v Německu“***. Jak vysvětluje článek, ***„[někteří] předpovídali, že revoluce dělnické třídy v Rusku byla předzvěstí podobných revolucí po celém světě. Řada řečníků předpovídala, že další revoluce bude v Německu“*** (21. března). 24. března si Jacob Schiff připsal zásluhy za pomoc při financování ruské revoluce. Současně rabín Stephen Wise svalil vinu za blížící se vstup Ameriky do první světové války na „německý militarismus“ a dodal: ***„Kéž by bylo možné, abychom bojovali bok po boku s německým lidem za svržení Hohenzollernismu [tj. císaře Viléma]“***.

Kupodivu se Wiseovi jeho přání splnilo. Během dvou týdnů se Amerika zapojila do války. A asi o 18 měsíců později Wilhelm utrpěl porážku a byl donucen abdikovat.

Pařížská mírová konference

Po vítězství ve válce byl Wilsonův židovský tým dychtivý diktovat podmínky míru. *„Jak se ukázalo,“* poznamenává Robert Shogan (2010: 25), ***„válka přinesla prospěch sionistické věci, částečně díky roli Brandeise jako důvěryhodného poradce [Wilsona]“***. Vítězné národy se sešly v lednu 1919 v Paříži a Americký židovský kongres tam byl zastoupen vlastní delegací. Shogan dodává, že ***„[Stephen] Wise byl v Paříži na základě pověření prezidenta Wilsona, aby vedl sionistickou delegaci na mírových jednáních.“*** (Lze se rozumně ptát: Proč mají sionisté vůbec vlastní delegaci?) Mezi americkými Židy tam vynikal také Louis Marshall.

Cílem Židů nebylo ani spravedlivé nastolení míru, ani spravedlivé zacházení s Německem, ale spíše maximalizace prospěchu pro různé židovské komunity v Evropě a USA. *„Na počátku roku 1919,“* říká Ben-Sasson (1976: 940), ***„se diplomatická činnost v Paříži stala hlavním bodem různých pokusů o naplnění židovských aspirací.“*** Fink (1998: 259) souhlasí: *„V březnu 1919 dorazily do Paříže prosionistické a nacionalistické židovské delegace.“* Zdá se, že téměř každá vítězná země měla své vlastní židovské zástupce. Někteří usilovali o formální a výslovná židovská práva ve svých vlastních zemích, jiní se zasazovali o uznání židovského národního státu. Významnými

beneficienty byli polští Židé, kterým se podařilo dosáhnout výslovné zmínky v polské smlouvě o právech menšin.

Irský filozof a novinář Emile Dillon to krátce po události popsal takto:

> *Ze všech skupin, jejichž zájmy byly na konferenci prosazovány, měli Židé snad nejvynalézavější a rozhodně nejvlivnější zástupce. Byli tam Židé z Palestiny, Polska, Ruska, Ukrajiny, Rumunska, Řecka, Británie, Holandska a Belgie, ale nejpočetnější a nejvýznamnější kontingent vyslaly Spojené státy.* (1920: 12)

Fink popisuje americkou stranu a vysvětluje, že *„horlivý sionista Julius Mack a umírněnější Louis Marshall rychle zastínili přední americké antinacionalisty Henryho Morgenthaua, Oscara Strause a Cyruse Adlera“*.

Ačkoli byl Dillon nakloněn sympatiím k židovskému utrpení, poznamenal, že „náboženská“ nebo „rasová“ zaujatost *„byla základem politiky pana Wilsona“* (496). Je faktem, řekl, ***„že značný počet delegátů věřil, že skutečný vliv za anglosaskými národy mají Semité“***. Shrnující vyhlídky do budoucna, poznamenal k obecnému závěru mnoha účastníků pařížské konference: ***„Od nynějška bude svět ovládán anglosaskými národy, které jsou zase ovlivňovány židovskými živly.“***

Mezi nežidovskými Američany byl i mladý Herbert Hoover, tehdejší ministr pro potravinářství USA a samozřejmě budoucí prezident. Doprovázel ho židovský asistent, finančník Lewis Strauss, který poznamenal, že jeho šéf má výraznou tendenci *„bojovat za židovská práva“*, zejména v Polsku.[1024] Strauss se později stal klíčovou postavou při financování raného vývoje atomové bomby.

Jak je dobře známo, zacházení s Němci na konferenci bylo brutálně tvrdé. Očekávali a bylo jim slíbeno, že konference bude spravedlivým vyřešením legitimních válečných nároků všech válčících stran – zejména vzhledem ke složitosti a zamotanosti vypuknutí nepřátelských akcí. (Připomeňme si: arcivévoda byl zavražděn Srbem v červnu 1914; ruská armáda se v červenci zmobilizovala a shromáždila na německých hranicích; ohrožené Německo vyhlásilo v srpnu válku Rusku; francouzsko-ruský pakt vyžadoval současnou válku proti Francii; a Británie vyhlásila válku Německu, jakmile jeho armáda překročila hranice Belgie. V době mírové konference se

[1024] Wentling (2012: 6).

Wilson a jeho tým rozhodli, že za válku je zodpovědné pouze Německo, a proto musí nést plnou tíhu reparací.[1025] Nemožné podmínky, které jim byly vnuceny, připravily půdu pro vzestup nacionálního socialismu a další velkou válku.

Celkově lze z první války a následné mírové konference vyvodit, že Britové a Američané se podřídili židovským zájmům. Hlavními beneficienty války byli skutečně Židé, a to jak v Americe, tak obecně v Evropě. Pro Německo to byla samozřejmě katastrofální událost; utrpělo asi 2 miliony vojenských obětí spolu s tisíci nepřímých civilních ztrát, drtivými finančními dluhy a bylo svědkem konce 900leté vlády rodu Hohenzollernů. Byla to tragédie pro národ, který podle Faye (1928: 552) ***„neplánoval evropskou válku, nechtěl ji a vynaložil skutečné úsilí, aby ji odvrátil“***.

Amerika, která neměla žádný legitimní zájem na bojích v Evropě, byla vtažena do války Wilsonovým vyhověním židovským požadavkům. Wilson sám působí jako amorální politický intrikán. MacMillan (2010: 7) popisuje jeho blízké, „možná romantické“ vztahy s několika jinými ženami během jeho prvního manželství. Theodore Roosevelt ho považoval za *„nejneupřímnějšího a nejchladnokrevnějšího oportunistu, jakého jsme kdy měli v prezidentském úřadu“* (tamtéž: 6). Pro Lloyda George byl *„netaktní, tvrdohlavý a marnivý“*. Je pravda, že všichni máme své chyby, ale u většiny z nás nevedou k národní katastrofě.

Židovské revoluce

S pádem cara Mikuláše v březnu 1917 a po bolševické revoluci v říjnu téhož roku se židovští revolucionáři stali obzvláště aktivními ve východní a střední Evropě. Po úspěchu v Rusku doufali, že se jim podaří zopakovat události i v jiných zemích. Ben-Sasson podává typicky zdrženlivý popis:

> ***Nové síly, které se objevily v mnoha zemích, otevřely nové obzory pro židovské státníky s liberálně-demokratickými sklony, zejména pro ty s radikálně-revolučními názory. … Židé byli také velmi aktivní v socialistických stranách, které se dostaly k moci nebo získaly politický význam v mnoha evropských zemích. Ještě výraznější byli v komunistických stranách, které se od socialistů odštěpily… Stručně řečeno, nikdy předtím v evropské historii nehrálo tolik Židů tak aktivní roli v politickém životě a nezastávalo tak vlivné funkce…*** (1976: 943)

[1025] Dobrý stručný popis najdete v MacMillan (2003: 463-466).

Jinými slovy, židovští anarchisté a militantní komunisté („nové síly“) vedli násilné povstání („nové horizonty činnosti“) s cílem svrhnout vládnoucí vlády a nastolit režimy vedené Židy. Bermant (1977: 160) tento bod potvrzuje: ***„Většina předních revolucionářů, kteří v posledních desetiletích minulého [19.] století a v prvních desetiletích [20.] století otřásali Evropou, pocházela z prosperujících židovských rodin.“*** To opět odpovídá dlouhodobému trendu židovského povstání.

Není to žádná novinka; významní politici té doby to dobře věděli. Lord Balfour například jednou poznamenal Wilsonovu poradci Edwardu Houseovi, že ***„téměř veškerý bolševismus a nepokoje podobné povahy lze přímo vysledovat k Židům po celém světě. Zdá se, že jsou odhodláni buď dosáhnout toho, co chtějí, nebo rozvrátit současnou civilizaci“***[1026] — stručné a přesné shrnutí.

Vezměme si například Maďarsko. Tam maďarský Žid jménem Béla Kun (Kohn) na počátku roku 1918 založil a vedl místní křídlo Ruské komunistické strany, které se později stalo samostatnou organizací. Spolu se svými židovskými kolegy Matyasem Rakosim (Roth/Rosenfeld) a Ottou Korvinem (Klein) Kunova strana organizovala četné stávky a prováděla násilné a podvratné útoky proti prezidentovi Karolyimu a vládnoucím sociálním demokratům. V březnu 1919 Karolyi rezignoval a SD strana uzavřela z nutnosti spojenectví s Kunovými komunisty v naději, že využije jeho konexe s ruskými bolševiky. Kun souhlasil pod podmínkou, že se vláda znovu ustaví jako „Maďarská sovětská republika“ – což se také stalo.

Kun ovládl novou vládu a obsadil mnoho vysokých postů Židy; jak vysvětluje Muller (2010: 153), ***„z 49 komisařů vlády bylo 31 židovského původu“***.[1027] V červnu odrazil pokus o převrat a poté provedl akci, která vešla ve známost jako „rudý teror“; jednalo se o paramilitární skupinu vedenou židovskými ideology Georgem Lukácsem a Tiborem Szamuelym, která pronásledovala a zabíjela členy místní opozice. K neštěstí pro Kuna vedly pokračující konflikty se sousedním Rumunskem k invazi do Maďarska a

[1026] Citováno v MacMillan (2003: 414-415).

[1027] Muller dodává: *„Význam Židů v Maďarské sovětské republice je o to pozoruhodnější, když si uvědomíme, že maďarští Židé byli bohatší než jejich souvěrci ve východní Evropě… Ačkoli tvořili pouze 5 % populace, v předvečer první světové války představovali Židé téměř polovinu lékařů, právníků a novinářů v Maďarsku.“* Ale přesně tak, jak jsem řekl: žádné bohatství ani společenské postavení nestačí, pokud Židé nemají politickou moc.

slíbená ruská pomoc se nikdy neuskutečnila. Kun a jeho židovští spolupracovníci byli v srpnu, pouhých 133 dní po převzetí moci, vyhnáni.

Problémy neměly jen Rusko a Maďarsko. ***„Židé hráli významnou roli v komunistických stranách i jinde,“*** vysvětluje Bermant (172). Například v Polsku ***„asi čtvrtina členů strany a asi třetina delegátů stranických sjezdů byli Židé“***. Polští komunisté však nebyli schopni vyvinout dostatečnou sílu, aby svrhli nově ustavenou vládu Józefa Piłsudského.

Nejvýznamnější události, které měly trvalý dopad, se však odehrály v Německu. Musíme si připomenout události na konci první světové války. Po dlouhém patovém stavu se válka v podstatě stala válkou na vyčerpání. Americké síly na bojišti v polovině až konci roku 1917 hrozily změnou situace, ale pro Němce západní fronta obecně vydržela – až do samého konce. V žádném okamžiku se nestáhla na německé území. Ale i když Němci dokázali vydržet, jejich spojenci to nedokázali. Bulharsko a Osmanská říše kapitulovaly na konci října 1918. Rakousko-Uhersko kapitulovalo na začátku listopadu. Pro Němce však poslední kapkou byly jejich domácí problémy – s Židy.

Problémy začaly drobnou vzpourou námořníků na konci října a začátkem listopadu 1918 v přístavech Kiel a Wilhelmshaven. Řada námořníků, dělníků a Židů z Nezávislé sociálně demokratické strany (USPD) spojila síly, aby provedla nenásilnou vzpouru proti císaři. Němečtí rebelové prostě chtěli, aby válka skončila, zatímco židovští rebelové usilovali o moc; v tomto smyslu šlo o přirozené spojenectví. „Povstání“ – především ve formě generální stávky – se rychle rozšířilo a během několika dní dosáhlo Mnichova. Ve snaze tuto akci ukončit vyzvala většina sociálních demokratů (SPD) císaře k abdikaci, po které by vytvořili republikánskou vládu. 9. listopadu zvítězili; Vilém abdikoval a byla vyhlášena nová „Německá republika“. Právě toto nové vedení podepsalo 11. listopadu příměří, které ukončilo válku.

Rebelové z USPD však měli své vlastní plány. V ten samý den, kdy byla vytvořena Německá republika, vyhlásili vznik „Svobodné socialistické republiky“. Tato skupina měla téměř výlučně židovské vedení: Rosa Luxemburgová, Hugo Haase, Karl Liebknecht (napůl Žid), Leo Jogiches, Karl Radek (Sobelsohn) a Alexander Parvus (Gelfand/Helphand) byli dominantními postavami. A to byli jen aktivisté působící v Berlíně. V Mnichově vedli další židovští rebelové samostatnou, souběžnou revoluci, jejímž cílem bylo vytvoření bavorského komunistického státu. Vedoucím revolucionářem USPD tam byl židovský novinář Kurt Eisner. 7. listopadu požadoval abdikaci místního

monarchy, krále Ludvíka III. Král uprchl následující den a Eisner se prohlásil „ministrem-prezidentem“ svobodného bavorského státu.

Brzy však Eisnerovo štěstí vyprchalo. 21. února 1919 byl zavražděn svým židovským spolubratrem Antonem Arco-Valley. Během několika týdnů získali ostatní židovští členové USPD zpět moc a založili Bavorskou sovětskou republiku – třetí v Evropě po Rusku a Maďarsku. Jejím vůdcem byl židovský dramatik Ernst Toller. Mezi jeho stoupenci byli známí židovští anarchisté Gustav Landauer a Erich Muehsam. Díky naprosté neschopnosti se Tollerova vláda stala terčem další židovské frakce vedené Eugenem Levinem a polovičním Židem Ottou Neurath. Levine se pokusil zavést skutečný komunistický systém, včetně vlastní „rudé armády“ podle ruského vzoru. Jeho úspěch však opět netrval dlouho. Zbytky staré německé armády rychle zasáhly a na začátku května komunisty svrhly.

Pro židovské rebely to nedopadlo dobře. Levine byl zajat a popraven, stejně jako Landauer. Tollerovi, Muehsamovi, Radkovi, Parvusovi a Neurathovi se podařilo uprchnout. Luxemburgová a Liebknecht byli v lednu zastřeleni německými vojáky a Jogiches zemřel za záhadných okolností v březnu. Haase byl zabit pomateným dělníkem v listopadu téhož roku.

To však zdaleka neznamenalo konec jejich vlivu v Německu. USPD byla přetvořena v Německou komunistickou stranu (KPD) pod vedením Paula Leviho. Vládnoucí SPD se mezitím spojila s umírněnou Německou demokratickou stranou (DDP) a v lednu 1919 se sešla ve městě Výmar, aby vytvořila ústavní formu vlády. Židé byli v obou těchto stranách v popředí: Otto Landesberg, Eduard Bernstein a Rudolf Hilferding v SPD a Walter Rathenau v DDP; Rathenau byl nakonec jmenován německým ministrem zahraničí.[1028] Jeho židovský kolega Hugo Preuss sepsal výmarskou ústavu. Tento židovský vliv dobře popsal filosemitský americký novinář a držitel Pulitzerovy ceny Edgar Mowrer. V roce 1933 napsal, že

> *velký počet Židů vstoupil do Sociálně demokratické strany [SPD], která zdědila moc v důsledku [listopadové] revoluce. Jiní Židé se hrnuli do Demokratické strany [DDP], skupiny, která rozhodně nevynechala žádnou příležitost prosazovat zájmy obchodu, bankovnictví a burzy…* (1933: 227)

[1028] Až do jeho zavraždění v červnu 1922.

Je zajímavé, že tehdy, stejně jako dnes, zdá se, že pokryli všechny oblasti: liberální, levicoví Židé dominovali v SPD a kapitalističtí, pravicoví Židé dominovali v DDP. Bez ohledu na to, která strana získala kontrolu, Židé si tak udrželi vliv. Mowrer potvrdil moje dřívější tvrzení a dodal, že *„řada otevřených revolučních vůdců, Rosa Luxemburgová v Berlíně, Erich Muehsam a Ernst Toller v Mnichově, byli Židé“*. Pokračoval:

> *V poválečné politice se řada Židů dostala do vedoucích pozic. Jak v Říši, tak ve spolkových státech se Židé, zejména sociální demokraté, stali ministry. V byrokracii se Židé rychle dostali do vedoucích pozic a až do roku 1930 se jejich počet zdál být na vzestupu.*

Shrnuje situaci slovy: *„Stručně řečeno, po revoluci začali Židé v Německu hrát v politice a správě stejnou významnou roli, jakou si předtím vydobyli v otevřené konkurenci v obchodě, bankovnictví, tisku, umění, vědě a intelektuálním a kulturním životě země“* (228).

Nová Výmarská republika byla řádně uzákoněna v srpnu 1919. Není překvapením, že byla velmi přátelská k německým Židům, odstranila všechny zbytky právních překážek a poskytla jim plný přístup k podnikání, akademické sféře a vládě – přesně tak, jak to popsal Mowrer. Jak říká Lavsky (1996: 41): *„Veškerá zbývající diskriminace byla odstraněna a neexistovala žádná omezení účasti na německém veřejném životě.“* Zásadní roli, kterou hráli výmarští Židé, stručně vysvětluje Walter Laqueur:

> *Bez Židů by neexistovala „výmarská kultura“ – v tomto smyslu byly tvrzení antisemitů, kteří tuto kulturu nenáviděli, oprávněná. Židé stáli v čele každého nového odvážného, revolučního hnutí. Zaujímali významné místo mezi expresionistickými básníky, mezi romanopiscemi 20. let, mezi divadelními producenty a po určitou dobu také mezi předními osobnostmi kinematografie. Vlastnili přední liberální noviny, jako byly Berliner Tageblatt, Vossische Zeitung a Frankfurter Zeitung, a mnoho redaktorů bylo také židovského původu. Mnoho předních liberálních a avantgardních nakladatelství bylo v židovských rukou (S. Fischer, Kurt Wolff, Cassirerovi, Georg Bondi, Erich Reiss, Malik Verlag). Mnoho předních divadelních kritiků bylo židovského původu a dominovali také v oblasti lehké zábavy.* (1974: 73)

Laqueur však nevysvětluje, že slavná „výmarská kultura“ byla možná nejznámější svou nevázaností, promiskuitou a obecně morální zkažeností.[1029] ***„Uplatnili se na univerzitách, ve státní správě, v právnictví, obchodu, bankovnictví a svobodných profesích,“*** dodává Lavsky. ***„Některé oblasti byly prakticky monopolizovány Židy a jejich přínos pro žurnalistiku, literaturu, divadlo, hudbu, výtvarné umění a zábavu byl značný.“***

Právě tato ústřední role Židů v sociálních nepokojích, listopadové revoluci a nové Výmarské republice vedla tři německé aktivisty a intelektuály – Antona Drexlera, Gottfrieda Federera a Dietricha Eckarta – k založení Deutsche Arbeiterpartei (DAP) v lednu 1919. Tato strana se stala předchůdkyní Nacionálněsocialistické DAP (NSDAP), neboli nacistické strany. Jedním z jejich prvních rekrutů byl zoufalý 30letý bývalý voják Adolf Hitler.

V knize Mein Kampf Hitler popisuje bolestivé osobní detaily toho, jak mladí němečtí muži šli bojovat a umírat na frontě, zatímco židovští aktivisté a rebelové podkopávali císařskou vládu doma. Nazývá je „chraplavými zločinci“ a dodává, že *„tito křivopřísežní zločinci mezitím organizovali revoluci“* (I.5).[1030] Po odchodu z fronty z lékařských důvodů v říjnu 1916 popisuje situaci v Mnichově:

> ***Zloba, nespokojenost, stížnosti - kam se člověk hnul! … Vládní úřady byly plné Židů. Téměř každý úředník byl Žid a téměř každý Žid byl úředníkem. … V obchodním světě byla situace ještě horší. Zde se židovský národ stal vlastně „nepostradatelným“. Jako pavouci pomalu vysávali krev z pórů národního tělesa. … A tak již v letech 1916-17 byla prakticky veškerá výroba pod kontrolou židovských financí.*** (I.7)

Hitler se v březnu 1917 vrátil na frontu a v říjnu následujícího roku byl zasažen útokem yperitem. Plyn mu způsobil těžké popáleniny očí, kvůli kterým byl převezen do vojenské nemocnice. Právě tam se poprvé doslechl o revoluci. Židovsko-marxistická *„banda opovrženíhodných a zkažených zločinců“* vedla svržení císaře a pokoušela se sama převzít přímou moc. Jejich povstání bylo přechodné, ale židovský vliv ve výmarském režimu brzy převzal kontrolu nad národem, což nebylo o nic lepší. Právě tyto události vedly Hitlera k politické aktivitě.

[1029] Jedno vysvětlení najdete v Darkmoon (2013). Viz také Bryant (1940: 142-145).
[1030] V mém zápisu (I.5) odkazuje na svazek I, kapitola 5. Používám Murphyho překlad.

Meziválečné období a nástup FDR

Rok 1920 byl rokem určitého významu. V únoru byla formálně založena NSDAP vedená Hitlerem. Ve stejném měsíci napsal 46letý Winston Churchill svůj nechvalně známý článek „Sionismus versus bolševismus“, ve kterém odsoudil zhoubnou roli židovských marxistů, jako byli Trockij, Kun, Luxemburgová a americká Emma Goldmanová.[1031] A ve Spojených státech právě Henry Ford zahájil svou dvouletou sérii článků o „mezinárodním Židovi“.

Následující rok, na konci roku 1921, Ford zavzpomínal na své minulé snahy o mírové ukončení první světové války.[1032] V té době, jak říká, ***„to byli právě Židé, kteří mě přesvědčili o přímé souvislosti mezi mezinárodním židovstvem a válkou“***.

> *[Vysvětlili mi], jakým způsobem Židé ovládali válku, jak disponovali penězi, jak ovládli všechny základní suroviny potřebné k vedení války… Řekli… že válku začali Židé, že ji budou pokračovat tak dlouho, jak budou chtít, a že dokud Židé válku neukončí, nelze ji zastavit.* (New York Times, 5. prosince 1921, s. 33)

Toto bylo opakujícím se tématem v Fordově sérii „Mezinárodní Žid“.

Mezitím na druhé straně oceánu Lenin (čtvrtinový Žid) a jeho židovští bolševičtí kolegové v prosinci 1922 založili Sovětský svaz. Následující rok Hitler a další členové NSDAP podnikli neúspěšný pokus o převrat v Bavorsku, což vedlo k jeho 12měsíčnímu uvěznění a následnému sepsání knihy Mein Kampf. Na počátku roku 1924 zemřeli Lenin a Woodrow Wilson v rozmezí jednoho měsíce.

V polovině až konci 20. let 20. století se nic významného neudálo. Židovská imigrace do Spojených států pokračovala a do roku 1927 překročila počet 4,3 milionu. Židé dále pronikali do Hollywoodu; Marcus Loew koupil studia MGM, bratři Cohnové převzali Columbia Broadcasting System a David Sarnoff založil RKO Pictures. V politické sféře zvítězil v prezidentských volbách v roce 1928 republikán a křesťanský sionista Herbert Hoover a relativně neznámý demokrat Franklin D. Roosevelt se stal guvernérem státu New York.

[1031] Podrobnosti viz první část.

[1032] Fordova takzvaná „loď míru“ vyplula v prosinci 1915 do Norska, kde se neúspěšně pokusila vyjednat konec války.

Od samého počátku měl FDR úzké a trvalé vazby na americké Židy – vazby, které se ukázaly jako rozhodující pro jeho jednání během druhé světové války. Jeho spolukandidátem v New Yorku byl Herbert Lehman, syn německých Židů. (Jeho republikánský protivník, židovský generální prokurátor Albert Ottinger, nedokázal získat židovské hlasy tak jako FDR, což vypovídá o síle FDRových vazeb na tuto skupinu.) Po nástupu do funkce guvernéra Roosevelt ***„obsadil řadu klíčových pozic lidmi z početné židovské komunity ve státě“***, uvádí Shogan (2010: 5). Jedním z jeho prvních významných jmenování byl jeho dlouholetý přítel Henry Morgenthau Jr. do zemědělského výboru státu New York. Také jmenoval svého bývalého řečnického poradce Samuela Rosenmana „poradcem guvernéra“. Oba hráli důležitou roli v jeho prezidentském úřadu.

O FDR se však zajímali i další Židé – zejména soudce Nejvyššího soudu Louis Brandeis a jeho chráněnec, harvardský právník Felix Frankfurter. Ještě předtím, než Brandeis vyhrál guvernérské volby v New Yorku, *„upozornil Frankfurter na svou touhu navázat kontakt s mužem, o kterém věřil, že se jednoho dne stane prezidentem země“* (tamtéž: 72). A skutečně, *„následující čtyři roky se Brandeis spokojil s tím, že se spoléhal na Frankfurtera jako na svého prostředníka k guvernérovi v Albany“*.

Stejné volby, které vynesly Roosevelta do křesla guvernéra, vynesly Hoovera do prezidentského úřadu. Jak jsem již zmínil, Hoover se dlouhodobě zasazoval o židovské zájmy. Jako prezident udělal pro Židy maximum, když v roce 1930 jmenoval Eugena Meyera předsedou Federálního rezervního systému a v březnu 1932 jmenoval druhého židovského soudce, Benjamina Cardoza, do Nejvyššího soudu. Ale v té době již byla Velká hospodářská krize v plném proudu, což zmařilo jakoukoli šanci na znovuzvolení.

Židovský původ FDR?

Než se vrátím k dlouhému a historickému působení FDR v úřadu prezidenta, rád bych připomněl otázku, kterou jsem nastolil v první části této série: Byl Roosevelt Žid? Již dříve jsem zmínil, že jeho bratranec pátého kolene Theodore se podle bývalého guvernéra Michiganu Chase Osborna hlásil k židovství. Dosud jsem nenašel žádné nezávislé potvrzení tohoto tvrzení, i když neexistuje žádný důvod, proč by Osborn o takové věci lhal. Oba byli koneckonců dobrými republikány. Ale co je důležitější, Osborn by měl o FDR hodně co říct, jak vysvětlím za chvíli.

Pokud jde o Franklina, zanechal mnoho stop, které naznačují možné židovské kořeny, a to již od roku 1914. V dopise příteli u příležitosti narození svého syna Franklina Jr. napsal, že uvažoval o tom, že ho pojmenuje Isaac – klasické židovské jméno, které sdílel jak jeho dědeček, tak i prapradědeček. Rodina však byla proti: *„Toto jméno se nesetkalo s nadšením, zejména proto, že nos dítěte je mírně hebrejský a rodina má před očima Ikeyho Rosenvelta, i když já trvám na tom, že je to velmi dobré holandské jméno z New Amsterdamu.“*[1033] Pro Shogana je to známka latentního antisemitismu, ale já to považuji za nepravděpodobnou výmluvu. Který skutečný antisemita by přiznal, že jeho novorozený syn vypadá jako Žid? Nebo by uvažoval o židovském jméně? Spíše se jednalo o vtip pro zasvěcené, jaký lidé říkají rodině nebo blízkým přátelům o konkrétním etnickém původu v rámci svého vlastního zázemí.

O dvacet let později se objevila další stopa. V roce 1934 dal tehdejší prezident FDR fotografii sebe a Henryho Morgenthaua Henryho manželce. Byla na ní napsána věnování: *„Pro Elinor od jednoho ze dvou svého druhu.“*[1034] Ano, ale dva jakého druhu? Demokraté? Američané? Židé? Podivně sugestivní poznámka.

Ve stejném roce byl zveřejněn poučný rozhovor s Osbornem, který odstartoval dlouhou diskusi o dědictví FDR. Vydání St. Petersburg (Fla.) Times z 8. února 1934 přineslo rozhovor, ve kterém Osborn tvrdil, že Rooseveltovi pocházejí z rodiny Rossacampos, židovské rodiny vyhnané ze Španělska v roce 1620. Tato rodina se rozptýlila po Evropě a změnila si příjmení podle různých míst, kde se usadila: Rosenberg, Rosenblum, Rosenthal a v Holandsku Rosenvelt. *„Rosenveltovi v severním Holandsku se nakonec stali Rooseveltovými,“* tvrdil Osborn – což se ve skutečnosti zdá být pravda: patriarcha rodiny, Claes van Rosenvelt, emigroval do USA v roce 1649. Jeho syn Nicholas zřejmě vypustil „van“ a změnil pravopis na standardní formu.

Malé michiganské periodikum Civic Echo tento příběh brzy poté převzalo a zopakovalo. O rok později narazil židovský novinář a vydavatel Philip Slomovitz na článek v Echo a rozhodl se napsat přímo FDR, aby zjistil jeho názor. 7. března 1935 prezident odpověděl:

[1033] Citováno v Shogan (2010: 51).
[1034] Citováno v Ward (1989: 253). Viz také Morgenthau (1991: 169 facer).

> *Děkuji vám za zajímavý dopis ze čtvrtého března. Nemám tušení, odkud pochází příběh, o kterém píšete, že vám ho vyprávěl můj starý přítel Chase Osborn. … V dávné minulosti mohli být [Rooseveltovi] Židé, katolíci nebo protestanti – mě více zajímá, zda byli dobrými občany a věřícími v Boha – doufám, že byli obojím.* (citováno v Slomovitz 1981: 5)

Opět se jedná o podezřele opatrnou odpověď FDR. Když říká, že jeho příbuzní „mohli být Židé“, zní to, jako by tuto pravdu znal, nechtěl ji otevřeně přiznat, ale nedokázal o ní lhát.

Slomovitz plánoval zveřejnit odpověď ve svém Detroit Jewish Chronicle. Než to však stačil udělat, New York Times se o tom dozvěděl a text otiskl ve svém vydání z 15. března – na první stránce.

Slomovitz předal tuto odpověď Osbornovi, který zopakoval své původní tvrzení v odpovědi ze dne 21. března: *„Prezident Roosevelt dobře ví, že jeho předkové byli Židé. Slyšel jsem Theodore Roosevelta dvakrát říkat, že jeho předkové byli Židé. Jednou to bylo mně, když jsem se ho na to zeptal poté, co pronesl příjemné eufemistické prohlášení v projevu na židovském shromáždění“* (tamtéž: 6-7). Osborn je neústupný. Je důležité poznamenat, že toto židovské dědictví nepovažuje za urážku, ba naopak. Je zjevně křesťanským sionistou (a republikánem), a proto to považuje za pozitivní vlastnost. Jako takový by pravděpodobně nevykreslil demokratického Franklina v takovém pozitivním světle, pokud by tomu skutečně nevěřil. Zdá se, že vycházel z faktů, i když nepotvrzených.

Pokud měl Slomovitz sklon pochybovat o Osbornově tvrzení, další dopis brzy posílil jeho přesvědčení. 27. března obdržel dopis od nikoho jiného než rabína Stephena Wise z New Yorku. Wise zjevně četl článek v New York Times a napsal mu, aby to potvrdil. Ve svém dopise cituje „téměř doslovný přepis“ slov své ženy, která se předtím zúčastnila oběda s Rooseveltovou manželkou Eleanor, která řekla: *„Sestřenice Alice a já často říkáme, že veškerá inteligence v rodině Rooseveltů pochází od naší židovské prababičky“* (tamtéž: 9). Poté údajně dodala jméno „Esther Levy“. Alice, o které je řeč, byla nejstarším dítětem Theodora; Eleanorin otec Elliot byl jeho bratr. Jejich společnou prababičkou byla buď Margaret Barnhillová, nebo Martha Stewartová – žádná z nich však bohužel nebyla židovského původu. A nemáme žádné záznamy o žádné Esther Levyové v rodu Rooseveltů. Trochu záhada.

Dopis pak nabírá trochu jiný směr. Eleanor pokračuje: *„Kdykoli se sestřenice Alice nebo já zmíníme o naší židovské prababičce, Franklinova matka [Sara Delano] se velmi rozzlobí a řekne: ‚Víš, že to tak není. Proč to říkáš?'“* Další záhadná poznámka, kterou Wise nechává bez vysvětlení.

Wise dopis uzavírá svým vlastním hodnocením: Roosevelt *„ví, že to, co jsem já [Wise] právě napsal, je pravda, ale považuje za moudřejší a účelnější o tom v tuto chvíli veřejně nemluvit.“* Dopis byl koneckonců označen jako „Přísně soukromé a důvěrné". Wise dodává, že *„vy [Slomovitz] to však nesmíte využít. Myslím, že je lepší nechat tuto záležitost nyní utichnout.“* Jedná se jistě o podivnou sérii komentářů.

O mnoho let později se objevila poslední malá stopa. Od poloviny 20. let do poloviny 30. let byla Franklinova dcera Anna vdaná za makléře Curtise Dalla. Po narození dvou dětí se v roce 1934 rozvedli. O tři desetiletí později Dall vydal knihu FDR: My Exploited Father-in-Law (1968). V ní čteme tuto větu: *„Jak jsem pochopil, rodina Franklina Roosevelta měla anglické, holandské, židovské a francouzské kořeny“* (98). Není zde žádné další vysvětlení.

Nakonec zůstává mnoho otázek, ale zdá se velmi pravděpodobné, že Rooseveltovi byli alespoň zčásti židovského původu.[1035] Možná je důležitější otázka: Záleží na tom? Domnívám se, že ano, a to ze dvou důvodů. Prvním je základní otázka historické přesnosti; pokud jsme skutečně měli prezidenta, který byl částečně židovského původu, nebo spíše dva takové prezidenty, měly by to historické knihy odrážet. Pravděpodobně existují další relevantní důkazy v rozsáhlých prezidentských archivech a otevřené připuštění by to mohlo odhalit.

Druhým a důležitějším faktorem je možný vliv, který to mohlo mít na jednání FDR před druhou světovou válkou a během ní. I kdyby měl jen částečné židovské předky, pravděpodobně by byl více nakloněn židovské věci, vstřícnější k Židům ve své administrativě a ochotnější obětovat se ve prospěch židovských zájmů. Důkazy ukazují, že se všechny tyto věci skutečně staly – a právě proto byl ***„Franklin Roosevelt prvním velkým hrdinou amerických Židů“*** (Shogan 2010: xi). „Rodinné vazby" by jistě pomohly takové věci vysvětlit.

[1035] Různé další extrémnější spisy také tvrdí, že rodina Delano (ze strany Franklinovy matky) byla židovská. Vytvářejí paralelní verzi příběhu Rossacampových a vyprávějí o rozptýlení ze Španělska nebo Itálie. Nenalezl jsem však žádné důkazy, které by toto tvrzení potvrzovaly.

Alternativně, a jak je tomu dnes často, mohlo jít čistě o peníze – o odměnu těm, kteří mu vydláždili cestu na vrchol. Ale možná nejsilnějším argumentem je toto: že šlo o kombinaci obojího. Pokud byl FDR díky svému původu nakloněn Židům a oni se také rozhodli financovat jeho kampaně a podporovat ho v médiích, pak by to byly silné podněty k tomu, aby je odměnil ve své administrativě a nechal se ovlivnit jejich zájmy, když přišel čas nasadit americkou vojenskou sílu. Tímto případem se nyní budu zabývat.

„Všichni prezidentovi Židé“

Argumenty pro možnou židovskou účast ve druhé světové válce by bylo možné předložit, pokud bychom mohli prokázat následující:

1. rozsáhlá a vlivná židovská přítomnost ve vládě FDR,
2. že americká veřejnost nechtěla válku,
3. že vlivní američtí Židé válku chtěli,
4. že FDR tajně jednal ve prospěch války,
5. že židovská média v USA podporovala válku a
6. že USA vstoupily do války pod falešnou záminkou.

Uvedu konkrétní údaje k prvním dvěma bodům a poté se budu zabývat zbývajícími body souhrnně.

Dříve jsem ukázal Rooseveltovu závislost na židovských příznivcích během jeho guvernérského funkčního období. Když nastal čas zahájit prezidentskou kampaň, jeho staří kamarádi byli připraveni pomoci. Jak vysvětluje Scholnick (1990: 193), ***„řada bohatých židovských přátel přispěla do Rooseveltova přednominačního volebního fondu: Henry Morgenthau Jr., viceguvernér Lehman, Jessie Straus [a] Laurence Steinhardt.“*** Jakmile byly primárky za ním, ***„Rooseveltovu kampaň významně financoval Bernard Baruch.“***

Prvním pravidlem v politice je odměňovat ty, kteří financují vaši cestu k úspěchu. Není tedy překvapivé, že ***„v [FDRově] administrativě byl vyšší podíl Židů než v jakékoli jiné“*** (Michael 2005: 178). Slovy Herzsteina (1989: 40): ***„Židé byli skutečně prominentnější než kdykoli předtím v americké historii.“*** Kdo tedy byli tito vedoucí představitelé, kteří byli během Rooseveltových let tak dominantní? Na vrcholu seznamu byli „velká pětka“, „prezidentovi Židé“, jak je nazývá Shogan, kteří měli největší vliv na události v rámci

prezidentského úřadu: Louis Brandeis, Felix Frankfurter, Henry Morgenthau Jr., Sam Rosenman a Ben Cohen.

Brandeis byl samozřejmě soudcem Nejvyššího soudu dlouho předtím, než Roosevelt kandidoval na prezidenta, protože ho tam v roce 1916 dosadil jeho přítel Woodrow Wilson. Ještě před svým prvním zvolením v roce 1932 si FDR domluvil schůzku s Brandeisem, aby s ním prodiskutoval politiku. Podle Shogana (2010) soudce brzy poslal Rooseveltovi „široký plán pro New Deal" (72). O několik let později, v roce 1938, *„Brandeis poprvé navštívil FDR jménem Židů"* (83). Takové zapojení soudce Nejvyššího soudu do vládní správy je přinejmenším neobvyklé. Jiní by to označili za zjevně neetické. Soudci mají rozhodovat o ústavních záležitostech, nikoli vytvářet politiku. On to samozřejmě věděl, a proto obecně pracoval prostřednictvím židovských prostředníků, jako byli Frankfurter a Cohen, aby předal své poselství prezidentovi.

V každodenním životě byl Frankfurter obzvláště důležitý. Již v roce 1933 se stal ***„pravděpodobně nejvlivnějším poradcem FDR"*** (tamtéž: 105). Americký generál Hugh Johnson, rozhořčený rozsahem jeho moci, ho nazval ***„nejvlivnější osobou ve Spojených státech"*** (86).[1036] Frankfurter, řekl, ***„dosadil své lidi na neznámé, ale klíčové pozice ve všech důležitých odděleních"*** souvisejících s New Dealem. Později, když byla Evropa na pokraji války, Frankfurter zřejmě sehrál klíčovou roli při zahájení série tajné korespondence mezi FDR a Churchillem ve velmi citlivém období – neutrální prezidenti by neměli vést tajná jednání s vůdci válčících národů.[1037] Frankfurter, jak víme, byl za své úsilí Rooseveltem bohatě odměněn jmenováním do Nejvyššího soudu v lednu 1939.

Pokračujeme dále v seznamu: Roosevelt *„měl k Henrymu Morgenthauovi stejně blízko jako k jakémukoli jinému člověku"* (tamtéž: 32). Tak blízko, že Franklin z něj udělal druhého Žida, který se kdy stal členem prezidentské vlády; na počátku roku 1934 byl jmenován ministrem financí a tuto funkci zastával až do konce války.[1038] Henry později sepsal nechvalně známý „Morgenthauův plán" – politiku prakticky zaměřenou na zničení poválečného Německa. Jednalo se opět o naprosto nepřiměřený krok ze

[1036] To připomíná podobnou charakteristiku Barucha během první světové války.
[1037] Viz Leutze (1975: 469-470).
[1038] Prvním židovským členem vlády byl, jak si vzpomínáme, Oscar Straus, kterého v roce 1906 vybral Franklinův bratranec Theodore.

strany ministra financí, který formálně nemá co do činění s vedením zahraniční politiky. To ho však evidentně nezastavilo v jeho úsilí.

Dva nejmladší členové Velké pětky byli Rosenman a Cohen. Rosenman sice působil jako soudce státu New York, ale zároveň byl také *„hlavním autorem projevů FDR a vedoucím generálním poradcem“* (tamtéž: 9). Ward (1989: 254) poznamenává, že byl *„blízkým spolupracovníkem od roku 1928“* – tedy ještě předtím, než se FDR stal guvernérem. Právník Benjamin Cohen se stal jedním z klíčových autorů Rooseveltova zásadního zákona New Deal, který byl jeho trvalým ekonomickým odkazem. Prezident mu zjevně naslouchal; Nasaw (2012: 358) ho nazývá *„neoficiálním vyslancem soudce Brandeise a Felixe Frankfurtera“*.

Ještě důležitější však bylo, že Cohen byl hlavním architektem a vykonavatelem nechvalně známého plánu „základny pro torpédoborce“ z poloviny až konce roku 1940. V té době byla Británie již plně zapojena do války a naléhavě potřebovala vojenskou pomoc ze strany USA. Jako neutrální země však podle zákona nemohla pomoci. Cohen proto vymyslel plán, podle kterého by Amerika „půjčila“ Velké Británii 50 válečných lodí výměnou za možnost využívat některé z jejích globálních základen. *„S využitím detailních technických detailů a neprokazatelných tvrzení o národní obraně [Cohenovo] memorandum napínalo zákon a vytvořilo mezeru dostatečně širokou, aby jí mohlo proplout padesát válečných lodí na cestě k Royal Navy,“* říká Shogan (152). Roosevelt se obrátil na soudce Frankfurtera, aby získal právní schválení pro tuto zjevně nelegální akci. Nikoho nepřekvapilo, že soudce dal svůj souhlas. Britové byli samozřejmě nadšeni. Pro Němce to byl skutečný válečný akt ze strany nominálně neutrálních Američanů. Osudově se zdá, že to bylo rozhodující pro to, aby Hitler v říjnu 1940 podepsal smlouvu o vzájemné obraně s Japonskem; právě tato dohoda vedla k vyhlášení války Spojeným státům ze strany Německa po útoku na Pearl Harbor.

Kromě Velké pětky hrálo vlivnou roli i několik dalších Židů. Bernard Baruch, další Wilsonův přívrženec, byl částečným finančním poradcem a „významným důvěrníkem“ jak FDR, tak Churchilla.[1039] Jerome Frank byl blízkým spolupracovníkem, stejně jako David Niles. James Warburg, syn Paula, byl jedním z prvních finančních poradců. V květnu 1934 byl Eugene Black jmenován předsedou FEDu a Jesse Straus byl jmenován velvyslancem ve Francii – a to i přesto, že jeho synovec Nathan Straus Jr. se stal šéfem

[1039] Viz Makovsky (2007: 216).

amerického úřadu pro bydlení. William Bullitt, který byl z jedné čtvrtiny Žid, dostal dvě důležité velvyslanecké funkce: nejprve v Sovětském svazu a poté, během války, ve Francii.[1040] Laurence Steinhardt, který tak výrazně pomohl s financováním kampaně, byl během celého funkčního období FDR jmenován do řady velvyslaneckých funkcí. Franklinův starý přítel Herbert Lehman byl v roce 1943 jmenován vedoucím nového Úřadu pro zahraniční pomoc a obnovu. Herbert Feis byl vlivným ekonomickým poradcem ministerstva zahraničí. Abe Fortas působil jako náměstek ministra vnitra. Charles Wyzanski byl generálním prokurátorem na ministerstvu práce. Mordecai Ezekiel byl ekonomickým poradcem ministra zemědělství. David Lilienthal se stal předsedou TVA. Další Židé, jako Sidney Hillman a Rose Schneiderman, se stali důležitými poradci v otázkách práce.

Dokonce i někteří z FDRových nežidovských členů týmu měli semitské vazby. Manželka dlouholetého ministra zahraničí Cordella Hulla, Frances Witzová, byla Židovka. Stejně tak i manželka architekta New Dealu a blízkého důvěrníka Harryho Hopkinse (Ethel Grossová). Můžeme si být jisti, že sympatizovali s židovskou věcí. Celkově lze dobře pochopit motivaci Rooseveltových kritiků, kteří jeho administrativu nazývali „Jew Deal“.[1041]

Pokud jde o druhý bod, je nesporné, že Američané si v drtivé většině přáli válku vyhnout. V rozhlasovém projevu z 23. dubna 1941 přední protiválečný aktivista Charles Lindbergh odsoudil postup, ***„proti kterému se staví více než 80 procent našich občanů“***. V projevu o měsíc dříve kongresman Hamilton Fish uvedl, že ***„podle různých průzkumů Gallupova ústavu je někde***

[1040] Bullittův původ je poněkud záhadný. Jeho matka, Louisa Horowitzová, byla zřejmě alespoň z poloviny židovského původu. Její otec, Orville Horowitz, pocházel z rodiny Salomonů, kteří byli jednoznačně židovského původu. Její matka, Maria Grossová, měla pravděpodobně smíšený židovský původ. Není však pochyb o tom, komu patřily jeho sympatie. *„Bullitt je náš přítel,“* napsal Weizmann v roce 1938 (citováno v Nasaw 2012: 358).

[1041] Ačkoli to bylo v té době skandální, dnes je takový vliv Židů běžný – tři z devíti soudců Nejvyššího soudu jsou Židé (Kagan, Breyer, Ginsburg), mnoho členů vlády a nespočet podřízených pozic. Jen za poslední tři prezidentská období byli členy vlády židovského nebo částečně židovského původu minimálně tito lidé: M. Albright, L. Aspin, C. Barshefsky, S. Bodman, J. Bolten, A. Card, M. Chertoff, W. Cohen, R. Emanuel, M. Froman, J. Furman, T. Geithner, D. Glickman, M. Kantor, J. Kerry, A. Krueger, J. Lew, M. Markowitz, M. Mukasey, P. Orszag, P. Pritzker, R. Portman, R. Reich, R. Rubin, S. Schwab, M. Spellings, J. Stiglitz, L. Summers, J. Yellen a R. Zoellick. Tento seznam nezahrnuje další osoby, jako je Samantha Power, které mají židovského manžela (Cass Sunstein). Nezahrnuje ani předsedy Federálního rezervního systému – velmi vlivné funkce, kterou v posledních několika letech zastávali Ben Bernanke a Alan Greenspan a v současné době Janet Yellen.

mezi 83 a 90 procenty lidí proti našemu vstupu do války, pokud nebudeme napadeni“.[1042] Data tato tvrzení potvrzovala. Podle průzkumů provedených v červnu a červenci 1940 by se 81 až 86 % respondentů v případě hlasování raději „drželo stranou“ války.[1043] Další průzkum z července 1941 zaznamenal hodnotu 79 %.[1044] Nejvyšší zaznamenaný počet se objevil o něco dříve, ve zprávě zveřejněné v polovině roku 1938; na otázku *„Pokud by v Evropě vypukla další válka podobná první světové válce, měla by se Amerika opět zapojit?“* odpovědělo plných 95 % respondentů „ne“.[1045] Tyto údaje obecně platily až do útoku na Pearl Harbor.

Cesta k válce

Zbývající body se podle mého názoru vyjasní, pokud si chronologicky projdeme některé klíčové události a pozorování.

Jak je dobře známo, Židé po celém světě se postavili proti Hitlerovi, jakmile se v roce 1933 chopil moci – svědčí o tom nechvalně známý titulek ***„Judea Declares War on Germany“*** (Judea vyhlašuje válku Německu) v britském deníku Daily Express z 24. března 1933. V jistém smyslu to bylo pochopitelné. Hitler ukončil existenci Výmarské republiky po první světové válce, v níž dominovali Židé, a rychle je zbavil mocenských pozic a okamžitě omezil jejich pohyb a obchodní praktiky. Ve skutečnosti lze spekulovat, že to nemělo nic společného s úžasnou ekonomickou renesancí Německa.

Západní média to však tak neviděla. Již v dubnu 1933 informoval New York Times o *„ekonomické likvidaci Židů v Německu”* (6. dubna). O dva měsíce později jsme se dočetli, že *„Hitlerův program je programem vyhlazování”* (29. června). V srpnu jsme šokováni zprávou, že *„600 000 Židů čelí jisté záhubě“* (16. srpna). Zde můžeme názorně vidět, jak se mýtus o „vyhlazení“ rychle vyvinul z jednoduchého plánu ekonomického vyloučení.[1046]

Pro Němce západní – zejména americká – média znamenala židovská média. Již v roce 1934 je považovali za potenciální hrozbu. Komuniké

[1042] Oba citáty pocházejí z Chalberg (1995: 192-193).
[1043] Public Opinion Quarterly, 4 (4), prosinec 1940: 714.
[1044] Public Opinion Quarterly, 5 (4), zima 1941: 680.
[1045] Public Opinion Quarterly, 2 (3), červenec 1938: 388.
[1046] Koncem roku 1936 se z „600 000“ stalo „6 milionů“. V New York Times (26. listopadu) jsme se dočetli: ***„Dr. Weizmann se nejprve zabýval tragédií nejméně 6 000 000 ‚nadbytečných‘ Židů v Polsku, Německu a Rakousku…“*** Na počátku roku 1938 to bylo ještě výslovnější: ***„Počet pronásledovaných Židů roste… zaznamenáno 6 000 000 obětí“*** (9. ledna) – a to celé čtyři roky předtím, než údajné „vyhlazovací tábory“ vůbec začaly fungovat.

německého velvyslance v USA Hanse Luthera uvádělo, že Amerika disponuje *„nejsilnějším židovským propagandistickým aparátem na světě“*.[1047] Tento komentář byl učiněn s ohledem na dominantní postavení Židů v Hollywoodu a skutečnost, že Židé vlastnili dva z hlavních amerických deníků, New York Times a Washington Post.[1048] Lutherův dojem sdílelo německé vedení po celou dobu války. Goebbels například ve svém deníku z 24. dubna 1942 napsal: *„Dostal jsem některé statistické údaje o podílu Židů v americkém rozhlase, filmu a tisku. Procento je skutečně děsivé. Židé ovládají 100 % filmového průmyslu a 90 až 95 % tisku a rozhlasu.“*[1049]

V polovině 30. let 20. století se Německo nacházelo uprostřed ohromujícího hospodářského oživení, které bylo obzvláště pozoruhodné vzhledem k jeho zkáze po první světové válce a k tomu, že k němu došlo během Velké hospodářské krize. Během pouhých čtyř let Hitler snížil nezaměstnanost z 6 milionů na 1 milion; míra nezaměstnanosti klesla z 43,8 % v době, kdy nastoupil do úřadu, na prakticky nulu na konci roku 1938. Za pouhé čtyři roky zvýšil hrubý národní produkt o 37 % a dohlížel na 400% nárůst výroby automobilů. Ve skutečnosti tak sám ukončil hospodářskou krizi v Německu. Za další dva roky se země stala světovou velmocí první třídy.

Německo se tak stalo životaschopným konkurentem tradičních světových mocností. Churchill se cítil obzvláště ohrožen. V kongresovém svědectví si americký generál Robert Wood vzpomněl na prohlášení tohoto britského politika z roku 1936: *„Německo je příliš silné. Musíme ho rozdrtit.“*[1050] To naznačuje agresivitu ze strany Churchilla dlouho před jakýmikoli agresemi ze strany Hitlera. Jak víme, bylo to Spojené království, které vyhlásilo válku Německu, a ne naopak.

V říjnu 1937 pronesl Roosevelt svůj slavný „karanténní“ projev. Zde nacházíme jeden z prvních náznaků, byť nepřímých, že předvídá dobu, kdy USA vstoupí do přímého konfliktu s Německem, a nenápadně propaguje válku u veřejnosti. Nebezpečí Hitlera je zveličováno, neutralita a izolace jsou znevažovány, jsou vyslovovány nepodložené tvrzení a opatrně podmíněná prohlášení – a to vše v jazyce míru. Pokud Hitler zvítězí, *„nikdo si nesmí myslet,*

[1047] Citováno v Herzstein (1989: 33).
[1048] New York Times byl dlouho pod židovskou kontrolou. The Post koupil Eugene Meyer v roce 1933.
[1049] Podrobnější informace o Goebbelsových názorech najdete v práci Daltona (2010).
[1050] Svědectví z února 1941. Citováno v Doenecke (2000: 440). Viz také Fuller (1957, sv. 3: 369).

že Amerika unikne, … že západní polokoule nebude napadena.“ „Pouhá izolace nebo neutralita neposkytují únik,“ řekl; *„mezinárodní anarchie ničí všechny základy míru.“ „Jsme odhodláni se válce vyhnout,“* řekl FDR, *„ale nemůžeme se pojistit proti katastrofálním důsledkům války a nebezpečím zapojení.“* Bez nadsázky dodal, že pokud Německo zahájí válku, „bouře bude zuřit, dokud nebudou všechny květy kultury pošlapány a všichni lidé srovnáni se zemí v obrovském chaosu“. Je těžké to číst jinak než jako náznak, že cesta násilného střetu již byla rozhodnuta a že začal dlouhý proces přesvědčování neochotné veřejnosti, že ji musí podpořit.

V této době začaly židovské lobby po celém světě, zejména však ve Velké Británii a USA, vyvíjet silný tlak na vojenskou akci, aby zasáhly ve prospěch svých pronásledovaných souvěrců v nacistickém Německu a znovu svrhly nenáviděný režim – bez ohledu na to, že Němci mohli mít určité právo na sebeurčení. Jedním z prvních jasných důkazů toho byla zpráva polského velvyslance v USA Jerzyho Potockého z počátku roku 1938. Ten Varšavě podal zprávu o svých pozorováních americké politické scény:

> *Tlak Židů na prezidenta Roosevelta a ministerstvo zahraničí je stále silnější …*
>
> *… Židé jsou v současné době hlavními strůjci válečné psychózy, která by mohla uvrhnout celý svět do války a způsobit všeobecnou katastrofu. Tato nálada je stále zřetelnější.*
>
> *Ve své definici demokratických států Židé rovněž způsobili skutečný chaos: smíchali dohromady myšlenku demokracie a komunismu a především vztyčili prapor hořící nenávisti proti nacismu.*
>
> *Tato nenávist se stala šílenstvím. Je šířena všude a všemi prostředky: v divadlech, v kinech a v tisku. Němci jsou vykreslováni jako národ žijící pod nadvládou arogantního Hitlera, který chce dobýt celý svět a utopit celé lidstvo v moři krve.*
>
> *V rozhovorech s představiteli židovského tisku jsem se opakovaně setkal s neúprosným a přesvědčeným názorem, že válka je nevyhnutelná. Toto mezinárodní židovstvo využívá všech prostředků propagandy, aby se postavilo proti jakékoli tendenci k jakémukoli sblížení a porozumění mezi národy. Tímto způsobem se ve veřejném mínění zde neustále, ale jistě šíří přesvědčení, že Němci a jejich satelity*

v podobě fašismu jsou nepřátelé, které musí „demokratický svět“ pokořit. (9. února)[1051]

Tento názor potvrzuje dopis senátora Hirama Johnsona (R-Cal.), který napsal svému synovi ve stejném roce. Prováleč né a protiválečné tábory byly jasné: ***„všichni Židé [jsou] na jedné straně, nadšeně podporují prezidenta a jsou ochotni bojovat až do posledního Američana.“*** Ačkoli Johnson s nimi sympatizoval, neměl zájem bojovat za ně ve válce. On a další podobně smýšlející politici chtěli promluvit, ***„ale všichni se bojí – přiznávám, že i já se toho bojím – urazit Židy.“***[1052] Situace se za 75 let téměř nezměnila.

Bernie Baruch byl rozhodně připravený k boji. V rozhovoru s generálem Georgem Marshallem řekl: ***„Toho Hitlera porazíme. Tomu neunikne.“***[1053] Člověk si klade otázku, jak to mohl vědět v roce 1938. Ve skutečnosti to není žádná záhada: Churchill mu to zřejmě řekl. Jak uvádí Sherwood (1948: 111), Churchill – tehdy ještě první lord admirality – řekl Baruchovi: ***„Válka se blíží. My se do ní zapojíme a vy (Spojené státy) také. Vy (Baruch) budete řídit dění tam, ale já budu stát stranou tady.“*** To je překvapivé tvrzení; jak mohl Churchill něco takového vědět v roce 1938? Anšlus Rakouska byl dokončen v březnu téhož roku a Německo anektovalo Sudety v říjnu, ale v září byla podepsána Mnichovská dohoda, která formálně zachovávala jakýsi křehký mír. Co tedy mohlo Churchilla přesvědčit, že válka je nevyhnutelná a že Američané budou řídit dění? Možná Křišťálová noc? Byla to pro globální židovskou lobby poslední kapka?[1054]

Lord Beaverbrook si to zřejmě myslel. V prosinci 1938 napsal Franku Gannettovi tento pozoruhodný dopis:

Židé jdou po [premiérovi] Chamberlainovi. Strašně ho pronásledují… Všichni Židé jsou proti němu… Mají zde [ve Velké Británii] silné postavení v tisku… Jsem otřesen. Židé nás možná dovedou do války [a]

[1051] Citováno v Weber (1983). Tato a další Potockého zprávy byly získány Němci po dobytí Varšavy, a proto existují určité skeptické hlasy ohledně jejich pravosti. Weber přesvědčivě dokazuje, že jsou pravé. David Irving uvádí, že viděl kopie originálu v Hooverově knihovně (http://www.fpp.co.uk/History/General/Potocki/papers.html).
[1052] Citováno v Cole (1983: 308).
[1053] Citováno v Fuller (1957: 370).
[1054] Tradiční zmínky o Křišťálové noci často opomíjejí skutečnost, že událost byla vyvolána židovským mladíkem Herschelem Grynszpanem, který 9. listopadu zavraždil v Paříži německého diplomata Ernsta vom Ratha. Křišťálová noc následovala hned druhý den.

jejich politický vliv nás tímto směrem žene. (citováno v Nasaw 2012: 357-358)

Beaverbrook byl významným a vlivným mediálním manažerem a politikem, podobně jako Rupert Murdoch ve své době. Měl dobrou pozici, aby mohl takové tvrzení vyslovit.

Rok 1939 začal projevem prezidenta Roosevelta o stavu Unie – a dalšími skrytými hrozbami. *„Naučili jsme se, že bohabojné demokracie světa… nemohou bezpečně zůstat lhostejné k mezinárodní bezpráví kdekoli na světě. Nemohou navždy bez účinného protestu přehlížet akty agrese proti sesterským národům.“* Následně vyzval k bezprecedentnímu přidělení 2 miliard dolarů na národní obranu v době míru. Byla to zpráva pro Hitlera – a pro všechny Američany, kteří by mohli být proti zásahu do evropských záležitostí.

Hitler mimochodem pronášel své vlastní projevy, z nichž nejznámější byl ten v Říšském sněmu 30. ledna. Obsahoval toto památné varování:

> *Pokud se mezinárodním židovským finančníkům v Evropě i mimo ni podaří znovu uvrhnout národy do světové války, výsledkem nebude bolševizace světa, a tedy vítězství židovstva, ale zničení [Vernichtung] židovské rasy v Evropě!*

Dvě rychlé poznámky: Německé slovo „Vernichtung“ má více významů a v žádném případě neznamená zabití dotyčných osob. Doslovný význam je „přivést k ničemu“. V širším smyslu znamená zcela odstranit nebo vyloučit přítomnost, roli nebo vliv něčeho. A existuje mnoho způsobů, jak toho dosáhnout, aniž by došlo k vraždě. Ale co je důležitější, Hitlerův údajný program fyzické likvidace byl údajně velkým tajemstvím. Nemohl přece na nejveřejnějším místě sdělit světu svůj „tajný“ plán zabít všechny Židy – na počátku roku 1939. Zjevně měl na mysli jejich vysídlení z Evropy a odstranění jejich dříve dominantní role v této oblasti. Ale to nebylo vůbec žádné tajemství – v Německu to dělal už asi šest let.

Zpět ve Washingtonu poslal velvyslanec Potocki do Varšavy další dvě odhalující zprávy. Krátké prohlášení ze dne 9. ledna obsahovalo následující: *„Americká veřejnost je vystavena stále alarmující propagandě, která je pod židovským vlivem a neustále vyvolává strašáka nebezpečí války. Z tohoto důvodu Američané ve srovnání s loňským rokem výrazně změnili své názory*

na problémy zahraniční politiky.“ O tři dny později přišla nejdelší a možná nejpronikavější zpráva:

> *Ve Spojených státech nyní převládá nenávist k fašismu a především ke kancléři Hitlerovi a všemu, co souvisí s nacionálním socialismem. Propaganda je převážně v rukou Židů, kteří téměř stoprocentně ovládají rozhlas, film, denní a periodický tisk. Tato propaganda je sice nesmírně hrubá a představuje Německo co nejčerněji - především je zde využíváno náboženské pronásledování a koncentrační tábory -, nicméně je nesmírně účinná, protože zdejší veřejnost je naprosto neinformovaná a o situaci v Evropě nic neví.*
>
> *Převládající nenávist vůči všemu, co jakkoli souvisí s německým nacionálním socialismem, je dále podněcována brutálním postojem vůči Židům v Německu a problémem emigrace. Na této akci se podíleli židovští intelektuálové; například Bernard Baruch, guvernér státu New York Lehman, nově jmenovaný soudce Nejvyššího soudu Felix Frankfurter, ministr financí Morgenthau a další, kteří jsou osobními přáteli Roosevelta. Chtějí, aby se prezident stal zastáncem lidských práv, svobody vyznání a slova a mužem, který bude v budoucnu trestat potížisty. Tyto skupiny, lidé, kteří se chtějí vydávat za představitele „amerikanismu“ a „obránce demokracie“, jsou v posledku spojeni nepřerušitelnými vazbami s mezinárodním židovstvem.*
>
> *Pro tuto židovskou internacionálu, která se stará především o zájmy své rasy, bylo umístění prezidenta Spojených států na tento „ideální“ post ochránce lidských práv chytrým tahem. Tímto způsobem vytvořili na této polokouli nebezpečné ohnisko nenávisti a nepřátelství a rozdělili svět na dva nepřátelské tábory. Celá záležitost je vypracována mistrovským způsobem.*
>
> *Roosevelt si vynucuje základy pro vitalizaci americké zahraniční politiky a současně si obstarává obrovské rezervy pro nadcházející válku, o kterou Židé vědomě usilují.*[1055]

Pokud by měl Potocki pravdu, znamenalo by to, že Spojenci již o válce fakticky rozhodli. A přesně to Bullitt řekl americkému novináři Karlu von Wiegandovi: *„O válce v Evropě již bylo rozhodnuto. Polsko mělo jistotu podpory Británie a Francie a nehodlalo ustoupit žádným požadavkům Německa.*

[1055] Viz Weber (1983) a Fuller (1957: 372-374).

Amerika by se do války zapojila poté, co do ní vstoupí Británie a Francie.“[1056] Bullitt měl zjevně přístup k dobře propracovanému plánu, který se rychle realizoval.

V červenci se Potocki vrátil do Varšavy, kde hovořil s náměstkem ministra zahraničí Janem Szembekem. Szembek ve svém deníku zaznamenal Potockého slova: *„Na Západě existují nejrůznější skupiny, které otevřeně tlačí na válku: Židé, velcí kapitalisté, obchodníci se zbraněmi. Dnes jsou všichni připraveni na velký byznys, protože našli místo, které lze zapálit: Danzig, a národ, který je připraven bojovat: Polsko. Chtějí obchodovat na náš účet. Jsou lhostejní ke zničení naší země.“*[1057] To je pozoruhodné, už jen jako potvrzení legitimity dřívějších zpráv.

Přibližně ve stejné době začal americký velvyslanec ve Velké Británii vyvolávat rozruch. Byl členem irské katolické komunity v oblasti Bostonu, úspěšným podnikatelem… a otcem budoucího prezidenta. Joseph Kennedy přispěl k Rooseveltově prezidentské kampani v roce 1932 a byl odměněn předsednictvím SEC. Tuto funkci opustil v roce 1935 a v lednu 1938 byl jmenován velvyslancem ve Velké Británii.

V polovině roku 1939 začal Kennedy zjevně mít obavy o roli Židů v postupu k válce – a začal o tom otevřeně hovořit se svými kolegy v Londýně. Nějak se to dostalo do místního periodika The Week, které se dostalo přes oceán do Washingtonu D.C. a do rukou ministra vnitra Harolda Ickese. Na schůzce s prezidentem počátkem července Ickes vyjádřil své obavy: *„Tato [zpráva] měla ten smysl, že Kennedy soukromě říkal svým anglickým přátelům z Clivedenu, že Židé řídí Spojené státy a že prezident padne v roce 1940. Také obvinila, že ‚[Kennedy věří], že demokratická politika Spojených států je židovským výtvorem‘.“*[1058]

Prezident však překvapivě zůstal klidný. *„Je to pravda,“* řekl. Ickes o incidentu neposkytuje žádné další informace, a proto je těžké posoudit, jak tuto strohou odpověď chápat. Žertoval FDR? Byl to poloviční vtip? Nebo to bylo upřímné přiznání s vážnou tváří? To prostě nevíme. Nepochybně však platí, že Kennedy měl hluboké obavy z židovského vlivu.

[1056] Citováno v Fuller (1957: 375).

[1057] Viz Szembek (1952: 476), publikováno ve francouzštině. První věta zní takto: *„En Occident, il y a toutes sortes d’elements qui poussent nettement a la guerre: les Juifs, les grands capitalists, les marchands de canons.“*

[1058] Jak zaznamenal Ickes ve svém osobním deníku, 2. července. Viz Ickes (1954: 676).

Nebyl jediným diplomatem, který měl takové obavy. O měsíc později, jak uvádí Taylor (1961: 267), britský velvyslanec v Německu Nevile Henderson řekl Hitlerovi, že ***„nepřátelský postoj Velké Británie je dílem Židů a nepřátel nacistů“***. I zde vidíme paralelní akci na obou stranách Atlantiku, která byla pravděpodobně koordinovaná. To by odpovídalo Baruchově roli „významného důvěrníka“ Roosevelta i Churchilla.

O několik týdnů později, 2. září, německá armáda překročila hranice Polska. To, co začalo jako součást dlouhodobého pohraničního konfliktu mezi dvěma sousedními zeměmi, se o dva dny později stalo evropskou válkou, když Anglie a Francie vyhlásily Německu válku.[1059]

Anglie stojí osamocena

3. září Roosevelt vysílal další ze svých mnoha rozhlasových projevů k americké veřejnosti. Obsahoval obvyklou kombinaci přehánění, propagandy a zkreslování. *„Když je někde narušen mír,“* řekl, *„je ohrožen mír všech zemí na celém světě.“* Ani ten, kdo usiluje o neutralitu, *„nemůže být žádán, aby uzavřel svou mysl nebo své svědomí.“* Jeho závěr byl opět zahalen pokryteckou řečí o míru:

> *Nenávidím válku. Opakuji to znovu a znovu. Doufám, že se Spojené státy do této války nezapojí. Věřím, že tomu tak bude. A ujišťuji vás, že veškeré úsilí vaší vlády bude směřovat k tomuto cíli. Dokud to bude v mých silách, nedojde ve Spojených státech k žádnému zatemnění míru.*

Zde se Roosevelt jasně projevuje jako pokrytec a lhář. Omezení, podmiňování, polopravdy – vše evidentně určené k manipulaci veřejného mínění ve prospěch války. Židé uvnitř i vně jeho administrativy již roky tlačili na intervenci; nyní, když již boje skutečně probíhaly, se tlak rychle stupňoval. Roosevelt to věděl, ale nic neřekl. Koneckonců, v následujícím roce ho čekaly další volby a musel veřejně udržovat protiválečný postoj, jinak riskoval porážku od republikánů. Musel ale také udržet spokojené své židovské

[1059] Samozřejmě existuje více detailů o vypuknutí války, než mohu zde uvést. Stručně řečeno, jakmile Polsko v březnu 1939 obdrželo záruku vojenské podpory od Anglie, začalo se chovat stále agresivněji vůči německým menšinám na polském území, zejména v Danzigu. Z dnešního pohledu se to jeví jako bizarní, ale mnoho Poláků (s výjimkou Potockého) s podporou Britů prakticky toužilo po boji s Německem. Věřili, že vítězství upevní jejich národní postavení a pomůže odrazit sovětskou hrozbu na východě. Místo toho podlehli německému útoku za pouhé čtyři týdny.

finančníky. Skutečnost, že drtivá většina amerického lidu byla stále silně proti válce, na něj zjevně neměla žádný vliv – tolik k demokracii.

Kennedy viděl, co se děje. Silně se stavěl proti vstupu Ameriky do války, a to jak z principu, tak proto, že měl tři syny, kteří by se pravděpodobně do války zapojili – a skutečně, jeho nejstarší syn Joe Jr. byl zabit při bombardování v roce 1944. Ve rozhovoru se svým kolegou Jayem Moffatem Kennedy řekl: ***„Churchill… nás tam chce dostat, jakmile to bude možné. Je bezohledný a intrikářský.“***[1060] — To není překvapivé, vzhledem k tomu, že Britové se ocitli ve válce, na kterou nebyli dostatečně připraveni. Churchill však věděl, na koho se obrátit: ***„Je také v kontaktu se skupinami v Americe, které zastávají stejný názor, zejména s některými vlivnými židovskými vůdci.“***

Není to žádné tajemství. V memorandu britské vládě z prosince 1939 Churchill připomněl zásadní roli, kterou Židé sehráli v první světové válce – přiměli Američany, aby se zapojili do války proti jejich vůli, proti jejich přáním a proti jejich národním zájmům. *„Nebylo to z lehkomyslných nebo sentimentálních důvodů,“* napsal Churchill, že Balfour vydal svůj slavný slib Palestiny sionistům. ***„Vliv amerických Židů byl tehdy považován za faktor nejvyšší důležitosti…“*** *„Nyní,“* dodal, ***„bych si myslel, že je ještě důležitější než v listopadu 1917 usmířit americké Židy a získat jejich pomoc v boji proti izolacionistickým a dokonce protibritským tendencím ve Spojených státech.“***[1061]

Zde máme úžasně upřímné přiznání. Churchill naprosto pohrdá „tendencemi“ (čti: demokratickými principy) Američanů. Jeho jediným zájmem je využít židovskou moc k vtažení neutrální země do další velké války, aby si zachránil kůži a pomohl svým sionistickým přátelům.[1062] Kennedy byl přirozeně zděšen – jednak tím, že Churchill něco takového udělal, a jednak tím, že to zřejmě fungovalo. *„Nevěřím mu,“* napsal do svého deníku. ***„Vždy na mě působil dojmem, že by byl ochoten vyhodit do vzduchu americkou ambasádu a obvinit z toho Němce, pokud by to přimělo Spojené státy vstoupit***

[1060] Citováno v Nasaw (2012: 429).
[1061] Citováno v Cohen (2003: 195).
[1062] Churchill sám byl sionista – což otevřeně přiznával. V dopise Rooseveltu z roku 1942 Churchill napsal: *„Jsem silně oddán sionistické politice [ve Velké Británii], jejíž jsem byl jedním z autorů“* (v Loewenheim 1975: 234). V roce 1950 ve svém projevu na podporu vytvoření Izraele řekl, že se jedná o *„velkou událost v dějinách lidstva“* a že je *„hrdý na svůj vlastní přínos k jejímu uskutečnění“*. Dodal, že *„byl celý život sionistou“* (v Cohen 2003: 322).

do války.“[1063] To byla nepochybně pravda – stejně jako byl FDR ochoten obětovat asi 2 400 amerických životů v Pearl Harbor, právě za tímto účelem.

V roce 1940 Hitler zaznamenal řadu působivých vítězství, jejichž vrcholem bylo dobytí Paříže v červnu. Chamberlain odstoupil z funkce předsedy vlády a nahradil ho Churchill, který okamžitě zahájil plán „základny pro torpédoborce“ s USA (viz výše).

Jak rok ubíhal, Roosevelt pokračoval v lhaní americké veřejnosti. Jeho volební projev v Bostonu 30. října obsahoval stejné klamné lži jako jeho předchozí projevy. *„Vaše vláda získala nové námořní a letecké základny na britském území v Atlantském oceánu“* – ale nezmínil se o 50 torpédoborcích, které jim dal výměnou za to. Chlubil se zdvojnásobením velikosti armády za poslední rok a uvolněním 8 miliard dolarů na obranné zakázky. Ale nebojte se, spoluobčané – ***„dávám vám ještě jednu záruku. Už jsem to řekl dříve, ale budu to opakovat znovu a znovu: Vaši chlapci nebudou posláni do žádných zahraničních válek.“*** Byla to naprostá lež a on to věděl.

Člověk by snad mohl být v pokušení omlouvat FDR: že byl morálně rozpolcený, že viděl větší nebezpečí, které veřejnost neviděla, že nám musel lhát „pro naše vlastní dobro“. Nic z toho však neobstojí při bližším zkoumání. Etika války je poměrně dobře zavedena, alespoň pro nominální demokracie. Zahrnují minimálně: proporcionalitu, vzájemnost, přímou hrozbu a podporu veřejnosti. To znamená, že (a) na jakékoli agresivní jednání by se mělo reagovat pouze rovnocennou silou, (b) pravidla pro jednu stranu platí pro všechny, (c) použití síly je oprávněné pouze v případě přímé a bezprostřední hrozby a (d) veřejnost musí dostat upřímné zhodnocení situace a její přání musí být respektována. Stačí říci, že žádná z těchto podmínek nebyla splněna. Nabízí se otázka: Kdyby veřejnost znala konečné náklady – asi 420 000 amerických obětí a zhruba 4,2 bilionu dolarů (v dnešní hodnotě) – přijala by válku, i po útoku na Pearl Harbor? Nebo by snad postavila FDR a jeho židovské příznivce před soud za podvod, zradu a válečné zločiny?

V říjnu toho měl Joe Kennedy dost a rezignoval na svou funkci. Nadále však komentoval roli Židů, a to jak svým přátelům, tak ve svých soukromých zápiscích. Například 15. prosince si do deníku zapsal:

> *[Soudce Frankfurter] má přímo i nepřímo ovlivňovat Roosevelta v otázkách zahraniční politiky nad hlavami [ministra zahraničí] Hulla a*

[1063] Citováno v Doenecke (2000: 198).

> *[náměstka ministra zahraničí] Wellese, [a] jehož skupina mladých právníků je prakticky ve všech vládních úřadech a všichni pomáhají židovským uprchlíkům dostat se do Ameriky… Zdá se mi, že angličtí sympatizanti spojili svou věc s Židy, protože si myslí, že mají veškerý vliv v USA.* (citováno v Nasaw 2012: 507)

Židovská populace v USA mimochodem brzy dosáhla počtu 5 milionů. Frankfurterovi chlapci odváděli dobrou práci.

Stejně jako předtím nebyl Kennedy ve svých obavách osamocený. Další soudce Nejvyššího soudu, Frank Murphy, mu svěřil, že ***„to byli Frankfurter a Ben Cohen, kdo sepsali stanovisko generálního prokurátora k torpédoborcům a základnám“***. Kennedy dodal: ***„Murphy považuje židovský vliv za velmi nebezpečný. Řekl, že koneckonců manželka [Harryho] Hopkinse byla Židovka, manželka Hulla je Židovka a Frankfurter, Cohen a celá ta skupina jsou Židé.“***[1064] Welles ze své strany soukromě označoval Frankfurtera za „nebezpečného“ a „židovského podvodníka“.

Jedna z nejvýstižnějších poznámek Kennedyho pochází z deníku Jamese Forrestala, který byl v té době ministrem námořnictva. V zápisu z 27. prosince 1945 se dočteme:

> *Dnes jsem hrál golf s Joem Kennedym [Rooseveltův velvyslanec ve Velké Británii v letech těsně před válkou]. Ptal jsem se ho na jeho rozhovory s Rooseveltem a Nevillem Chamberlainem od roku 1938. Řekl, že Chamberlainovo stanovisko v roce 1938 bylo, že Anglie nemá s čím bojovat a že nemůže riskovat válku s Hitlerem. Kennedyho názor: že Hitler by bojoval s Ruskem bez pozdějšího konfliktu s Anglií, nebýt Bullittova naléhání na Roosevelta v létě 1939, že Němcům je třeba čelit v otázce Polska; ani Francouzi, ani Britové by Polsko neučinili příčinou války, nebýt neustálého popichování z Washingtonu. […] Chamberlain prý prohlásil, že Amerika a světoví Židé donutili Anglii vstoupit do války.* (Forrestal 1951: 121-122)

Musíme si tedy položit otázku: Proč částečně židovský Bullitt – pouhý diplomat – „naléhal“ na prezidenta Spojených států, aby se postavil Hitlerovi? A proč Bullitt a Roosevelt „neustále popichovali“ Anglii a Francii, aby vedly válku, kterou oni sami nepovažovali za nezbytnou ani vyhratelnou? A proč tyto národy podlehly americkému tlaku? A proč Chamberlain nakonec spojil

[1064] Citováno v tamtéž.

Ameriku a „světové Židy“ jako hnací sílu války? Nemusíme se příliš snažit, abychom viděli židovskou ruku při činu.

Mediální kampaň

Židovská média byla v této době velmi aktivní. Například noviny měly s Washingtonem značné neshody v otázkách domácí politiky, ale *„Rooseveltovo postavení v tisku v otázkách zahraniční politiky bylo mnohem silnější“*, podle Colea (1983: 478). Kromě Chicago Tribune a Hearstových novin většina deníků intervenci podporovala. Není překvapením, že *„prestižnější a vlivnější zpravodajské publikace prezidenta silně podporovaly“*. Patřily mezi ně New York Times, New York Herald Tribune, Chicago Daily News a Time Magazine.

Filmový průmysl rozhodně přispěl k tomu, aby Amerika vstoupila do války. Vzhledem k tomu, že trvalo nejméně rok, než se film dostal od nápadu do kin, a že snahy o produkci prválečných filmů začaly vážně až v roce 1937, začaly se objevovat až v roce 1939. První filmy, jako Confessions of a Nazi Spy (Zpověď nacistického špióna) a Beasts of Berlin (Bestie z Berlína), vyšly v tom roce a připravily půdu pro záplavu filmů v následujících třech letech. V roce 1940 Hollywood vydal graficky působivé a silné filmy, jako Escape (Útěk) a Mortal Storm (Smrtelná bouře); v tom roce vyšel Hitchcockův film Foreign Correspondent (Zahraniční korespondent) a Chaplinův film The Great Dictator (Veliký diktátor). V květnu napsali dva šéfové velkých studií, Jack a Harry Warnerovi – přesněji známí jako Itzhak a Hirsz Wonskolaser – Rooseveltovi dopis, ve kterém ho ujistili, že ***„udělají vše, co je v jejich silách v rámci filmového průmyslu, aby americkému lidu ukázali, jak je hodnotná věc, pro kterou svobodné národy Evropy přinášejí tak obrovské oběti“***.[1065] Je hezké vidět takovou nesobeckou a ušlechtilou veřejnou službu mezi vedoucími pracovníky firem.

Na počátku roku 1941 začali židovští filmaři a producenti do mnoha svých filmů vkládat nenápadné prválečné motivy. Protiválečná skupina America First tvrdila, že se válečnická propaganda stává všudypřítomnou; ***„filmy, které nemají nic společného s evropskou válkou, jsou nyní plné lží a myšlenek, které vyvolávají intervencionistickou reakci“*** (v Cole: 474). V srpnu téhož roku senátor Gerald Nye (R-N. Dak.) pronesl ostrou rozhlasovou řeč, v níž tvrdil, že hollywoodská studia ***„se stala nejmocnějšími propagandistickými stroji, jaké existují, aby vyvolala válečnou horečku v Americe a uvrhla tuto***

[1065] Citováno v Dunn (2013: 48).

zemi do záhuby" (tamtéž: 475). Do té doby bylo uvedeno téměř tři desítky významných proválečných filmů.[1066]

Nakonec bylo natočeno více než 60 výslovně „vlasteneckých" filmů podporujících válku, spolu s desítkami běžných filmů, které obsahovaly jemné pro-válečné poselství. Bylo mezi nimi několik klasických filmů – Casablanca, Sergeant York, To Be or Not to Be – a mnoho propadáků. Například filmy Hitler's Children a Nazi Agent se do žádného žebříčku deseti nejlepších filmů nedostanou.

V březnu 1941 pod tlakem židovské lobby schválil Kongres zákon o půjčce a pronájmu (Lend-Lease Act), který umožňoval dodávky zbraní a vojenského materiálu do Velké Británie a dalších spojeneckých zemí. Hlasování skončilo v Sněmovně reprezentantů poměrem 260 ku 165 a v Senátu poměrem 59 ku 30. Veřejné mínění bylo těsně ve prospěch zákona, ale pouze jako obranného opatření; silná většina stále chtěla zůstat mimo válku. FDR mohl Spojence vyzbrojit, ale nemohl se zapojit do bojů.

Roosevelt v květnu pronesl významný rozhlasový projev, ve kterém vyhlásil „neomezený národní stav nouze". Bylo plné válečných hyperbol, zejména pokud jde o údajné úsilí Němců o „světovou nadvládu". Opakovaně se objevovaly slova: „nacistická kniha o dobytí světa", „Hitlerův plán světové nadvlády", „svět ovládaný Hitlerem". Stačí říci, že žádný důkaz o takovém plánu se nikdy neobjevil.[1067] FDR použil nejjednodušší jazyk typu „my nebo oni" a snažil se přesvědčit neochotné Američany, že by měli bojovat a zemřít: *„Dnes je celý svět rozdělen mezi lidské otroctví a lidskou svobodu – mezi pohanskou brutalitou a křesťanským ideálem."* Dokonce naznačil podstatu své strategie, a to vyprovokovat „incident", který by mu umožnil vyhlásit válku: ***„Umísťujeme naše ozbrojené síly do strategických vojenských pozic. Nebudeme váhat použít naše ozbrojené síly k odražení útoku."***

V červnu, přesvědčen o bolševické hrozbě, kterou představoval Stalin, Hitler napadl Sovětský svaz. V srpnu USA umístily vojenské síly na Island, čímž tuto zemi fakticky obsadily. A 11. září 1941 – přesně 60 let před tím druhým 11. zářím – pronesl Charles Lindbergh svůj nejslavnější projev v Des Moines

---

[1066] Včetně filmů Beasts of Berlin, Espionage Agent, Arise My Love, British Intelligence, Escape to Glory, Murder in the Air, Waterloo Bridge, All Through the Night, Confirm or Deny, International Squadron, Joan of Paris, Man at Large, Man Hunt, One Night in Lisbon, Paris Calling, So Ends Our Night, Sundown, Underground a World Premiere.

[1067] Buchanan (2008: 334-340) stručně argumentuje, že Hitler měl dost potíží s dobytím Velké Británie, natož Ameriky nebo „celého světa".

v Iowě. Tam poprvé jmenoval tři hlavní skupiny, které tlačily USA do války: Brity, Rooseveltovu administrativu a Židy. O této poslední skupině Lindbergh uznal jejich utrpení pod nacisty a jejich nenávist k Hitlerovi. Místo toho, aby však podněcovali Ameriku k válce, měli by se snažit ji zastavit, *„protože budou mezi prvními, kdo pocítí její důsledky“* – pravděpodobně měl na mysli jak Německo, tak USA, kde by se antisemitismus jistě rozhořel. V jedné z nejvýznamnějších pasáží projevu řekl, že ***„největší nebezpečí [Židů] v této zemi spočívá v jejich velkém vlastnictví a vlivu v našem filmovém průmyslu, tisku, rozhlase a vládě“***. Lindbergh tak porušil první pravidlo války: Nikdy neříkej pravdu.

Opravdu: Pokud byl židovský vliv v „naší vládě“ součástí nebezpečí, pak bylo jmenování „Rooseveltovy administrativy“ zbytečné. Skutečným nebezpečím byli Židé v médiích, Židé v Hollywoodu a Židé ve vládě – spolu s těmi nežidy, kteří pracovali v jejich prospěch. A dokonce i jmenovat Brity – Churchilla a jeho sionistické podporovatele – znamenalo ve skutečnosti jmenovat ještě více Židů. Na všech frontách to byli mocní a vlivní Židé, kteří hnali mírumilovné národy do války, jen aby zničili nenáviděný nacistický režim.

Není pochyb o tom, že Lindbergh měl pravdu – že britští Židé tlačili USA do války a že se jim to dařilo. Zvláštní náhodou, jen jeden den před Lindberghovým projevem v Des Moines, předal přední britský sionista Chaim Weizmann Churchillovi tento nechvalně známý dopis:

> *V Americe existuje pouze jedna velká etnická skupina, která je ochotná se jednotně postavit za Velkou Británii a za politiku „plné podpory“ pro ni: pět milionů Židů. Od ministra financí Morgenthaua [Henryho Jr.], guvernéra [Herberta] Lehmana, soudce Frankfurtera až po nejprostšího židovského dělníka nebo obchodníka si všichni uvědomují, co tento boj proti Hitlerovi znamená. Britští státníci opakovaně uznali, že to byli právě Židé, kteří v poslední válce účinně pomohli naklonit misky vah v Americe ve prospěch Velké Británie. Jsou ochotni to udělat znovu – a možná to také udělají.* (citováno v Irving 2001: 77)

Jednoznačné přiznání: Američtí Židé ve spolupráci s britskými Židy drží klíč k válce. Jsou „ochotni to udělat“. Prakticky na povel mohou „převážit misky vah“ – opět – a vtáhnout Američany do další války, které se zoufale chtějí vyhnout.

„Incident“ v Pearl Harbor

Vzhledem k tomu, že americká opozice vůči válce se stále pohybovala kolem 80 %, FDR a jeho židovský tým zjevně začínali být zoufalí. Dramatické kroky byly stále více nezbytné. V té chvíli mohlo veřejné mínění změnit pouze přímé napadení amerického území. Roosevelt už dobré dva roky Němce obtěžoval. Ti však odmítali reagovat. Co dělat?

Historie je plná operací pod falešnou vlajkou, při nichž vlády nebo jiné subjekty provedou falešný útok, obviní z něj nepřítele a poté tuto událost použijí jako záminku pro vojenskou akci. Podle některých zdrojů se nejstarší případ odehrál v roce 47 př. n. l., kdy Julius Caesar před dobytím Říma zorganizoval a zaplatil povstalecké akce „rebelů“ v Římě. Novější příklad se odehrál v roce 1846, kdy prezident James Polk vyslal vojenskou jednotku do sporné oblasti podél texasko-mexické hranice. Když Mexičané zareagovali, prohlásil to za útok na „americkou půdu“ a okamžitě zahájil americko-mexickou válku. Po staletí vojenští velitelé chápali výhody falešných vlajek; Rooseveltův tým nebyl výjimkou.

Ačkoli to zde nemohu podrobně rozebírat, existuje dostatek důkazů o tom, že útok na Pearl Harbor byl ve skutečnosti falešnou vlajkou. Roosevelt sice útok přímo neprovedl, ale udělal vše pro to, aby Japonce povzbudil a umožnil jim zaútočit – a poté předstíral šok, když k tomu skutečně došlo. Níže jsou uvedeny klíčové prvky tohoto příběhu.[1068]

Nejstarší výslovná zmínka o tom, že se takový plán připravoval, pochází z října 1940, z takzvaného McCollumova memoranda. Poručík Arthur McCollum byl ředitelem sekce pro Dálný východ a Asii Úřadu námořní rozvědky, když vydal pětistránkový dopis svým dvěma nadřízeným. Memorandum popisuje situaci, ve které jsou neutrální Spojené státy obklopeny nepřátelskými národy napříč dvěma oceány, a poznamenává, že *„Německo a Itálie nedávno uzavřely vojenskou alianci s Japonskem namířenou proti Spojeným státům“*. Jednalo se o pakt o vzájemné obraně, takže útok na Japonsko by Německo považovalo za válečný akt. To dalo FDR dvě cesty k válce: útok Německa nebo útok Japonska. Německo se konfliktu pečlivě vyhýbalo, ale možná by se dalo zapojit Japonsko.

To bylo zjevně dobře pochopeno v rámci vojenského establishmentu. Jak vysvětlil McCollum *„V současné politické situaci se nepředpokládá, že by*

[1068] Úplný popis najdete v knize Stinnetta Day of Deceit (2001).

americká vláda byla schopna bez většího povyku vyhlásit Japonsku válku; a je jen stěží možné, že by naše energické kroky mohly Japonce přimět ke změně postoje“ – chytrá formulace, která v podstatě znamená: Japonsko také ve skutečnosti nechce válku, ale možná bychom je mohli dostatečně provokovat („větší povyk“), aby provedli první úder („změnili svůj postoj“). McCollum poté navrhl osmibodový akční plán, který předjímal konflikt s Japonskem. Bod šest zahrnuje toto: ***„Udržujte hlavní sílu amerického loďstva, které se nyní nachází v Tichomoří, v blízkosti Havajských ostrovů.“*** Memo končí touto výstižnou větou: ***„Pokud by tímto způsobem bylo možné Japonsko přimět k otevřenému válečnému aktu, tím lépe.“*** Plán by nemohl být jasnější.

19. srpna 1941 Churchill sdělil svému válečnému kabinetu, že FDR dělá vše pro to, aby vyprovokoval útok mocností Osy – tato informace vyšla najevo až v roce 1972. Churchill řekl:

> *[Roosevelt] byl zjevně odhodlán, že [USA] by se měly zapojit. … Prezident mi řekl, že bude vést válku, ale nevyhlásí ji, a že bude stále více provokovat. Pokud se to Němcům nebude líbit, mohou zaútočit na americké síly. … Dělalo se vše pro to, aby došlo k „incidentu“. Prezident dal jasně najevo, že bude hledat „incident“, který by mu ospravedlnil zahájení nepřátelských akcí.*[1069]

Další komentář není nutný.

Lindbergh v podstatě chápal, co se děje. Ve svém projevu ze září 1941 představil třídílný plán FDR: (1) připravit se na válku pod záminkou obrany, (2) postupně zapojit USA do konfliktních situací a (3) ***„vytvořit sérii incidentů, které by nás donutily vstoupit do skutečného konfliktu“***. Na konci svého projevu dodal: ***„Válečné skupiny uspěly v prvních dvou ze tří hlavních kroků vedoucích k válce. … Zbývá už jen vytvořit dostatečné množství ‚incidentů‘.“*** Úžasná prognóza, vzhledem k tomu, že k útoku na Pearl Harbor zbývaly pouhé tři měsíce.

25. listopadu 1941, 12 dní před útokem, Roosevelt svolal zasedání válečné vlády v Bílém domě. Ministr války Henry Stimson si do svého deníku zapsal následující:

> *[Roosevelt] zmínil, že pravděpodobně budeme napadeni příští pondělí [1. prosince], protože Japonci jsou známí tím, že útočí bez varování, a*

[1069] Chicago Tribune (2. ledna 1972; s. A22). Viz také New York Times (1. ledna 1972; s. 7).

otázkou bylo, jak je přimět, aby vystřelili první, aniž by nám tím způsobili přílišné nebezpečí. Bylo to obtížné rozhodnutí.[1070]

Toto je Stimsonova nechvalně známá poznámka o „manévru"; opět je jasná a výstižná.

Následujícího dne, 26. listopadu, předal ministr zahraničí Hull japonskému velvyslanci dopis, v němž požadoval, aby se Japonci stáhli z Číny a Francouzské Indočíny (oddíl II, bod č. 3). Ačkoli byl dopis formulován mírovým jazykem, ve skutečnosti se jednalo o ultimátum, a tak jej také vnímal japonský premiér.

4. prosince otiskl protiválečný deník Chicago Daily Tribune velký titulek: ***„Válečné plány FDR!"*** Podrobně popisoval plán na vytvoření 10milionové armády, z níž polovina měla být nasazena v boji proti Německu. Uváděl dokonce konkrétní datum – 1. červenec 1943 – jako den ***„konečného vrcholného úsilí amerických pozemních sil porazit mocnou německou armádu v Evropě"***. To bylo neuvěřitelně přesné; invaze Spojenců na Sicílii, první přímý útok na evropské území, se odehrála 9. července 1943. Bylo zřejmé, že FDRova tajemství se rychle odhalují.

V sobotu 6. prosince v 16:00 bylo Rooseveltovi doručeno dešifrované japonské komuniké. Naznačovalo, že Japonsko nepřijme žádnou část amerického ultimáta a že je nuceno reagovat na jeho pokračující agresivitu. ***„To znamená válku,"*** řekl prezident. Pokud byla válka nevyhnutelná, řekl Harry Hopkins, byla škoda, že jsme nemohli udeřit jako první. *„Ne, to nemůžeme udělat,"* řekl Roosevelt pokrytecky; *„Jsme demokracie mírumilovného národa. Máme dobré výsledky. Musíme se jich držet."*[1071] Pearl Harbor nebyl výslovně zmíněn, ale prezident nepodnikl žádné kroky, aby varoval své velitele v tichomořském prostoru, čímž je vystavil bezbranným blížícímu se útoku.

Osm let po útoku si prezidentův administrativní asistent Jonathan Daniels vzpomněl na události té doby. ***„Před Pearl Harborem bylo mnoho varování,"*** napsal (1949: 490). ***„Ve skutečnosti byla varování jasná již mnoho měsíců před Pearl Harborem. Rostoucí hrozba byla pochopena a přijata. Samozřejmě, že i senátoři si nyní mohou přečíst s naprostou přesností – místo a čas – varování, která jsme měli k dispozici."*** V té době však byl Roosevelt překvapen: *„Samozřejmě, že byl překvapen. Ale záměrně riskoval překvapení,*

[1070] Citováno v Jackson (2003: 247). Viz také Morgenstern (1947: 292).
[1071] Viz New York Times (16. února 1946; s. 1).

protože vyhrál strategii úspěšného militantního zdržování. Úder byl těžší, než doufal, že nutně bude.“ Opravdu – 2 400 Američanů zabito za jeden den.

Nebo možná to vůbec nebylo „překvapení“. V roce 1989 přišel 90letý britský námořní zpravodajský důstojník Eric Nave s ohromujícím tvrzením: že Britové měli podrobné předběžné informace o útoku několik dní před jeho uskutečněním. Jak uvedly londýnské Times (1. června), Naveovo dešifrování japonských bojových rozkazů ***„jasně odhalilo jejich úmysl zaútočit několik dní předtím, než k útoku došlo“***. ***„Jeho odhalení zpochybňují názor, že Američané byli zaskočeni, a podporují důkazy, že Churchill a pravděpodobně i Roosevelt umožnili, aby útok proběhl bez odporu, jako prostředek k vtažení Ameriky do druhé světové války.“*** Nave dodal: ***„O Pearl Harboru jsme nikdy nepochybovali. Nikdy k tomu nemělo dojít. Věděli jsme o tom několik dní, dokonce týden předem.“*** Jeho výpověď je podrobně popsána v jeho knize Betrayal at Pearl Harbor (1991). Nave zemřel v roce 1993.

Několik závěrečných myšlenek

Tento esej byl studiem historie. Nesmíme však nikdy zapomenout, že historie je plná poučení pro současnost. Jaký závěr tedy můžeme vyvodit z tohoto dlouhého a tragického příběhu?

Za prvé: Války jsou komplexní události a všechny komplexní události mají více příčin. Obvykle jsou výsledkem nahromadění napětí a konfliktů v průběhu několika let. Bylo by prakticky nemožné, aby jakákoli skupina, bez ohledu na to, jak vlivná je, vyvolala válku, pokud by podmínky k tomu nebyly již příznivé. Malá skupina však může určitě zvýšit existující napětí, sloužit jako spouštěč nebo zhoršit probíhající konflikt.

Bylo by zavádějící tvrdit, že Židé „způsobili“ první světovou válku, ruskou revoluci nebo druhou světovou válku – i když měli na všechny tyto události nepochybně významný, a pravděpodobně i rozhodující vliv. Je zřejmé, že nejsou jediným důvodem pro vypuknutí těchto válek. Není to tak, že kdyby Židé vůbec neexistovali, nikdy by v Evropě nedošlo k bojům. Například během druhé světové války bylo na všech stranách mnoho nežidovských válečných štváčů, včetně lorda Halifaxe v Anglii a Stimsona mezi Američany. Vojáci mají vždy sklon k boji; koneckonců, jejich postavení a prestiž na tom závisí. Můžeme však s jistotou říci, že válka byla delší, intenzivnější a smrtelnější kvůli židovskému vměšování.

Kontrafaktuální úvahy je notoricky obtížné aplikovat na historické události: Co kdyby židovští rebelové a výmarští rekonstrukcionisté nedominovali v Německu po první světové válce? Co kdyby Roosevelt nebyl částečně židovského původu? Co kdyby se při financování svých kampaní nespoléhal na židovské peníze? Co kdyby Churchill nebyl sionista? Co kdyby plán Bena Cohena „základny za torpédoborce" selhal? Tyto věci samozřejmě nikdy nezjistíme, ale je jasné, že Židé byli aktivní a hráli klíčovou roli v několika kritických momentech na cestě k válce. A to je skutečně jeden z nejvýraznějších faktů: Židé byli tak aktivní v tolika momentech, že se téměř nemůžeme vyhnout tomu, abychom jim přičítali velkou část viny za světové války a doprovodné revoluce.

Za druhé: FDR působí, podobně jako Wilson, jako amorální, oportunistický, válečnický hlupák. Jeho vlastní ministr války Henry Stimson napsal, že *„jeho mysl nedokáže snadno sledovat souvislý řetězec myšlenek, ale je plná příběhů a událostí a v diskusích přeskakuje od jednoho návrhu k druhému, což připomíná honbu za bludným paprskem slunečního světla po prázdné místnosti."*[1072] Soudce Nejvyššího soudu Oliver Wendell Holmes ho v roce 1933 proslulým výrokem označil za „intelekt druhého řádu". Jeho blízký poradce Frankfurter kdysi napsal: *„Znám jeho omezení. Většina z nich podle mého názoru pramení z nedostatku pronikavého intelektu…"*[1073] Britský velvyslanec v USA Sir Ronald Lindsay považoval FDR za *„příjemného a ovlivnitelného lehkomyslného člověka"*, který nedokázal udržet tajemství před americkým tiskem.[1074] Ani jeho manželka Eleanor nevěděla, *„zda má FDR skrytou podstatu své osobnosti, nebo jen proměnlivé okraje"*.[1075]

Jeho lži byly vytrvalé, zlovolné a zločinné. Jeho informovanější oponenti je prokoukli, i když veřejnost nikoli. Lindbergh jistě znal pravdu a byl zděšen schopností našeho nejvyššího představitele bezostyšně lhát lidem. Na konci roku 1944, když se válka chýlila ke konci, kongresmanka Clare Boothe Luce (R-Con.) hlasitě a veřejně prohlásila, že Roosevelt ***„nás lží zavlekl do války"***.[1076] *„Hanba Pearl Harboru,"* dodala, *„byla hanbou pana Roosevelta."*

Vidíme tedy jakýsi dlouhodobý trend: neetické, bezzásadové a prolhané americké prezidenty, kteří jsou *„ovlivňováni svými židovskými živly"* (Dillon),

[1072] Citováno v Shogan (2010: 33).
[1073] Tamtéž, s. 96.
[1074] Podle slov Dalleka (1979: 31).
[1075] Podle Breitmana a Lichtmana (2013: 6).
[1076] Citováno v New York Times (14. října 1944, s. 9).

aby vedli neochotný národ do boje proti suverénním zemím, které jsou považovány za nepřátele Židů. Paralely s posledními 25 lety jsou zarážející.

Prameny

Ben-Sasson, H. 1976. A History of the Jewish People. Harvard University Press.

Bermant, C. 1977. The Jews. Times Books.

Beschloss, M. 2002. The Conquerors. Simon and Schuster.

Brecher, F. 1988. „Charles R. Crane‘s crusade for the Arabs.” Middle Eastern Studies, 24 (1): 42-55.

Breitman, R. and Lichtman, A. 2013. FDR and the Jews. Belknap.

Bryant, A. 1940. Unfinished Victory. Macmillan.

Buchanan, P. 2008. Hitler, Churchill, and the Unnecessary War. Crown.

Cecil, L. 1996. Wilhelm II (sv. 2). University of North Carolina Press.

Chalberg, J. (ed.) 1995. Isolationism. Greenhaven.

Churchill, W. 1920/2002. „Zionism versus Bolshevism.” V L. Brenner (ed.), 51 Documents, Barricade.

Cohen, M. 1985/2003. Churchill and the Jews. F. Cass.

Cole, W. 1983. Roosevelt and the Isolationists. University of Nebraska Press.

Dall, C. 1968. FDR: My Exploited Father-in-Law. Action Associates.

Dallek, R. 1979. Franklin D. Roosevelt and American Foreign Policy. Oxford University Press.

Dalton, T. 2009. Debating the Holocaust. Theses and Dissertations Press.

Dalton, T. 2010. “Goebbels on the Jews” (část 2). Inconvenient History, 2 (2).

Daniels, J. 1949. „Pearl Harbor Sunday: The end of an era.” V Leighton (ed.), The Aspirin Age, Simon and Schuster.

Darkmoon, L. 2013. „The sexual decadence of Weimar Germany.” www.darkmoon.me

Dillon, E. 1920. The Inside Story of the Peace Conference. Harper and Brothers.

Dodd, W. 1941. Ambassador Dodd‘s Diary, 1933-1938. Harcourt, Brace.

Doenecke, J. 2000. Storm on the Horizon. Rowman & Littlefield.

Dunn, S. 2013. 1940: FDR, Willkie, Lindbergh, Hitler. Yale University Press.

Fay, S. 1928. The Origins of the World War. Macmillan.

Fink, C. 1998. „The minorities question." V Boemeke et al (eds), The Treaty of Versailles, Cambridge University Press.

Forrestal, J. 1951. The Forrestal Diaries. Viking.

Fuller, J. 1957. The Decisive Battles of the Western World (sv. 3). Eyre & Spottiswoode. Vydáno v USA pod názvem A Military History of the Western World (sv. 3), Minerva.

Gilbert, M. 2007. Churchill and the Jews. Holt.

Grubach, P. 2011. „Churchill, international Jews, and the Holocaust: A revisionist analysis." Inconvenient History, 3 (1).

Herzstein, R. 1989. Roosevelt and Hitler. J. Wiley.

Ickes, H. 1954. The Secret Diary of Harold L. Ickes (sv. 2). Simon and Schuster.

Irving, D. 2001. Churchill's War (sv. 2). Focal Point.

Jackson, R. 2003. That Man: An Insider's Portrait of Franklin D. Roosevelt. Oxford University Press.

Katz, S. 1991. "1918 and after: The role of racial anti-Semitism in the Nazi analysis of the Weimar Republic." V Gilman a Katz (eds), Anti-Semitism in Times of Crisis, NYU Press.

Laqueur, W. 1974. Weimar: A Cultural History. Putnam.

Lavsky, H. 1996. Before Catastrophe. Wayne State University Press.

Leutze, J. 1975. „The secret of the Churchill-Roosevelt correspondence." Journal of Contemporary History, 10 (3).

Loewenheim, F. et al (eds). 1975. Roosevelt and Churchill. Saturday Review Press.

MacMillan, M. 2 003. Paris 1919. Random House.

Makovsky, M. 2007. Churchill's Promised Land. Yale University Press.

Michael, R. 2005. A Concise History of American Anti-Semitism. Rowman & Littlefield.

Morgenstern, G. 1947. Pearl Harbor. Devin-Adair.

Morgenthau III, H. 1991. Mostly Morgenthaus. Ticknor & Fields.

Mowrer, E. 1933. Germany Puts the Clock Back. William Morrow.

Muller, J. 2 010. Capitalism and the Jews. Princeton University Press.

Nasaw, D. 2012. The Patriarch. Penguin.

Nave, E. 1991. Betrayal at Pearl Harbor. Summit.

Rohl, J. 1987/1994. The Kaiser and His Court. Cambridge University Press.

Scholnick, M. 1990. The New Deal and Anti-Semitism in America. Taylor and Francis.

Sherwood, R. 1948. White House Papers of Harry L. Hopkins (sv. 1). Eyre & Spottiswoode.

Shogan, R. 2010. Prelude to Catastrophe. Ivan Dee.

Slomovitz, P. 1981. Purely Commentary. Wayne State University Press.

Stinnett, R. 2001. Day of Deceit. Touchstone.

Szembek, C. 1952. Journal 1933-1939. Plon.

Taylor, A. 1961. Origins of the Second World War. Atheneum.

Townley, S. 1922. Indiscretions of Lady Susan. Appleton.

Ward, G. 1989. A First-Class Temperament. Harper & Row.

Weber, M. 1983. „President Roosevelt‘s campaign to incite war in Europe.” Journal of Historical Review, 4 (2).

Wentling, S. 2012. Herbert Hoover and the Jews. Wyman Institute.

Židovská účast na rozpoutání druhé světové války

John Wear, 2021, 2024

Adolf Hitler prohlásil, že Židé mají pod kontrolou amerického prezidenta Franklina D. Roosevelta i Sovětský svaz. Hitler se o židovské kontrole Roosevelta a Sovětského svazu zmínil ve svém projevu 11. prosince 1941, kdy vyhlásil Spojeným státům válku: ***„Kruh Židů kolem Roosevelta ho povzbuzoval [k odvádění pozornosti od domácích problémů k zahraniční politice]. Se starozákonní pomstychtivostí považovali Spojené státy za nástroj, který by oni i on mohli použít k přípravě druhého Purimu proti evropským národům, které byly stále více protižidovské. Tak se stalo, že se Židé v celé své satanské podlosti shromáždili kolem tohoto muže a on se na ně spoléhal. […] Víme, jaká síla stojí za Rooseveltem. Je to tentýž věčný Žid, který věří, že přišla jeho hodina, aby na nás uvalil stejný osud, jaký jsme všichni viděli a s hrůzou zažili v sovětském Rusku. Poznali jsme židovský ráj na zemi z první ruky. Miliony německých vojáků osobně viděly zemi, kde toto mezinárodní židovstvo ničilo a vyhlazovalo lidi i majetek. Možná to prezident Spojených států nechápe. Pokud ano, svědčí to jen o jeho intelektuální omezenosti.“***[1077] Tento článek zkoumá oprávněnost Hitlerova tvrzení, že Židé ovládali americkou i sovětskou vládu, a jeho obvinění z židovského vlivu na rozpoutání druhé světové války.

Hitler měl pravdu, že Roosevelt byl obklopen mnoha židovskými poradci. Židovská historická Lucy Dawidowiczová napsala: ***„Roosevelt sám přivedl do svého nejbližšího okolí více Židů než kterýkoli jiný prezident před ním nebo po něm.“***[1078] Částečný seznam Židů z Rooseveltova okolí zahrnuje: Bernard Baruch, Felix Frankfurter, David E. Lilienthal, David Niles, Louis Brandeis, Samuel I. Rosenman, Henry Morgenthau, Jr., Benjamin V. Cohen, Rabbi Stephen Wise, Francis Perkins, Sidney Hillman, Herbert H. Lehman, Jesse I. Straus, Harold J. Laski, Charles E. Wyzanski, Samuel Untermeyer, Edward Filene, David Dubinsky, Mordecai Ezekiel, Abe Fortas, Harold Ickes, Isador Lubin, Harry Dexter White (Weiss), David Weintraub, Nathan G. Silvermaster, Harold Glasser, Irving Kaplan, Solomon Adler, Benjamin Cardozo, Anna

[1077] Weber, Mark, „The Reichstag Speech of 11 December 1941: Hitler's Declaration of War against the United States,“ The Journal of Historical Review, sv. 8, č. 4, zima 1988–1989, s. 406, 411; https://codoh.corn/library/docunTeni/tiitlers-declaration-of-war-against-the-united/.

[1078] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, Ind.: AuthorHouse, 2012, s. 339.

Rosenberg a mnoho dalších, téměř s naprostým vyloučením poradců z řad nežidů.

V důsledku toho byl Roosevelt obklopen prostředím židovské nenávisti a nepřátelství vůči Německu. Roosevelt byl rozhodnut Německo zničit, protože Rooseveltovi židovští poradci byli odhodláni Německo zničit.[1079] Hitler měl také pravdu v tom, že Židé ovládli Sovětský svaz. Kapitán Montgomery Schuyler, zpravodajský důstojník americké armády v Rusku během jeho revolučního období, ve zprávě z 9. června 1919 uvedl: ***„Tabulka sestavená v roce 1918 Robertem Wiltonem, dopisovatelem londýnských Times v Rusku, ukazuje, že v té době tam bylo 384 komisařů, včetně dvou negrů, 13 Rusů, 15 Číňanů, 22 Arménů a více než 300 Židů. Z posledně jmenovaného počtu jich 264 přišlo ze Spojených států po pádu carské vlády.“***[1080]

V nejvyšším řídícím orgánu „ruské revoluce", který měl 384 členů, tak bylo pouze 13 etnických Rusů a více než 300 Židů. Zprávy britských zpravodajských služeb rovněž potvrzují, že Židé řídili komunistickou revoluci v Sovětském svazu. První věta obsáhlé zprávy britské zpravodajské služby ze 16. července 1919 uvádí: ***„V současné době existují jednoznačné důkazy, že bolševismus je mezinárodní hnutí řízené Židy.“*** Dokonce i Winston Churchill v článku uveřejněném v Illustrated Sunday Herald 8. února 1920 napsal: ***„Není třeba přehánět, jakou roli při vytváření bolševismu a při skutečném vyvolání ruské revoluce sehráli tito mezinárodní a z velké části ateističtí Židé […].“***[1081]

Američtí zpravodajští důstojníci uváděli, že většina bolševických vůdců byli Židé. Newyorská pobočka Vojenské zpravodajské divize (MID) oznámila, ***„že nyní existují jednoznačné důkazy, že bolševismus je mezinárodní hnutí řízené Židy“***. V Bernu jeden americký agent hlásil, že 90 % účastníků tajných bolševických schůzek byli Židé. Britská vláda rovněž získala důkazy, že bolševické hnutí na celém světě je mezinárodním spiknutím Židů. Oficiální stanovisko MID znělo, že ***„židovští intelektuálové mají všude vedoucí a řídící úlohu“*** a vzhledem k *„rostoucí moci Židů“* prakticky ovládají sovětskou vládu.[1082]

[1079] Tamtéž, str. 321, 339-340.
[1080] Duke, David, Jewish Supremacism: My Awakening to the Jewish Question, 2. vydání, Mandeville, La.: Free Speech Press, 2007, str. 47-48.
[1081] Tamtéž, str. 45-46, 48.
[1082] Bendersky, Joseph W., The „Jewish Threat“: Anti-Semitic Politics of the U.S. Army, New York: Basic Books, 2000, s. 60, 69, 116, 118.

Americký generál Amos A. Fries v roce 1926 řekl šéfovi MID, že polští důstojníci věří, že *„nesmírně chytří a naprosto bezskrupulózní“* židovští vůdci, většinou skrytí za ruskými jmény, skutečně ovládají Sovětský svaz. Fries napsal: ***„V ruském kongresu bylo asi 70 % Židů a zbývajících 30 % byli z velké části figuranti […] skutečná moc […] byla zcela v rukou Židů, kteří v něm byli […] pro to, co z něj mohli získat, a jen velmi málo členů […] skutečně věří doktrínám, které hlásají.“***[1083] Židovští představitelé také využili Churchilla k agitaci za válku proti Německu. Churchilla finančně podporovala protiněmecká skupina The Focus, jejímiž členy bylo mnoho bohatých britských a amerických Židů. Churchill napsal, že základem The Focus ***„je samozřejmě židovská zášť“***.[1084] Americký generál Robert E. Wood před výborem amerického Senátu prohlásil, že mu Churchill v listopadu 1936 řekl: ***„Německo je příliš silné. Musíme ho rozdrtit.“*** Churchill také v roce 1936 prohlásil: ***„Donutíme Hitlera k válce, ať už ji chce, nebo ne.“***[1085] Churchill byl výjimečným řečníkem a spisovatelem a účinně působil při burcování britského veřejného mínění proti Německu.

Židovští sovětští agenti zosnovali útok Japonska na Spojené státy. Harry Dexter White, u něhož bylo později prokázáno, že byl sovětským agentem, uskutečnil misi, jejímž cílem bylo vyprovokovat Japonsko k válce se Spojenými státy. Když ministr zahraničí Cordell Hulí umožnil mírotvorcům v Rooseveltově administrativě sestavit modus vivendi, který měl reálný potenciál, White vypracoval desetibodový návrh, který by Japonci s jistotou odmítli. White předal kopii svého návrhu Hullovi a tato konečná americká nabídka - takzvaná „Hullova nóta“ - byla Japoncům předložena 26. listopadu 1941.[1086] Hullova nóta, která vycházela ze dvou Whiteových memorand, byla z hlediska Japonců vyhlášením války. Hullova nota zmařila jakékoli možné mírové urovnání s Japonci a vedla k japonskému útoku na Pearl Harbor. John Koster v této

[1083] Tamtéž, s. 199.

[1084] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, op. cit., s. 322. The Focus se původně jmenoval Protinacistická rada. Název skupiny byl později v červenci 1936 změněn na Focus na základě přání Winstona Churchilla, který si přál méně negativní název. Viz Irving, David, Churchill's War (1. svazek), New York: Avon Books, 1987, s. 54, 59. O Churchillově pomoci při spuštění a provozu The Focus se píše v Gilbert, Martin, Churchill and the Jews: A Lifelong Friendship, New York: Henry Holt and Company, LLC, 2007, s. 136.

[1085] Walendy, Udo, Truth for Germany: The Guilt Question of the Second World War, Washington, D.C.: The Barnes Review, 2013, str. 275-276. Viz také Hughes, Emrys, Winston Churchill: His Career in War and Peace, 1955, s. 145.

[1086] Koster, John, Operation Snow, Washington, D.C.: Regnery Publishing, Inc., 2012, str. 135-137, 169.

souvislosti píše: *„Harry Dexter White, jednající na příkaz sovětské rozvědky, zatahal za nitky, díky nimž Cordell Hull a [expert ministerstva zahraničí pro záležitosti Dálného východu] Stanley Hornbeck předali Japoncům ultimátum, které se rovnalo vyhlášení války - v době, kdy japonský kabinet i americká armáda zoufale toužily po míru. […] Harry Dexter White přesně věděl, co dělá. Sám muž zůstává záhadou, ale dokumenty mluví samy za sebe. Harry Dexter White způsobil Pearl Harbor.“*[1087]

Sověti nasadili do Rooseveltovy administrativy také řadu dalších židovských agentů. Například Harold Glasser, člen Morgenthauova štábu ministerstva financí, poskytoval Sovětům zpravodajské informace z ministerstva války a Bílého domu. Glasserovy zprávy považovala NKVD za tak důležité, že 74 zpráv vytvořených na základě jeho materiálů šlo přímo Stalinovi. Jeden historik o sovětské infiltraci do americké vlády a jejím vlivu na Roosevelta píše: *„Tito špioni, plus stovky v dalších amerických agenturách té doby, včetně armády a OSS, pronikli do administrativy ve Washingtonu a nakonec i do Bílého domu kolem FDR. Ten byl v podstatě v sovětském područí. Stalina obdivoval, usiloval o jeho přízeň. Ať už měl pravdu, nebo ne, považoval Sovětský svaz za nepostradatelný ve válce, rozhodující pro nastolení světového míru po ní, a chtěl, aby se se Sověty zacházelo v rukavičkách. FDR byl ohromen. Rusové by sotva učinili něco lepšího, kdyby byl on sám sovětským špionem.“*[1088]

Otevření sovětských archivů v roce 1995 odhalilo, že do americké vlády proniklo více než 300 členů nebo příznivců komunistické strany. Tito špioni, kteří pracovali v rámci programu Lend-Lease, na ministerstvu financí, ministerstvu zahraničí, v kanceláři prezidenta, v kanceláři viceprezidenta a dokonce i v amerických zpravodajských službách, se neustále snažili měnit politiku USA pro-sovětským směrem. Během druhé světové války mělo několik těchto sovětských špionů dobré postavení k ovlivňování americké politiky. Zejména na schůzkách v Teheránu a na Jaltě ke konci druhé světové války dokázali sovětští špioni ovlivnit Roosevelta, aby učinil obrovské ústupky Sovětskému svazu.[1089]

[1087] Tamtéž, s. 215.
[1088] Wilcox, Robert K., Target: Patton, Washington, D.C.: Regnery Publishing, Inc., 2008, str. 250-251.
[1089] Folsom, Burton W. Jr. a Anita, FDR Goes to War, New York: Threshold Editions, 2011, s. 242, 245.

Když Němci koncem září 1939 obsadili Varšavu, zabavili na polském ministerstvu zahraničí velké množství dokumentů. Dokumenty byly zabaveny, když německá jednotka SS vedená Freiherrem von Kuensbergem obsadila centrum Varšavy dříve než pravidelná německá armáda. Von Kuensbergovi muži ovládli polské ministerstvo zahraničí zrovna ve chvíli, kdy úředníci ministerstva právě pálili usvědčující dokumenty. Tyto dokumenty jasně dokládají Rooseveltovu klíčovou roli při plánování a vyvolání druhé světové války. Odhalují také židovské síly v pozadí prezidenta Roosevelta, které válku podněcovaly.[1090] Některé z tajných polských dokumentů byly poprvé zveřejněny ve Spojených státech pod názvem Německá bílá kniha. Pravděpodobně nejodhalujícím dokumentem ve sbírce je tajná zpráva Jerzyho Potockého, polského velvyslance ve Spojených státech, z 12. ledna 1939. Tato zpráva pojednává o zapojení amerických Židů do podpory války proti Německu:

> *„Ve Spojených státech nyní převládá nenávist k fašismu a především ke kancléři Hitlerovi a všemu, co souvisí s nacionálním socialismem. Propaganda je převážně v rukou Židů, kteří téměř stoprocentně ovládají rozhlas, film, denní a periodický tisk. Tato propaganda je sice nesmírně hrubá a představuje Německo co nejčerněji - především je zde využíváno náboženské pronásledování a koncentrační tábory -, nicméně je nesmírně účinná, protože zdejší veřejnost je naprosto neinformovaná a o situaci v Evropě nic neví.*
>
> *V současné době většina Američanů považuje kancléře Hitlera a nacionální socialismus za největší zlo a největší nebezpečí, které hrozí světu. Zdejší situace poskytuje vynikající platformu pro řečníky všeho druhu, pro emigranty z Německa a Československa, kteří mnoha slovy a nejrůznějšími pomluvami podněcují veřejnost. Chválí americkou svobodu, kterou staví do kontrastu s totalitními státy.*
>
> *Je zajímavé, že v této mimořádně dobře naplánované kampani, která je vedena především proti nacionálnímu socialismu, je sovětské Rusko téměř zcela vyřazeno. Sovětské Rusko, pokud je vůbec zmíněno, je zmíněno přátelsky a věci jsou prezentovány tak, aby se zdálo, že*

[1090] Weber, Mark, „President Roosevelťs Campaign to Incite War in Europe: The Secret Polish Documents," The Journal of Historical Review, sv. 4, č. 2, léto 1983, str. 136-137, 140; https://codoh.com/library/documeni/president-roosevelts-campaign-to-incite-war-in/.

Sovětský svaz spolupracuje s blokem demokratických států. Díky chytré propagandě jsou sympatie americké veřejnosti zcela na straně Rudé bolesti.

Tato propaganda, tato válečná psychóza je uměle vytvářena. Američanům se namlouvá, že mír v Evropě visí jen na vlásku a že válka je nevyhnutelná. Současně je americkému lidu jednoznačně sdělováno, že v případě světové války se musí Amerika také aktivně zapojit, aby ve světě hájila hesla svobody a demokracie. Prezident Roosevelt byl prvním, kdo vyjádřil nenávist vůči fašismu. Sloužil tím dvojímu účelu; za prvé chtěl odvést pozornost amerického lidu od těžkých a složitých domácích problémů, zejména od problému boje mezi kapitálem a prací. Za druhé chtěl vyvoláním válečné psychózy a šířením zvěstí o nebezpečí hrozícím Evropě přimět americký lid k přijetí obrovského programu zbrojení, který daleko přesahuje obranné požadavky Spojených států.

K prvnímu bodu je třeba říci, že vnitřní situace na trhu práce se neustále zhoršuje. Nezaměstnaných je dnes již 12 milionů. Federální a státní výdaje se denně zvyšují. Jistý klid v zemi udržují pouze obrovské částky jdoucí do miliard, které státní pokladna vynakládá na nouzové projekty v oblasti pracovních sil. Zatím dochází pouze k obvyklým stávkám a místním nepokojům. Jak dlouho se však tato vládní podpora udrží, lze dnes jen těžko předvídat. Vzrušení a rozhořčení veřejného mínění a vážný konflikt mezi soukromými podniky a obrovskými trusty na jedné straně a s dělníky na straně druhé udělaly Rooseveltovi mnoho nepřátel a způsobují mu mnoho bezesných nocí.

K druhému bodu mohu jen říci, že prezident Roosevelt jako chytrý politický hráč a znalec americké mentality rychle odvedl pozornost veřejnosti od domácí situace, aby ji upoutal na zahraniční politiku. Způsob, jak toho dosáhnout, byl jednoduchý. Bylo třeba na jedné straně vystupňovat hrozbu války, která visela nad světem kvůli kancléři Hitlerovi, a na druhé straně vytvářet strašidlo tím, že se mluvilo o útoku totalitních států na Spojené státy. Mnichovský pakt přišel prezidentu Rooseveltovi jako dar z nebes. Označil jej za kapitulaci Francie a Anglie před válečnickým německým militarismem. Jak zde bylo řečeno: Hitler donutil Chamberlaina pod výhružkou použití zbraně. Proto Francie a Anglie neměly na výběr a musely uzavřít potupný mír.

Převládající nenávist vůči všemu, co jakkoli souvisí s německým nacionálním socialismem, je dále podněcována brutálním postojem vůči Židům v Německu a problémem emigrace. Na této akci se podíleli židovští intelektuálové; například Bernard Baruch, guvernér státu New York Lehman, nově jmenovaný soudce Nejvyššího soudu Felix Frankfurter, ministr financí Morgenthau a další, kteří jsou osobními přáteli Roosevelta. Chtějí, aby se prezident stal zastáncem lidských práv, svobody vyznání a slova a mužem, který bude v budoucnu trestat potížisty. Tyto skupiny, lidé, kteří se chtějí vydávat za představitele „amerikanismu" a „obránce demokracie", jsou v posledku spojeni nepřerušitelnými vazbami s mezinárodním židovstvem.

Pro tuto židovskou internacionálu, která se stará především o zájmy své rasy, bylo umístění prezidenta Spojených států na tento „ideální" post ochránce lidských práv chytrým tahem. Tímto způsobem vytvořili na této polokouli nebezpečné ohnisko nenávisti a nepřátelství a rozdělili svět na dva nepřátelské tábory. Celá záležitost je vypracována mistrovským způsobem.

Roosevelt si vynucuje základy pro vitalizaci americké zahraniční politiky a současně si obstarává obrovské rezervy pro nadcházející válku, o kterou Židé vědomě usilují. Pokud jde o domácí politiku, je nesmírně výhodné odvádět pozornost veřejnosti od antisemitismu, který ve Spojených státech stále sílí, a mluvit o nutnosti bránit víru a svobodu jednotlivce před náporem fašismu."[1091]

Charles Lindbergh se také domníval, že Židé byli hnací silou druhé světové války. Dne 11. září 1941 se v Des Moines Coliseum tísnilo více než 8 000 lidí, aby si poslechli Lindberghův projev na shromáždění výboru America First. Lindbergh odvážně pronesl projev „oficiálního stanoviska", v němž označil strůjce války tak, jak je viděl on. Lindbergh řekl posluchačům: ***„Tři nejdůležitější skupiny, které tlačí tuto zemi k válce, jsou Britové, Židé a Rooseveltova administrativa. Za těmito skupinami, avšak méně důležitými, stojí řada kapitalistů, anglofilů a intelektuálů, kteří věří, že jejich budoucnost a budoucnost lidstva závisí na nadvládě britského impéria. Když k nim přidáme komunistické skupiny, které ještě před několika týdny byly proti***

[1091] Hrabě Jerzy Potocki polskému ministru zahraničí ve Varšavě, The German White Paper: Full Text of the Polish Documents Issued by the Berlin Foreign Office; s předmluvou C. Hartleyho Grattana, New York: Howell, Soskin & Company, 1940, str. 29-31.

intervenci, myslím, že jsem vyjmenoval hlavní válečné agitátory v této zemi.“[1092]

Tento projev byl jediným veřejným vystoupením, v němž se Lindbergh zmínil o Židech. Lindbergh v tomto projevu podrobněji popsal vliv židovské skupiny:

> *„Není těžké pochopit, proč si Židé přejí svržení nacistického Německa. Pronásledování, kterému byli v Německu vystaveni, by stačilo k tomu, aby se z každé rasy stali zarytí nepřátelé. Žádný člověk se smyslem pro lidskou důstojnost nemůže schvalovat pronásledování židovské rasy v Německu. Žádný člověk s poctivostí a rozhledem se však nemůže dívat na jejich dnešní pro-válečnou politiku, aniž by neviděl nebezpečí, které je s takovou politikou spojeno, a to jak pro nás, tak pro ně.*
>
> *Židovské skupiny v této zemi by místo agitace pro válku měly proti ní všemožně vystupovat, protože budou mezi prvními, kdo pocítí její důsledky. Tolerance je ctnost, která závisí na míru a síle. Historie ukazuje, že válku a devastaci nemůže přežít. Několik prozíravých Židů si to uvědomuje a staví se proti intervenci. Většina si to však stále neuvědomuje. Jejich největší nebezpečí pro tuto zemi spočívá v jejich velkém vlastnictví a vlivu v našich filmech, tisku, rozhlase a vládě.*
>
> *Neútočím ani na židovský, ani na britský národ. Obě rasy obdivuji. Říkám však, že vůdci britské i židovské rasy si z důvodů, které jsou z jejich pohledu stejně pochopitelné, jako jsou z našeho pohledu nevhodné, z důvodů, které nejsou americké, přejí zatáhnout nás do války. Nemůžeme jim vyčítat, že se starají o to, co považují za své vlastní zájmy, ale my se také musíme starat o ty naše. Nemůžeme dovolit, aby naše země byla vedena přirozenými vášněmi a předsudky jiných národů do záhuby.“*[1093]

Málokdy v americké historii vyvolal nějaký veřejný projev takový rozruch jako Lindberghův projev v Des Moines. Kritika a odsouzení Lindberghova projevu přicházely z celých Spojených států. Noviny a organizované intervenční skupiny se připojily k divokým útokům na Lindbergha. Kritika Lindberghova projevu zazněla také z vysokých politických kruhů ve Spojených

[1092] Cole, Wayne S., Charles A. Lindbergh and the Battle against American Intervention in World War II, New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1974, str. 153, 159-161.
[1093] Tamtéž, str. 171-172.

státech. Například guvernér státu New York Thomas E. Dewey označil Lindberghův projev za *„neomluvitelné zneužití práva na svobodu projevu“*.[1094]

Do konce roku 1941 se Lindbergh stal jedním z nejodsuzovanějších mužů v americké historii. Jeden publicista napsal, že Lindbergh klesl z *„veřejného hrdiny č. 1“* na *„veřejného nepřítele č. 1“*.[1095] Průzkum veřejného mínění z roku 1942 ukázal, že pouze 10 % Američanů má na Lindbergha příznivý názor, zatímco 81 % má názor nepříznivý.[1096] Lindberghova nevlastní sestra Constance se pozastavila nad novým postojem Ameriky k Lindberghovi: *„Představte si, za pouhých 15 let se z Ježíše stal Jidášem!“*[1097] Lindbergh se za svůj projev v Des Moines nikdy neomluvil a měl pocit, že se ničeho nedopustil. Čtyři dny po svém projevu si do deníku zapsal: ***„Měl jsem pocit, že jsem svůj projev v Des Moines formuloval opatrně a umírněně. Zdá se, že v Americe lze diskutovat téměř o čemkoli kromě židovského problému. Už jen zmínka o slově ‚Žid‘ je důvodem k bouři. Osobně se domnívám, že jediná naděje na umírněné řešení spočívá v otevřené a upřímné diskusi.“***[1098]

Lindbergh měl pravdu, že svůj projev formuloval opatrně a umírněně. Ve skutečnosti, vzhledem k tomu, že Židé ovládali jak americkou, tak britskou vládu, mohl správně říci, že Židé jsou jedinou primární skupinou, která naléhá na válku proti Německu.

Mnoho důstojníků americké vojenské rozvědky považovalo Židy za hnací sílu druhé světové války. V průběhu 30. let 20. století mnozí vojenští důstojníci předvídali situaci, kdy židovský vliv zapojí Spojené státy do války proti Německu. Obzvláště obezřetně vnímali poplašnou taktiku Franklina Roosevelta ohledně německých hrozeb pro západní polokouli.[1099] Ve skutečnosti mnoho důstojníků vojenské rozvědky říkalo o Židech v podstatě totéž, co Adolf Hitler. Mezi vedoucími představiteli americké vojenské rozvědky bylo všeobecně známo, že Židé hrají v Rooseveltově administrativě významnou roli. Z tohoto a dalších důvodů byl Roosevelt mezi většinou důstojníků americké armády značně neoblíbený. Americký historik Joseph

[1094] Tamtéž, str. 173-175.
[1095] Berg, A. Scott, Lindbergh, New York: G. S. Putnam‘s Sons, 1998, s. 428.
[1096] Hart, Bradley W., Hitler's American Friends: The Third Reich's Supporters in the United States, New York: St. Martin's Press, 2018, s. 227.
[1097] Berg, A. Scott, Lindbergh, op. cit., s. 433.
[1098] Lindbergh, Charles A., The Wartime Journals of Charles A. Lindbergh, New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1970, s. 539.
[1099] Bendersky, Joseph W., The „Jewish Threat“, op. cit., str. 270-271.

Bendersky píše: *„O mnoho let později manželka plukovníka Trumana Smithe vyprávěla o ‚jásotu' a ‚prudkém nadšení' v jejich společenském a politickém kruhu, když se dozvěděli zprávu o Rooseveltově smrti. Konečně, podle jejích slov, ‚ten zlý muž byl mrtev!'"*[1100]

Jeden plukovník z Army War College se zeptal harvardského historika Williama Langera, proč *„je slyšet jen nepřátelství vůči Hitlerovi a Německu"*. Langer upřímně odpověděl: ***„Myslím, že s tím má hodně společného židovský vliv. Musíte se smířit s tím, že některé z našich nejdůležitějších amerických novin jsou pod židovskou kontrolou, a předpokládám, že kdybych byl Žid, cítil bych k nacistickému Německu to, co cítí většina Židů, a bylo by nanejvýš nevyhnutelné, aby zabarvení zpráv získalo tento nádech. Když například čtu New York Times, je naprosto zřejmé, že každému drobnému rozrušení, které se vyskytne (a koneckonců v sedmdesátimilionové zemi se vyskytuje mnoho rozrušení), je věnována velká pozornost. Jiná část je zlehčována nebo odkládána s úšklebkem. Takže si člověk docela subtilním způsobem udělá obrázek o tom, že na Němcích není nic dobrého, ať už je to cokoli."***[1101] John Beaty redigoval tajné denní zpravodajské zprávy jako důstojník G-2 ve Washingtonu v letech 1941-1947. Na základě svých postřehů z doby, kdy působil v G-2, napsal Beaty knihu The Iron Curtain over America (Železná opona nad Amerikou). Obvinil v ní, že druhá světová válka byla zbytečnou válkou, kterou podporovali Židé. Cílem války bylo zabít co nejvíce Němců a Američanů, a to prodloužením války prostřednictvím požadavků na bezpodmínečnou kapitulaci a Morgenthauova plánu. Necivilizované bombardování německých měst mělo také za cíl masově vyvraždit nevinné německé civilisty.[1102]

Beaty označil „holocaust" za „fantazijní podvod" a podporu Spojených států Izraeli za politické fiasko. The Iron Curtain over America získala silnou podporu mnoha členů vojenské zpravodajské komunity. Například americký generál George E. Stratemeyer prohlásil, že má vůči Beatymu velký dluh, protože se z Beatyho knihy konečně dozvěděl, co se skutečně dělo doma, zatímco on bojoval v zámoří. Stratemeyer prohlásil, že každý loajální Američan by si měl přečíst knihu The Iron Curtain over America.[1103] Mnoho dalších amerických vojenských představitelů také dospělo k závěru, že Židé ovlivnili

[1100] Tamtéž, str. 212-213, 244.
[1101] Tamtéž, s. 273.
[1102] Tamtéž, str. 405-408.
[1103] Tamtéž, str. 408-409.

vstup Ameriky do druhé světové války. Například generál Albert C. Wedemeyer napsal několik let po válce plukovníku ve výslužbě Trumanu Smithovi, že Britové, sionisté a komunisté způsobili, že americký vstup do války byl nevyhnutelný. Wedemeyer uvedl, že byli motivováni spíše sobeckými zájmy než blahem lidstva. Uvedl, že ***„většina lidí spojených s komunismem v prvních dnech byli Židé“***. Wedemeyer také tvrdil, že Rooseveltovi židovští poradci ***„dělali všechno možné, aby šířili jed a nenávist proti nacistům a popudili Roosevelta proti Němcům.“***[1104]

Hitler byl přesvědčen, že za druhou světovou válku jsou v konečném důsledku zodpovědní Židé, a při mnoha příležitostech to také prohlásil.[1105] Řada důkazů naznačuje, že Židé před druhou světovou válkou ovládli americkou, britskou a sovětskou vládu. Hitler správně uvedl, že tito Židé sehráli hlavní roli při vyvolání druhé světové války na úkor nežidovských občanů.

Britští Židé napomáhající vyvolat druhou světovou válku

Jeden z kritiků mého článku, v němž jsem dokumentoval podíl Židů na rozpoutání druhé světové války[1106], uvedl, že jsem nedostatečně zdokumentoval podíl britských Židů na ovlivnění Velké Británie, aby vstoupila do války. Tento článek přináší další informace, které ukazují, že britští Židé se významně podíleli na ovlivnění Velké Británie k vyvolání druhé světové války.

Do konce roku 1935 Winston Churchill nashromáždil značné dluhy, které nemohl splatit. Churchill potřeboval veškerou finanční pomoc, kterou mohl získat. Na Churchillovo přání, aby název nebyl tak negativní, mu přišla na pomoc Anti-Nazi Council (Protinacistická rada), později známá jako The Focus, která mu zajistila politické a finanční přežití.[1107] Britský historik Martin Gilbert uvedl, že 13. listopadu 1936 napsal Churchill svému synovi Randolphovi, aby mu vysvětlil, proč pomohl založit Protinacistickou ligu. Churchill napsal, že základem Protinacistické ligy *„je samozřejmě odpor Židů*

[1104] Tamtéž, s. 274.
[1105] Dalton, Thomas, The Jewish Hand in the World Wars, Uckfield, UK: Castle Hill Publishers, 2019, s. 147.
[1106] Wear, John, „Jewish Involvement in Instigating World War II," Inconvenient History, sv. 13, č. 4, 2021.
[1107] Irving, David, Churchill's War, New York: Avon Books, 1991, s. 54, 59.

k jejich hanebnému pronásledování. Nyní však zaujímáme širší půdu spíše v duchu mého pařížského projevu.“[1108]

Britský historik Paul Addison napsal, že The Focus bylo spiknutí s cílem změnit směr britské zahraniční politiky, jehož hlavním propagandistou byl Churchill. Na jaře 1936 začal Churchill s pomocí The Focus vyzývat Británii k přijetí zahraniční politiky založené na kolektivní bezpečnosti v rámci Společnosti národů. To by implicitně zahrnovalo i Sovětský svaz, který do Společnosti národů vstoupil v roce 1934. Ačkoli se Churchill ještě v roce 1931 stavěl k Sovětskému svazu velmi kriticky, v roce 1933 byl Churchillův antikomunismus podřízen jeho přesvědčení, že větší nebezpečí pro Británii představuje nacionálněsocialistické Německo.[1109]

Churchill se ve svých válečných pamětech o Focusu nezmínil. Existence tajné sítě novinářů, politiků, podnikatelů, odborářů a intelektuálů The Focus byla poprvé odhalena v roce 1963, kdy jeden z jejích finančních sponzorů Eugen Spier zveřejnil krátký popis její historie. Paul Addison napsal, že The Focus byla *„částečně židovská organizace.“*[1110] Britský historik Henry Pelling napsal, že finance skupině původně poskytoval židovský podnikatel Eugen Spier.[1111] Britský politik Roy Jenkins rovněž potvrdil, že Eugen Spier, bohatý německý Žid, štědře platil většinu počátečních účtů The Focus.[1112]

The Focus začal získávat finanční prostředky i z dalších židovských zdrojů. Například Jewish Defense Fund (Židovský obranný fond) věnoval na podporu činnosti The Focus 50 000 liber. Poté, co se na Churchilla důvěrně obrátil Americký židovský výbor, odcestoval Churchill na Floridu, aby The Focus ve Spojených státech slavnostně představil. Churchill dal svému synovi Randolphovi instrukce, aby o The Focus hovořil s Bernardem Baruchem, bohatým židovským finančníkem. Rada zástupců britských Židů také pomáhala udržovat The Focus v prvních letech jeho existence.[1113] Sir Robert Waley-Cohen, bohatý židovský ředitel společnosti Royal Dutch Oil Company, rovněž poskytl finanční prostředky organizaci The Focus. Z Waley-Cohenových

---

[1108] Gilbert, Martin, Churchill and the Jews, Toronto, Ontario: McClelland & Stewart Ltd., 2007, s. 136.
[1109] Addison, Paul, Churchill: The Unexpected Hero, Oxford: Oxford University Press, 2005, str. 144–145.
[1110] Addison, Paul, Churchill on the Home Front, 1990-1955, Londýn: Pimlico, 1993, str. 320-321.
[1111] Pelling, Henry, Winston Churchill, New York: E. P. Dutton & Co., Inc., 1974, s. 378.
[1112] Jenkins, Roy, Churchill: A Biography, New York: Farrar, Straus and Giroux, 2001, s. 494.
[1113] Irving, David, Churchill's War, op. cit., str. 64-68, 382.

prostředků založil Focus vydavatelství, které pod jeho kontrolu dostalo Headway, oficiální měsíčník Společnosti národů. Na Waley-Cohenovu žádost založil The Focus pro Wernera Knopa narozeného v Německu „krycí“ společnost Union Times Ltd., maskovanou jako tisková agentura. Tato agentura agitovala za protiněmeckou zahraniční politiku. Financovala také pamflety do nacionálněsocialistického Německa, které vydával velitel Stephen King-Hall.[1114]

28. března 1938 souhlasil sir Henry Strakosch, bohatý předseda jihoafrické těžební společnosti Union Corporation Ltd., se splacením Churchillových značných dluhů. Strakosch byl Žid a významný člen organizace The Focus.[1115] Strakosch považoval Churchilla za jediného politika v Evropě, který má vizi, energii a odvahu potřebnou k zastavení nacistické hrozby. V červnu 1940 Strakosch vypsal další velký šek, aby Churchillovi pomohl splatit jeho dluhy. Po Strakoschově smrti v říjnu 1943 obdržel Churchill ze Strakoschovy pozůstalosti další odkaz ve výši 20 000 liber.[1116]

Vzhledem k významným finančním příspěvkům Židů pro Churchilla a Focus není překvapivé, že se Churchill v roce 1937 stal oddaným sionistou. V dopise Franklinu Rooseveltovi z 9. srpna 1942 Churchill uvedl: ***„Jsem pevně spjat se sionistickou politikou, jejíž jsem byl jedním z autorů.“***[1117]

V roce 1950 Churchill označil vznik Izraele za *„velkou událost v dějinách lidstva“*, Churchill dále uvedl, že *„byl sionistou po celý svůj život.“*[1118] Ve svém posledním dopise Chaimu Weizmannovi Churchill napsal: *„Obdivuhodné úsilí, které Izrael vyvíjí v těchto těžkých časech, je pro starého sionistu, jako jsem já, povzbuzující.“*[1119] Churchill byl výjimečným řečníkem a spisovatelem a byl účinným prostředníkem časopisu The Focus, který burcoval britské veřejné mínění proti Německu. Winston Churchill například krátce po anšlusu Německa s Rakouskem prohlásil v Dolní sněmovně: *„Veřejná mysl byla*

[1114] Tamtéž, s. 111, 171.
[1115] Tamtéž, s. 104, 367; Arthur R. Butz, „Was Churchill’s Gold Bug Jewish?“, The Journal of Historical Review, sv. 21, č. 1, s. 9.
[1116] Lough, David, No More Champagne: Churchill and His Money, New York: Picador, 2015, s. 263, 288, 310.
[1117] Francis L. Loewenheim, Harold D. Langley, Manfred Jonas (eds.), Roosevelt and Churchill: Their Secret Wartime Correspondence, New York: Saturday Review Press, 1975, s. 234.
[1118] Cohen, Michael J., Churchill and the Jews, Londýn: Frank Cass & Co., Ltd., 1985, s. 322.
[1119] Irving, David, Churchill's War, op. cit., s. 83.

zaměřena na morální a sentimentální aspekty nacistického dobytí Rakouska - malá země brutálně zasažená, její vláda rozprášená do větru, útlak nacistické stranické doktríny uvalený na katolické obyvatelstvo a na dělnické třídy Rakouska a Vídně, tvrdé zneužití pronásledování, které skutečně bude následovat - což pravděpodobně v tuto chvíli probíhá - těch, kteří v této době minulý týden uplatňovali svá nepochybná politická práva a plnili své povinnosti vůči vlastní zemi.“[1120]

Všechna Churchillova prohlášení jsou lži. Drtivá většina Rakušanů si přála spojení s Německem. Anšlus byl v Rakousku nesmírně populární. Churchill svým projevem zahájil válečné štvaní, které vedlo k druhé světové válce. Po Mnichovské dohodě Churchill ve svém projevu 5. října 1938 prohlásil, že Hitler si vymohl britské ústupky pod výhružkami, a rád používal obraz Hitlera jako gaunera. Churchill používal květnatou rétoriku a elegantní fráze, aby popsal údajně zarmoucené Čechy upadající do temnoty. Churchill chtěl své krajany přesvědčit, že nacionálněsocialistické Německo je ovládáno neukojitelnou touhou po dobytí světa. Prostým a strohým účelem jeho projevu bylo přesvědčit britský lid, aby nakonec souhlasil s vyhlazovací válkou proti Německu.[1121] Churchillovy projevy vyzývající ke kolektivní bezpečnosti proti Německu vyvolaly v Berlíně hněv. Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz uvedl, že se Churchill snažil *„maskovat osobní nechuť k Německu“* za *„praktickou argumentaci“*.[1122]

V projevu v Saarbrückenu 9. října 1938 Hitler řekl: ***„Stačilo by, aby se v Anglii místo Chamberlaina dostal k moci pan Duff Cooper, pan Eden nebo pan Churchill, a my dobře víme, že cílem těchto mužů by bylo okamžitě rozpoutat novou světovou válku. Své záměry se ani nesnaží zastírat, říkají je otevřeně.“***[1123] The Focus se stylizoval jako hnutí na obranu svobody a míru.[1124] Ve skutečnosti bylo hlavním cílem této organizace vedené Židy, jejímž hlavním mluvčím byl Churchill, rozpoutání vyhlazovací války proti Německu.

[1120] Neilson, Francis, The Makers of War, New Orleans, LA: Flanders Hall Publishers, 1950, str. 176-177.
[1121] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1989, s. 190.
[1122] Irving, David, Churchill's War, op. cit., s. 62.
[1123] Bradberry, Benton L., The Myth of German Villainy, Bloomington, IN: AuthorHouse, 2012, s. 324.
[1124] Irving, David, Churchill's War, op. cit., 1991, s. 70.

Četné další zdroje potvrzují, že Židé aktivně pracovali na tom, aby zatáhli Velkou Británii do války proti Německu. James Forrestal, bývalý americký ministr obrany, si do svých deníků zapsal rozhovor, který vedl 27. prosince 1945 s americkým velvyslancem ve Velké Británii Josephem P. Kennedym: ***„Chamberlain prý prohlásil, že Amerika a světoví Židé donutili Anglii vstoupit do války. V telefonických rozhovorech s Rooseveltem v létě 1939 mu prezident neustále opakoval, aby Chamberlaina přiměl jednat odhodlaně. Kennedy vždy odpovídal, že dodávat Chamberlainovi odvahu nemá smysl, pokud Britové nemají nějaké prostředky, s nimiž by mohli bojovat, a to neměli.“***[1125] Velvyslanec Joseph Kennedy věděl, že Churchill a jeho židovští poradci plánují vstup Spojených států do druhé světové války. Kennedy si do svého deníku zapsal, že Churchill chce Spojené státy zatáhnout do války: ***„Prostě mu nevěřím. Vždycky na mě dělal dojem, že je ochoten vyhodit do povětří americké velvyslanectví a tvrdit, že to byli Němci, pokud by to do konfliktu dostalo i Spojené státy.“***[1126]

Při návštěvě Spojených států v prosinci 1939 hovořil Joseph Kennedy s Jayem Pierrepontem Moffatem, jedním z mála mužů na ministerstvu zahraničí, s nímž měl Kennedy dobré vztahy. Kennedy Moffatovi řekl, že Chamberlain pochopil, že Spojené státy nemají v úmyslu vstoupit do války v Evropě. Kennedy řekl: ***„Churchill nás tam však chce dostat, jakmile to bude možné. Je bezohledný a intrikuje. Je také v kontaktu se skupinami v Americe, které mají stejnou představu, zejména se silnými židovskými vůdci.“***[1127] Kennedy soukromě prohlásil, že Židé mají příliš velkou moc ve sdělovacích prostředcích a jsou příliš otevřeně protiněmečtí.[1128] Chamberlain měl židovského ministra války Leslieho Hore-Belishu, který silně agitoval za válku s Německem. Hore-Belisha, kterého Chamberlain jmenoval v roce 1937, začal být rychle považován za člověka, který se snaží bojovat s Hitlerem. Britský poslanec Oswald Mosley Hore-Belishu veřejně označil za *„židovského válečného štváče“*. Náčelník Chamberlainova štábu Henry Pownall označil v květnu 1939 Hore-Belishu ve svém deníku za ***„obskurního, povrchního, šarlatánského politického Židáčka“***. Když se konflikty s Chamberlainovým

[1125] Forrestal, James V., The Forrestal Diaries, editováno Walterem Millisem a E.S. Duffieldem, New York: The Viking Press, 1951, s. 122.
[1126] Doenecke, Justus D., Storm on the Horizon: The Challenge to American Intervention, 1939-1941, New York: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 2000, s. 198.
[1127] Nasaw, David, The Patriarch: The Remarkable Life and Turbulent Times of Joseph P. Kennedy, New York: The Penguin Press, 2012, s. 429.
[1128] Tamtéž, s. 305.

relativně pacifistickým štábem stupňovaly, byl Hore-Belisha nakonec v lednu 1940, pouhé čtyři měsíce po začátku druhé světové války, propuštěn.[1129]

Přední britský sionista Chaim Weizmann napsal Churchillovi 10. září 1941 mimořádně odhalující dopis: *„V Americe existuje pouze jedna velká etnická skupina, která je ochotná se jednotně postavit za Velkou Británii a za politiku „plné podpory“ pro ni: pět milionů Židů. Od ministra financí Morgenthaua [Henryho Jr.], guvernéra [Herberta] Lehmana, soudce Frankfurtera až po nejprostšího židovského dělníka nebo obchodníka si všichni uvědomují, co tento boj proti Hitlerovi znamená. Britští státníci opakovaně uznali, že to byli právě Židé, kteří v poslední válce účinně pomohli naklonit misky vah v Americe ve prospěch Velké Británie. Jsou ochotni to udělat znovu – a možná to také udělají.“*[1130]

Weizmann zde připustil, že američtí Židé ve spojení s britskými Židy by mohli mít zásadní vliv na zapojení Američanů do války. Max Aitken, známější jako lord Beaverbrook, byl významný kanadsko-britský vydavatel novin, který byl proti válce a proti Churchillovu návratu do veřejné funkce. Beaverbrook v soukromých dopisech pronášel výroky, které by na veřejnosti nikdy nepronesl. V jednom soukromém dopise napsaném 9. března 1938 Beaverbrook označil osoby sabotující sbližování s Německem: *„V Anglii je 20 000 německých Židů, kteří pracují v různých profesích, zabývají se výzkumem, chemickými provozy atd. Ti všichni pracují proti takovému vyrovnání.“*[1131]

V jiném soukromém dopise napsaném americkému vydavateli Franku Gannettovi v prosinci 1938 Beaverbrook napsal: *„Židé zde mají velké postavení v tisku. ‚Třetina nákladu listu Daily Telegraph je židovská. Daily Mirror možná vlastní Židé, Daily Herald vlastní Židé a News Chronicle by měl být ve skutečnosti Jews Chronicle. […] Nejsem si jistý, jak je to s Mail.‘ Beaverbrook prohlásil, že po léta prorokoval, že žádná válka nebude. Napsal však: ‚Nakonec jsem však otřesen. Židé nás mohou vehnat do války. Nemyslím to s vědomým záměrem tak učinit. Nemají v úmyslu to udělat. Ale podvědomě […] nás jejich politický vliv k tomu směřuje.‘“*[1132] Britský velvyslanec v Německu Nevile Henderson si velmi přál mír s Německem. V srpnu 1939 se Hendersonovi nedařilo přimět britské představitele, aby uznali

[1129] Dalton, Thomas, The Jewish Hand in the World Wars, Uckfield, Velká Británie: Castle Hill Publishers, 2019, str. 120–121.
[1130] Tamtéž, str. 134–135.
[1131] Irving, David, Churchill's War, op. cit., 1991, str. 103-104.
[1132] Tamtéž, s. 104. Viz také Nasaw, David, The Patriarch, op. cit., str. 357–358.

zvěrstva, která byla denně páchána na německé menšině v Polsku. Henderson litoval, že britská vláda nedokázala uplatnit vůči polským úřadům zdrženlivost.[1133] Britský historik A. J. P. Taylor o Hendersonovi napsal: ***„Řekl to Hitlerovi zcela upřímně: ‚důkazem Chamberlainova přátelství je skutečnost, že odmítl Churchilla ve vládě'; a dále řekl, že nepřátelský postoj ve Velké Británii je dílem Židů a nepřátel nacistů, což si přesně myslel i sám Hitler.“***[1134]

Při návštěvě Oxfordu 6. října 1936 se Churchilla někdo zeptal, zda bude válka. Churchill odpověděl, že bude ***„velmi strašná válka, ve které bude Londýn bombardován…“***. O čtrnáct dní později řekl Churchill kanadskému premiérovi Mackenzie Kingovi, že Anglie nikdy nebyla ve větším nebezpečí. Churchill řekl, že do pěti let se Anglie může stát „vazalským státem“ Německa.[1135] Churchillovy výroky jsou pozoruhodné tím, že Adolf Hitler nikdy nechtěl válku s Velkou Británií. Pro Hitlera byla Velká Británie přirozeným spojencem Německa a národem, který nejvíce obdivoval. Hitler neměl žádné ambice proti Británii nebo jejímu impériu a všechny zachycené záznamy to solidně potvrzují.[1136]

Otázka zní: Jak mohl Churchill vědět, že dojde k „velmi strašné válce, v níž bude bombardován Londýn“? Podle názoru tohoto autora Churchill věděl, že dojde k velmi strašné válce, protože si to přál on a Židy ovládané organizace jako Focus. Churchill měl zřejmě přístup k dobře vypracovanému plánu, plánu, který pomáhal realizovat.

[1133] Hoggan, David L., The Forced War, op. cit., s. 509.
[1134] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 2005, s. 267.
[1135] Addison, Paul, Churchill: The Unexpected Hero, op. cit., s. 144.
[1136] Irving, David, Hitler's War, op. cit., s. 3.

Roosevelt využívá Japonsko jako zadní vrátka k válce

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

Po vypuknutí války se Joseph Kennedy obrátil na Roosevelta a doporučil mu, aby se odvážně zasadil o mír. Kennedy 11. září 1939 poslal Rooseveltovi z Londýna telegram: ***„Zdá se mi, že situace může vykrystalizovat do bodu, kdy prezident může být zachráncem světa. Britská vláda jako taková jistě nemůže přijmout žádnou dohodu s Hitlerem, ale může nastat okamžik, kdy prezident sám může vypracovat plány na světový mír. Nyní se tato příležitost nemusí nikdy naskytnout, ale jako člověk, který je celý život poměrně praktický, věřím, že je zcela myslitelné, že se prezident může dostat do situace, kdy bude moci zachránit světy.“*** Prezident Roosevelt odmítl Kennedyho návrh na zachování míru v Evropě. Roosevelt prohlásil Henrymu Morgenthauovi: ***„Joe byl vždy zastáncem appeasementu a vždy jím bude… Kdyby Německo a Itálie zítra přišly s dobrým mírovým návrhem, Joe by začal pracovat na králi a jeho příteli, královně, a pak by přesvědčoval všechny ostatní, aby to přijali.“***[1137]

Roosevelt poslal Kennedymu 11. září 1939 přísně důvěrný telegram, v němž uvedl, že jakékoli americké mírové úsilí je zcela vyloučeno. Roosevelt napsal, že ***„nevidí žádnou příležitost ani důvod, aby prezident Spojených států zahájil jakoukoli mírovou iniciativu. Obyvatelé Spojených států by nepodpořili žádnou mírovou akci zahájenou touto vládou, která by konsolidovala nebo umožnila přežití režimu síly a agrese.“***[1138]

Prezident Roosevelt rovněž odmítl všechny pokusy o zprostředkování s německou vládou. Dne 3. října 1939 Hermann Göring řekl americkému vyjednavači Williamu R. Davisovi: ***„Můžete ujistit pana Roosevelta, že pokud převezme zprostředkování, Německo souhlasí s dohodou, podle níž by vznikl nový polský stát a nová nezávislá československá vláda. Souhlasím, že by konference měla proběhnout ve Washingtonu.“***[1139] Göring svou nabídku zopakoval v polovině října 1939 a znovu na začátku roku 1940. Davis ani říšská vláda však nikdy nedostali odpověď.

Návrhy učiněné bývalým prezidentem Říšské banky Hjalmarem Schachtem byly rovněž odmítnuty. Kontakty, které navázal říšský tiskový šéf

---

[1137] Beschloss, Michael R., Kennedy and Roosevelt, New York: Norton, 1980, str. 190-191.
[1138] Hull Kennedymu (č. 905), USA, Ministerstvo zahraničních věcí, Zahraniční vztahy Spojených států, 1939, General, sv. I, Washington: 1956, s. 424.
[1139] Tansill, Charles, Back Door to War—The Roosevelt Foreign Policy 1933-1941, Chicago: Regnery, 1952, str. 560-561.

Dr. Otto Dietrich s zahraničním korespondentem a vedoucím berlínské kanceláře *Associated Press* L.P. Lochnerem, byly stejně neúspěšné. Roosevelt svůj odmítavý postoj k zprostředkování odůvodnil tím, že ***„nemohl vystoupit jako prostředník bez souhlasu obou západních mocností.“***[1140]

Začátek války v Evropě poskytl Rooseveltově administrativě příležitost pokusit se zrušit nežádoucí embargo na zbraně. Roosevelt svolal mimořádné zasedání Kongresu dne 21. září 1939 a tvrdil, že zrušení ustanovení o embargu v Neutrality Act (Zákon o neutralitě) je prostředkem, jak udržet Spojené státy v míru. Roosevelt doslova řekl: ***„Ať si žádná skupina neosvojuje výhradní označení ‚mírový blok.‘ Všichni do něj patříme… Vyjadřuji své hluboké a neměnné přesvědčení, založené na letech zkušeností jako pracovníka v oblasti mezinárodního míru, že zrušením embarga Spojené státy pravděpodobněji zůstanou v míru, než kdyby zákon zůstal takový, jaký je dnes. Naše činy musí být vedeny jedinou, racionální myšlenkou – udržet Ameriku mimo válku.“***[1141]

Mnoho členů Kongresu s Rooseveltovým názorem nesouhlasilo. Senátor William E. Borah připomněl, že ministr zahraničí Hull kdysi řekl, že účelem zákona o neutralitě bylo udržet nás mimo válku. Borah komentoval: ***„Jestliže účelem Embargo Actu tehdy bylo udržet nás mimo válku, jaký je účel jeho zrušení: dostat nás do války?“*** Senátor Robert M. LaFollette Jr. argumentoval: ***„Zrušení může být doma i v zahraničí chápáno pouze jako oficiální krok naší vlády směřující k částečné účasti na evropské válce.“***[1142]

Novelizovaný Neutrality Act z roku 1939, který zahrnoval nová ustanovení o prodeji za hotovost a vlastní odvoz (*cash-and-carry*), byl Kongresem schválen 3. listopadu 1939 a následujícího dne podepsán zákonem. Tento upravený zákon umožnil Rooseveltovi jednostranný přesun zbraní protivníkům Německa. Americká plavidla byla okamžitě po přijetí této nové legislativy převedena na zahraniční registry, především na panamský, aby nebyla omezena jeho ustanoveními. Tento postup byl sice „hladký,“ ale legální, ačkoli Roosevelt v jiných případech kritizoval porušování „ducha“ zákonů, tento zřejmý rozpor se záměrem Neutrality Actu schválil. Britští a

---

[1140] Walendy, Udo, Truth for Germany: The Guilt Question of the Second World War, Washington, D.C.: THE BARNES REVIEW, 2013, str. 365—366.
[1141] Chamberlain, William Henry, America’s Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 103.
[1142] Tamtéž, str. 103-104.

francouzští agenti začali díky této nové legislativě nakupovat americká plavidla.[1143]

Roosevelt rovněž nejpozději 22. září 1939 zahájil klamně pojmenovanou „neutralitní hlídku“ v amerických vodách. V rozporu s pravidly mezinárodního práva byla tzv. „neutrální zóna“ rozšířena na moři na vzdálenost 300 až 1 000 mil, což mělo prospět Británii proti Německu. Brzy začala americká námořní plavidla navádět a doprovázet britské válečné lodě, aby mohly zajímat německá plavidla. Například 19. prosince 1939 americká loď *U.S.S. Tuscaloosa* navedla a doprovodila britskou loď *Hyperion* k německému obchodnímu plavidlu *Columbus* v pásmu této „neutrální zóny.“[1144]

Dne 18. října 1939 Roosevelt oznámil, že pouze ponorky Sovětského svazu mají povolen vstup do amerických přístavů. Všichni ostatní válečníci měli vstup do amerických přístavů zakázán, s výjimkou případů *force majeure*.[1145]

Do 19. března 1940 Roosevelt umožňoval, aby byly naše pokročilé typy letadel prodávány Británii a dalším zemím, zatímco americká armáda a námořnictvo na ně musely čekat ještě mnoho měsíců. Tento problém se stal natolik akutním, že ministr námořnictva Frank Knox napsal Rooseveltovi po útoku na Pearl Harbor ve své zprávě: ***„Samozřejmě nejlepší obranou proti leteckému útoku jsou stíhací letadla. Nedostatek dostatečného počtu tohoto typu letadel, která by byla k dispozici armádě na obranu ostrova, je způsoben odklonem tohoto typu před vypuknutím války k Britům, Číňanům, Nizozemcům a Rusům.“[1146]***

Dne 15. května 1940 Churchill odeslal Rooseveltovi telegram s žádostí o dlouhý seznam válečného materiálu a opuštění americké neutrality. Následujícího dne Roosevelt poprvé ze série žádostí požádal Kongres o další rozpočtové prostředky „na národní obranu“. Dne 17. května 1940 Roosevelt nařídil zařazení zbývajících starších amerických torpédoborců do služby. To vedlo k dohodě *Destroyers for Bases* ze dne 2. září 1940 mezi Spojenými státy

---

[1143] Sanborn, Frederic R., Design For War: A Study of Secret Power Politics, 1937-1941, New York: The Devin-Adair Company, 1951, str. 96-97.
[1144] Tamtéž, s. 90.
[1145] The Public Papers and Addresses of Franklin D. Roosevelt; editoval Samuel I. Rosenman, 13 svazků, New York: The Macmillan Company, 1941, VIII, str. 552-554.
[1146] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část XXIV, s. 1753.

a Velkou Británií. Tato dohoda převedla 50 starých torpédoborců z amerického námořnictva výměnou za práva na pozemky na britských územích.[1147]

Dne 19. července 1940 Hitler apeloval na Velkou Británii, aby uzavřela mír. Hitlerova nabídka byla velmi vážná a mnoho kompetentních pozorovatelů věřilo, že Británie by tuto nabídku přijala, nebýt Rooseveltova zásahu.[1148] Místo toho byla Hitlerova mírová nabídka odmítnuta a Churchill nadále vznášel na Roosevelta stále náročnější požadavky na pomoc proti Německu.

Do 12. prosince 1940 byly v Londýně, Manile a Washingtonu tajně zahájeny společné štábní konference mezi USA a Británií. Americkému lidu ani Kongresu nebyla o těchto konferencích sdělena pravda. Admirál Stark napsal svým velitelům flotil na závěr těchto konferencí: ***„Otázkou našeho vstupu do války nyní není zda, ale kdy.“***[1149]

Roosevelt začal připravovat americkou veřejnost na přijetí zákona o *Lend-Lease*. Ve svém projevu k americké veřejnosti dne 29. prosince 1940 varoval před vážným nebezpečím, které údajně ohrožovalo západní polokouli: ***„Nikdy od dob Jamestownu a Plymouth Rock nebyla americká civilizace v takovém nebezpečí jako nyní… Pokud Velká Británie padne, mocnosti Osy ovládnou kontinenty Evropy, Asie, Afriky, Austrálie a světové oceány—a budou schopny přinést obrovské vojenské a námořní zdroje proti této polokouli. Není přehnané říci, že bychom všichni v Americe žili na muškách—na muškách nabitých výbušnými střelami, ekonomickými i vojenskými.“***[1150]

Ve svém poselství o stavu Unie Kongresu dne 6. ledna 1941 Roosevelt představil svůj plán na poskytování pomoci mocnostem bojující proti Ose formou programu *Lend-Lease*. Mezinárodní právo dlouho uznává, že poskytnutí zbraní, munice a válečných prostředků válčící straně je aktem války ze strany neutrální vlády. Roosevelt však námitky založené na mezinárodním právu odmítl. Roosevelt prohlásil: ***„Taková pomoc není aktem války, i kdyby to nějaký diktátor jednostranně prohlásil.“*** Ve stejném projevu Roosevelt odmítl návrhy na vyjednaný mír: ***„Jsme přesvědčeni, že principy morálky a ohledy na***

[1147] Sanborn, Frederic R., „Roosevelt is Frustrated in Europe,” v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, str. 210-211.
[1148] Tamtéž, s. 212.
[1149] Tamtéž, str. 213-214.
[1150] Chamberlain, William Henry, America’s Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 128.

naši vlastní bezpečnost nám neumožňují smířit se s mírem diktovaným agresory a podporovaným appeasery.“[1151]

Prezident Roosevelt podepsal zákon o *Lend-Lease* dne 11. března 1941. Tento zákon znamenal konec jakéhokoliv předstírání neutrality ze strany Spojených států. Navzdory uklidňujícímu ujišťování Roosevelta, že se Spojené státy nezapojí do války, přijetí zákona o *Lend-Lease* bylo rozhodujícím krokem, který postavil Ameriku do nevyhlášené války v Atlantiku. Tento zákon okamžitě vyvolal potřebu námořních akcí, aby byla zajištěna přeprava munice a zásob získaných podle tohoto zákona do Velké Británie.[1152]

V období před válkou Roosevelt ukazoval dvě tváře. Pro americký lid, Kongres a veřejné záznamy to byla tvář klidného ujišťování, že udělá vše, co je v jeho silách, aby udržel Spojené státy mimo válku. Typickým příkladem je projev, který Roosevelt přednesl publiku v Bostonu: ***„Zatímco k vám hovořím, matky a otcové, dávám vám ještě jedno ujištění. Řekl jsem to již dříve, ale budu to říkat znovu a znovu a znovu. Vaši synové nebudou posláni do žádné zahraniční války.“*** Roosevelt později v jiném projevu dodal: ***„Prvním účelem naší zahraniční politiky je udržet naši zemi mimo válku.“***[1153]

V intimnějším prostředí Roosevelt ukazoval svou druhou tvář. Roosevelt v soukromých rozhovorech mluvil, jako by Spojené státy již byly ve válce. Dr. Constantin Fotitch, jugoslávský velvyslanec ve Washingtonu, po rozhovoru s Rooseveltem dne 3. dubna 1941 uvedl: ***„Spojené státy byly stále neutrální, přesto se mnou prezident hovořil o organizaci míru po vítězství; o ‚společných cílech, společném úsilí a společném nepříteli‘; zkrátka, jako by Spojené státy už byly ve válce proti Ose. Když mě pan Roosevelt přijal, přivítal mě téměř jako nového spojence, který se právě připojil ke koalici proti nepříteli.“***[1154]

Dalším příkladem, že se Roosevelt rozhodl vstoupit do války na straně Velké Británie, byl oběd dne 11. ledna 1941, kde Harry Hopkins řekl Winstonu Churchillovi: ***„Prezident je odhodlaný, abychom válku vyhráli společně. O tom nepochybujte. Poslal mě sem, abych vám řekl, že za každou cenu a všemi***

[1151] Tamtéž, str. 129-130.
[1152] Tamtéž, s. 130.
[1153] Tamtéž, str. 124-125.
[1154] Fotitch, Constantin, The War We Lost: Yugoslavia’s Tragedy and the Failure of the West, New York: Viking Press, 1948, s. 86.

prostředky vás podpoří, bez ohledu na to, co se stane s ním - neexistuje nic, co by neudělal, pokud to bude v jeho silách.“[1155]

Dne 9. dubna 1941 Spojené státy uzavřely dohodu s dánským úředníkem o obraně Grónska. Současně Roosevelt nelegálně vyslal americkou námořní pěchotu, aby Grónsko obsadila.[1156] V červnu 1941 se Roosevelt také dohodl s Churchillem na výměně britských jednotek na Islandu za americké, což bylo uskutečněno dne 7. července 1941 s nasazením americké námořní pěchoty.[1157] Také v červnu 1941 nařídil Roosevelt uzavření všech německých a italských konzulátů ve Spojených státech.[1158]

Dalším krokem směrem k válce v Atlantiku bylo přijetí námořního hlídkového systému Spojenými státy dne 24. dubna 1941, aby bylo zajištěno doručení munice a zásob do Velké Británie. Americkému námořnictvu v rámci tohoto systému připadla odpovědnost za hlídkování v Atlantiku západně od poledníku na 25° zeměpisné délky. Americké válečné lodě a letadla v této oblasti vyhledávaly německá plavidla a ponorky a vysílaly jejich polohu britskému námořnictvu. Roosevelt se snažil tento námořní hlídkový systém prezentovat jako pouhé obranné opatření, ale bylo zřejmé, že šlo o nepřátelský čin vůči Německu, navržený k podpoře britského válečného úsilí.[1159]

Konec června a červenec 1941 byly z velké části ovlivněny německou invazí do Sovětského svazu. První válečné setkání Roosevelta a Churchilla začalo 9. srpna 1941 na konferenci v přístavu Argentia v Newfoundlandu. Hlavním výsledkem této konference bylo podepsání Atlantické charty dne 14. srpna 1941. Během této konference Roosevelt Churchillovi zopakoval svou náklonnost k nevyhlášené válce a prohlásil: ***„Nikdy nevyhlásím válku; válku***

[1155] Barnes, Harry Elmer, „Summary and Conclusions,” in Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, str. 678-679. Viz také Fleming, Thomas, The New Dealers’ War: FDR and the War Within World War II, New York: Basic Books, 2001, str. 83-84, a Churchill, Winston S., The Grand Alliance, Boston: Houghton Mifflin, 1950, s. 23.

[1156] Sanborn, Frederic R., Design For War: A Study of Secret Power Politics, 1937-1941, New York: The Devin-Adair Company, 1951, s. 258.

[1157] Churchill, Winston S., The Grand Alliance, Boston: Houghton Mifflin, 1950, str. 149-150.

[1158] Sanborn, Frederic R., „Roosevelt is Frustrated in Europe,” v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, s. 216.

[1159] Chamberlain, William Henry, America’s Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 136-137.

vyvolám. Kdybych požádal Kongres, aby válku vyhlásil, diskutovali by o tom tři měsíce.“

Atlantická charta byla ve skutečnosti společným prohlášením válečných cílů, přestože Kongres nehlasoval pro účast Spojených států ve válce. Atlantická charta, která stanovila anglo-americkou spolupráci při udržování pořádku ve světě po druhé světové válce, představovala tichý, ale nevyhnutelný předpoklad, že Spojené státy se brzy zapojí do války. Tento předpoklad posilovala přítomnost velkého počtu nejvyšších vojenských a námořních důstojníků na konferenci.[1160]

Dalším Rooseveltovým krokem směrem k válce v Atlantiku bylo vydání tajných rozkazů dne 25. srpna 1941 Atlantické flotile, aby napadla a zničila německé a italské „nepřátelské síly“. Tyto tajné rozkazy vedly 4. září 1941 k incidentu mezi americkým torpédoborcem *Greer* a německou ponorkou.[1161]

Roosevelt ve svém dalším projevu dne 11. září 1941, takzvaném „*fireside chat*“, americké veřejnosti nepravdivě tvrdil, že německá ponorka vystřelila jako první. Ve skutečnosti *Greer* sledoval německou ponorku po dobu tří hodin a vysílal její polohu, aby z toho mohly benefitovat jakékoli britské letouny a torpédoborce v okolí. Německá ponorka vystřelila na *Greer* až poté, co britský letoun svrhl čtyři hlubinné nálože, které minuly svůj cíl. Během tohoto projevu Roosevelt nakonec přiznal, že bez konzultace s Kongresem nebo získání jeho schválení nařídil kampaň „střílet na potkání“ proti ponorkám Osy.[1162]

Dne 13. září 1941 Roosevelt nařídil Atlantické flotile doprovázet konvoje, v nichž nebyla žádná americká plavidla.[1163] Tato politika zvyšovala pravděpodobnost budoucích incidentů mezi americkými a německými plavidly. Přibližně ve stejné době Roosevelt také souhlasil s poskytnutím Británii „našich nejlepších transportních lodí.“ Tyto lodě zahrnovaly 12 parníků

[1160] Sanborn, Frederic R., „Roosevelt is Frustrated in Europe,” v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, str. 217-218.
[1161] Tamtéž, s. 218.
[1162] Chamberlain, William Henry, Americas Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 147-148.
[1163] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část V, s. 2295.

a 20 nákladních plavidel s americkými posádkami, které měly přepravit dvě britské divize na Blízký východ.[1164]

V Atlantiku následovaly vážnější incidenty. Dne 17. října 1941 americký torpédoborec *Kearny* svrhl hlubinné nálože na německou ponorku. Německá ponorka odpověděla torpédem, které zasáhlo *Kearny*, což vedlo ke ztrátě 11 životů. Dne 30. října 1941 byl starší americký torpédoborec *Reuben James* potopen, přičemž zahynulo 115 členů jeho posádky.[1165] Někteří z námořníků byli přesvědčeni, že *Reuben James* již předtím potopil jednu nebo dvě ponorky, než byl torpédován německou ponorkou.[1166]

Dne 27. října 1941 Roosevelt vystoupil v celonárodním rozhlase se svým projevem ke Dni námořnictva. Roosevelt začal svůj projev tvrzením, že německé ponorky torpédovaly americké torpédoborce *Greer* a *Kearny*. Roosevelt tyto incidenty označil za nevyprovokované agresivní činy namířené proti všem Američanům a prohlásil: ***„Dějiny zaznamenají, kdo vystřelil první ránu.“***

Co Roosevelt ve svém projevu neuvedl, bylo to, že v obou případech byly americké torpédoborce zapojeny do útočných operací proti německým ponorkám, které palbu opětovaly v sebeobraně a pouze jako poslední možnost. Hitler se chtěl za každou cenu vyhnout válce se Spojenými státy a výslovně nařídil německým ponorkám vyhýbat se konfliktům s americkými válečnými loděmi, pokud by nebylo nutné bránit se před bezprostředním zničením. Rooseveltovy rozkazy „střílet na potkání“ americkým námořním plavidlům byly záměrně navrženy tak, aby incidenty, které Roosevelt odsuzoval, byly nevyhnutelné.[1167]

Ve snaze přesvědčit své posluchače ve svém projevu ke Dni námořnictva, že Německo představuje skutečnou hrozbu pro americkou bezpečnost, Roosevelt učinil následující prohlášení: ***„Hitler často protestoval, že jeho plány na dobytí se nešíří přes Atlantský oceán. Mám ve svém držení tajnou mapu, vytvořenou v Německu Hitlerovou vládou – plánovači nového světového řádu. Je to mapa Jižní Ameriky a části Střední Ameriky, jak je Hitler***

[1164] Churchill, Winston S., The Grand Alliance, Boston: Houghton Mifflin, 1950, str. 492-493.
[1165] Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 148-149.
[1166] Newsweek, 10. listopadu 1941, s. 35.
[1167] „Roosevelt's 'Secret Map' Speech," The Journal of Historical Review, sv. 6, č. 1, jaro 1985, str. 125–126.

navrhuje organizovat.“ Roosevelt vysvětlil, že mapa ukazuje Jižní Ameriku a také *„naši velkou životní linii, Panamský průplav,“* rozdělenou na pět vazalských států pod německou kontrolou. Roosevelt uzavřel: *„Tato mapa, moji přátelé, jasně ukazuje nacistický plán nejen proti Jižní Americe, ale i proti Spojeným státům.“*[1168]

Italská vláda prohlásila, že pokud Roosevelt nezveřejní svou mapu *„do 24 hodin, získá pověst padělatele sahající až do nebes.“* Reportér na tiskové konferenci následující den požádal Roosevelta o kopii tajné mapy. Roosevelt to odmítl s tím, že pochází *„z bezpochyby důvěryhodného zdroje.“* Pravda o mapě vyšla najevo po válce: šlo o padělek vytvořený britskou zpravodajskou službou. William Stephenson, šéf britských zpravodajských operací v Severní Americe, ji předal šéfovi americké zpravodajské služby Williamu Donovanovi, který ji dal Rooseveltovi. Britský válečný agent Ivar Bryce si ve svých memoárech, publikovaných koncem roku 1984, připsal zásluhy za vytvoření této tajné mapy.[1169]

Roosevelt pokračoval ve svém projevu ke Dni námořnictva tvrzením, že má ve svém držení *„další dokument, vytvořený v Německu Hitlerovou vládou. Je to podrobný plán na zrušení všech existujících náboženství – katolického, protestantského, mohamedánského, hinduistického, buddhistického i židovského,“* který Německo vnucuje *„ovládanému světu, pokud Hitler zvítězí.“* Roosevelt pokračoval: *„Majetek všech církví bude zabaven Říší a jejími loutkami. Kříž a všechny ostatní symboly náboženství budou zakázány. Duchovní budou systematicky likvidováni… Na místo církví naší civilizace má být zřízena mezinárodní nacistická církev, kterou budou řídit kazatelé vyslaní nacistickou vládou. A na místo Bible budou slova Mein Kampf vnucena a prosazena jako svaté Písmo. A na místo Kristova kříže budou umístěny dva symboly: svastika a obnažený meč.“*[1170]

Stejně jako v případě tajné mapy německá vláda správně odsoudila Rooseveltův náboženský dokument jako absurdní podvrh. Rooseveltův projev ke Dni námořnictva byl plný drzých nepravd, jejichž cílem bylo přesvědčit americkou veřejnost, aby vstoupila do války proti Německu. Navzdory Rooseveltovým lžím a provokacím byla americká veřejnost stále proti vstupu do války. Do konce října 1941 Roosevelt už neměl žádné nápady, jak vstoupit

[1168] Tamtéž, s. 126.
[1169] Tamtéž, str. 126-127.
[1170] Tamtéž, s. 126.

do formální a vyhlášené války: ***„…Řekl vše, co mohl říct 'krátce před válkou'. Už neměl žádné triky v rukávu. Klobouk, ze kterého vytáhl tolik králíků, byl prázdný.“***[1171]

Ani celostránkové inzeráty s názvem *„Zastavte Hitlera nyní“*, vložené do hlavních amerických novin Rooseveltovými příznivci, nedokázaly ovlivnit americkou veřejnost. Tyto inzeráty varovaly americký lid, že Evropa ovládaná Hitlerem představuje hrozbu pro americkou demokracii a západní polokouli. Inzeráty se ptaly: ***„Budou nacisté ohleduplně čekat, až budeme připraveni bojovat? Kdokoli tvrdí, že budou čekat, je buď imbecil, nebo zrádce.“*** Roosevelt tento inzerát podpořil slovy, že je to ***„skvělý kus odvedené práce.“***[1172]

Přesto byli Američané stále silně proti válce. Německo a Itálie se pevně rozhodly neudělat nic, co by urychlilo nebo způsobilo vstup Ameriky do války. Hlavní cesta do války v Evropě byla zcela uzavřena. Roosevelt byl nucen použít „zadní vrátka“, aby dosáhl vyhlášené války proti Německu.

Impulz k válce, která začala útokem na Pearl Harbor 7. prosince 1941, měl svůj počátek o deset let dříve. V září 1931 obsadilo Japonsko Mukden, hlavní město polonezávislého čínského režimu v Mandžusku. Obsazení Mukdenu zahájilo proces, který nakonec vedl k tomu, že celé Mandžusko bylo pod japonskou kontrolou. Vznikl nový stát, Mančukuo, který byl formálně pod vládou císaře, ale skutečnou moc zde měli japonští důstojníci a civilní úředníci. Spojené státy odmítly Mančukuo uznat, což však nemělo žádné vážné negativní důsledky.[1173]

Nová krize nastala, když Japonsko a Čína v létě 1937 zahájily rozsáhlou válku. V projevu v Chicagu 5. října 1937 Roosevelt navrhl, aby byly agresorské státy podrobeny „karanténě“.[1174] Tento projev byl prvním veřejným pokusem Roosevelta vzdát se doktríny neutrality Spojených států v souladu s tím, co se později stalo známým jako politika „mírumilovných národů“, mezi něž měl

---

[1171] Sherwood, Robert E., Roosevelt and Hopkins, an Intimate History, New York: Harper & Brothers, 1948, s. 438; viz také Churchill, Winston S., The Grand Alliance, Boston: Houghton Mifflin, 1950, s. 539.

[1172] Johnson, Walter, The Battle against Isolation, Chicago: University of Chicago Press, 1944, str. 85-87.

[1173] Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 153—154.

[1174] Public Papers and Addresses of Franklin D. Roosevelt; editoval Samuel I. Rosenman, New York: The Macmillan Company, 1941, VI, s. 408.

patřit i Sovětský svaz. Roosevelt však nedokázal získat podporu americké veřejnosti pro návrh „karantény“, protože Američané nechtěli, aby jim jejich volení zástupci vnutili válku.[1175] Není pochyb o tom, že Roosevelt byl zklamán neúspěchem svého projevu v očích americké veřejnosti.[1176]

Nejvážnější incident, který ovlivnil vztahy Ameriky s Japonskem před Pearl Harborem, bylo potopení americké dělové lodě *Panay* japonskými bombardéry 12. prosince 1937. Při bombardování přišli o život čtyři lidé. K potopení *Panay* došlo krátce po dobytí čínského hlavního města Nankingu, kdy japonští vojenští vůdci byli v nadšené, impulsivní náladě. Japonská vláda se za incident rychle omluvila a zaplatila odškodnění ve výši dvou a čtvrt milionu dolarů, aby kompenzovala ztráty Spojených států. Naštěstí potopení *Panay* nevyvolalo ve Spojených státech touhu po válce.[1177]

Spojené státy zahájily proti Japonsku kampaň ekonomického tlaku. Dne 26. července 1939 Spojené státy oznámily Japonsku svůj záměr vypovědět s účinností za šest měsíců smlouvu o obchodu a navigaci z roku 1911. Dne 2. července 1940 Roosevelt podepsal zákon o kontrole vývozu (*Export Control Act*), který zmocňoval prezidenta k licencování nebo zákazu vývozu základních obranných materiálů. Roosevelt okamžitě začal tyto pravomoci využívat.[1178] Americký velvyslanec v Japonsku, Joseph C. Grew, poznamenal: ***„Upozornil jsem, že jakmile začneme politiku sankcí, musíme ji dotáhnout do konce, a že taková politika může eventuálně vést k válce.“***[1179]

Dne 26. července 1940 Roosevelt oznámil zákaz japonského získávání amerického vysokooktanového leteckého benzínu, určitých druhů oceli a šrotu a některých maziv. Dne 26. září 1940 Roosevelt uvalil zákaz vývozu veškerého šrotu do Japonska. Jelikož byl japonský ocelářský průmysl vysoce závislý na dovozu šrotu ze Spojených států, byl tento zákaz důvodem, proč Japonsko muselo sáhnout do svých zásob a provozovat svůj ocelářský průmysl pod kapacitní úrovní. Embargo bylo v prosinci 1940 rozšířeno na železnou

[1175] Morgenstern, George, „The Actual Road to Pearl Harbor“, v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, s. 318.
[1176] Byrnes, James F., Speaking Frankly, New York: Harper & Brothers, 1947, s. 6.
[1177] Chamberlain, William Henry, Americas Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 156.
[1178] Morgenstern, George, „The Actual Road to Pearl Harbor“, v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, s. 322.
[1179] Grew, Joseph C., Ten Years In Japan, New York: Simon & Schuster, 1944, s. 281.

rudu, ocel a ocelové produkty. Následující měsíc bylo embargo rozšířeno i na měď, mosaz, bronz, zinek, nikl a potaš. Na seznam byly neustále přidávány další položky, které byly nezbytné pro japonskou průmyslovou výrobu.[1180]

Provokace Japonska k otevřenému válečnému aktu byla hlavním principem, který vedl Rooseveltovy kroky vůči Japonsku po celý rok 1941. Poručík Arthur H. McCollum, vedoucí oddělení Dálného východu na Úřadu námořní rozvědky, napsal 7. října 1940 memorandum s osmi body, jak vyprovokovat japonský útok na Spojené státy. McCollum, který strávil mládí v různých japonských městech a mluvil japonsky dříve než anglicky, byl odborníkem na japonské aktivity, kulturu a záměry a měl přístup k zachyceným a rozluštěným japonským vojenským a diplomatickým zprávám. Následují McCollumovy návrhy osmi kroků, které podle něj vyprovokují japonský útok na Spojené státy:

- Uzavřít dohodu s Británií o využívání britských základen v Tichomoří, zejména v Singapuru.
- Uzavřít dohodu s Nizozemskem o využívání základen a zajištění dodávek v Nizozemské východní Indii.
- Poskytnout veškerou možnou pomoc čínské vládě Čankajška.
- Poslat divizi dálkových těžkých křižníků na Dálný východ, na Filipíny nebo do Singapuru.
- Poslat dvě divize ponorek na Dálný východ.
- Udržet hlavní sílu amerického loďstva, nyní v Tichomoří, v blízkosti Havajských ostrovů.
- Trvat na tom, aby Nizozemci odmítli japonské požadavky na nepřiměřené ekonomické ústupky, zejména ropu.
- Kompletně uvalit embargo na veškerý obchod s Japonskem, ve spolupráci s podobným embargem uvaleným Britským impériem.[1181]

McCollumovo memorandum bylo schváleno Rooseveltovými nejdůvěryhodnějšími vojenskými poradci. Rooseveltovy „otisky prstů“ lze

[1180] Miller, Edward S., Bankrupting the Enemy: The U.S. Financial Siege of Japan Before Pearl Harbor, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2007, str. 88-123.
[1181] Stinnett, Robert B., Day of Deceit: the Truth about FDR and Pearl Harbor, New York: The Free Press, 2000, str. 6, 8.

nalézt na každé z provokací uvedených v memorandu. Například Roosevelt osobně převzal kontrolu nad čtvrtým bodem, který zahrnoval záměrné rozmístění amerických válečných lodí do nebo v blízkosti teritoriálních vod Japonska. Roosevelt nazýval tyto provokace *„pop-up" plavby*. Roosevelt prohlásil: ***„Chci jen, aby se objevovali tu a tam a nechali Japonce hádat. Nevadí mi ztratit jeden nebo dva křižníky, ale nehazardujte se ztrátou pěti nebo šesti."*** Záznamy Bílého domu ukazují, že od března do července 1941 Roosevelt ignoroval mezinárodní právo a vyslal námořní plavidla do japonských vod na tři takové *„pop-up"* plavby.[1182]

Roosevelt rovněž přijal další opatření v souladu s třetím bodem McCollumova memoranda, které předpokládalo poskytování pomoci čínské vládě Čankajška. Spojené státy půjčily Číně 25 milionů dolarů na stabilizaci měny 25. září 1940. Další půjčku ve výši 100 milionů dolarů Čína obdržela 30. listopadu 1940. Dne 11. března 1941 se Čína stala způsobilou k získání pomoci v rámci zákona *Lend-Lease*. Spojené státy také 26. dubna 1941 uzavřely s Čínou dohodu o měnové stabilizaci.[1183] Nakonec byla Čankajškovi poskytnuta zvýšená vojenská pomoc a v říjnu 1941 byla do Číny vyslána armádní komise USA.[1184]

Vrchol Rooseveltových opatření, zaměřených na vyvolání války v Tichomoří, nastal 25. července 1941, kdy Roosevelt zmrazil veškerá japonská aktiva ve Spojených státech. Tím došlo k faktickému ukončení obchodních vztahů mezi oběma státy, včetně ukončení vývozu ropy do Japonska. Již 7. srpna 1941 japonský premiér princ Konoe požádal o setkání s Rooseveltem, aby vyřešil neshody mezi Spojenými státy a Japonskem. Americký velvyslanec Grew poslal do Washingtonu sérii telegramů, ve kterých důrazně doporučoval, aby k takovému setkání došlo. Roosevelt však neústupně odmítal se s japonským premiérem setkat.[1185]

Ministr zahraničí Toyoda zaslal 31. července 1941 zprávu japonskému velvyslanci Nomurovi. Jelikož americká rozvědka rozšifrovala japonskou

---

[1182] Tamtéž, str. 9-10.
[1183] Chamberlain, William Henry, Americas Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 158.
[1184] Stinnett, Robert B., Day of Deceit: the Truth about FDR and Pearl Harbor, New York: The Free Press, 2000, s. 156.
[1185] Morgenstern, George, „The Actual Road to Pearl Harbor", v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, str. 327–331.

diplomatickou šifru, Roosevelt a jeho spolupracovníci byli schopni tuto zprávu přečíst: ***„Obchodní a ekonomické vztahy mezi Japonskem a třetími zeměmi, vedenými Anglií a Spojenými státy, se postupně stávají tak hrozně napjatými, že to už nemůžeme vydržet mnohem déle. Náš císařský stát, aby zachránil svůj život, musí přijmout opatření k zajištění surovin v jižních mořích… Vím, že Němci nejsou s našimi jednáními se Spojenými státy zcela spokojeni, ale my jsme za každou cenu chtěli zabránit tomu, aby Spojené státy vstoupily do války, a chtěli jsme vyřešit čínskou záležitost.“***[1186]

Tato zřejmá touha Japonska o mír se Spojenými státy nezměnila Rooseveltovu politiku vůči Japonsku. Roosevelt odmítl zrušit ropné embargo proti Japonsku. Administrativa Roosevelta dobře věděla, že Japonsko dováží přibližně 90 % své ropy a že 75 % až 80 % jejího ropného importu pocházelo ze Spojených států. Roosevelt rovněž věděl, že Nizozemské východní Indie, které produkují 3 % světové ropy, byly jediným dalším vhodným producentem ropy, který mohl uspokojit potřeby Japonska.[1187]

Dne 31. října 1941 vypršela ropná dohoda mezi Japonskem a Nizozemskými východními Indiemi. Nizozemské východní Indie slíbily Japonsku dodat přibližně 11,4 milionu barelů ropy, ale skutečně dodaly pouze polovinu této částky. Japonské námořnictvo již spotřebovalo přibližně 22 % svých ropných zásob, když vypukla válka.[1188]

Napětí způsobené ekonomickým tlakem, který Spojené státy a další země vyvíjely na Japonsko, začalo v Japonsku narůstat. Americký velvyslanec Grew opakovaně varoval Roosevelta a jeho administrativu, že ekonomický tlak Japonsko nezlomí. Velvyslanec Grew varoval, že japonská odpověď ***„může přijít s nebezpečnou a dramatickou náhlostí.“***[1189] Jak Grew později napsal ve své deníku: ***„Moje varování nezískala žádnou odpověď; nikdy nebyla ani***

[1186] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část XII, s. 9.
[1187] Miller, Edward S., Bankrupting the Enemy: The U.S. Financial Siege of Japan Before Pearl Harbor, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2007, s. 162.
[1188] Sanborn, Frederic R., Design for War: A Study of Secret Power Politics, 1937-1941, New York: The DevinAdair Company, 1951, s. 424.
[1189] Papers Relating to the Foreign Relations of the United States: Japan, 1931-1941, Department of State Publication 2016, Washington, D.C.: Government Printing Office, 1943, II, str. 701-704.

zmíněna, a zprávy o nich byly jako házení kamínků do jezera v noci; nikdy jsme ani neviděli vlny."[1190]

Rooseveltovo odmítnutí setkat se s Konoyem a ekonomický bojkot Japonska byly skutečným ultimátem pro Japonsko. Dne 5. listopadu 1941 Japonsko poslalo instrukce velvyslanci Nomurovi, že 25. listopad 1941 bude termín pro uzavření jednání se Spojenými státy. Napětí mezi Japonskem a Spojenými státy i nadále rostlo, ale Roosevelt a jeho administrativa nejevili žádný zájem o jednání s Japonskem. Deset dní před útokem na Pearl Harbor napsal ministr obrany Henry Stimson do svého deníku: ***„[Roosevelt] zmínil událost, že bychom mohli být napadeni snad už příští pondělí, protože Japonci jsou proslulí tím, že útočí bez varování, a otázka byla, co bychom měli dělat. Otázka byla, jak je přimět, aby vystřelili první, aniž bychom se dostali do přílišného nebezpečí."***[1191]

Roosevelt a jeho poradci krátce diskutovali o *modus vivendi* neboli příměří s Japonskem. Vlastně, dne 21. listopadu 1941 vojenská divize plánu války informovala ministra zahraničí Cordella Hulla, že je to otázka ***„velmi závažného významu… abychom dosáhli modus vivendi s Japonskem."***[1192] Hull povolil mírovým silám v Rooseveltově administrativě, aby připravili návrh, který měl reálný potenciál. Tento návrh nabízel Japonsku praktický důkaz amerického přátelství v podobě půjčky ve výši 2 miliardy dolarů pod podmínkou, že Japonsko ukončí válku s Čínou na rozumných podmínkách. Návrh také sliboval obnovení dodávek ropy, kovů a dalších minerálů, které Japonsko potřebovalo pro své továrny. Návrh mohl alespoň přinést dočasné příměří s Japonskem. Ale myšlenka na *modus vivendi* byla rychle odmítnuta *intervenčníky* v ministerstvu zahraničí a ministerstvu války a finální verze byla nepřijatelným stínem původního návrhu.[1193]

Místo *modus vivendi* předal ministr zahraničí Hull 26. listopadu 1941 japonským diplomatickým zástupcům 10bodový návrh, který představoval tvrdé ultimátum. Návrh, který předložením schválil Roosevelt, požadoval

---

[1190] Feis, Herbert, The Road to Pearl Harbor, Princeton, NJ: Princeton University Press, 1950, s. 298.
[1191] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část XI, s. 5433.
[1192] Heinrichs, Waldo, Threshold of War: Franklin D. Roosevelt and American Entry into World War II, New York: 1988, s. 213.
[1193] Fleming, Thomas, The New Dealers' War: FDR and the War within World War II, New York: Basic Books, 2001, s. 21.

úplné stažení Japonska z Číny a Indočíny. Návrh rovněž požadoval, aby Japonsko podporovalo pouze nacionalistickou čínskou vládu, se kterou bylo Japonsko v konfliktu po čtyři roky, a aby Japonsko interpretovalo své závazky podle Tripartitního paktu tak, že bude vázáno k míru v Tichomoří a k nevměšování se do Evropy. Spojené státy by mezitím byly volné, aby se vměšovaly do Evropy.[1194]

Roosevelt věděl, že japonská vláda nemůže takový návrh přijmout: návrh byl v podstatě pozvánkou k válce. Japonské vedení bylo z takových tvrdých podmínek šokováno a návrh označilo za *„ponižující.“*[1195] Ve výpovědi o obraně při tokijských válečných procesech ministr zahraničí Togo řekl o Hullově návrhu: ***„Reakce nás všech na to byla, myslím, stejná. Ignorujíc veškerý předchozí pokrok a oblasti shody v jednáních, Spojené státy nám předložily to, co jsme vnímali jako ultimátum, obsahující požadavky daleko přesahující nejsilnější pozice, které byly dosud přijaty.“***[1196]

Japonsko zaútočilo na Pearl Harbor 7. prosince 1941 jako důsledek Rooseveltových provokací. Ministru války Henrymu Stimsonu se ulevilo, že k útoku došlo. Stimson prohlásil: ***„My tři [Hull, Knox, Stimson] jsme všichni mysleli, že musíme bojovat, pokud budou Britové bojovat. Ale teď Japonci celou věc vyřešili tím, že nás přímo napadli na Havaji… Když jsme se dozvěděli, že nás Japonci napadli, první pocit, který jsem měl, byla úleva, že nejistota skončila a že krize přišla způsobem, který sjednotí celý náš národ. Toto zůstávalo mým dominantním pocitem, navzdory zprávám o katastrofách, které se rychle vyvinuly. Protože cítím, že tato země sjednocená nemá prakticky nic, čeho by se bála; zatímco apatie a rozdělení, které byly vyvolány nepatriotickými lidmi, byly dosud velmi demoralizující.“***[1197]

Roosevelt a jeho administrativa nakonec přinutili Japonsko, aby napadlo Spojené státy. Americká veřejnost nyní nadšeně podpořila úplnou

---

[1194] Morgenstern, George, „The Actual Road to Pearl Harbor“, v Barnes, Harry Elmer (ed.), Perpetual War for Perpetual Peace, Newport Beach, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1993, str. 344–346.

[1195] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část XII, s. 195.

[1196] Záznam Mezinárodního vojenského tribunálu pro Dálný východ, Washington, D.C.: Ministerstvo zahraničních věcí, 1946, důkazní materiál č. 3646.

[1197] Slyšení před společným výborem pro vyšetřování útoku na Pearl Harbor, 79. kongres, 2. zasedání, 39 částí; Washington, D.C.: Government Printing Office, 1946, část XI, s. 5438.

válku s Japonskem. Dalším krokem bylo přimět Hitlera a Německo, aby vyhlásili válku Spojeným státům.

Dne 8. prosince 1941 pronesl prezident Roosevelt projev před Kongresem, ve kterém vyzval k vyhlášení války Japonsku. Odsoudil útok na Pearl Harbor jako ***„datum, které bude žít v nelibosti,“*** ale ani jednou nezmínil Německo. Hitlerova politika minimalizace incidentů mezi Spojenými státy a Německem se zdála být úspěšná. Hitler ignoroval nebo bagatelizoval četné provokace, kterých se Roosevelt vůči Německu dopustil. Dokonce i poté, co Roosevelt vydal rozkaz střílet na německé ponorky na potkání, Hitler nařídil svým námořním velitelům a letectvu, aby se vyhýbali incidentům, které by Roosevelt mohl využít k tomu, aby přivedl Ameriku do války. Navíc Tripartitní pakt nezavazoval Německo k tomu, aby se připojilo k válce zahájené Japonskem, takže se zdálo nepravděpodobné, že by Hitler vyhlásil Spojeným státům válku.[1198]

Japonský útok na Pearl Harbor Hitlera překvapil. Hitler nikdy nechtěl, aby Japonsko napadlo Spojené státy. Německo opakovaně vyzývalo Japonsko, aby zaútočilo na Singapur a zbytek britského východoasijského impéria, ale Japonsko to odmítalo. Po válce generálplukovník Alfred Jodl uvedl, že Hitler chtěl, aby Japonsko zaútočilo na Velkou Británii a Sovětský svaz na Dálném východě, což by vedlo k dvoufrontové válce. Hitler si myslel, že Roosevelt pravděpodobně nebude schopen přesvědčit americkou veřejnost, aby šla do války na obranu britských asijských kolonií. Jodl řekl, že Hitler chtěl v Japonsku ***„silného nového spojence bez silného nového nepřítele.“***[1199]

Hitlerovo rozhodnutí vyhnout se válce se Spojenými státy bylo ztíženo 4. prosince 1941, kdy deník *Chicago Tribune* otiskl obrovský černý titulek: *„F.D.R.'s WAR PLANS!“* Největší noviny v hlavním městě, *Washington Times Herald,* zveřejnily podobný titulek. Chesly Manly, washingtonský zpravodaj *Tribune*, odhalil ve své zprávě to, co Roosevelt opakovaně popíral: že Roosevelt plánuje vést Spojené státy do války proti Německu. Zdroj Manlyho informací nebyl nikdo menší než doslovná kopie *Rainbow Five*, přísně tajného válečného plánu vypracovaného na Rooseveltovu žádost společným výborem

[1198] Meskill, Johanna Menzel, Hitler and Japan: The Hollow Alliance, New York: 1955, s. 40.
[1199] Fleming, Thomas, The New Dealers' War: FDR and the War within World War II, New York: Basic Books, 2001, str. 31-32.

armády a námořnictva Spojených států. Manlyho článek dokonce obsahoval kopii Rooseveltova dopisu nařizujícího přípravu tohoto plánu.[1200]

Rainbow Five předpokládal vytvoření armády o 10 milionech mužů, včetně expedičního sboru o 5 milionech mužů, který by v roce 1943 provedl invazi do Evropy s cílem porazit Německo. Dne 5. prosince 1941 německé velvyslanectví ve Washingtonu, D.C., poslalo celý přepis novinového článku do Berlína. Článek byl v Berlíně přezkoumán a analyzován jako *„Rooseveltův válečný plán.“* Dne 6. prosince 1941 předložil admirál Erich Raeder Hitlerovi zprávu připravenou jeho štábem, která analyzovala plán *Rainbow Five*. Raeder dospěl k závěru, že nejdůležitějším bodem plánu *Rainbow Five* bylo to, že Spojené státy nebudou připraveny zahájit vojenskou ofenzivu proti Německu před červencem 1943.[1201]

Dne 9. prosince 1941 se Hitler vrátil z ruské fronty do Berlína a pustil se do dvoudenní série konferencí s Raederem, polním maršálem Wilhelmem Keitelem a říšským maršálem Hermannem Göringem. Tito tři poradci zdůraznili, že plán *Rainbow Five* ukazuje, že Spojené státy jsou odhodlány porazit Německo. Poukázali na to, že *Rainbow Five* uvádí, že Spojené státy povedou válku proti Německu samostatně, i kdyby se Sovětský svaz zhroutil a Británie by se vzdala Německu. Tito tři poradci se přikláněli k názoru admirála Raedera, že letecká a ponorková ofenziva proti britským a americkým lodím by mohla být riskantní, ale že Spojené státy jsou již nepochybně nepřítelem.[1202]

Dne 9. prosince 1941 pronesl Roosevelt rozhlasový projev k národu, který se v dějepisných knihách zmiňuje jen zřídka. Kromě mnoha nelichotivých poznámek o Hitlerovi a nacismu Roosevelt obvinil Hitlera, že vyzval Japonsko k útoku na Spojené státy. Roosevelt prohlásil: ***„Víme, že Německo a Japonsko provádějí své vojenské a námořní operace podle společného plánu. Německo a Itálie se považují za ve válce se Spojenými státy, aniž by se obtěžovaly s formálním vyhlášením… Vaše vláda ví, že Německo říká Japonsku, že pokud by Japonsko zaútočilo na Spojené státy, Japonsko by si po skončení války rozdělilo kořist. Německo Japonsku slíbilo, že pokud se připojí, získá kontrolu nad celým Pacifikem, což znamená nejen Dálný východ, ale také všechny tichomořské ostrovy a dále i smrtící sevření západního pobřeží Severní,***

[1200] Tamtéž, s. 1.
[1201] Tamtéž, str. 1-2, 33.
[1202] Tamtéž, str. 33-34.

Střední a Jižní Ameriky. Víme také, že Německo a Japonsko provádějí své námořní operace v souladu se společným plánem.“[1203]

Všechna výše uvedená tvrzení jsou zjevně nepravdivá. Německo a Japonsko před Pearl Harborem společný námořní plán neměly a nikdy během války žádný takový plán nevytvořily. Německo o útoku na Spojené státy předem nevědělo a Japonsko k němu rozhodně nepovzbuzovalo. Japonsko nikdy nemělo ambice zaútočit na západní pobřeží Severní, Střední ani Jižní Ameriky. Německo také nikdy neslíbilo Japonsku nic ohledně Dálného východu. Moc Německa v Dálném východě byla zanedbatelná.[1204]

Dne 10. prosince 1941, když Hitler pokračoval v konferenci s Raederem, Keitelem a Göringem, uvedl, že Rooseveltův projev potvrdil vše, co bylo uvedeno v článku *Tribune*. Hitler považoval Rooseveltův projev za faktické vyhlášení války. Protože válka se Spojenými státy byla nevyhnutelná, Hitler cítil, že nemá jinou možnost než vyhlásit Spojeným státům válku. Hitler vyhlásil válku Spojeným státům ve svém projevu v Říšském sněmu dne 11. prosince 1941, mimo jiné prohlásil: ***„Od začátku války americký prezident Roosevelt stále více páchá závažné zločiny proti mezinárodnímu právu. Kromě nezákonných útoků na lodě a další majetek německých a italských občanů došlo k výhrůžkám a dokonce i svévolným zbavením osobní svobody prostřednictvím internace a podobně. Stále nepřátelštější útoky amerického prezidenta Roosevelta dosáhly bodu, kdy nařídil americkému námořnictvu okamžitě napadat, střílet na a potápět všechny německé a italské lodě, což je naprostým porušením mezinárodního práva. Američtí úředníci se dokonce chlubili tím, že tímto zločinným způsobem ničí německé ponorky. Americké křižníky napadly a zajaly německé a italské obchodní lodě a jejich mírumilovné posádky byly odvlečeny do zajetí. Kromě toho byl ve Spojených státech zveřejněn Rooseveltův plán zaútočit na Německo a Itálii vojenskými silami v Evropě nejpozději do roku 1943, a americká vláda se nijak nesnažila jej popřít. Navzdory letům nesnesitelných provokací ze strany prezidenta Roosevelta se Německo a Itálie upřímně a velmi trpělivě snažily zabránit rozšíření této války a udržet vztahy se Spojenými státy. Výsledkem jeho kampaně však bylo, že tyto snahy selhaly.“***[1205]

[1203] Tamtéž, str. 34-35.

[1204] Meskill, Johanna Menzel, Hitler and Japan: The Hollow Alliance, New York: 1955, str. 1-47.

[1205] „The Reichstag Speech of 11 December 1941: Hitler's Declaration of War Against the United States," The Journal of Historical Review, Vol. 8, No. 4, Winter 1988-1989, s. 412.

Hitler tento projev zakončil vyhlášením války Spojeným státům. Roosevelt nakonec dosáhl vyhlášené války s Německem tím, že využil Japonsko jako zadní vrátka do války.

Žádný národ nebyl nikdy zatažen do války s tolika konejšivými sliby míru, jako tomu bylo u americké veřejnosti od prezidenta Roosevelta. Většina americké veřejnosti měla pocit, že Spojené státy vstoupily do první světové války pod falešnou záminkou. Průzkumy důsledně ukazovaly, že američtí občané nepodporovali vstup do druhé války v Evropě. Roosevelt tyto obavy tišil výroky, jako například: *„Strávil jsem a budu trávit nespočet hodin přemýšlením a plánováním, jak zabránit válce, aby zasáhla tento národ.“*[1206]

Pravdou však je, že Roosevelt udělal vše, co bylo v jeho silách, aby Spojené státy zatáhl do války proti Německu. Roosevelt dokonce zašel tak daleko, že nařídil americkým plavidlům, aby střílela na německé a italské lodě na potkání - flagrantní akt války. Hitler však chtěl za každou cenu vyhnout válce se Spojenými státy. Výslovně nařídil německým ponorkám, aby se vyhýbaly konfliktům s americkými válečnými loděmi, s výjimkou situací, kdy by hrozilo jejich bezprostřední zničení. Zdálo se, že Hitlerovy snahy by mohly být úspěšné a Spojené státy by zůstaly mimo válku proti Německu.

Prezident Roosevelt nakonec využil Japonsko jako zadní vrátka k vyprovokování války proti Německu. Roosevelt postupoval podle osmibodového plánu, jehož cílem bylo přimět Japonsko k útoku na Spojené státy. Úplné embargo na veškerý obchod s Japonskem bylo pro Japonsko obzvláště ochromující, protože bylo závislé na dovozu ropy a dalších přírodních zdrojů nezbytných pro svou existenci.

Když Spojené státy odmítly s Japonskem vyjednávat o uvolnění embarga, Japonsko zaútočilo na Pearl Harbor a další místa na Dálném východě. Německo vyhlásilo válku Spojeným státům čtyři dny po útoku Japonska na Pearl Harbor. Únik informací o plánu *Rainbow Five*, který naznačoval, že Spojené státy plánují do července 1943 invazi do Německa, donutil Německo vyhlásit Spojeným státům válku.

Obhájci Rooseveltovy politiky tvrdí, že nacionálněsocialistické Německo bylo tak jedinečně zlé, že ho bylo nutné zastavit za každou cenu. Německo již ovládlo většinu Evropy a mnoho lidí věřilo, že Spojené státy musí vstoupit do

[1206] Chamberlain, William Henry, Americas Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 98.

války, aby chránily demokracii a svobodu po celém světě. V další kapitole se budeme zabývat tím, jak válka v Evropě začala. Také prozkoumáme, zda Spojené státy musely vstoupit do války, aby zastavily německou agresi v Evropě a Asii.

Adolf Hitler – Zúčtování s Rooseveltem

Úryvek projevu Adolfa Hitlera z knihy Adolf Hitler: Projevy, 2012; projev datován 11. prosince 1941 v Berlíně

Pokud se týká postoje Německa k Americe, je třeba říci ná sledující:

Německo je snad jedinou velmocí, která nikdy nevlastnila žádné kolonie ani na severoamerickém ani na jihoamerickém kontinentu nebo se zde jakkoli jinak angažovala politicky, vyjma miliony vystěhovalých Němců a jejich práci, ze které ame rický kontinent, obzvláště pak Spojené státy, jen těžil.

Za celou historii vzniku a existence Spojených států nezaujala Německá říše nikdy vůči nim žádný politicky odmítavý nebo dokonce nepřátelský postoj, spíše však krví mnoha svých synů spolunapomáhala Spojené státy bránit. Německá říše se nikdy nepodílela na žádné válce proti Spojeným státům, spíše však byla válka v roce 1917 přetažena ze strany Spojených států a sice z důvodů, které byly beze zbytku objasněny výborem, který k objasnění této otázky svolal sám nynější prezident Roosevelt.

Právě tento vyšetřovací výbor k objasnění důvodů amerického vstupu do války 1917 jednoznačně zjistil, že tyto spočívaly výlučně v oblasti kapitalistických zájmů několika malých uskupení, že však Německo samo v každém případě nemělo žádný zájem na tom, aby upadlo do konfliktu s Amerikou.

Také jinak neexistují mezi americkým a německým národem žádné rozpory, ať už teritoriální nebo politické povahy, které by se nějak mohly dotýkat zájmů nebo dokonce existence Spojených států. Rozdílnost státních forem byla daná vždy. Ta však nemůže být už vůbec vydávána za nějaký důvod pro nepřátelství v životě národů, dokud nějaká státní forma nezačne mimo jí přirozeně danou oblast usilovat o zasahování do jiných.

[...] Je však skutečností, že oba historické konflikty mezi Německem a Spojenými státy, jakkoli inspirovány toutéž silou, byly rozdmýchány dvěma muži USA, a sice prezidentem Woodrowem Wilsonem a Franklinem Rooseveltem.

Hrozící opozice se začala utvářet nad hlavou tohoto muže. Dala mu tušit, že jen odvrácení pozornosti veřejného mínění od jeho vnitřní politiky směrem ven může být pro něj záchranou. Je zajímavé studovat v této souvislosti zprávy polského vyslance Potockiho z Washingtonu, který opakovaně poukazuje na

to, že si byl Roosevelt nebezpečí zhroucení celého svého hospodářského domečku z karet vědom, a proto potřeboval za všech okolností zahraničně-politické rozptýlení.

[…] Tak se tedy začíná projevovat sílící vliv amerického prezidenta ve smyslu vytváření konfliktů či prohlubování konfliktů stávajících, v každém v případě tak, aby se zabránilo řešení konfliktů smírem. Po celá léta měl tento muž jen jedno jediné přání, že někde na světě vypukne svár, nejlépe v Evropě, který mu dá možnost vytvořit politické spojení zájmů s jedním ze zúčastněných sváru, kterému je americké hospodářství zavázáno, tedy takové spojení, které by bylo vhodné k tomu, aby se Amerika tomuto konfliktu přiblížila a bylo tak možné odvrátit pozornost od jím zpackané hospodářské politiky směrem ven.

Obzvláště kompromitující je jeho postup v tomto smyslu vůči Německé říši. Od roku 1937 se začaly čítat projevy, kromě jiných zvláště jeden mimořádně podlý z 5. října 1937 v Chicagu, ve kterém plánovaně začíná štvát americkou veřejnost proti Německu a hrozí zřízením jakéhosi druhu karantény proti takzvaným autoritativním státům.

[…] Od listopadu 1938 začíná plánovitě a vědomě sabotovat jakoukoli možnost evropské mírové politiky. Navenek předstírá zájem o mír, hrozí však každému státu, který je připraven dělat politiku mírového porozumění, zastavením půjček, hospodářskými represáliemi, výpovědí úvěrů atd. Zde poskytují zarážející pohled na tyto události hlášení polských vyslanců ve Washingtonu, Londýně, Paříži a Bruselu.

V lednu 1939 začíná tento muž svoji štvavou kampaň posilovat a hrozí před Kongresem, že proti „autoritativním státům“ bude postupovat všemi prostředky kromě války.

[…] Ano, pan Roosevelt jde ještě dále. Navzdory všem mezinárodně-právním úpravám prohlašuje, že neuzná vlády, které se mu nezdají, nepřijme nová uspořádání, ponechá nadále vyslance již dávno rozpuštěných států či je dokonce nasadí jako právoplatné vlády. A dokonce jde až tak daleko, že s těmito vyslanci uzavírá smlouvy, které mu potom dávají právo obsazovat cizí teritoria.

Na jeho místo však nyní nastoupila ctěná paní choť. Odmítla žít se svými syny v takovém světě, jaký máme my. To je pochopitelné. Neboť to je svět práce, nikoli podvodu a šejdířství. Po krátkém zotavení však manžel této ženy prosadil 4. listopadu 1939 pozměňovací návrh zákona o neutralitě tak, že

zákaz vývozu zbraní byl zrušen, a sice k dobru jednostranného zásobování nepřátel Německa.

[…] Již 9. dubna jde dále a vyhlásí blokaci norských a dánských úspor s vylhanou zástěrkou, aby tím zabránil německému přístupu k nim, přestože je mu známo, že Německo správa majetku dánské vlády vůbec nezajímá, natož aby ji kontrolovalo.

Kromě různých jiných exilových vlád nyní dále uznává také ještě jednu norskou. Již 15. května 1940 se k těmto přidává také holandská a belgická emigrační vláda a současně dochází k zablokování holandských a belgických úspor. Pravé smýšlení tohoto muže je odhaleno v telegramu z 15. června francouzskému ministerskému předsedovi Reynaudovi. Sděluje mu, že americká vláda zdvojnásobí pomoc Francii za předpokladu, že Francie bude pokračovat ve válce proti Německu. Aby svému přání prodloužení války dodal zvláštního důrazu, prohlašuje, že americká vláda neuzná výsledky dobytí, tzn. ve skutečnosti znovuzískání např. kdysi Německu ukradených území.

[…] Uvádím tento případ jen proto, abych charakterizoval plánované štvaní tohoto muže, který předstírá zájem na míru a věčně štve do války. Neboť nyní ho přepadá strach, že v případě evropského míru bude jeho prošustrování miliard na zbrojení zakrátko odhaleno jako naprostý podvod, neboť nikdo Ameriku nenapadne, pokud on sám útok nevyprovokuje.

[…] Od června 1940 opatření Roosevelta stále více přitvrzují, ať už vstupem amerických státních příslušníků do britského letectva nebo školením anglického leteckého personálu ve Spojených státech, aby tak našel sám cestu k válce. A již v srpnu 1940 dochází ke společnému sestavení vojenského programu Spojených států a Kanady. Aby však jen těm největším hlupákům vyjevil zřízení americko-kanadského obranného výboru jako logické, vymýšlí si čas od času krize, ve kterých dělá, jako by Americe hrozilo nějaké přepadení, což se svému – již skutečně politováníhodnému – přívrženstvu snaží sugerovat nakonec tak, že najednou přerušuje cesty a vrací se v nejvyšším spěchu do Washingtonu, aby takto podtrhl nebezpečnost celé situace.

V září 1940 se blíží válka ještě více. On postoupí anglické flotile 50 torpédoborců americké flotily, za což však převezme vojenské základny v severní a střední Americe, které jsou v britském vlastnictví. Jakpak se asi jednou budoucím generacím vysvětlí, do jaké míry hrál roli při celé té nenávisti vůči sociálnímu Německu také záměr, v této hodině úpadku co nejbezpečněji a bez rizika převzít britské impérium.

Poté, co Anglie již není schopna platit americké dodávky v hotovosti, vnutí americkému lidu Zákon o půjčce a pronájmu. Jako prezident obdrží ještě plné moci k půjčování a pronájmu od zemí, jejichž obrana se zdá být Rooseveltovi pro Ameriku životně důležitá. Už v březnu 1941 jde tento muž, poté co s Německem za žádných okolností nelze pohnout, aby reagovalo na jeho pokračující úpěnlivé prosby, ještě o krok dále.

Již 19. prosince 1939 přihráli američtí torpédoborci v rámci bezpečnostní zóny parník Columbus do rukou britských válečných lodí. Proto musel být potopen. Ve stejný den spolupůsobily americké ozbrojené síly při pokusu přinutit k přistání německý parník Arauca. Dne 27. ledna 1940 podával americký křižník Trenton, opět v rozporu s mezinárodním právem, informace o německých obchodních parnících Arauca, La Plata a Wangoni nepřátelskému loďstvu. Dne 27. června 1940 nařídil, zcela v rozporu s mezinárodním právem, omezení volného pohybu zahraničních obchodních lodí v přístavech USA.

V listopadu 1940 nechal německé parníky Phrygia, Idarwald a Rhein sledovat americkými válečnými loděmi tak dlouho, až se tyto parníky musely samy potopit, aby nepadly do rukou nepřítele. Dne 13. dubna 1941 došlo ke svolení k provozu přes Rudé moře pro americké lodě za účelem zásobování britských armád na Blízkém východě. V měsíci březnu bylo již mezitím dokončeno zabavení všech německých lodí americkými úřady. S německými říšskými státními občany bylo při tom zacházeno tím nejpotupnějším způsobem, byla jim zcela v rozporu s mezinárodním právem přikázána určitá místa k pobytu, uložena omezení pohybu a cestování atd.

Dva němečtí důstojníci, kteří uprchli z kanadského zajetí, byli rovněž oproti všem mezinárodním úmluvám spoutáni a vydáni opět kanadským úřadům. Dne 27. března zdraví stejný prezident, který je proti jakékoli agresi, pučistickou kliku kolem Simoviće a soudruhů, kteří se dostali k veslu po agresivním svržení legální vlády v Bělehradě. Prezident Roosevelt vyslal již měsíce předtím plukovníka Donovana, naprosto podřadný subjekt, na Balkán, aby se v jeho pověření pokusil vyvolat v Sofii a Bělehradě povstání proti Německu a Itálii.

Načež v dubnu slibuje Jugoslávii a Řecku pomoc na základě Zákona o půjčce a pronájmu. Ještě koncem dubna uznává tento muž jugoslávské a řecké emigranty opět jako exilovou vládu a blokuje znovu v rozporu s mezinárodním právem jugoslávské a řecké úspory. Od poloviny dubna kromě

toho provádí americké patroly v západním Atlantiku pozorování, jejichž výsledky předávají Angličanům.

Dne 26. dubna dodává Roosevelt Anglii 20 rychločlunů a současně probíhají stálé opravy britských válečných lodí v přístavech USA; 12. května je provedeno protiprávní ozbrojení a oprava norských parníků, které se plaví pro Anglii; 4. června dorazí americký transport jednotek do Grónska ke stavbě letiště a 9. června přichází první anglické hlášení, že na základě rozkazu prezidenta Roosevelta útočila americká válečná loď na německou ponorku u Grónska hlubinnými pumami.

Čtrnáctého června dochází opět v rozporu s mezinárodním právem k blokaci německých úspor ve Spojených státech. Sedmnáctého června požaduje prezident Roosevelt za současných lživých výhrad stažení německého konzula a uzavření německých konzulátů. Dále požaduje uzavření německé tiskové agentury Transocean, německé informační knihovny a německé centrály Říšských drah. Od 6. až 7 června dochází k obsazení Islandu, nacházejícího se v německé bojové zóně, americkým válečným loďstvem na příkaz Roosevelta. Tím jistě doufá, že:

- Německo konečně přinutí k válce,
- či jinak učiní německou ponorkovou válku stejně tak bezcennou jako v roce 1915–1916.

Ve stejné chvíli odesílá americký slib pomoci Sovětskému svazu. Desátého června oznamuje najednou ministrovi námořnictva Knoxovi, že americké námořnictvo má rozkaz ke střelbě na jakoukoli válečnou loď Osy. Dne 4. září operuje americký torpédoborec Greer, dle rozkazu, s anglickými letadly proti německým ponorkám v Atlantiku.

O pět dní později zjišťuje německá ponorka americké torpédoborce jako doprovodná plavidla v anglickém konvoji. Dne 11. září pronáší Roosevelt konečně projev, ve kterém sám potvrzuje onen příkaz k palbě na všechny lodě Osy a znovu jej udílí. Dne 29. září napadají americké hlídkové lodě německou ponorku východně od Grónska hlubinnými pumami. Sedmnáctého října útočí americký torpédoborec Kearny, který se plaví jako doprovodná loď pro Anglii, opět na německou ponorku hlubinnými pumami a 6. listopadu nakonec loďstvo USA přepadává v rozporu s mezinárodním právem německý parník Odenwald, odvleče jej do amerického přístavu a zatkne posádku.

[…] Že nyní tento muž se svými židovskými přívěšky již roky bojuje stejnými prostředky proti Japonsku, je nám známo. Nemusím se o nich tady zmiňovat. I zde byly užívány ty stejné metody. Nejdříve tento muž hecuje do války, pak falšuje příčiny, činí svévolná prohlášení, kryje se potom odporným způsobem za oblak křesťanského pokrytectví a vede takto pomalu a jistě lidstvo vstříc válce, aniž by však jako starý zednář opominul volat Boha, aby byl svědkem jeho uznání hodných činů.

[…] Víme, jaká síla stojí za Rooseveltem. Je to onen věčný Žid, který myslí, že nadešel jeho čas, aby také nad námi vykonal to, co jsme všichni museli s hrůzou sledovat a zažít v sovětském Rusku. Nyní jsme poznali židovský ráj na zemi. Miliony německých vojáků si mohly udělat osobní obrázek o zemi, ve které tento mezinárodní Žid zničil lidi i majetek.

Prezident Spojených států to zřejmě sám nechápe. To však potom svědčí o jeho duševní omezenosti.

My však víme, že je to cíl celého jeho boje: I kdybychom nebyli ve spojenectví s Japonskem, bylo by nám jasné, že úmyslem Židů a jejich Franklina Roosevelta je zničit postupně jeden stát za druhým. […] Pánové, kteří žijí v sociálně zaostalých státech, by se namísto válečného štvaní měli postarat o své nezaměstnané. Ve svých vlastních zemích mají bídy a nouze dost na to, aby se zabývali zajištěním potravin.

[…] Při vykonávání stále více se roztahující, na neomezenou světovou diktaturu aspirující politiky prezidenta Roosevelta se Spojené státy americké ve spolku s Anglií nezalekly žádného prostředku, aby zpochybňovaly předpoklady přirozeného zachování života německého, italského a také japonského národa. Vlády Anglie a Spojených států amerických se z tohoto důvodu nejen v současnosti, nýbrž také i pro dalekou budoucnost vzpíraly jakékoli oprávněné revizi k navození lepšího nového pořádku ve světě.

Od začátku války se americký prezident ve stále stoupající míře stal viníkem řady těžkých zločinů proti mezinárodnímu právu. Nezákonné výpady proti lodím a ostatnímu majetku německých a italských občanů se snoubily v hrozbách, ba dokonce v krádeži osobní svobody dotčených skrze internace atd. Stále se zostřující útoky prezidenta Spojených států Roosevelta nakonec vedly tak daleko, že udělil americkému námořnictvu rozkaz, v rozporu se všemi mezinárodně-právními dohodami, okamžitě útočit na německé a italské lodě, ostřelovat je a potápět. Američtí ministři se také pyšnili tím, že tímto zločinným způsobem zničili německé ponorky. Německé a italské obchodní

lodě byly americkými křižníky přepadávány, zajímány a jejich pokojná posádka odvlečena do vězení. Bez jediného úředního protestu americké vlády byl kromě toho všeho v Americe zveřejněn plán prezidenta Roosevelta nejpozději v roce 1943 napadnout Německo a Itálii všemi vojenskými prostředky v Evropě.

Tím definitivně selhalo o upřímné a bezpříkladné shovívavosti svědčící úsilí Německa a Itálie zabránit navzdory roky trvajícím neúnosným provokacím prezidenta Roosevelta válce a udržet vztahy se Spojenými státy.

Německo a Itálie se naproti tomu cítily být nyní nuceny, vázány ujednáními Paktu tří mocností z 27. září 1940, bok po boku s Japonskem vést boj za obranu a tím také za zachování svobody a nezávislosti svých národů a říší proti Spojeným státům americkým a Anglii.

Spojenectví USA a Sovětského svazu

John Wear, 2020, 2022

Jedním z nejvíce nesourodých aspektů druhé světové války je americké spojenectví se Sovětským svazem před válkou a během ní. Americká vláda, která tvrdila, že bojuje za demokracii a svobodu, se spojila s jednou z nejbrutálnějších diktatur, jakou kdy svět viděl. Tento článek dokumentuje klíčovou roli, kterou americká pomoc sehrála při vítězstvích Sovětského svazu během druhé světové války.

Josef Stalin je dnes všeobecně považován za jednoho z nejkrutějších diktátorů světa a jednoho z největších masových vrahů v dějinách. Stalin zahájil krvavou válku proti sovětským rolníkům, která se nazývala kolektivizace. Jednotky Rudé armády naháněly rolníky a jejich rodiny do železničních dobytčích vagónů, které je odvážely hluboko na Sibiř, na Ural nebo do Kazachstánu, kde je vyhazovaly do chladných a neúrodných stepí. Tuto operaci nařídil Stalin a provedl jeho zástupce Vjačeslav Molotov. Když se Molotova o mnoho let později ptali, kolik lidí bylo během kolektivizace přesunuto, odpověděl: ***„Stalin řekl, že jsme přesídlili 10 milionů lidí. Ve skutečnosti jsme jich přesídlili 20 milionů.“***[1207]

Odhaduje se, že sovětská kolektivizace v letech 1932-1933 měla za následek 3,5 až 5 milionů mrtvých hladem a další 3 až 4 miliony mrtvých v důsledku smrtelných podmínek v místech odsunu.[1208] Stalin také značně rozšířil rozsáhlou síť pracovních táborů známých jako Gulag, která vznikla za Leninova režimu. Masový teror proti skutečným i domnělým odpůrcům byl součástí sovětské revoluce od samého počátku a lidé (třídy) považovaní za „nespolehlivé živly“ byli zavíráni do koncentračních táborů mimo velká města. Od prvních dnů nového sovětského státu tak byli lidé odsuzováni nikoli za to, co udělali, ale za to, kým byli.[1209]

Anně Applebaumová píše o gulagu: ***„Od roku 1929 získaly tábory nový význam. V tomto roce se Stalin rozhodl využít nucené práce jak k urychlení industrializace Sovětského svazu, tak k vytěžení přírodních zdrojů na sotva obyvatelném dalekém severu Sovětského svazu. V tomto roce také sovětská***

[1207] Chuev, Felix, Molotov: Master of Half a Domain, Moskva: Olma-Press, 2002, s. 458.
[1208] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II, Annapolis, Md.: Naval Institute Press, 2008, s. 27.
[1209] Applebaum, Anne, Gulag: A History, New York: Doubleday, 2003, str. xv-xvi, 6.

tajná policie začala přebírat kontrolu nad sovětským trestním systémem a pomalu vymaňovala všechny tábory a věznice ze soudního aparátu. S pomocí masového zatýkání v letech 1937 a 1938 se tábory začaly rychle rozšiřovat. Do konce 30. let se nacházely v každém z 12 časových pásem Sovětského svazu.“[1210] Od roku 1929, kdy gulag zahájil svou velkou expanzi, do Stalinovy smrti v roce 1953 prošlo sovětským gulagem odhadem 18 milionů lidí. Naštěstí během několika dní po Stalinově smrti přestaly tábory sloužit jako systém masové nucené práce zahrnující miliony lidí. Stalinovi nástupci věděli, že Gulag je zdrojem zaostalosti a pokřivených investic.[1211]

Stalin ve 30. letech prováděl čistky i proti členům komunistické strany. Stalin členy strany prověřoval a poté je zatýkal, soudil, posílal do věznic a pracovních táborů a popravoval podle soudních rozsudků bez možnosti odvolání. Tyto permanentní čistky ve straně se časově shodovaly s nepřetržitým procesem personální výměny v tajné policii, stejně jako v oblasti vědy, umění, literatury, průmyslu, obchodu a zemědělství. Stalinova teroristická kampaň proti vlastním lidem vyvolávala mezi obyvatelstvem velký strach, protože sovětské občany, kteří Stalina nenásledovali, obvykle čekal osud, jehož součástí mohla být i trýznivá smrt.[1212]

Navzdory Stalinově zločinecké minulosti byl Franklin D. Roosevelt dobrým přítelem Josefa Stalina. Roosevelt si liboval v provokativních nadávkách na hlavy autoritativních států, jako bylo Německo, Itálie a Japonsko, ale nikdy ne na Stalina nebo Sovětský svaz.[1213] Roosevelt se o Stalinovi vždy vyjadřoval příznivě a americká válečná propaganda Stalina láskyplně nazývala „strýček Joe“.

Rooseveltův postoj ke Stalinovi je pozoruhodný vzhledem k tomu, že jím poprvé jmenovaný velvyslanec v Sovětském svazu varoval Roosevelta před nebezpečím podpory Stalina. William Bullitt působil jako první americký velvyslanec v Sovětském svazu od listopadu 1933 do roku 1936. Bullitt odjížděl ze Sovětského svazu s iluzemi a na konci svého působení byl vůči sovětské vládě otevřeně nepřátelský.

[1210] Tamtéž, s. xvi.
[1211] Tamtéž, s. xvii.
[1212] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin’s Grand Design to Start World War II, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 200, s. 92.
[1213] Fish, Hamilton, FDR The Other Side of the Coin: How We Were Tricked into World War II, New York: Vantage Press, 1976, s. 8, 16.

Bullitt ve své závěrečné zprávě z Moskvy 20. dubna 1936 uvedl, že ruská životní úroveň je možná nižší než v kterékoli jiné zemi na světě. Bullitt informoval, že bulharský vůdce Kominterny Dimitrov připustil, že sovětská lidová fronta a taktika kolektivní bezpečnosti jsou zaměřeny na podkopání kapitalistických systémů jiných zemí. Bullitt dospěl k závěru, že vztahy upřímného přátelství mezi Sovětským svazem a Spojenými státy jsou nemožné.[1214] Bullitt ve své závěrečné zprávě pro ministerstvo zahraničí uvedl: ***„Problém vztahů s vládou Sovětského svazu je… podružnou součástí problému, který představuje komunismus jako militantní víra odhodlaná vyvolat světovou revoluci a ‚likvidaci' (tj. vyvraždění) všech nevěřících. Není vůbec pochyb o tom, že všechny ortodoxní komunistické strany ve všech zemích, včetně Spojených států, věří v masové vraždění… Konečným argumentem věřícího komunisty je vždy to, že všechny boje, vraždy a náhlá smrt, všichni špioni, vyhnanci a popravčí čety jsou ospravedlnitelné."***[1215]

Joseph E. Davies vystřídal Williama Bullitta ve funkci velvyslance v Sovětském svazu. Davies 1. dubna 1938 oznámil prezidentu Rooseveltovi, že teror v Rusku je „děsivou skutečností". Davies si stěžoval na drtivé sovětské výdaje na obranu, které v roce 1937 činily přibližně 25 % celkových příjmů Sovětského svazu. Davies informoval, že Stalin v dopise listu Pravda ze 14. února 1938 potvrdil svůj záměr rozšířit komunismus po celém světě. Stalin v dopise rovněž slíbil, že Sovětský svaz bude na dosažení tohoto cíle spolupracovat se zahraničními komunisty. Stalin v závěru svého dopisu uvedl: ***„Velmi bych si přál…, aby na zemi již neexistovaly takové nepříjemné věci, jako je kapitalistické prostředí, nebezpečí vojenského útoku, nebezpečí obnovení kapitalismu a tak dále."*** Davies ve své zprávě uvedl, že Sovětský svaz lze nejlépe popsat jako „strašlivou tyranii".[1216]

Roosevelt si byl plně vědom otrokářského systému práce, likvidace kulaků, uměle vyvolaného hladomoru, extrémní chudoby a zaostalosti a rozsáhlého systému špionáže a teroru, který v Sovětském svazu existoval. Roosevelt však od samého počátku své vlády pěl chválu na režim, který neuznával žádné občanské svobody. Ve snaze získat rychlý souhlas Kongresu

---

[1214] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1989, s. 423.
[1215] Tzouliadis, Tim, The Forsaken: An American Tragedy in Stalin's Russia, New York: The Penguin Press, 2008, s. 73.
[1216] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, Kalifornie: Institute for Historical Review, 1989, s. 423.

s pomocí Sovětskému svazu v rámci programu Lend-Lease Roosevelt dokonce prohlásil, že Stalinův režim stojí v čele *„míru a demokracie ve světě“*. Na tiskové konferenci v Bílém domě Roosevelt také prohlásil, že v Sovětském svazu existuje svoboda náboženského vyznání.[1217]

Henry A. Wallace, viceprezident během Rooseveltova třetího funkčního období, se připojil k chóru, který Sovětský svaz oslavoval jako statečného spojence, jehož dobrou vůli a dobré úmysly nelze zpochybňovat. Viceprezident Wallace hlásal, že Sovětský svaz se nemůže dopustit ničeho špatného a že jakákoli kritika Stalinovy diktatury se rovná vlastizradě.[1218] Wallace v jednom ze svých projevů dokonce prohlásil, že *„na světě neexistují podobnější země než Sovětský svaz a Spojené státy americké.“*[1219]

Podporu Rooseveltovy administrativy Sovětskému svazu ocenil i bývalý velvyslanec Joseph Davies ve své knize Mission to Moscow. Navzdory své dřívější ostré kritice Stalinova režimu Davies ve své knize chválil Stalinovu tvrdou mysl a schopnost chránit se před vnitřním nebezpečím. Kniha Mission to Moscow, vydaná v roce 1941, poskytla americké veřejnosti lákavé ujištění, že jejich vláda je ve spojenectví s čestným a důvěryhodným sovětským vůdcem. Kniha se stala mezinárodně úspěšnou, jen ve Spojených státech se jí prodalo 700 000 výtisků a ve 13 jazycích, do nichž byla přeložena, se dostala na první místa žebříčků bestsellerů.[1220]

Davies v knize mimo jiné uvedl, že Sověti chtěli ***„podporovat bratrství člověka a zlepšit úděl obyčejných lidí. Chtějí vytvořit společnost, v níž by lidé mohli žít jako rovný s rovným a řídit se etickými idejemi. Jsou oddáni míru.“***[1221] V roce 1943, v době, kdy americká média oslavovala sovětské vojenské triumfy, byl podle Mission to Moscow natočen hollywoodský film. Experti ministerstva zahraničí na Sovětský svaz označili film za ***„jeden z nejzjevněji propagandistických snímků, jaké kdy byly k vidění“***. Stalin v květnu 1945

[1217] Tzouliadis, Tim, The Forsaken: An American Tragedy in Stalin's Russia, New York: The Penguin Press, 2008, s. 204.
[1218] Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, str. 242-244.
[1219] Tzouliadis, Tim, The Forsaken: An American Tragedy in Stalin's Russia, New York: The Penguin Press, 2008, s. 224.
[1220] Tamtéž, s. 147.
[1221] Davies, Joseph E., Mission to Moscow, New York: Simon and Schuster, 1941, s. 511.

udělil Josephu Daviesovi Leninův řád za jeho přínos k *„přátelským sovětsko-americkým vztahům“*.[1222]

Sovětský svaz byl od roku 1920 totalitním režimem. V době, kdy se v roce 1933 dostala k moci Hitlerova nacionálněsocialistická strana, zavraždila sovětská vláda již miliony vlastních občanů. Koncem 30. let 20. století se sovětská kampaň teroru zintenzivnila a přinesla zavraždění mnoha dalších milionů sovětských občanů i tisíců Američanů pracujících v Sovětském svazu. Mnoho Američanů přišlo při sovětských čistkách na konci 30. let o celé rodiny. Navzdory těmto dobře zdokumentovaným skutečnostem Rooseveltova administrativa Sovětský svaz vždy plně podporovala.[1223] Naproti tomu vztahy Rooseveltovy administrativy s Německem se neustále zhoršovaly kvůli Rooseveltově jízlivému nepřátelství vůči Hitlerovu režimu. Roosevelt a jeho administrativa se ze všech sil snažili přesvědčit americkou veřejnost, aby podpořila válku proti Německu, přestože Hitler nikdy nechtěl válku ani se Spojenými státy, ani s Velkou Británií.

Sovětský svaz přijal v roce 1927 pětiletý plán rozvoje těžkého průmyslu. Hlavní náplní první pětiletky nebyla výroba zbraní, ale spíše vytvoření průmyslové základny, která byla pro výrobu zbraní nezbytná. Důraz na vojenství nebyl v těchto prvních pěti letech tak patrný. Na začátku prvního plánu měla Rudá armáda 79 tanků zahraniční výroby; na konci prvního plánu měla 4538 tanků, z toho 3949 domácí výroby.[1224]

Druhý pětiletý plán, který začal v roce 1932, byl pokračováním rozvoje průmyslové základny. To znamenalo nákup a instalaci pecí, obřích elektráren, uhelných dolů, továren a strojů a zařízení. Americká technologie a vybavení byly pro budování sovětské průmyslové základny klíčové. Stalin měl v rezervách spoustu zlata, kterým mohl za technologie zaplatit, a americké společnosti usilovaly o obchod, aby pomohly vyrovnat dopady Velké hospodářské krize.[1225] Na počátku 30. let 20. století odjeli američtí inženýři do Sovětského svazu a vybudovali největší a nejmocnější podnik na celém světě - Uralvagonzavod (Uralskou továrnu na železniční vagony). Američané o této obří továrně mluví se zaslouženou hrdostí, protože zůstala největším

[1222] Dobbs, Michael, Six Months in 1945, New York: Alfred A. Knopf, 2012, s. 215.
[1223] Tzouliadis, Tim, The Forsaken: An American Tragedy in Stalin's Russia, New York: The Penguin Press, 2008, str. 100–102, 105, 127.
[1224] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 2008, s. 23.
[1225] Tamtéž, s. 25.

podnikem na světě po dalších 60 let. Uralvagonzavod byl postaven tak, že mohl kdykoli přejít z výroby železničních vozů na výrobu tanků. V roce 1941 byla vydána objednávka na výrobu tanků a Uralvagonzavod bez jakéhokoli prodlení zahájil sériovou výrobu tanků. Během druhé světové války vyrobil Uralvagonzavod 35 000 tanků T-34 a dalších zbraní.[1226]

Třetí pětiletka, která začala v roce 1937, měla za cíl vyrábět vojenské zbraně velmi vysoké kvality v obrovském množství. Sovětský svaz pod Stalinovým vedením byl v dosahování svých cílů velmi úspěšný a vyráběl vynikající vojenské zbraně v obrovském měřítku. Na Urale byla například dokončena Čeljabinská továrna na traktory, která byla podobně jako Uralvagonzavod postavena tak, aby mohla v krátké době přejít na výrobu tanků. Byla také postavena podle amerických návrhů a vybavena americkým zařízením. Čeljabinská továrna na traktory se v průběhu války nazývala Tankograd. Vyráběla nejen střední tanky T-34, ale také těžké tanky tříd IS a KV.[1227]

Třetí obří továrna, Uralmaš, byla s americkou pomocí postavena nedaleko Sverdlovska. Tato továrna patří mezi deset největších strojírenských závodů na světě. Sovětská síť ocelářských závodů byla značně rozšířena, aby mohla zásobovat tyto tři obří továrny na Urale. Magnitogorsk, „město hutníků“, byl postaven jako doplněk k obrovskému závodu, jehož hlavním výstupem byly ocelové pancíře. Ve Stalingradu byla postavena také továrna na traktory, která ve skutečnosti sloužila především k výrobě tanků. Ve stejné době byly postaveny také automobilové, motorové, letecké a dělostřelecké továrny.[1228] Na ruském Dálném východě byla postavena nejvýkonnější letecká továrna na světě. Město Komsomolsk-na-Amure bylo postaveno za účelem obsluhy této továrny. Továrna i město byly postaveny podle amerických projektů a vybaveny nejmodernějším americkým zařízením. Američtí inženýři vyslaní do Komsomolsku, aby instalovali zařízení, byli ohromeni rozsahem stavby.[1229]

Život lidí v Sovětském svazu se sovětskou industrializací nezlepšil. Základní potřeby, jako jsou hrnce a pánve, gumové boty, talíře, nábytek, levné oblečení, hřebíky, domácí spotřebiče, zápalky a další zboží, se staly nedostatkovým zbožím. Lidé museli čekat v dlouhých frontách před obchody,

[1226] Tamtéž.
[1227] Tamtéž, str. 25–26.
[1228] Tamtéž, s. 26.
[1229] Tamtéž.

aby tyto věci získali. Stalin nechal životní úroveň svého lidu extrémně klesnout, aby mohl prakticky veškerou průmyslovou výrobu Sovětského svazu zaměřit na vojenskou expanzi.[1230]

Sovětský svaz ztratil na začátku války téměř veškerý průmysl schopný vyrábět munici. Od srpna do listopadu 1941 německá vojska obsadila 303 sovětských muničních továren a také mobilizační zásoby cenných surovin, které se v těchto továrnách nacházely. Tyto továrny vyráběly 85 % veškeré produkce komisariátu pro munici. Všechny tyto zdroje putovaly do Německa a byly použity proti Rudé armádě. Rudá armáda také na začátku války ztratila nepředstavitelné množství dělostřeleckých granátů v pohraničních oblastech Sovětského svazu. Stalinův předválečný potenciál byl však tak velký, že dokázal obnovit své muniční továrny za Volhou a na Urale.[1231]

Stalinovi pomohla také pomoc Spojených států a jejich spojenců. Jen pomoc Spojených států a Kanady Stalinovi v prvních čtyřech měsících roku 1942 činila v průměru 149 500 tun měsíčně. Ve stejném období roku 1943 se tento průměrný měsíční objem dramaticky zvýšil na 270 350 tun. Stalin již v únoru 1943 obdržel tanky a motorová vozidla v hodnotě přibližně 376 milionů dolarů a tato částka se v následujících měsících rychle zvyšovala.[1232] Historik John Mosier píše o spojenecké pomoci Stalinovi: *„Jeho zdroje byly denně doplňovány obrovským přílivem britské a americké pomoci do SSSR. V první polovině roku 1943 obdržel Stalin 1 775 000 tun pomoci, ve druhé polovině roku 3 274 000 tun, což je značný nárůst. Vzhledem k této pomoci a jeho ochotě vidět své občany povražděné by byl boj tvrdý…“*[1233] *„Debaty o spojenecké pomoci Stalinovi v podstatě porovnávaly počty skutečně funkčních obrněných vozidel, která Britové a Američané naložili na lodě a dopravili do SSSR, s teoretickými počty obrněných vozidel, o nichž tankové továrny tvrdily, že je vyrobily, aby uspokojily Stalinovy požadavky. I při tomto srovnání však byly dodávky značné: Rudé armádě bylo zasláno 12 575 britských a amerických tanků, což stačilo na vybavení 273 tankových pluků vycházejících z teoretických sovětských organizačních schémat z prosince 1941, tedy obrněných sil podstatně větších, než jaké Stalin ztratil v prvních*

[1230] Tamtéž, str. 26–27.
[1231] Tamtéž, str. 131–132.
[1232] Mosier, John, Hitler vs. Stalin: The Eastern Front, 1941-1945, New York: Simon & Schuster, 2010, str. 236-237.
[1233] Tamtéž, str. 277–278.

šesti měsících války. Představa, že tato masivní injekce obrněné techniky byla bezvýznamná, tedy neobstojí.“[1234]

Jednou ze slabin Rudé armády bylo, že do války vstoupila s nedostatkem prostředků pro efektivní přepravu pěchoty v náročném terénu. To byla kritická slabina vzhledem k tomu, že ruské silnice v celé zemi byly v katastrofálním stavu. Nicméně 750 000 nákladních automobilů a džípů, které Rudé armádě poskytly Spojené státy a Velká Británie, poskytlo Sovětům dopravní možnosti, které nikdy předtím neměli. Od roku 1944 byla Rudá armáda poprvé za celou válku schopna postupovat rychleji než Němci ustupovat. Americká pomoc Sovětskému svazu během druhé světové války měla zásadní význam pro to, aby Sověti mohli porazit Německo.[1235]

Viktor Suvorov uvádí: ***„Sovětský svaz byl vytvořen pro válku a dobývání. Nebyl přizpůsoben mírovým podmínkám. Mohl se buď rozšířit po celé planetě a vyhubit veškerý normální život, nebo zaniknout. Stalinovi se nepodařilo ovládnout svět, a to znamenalo další válku nebo konec Sovětského svazu v blízké budoucnosti. Sovětský svaz se připravoval na novou válku, třetí světovou válku. Soustředil všechny své síly a prostředky na přípravu nové války a v roce 1991 byl zdrcen tíhou svých vojenských výdajů.“***[1236] Dokonce i oddaní komunisté, kteří za druhé světové války bojovali proti Německu, byli vůči Stalinovi velmi kritičtí. Například Milovan Djilas, významný jugoslávský odbojový vůdce za války, o Stalinovi řekl: ***„Pro Stalina byl možný každý zločin, protože nebylo žádného, o kterém by neuvažoval. Ať už použijeme jakákoli měřítka, abychom ho poměřovali, v každém případě, doufejme, že po všechny časy, mu připadne pověst největšího zločince v dějinách.“***[1237] Americký prezident Franklin Roosevelt a další američtí představitelé podporovali Stalina s plným vědomím, že Stalin se dopustil nesčetných krutostí vůči vlastnímu lidu i sousedním národům.[1238] Američtí představitelé dokonce označovali druhou světovou válku za „dobrou válku“, morálně jednoznačný konflikt mezi dobrem a zlem.[1239] Ve skutečnosti americká podpora umožnila Stalinovi vyhrát válku

[1234] Tamtéž, str. 347–348.
[1235] Tamtéž, str. 295–296.
[1236] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin’s Grand Design to Start World War II, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 2008, s. 280.
[1237] Mosier, John, Hitler vs. Stalin: The Eastern Front, 1941-1945, New York: Simon & Schuster, 2010, str. 334-335.
[1238] Suvorov, Viktor, The Chief Culprit: Stalin’s Grand Design to Start World War II, Annapolis, Md., Naval Institute Press, 2008, s. xxi.
[1239] Terkel, Studs, The Good War, New York: Pantheon, 1984, s. vi.

a přidat východní Evropu k oblasti podléhající jeho bezohledné totalitní kontrole.[1240]

Zákon o půjčce a pronájmu

Sean McMeekin je profesorem historie na Bard College ve státě New York. Stalin's War: A New History of World War II (Stalinova válka: Nové dějiny druhé světové války) je McMeekinova nejnovější kniha, která se zaměřuje na zapojení Josefa Stalina do druhé světové války (New York: Basic Books, 2021; veškeré další číselné údaje stran jsou odtud). Tato přehledná a dobře napsaná kniha využívá nový výzkum v sovětských, evropských a amerických archivech, aby dokázala, že druhá světová válka byla válkou, kterou chtěl Stalin - nikoli Adolf Hitler. Pozoruhodným rysem knihy Stalin's War je McMeekinova dokumentace, která ukazuje rozsáhlou pomoc poskytnutou Spojenými státy a Velkou Británií na podporu sovětského komunismu během války. Tento článek se zaměřuje na Zákon o půjčce a pronájmu (Lend-Lease Act) a další pomoc poskytnutou Sovětskému svazu během druhé světové války, která Stalinovi umožnila dobýt pro komunismus většinu Eurasie od Berlína po Peking.

V administrativě amerického prezidenta Franklina Roosevelta se prosadila řada lidí sympatizujících s komunismem a Josefem Stalinem. Patřil mezi ně i Alger Hiss, který byl na základě dešifrovaných sovětských telegramů (spisy Venona), jež byly zveřejněny v 90. letech 20. století, identifikován jako osoba spolupracující se sovětskou vojenskou rozvědkou (GRU). Ještě výše postaveným byl Harry Dexter White, který se rychle vypracoval na pravou ruku Henryho Morgenthaua, Rooseveltova mocného ministra financí. Z dešifrovaných dokumentů Venony vyplývá, že White pracoval pro GRU již v roce 1935 a později podléhal přímo sovětským funkcionářům pracujícím pro Lidový komisariát vnitra (NKVD).[1241] Do konce 30. let pracovaly v americké vládě stovky dalších placených sovětských agentů. Od ministerstev zemědělství a zahraničí až po ministerstvo financí a americkou armádu byli tito sovětští agenti umístěni dostatečně vysoko, aby mohli příznivě ovlivňovat politiku, která se týkala Sovětského svazu. Vedoucí sovětského agenta Whittakera Chamberse hrdě hlásil do Moskvy: ***„Máme agenty v samém centru vlády, kteří ovlivňují politiku.“*** Tito sovětští agenti ve Washingtonu poskytovali

[1240] Applebaum, Anne, Iron Curtain: The Crushing of Eastern Europe, New York: Doubleday, 2012, str. 192–193.
[1241] Sean McMeekin, Stalin's War: A New History of World War II, New York: Basic Books, 2021, s. 43 a násl.

Stalinovi rozhodující strategickou oporu v americké vládě, když připravoval Sovětský svaz na válku.[1242] Roosevelt dělal vše, co mohl, aby vztahy se Stalinem zlepšil. V listopadu 1936 jmenoval Roosevelt sovětského příznivce Josepha Daviese svým velvyslancem v Moskvě poté, co se americký velvyslanec William Bullitt začal otevřeně vyjadřovat kriticky ke Stalinovu režimu. Roosevelt také v roce 1937 vyčistil americké ministerstvo zahraničí od antikomunistů.[1243] McMeekin píše: ***„Při čtení zápisů ze sovětského protokolu Harryho Hopkinse z roku 1943 se lze jen těžko ubránit dojmu, že Bílý dům ovládli sovětští agenti ovlivňující dění.“***[1244]

Stalinovi naklonění novináři jako Walter Duranty z New York Times a jeho souputníci jako George Bernard Shaw rovněž pomáhali zakrývat sovětské zločiny, jako byla hladomor a genocida na počátku 30. let a Velký teror. Naopak zdůrazňovali německé zločiny, jako byla Röhmova čistka a Křišťálová noc. Tento dvojí metr, pokud jde o veřejné odhalování Hitlerových a Stalinových zločinů, přetrvává v historické literatuře dodnes.[1245] Ukázkovým příkladem toho, jak byly sovětské zločiny ignorovány, je utajování sovětských poprav polských občanů. McMeekin píše: ***„Počet obětí zavražděných sovětskými úřady v okupovaném Polsku do června 1941 - asi 500 000 - byl rovněž třikrát nebo čtyřikrát vyšší než počet obětí zabitých nacisty. Překvapivé je, že navzdory tomu, že jeho vlastní dobyvačná válka proti Polsku byla, pokud ne tak smrtící jako Hitlerova ve své vojenské fázi, tak se vyznačovala geometricky větším počtem poprav a deportací a mnohem větší destrukcí v ekonomickém smyslu - Vozhd (Stalin) nedostal za své zločiny od západních mocností ani pohlavek.“***[1246]

Po německé invazi do Sovětského svazu 22. června 1941 nabyla debata o americké politice pomoci Stalinovi světového významu, neboť mohla rozhodnout o výsledku války na východní frontě. Zatímco Roosevelt a britský premiér Winston Churchill vyjádřili sovětské věci silnou podporu, řada amerických kongresmanů jejich názory nesdílela. Například senátor Robert M. La Follette Jr. varoval: ***„V příštích několika týdnech bude americký lid svědkem největšího očišťovacího aktu v celých dějinách. Bude jim řečeno, aby zapomněli na čistky v Rusku prováděné OGPU [tajnou policií], na***

[1242] Tamtéž, s. 44 a násl.
[1243] Tamtéž, s. 49, 132.
[1244] Tamtéž, s. 527.
[1245] Tamtéž, s. 47 a násl.
[1246] Tamtéž, s. 110.

pronásledování náboženství, konfiskaci majetku, invazi do Finska a na supí roli, kterou Stalin sehrál při obsazení poloviny rozvráceného Polska, celého Lotyšska, Estonska a Litvy. Tyto činy budou vypadat jako činy ‚demokracie', která se připravuje na boj proti nacismu."[1247]

I přes výhrady mnoha amerických kongresmanů a většiny americké veřejnosti se vlivní představitelé Rooseveltovy administrativy rozhodli, že Sovětský svaz pomoc formou Lend-Lease obdrží. Sovětské velvyslanectví podalo první žádost o americkou pomoc 30. června 1941. Žádala o americká válečná letadla, protiletadlová děla, toluol (rozhodující surovina pro výrobu TNT), letecký benzín a maziva v hodnotě 1,8 miliardy dolarů. Roosevelt tuto sovětskou žádost v zásadě schválil 8. července a na ministerstvu války zřídil zvláštní úřad pro zpracování vojenských dodávek určených pro Rusko.[1248]

Při pozdějším setkání v Moskvě se americký vyslanec Harry Hopkins zeptal Stalina, jaké zbraně Rudá armáda nejnaléhavěji potřebuje. Stalin odpověděl, že Rudá armáda potřebuje protiletadlová děla, velkorážní kulomety, pušky ráže 7,72 mm, hliník a 20 000 kusů protiletadlového dělostřelectva. Poté, co Hopkins s těmito požadavky souhlasil, přešel Stalin k požadavkům druhé úrovně, které zahrnovaly stíhačky, stíhací letouny a bombardéry středního doletu. Hopkins souhlasil i s těmito požadavky. Později večer se Hopkins sešel se Stalinovým dělostřeleckým expertem, aby s ním projednal technické otázky.[1249]

Hopkins předložil Stalinovy materiální požadavky Rooseveltovi spolu se Stalinovou žádostí, aby Spojené státy vstoupily do války. Roosevelt souhlasil s dodávkami obrovského množství vojenských zbraní do Sovětského svazu v následujících měsících a vyčlenil 100 velkých transportních lodí výhradně pro Stalinovy potřeby. Podmínky, které Roosevelt Stalinovi za tuto pomoc nabízel, byly absurdně velkorysé. Roosevelt otevřel prakticky neomezenou úvěrovou linku (zpočátku ve výši 1 miliardy dolarů), aby si Stalin mohl objednat, cokoli si bude přát, výměnou za nic. Tento strategický vývoz v hodnotě 1 miliardy dolarů Stalinovi byl uskutečněn, aniž by to schválil Kongres a aniž by o tom byla informována americká veřejnost.[1250]

[1247] Tamtéž, s. 350.
[1248] Tamtéž, s. 352, 354.
[1249] Tamtéž, s. 360.
[1250] Tamtéž, s. 364 a násl.

Přestože Spojené státy byly v evropské válce stále oficiálně neutrální, Rooseveltova administrativa se postavila na sovětskou stranu. Rooseveltovo rozhodnutí podpořit Stalinovo válečné úsilí v létě 1941 vycházelo z jeho názoru, že Spojené státy nakonec vstoupí do války proti Německu, ať už většina Američanů Rooseveltovu intervenční politiku podporovala, nebo ne. Tyto dodávky bezplatné pomoci znamenaly dramatický rozdíl, který nakonec zvrátil průběh celé války ve Stalinův prospěch.[1251]

V roce 1941 by sovětský válečný průmysl nebyl schopen řádně fungovat bez masivní americké pomoci. Spojené státy posílaly Stalinovým válečným továrnám měsíční dodávky pancéřových plechů (1 000 tun), ocelových plechů (8 000 tun), ocelových drátů (7 000 tun), ocelových lan (1 200 tun), nástrojové oceli (500 tun), hliníkových slitků (1 000 tun), duralu (250 tun), cínu (4 000 tun), toluolu (2 000 tun), ferochromu (200 tun), ferokřemíku (300 tun), válcované mosazi (5 000 tun) a měděných trubek (300 tun).[1252] Rudá armáda ztratila od června do listopadu 1941 20 500 tanků, což činilo 80 % Stalinovy obrněné síly.[1253] Německé dobývání průmyslových oblastí také způsobilo pokles sovětské výroby tanků z 2000 na 1 400 tanků měsíčně. Stalin prohlásil, že potřebuje 2 000 tun pancířové ochrany měsíčně, aby se sovětská výroba tanků udržela i na snížené úrovni. Roosevelt tuto žádost schválil a souhlasil s dodávkami 400 válečných letadel měsíčně Stalinovi a měsíčními dodávkami 10 000 amerických nákladních automobilů a 5 000 džípů, 200 000 bot Rudé armády, 400 000 metrů khaki na uniformy, 1 500 tun kůží a kůže na podrážky bot, 200 000 tun pšenice a 70 000 tun cukru.[1254]

Navzdory masivní americké pomoci Sovětskému svazu byli Rusové neustále zklamáni objemem americké pomoci, kterou dostávali v sovětských přístavech. Německé ponorky, torpédoborce a nálety Luftwaffe často posílaly americký náklad na dno severního Atlantiku nebo Severního ledového moře. Nebezpečí arktických vln, mrazu, ledu a ledovců, sněhu a mlhy také ztěžovaly americkému nákladu dosažení zamýšleného místa určení.[1255] Sovětští nákupní agenti měli v Rooseveltově administrativě takový vliv, že na jaře a v létě 1942 fungovali jako členové americké vlády. Administrativa v rámci programu Lend-Lease poskytovala sovětským nákupním agentům rekviziční

[1251] Tamtéž, str. 370-373.
[1252] Tamtéž, s. 368.
[1253] Tamtéž, s. 381.
[1254] Tamtéž, s. 367 a násl.
[1255] Tamtéž, s. 390 a násl.

formuláře totožné s těmi, které používaly americké ozbrojené síly. Tím se doba vyřizování ruských požadavků zrychlila z průměrných 33,2 dne v roce 1941 na 48 hodin v lednu 1942. Ve všech ohledech měli nyní Stalinovi agenti ve Spojených státech zákonný nárok na základní válečné zásoby.[1256]

Sovětská průmyslová špionáž ve Spojených státech probíhala během druhé světové války v masovém měřítku. V době Lend-Lease byla špionáž zbytečná, protože sovětští nákupní agenti mohli kontrolovat jakékoliv americké továrny. Sovětští nákupní agenti nyní mohli Stalinovi říkat, co si má objednat u nejlepších amerických leteckých továren: Bell, Douglas a Curtis-Wright. Sovětští představitelé americké vlády, jako byl Harry Dexter White, mohli také náhodně zajít na sovětské velvyslanectví a navrhnout přeorientování amerického průmyslu obráběcích strojů tak, aby vyhovoval Stalinovým potřebám. Všechna tato letadla, specializované obráběcí stroje a další vojenské zbraně byly Sovětskému svazu dodávány v podstatě zdarma.[1257]

Průmyslová špionáž byla pro sovětské agenty ve Spojených státech snadná. Kromě toho, že sovětští nákupní agenti a inženýři mohli volně kontrolovat americké továrny a zařízení na testování tanků, byl schválen převod celých amerických továren do Sovětského svazu, včetně jejich vlastního intelektuálního vlastnictví. Tento proces začal v červenci a srpnu 1941, kdy Roosevelt osobně schválil smlouvy, podle nichž měla být v Sovětském svazu postavena továrna na výrobu pneumatik za 4 miliony dolarů, katalytická továrna za 3 miliony dolarů, továrna na výrobu vodíku za 2,75 milionu dolarů, krakování a destilace surové ropy za 2,2 milionu dolarů, dehydrocyklační továrna za 1,75 milionu dolarů, továrna na výrobu leteckých mazacích olejů za 1,5 milionu dolarů, válcovna hliníku za 4 miliony dolarů a továrna na výrobu vysokooktanového benzinu za 400 000 dolarů.[1258]

Sdílení půjček se Sovětským svazem se vztahovalo i na přísně tajné vojenské zpravodajství. McMeekin píše: ***„Lenin kdysi prorokoval, že po revoluci budou kapitalisté rádi prodávat komunistům provaz, na kterém je budou věšet. A přesto si ani Lenin nedokázal představit, že američtí kapitalisté jim provaz předají zdarma - a to ne jen tak ledajaký.“***[1259] Dne 18.

[1256] Tamtéž, s. 395 a násl.
[1257] Tamtéž, s. 396.
[1258] Tamtéž, s. 397 a násl.
[1259] Tamtéž, s. 401 a násl.

února 1942 Stalin dokonce požádal americké námořnictvo, aby každou zásilku válečných zásob z východního pobřeží dopravilo konvojem až do sovětské Arktidy. Roosevelt Stalinově žádosti vyhověl. V březnu 1942 Roosevelt nařídil admirálu Emory S. Landovi, aby *„dal Rusku přednost v lodní dopravě“* a stáhl obchodní lodě z latinskoamerických a karibských tras *„bez ohledu na ostatní okolnosti“*. Roosevelt nařídil upřednostnit ruské zásilky ***„bez ohledu na vliv… na jakoukoli jinou část našeho válečného programu“***.[1260] Stalinovy požadavky tak dostaly přednost před všemi ostatními vojenskými operacemi.

V prvních sedmi nebo osmi měsících roku 1942 ovládala německá Luftwaffe sovětský vzdušný prostor a německé obrněné divize se těšily přinejhorším paritě a často i značné místní převaze nad vyčerpanými zásobami tanků Rudé armády. Jakmile však do Sovětského svazu začaly přicházet dodávky z půjček ve znatelném množství, materiální rovnováha se začala měnit ve Stalinův prospěch.[1261] Zajímavé je, že ačkoli se hodně psalo o nadřazenosti ruských tanků, jako byl T-34, nad srovnatelnými americkými a britskými modely, v soukromí ruští odborníci připouštěli, že americké a britské tanky měly mnoho pozitivních stránek. Bylo zjištěno, že americké lehké a střední tanky M-3 Stuart vytvářejí *„vysokou hustotu palby“*. Střední M-3 Stuart měl *„vynikající viditelnost z pohledu velitele“*, zatímco lehký M-3 měl *„vynikající pohyblivost“*. Lehké a střední tanky Stuart byly dobře ergonomicky řešené, s *„výhodným umístěním posádky“*, a byly tišší než mnohé sovětské modely. Na Stalinovu žádost Roosevelt nařídil, aby byly americké tanky dovybaveny podle sovětských potřeb.[1262]

Roosevelt také poslal na pomoc Rudé armádě velké množství džípů a nákladních automobilů. Nákladní automobily Studebaker byly vybaveny 76mm děly Rudé armády, které byly okamžitě nasazeny a hrály klíčovou roli při zásobování mobilních sil nasazených mimo železniční základny. Americké džípy se u ruských řidičů ukázaly jako nesmírně oblíbené díky své manévrovatelnosti a všestrannosti. Kromě 36 865 nákladních automobilů a 6 823 džípů dodaných do Sovětského svazu do 30. června 1942 jich dalších 25 000 až 30 000 dorazilo do poloviny listopadu 1942, kdy Rudá armáda připravovala protiofenzívu s cílem odříznout Stalingrad.[1263] Na Stalinovu

[1260] Tamtéž, s. 404 a násl.
[1261] Tamtéž, s. 416.
[1262] Tamtéž, s. 418.
[1263] Tamtéž, s. 423 a násl.

žádost začal Roosevelt posílat 5 000 tun hliníku měsíčně na pomoc při stavbě sovětských tanků. Sovětský nedostatek dalších barevných kovů - včetně niklu, ferrochromu a ferosilicia - vyplnili Američané, kteří Stalinovi dodávali 800 tun měsíčně od každého z těchto důležitých průmyslových kovů. Do Sovětského svazu byly rovněž zasílány americké dodávky speciálních ocelí pro vojenské účely. Na pomoc Sovětům u Stalingradu posílal Roosevelt 4 000 až 5 000 tun TNT a dalších vysoce účinných výbušnin měsíčně. A konečně bylo zasláno 300 tun vulkanizované pryžové směsi odolné proti povětrnostním vlivům zvané Vistanex, která se používala v separačních deskách sovětských tankových a leteckých baterií.[1264] Americká Lend-Lease pomoc měla zásadní význam pro porážku Němců Rudou armádou u Stalingradu. Tato pomoc zahrnovala 70 000 nákladních automobilů a džípů, 500 000 tun amerického leteckého a motorového paliva a maziv, 4 469 tanků a nosičů děl, 1 663 válečných letadel a tuny četných potravin, které pomohly nasytit vojáky Rudé armády. McMeekin píše: ***„Je nepominutelným historickým faktem, že angloamerický kapitalismus pomohl vyhrát bitvu u Stalingradu.“***[1265]

Pomoc v rámci Lend-Lease znamenala, že pokud Stalin bude jen vyčkávat, přebytky amerického kapitalismu umožní jeho obrněným divizím neustále růst. Od 1. července 1942 do 30. června 1943 dodaly Spojené státy více než 3,5 miliardy dolarů. 4 miliony tun zboží Stalinovi, včetně ostnatého drátu (4 000 tun dodávaných každý měsíc), 120 000 kulometů, dalších 120 000 samopalů Thompson, protitankových min (60 000 měsíčně), 5 117 protiletadlových děl, 24 milionů čtverečních metrů plachtoviny, 75 000 tun ropovodů a trubek, 181 366 tun TNT, 173 000 polních telefonů, 580 000 mil telefonních drátů a 220 000 tun ropných produktů, z nichž většinu tvořil rafinovaný letecký benzín. Četné další spojenecké dodávky v rámci Lend-Lease byly klíčové v bitvě u Kurska.[1266]

Němci neměli nic, co by se vyrovnalo obrovskému objemu zásob, které Stalinovy armády dostávaly každý měsíc. V době, kdy Němci v červenci 1943 udeřili u Kurska, byl poměr v živé síle, tancích a samohybných dělech ve prospěch Sovětů více než tři ku jedné, ve válečných letadlech více než čtyři ku jedné a v dělech a dělostřeleckých zbraních pět nebo šest ku jedné. Tyto výhody byly umocněny skutečností, že si Rusové mohli vybrat a opevnit své pozemní síly pro obranu. Kursk byl rozhodující bitvou, která znamenala

[1264] Tamtéž, s. 425 a násl.
[1265] Tamtéž, str. 430-432.
[1266] Tamtéž, s. 462.

neúspěch poslední velké německé ofenzívy na východní frontě ve válce. Toto vítězství bylo umožněno spojeneckou pomocí Lend-Lease a doplňkovým americko-britským vyloděním na Sicílii.[1267]

Stalin měl také přednostní právo na potraviny. Američtí civilisté byli nuceni zásobovat Rusy potravinami v době, kdy doma platily přísné válečné příděly. Dodávky potravin na základě Lend-Lease byly pro Stalina tak kolosální, že v roce 1943 byly regály mnoha amerických obchodů vyprázdněné. Přibližně 8 000 přídělových komisí ve Spojených státech během války omezovalo spotřebu všeho od obilí, mléka, másla a cukru až po pohonné hmoty, gumu, pneumatiky, látky a boty. Nejznámější potravinářský výrobek, který byl za války poskytován Rusům v rámci Lend-Lease - spam - byl Rudou armádou tak ceněn, že americký průmysl vepřového masa a masných konzerv byl přetvořen tak, aby vyhovoval sovětské poptávce. Byla připravena speciální příručka, která byla distribuována každé jednotce Rudé armády a vysvětlovala, jaké potraviny se nacházejí v konzervách a balíčcích, které dostaly z amerického programu Lend-Lease.[1268]

Řada amerických závodů a rafinérií byla demontována a odeslána do Sovětského svazu. Patří mezi ně továrna na výrobu pneumatik Ford, rafinerie ropy Douglas, 11 vodních elektráren a ocelárna. Objem amerických průmyslových zařízení odeslaných od 1. července 1943 do 30. června 1944 činil 739 000 tun v dolarové hodnotě 401 milionů dolarů. McMeekin píše: ***„Ještě před začátkem třetího protokolárního období v červenci 1943 Stalinovi zásobovací agenti zrekvírovali ‚průmyslová zařízení' v hodnotě 500 milionů dolarů - což je částka srovnatelná s dnešními 50 miliardami dolarů - zahrnující vše od obráběcích strojů, elektrických pecí, motorů, jeřábů a kladkostrojů až po ropné rafinerie, závody na výrobu pneumatik a válcovny hliníku a oceli."***[1269]

Pozoruhodné je, že pomoc Sovětskému svazu formou Lend-Lease pokračovala i po porážce Německa. Dne 10. května - dva dny po vítězství v Evropě - podepsal americký prezident Harry Truman prezidentskou směrnici, která omezovala dodávky sovětské pomoci do Evropy, protože válka v Evropě skončila. Proti této rozumné směrnici sovětští představitelé důrazně protestovali. Dne 27. května 1945 se Hopkins v Moskvě setkal se Stalinem. Stalin se do Hopkinse pustil kvůli *„pohrdavému a náhlému"*, *„nešťastnému a*

[1267] Tamtéž, s. 436, 466, 473.
[1268] Tamtéž, str. 522-526.
[1269] Tamtéž, s. 527 a násl.

brutálnímu“ způsobu, jakým Truman přerušil dodávky, které Stalin dostával. Stalin měl tu drzost říci Hopkinsovi, že pokud bylo americké odmítnutí pokračovat v Lend-Lease pomoci zamýšleno jako nátlak na Rusy, pak se jedná o zásadní chybu, která může vyústit v odvetu.[1270]

Přibližně 11 miliard dolarů ve vojenských zbraních, průmyslovém vybavení, technologiích a intelektuálním vlastnictví, které Stalin dostal, mu pomohlo vyhrát válku. Sovětské válečné dluhy byly v roce 1951 odepsány za dva centy z dolaru. Naproti tomu Velká Británie splácela své dluhy v plné výši i s úroky až do roku 2006.[1271] Měřeno dobytým územím a získanou válečnou kořistí byl Stalin vítězem jak v Evropě, tak v Asii. Nikdo jiný se mu nepřiblížil. Tři mocnosti Osy byly zcela rozdrceny. Z Francie se stala seschlá troska, která brzy přišla o své impérium. Velká Británie zbankrotovala a chřadla. Ačkoli Spojené státy byly válkou doma relativně nedotčeny a vyšly z ní v silné pozici, studená válka si vyžádala gargantuovské výdaje po celá desetiletí, dokud se Sovětský svaz nakonec v roce 1991 nerozpadl.[1272]

Důsledkem půjčky Stalinovi bylo rozšíření komunismu a sovětského impéria. McMeekin píše: ***„Konečnou cenu za vítězství zaplatily desítky milionů nedobrovolných poddaných Stalinových satelitních režimů v Evropě a Asii, včetně maoistické Číny, spolu s miliony sovětských disidentů, navrácených sovětských válečných zajatců a zajatých válečných zajatců, kteří byli nahnáni do táborů Gulagu od arktických zlatých a platinových dolů ve Vorkutě po povrchové uranové doly ve Stavropolu a na Sibiři. Pro poddané jeho expandující otrokářské říše Stalinova válka neskončila v roce 1945. Desetiletí útlaku a nových forem teroru měla teprve přijít.“***[1273]

[1270] Tamtéž, s. 633 a násl.
[1271] Tamtéž, s. 658 a násl.
[1272] Tamtéž, str. 663-665.
[1273] Tamtéž, s. 665 a násl.

Mohlo Německo předejít druhé světové válce?

Úryvek z knihy Germany's War (Válka Německa) od Johna Weara, 2014

V německých archivech nebylo nikdy nalezeno žádné potvrzení, že Německo zosnovalo druhou světovou válku. Mocnosti Osy také nikdy neměly jasný plán, jak dosáhnout světové nadvlády. Generál George Marshall ve zprávě nazvané *The Winning of the War in Europe and the Pacific* (Vítězství ve válce v Evropě a Tichomoří) poukazuje na to, že mezi mocnostmi Osy nikdy neexistovala úzká spolupráce. Marshallova zpráva, která byla zveřejněna po válce, vycházela ze zpráv americké rozvědky a rozhovorů se zajatými německými veliteli. Marshallova zpráva obsahuje následující tvrzení:

> *„Zatím nebyly nalezeny žádné důkazy o tom, že by německé vrchní velení mělo nějaký nadřazený strategický plán…*
>
> *Když Itálie vstoupila do války, Mussoliniho strategické cíle počítaly s rozšířením jeho říše pod pláštíkem německého vojenského úspěchu. Polní maršál Keitel odhaluje, že vyhlášení války Itálií bylo v rozporu s její dohodou s Německem. Keitel i Jodl se shodují, že to bylo nežádoucí…..*
>
> *Neexistují ani důkazy o úzké strategické koordinaci mezi Německem a Japonskem. Německý generální štáb uznával, že Japonsko je vázáno paktem o neutralitě s Ruskem, ale doufal, že Japonci budou poutat silné britské a americké pozemní, námořní a letecké síly na Dálném východě.*
>
> *Vzhledem k tomu, že zatím nic nenasvědčovalo opaku, se předpokládá, že Japonsko také jednalo jednostranně a nikoliv v souladu s jednotným strategickým plánem. Nejenže evropští partneři Osy nebyli schopni koordinovat své plány a zdroje a dohodnout se uvnitř svých národů, jak nejlépe postupovat, ale východní partner, Japonsko, pracoval v ještě větším nesouladu. Osa ve skutečnosti existovala pouze na papíře.“*[1274]

Hitler ve své závěti potvrzuje nedostatek vojenské koordinace mezi Německem a Itálií. Hitler uvádí: ***„I když se ukázalo, že Italové nejsou schopni udržet své pozice v Habeši a Kyrenaice, měli tu drzost vrhnout se, aniž by nás požádali o radu a aniž by nás předem upozornili na své záměry, do nesmyslného tažení v Řecku. Ostudné porážky, které utrpěli, způsobily, že***

[1274] Marshall, George C., General Marshall's Report—The Winning of the War in Europe and the Pacific. Vydáno pro Ministerstvo války ve spolupráci s Council on Books in Wartime, New York: Simon and Schuster, 1945, str. 1-3. Citováno v Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 351.

některé balkánské státy na nás pohlížely s opovržením a despektem. Zde a nikde jinde je třeba hledat příčiny zatvrzelosti Jugoslávie a jejího obratu na jaře 1941. To nás v rozporu se všemi našimi plány přinutilo zasáhnout na Balkáně, což ve svém důsledku vedlo ke katastrofálnímu zpoždění zahájení našeho útoku na Rusko. Byli jsme nuceni vynaložit tam některé z našich nejlepších divizí. A v konečném důsledku jsme pak byli nuceni obsadit rozsáhlá území, na nichž by nebýt tohoto hloupého představení, byla přítomnost jakýchkoli našich vojsk zcela zbytečná."[1275]

Britský historik A. J. P. Taylor souhlasí s tím, že Hitler neusiloval o vyvolání války nebo dobytí světa. Taylor uvádí: *„Hitler nevytvářel plány na dobytí světa ani na nic jiného. Předpokládal, že mu jiní poskytnou příležitosti a on se jich chopí."*[1276]

Z přehledu historických událostí vyplývá, že pro Německo by bylo nesmírně obtížné odvrátit druhou světovou válku. Adolf Hitler se v roce 1933 dostal k moci s odhodláním osvobodit Německo od tíživých ustanovení Versailleské smlouvy. Versailleská smlouva byla záměrným porušením předvstupní smlouvy, která měla být založena na Čtrnácti bodech Woodrowa Wilsona. Německo bylo nuceno podepsat Versailleskou smlouvu proti své vůli a přiznat výhradní odpovědnost za vznik první světové války. V důsledku toho muselo Německo zaplatit Spojencům tíživé reparace, ztratilo velké množství svého území včetně všech svých kolonií a zůstalo bezbranné vůči potenciálním nepřátelům. Do roku 1928 historici doložili, že Německo nebylo primárně odpovědné za vznik první světové války.[1277] Spojenci však odmítli vypovědět nebo změnit Versailleskou smlouvu.

Hitlerovo odhodlání osvobodit Německo od Versailleské smlouvy bylo zcela oprávněné. Žádný zodpovědný vůdce by nedovolil, aby jeho národ navždy podléhal ustanovením Versailleské smlouvy. Hitler začal od března 1935 Německo znovu vyzbrojovat. Dne 7. března 1936 Hitler vyslal vojáky do Porýní, aby výstavbou Siegfriedovy linie ochránili západní hranice Německa před invazí. Velká Británie a Francie Hitlerův krok nezpochybnily, protože

[1275] Fraser, L. Craig, The Testament of Adolf Hitler: The Hitler-Bormann Documents, str. 46-47.
[1276] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, s. 134.
[1277] Chamberlain, William Henry, America's Second Crusade, Chicago: Regnery, 1950, s. 6.

panoval všeobecný pocit, že Německo si pouze prosazuje právo na suverenitu v rámci vlastních hranic.

Impulsem k druhé světové válce byl Anšlus v březnu 1938. Dr. Kurt von Schuschnigg z Rakouska 9. března 1938 oznámil, že Rakousko o čtyři dny později uspořádá plebiscit, v němž se rozhodne, zda Rakousko zůstane navždy nezávislé na Německu. Navrhovaný plebiscit byl "úplnou fraškou", mimo jiné i proto, že vláda vydala pouze hlasovací lístek „ano“ pro nezávislost. Každý, kdo chtěl hlasovat proti, si musel opatřit vlastní hlasovací lístek, stejně velký jako lístky s ano, na kterém nebylo nic jiného než slovo ne. Hitler vpochodoval se svou armádou do Rakouska, aby falešný plebiscit zastavil.

Anšlus s Německem byl mezi Rakušany velmi populární. Rakousko bylo součástí Německa více než 1 000 let před první světovou válkou. rakouští zákonodárci hlasovali po první světové válce pro připojení k Německu, ale tvůrci Versailleské smlouvy odmítli přání rakouských zákonodárců respektovat. Většina Rakušanů považovala anšlus za akt osvobození od nenáviděného loutkového režimu.[1278] Přestože však nepadl jediný výstřel, Hitler pomocí své armády ztratil výhodu poškozené národní morálky. Hitler se poprvé ukázal světu jako dobyvatel spoléhající na sílu.

Později došlo ke krizi, když se česká vláda a vojenské vedení rozhodly 20. května 1938 nařídit částečnou mobilizaci českých ozbrojených sil. Tato částečná mobilizace byla založena na lži, že se na českých hranicích soustřeďují německá vojska. Prezident Beneš a další čeští představitelé pak lhali světovému tisku, že Československo donutilo Německo ustoupit. Hitler byl popuzen a rozhodl, že touha sudetských Němců v Československu vrátit se k Německu by nyní měla být naplněna.

Hrozba války skončila, když Velká Británie, Německo, Francie a Itálie podepsaly 30. září 1938 Mnichovskou dohodu. Hitler dostal v podstatě vše, co chtěl, a sudetští Němci se vrátili do Říše. Podobně jako anšlus Rakouska považovali sudetští Němci Mnichovskou dohodu za akt osvobození od nenáviděného režimu. Britští váleční příznivci však Mnichovskou dohodu odsoudili jako nevhodný ústupek Německu. Ve Velké Británii začalo narůstat válečné štvaní, které vedlo k druhé světové válce.

[1278] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 98.

Po Mnichovské dohodě došlo v Československu ke krizi, když Slovensko 14. března 1939 vyhlásilo nezávislost na české vládě. Rozpad Československa, který následoval, proběhl bez záměru nebo podpory ze strany Německa. Protektorát Čechy a Morava, zřízený 16. března 1939, byl legalizován dohodami podepsanými s českými a slovenskými představiteli. Německá vojska obsadila Prahu na více než měsíc, aby podle těchto dohod zajistila stabilitu. Hitler jednal až poté, co události již zničily mnichovské vyrovnání. Většina lidí mimo Německo si však myslela, že Hitler záměrně naplánoval rozpad Československa.

Halifax se pokrytecky vyjadřoval nepřátelsky k německé okupaci Prahy a sliboval, že příště bude Hitler nucen prolít krev. Britští představitelé prohlásili, že Hitler překročil meze a že jeho slovu už nikdy nelze věřit. Pravdou je, že Halifaxovi a dalším britským představitelům na Československu nezáleželo. Pouze využívali českou krizi jako prostředek k vyvolání nepřátelství vůči Německu mezi britskou veřejností.[1279]

Zpětně se ukazuje, že Hitlerovo zřízení Protektorátu Čechy a Morava bylo taktickou chybou. Pro Hitlera by bylo pravděpodobně lepší, kdyby se Německo do řešení české krize nezapojovalo. Tím by zabránil tomu, aby britští váleční štváči tvrdili, že Hitler porušil Mnichovskou dohodu.

Halifax také podporoval mystifikaci, že Německo usiluje o získání kontroly nad celým rumunským hospodářstvím a že Německo vyděsilo rumunské představitele ultimátem. Halifax tato tvrzení podporoval i poté, co byla odhalena jejich nepravdivost. Halifax tato a další nepravdivá tvrzení uváděl proto, aby ještě více poštval britskou veřejnost proti Německu. Je zřejmé, že Hitler nemohl zabránit tomu, aby Halifax tyto lži proti němu vyslovil.

Podnět k válce pokračoval, když Velká Británie 31. března 1939 oznámila bezpodmínečnou jednostrannou garanci nezávislosti Polska. Tento bezprecedentní bianko šek Polsku zavazoval Velkou Británii jít do války, pokud se Poláci rozhodnou, že je válka nutná. Polské úřady začaly podněcovat četné vraždy, bití, deportace a diskriminaci polských a gdaňských Němců. Na Němce v Polsku byla „lovecká sezóna“. Hitler měl brzy více než dostatečné ospravedlnění pro válku s Polskem na základě tradičních zvyklostí mezi národy.

[1279] Taylor, A.J.P., The Origins of the Second World War, New York: Simon & Schuster, 1961, str. 204-205.

Britský velvyslanec Nevile Henderson se snažil Halifaxe o těchto polských zvěrstvech informovat, ale Halifax ho odmítl vyslechnout. Halifax se o Polsko zajímal pouze jako o prostředek k rozpoutání války proti Německu. Polské noviny bezstarostně přiznávaly, že polské jednotky neustále překračují německé hranice, aby ničily německá vojenská zařízení a převážely do Polska zabavenou německou vojenskou techniku. Józef Beck také odmítal jakákoli mírová jednání s Německem.

Představitelé německé menšiny v Polsku v tomto období opakovaně žádali polskou vládu o milost, ale bezvýsledně. Do 20. srpna 1939 bylo nuceno opustit Polsko více než 80 000 německých uprchlíků a prakticky všichni ostatní etničtí Němci v Polsku se dožadovali odchodu, aby unikli polským zvěrstvům.[1280]

Hitler byl nucen napadnout Polsko, aby ukončil tato zvěrstva páchaná na polské etnické německé menšině. Hitler doufal, že dohoda Molotov-Ribbentrop přesvědčí Velkou Británii, aby nevyhlásila Německu válku. Velká Británie a Francie však vyhlásily Německu válku dva dny po německé invazi do Polska.

Hitler plánoval v rámci mírového návrhu Velké Británii a Francii nabídnout obnovení suverenity českého státu a západního Polska. Joachim von Ribbentrop informoval sovětské představitele o Hitlerově záměru v nótě z 15. září 1939. Stalin a Molotov se snažili potlačit jakoukoli akci, která by mohla přivést Německo a spojence k jednacímu stolu. Sdělili Ribbentropovi, že nesouhlasí se znovuobnovením polského státu. Hitler, vědom si závislosti Německa na sovětském obchodu, upustil od svého plánu obnovit polskou státnost.[1281]

Řada historiků, kteří viní Hitlera ze zahájení druhé světové války, tvrdí, že kdyby Hitler chtěl mír, neusiloval by tak netrpělivě o zrušení Versailleské smlouvy. Ve skutečnosti Hitler reagoval na jednání rakouských, českých a polských vůdců. Americký historik David Hoggan píše: ***„Schuschnigg vyzval Německo podvodným protiněmeckým plebiscitním plánem a Hitler reagoval intervencí v Rakousku. Beneš vyzval Německo českou mobilizací založenou na falešném tvrzení o koncentraci německých vojsk na českých hranicích. Hitler reagoval rozhodnutím osvobodit Sudety od české nadvlády v roce 1938.***

[1280] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 358, 382, 388, 391-392, 479.
[1281] Tedor, Richard, Hitler's Revolution, Chicago: 2013, str. 160-161.

Beck vyzval Německo částečnou mobilizací a hrozbou války a Hitler, který si hluboce přál přátelství s Polskem, se zdržel jakékoliv odpovědi. Teprve když se Beck připojil k britské obkličovací frontě, přijal Hitler preventivní vojenská opatření proti polské hrozbě. Po vytvoření nepřátelské anglo-polské kombinace by bylo neslučitelné s bezpečností Německa od toho upustit. Obvinění, že Hitler neuměl vyčkávat, lze vhodněji vztáhnout na rakouské, české a polské vůdce."[1282]

Harry Elmer Barnes s Hogganovou analýzou souhlasil. Barnes prohlásil: *„Hlavní odpovědnost za vypuknutí německo-polské války nesly Polsko a Velká Británie, zatímco za přerod německo-polského konfliktu v evropskou válku byla téměř výhradně odpovědná Velká Británie vedená Halifaxem."*[1283] Barnes dále prohlásil: *„Nyní bylo na základě dokumentů nezvratně zjištěno, že Hitler nebyl za válku v roce 1939 zodpovědný o nic víc než císař v roce 1914, pokud byl skutečně stejně zodpovědný. Hitlerova odpovědnost v roce 1939 byla mnohem menší než odpovědnost Becka v Polsku, Halifaxe v Anglii nebo dokonce Daladiera ve Francii."*[1284]

Dr. Barnes také zpochybnil obecně přijímanou teorii o Hitlerově diabolismu Barnes uvedl, že někteří velmi dobře informovaní lidé tvrdí, že Hitler byl spíše příliš měkký, velkorysý a čestný než příliš tvrdý a bezohledný. Poukazují na následující úvahy: *„[Hitler] učinil 25. srpna 1939 Británii upřímnou a liberální mírovou nabídku; dovolil Britům útěk u Dunkirku, aby povzbudil Británii k uzavření míru, což ho později stálo válku v severní Africe; nepodařilo se mu obsadit celou Francii, zabrat severní Afriku najednou a rozdělit britské impérium; prohrál bitvu o Británii, protože neschválil divoké saturované bombardování civilistů a nepostavil ozbrojené bombardéry, které by tento typ vojenského barbarství, jež hrálo tak velkou roli ve vítězství Spojenců, prováděly; odložil útok na Rusko a v listopadu 1940 nabídl Molotovovi štědré ústupky, aby udržel mír mezi Německem a Ruskem; prohrál válku s Ruskem tím, že odložil invazi, aby vykoupil Mussoliniho z jeho idiotského útoku na Řecko; a vyhlásil válku Spojeným státům, aby dodržel*

[1282] Hoggan, David L., The Forced War: When Peaceful Revision Failed, Costa Mesa, CA: Institute for Historical Review, 1989, s. 312.
[1283] Barnes, Harry Elmer, Barnes Against the Blackout, Costa Mesa, CA: The Institute for Historical Review, 1991, s. 222.
[1284] Tamtéž, s. 227, 249.

slovo dané Japonsku, které už dávno předtím dalo najevo, že si od Hitlera nezaslouží takové ohledy a loajalitu.“[1285]

Spojenci plánovali dlouhou a ničivou válku, která měla vést k úplnému zničení Německa. Naznačuje to rozhovor mezi Williamem Bullittem a polským velvyslancem Jerzym Potockým z 21. listopadu 1938. Podle toho, co Bullittovi během podzimní krize roku 1938 řekli vojenští experti, vypukne v Evropě válka trvající nejméně šest let. Podle názoru vojenských expertů by válka vedla k úplnému zničení Evropy a ve všech evropských státech by zavládl komunismus. Výhody by po skončení války připadly Sovětskému svazu. Bullitt, který se těšil zvláštní důvěře prezidenta Roosevelta, také Potockimu řekl, že Spojené státy se zúčastní války poté, co Velká Británie a Francie učiní první krok. K úplnému zničení Německa a ovládnutí východní Evropy komunisty došlo přesně tak, jak Bullitt předpověděl.[1286]

Je těžké si představit, jak by se Hitler mohl vyhnout válce v Evropě bez ohledu na to, jakou politiku by přijal. I kdyby Hitler pasivně přijal okovy Versailleské smlouvy a neudělal nic pro zbrojení, Sovětský svaz by nakonec Německo napadl a ovládl celou Evropu.

Hermann Göring ve své závěrečné řeči před norimberským soudem prohlásil, že „válku nechtěl“ a „nevyvolal ji“. Franz von Papen byl bez sebe. O polední přestávce se do Göringa zuřivě pustil: *„Kdo na světě je zodpovědný za všechnu tu zkázu, když ne vy? Vždyť vy jste nepřevzal odpovědnost za nic! Jediné, co děláte, jsou bombastické projevy. Je to ostudné!“* Göring se Papenovi v reakci vysmál.[1287]

Göring měl pravdu v tom, že Německo nebylo primárně zodpovědné za rozpoutání druhé světové války. Adolf Hitler a nacionálněsocialistické Německo válku nechtěli. Historické záznamy naopak jasně ukazují, že spojenečtí vůdci intrikovali, aby druhou světovou válku vyvolali a prodloužili.

[1285] Tamtéž, str. 251–252.

[1286] Hrabě Jerzy Potocki polskému ministru zahraničí ve Varšavě, Německá bílá kniha: Úplné znění polských dokumentů vydaných berlínským ministerstvem zahraničí; s předmluvou C. Hartleyho Grattana, New York: Howell, Soskin & Company, 1940, str. 19–21.

[1287] Taylor, Telford, The Anatomy of the Nuremberg Trials: A Personal Memoir, New York: Alfred A. Knopf, 1992, str. 535-536.

Doporučená literatura

- The War That Had Many Fathers – Gerd Schultze-Rhonhof, 2011
- Hitler's Revolution – Richard Tedor, 2013 [V českém jazyce dostupné z: https://archive.org/details/richard-tedor-hitlerova-revoluce]
- Hitler's War & The War Path – David Irving, 2001 edition
- The Unnecessary War – Patrick Buchanan, 2008
- The Chief Culprit – Viktor Suvorov, 2008
- Truth For Germany – Udo Walendy, 1965 [V českém jazyce dostupné z: https://archive.org/details/kdo-rozpoutal-druhou-svetovou-valku-udo-walendy]
- The Forced War – David Hoggan, 1961
- Back Door To War – Charles Tansill, 1952
- Germany's War – John Wear, 2014 [V českém jazyce dostupné z: https://archive.org/details/valka-nemecka-john-wear]
- Projevy – Adolf Hitler, 2012 [V českém jazyce dostupné z: https://archive.org/details/adolf-hitler-projevy-guidemedia-2012/Projevy-Adolf_Hitler/]